

Οδυσσέας Γκιλής

Επιμέλεια συλλογής, ταξινόμησης και αξιοποίησης υλικού

ΒΑΣΚΑΝΙΑ

Θεσσαλονίκη 2019

Περιεχόμενα

Λεξικόν Δημητράκου	4
Λεξικόν Γ. Μπαμπινιώτη	4
Ετυμολογικό λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη	5
Ευχή κατά της βασκανίας.....	5
Από τη Βικιπαίδεια, Βασκανία, μάτιασμα ή κακό μάτι.	6
Γεωγραφική εξάπλωση.....	6
Η βασκανία στα αρχαία χρόνια	7
Η Εκκλησία και η βασκανία.....	7
Προφύλαξη από το κακό μάτι	8
Ξεμάτιασμα	9
Πηγές.....	10
Αποσπάσματα χρονολογικά ταξινομημένα	10
Αποσπάσματα κατά συγγραφέα	35
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ	408

Λεξικόν Δημητράκου

Τόμος Γ. Σελ. 1365

Βασκανία. Αριστοτ. Προβλ. 926b 20, Ροί;γβ. 4,87,4. Ζηλοτυπία, Καλλ. Επιγρ. 23, ήεισεν κρέσσανα βασανίης

Λεξικόν Γ. Μπαμπινιώτη

[εγυμ μτγν., αρχική σημ. «βατός, διαβατός», αρχ. *βάσις*. Η σημερινή σημ είναι μεσν | βασκαίνω κ αβασκαίνω ρ. μετβ. |βάσκα-να, -νθηκα, -μένος} (λαϊκ) προξενώ με την επήρεια του βλέμματος ή τής σκέψης μου (λόγω ζήλιας.

φθόνου κλπ) βλάβη σε άλλον (βλ. κ. *κακό μάτι*, λ *μάτι*) συν ματιάζω φρ. (*ψτου*

σου) να μην αβασκαθείς βλ λ *αβασκαίνω* — βασκαντικός, -ή. -ό [μτγν].

[ΕϊνΜ αρχ *βάσκανος*]. *βάσκαμα* (το) Ιβασκάμ-ατος | -ατα. -άτων} η **βασκανία** (βλ λ) **βασκανία** [αρχ [κ (λαικ) **αβασκανία** (η) {χωρ. πληθ.} το

μάτιασμα (κάποιου), η πρόκληση (σε κάποιον) βλάβης ή ενοχλητικών συμπτω-

μάτων (λ.χ. πονοκεφάλου), που προκαλείται. όπως πιστεύεται, όταν κάποιος

κοιτάξει άλλον με ζήλια ή φθόνο ή σκεφτεί *κακό γι' αυτόν του διάβασε την ευχή*

κατά τής *βάσκανος*, -η. -ο (λόγ.) αυτός που προκαλεί βλάβη με την επίδραση

τού βλέμματός του (*κακό μάτι*) ή τής σκέψης του ή απλώς αυτός που προξενεί

κακό: ~ *μοίρα*

[εγυμ αρχ.. αβεβ. ετύμου Αν η λ δήλωνε αρχικά το περιεχόμενο μαγικιών

επικλήσεων, τότε ίσως συνδ με θρακοϊλλυρική λ (πβ λατ for «αρθρώνω, μιλώ»,

μτχ *fatus*), αντίστοιχη των ρ. *φημί. φάσκω* «λέγω», πράγμα που ενισχύεται από τον παράλληλο τ *φασκαίνω* (τού *βασκαίνω*) Το λατ

fascinum «**βασκανία** πέος» είναι δάνειο από την Κλλην[βασκαντήρα (η) {χωρ γεν πληθ.} (λαϊκ) 1. το φυλακτό που θεωρείται ότι αποτρέπει τη **βασκανία** (κυρ. γαλάζια χάντρα): *πα/αά στα χωριά κρεμούσαν μια ~στα ζώα για να μη ματιαστούν* 2. φυτό για το οποίο πιστεύεται ότι θεραπεύει τη **βασκανία**.

Ετυμολογικό λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη

βασκαίνω κ. **αβασκαίνω** «ματιάζω» αρχ. *βασκαίνω* [ήδη τον 5ο αι. π.Χ.] *βάσκανος*, όρος τής μαγείας, πιθ. συνδ. με θρακόίλλυρική λ.αντίστοιχη των αρχ. *φημί, φάσκω* «λέγω, μιλώ» καιτής «γλώσσας» του Ησυχίου *βάσκειν. λέγειν, κακολογείν*. Δεν μπορεί να αποκλειστεί πιθ. σχέση με το λατ.*fascinus* «κατάρα - πέος», το οποίο θα μπορούσε να συνδεθεί περαιτέρω με το ουσ. *fascis* «δέσμη, ταινία», υποδηλώνοντας μαγικά λόγια με τα οποία επιχειρούσαν να «δέσουν» κάποιον.

Ευχή κατά της βασκανίας

Κύριε ο Θεός ημών, ο Βασιλεύς των αιώνων, ο παντοκράτωρ και παντοδύναμος, ο ποιών πάντα και μετασκευάζων μόνω τω βούλεσθαι, ο την επταπλάσιον κάμινον και την φλόγα την εν Βαβυλώνι εις δρόσον μεταβαλόν και τους αγίους σου τρεις Παίδας σώους διαφυλάξας. ο ιατρός και θεραπευτής των ψυχών ημών, η ασφάλεια των εις σε ελπίζόντων, σου δεόμεθα και σε παρακαλούμεν, απόστησον, φυγάδευσον και απέλασον πάσαν διαβολικήν ενέργειαν, πάσαν σατανικήν έφοδον και πάσαν επιβουλήν, περιέργειάν τε πονηράν και βλάβην και οφθαλμών **βασκανίαν** των κακοποιών και πονηρών ανθρώπων από του δούλου σου (τούδε) και ή υπό ωραιότητος ή ανδρείας ή ευτυχίας ή ζήλου και φθόνου ή **βασκανίας** συνέβη, αυτός, φιλόανθρωπε Δέσποτα, έκτεινον την κραταίαν σου χείρα και τον βραχίονά σου τον ισχυρόν και ύψιστον και επισκοπών επισκόπησον το πλάσμα σου τούτο και κατάπεμψον αυτό Άγγελον ειρηνικόν, κραταίον, ψυχής και σώματος φύλακα, ός επιτιμήσει και απελάσει απ'αυτού πάσαν πάσαν πονηράν βουλήν, πάσαν φαρμακείαν και **βασκανίαν** των φθοροποιών και φθονερών ανθρώπων. ίνα υπό σου ο σός ικέτης φρουρούμενος, μετ' ευχαριστίας ψάλλη σοί. «Κύριος εμοί βοηθός και ου φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι άνθρωπος». και πάλιν. «Ου φοβηθήσομαι κακά, ότι συ μετ' εμού ει. ότι συ εί ο Θεός, κραταίωμά μου, ισχυρός εξουσιαστής, άρχων ειρήνης, πατήρ του μέλλοντος αιώνος». Ναι, Κύριε ο Θεός ημών, φείσαι του πλάσματός σου

και σώσον τον δούλον σου από πάσης βλάβης και επηρείας της εκ **βασκανίας** γινομένης, και ανώτερον αυτόν παντός κακού διαφύλαξον. πρεσβείαις της υπερευλογημένης, ενδόξου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας, των φωτοειδών Αρχαγγέλων και πάντων σου των Αγίων. Αμήν.

Από τη Βικιπαίδεια, Βασκανία, μάτιασμα ή κακό μάτι.

Βασκανία, μάτιασμα ή κακό μάτι ονομάζεται η πεποίθηση κατά την οποία είναι δυνατό να επηρεαστεί αρνητικά ένας άνθρωπος εξαιτίας του φθόνου ή μονάχα ενός βλέμματος από έναν άλλο άνθρωπο (πιθανόν και ακούσια). Η διαδικασία αυτή καθώς και οι προτεινόμενοι τρόποι αντιμετώπισής της, διαφέρει από τόπο σε τόπο.

Υπάρχουν ακόμα και στη σημερινή εποχή υπέρμαχοι της βασκανίας οι οποίοι βρίσκουν μέσω του μηχανισμού της προσφυγής στην αυθεντία απόδειξη ύπαρξης της στην εκκλησία, η οποία επίσημα την αποδέχεται. Καθώς η εκκλησία δεν αμφισβητείται από την πλειονότητα του κόσμου, τουλάχιστον στην Ελλάδα, και τα ιερά της βιβλία γίνονται επίσημα αποδεκτά ως **αναλλοίωτα** κείμενα από το Σύνταγμα της Ελλάδας,^[1] η πίστη στην βασκανία είναι μια πραγματικότητα στην ελληνική κοινωνία.

Γεωγραφική εξάπλωση

Η πίστη στο "μάτι" είναι πιο διαδεδομένη στη Μέση Ανατολή, στη δυτική αλλά και στην ανατολική Αφρική, κεντρική/νότια Ασία, αλλά και στην Ευρώπη, ιδίως στις μεσογειακές χώρες. Αναφορές στην βασκανία μπορούν να βρεθούν στο Κοράνι, όπως και σε Εβραϊκά ιερά κείμενα (Ταλμούδ, Τανάκ). Στην περιοχή του Αιγαίου, καθώς και σε άλλες περιοχές όπου δεν υπάρχουν πολλοί άνθρωποι με μάτια ανοικτού χρώματος, θεωρείται ότι τα ανοιχτόχρωμα μάτια μπορούν να "ματιάσουν" ευκολότερα. Αυτή η πεποίθηση ίσως έχει τις ρίζες της στο γεγονός ότι, άνθρωποι από κοινωνίες όπου δεν ήταν διαδεδομένη η πίστη στη βασκανία (όπως π.χ. από την Βόρεια Ευρώπη), πιθανόν να μην τηρούσαν κάποια τοπικά έθιμα όπως το να μην κοιτά κανείς έντονα στα μάτια αγνώστους. Έτσι λοιπόν στην Ελλάδα και στην Τουρκία, τα φυλαχτά που έχουν την ικανότητα να προστατεύουν από το μάτι, έχουν την μορφή μπλε ματιών. Στον πίνακά του με τίτλο "Το διαβολικό μάτι", ο Τζων Φίλιπ (1859) απεικονίζει τον εαυτό του καθώς φιλοτεχνεί το σκίτσο μιας Τσιγγάνας, η οποία βλέποντάς τον να την κοιτά έντονα, πιστεύει ότι γίνεται "στόχος" βασκανίας.

Η βασκανία στα αρχαία χρόνια

Η αρχή της βασκανίας ανάγεται στην Ανατολή και τη Χαλδαία , από την οποία πιθανότατα διαδόθηκε στην Ελλάδα, την Ιταλία και τις λοιπές χώρες της Ευρώπης. Οι αρχαίοι Έλληνες και αργότερα οι Ρωμαίοι πίστευαν στη βασκανία. Εκτός από ορισμένους σκεπτικιστές, η πίστη στο κακό μάτι ήταν ευρύτατα διαδεδομένη και ριζωμένη όχι μόνο στο λαό αλλά και στα πιο ανεπτυγμένα πνεύματα της αρχαιότητας. Ο Δημόκριτος, ο Αριστοτέλης, ο Πλούταρχος, ο Απολλωνίδης, ο Φίλαρχος, ο Ηλιόδωρος, ο Αλέξανδρος ο Αφροδισιεύς, ο Πλίνιος, ο Βιργίλιος, ο Κικέρων παραδεχόταν τη βασκανία.

Από αυτούς, τέσσερις ασχολήθηκαν με τη βασκανία και προσπάθησαν να εξηγήσουν και να δώσουν λογική εξήγηση στο φαινόμενο: Δημόκριτος, ο Πλούταρχος, ο Αριστοτέλης και ο Ηλιόδωρος.

Το κακό μάτι μπορούσε να επηρεάσει όχι μόνο τον άνθρωπο αλλά και ότι είχε προσφιλές. Τα παιδιά θεωρούνταν τα ευκολότερα θύματα της βασκανίας. Οι Ρωμαίοι είχαν θέσει τα παιδιά υπό την προστασία ειδικής θεάς της Cumina, η οποία είχε ως προορισμό να αποτρέπει την επίδραση του κακού ματιού. Τα κατοικίδια ζώα ήταν επίσης δυνατό να επηρεαστούν. Ο Βιργίλιος απεικόνισε ως εξής το παράπονο βοσκού του οποίου καταστράφηκε το κοπάδι “Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos” (αγνώω ποιο κακό μάτι βασκάνει τα αρνιά μου). Στην Ιταλία η ιδέα της βασκανίας (jettatura) ήταν βαθύτατα ριζωμένη.

Η Εκκλησία και η βασκανία

Οι πατέρες της εκκλησίας δεν αρνούνται τη βασκανία, την αποδίδουν όμως σε επέμβαση του πονηρού πνεύματος και τη θεωρούν έργο του διαβόλου. Εκκλησιαστικοί συγγραφείς ταυτίζουν τη βασκανία με το φθόνο, θεωρούν δε τη βασκανία κακή για τους άλλους αλλά και για το εαυτό αυτού που την προκαλεί. Ιδιαίτερο λόγο για τη βασκανία έγραψε ο Άγιος Βασίλειος. Με τη σύνθεση ευχών κατά της βασκανίας, αλλά και φυλακτηρίων, η εκκλησία παραδέχτηκε σιωπηλά την ύπαρξή της.

Κύριε ο Θεός ημών, ο Βασιλεύς των αιώνων, Ο Παντοκράτωρ και Παντοδύναμος, ο ποιών πάντα και μετασκευάζων μόνω τω βούλεσθαι, ο εν την επταπλάσιον καμίνον και την φλόγα την εν Βαβυλώνι εις δρόσον μετάβαλον και τους αγίους σου τρεις παίδας σώους διαφύλαξας, ο Ιατρός και Θεραπευτής των ψυχών ημών, η ασφάλεια των εις σε ελπίζόντων, σου δεόμεθα και σε παρακαλούμεν, απόστησον, φυγάδευσον και απέλασον πάσαν διαβολικήν ενέργειαν,

πάσαν σατανικήν έφοδο και πάσαν επιβουλήν, περιέργειαν τε πονηράν και βλάβην και οφθαλμών βασκανίαν των κακοποιών και πονηρών ανθρώπων από του δούλου σου (τούδε) και ή υπό ωραιότητος ή ανδρείας ή ευτυχίας ή ζήλου και φθόνου ή βασκανίας συνέβη, αυτός, φιλόανθρωπε Δέσποτα, έκτεινον την κραταίαν σου χείρα και τον βραχίονα σου τον ισχυρόν και ύπιστον και επισκόπων επισκόπησον το πλάσμα σου τούτο και κατάπεμψον αυτό Άγγελον ειρηνικόν, κραταίον, ψυχής και σώματος φύλακα, ός επιτιμήσει και απελάσει απ' αυτού πάσαν βλάβην, πάσαν πονηράν βούλην, πάσαν φαρμακείαν και βασκανίαν των φθοροποιών και φθονερών ανθρώπων' ίνα ύπο σου ο σός ικέτης φρουρούμενος μετ' ευχαριστίας μάλη σοί' Κύριος εμοί βοηθός και ου φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι άνθρωπος' και πάλιν' Ου φοβηθήσομαι κακά, ότι συ μετ' εμού ει' ότι συ εί ο Θεός, κραταίωμα μου, ισχυρός εξουσιαστής, αρχών ειρήνης, πατήρ του μέλλοντος αιώνος. Ναι Κύριε Ο Θεός ημών, φείσαι του πλάσματός σου και σώσον τον δούλον σου από πάσης βλάβης και επήρειας της εκ βασκανίας γινομένης και ανωτέρον αυτόν παντός κακού διαφύλαξον' πρεσβείαις της υπερευλογημένης ενδόξου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας, των φωτοειδών Αρχαγγέλων και παντών σου των αγίων. Αμήν

Προφύλαξη από το κακό μάτι

Από τα αρχαιότατα χρόνια οι άνθρωποι ζητούσαν διάφορα μέσα για την εξουδετέρωση της ενέργειας της βασκανίας. Στους Έλληνες αναφέρονται: βασκάνια, προβασκάνια, αποτρόπαια, φυλακτήρια, εγκόλπια, περιάμματα, περιάπτα, τελέσματα, στους Λατίνους amuletum, στους Γάλλους amulette, talisman, fétiche, στους Ιταλούς ligature, alligatura. Γενικά τα φυλακτήρια ήταν είτε χειρονομίες, σύμβολα, χρήση λίθων, μετάλλων, φυτών και ζώων. Από τις χειρονομίες για την αποτροπή του βασκάνου αναφέρουμε το *φτύσιμο*, γνωστό και στους αρχαίους Έλληνες αλλά και μέχρι σήμερα: «Ως μη βασκανθώ τρις εις εμόν έπτυσσα κόλπον» (Θεοκρίτου Ειδύλλια 6, 14), «Φτύσε τον κόρφο σου». Επίσης η *μούντζα* ή *φασκέλωμα*, η *fica* των Ιταλών, η έκταση δηλαδή του δείκτη και του μικρού δακτύλου. Οι χειρονομίες συνοδευόταν κάποτε και με φράσεις όπως: «Εις την κεφαλήν σου» (Πλατ. Ευθ. 6, 283), «Και συ», «Ερρε», «Προσκυνώ Αδράστειαν».

Στην αρχαία Ρώμη κρέμαγαν το "fascinum", ένα φυλακτό φαλλικού σχήματος, στο λαιμό κυρίως των παιδιών για προστασία από το κακό μάτι, αλλά και για να τους φέρει γονιμότητα.

Η χρήση φυλακτηρίων ήταν και είναι ευρύτατα διαδεδομένη σε όλους τους λαούς και όλα τα κοινωνικά στρώματα. Οι θρησκείες της Άπω Ανατολής, ο Βουδισμός, ο Βραχμανισμός, ο Χαμανισμός και ο Ταοϊσμός καλλιέργησαν την πίστη στα φυλακτήρια. Ο Χριστιανισμός παρά τις προσπάθειές του, δεν κατόρθωσε να καταργήσει τη χρήση των φυλακτηρίων. Η ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδος με τον κανόνα 61 είχε ορίσει καθαίρεση για τους κληρικούς και εξαιτή αφορισμό για τους λαϊκούς οι οποίοι έδιναν στις γυναίκες δεμάτια από μεταξένια («σηρικά») νήματα, υφασμένα με τρίχες αρκούδας ή και πουγγιά ως εγκόλπια κατά της βασκανίας. Τελικά η Εκκλησία αναγκάστηκε να τα παραδεχτεί και να τα καθιερώσει, καταδικάζοντας μόνο τα φυλακτήρια που είχαν σχέση με ασεβείς ή αιρετικές παραδόσεις, όπως τα *Αβραζάς* των Γνωστικών ή και εκείνα στα οποία συγγέονταν χριστιανικές και ιουδαϊκές ιδέες ως σύμβολα ασαφή και μυστηριώδη.

Σήμερα ιδιαίτερα διαδεδομένα είναι τα ματόχαντρα (μπλε χάντρα που μοιάζει με μάτι), αλλά και φυλακτά από ιερά προσκυνήματα. Χρήση φυλακτηρίου έχει και ο αγιασμός.

Στην Τουρκία χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα τα ματόχαντρα, αλλά και επιγραφές όπως "Allah, maşallah" και "Allah korusun!", οι οποίες επικαλούνται την προστασία του Αλλάχ.

Το «Μάτι» μπορούσε να επηρεάσει όχι μόνο τον άνθρωπο αλλά και ότι είχε προσφιλές. Τα παιδιά θεωρούνταν τα ευκολότερα θύματα της βασκανίας. Οι Ρωμαίοι είχαν θέσει τα παιδιά υπό την προστασία ειδικής θεάς της Cumina, η οποία είχε ως προορισμό να αποτρέπει την επίδραση του Κακού Ματιού. Τα κατοικίδια ζώα ήταν επίσης δυνατό να επηρεαστούν. Ο Βιργίλιος απεικόνισε ως εξής το παράπονο βοσκού του οποίου καταστράφηκε το κοπάδι «Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos» (αγνοώ ποιο κακό μάτι βασκάνει τα αρνιά μου). Στην Ιταλία η ιδέα της βασκανίας (jettatura) ήταν βαθύτατα ριζωμένη. Το γοργόνειο (το κεφάλι της Μέδουσας) τοποθετούσαν θεοί και δαίμονες στις ασπίδες τους ή τους θώρακές τους ως αποτρόπαιο. Δηλαδή για να τρέπουν σε φυγή ή να «παγώνουν» τον εχθρό στο πεδίο της μάχης.^[21]

Η σωζόμενη κατά τα 2/3 ασπίδα του αγάλματος της Αθηνάς, ρωμαϊκό αντίγραφο του χρυσελεφάντινου αγάλματος της Αθηνάς του Φειδία στον Παρθενώνα (3ος αι. μ.Χ.). Στο κέντρο υπάρχει η κεφαλή της Μέδουσας.

Ξεμάτιασμα

Με τον όρο ξεμάτιασμα νοείται η θεραπεία από τις αρνητικές επιπτώσεις του ματιάσματος ή του κακού ματιού σύμφωνα με τις πανάρχαιες

πεπειθήσεις ότι από τα μάτια του ανθρώπου μπορούν να εκλυθούν μορφές ενέργειας που να έχουν πραγματικό αντίκτυπο στον υλικό κόσμο, στην υγεία αλλά και την τύχη ενός άλλου ανθρώπου.¹

Σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση για να γίνει ένα ξεμάτιασμα, χρειάζεται ένας ιερέας ο οποίος "διαβάζει" το ματιασμένο άτομο με τις κατάλληλες προσευχές.¹ Η λαϊκή σοφία συνιστά κυρίως τη χρήση μιας κούπας με νερό και σταγόνες λάδι, είναι το λεγόμενο ξεμάτιασμα με λάδι.¹

Όσον αφορά τις μυστικιστικές και απόκρυφες παραδόσεις της ανατολής, ο άνθρωπος θεωρείται ότι περιβάλλεται από ένα κουκούλι ενεργείας, τη λεγόμενη "αύρα", η οποία μπορεί κυριολεκτικά να τρυπηθεί από την ενέργεια του ματιού.¹ Ο ανατολίτης θεραπευτής όταν κάνει ξεμάτιασμα σε κάποιον συνήθως περνώντας τα χέρια του πάνω από το σώμα του ματιασμένου, στην ουσία κλείνει τις ανοιχτές οπές και της γεμίζει με την εκλιπούσα ζωτική ενέργεια που ονομάζεται "τσι" ή "qi" από τους Κινέζους και "πράνα" από τους Ινδούς. Η ανατολίτικη τέχνη του Ρέικι δουλεύει ακριβώς με αυτή τη φιλοσοφία.^[εκκρεμεί παραπομπή]

Πηγές

- Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ελευθερουδάκη, 1928

□ Σύνταγμα της Ελλάδας άρθρο 3 παρ. 3 (ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων - PDF αρχείο, ανακτήθηκε Τρίτη 22 Φεβρουαρίου 2011)

□ Καλογήρου, Ιωάννης (2016). *Ξεμάτιασμα, Εξορκισμός, Μαγική Προστασία*. USA: Phoenix International Publishing. σελ. 26. Αρχαιοθετήθηκε από το πρωτότυπο στις 27 Μαρτίου 2019. Ανακτήθηκε στις 8 Οκτωβρίου 2019.

Αποσπάσματα χρονολογικά ταξινομημένα

Πλάτων. (5-4 B.C.) Stephanus **P. 95 sec. b** line 6

Κάδμου λόγον ει πάθοι.

Ἐγαθέ, ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ μέγα λέγε, μὴ τις ἡμῖν (5)

βασκανία περιτρέψη τὸν λόγον τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι. ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει, ἡμεῖς δὲ Ὀμηρικῶς ἐγγυὺς ἰόντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τι λέγεις. ἔστι δὲ δὴ τὸ

Αριστοτέλης. *Problemata* (4 B.C.) Bekker **P. 926b** line **20**

δριμύτης, ταῦτα κεραννόμενα ταῖς περιττωματικαῖς ὑγρό-
τησι κακωδεστέραν ποιεῖ τὴν ὁσμὴν;

Διὰ τί τὸ πηγανὸν **βασκανίας** φασὶ φάρμακον εἶναι; (20)
ἢ διότι βασκαίνεσθαι δοκοῦσι λάβρως ἐσθίοντες; ἢ ὑφορώ-
μενοί τινος δυσχερείας καὶ περὶ τὰ προσφερόμενα ὑπόπτως

TESTAMENTA XII PATRIARCHARUM Hagiogr. et Pseudepigr.
Testamenta xii patriarcharum (2 B.C./A.D. 3) Testamentum **5 Cha. 4**
sec. 5 line **2**

εἶδεν ἐπιδέξασθαι κάλλος θηλείας, ἵνα μὴ ἐν διαστροφῇ μίανη
τὸν νοῦν αὐτοῦ. (5) οὐ **ζῆλος** ἐν διαβουλίαις αὐτοῦ ἐπελεύσε-
ται· οὐ **βασκανία** ἐκτήκει ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδὲ πορισμὸν ἐν
ἀπληστεία ἐννοεῖ· (6) πορεύεται γὰρ ἐν εὐθύτητι ζωῆς, καὶ
πάντα ὀρᾷ ἐν ἀπλότητι, μὴ ἐπιδεχόμενος ὀφθαλμοῖς πονηρίας

Χαρίτων. *De Chaerea et Callirhoe* (A.D. 2?) Book **5 Cha. 6 sec. 8** line **1**

τὸν γὰρ πρότερον αὐτῆς ἄνδρα Χαιρέαν ὑπεκρίνατο ζῆν καὶ πλάσας
ἐπιστολάς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ ἐκείνου πρὸς Καλλιρόην ἔπεμψε διὰ
@1 (5)

(8) δούλων. ἢ δὲ σή, Τύχη, **βασκανία** βασιλέα ἄξιον ὄντα κατέστησε
καὶ ἡ πρόνοια τῶν ἄλλων θεῶν φανεράς ἐποίησε τὰς ἐπιστολάς·
τοὺς γὰρ δούλους μετὰ τῶν ἐπιστολῶν ἔπεμψε πρὸς ἐμὲ Βίας ὁ στρα-

5. Claudius AELIANUS Soph. *De natura animalium* {0545.001} (A.D.
2-3) Book **1 sec. 35** line **3**

(35) Βασκάνων ὀφθαλμοὺς καὶ γοήτων φυλάττεται
καὶ τῶν ζώων τὰ ἄλογα φύσει τινὶ ἀπορρήτῳ καὶ
θαυμαστῇ. ἀκούω γοῦν **βασκανίας** ἀμυντήριον τὰς
φάττας δάφνης κλωνία ἀποτραγούσας λεπτὰ εἶτα
μέντοι ταῖς ἑαυτῶν καλιαῖς ἐντιθέσθαι τῶν νεοττίων (5)

6. EUSEBIUS Scr. Eccl. et Theol. *Commentaria in Psalmos* {2018.034}
(A.D. 4) Vol. **23 P. 536** line **34**

γὰρ παρέστησεν ἡ Γραφή μαρτυραμένη, ὅτι ἠγαπᾶτο
ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ· καὶ τοῦτ' ἦν μάλιστα τὸ αἴτιον

τῆς κατ' αὐτοῦ **βασκανίας**. Εἰ τοίνυν πάντες ἠγάπων
τὸν Δαυῖδ, μόνος δὲ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ τούτῳ φθόνῳ (35)
πιμπράμενος ἐπεβούλευσεν αὐτῷ, πῶς ἐνταῦθα πλη-

7. GREGORIUS NAZIANZENSIS Theol. *Carmina dogmatica*
{2022.059} (A.D. 4) Column 444 line 6

Κάπεσε σὺν πλεόνεσσι, ὅσους κακίην ἐδίδαξεν
(Ὡς στρατὸν ἐκ Βασιλῆος ἀπορρήξας τις ἀλιτρός), (5)
Βασκανίη τε χοροῖο θεόφρονος ὑψιμέδοντος,
Καὶ πλεόνεσσι κακοῖσιν ἔχων πόθον ἐμβασιλεύειν.
Ἐνθεν ἄρ' ἐβλάστησαν ἐπιχθόνιοι κακότητες,

8. GREGORIUS NAZIANZENSIS Theol. *Carmina dogmatica*
{2022.059} (A.D. 4) Column 459 line 4

Πίστιν ἐς εὐσεβέα Χριστοῦ παλίνορσα φέρεσθαι,
Ὅψὲ μεταστρεφθεῖσιν, ἐπὴν κορέσωνται ἀνίης,
Βασκανίη λαοῖο νεήλυδος, ᾧ διάμειφθεν.
Ἄλλὰ τὰ μὲν μετόπισθ'. Οἱ δ' ὡς νόμον εἶχον ἄτιμον, (5)
Ἵστάτιον τοιῆσδε βροτῶν γένος ἔμμορε τιμῆς,

9. GREGORIUS NAZIANZENSIS Theol. *Carmina moralia* {2022.060}
(A.D. 4) Column 531 line 9

Οὐδ' εἶχεν κόσμον τὸν ὑπέρτατον, ὥσπερ ἔμελλεν,
Ἄλλὰ καὶ ὁ πρότιστος ἀτασθαλίησιν ἐῆσι,
Βασκανίη τε δράκοντος ἀδευκέος ἐκ παραδείσου
Βληθεὶς ἀνδροφόνοιο φυτοῦ διὰ γεῦσιν ἀλιτρῆν, (10)
Δερματίνοισι χιτῶσιν ἐὴν ἔβρισ' ἐπὶ γαῖαν·

10. GREGORIUS NAZIANZENSIS Theol. *Carmina moralia* {2022.060}
(A.D. 4) Column 950 line 14

Ῥίψιν δὲ τούτων οἶδα τὴν ἀκηδῖαν.
Φθόνος δὲ τῆξις εὐροούντων τῶν πέλας.
Ἡ **βασκανία** δὲ καὶ βλάβη διὰ **φθόνον**.
(951) Τῶν δ' αὖ κακίστων μέμψις, αἰνετὸν πάθος
Αἰδῶς δὲ συστολή τίς ἐστ' αἴσχους φόβῳ.

11. GREGORIUS NAZIANZENSIS Theol. *Carmina quae spectant ad alios* {2022.062} (A.D. 4) **Sec. 1476** line 4

Οὐχ ἄλις, ὅττι βροτοῖσι βαρὺν ζυγὸν ἤγαγε πρώτη
 Ἀρχηγόνου κακίη, καὶ φυτὸν ἀνδροφόνον,
Βασκανίη τε δράκοντος, ἀτασθαλίη τε γυναικὸς,
 Γεῦσις τ' οὐλομένη γνώσιος ἀντιπάλου, (5)
 Ἦ με θνητὸν ἔθηκε, καὶ ἐς χθόνα, ἔνθεν ἐτύχθην,

12. GREGORIUS NAZIANZENSIS Theol. *Carmina quae spectant ad alios* {2022.062} (A.D. 4) **Sec. 1537** line 4

Ἐεῖνον, ναυηγὸν, πάντων γεραρώτερον ἄλλων.
 Μῦθοι, καὶ πλεόνεσσι ἐπ' ὄμματα πικρὰ φερούσης
Βασκανίης, τελέθουσιν ὑπέρτεροι· οὐ γὰρ ἀρίστοις
 Ὁ **φθόνος**, οἷς δ' ἀδόκητος ἔβη τύφος, οἶδε παλαίειν. (5)
 Ὡ μῦθοι, μύθων ἐπιδευέες, ὡς ποθέεσκον

13. ATHANASIUS Theol. *Homilia de semente [Sp.]* {2035.069} (A.D. 4) Vol. **28 P. 160** line 20

Σαοὺλ ὑπεβλέπετο τὸν Δαβίδ. Καὶ βλέπε κατασκευήν·
 ἰδὼν αὐτὸν τιμώμενον, βούλεται αὐτῷ δοῦναι τὴν θυ-
 γατέρα ἐπιγαμβρίαν. Ὡ πείρασις **βασκανίας!** Ἐπι- (20)
 βουλεύει, καὶ νυμφίον αὐτὸν λαμβάνει· καὶ οὐ φείδε-
 ται θυγατρὸς, ἵνα τῷ τετιμημένῳ ἐπιβουλεύσῃ. Καὶ

14. ATHANASIUS Theol. *Homilia de semente [Sp.]* {2035.069} (A.D. 4) Vol. **28 P. 160** line 33

ἐν τῇ βουλῇ. Καὶ τῷ υἱῷ Ἰωνάθαν ἠγανάκτει, διὰ τὸ
 ἔχειν φίλα πρὸς τὸν Δαβίδ, καὶ ἐπεχείρησε τὸν ἴδιον
 υἱὸν ἀνελεῖν τῇ **βασκανίᾳ** τῆς διανοίας ἀβλεπτῶν.
 Ἰδὼν δὲ ἑαυτὸν ἐπιβουλευόμενον ὁ Δαβίδ, κρύβεται
 ἕως τῆς τρίτης· καὶ ὁ Δαβίδ οἶδε τὴν τρίτην, καὶ συν- (35)

15. ATHANASIUS Theol. *Sermo ad Antiochum ducem [Sp.]* {2035.076} (A.D. 4) Vol. **28 P. 593** line 44

νημένην ψυχὴν πᾶσι τοῖς τῷ Θεῷ μισουμένοις θεάμασι
 τε καὶ ἀκροάμασι καὶ ῥήμασι, καὶ ταῖς κατ' ἀλλήλων

βασκανίαις ἐφθείραμεν, εἰς δὲ τὸν τάρταρον τοῦτον ἀπερρίφημεν, πῆξει καὶ βυθῶ κατ' αὐτῶν τρυχόμε- (45)
νοι δεινῶς. Ἐπειδὴ τῆς μὲν ὑψηλῆς καὶ τῶν ὑψηλῶν

16.Βασίλειος Καισαρείας. *Hom.super Psalmos* {2040.018} (A.D. 4) Vol. **29 P. 257** line **23**

πλησίον· μὴ ἐν ῥήματι βλάψαι· μὴ ἀποστερη-
σαί τι τῶν καθηκόντων· μὴ βουληθῆναι αὐτῶ πο-
νηρόν· μὴ **βασκανία** χρήσασθαι πρὸς τὰς εὐπρα-
γίας τῶν πέλας. Καὶ ὀνειδισμόν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ
τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ. Ἀμφίβολος ἢ λέξις· πότερον (25)

17.Βασίλειος Καισαρείας. *Adversus Eunomium (libri 5)* {2040.019} (A.D. 4) Vol. **29 P. 689** line **10**

γικὸς ὁ Θεὸς φύσει, οὐχ ἑνὸς ἔσται, ἀλλὰ πολλῶν.
Ἦ γὰρ ἀσθενεία ἄλλο οὐ δημιουργεῖ, ἢ φθόνῳ καὶ
βασκανία. Εἰ διὰ Υἱοῦ Πατρὸς δύναμις ἐδημιούργησε, (10)
Πατὴρ καὶ οὐχ Υἱὸς ὁ δημιουργὸς, ὥσπερ οὐδὲ τὸ
ἐργαλεῖον ὁ τεχνίτης. Οὐκ ἄρα οὖν ταπεινότερον

18. EVAGRIUS Scr. Eccl. *Tractatus ad Eulogium (sub nomine Nili Ancyran)* {4110.020} (A.D. 4) Vol. **79 P. 1116** line **41**

ξίας ἀκοντίζεις σου τοῖς πόνοις, ὅπως τὴν διατρέχου-
σαν περὶ σοῦ δόξαν συσκιάσῃ τοῖς σοῖς σκώμμασι, (40)
τότε μὴ τῇ ἐκείνου **βασκανία** προσέχων δηχθῆς, ἵνα
μὴ ἰὸν πικρὸν τῇ ψυχῇ σου σιφωνίσῃς. Τοῦτο γὰρ
ἔργον τοῦ Σατανᾶ, ἵνα ἐκεῖνον μὲν τῶ φθόνῳ ἐκπυ-

19. SOCRATES Scholasticus Hist. *Historia ecclesiastica* {2057.001} (A.D. 4-5) Book **3 Cha. 1** line **179**

σόφου ἔργον, οὐ μὴν βασιλέως· τὸ δὲ διασύρειν ἢ σκώπτειν οὐκέτι φιλοσόφου, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βασιλέως. Ἀμφότεροι γὰρ πᾶσαν λουδορίαν καὶ **βασκανίαν** ὑπερβεβήκασι. Βασιλεῖ μὲν γὰρ ἐξέστω φιλοσοφεῖν, ὅσα πρὸς σωφροσύνην ὀρᾷ· φιλόσοφος δὲ, εἰ πάντα (180)
τῶν βασιλέων μιμήσοιτο, διαπεσεῖται τοῦ σκοποῦ. Περὶ μὲν δὴ

20. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *Adversus oppugnatores vitae monasticae* (lib. 1-3) {2062.003} (A.D. 4-5) Vol. **47 P. 331** line **30**

δοκεῖ θαυμαστόν. Τοὺς μὲν γὰρ μήτε κηδεμονίας, μήτε φιλίας ἔχοντάς τι δικαίωμα, οὐδὲν ἀπεικός ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀλγεῖν ἀγαθοῖς, πῆ μὲν ὑπὸ **βασκανίας** ἀλι- (30)
σκομένους, πῆ δὲ τῆς οἰκείας κακίας τὴν τῶν ἄλλων ἀπώλειαν εὐτυχίαν εἶναι νομίζοντας, ἀθλίως μὲν καὶ τα-

21. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *Adversus oppugnatores vitae monasticae* (lib. 1-3) {2062.003} (A.D. 4-5) Vol. **47 P. 336** line **10**

τας καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ πλούτου κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἐνῆν, ἄρα οὐκ ἂν μυριάκις ταύτην εἴλου τὴν περιουσίαν, ὥστε μήτε **βασκανίας**, μήτε συκοφαντίας, μήτε φροντίδος, (10)
μήτ' ἄλλου μηδενὸς τῶν τοιούτων ἀνέχεσθαι; Ἄν τοίνυν καὶ τοῦτο ἔχοντα δεῖξωμεν τὸν υἱὸν, καὶ μειζόνως εὐ-

22. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *Adversus oppugnatores vitae monasticae* (lib. 1-3) {2062.003} (A.D. 4-5) Vol. **47 P. 338** line **27**

καὶ τῷ ἀνάλωτος εἶναι, καὶ εἰς πτωχείαν μὴ μεταβαλεῖν (25)
ποτε, μηδὲ ὑποκεῖσθαι τῷ τοῦ μέλλοντος ἀδήλῳ, μηδὲ φροντίδας ἔχειν, μηδὲ **βασκανία** χειροῦσθαι, ἀλλὰ θαῦμα καὶ ἔπαινον καὶ εὐφημίαν κεκτήσθαι πᾶσαν· καίτοι γε ἐφ' ὑμῶν τὸναντίον ἔστιν ἰδεῖν. Οὐ γὰρ μόνον ὑμᾶς οὐκ

23. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *Adversus oppugnatores vitae monasticae* (lib. 1-3) {2062.003} (A.D. 4-5) Vol. **47 P. 345** line **6**

νεῖς; ὅτι καθ' ἐκάστην οὐ τρέμεις τὴν ἡμέραν, μή ποτε ἐν πολέμῳ πέση, μή ποτε προσκρούση βασιλεῖ, μή ποτε (5)
βασκανία τῶν συστρατευομένων ἀλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ταῦτα, καὶ τούτων πλείονα δεδοίκασι τῶν εὐδοκιμούντων οἱ πατέρες; Καθάπερ γὰρ οἱ παιδίον ἐφ' ὑψηλοῦ τινος

24. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *Adversus oppugnatores vitae monasticae* (lib. 1-3) {2062.003} (A.D. 4-5) Vol. **47 P. 366** line **44**

λέγοι τῶν θεατῶν. Ἄλλ' οὐδὲν οὔτε τῆς ἀμουσίας τοῦ ταῦτα λέγοντος ἔτερον τούτου μεῖζον τεκμήριον ἐζητή-

σαμεν ἄν, οὔτε τῆς **βασκανίας** καὶ μισανθρωπίας τῶν
τὰ τοιαῦτα ψηφίζομένων δεῖγμα σαφέστερον ἄλλο. Ἀλλὰ (45)
τίς ὁ τῶν ἐπιεικεστέρων λόγος πατέρων; Μαθέτωσαν,

25. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Adversus oppugnatores vitae monasticae*
(lib. 1-3) {2062.003} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 371 line 34

παιδαγωγῶν ῥαθυμία, καὶ πατρὸς ἀσχολία, καὶ δαπα-
νῶν καὶ μισθῶν ἔλλειψις, καὶ τρόπων διαφορὰ, καὶ
συμφοιτητῶν κακία καὶ **Φθόνος** καὶ **βασκανία**, καὶ
πολλὰ ἕτερα τῷ τέλει λυμαίνεται. Καὶ οὐ ταῦτα μόνον, (35)
ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ τέλος τούτων ἕτερα πλείονα· ὅταν γὰρ

26. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Ad Stagirium a daemone vexatum* (lib. 1-3)
{2062.006} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 429 line 11

τὸν Θεὸν ἄν ἐνόμισεν εἶναι βάσκανον, καὶ ἀπατεῶνα,
καὶ ψεύστην· δεύτερον δὲ τὸν ἀληθῶς ἀπατεῶνα, καὶ (10)
τοῦ ψεύδους καὶ τῆς **βασκανίας** πατέρα, καὶ εὐεργέτην
καὶ φίλον· καὶ πρὸς τούτοις ἀθάνατα ἄν διετέλεσεν
ἀμαρτάνων τοῦ λοιποῦ. Τούτων δὲ αὐτὸν ἀπάντων ἀπήλ-

27. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Ad Stagirium a daemone vexatum* (lib. 1-3)
{2062.006} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 430 line 37

μετεγίνωσκεν, ἀποδεκτὸς τῆς καλλίστης ταύτης μετα- (35)
βολῆς ἦν· νῦν δὲ οὐ μετανοίας, ἀλλὰ καὶ ζήλου καὶ
βασκανίας ἢ σύγχυσις ἦν, καὶ τὸ τέλος ἀπέδειξε. Μόνον
γὰρ οὐκ ὠργίζετο τῷ Θεῷ, ὅτι μὴ ἐτίμησεν αὐτὸν
ὑβρισθεὶς, καὶ προὔθηκε τὸν ἀκόλαστον τοῦ ἐπιεικοῦς·

28. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Ad Stagirium a daemone vexatum* (lib. 1-3)
{2062.006} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 434 line 12

τάχα οὐδὲ ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ἄν ἐπίστευσαν οἱ (10)
πολλοί· οἷον ὅτι τὸν ἄνθρωπον ἠπάτησε, καὶ τῶν πολλῶν
ἐκείνων ἐξέβαλεν ἀγαθῶν· ἀλλὰ τὸν Θεὸν φθόνῳ καὶ βασκα-
νία τοῦτο πεποιηκέναι εἶπον ἄν. Ὅπου γὰρ καὶ νῦν εἰσιν
οἱ ταῦτα τολμῶντες μετὰ τὴν τοσαύτην ἀπόδειξιν τῆς

ἀπάτης αὐτοῦ, εἰ μηδὲ ὄλως πεῖραν ἔλαβον τῆς κα- (15)

29. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)*
{2062.006} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 451 line 31

μένους τῶν γυναικῶν, τοὺς περὶ χρήματα μαινομένους,
τοὺς δυναστείας καὶ δόξης ἐρῶντας, καὶ πάντα ὑπὲρ τού- (30)
των καὶ πρᾶξαι καὶ παθεῖν αἰρουμένους, τοὺς ὑπὸ βα-
σκανίας τηκομένους, τοὺς ἐπιβουλεύοντας τοῖς ἡδίκη-
κόσιν οὐδὲν, τοὺς μελαγχολῶντας ἀπλῶς, τοὺς περὶ τὰ
μάταια τοῦ βίου λυττῶντας ἀεὶ· ταῦτά ἐστι καὶ τὰ τοι-

30. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)*
{2062.006} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 480 line 16

Ἐπειδὴ δὲ τὸν βίον ἀφείς ἐκεῖνον πρὸ ὥρας εἰς τὰ
τοῦ πολέμου πράγματα ἔπιπτε, τὴν μὲν τῶν ἀδελφῶν (15)
βασκανίαν ἀφίημι, εἰ καὶ σφόδρα τοῦτό ἐστι φορτικόν·
ἀλλ' ἐπειδὴ κατώρθωκε τὴν λαμπρὰν νίκην ἐκείνην
καὶ θαυμαστὴν μονομαχίαν ἀναδεξάμενος, εὔρε τοῦ

31. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)*
{2062.006} (A.D. 4-5) Vol. 47 P. 484 line 44

τηγον τὸν αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν ὑποτάξαντα τῷ
Δαυΐδ, τοῦτον ἀπλῶς καὶ οὐδὲν ἔχων ἐγκαλεῖν, ὑπὸ
βασκανίας μανεῖς ἀνεῖλε καὶ διεχρήσατο· ὅπερ οὕτω
διετάραξε τὸν βασιλέα καὶ συνέχεεν, ὡς καὶ περὶ (45)
τούτου τελευτῶντα ἐπισκῆψαι τῷ παιδί, καὶ δεηθῆναι

32. **Ἰωάννης Χρυσόστομος** *De Christi precibus (= Contra Anomoeos,*
homilia 10) (A.D. 4-5) Vol. 48 P. 785 line 22

οἶδας αὐτός. Καὶ μὴν τότε αὔξεται καὶ τὰ τῆς δόξης, (20)
καὶ τὰ τῆς ὠφελείας, ὅταν τὸν **φθόνον** καταπατήσης,
ὅταν τὴν **βασκανίαν** σβέσης, ὅταν φιλαδελφίαν ἐπιδείξη
πολλήν· ἂν δὲ μόνος εἰδῶς περιίης, ἄνθρωποι μὲν ὡς
βάσκανον καὶ μισάδελφον ἀποστραφήσονται καὶ μισή-

33. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *De Christi precibus* (= *Contra Anomoeos, homilia 10*) {2062.018} (A.D. 4-5) Vol. 48 P. 785 line 42

οὕτω καὶ χάρισμα πνευματικὸν καὶ λόγος διδασκαλι- (40)
κὸς συνεχῶς μὲν ἀντλούμενος καὶ διδοὺς ἀρύεσθαι
τοῖς βουλομένοις, ἀναβλύζει πλέον· **βασκανία** δὲ καὶ
φθόνῳ καταχωσθεῖς, ἐλαττοῦται καὶ σβέννυται τέλειον.
Ἐπεὶ οὖν τοσοῦτον τὸ κέρδος ἡμῖν, ὅπερ ἂν ἔχωμεν,

34. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *In Kalendas* {2062.022} (A.D. 4-5) Vol. 48 P. 954 line 35

Δεσπότης ἀμείψηταί σε ταῖς παρ' ἑαυτοῦ δωρεαῖς·
ὡς αὕτη γε ἢ ἐπίδειξις, ἢ νῦν γινομένη, καὶ γέλωτα
καὶ **βασκανίαν** φέρει, παρὰ μὲν τῶν ὑψηλοτέρων τὴν (35)
διάνοιαν γέλωτα, παρὰ δὲ τῶν τὰ αὐτὰ νοσοῦν-
των **βασκανίαν** καὶ **φθόνον** πολύν.

217. **Ιωάννης Χρυσόστομος** *In epistulam ad Romanos* (*hom.1-32*)
{2062.155} (A.D. 4-5) Vol. 60 P. 610 line 22

φροσύνην, καὶ πῆξις τὴν ἀγάπην, καὶ πρὸ ἐκείνου (20)
σαυτὸν ὠφελήσης, διὰ μὲν τοῦ δακρῦειν ἐλεήμονα κα-
τασκευάζων, διὰ δὲ τοῦ συνήδεσθαι **φθόνου** καὶ βα-
σκανίας ἑαυτὸν ἐκκαθαίρων. Σκόπει δέ μοι καὶ τὸ
ἀνεπαχθὲς τοῦ Παύλου. Οὐ γὰρ εἶπε, Λῦσον τὴν συμ-
φορὰν, ἵνα μὴ λέγῃς πολλάκις ὅτι ἀδύνατον· ἀλλὰ τὸ (25)

306.Κύριλλος. *Epistulae paschales sive Hom.paschales* (*epist. 1-30*)
{4090.032} (A.D. 4-5) Vol. 77 P. 844 line 3

(844) πίστιν ἐναυάγησαν, καὶ τὰ τῆς δυσσεβείας ὄπλα κε-
κινήκασι κατὰ τῶν ὀρθὰ φρονεῖν εἰωθότων, πολυτρό-

ποις βάλλοντες ἐπιβουλαῖς καὶ τὸ τῆς **βασκανίας** ἐντείνοντα τόξον. Ἄλλ' ὡς φησιν ὁ μακάριος Ψαλμωδός, «Βέλη νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, (5)

307.Κύριλλος. *Epistulae paschales sive Hom.paschales (epist. 1-30)* {4090.032} (A.D. 4-5) Vol. 77 P. 872 line 20

Ἐτράποντο δὲ πρὸς πᾶν τοῦναντίον. Ἄντεφέροντο γὰρ οὐ μετρίως, ἀνοσίῳ θυμῷ πρὸς πᾶν ὀτιοῦν τῶν ἐκτόπων στρατηγούμενοι, καὶ τῆς **βασκανίας** φλογὶ (20) διακεκαυμένην ἔχοντες τὴν καρδίαν, συκοφαντεῖν ἀπετόλμων θαυματουργοῦντα τὸν Ἰησοῦν, καὶ τοῖς

308.Κύριλλος. *De adoratione et cultu in spiritu et veritate* {4090.096} (A.D. 4-5) Vol. 68 P. 893 line 51

Μωαβίτης, ὡς ἀνόσιοί τε καὶ βδελυρώτατοι, καὶ λεόντων δίκην τοῖς ἀγίοις ἐπιφύομενοι, καὶ τοῖς εὐδοκιμῆν εἰωθόσι, τὰ ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἐπιχέοντες βέλη. Τύπος δ' ἂν εἶεν, Ἀμμανῖται μὲν δὴ, τῶν ἀφιλοικτιρμόνων αἰρετικῶν. Μωαβῖται δὲ αὖ, τῶν

309.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. 69 P. 177 line 14

προφερεστέραν μονονουχὶ τῶν ἠττωμένων καταγράφει τὸ ἀκαλλές. Τί οὖν ἐντεῦθεν; Τὰ ἐκ **φθόνου** βέλη, καὶ τὸ ἐκ τῆς **βασκανίας** τοῖς νενικημένοις ἐντύφεται πῦρ, μανίας ἀρχή, καὶ ἀνοσιότητος ἀφορμὴ κατὰ (15) τῶν ὡς ἄριστα βιοῦν ἠρημένων. Οἱ καὶ εἰ γένοιτο

310.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. 69 P. 181 line 52

δοκοῦν, καὶ εἰς δύναμιν ἐγχειρημάτων, καὶ πικρὸς γέγονε φονευτῆς, διώξεις ἐπενεγκῶν, καὶ τοῖς ἐκ φόνου καὶ **βασκανίας** κατατιτρώσκων βέλεσιν. Ἄλλ' ἔπειθεν ἡ Ῥεβέκκα τὸν Ἰακώβ τὰ οἴκοι μεθέντα παραιτεῖσθαι τὸν ἀδελφόν· ἰέναι τε πρὸς Λάβαν ἄνθρωπον εἰδωλο-

311.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 245**
line **10**

συνάψη χοροῖς. Κεκινημένων δὴ οὖν εἰς **φθόνον** τῶν
Λάβαν υἱῶν, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ Λάβαν, ἀμειδίῃ τε καὶ
σκυθρωπάζουσιν καὶ **βασκανίας** οὐκ ἐλευθέραν τὴν (10)
ὄφρυν ἀποφαίνοντος· «Οὐ γὰρ ἦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
φησὶ, καθὼς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν·» ἐπανήκειν

312.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 248**
line **10**

λαμπρότητα καὶ εὐημερίαν. Σκυθρωπάζει μὲν οὖν ὁ
κόσμος ὁμοῦ τοῖς ἰδίοις τέκνοις ἐπὶ Χριστῶ, καὶ τῷ
τῆς **βασκανίας** δαπανᾶται πυρὶ, προήκοντα δόξης εἰς (10)
τοῦτο βλέπων ὡς ὅλην ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τὴν ὑπ'
οὐρανὸν, καὶ κατακρατῆσαι τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅτι δὲ

313.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 288**
line **41**

Λείας. Ἠδίκηκε μὲν γὰρ αὐτοὺς ὁ νεανίας οὐδέν· ἡ
δὲ τοῦ πατρὸς ἀγάπησις καὶ τὸ τοῦ παιδὸς εὐφυὲς, (40)
τῆς ἀδίκου **βασκανίας** αὐτοῖς ἐνετίθει τὸ πῦρ· καὶ
τοῖς ἀπὸ γλώττης κατηκόντιζον τέως, διαλοιδορού-
μενοὶ πως καὶ διασύροντες, ἐφ' οἷς ἦν εἰκὸς τὸν

314.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 289**
line **22**

ἡμῶν; Καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν, ἕνεκεν τῶν (20)
ἐνυπνίων αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.»
Ἄθρει δὴ οὖν, ὅτι πρὸς ἐπίδοσιν αὐτοῖς τὰ τῆς βα-
σκανίας οἴχεται, καὶ τροφήν ὥσπερ τινὰ ποιοῦνται
τῷ φθόνῳ τὰ ἐκ τῶν ἐνυπνίων ὑποδηλούμενα. Οἱ
γὰρ ὅλως τὴν ἀρχὴν οὐ μετρίως ἀσχάλλοντες, διαφε- (25)

315.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 293**
line **33**

αἰγὸς αἷματι καταδεύσαντες, προσεκόμιζον τῷ πατρὶ, δόλω καὶ ἀπάτη
 μεθύοντας συνθέντες λόγους. Τοῦτον
 γὰρ εὖρομεν, φασίν; ἐπίγνωθι εἰ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστὶν ἢ οὐ.»
 Κατοιμώζει δὲ ὁ πατήρ, καὶ τάχα
 που τῆς τῶν υἱῶν **βασκανίας**, καὶ ἀνοσιῶν σκεμμάτων κατεκεκράγει,
 λέγων· «Θηρίον πονηρὸν κατέφαγε
 τὸν Ἰωσήφ.» Δυσεύναστόν τε καὶ ἀνουθέτητον παντελῶς, καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ
 παιδὸς συμφορᾷ τὴν δυσθυμίαν
 ἐδέχετο. «Οὐ γὰρ ἤθελε, φησὶ, παρακληθῆναι λέγων, ὅτι Καταβήσομαι
 πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ἄδου.» (35)

316.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 301**
 line **39**

δὲ αὐτῷ ποικίλον ἐδίδου, γέρας ὥσπερ ἐξαίρετον,
 καὶ τῆς ἐνούσης φιλοστοργίας μήνυσιν ἐναργῆ τὸ
 χρῆμα τιθείς. Ἄλλ' ἦν καὶ τοῦτο τοῖς ἀδελφοῖς βασκα-
 νίας ἐρέθισμα, καὶ **φθόνου** πρόφασις· καθὼς καὶ (40)
 αὐτὸ τῶν πραγμάτων διδάξει τὸ πέρας. Ἐπεμαί-
 νοντο δὲ καὶ οἱ Φαρισαῖοι τῷ ἡγαπημένῳ, τουτέστι

317.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 301**
 line **51**

ἐπιτιμῶν, καὶ αὐτοῖς ἐπ' ἐξουσίας ἐποχούμενος κύ-
 μασι. Καὶ γοῦν ἤδη πῶς Ἰουδαῖοι διηπορηκότες, (50)
 καὶ τῷ τῆς **βασκανίας** πυρὶ λοιπὸν ἀφορήτως κατα-
 τρυχόμενοι, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· «Τί ποιοῦμεν;
 ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ.» Αἴνιγ-

318.Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum* (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 377**
 line **30**

φημι δὲ τοῖς Ἰουδαίων καθηγηταῖς, ἥτοι τοῖς Γραμ-
 ματεῦσι καὶ Φαρισαίοις, οἱ πικρὸν ὠδίνοντες ἐν ἑαυ-
 τοῖς ζῆλον, καὶ **βασκανίας** ὑπόθεσιν τὴν ἀπαράβλητον (30)
 αὐτοῦ ποιοῦμενοι δόξαν, κατὰ πολλοὺς ἠλίσκοντο τρό-
 πους. Διανίστη μὲν γὰρ τοὺς νεκροὺς ὁ Χριστὸς ὁδω-

319.Κύριλλος. *Expositio in Psalmos* {4090.100} (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 933** line 11

δαίμονες, ἃ ποιήσιν τοῖς ἁγίοις ἐπεβούλευσαν. Καὶ τοῖς ἁγίοις δὲ ἐπιμεμήνασι μὲν οἱ φιλαμαρτήμονες, (10) καὶ τὸ τῆς **βασκανίας** τόξον ἐντείνουσι κατ' αὐτῶν, καὶ τὴν τῆς ἑαυτῶν σκαιότητος ἀπογυμνοῦσι ρομφαίαν, οὐδένα τρόπον ἐπιβουλῆς ἑὼντες ἀνεπιτήδευ-

320.Κύριλλος. *Expositio in Psalmos* {4090.100} (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 948** line 3

(948) τῆς, ὁ φαυλότητος ἀπάσης εὐρετῆς καὶ πατὴρ πρέποι γὰρ ἂν αὐτῶ κυρίως ἢ τοιάδε κληῖσις. Οὗτος ἐπιτρίζει τοῖς ἁγίοις τοὺς ὀδόντας καὶ τῶ τῆς βασκανίας ἐπ' αὐτοῖς καταφλέγεται πυρὶ, καὶ διακυκᾶ θανατῶσαι ζητῶν τοὺς εὐαρεστεῖν ἐθέλοντας τῶ Θεῶ. (5) Ἐπιτηδᾶ δὲ ὡς ὄφις, τὸν τῆς ἁμαρτίας ἐκχέων ἰόν,

321.Κύριλλος. *Expositio in Psalmos* {4090.100} (A.D. 4-5) Vol. **69 P. 1256** line 39

(1256) ΨΑΛΜΟΣ 4Η'.

[Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. (38)

Πεμπέτωσαν εἰκῆ τῆς ἑαυτῶν **βασκανίας** τὰ βέλη κατὰ Χριστοῦ, ἀρτυέτωσαν ἐπιβουλὰς οὐδὲν ἀδικῆσαι (40) δυναμένας τὸν οὐδὲν εἰδότα παθεῖν.]

322.Κύριλλος. *Commentarius in Isaiam prophetam* {4090.103} (A.D. 4-5) Vol. **70 P. 264** line 28

καίτοι τοσαῦτα πεπονθόσι, καὶ τὰς τῶν ἀρχαίων πλημμελημάτων ἐκτετικόσι δίκας, ἐπεφύοντο πάλιν ἐκ **βασκανίας** τὰ περίοικα τῶν ἔθνῶν. Οὐ γὰρ ἤθελον ἰσχυῖσαι τὴν Ἱερουσαλήμ. Μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐπέκειντο δριμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς Συρίας (30)

323.Κύριλλος. *Commentarius in Isaiam prophetam* {4090.103} (A.D. 4-5) Vol. **70 P. 580** line 11

λιῶν, προσελήφθη δὲ τὰ ἔθνη, ταύτη τοι κατατρύχονται τῷ ζήλω, καὶ οἶον ὑπὸ πυρὸς δαπανώμενοι, τοῦ (10) τῆς **βασκανίας** δηλονότι διατελοῦσιν οἱ δαίλαιοι. Γέγραπται τι τοιοῦτον καὶ ἐν ᾠδαῖς περὶ τῶν ἐξ αἵματος Ἰσραὴλ, ὅτι Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεοῖς· παρώξυνάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Κἀγὼ παρα-

324.Κύριλλος. *Commentarius in Isaiam prophetam* {4090.103} (A.D. 4-5) Vol. **70 P. 949** line **14**

κατεβάλετο μὲν ὑποβάθρας. Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τὸν ἀνθρώπινον κατέλυσε βίον, κεκώλυται μὲν ἐκ τῆς τινῶν **βασκανίας** ἢ τῶν ἔργων ἐπίδοσις παρὰ τοῦ μετ' αὐτόν. Ἦχθη γε μὴν εἰς πέρας καὶ μετὰ τοῦτο (15) πάλιν, Θεοῦ κατανεύοντος. Ἐχομεν δὲ τῆς ἱστορίας τὸ

325.Κύριλλος. *Commentarii in Lucam (in catenis)* {4090.108} (A.D. 4-5) Vol. **72 P. 580** line **14**

παράδοξον εἰς πίστιν; Ὅρᾳς ἐνεργοῦντα θεοπρεπῶς, καὶ μετ' ἐξουσίας τῆς ἀνωτάτω θεραπεύοντα τοὺς ἐν ἀρρώστιας, καὶ τὸν ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ᾠδίνεις φόνον; (15)

Ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύχεσθαι.

326.Κύριλλος. *Commentarii in Lucam (in catenis)* {4090.108} (A.D. 4-5) Vol. **72 P. 769** line **15**

τάς εἶναι καὶ θαυμαστάς τῶν τοῦ Κυρίου τερατουργημάτων, μὴ ποτε καὶ πιστεύσωσιν. Ἄλλ' εἰπέ ἡμῖν, ὃ **βασκανίας** ἀνδράποδον, ὅποῖον ἔργον ὁ νόμος (15) ἐκώλυσεν, ὃ εἰπὼν σοι· «Ἀπὸ παντὸς ἔργου χειροκμῆτου ἀποστήση τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου;» ἼΑρα

327.Κύριλλος. *Commentarii in Lucam (in catenis)* {4090.108} (A.D. 4-5) Vol. **72 P. 769** line **39**

κτεῖς, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν βλέπων τιμώμενον καὶ ὡς Θεὸν προσκυνούμενον, μαίνη καὶ ἀποπνίγη, καὶ τῇ **βασκανία** κατατήκη· καὶ ἕτερα μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ

ένδομυχᾶς, ἄλλον δὲ σκήπτῃ καὶ προφασίζῃ. Ὅθεν (40)
καὶ χαριέστατα ὑπὸ τοῦ Κυρίου τοῦ εἰδότος τοὺς

328.Κύριλλος. *Commentarii in Lucam (in catenis)* {4090.108} (A.D. 4-5) Vol. 72 P. 781 line 10

Προσηλθόν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες· Ἐξελθε,
καὶ πορεύου ἐντεῦθεν.

(B f. 136 b, D f. 55 b) Οὐκ ἤθελον ὑπὸ **βασκανίας** (10)
οἱ Φαρισαῖοι τὸν Χριστὸν ἐνδημεῖν τοῖς Ἱεροσολύ-
μοις, ἵνα μὴ ταῖς θεοσημείαις καὶ ταῖς ὑπὲρ νόμον

329.Κύριλλος. *Commentarii in Lucam (in catenis)* {4090.108} (A.D. 4-5) Vol. 72 P. 785 line 12

ἐντολὴν ἀτονεῖν ἐν Σαββάτῳ, κατὰ βούλησιν Θεοῦ; (10)
Τί οὖν σεσίγηκας, νομικέ; Ἐπόρησας ὁμολογουμέ-
ως. Μακρὰ τοιγαροῦν χαίρειν εἰπὼν ταῖς βασκα-
νίαις τῶν Ἰουδαίων, ἀπαλλάττει τοῦ νοσεῖν τὸν ὑδέρῳ
κεκρατημένον· ὃς δεδιῶς τοὺς Φαρισαίους, οὐ προσ-
ῆλθεν αἰτῶν θεραπευθῆναι διὰ τὸ Σάββατον, ἀλλὰ (15)

330.Κύριλλος. *Contra Julianum imperatorem (libri iii-x)* {4090.111}
(A.D. 4-5) Book 3 column 644 line 38

(λογικὸς γὰρ ἦν, καὶ γέγονεν οὕτως ἐν ἀρχαῖς), ἀπεσό-
βησε τοῦ παραδείσου τὸν ἄνθρωπον, ὁ τῶν ὄλων
Θεός. Ἄλλ' οὐδὲ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἔργον ἦν,
καθὰ τετόλμηκεν εἰπεῖν, τὸ ἀπειρῆσαι φαγεῖν αὐτὸν
τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ἵνα μὴ ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· (40)

331.Κύριλλος. *Contra Julianum imperatorem (libri iii-x)* {4090.111}
(A.D. 4-5) Book 5 column 748 line 8

ἀκρατὲς κίνημα καρδίας, συμβῆναι νομίζει· κὰν εἰ
λέγοιτο ζηλωτῆς κατὰ τὸ εἶκός, οὐκ ὀκνήσει παθεῖν
αὐτὸν ἄνθρωποις τὰ ἴσα εἰπεῖν, καὶ τῷ τῆς βασκα-
νίας πυρὶ κατατήκεσθαι. Ἄλλ', οἶμαι, τὸ οὕτω φρο-
νεῖν, ἐξεστηκότος ἂν εἶη καὶ νοῦ παραπλήγος, καὶ (10)

παντελῶς ἡγνοηκότες τὰ τῆς θείας φύσεως προσπεφυ-

332.Κύριλλος. *Contra Julianum imperatorem (libri iii-x)* {4090.111}
(A.D. 4-5) Book 7 column 848 line 45

ἀρίστων ἀνδρῶν ἀφικνεῖται, τοσοῦτον ἄπεστι θεῶν
καὶ τῶν ἀγγέλων. Οὐ **Φθόνος** ἦν, ὃ κράτιστε. Πόθεν;
Οὔτε μὴν **βασκανίας** ἔργον εἶναί φαμεν, τὸ μὴ ἀνα- (45)
σχέσθαι τὸν θεῖον καὶ ἀκήρατον νοῦν τῶν πεπλανημένων,
καὶ προσκυνεῖν, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἑτέροις ἐσπου-

333.Κύριλλος. *Commentarii in Lucam (homilia 51) (= In
transfigurationem [homilia diversa 9])* {4090.116} (A.D. 4-5) Vol. 77 **P.**
1013 line 2

λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι, ἄν-
(1013) θρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν·» ἵνα δειχθῆ ὅτι
βασκανίας ἀμφοτέρωθεν τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἑκατέρωθεν
τούτων ἐστὶν ἀνεύθυνος, καὶ οὔτε νόμου παράβασις
ἐστὶ τὸ γινόμενον, οὔτε δόξης σφετερισμὸς τῆς οὐ

334.Κύριλλος. *Contra Julianum imperatorem (Frag.a)* {4090.175}
(A.D. 4-5) Vol. 76 **P.** 1064 line 12

καὶ ἀρετῆ· ἐγκλημα γὰρ τῆς ἑαυτῶν φαυλότητος (10)
ποιοῦνται τὸ χρῆμα, καὶ ταῖς ἑτέρων εὐκλείαις ἐπ-
ηρεθισμένοι, τὴν τῆς **βασκανίας** ὠδίνουσι φλόγα, καί-
τοι μᾶλλον ἐχρῆν ζηλοῦντας ἐλέσθαι τὸ ἄμεινον, καὶ
παντα σείοντας κάλων, ἀμιλλᾶσθαι φιλεῖν τοῖς ὧδε

335. PROCOPIUS Rhet. et Scr. Eccl. *Commentarii in Isaiam* {2598.004}
(A.D. 5-6) **P.** 2416 line 39

κεν· Ὁ λέγων Κύριε, Ποιμὴν μου. Καὶ πάλιν· Ὁ δὲ
ναὸς θεμελιωθήσεται. Τελευτήσαντος γὰρ Κύρου
κεκώλυται μὲν ἔκ τινων **βασκανίας** ἢ τῶν ἔργων ἐπί-
δοσις παρὰ τοῦ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντος τοῦ ναοῦ (40)
θεμελίων ἐπὶ Κύρου προκαταβεβλημένων, ἐπληρώθη

336. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) {2934.018} (A.D. 7-8) Vol. 95 P. 1408 line 42*

Πονηρὸς ὁ διάβολος, καὶ κακίας παντοίας δημιουργ- (40)
γός· καὶ ὡσπερ ἔπεται τῷ ἀγαθῷ ἡ ἀφθονία, οὕτως
ἀκολουθεῖ τῷ διαβόλῳ ἡ **βασκανία**.

Ἐν τῷ τῆς **βασκανίας** ὄπλῳ ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου, μέχρι συντελείας αἰῶνος, πάντα τιτρώσκει

337. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) {2934.018} (A.D. 7-8) Vol. 95 P. 1408 line 43*

γός· καὶ ὡσπερ ἔπεται τῷ ἀγαθῷ ἡ ἀφθονία, οὕτως
ἀκολουθεῖ τῷ διαβόλῳ ἡ **βασκανία**.

Ἐν τῷ τῆς **βασκανίας** ὄπλῳ ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου, μέχρι συντελείας αἰῶνος, πάντα τιτρώσκει
καὶ καταβάλλει ὁ λυμεὼν τῆς ζωῆς ἡμῶν διάβολος, (45)

338. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) {2934.018} (A.D. 7-8) Vol. 96 P. 88 line 28*

Τὸ νέμειν ἴσα τοῖς ἀνίσοις, τῆς μεγίστης ἐστὶν
ἀδικίας.

Ἄνθρωποι μὲν γὰρ πολλάκις καὶ **βασκανία** δια-
βάλλουσι τὰ καλά· τὸ δὲ ἄνω θεάτρον ἀδεκάστως
κρίνει τὰ πράγματα, καὶ ἡ ἀλήθεια τῶν γινομένων (30)

339. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) {2934.018} (A.D. 7-8) Vol. 96 P. 413 line 3*

(413) «Φθόνῳ τετηκότι οὐ συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοι-
νωνεῖ σοφία.»

«**Βασκανία** φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά.»

«Ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἵνα τί χρήματα;»

«**Ζῆλος** καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας.» (5)

340. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) {2934.018} (A.D. 7-8) Vol. 96 P. 420 line 13*

ρίαις δάκνεσθαι, διαπρίεσθαι, καὶ τήκεσθαι. Οὐδὲν χαλεπώτερον, οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ ἐπισπᾶσθαι τῆς **βασκανίας** τὸ πάθος, καὶ καταδαπανᾶσθαι τῷ ζήλω καὶ τῷ φθόνῳ.

Λέγεις, ἐξ ὅλης τὸν Θεὸν παρακαλεῖς καρδίας ῥυ- (15)

341. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) {2934.018} (A.D. 7-8) Vol. 96 P. 420 line 18*

σθῆναι ἀπὸ τῶν τῆς ἡδυπαθείας ἐνθυμημάτων καὶ παθῶν· οὐκοῦν τὸν αὐτὸν τρόπον ὀλοψύχως τὸ κρεῖττον ἰκέτευε, ἀπαλλαγῆναι **βασκανίας** καὶ **φθόνου**· πλέον γὰρ εἰς τοῦτο νεύεις τὸ ἐπάρατον πάθος.

ΤΙΤΛ. ΙΓ'. —Περὶ φιλαυτίας· καὶ ὅτι οὐ δεῖ τινα (20)

342. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Epistula ad Theophilum imperatorem de sanctis et venerandis imaginibus [Sp.] {2934.050} (A.D. 7-8) Vol. 95 P. 353 line 29*

παρουσίας, μέχρι τερμάτων αἰῶνος. Ἀλλά γε ὁ πολέμιος καὶ ἀρχαῖος τοῦ γένους ἐπίβουλος διάβολος, φθόνῳ καὶ **βασκανία** τῶν καλῶν τετηκῶς, οὐκ ἐπαύσατο τὴν πολυτάραχον αὐτοῦ καταιγίδα, ὡς λαίλαπα (30) ἀγρίαν, τῶν αἰρέσεων ἀνακινῶν. Καὶ Κωνσταντίος

343. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Commentarii in epistulas Pauli [Dub.] {2934.053} (A.D. 7-8) Vol. 95 column 772 line 19*

τοῦτο ὕστερον τίθησι. Κατ' αὐτοῦ γὰρ ἀπενοοῦντο· ἵνα οὖν μὴ δόξη προηγουμένως τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖν, τὸ κοινὸν λέγει πρῶτον. Ταῦτα γὰρ πάντα ἀπὸ βασκανίας ἐτίκτοντο, αἱ διαβολαὶ, αἱ κατηγορίαι, αἱ δια- (20) στάσεις.

«Καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημάρτηκόντων,

344. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Commentarii in epistulas Pauli [Dub.]*
{2934.053} (A.D. 7-8) Vol. **95** column **792** line **28**

σθαι;»

Ἔδειξεν καλῶς πράττοντας πειθομένους τῇ πίστει.
Εἰ μὴ γὰρ τῶν πραττόντων καλῶς ἡ **βασκανία** οὐ
λέγεται. Τοῦτο δὲ λέγων, ἐκκαλεῖται πάλιν εἰς τὴν
διὰ πίστεως χάριν. (30)

345. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Homilia in transfigurationem domini*
{2934.054} (A.D. 7-8) Vol. **96** **P. 557** line **19**

Πάντες μὲν μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ πάντες τῇ νόσῳ τῆς
φιλαργυρίας τυφλώττοντες. Πάντες μαθηταὶ, ἀλλ'
οὐ πάντες τῇ λήμῃ τῆς **βασκανίας** τὸ ὄξυδερκὲς
ἀφηρημένοι τοῦ ὄμματος. Πάντες μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ (20)
πάντες προδόται. Πάντες ἀπόστολοι, ἀλλ' οὐ πάντες

346. **Ιωάννης Δαμασκηνός** *Encomium in sanctum Joannem*
Chrysostomum {2934.059} (A.D. 7-8) Vol. **96** **P. 773** line **7**

μένῳ. Ἀφέντι γὰρ ἀφεθήσεται. Καὶ ἔμπαλιν ἀκο- (5)
λουθία πεφώνηκεν· οὐκ ἀφεθήσεται γὰρ οὐκ ἀφιέντι.
Τίς **φθόνον**, καὶ **βασκανίαν** κατέκρινε, καὶ κατάκρι-
σιν διδάξας; τὸ φθονεῖσθαι ἄριστον· ἀγαθὸν γὰρ
ἅπαν ἐπίφθονον. Αὐτοκατάκριτον δὲ πρὸς τῷ αἰσχί-

347. GEORGIUS Monachus Chronogr. *Chronicon breve (lib. 1-6)*
(*redactio recentior*) {3043.002} (A.D. 9) Vol. **110** **P. 44** line **20**

δὲ τοῖς ἐνθυμήμασι καὶ ἐν τῷ συντόμῳ τὸ ἀπαρά-
λειπτον καὶ ἀτρεκὲς ἔχων τῶν ἀναγκαίων καὶ
ὀνησιφόρων, ὑπὸ τοῦ καιροῦ μάλιστα καὶ τῶν βα- (20)
σκανίας καὶ πάσης ἐθελοκακίας ἀπηλλαγμένων ψυ-
χωθεὶς ζητικώτερος ἀναδειχθήσεται. Οἱ γὰρ τοι
πνευματικῶς τὰ πνευματικὰ συγκρίνοντες καὶ

348. GEORGIUS Monachus Chronogr. *Chronicon breve (lib. 1-6)*
(*redactio recentior*) {3043.002} (A.D. 9) Vol. **110** **P. 1204** line **7**

νετο στρατηγὸς τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἀπεστάλη μετὰ (5)
δυνάμεως εἰς Συρίαν.

(3) Ἄλλ' ὁ **Φθόνος** καὶ ἡ **βασκανία** ἄτινα προ-
ξενοῦσι τὰ πολλὰ κακὰ, καὶ τρώγουσι τὰς καρδίας
τῶν ἀνθρώπων, εἰσηλθε καὶ ὧδε νὰ συγκύση τὰ

349. SYMEON LOGOTHETES *Hist. Chronicon (sub nomine Leonis Grammatici vel Theodosii Melisseni vel Julii Pollucis) (redactio A + B operis sub titulo Epitome fort. sub auctore Trajano Patricio) {3070.001}* (A.D. 10) **P. 30** line **14**

προσφιλεῖ τὰ μὲν ἄλλα ἐξεῖπε, περὶ δὲ τῆς βασιλείας οὐκ
ἀνήγγειλε, δηλῶν ὡς οὐ φίλοις οὐδὲ συγγενέσιν ἐπὶ τῶν με-
γάλων πραγμάτων δεῖ θαρρεῖν διὰ τὸ ἐπὶ **βασκανία** τῶν ἀν-
θρώπων εὐχερές. οὗτος ὁ Σαοῦλ συνεπισχύοντος τοῦ Σα- (15)
μουήλ βασιλεύει ἔτη εἴκοσιν· ἐπροεφήτευε δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἅμα

350. SYMEON LOGOTHETES *Hist. Chronicon (sub nomine Leonis Grammatici vel Theodosii Melisseni vel Julii Pollucis) (redactio A + B operis sub titulo Epitome fort. sub auctore Trajano Patricio) {3070.001}* (A.D. 10) **P. 53** line **7**

τρὸς αὐτοῦ εἰς ἔσχατον πενίας ἐληλακότος ἔμεινε παρὰ τοῖς (5)
ἀρπάσσασι δουλεύων καὶ τοῖς ἐκείνων ἔθεσι τρεφόμενος. ἀναι-
ρεθέντος δὲ τοῦ Ἀντιπάτρου φαρμάκῳ **βασκανία** τῆς πολλῆς
εὐδαιμονίας ὑπὸ Βαλλίχου τινὸς Ἰουδαίου, διαδέχονται οἱ
παῖδες αὐτοῦ τὴν ἀρχήν, Ἡρώδης καὶ Φασάϊλος. καὶ ὁ μὲν

351. Michael PSELLUS *Epist., Hagiogr., Phil., Polyhist. et Theol. Encomium in patriarchem Constantinum Leichudem {2702.042}* (A.D. 11) **P. 404** line **19**

μηδὲν ἔξωθεν καὶ ὧν οὐκ εἰκὸς ἦν προσλαμβάνοντι. Εἶεν, ἀλλ'
οὕτω μὲν ταῦτα· καὶ ἐδόκει πως ἐκείνῳ κεκαινοτομησθαι ὁ βίος·
οὐ γὰρ περιέτρεψεν αὐτὸν **βασκανία**, οὐδ' ὅσον ἐντεῖναι τὸ τόξον
ὁ **Φθόνος** ἐπικεχείρηκεν, ἀλλ' ὥσπερ ἐδεδίσαν ζύμπαντά τε καὶ (20)
σύμπαντες, καὶ οὐδὲν αὐτῶ τῶν πάντων ἄναντες, οὐδὲ τὴν εὐθυ-

352. Michael PSELLUS Epist., Hagiogr., Phil., Polyhist. et Theol. *Epitaphius in patriarchem Joannem Xiphilinum* {2702.044} (A.D. 11) **P. 435** line 23

ἴν' ἐκεῖθεν ἀκάθεκτος καὶ αἰθέριος γένηται. Συνηνέχθη γάρ τι τοιοῦτον, ὑφ' οὗ πτερωθέντες οὐκέτι ἀνασχετοὶ πρὸς τὴν ὄρμην ἐγγόνειμεν· βάλλει τις ἡμῖν τὰ νῶτα βέλει **βασκανίας** πικρῶ, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, τῷ ἐπὶ τῶν βασιλείων εὐδαιμονήσοντι ταύτην δὴ τὴν κάτω φερομένην εὐδαιμονίαν, ἀρχομένῳ μὲν τοῦ σπουδαζομένου οὐ (25)

353. Michael PSELLUS Epist., Hagiogr., Phil., Polyhist. et Theol. *Epitaphius encomiasticus in patriarchem Michaelem Cerullarium* {2702.045} (A.D. 11) **P. 316** line 17

ἄνδρα δεινοτάτης ἀξιοῦ κατακρίσεως· ἦν δὲ τὸ σύμπαν οὐ κόλασις (15) τινος πράξεως, οὐδ' εὐθύνη τόλμης ἢ ἀτόπου βουλεύματος, ἀλλὰ **ζηλοτυπία** γενναίου φρονήματος καὶ **βασκανία** τῆς τῶν πολλῶν περὶ τὸν ἄνδρα κρίσεως καὶ τῆς ἐκείνου περὶ πάντα εὐδοκιμήσεως· ἐδεδῖει γὰρ μὴ καὶ αὐθις τοιαύτης γεγενημένης αἰρέσεως, ἐκεῖνον

354. Michael PSELLUS Epist., Hagiogr., Phil., Polyhist. et Theol. *Epitaphius encomiasticus in patriarchem Michaelem Cerullarium* {2702.045} (A.D. 11) **P. 325** line 15

τάρχειν αὐτῷ καὶ γνώμην εἰσάγειν, καὶ ὡσανεὶ δογμάτων τῶν [ἑαυτοῦ] λόγων τὴν ἐκείνου καταπληροῦν ψυχὴν, εἰς τὴν ὑπερτέραν τοῦτον ἐτίθει τάξιν· καὶ τό γε θαυμασιώτερον οὐδὲ **βασκανία** τοῦ (15) ἀνδρὸς ἐπὶ τούτοις ἤψατο, ἄλλως πως εἰωθυῖα ταῖς ὑπερβολαῖς ταύταις ἐπιφύεσθαι τε καὶ ἐπαυξάνεσθαι, ἀλλ' ὑπεχώρησαν αὐτοῦ

355. VITA ET MIRACULA NICONIS Hagiogr. *Vita et miracula (e cod. Kutlumus. 210)* {5081.002} (A.D. 11-17) **P. 191** line 13

ξατο, πάντων ὑπακουόντων αὐτῷ τῶν τῆς πόλεως καὶ συναιρομένων, πλὴν ἑνός· Ἰωάννης ἦν ἐκεῖνος ὃ Ἄρατος τὸ ἐπώνυμον. Οὗτος γὰρ μόνος **φθόνου** κέντρῳ νυγείς καὶ τῷ πάθει τῆς βασκανίας ἀλοῦς κατ' ἄκρας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν σκαιότητι δαιμονίῳ κινηθεὶς καὶ θυμῷ ληφθεὶς ἀλογίστῳ, ἐλύττα κατὰ τοῦ ὀσίου καὶ (15) τοὺς ὀδόντας κυνὸς δίκην παρέθηγεν, ἴδιον ἀδίκημα τιθέμενος τὴν

356. VITA ET MIRACULA NICONIS Hagiogr. *Vita et miracula (e cod. Kutlumus. 210)* {**5081.002**} (A.D. 11-17) **P. 218** line **10**

άνηρ τῷ ἀγρῷ, καὶ οἱ τὰς οἰκήσεις ἐκεῖσε ποιούμενοι κυκεῶνα διαβολῶν προσῆγον αὐτῷ ὡς τι καταθύμιον κεχαρισμένον. Ὁ δέ, ἄτε τῷ πάθει προκατειλημμένος ὢν τῆς **βασκανίας**, μηδὲν ὑγιᾶς ἢ φρενῆρες (10) ἐννοήσας, μήτε μὴν τὸν παρεγγυόμενον μὴ ποιεῖν κακά, ἵνα μὴ καταλήψεται τὸν παρακούοντα, κατὰ νοῦν θέμενος, ἀλλὰ πάντα ρίψας ἀπὸ ψυ-

357. Anna COMNENA Hist. *Alexias* {**2703.001**} (A.D. 11-12) Book **p Cha. 2 sec. 2** line **11**

πάλιν τοὺς φιλοσκώμονας, μή μοι τὸν τοῦ Νῶε Χάμ ἐπενέγκοιεν ἐποφθαλμιῶντες ἅπαντες πρὸς ἅπαντας καὶ οὐ (10) καθορῶντες τὸ καλῶς ἔχον ὑπὸ **βασκανίας** καὶ **φθόνου**, καὶ τὸν ἀναίτιον καθ' Ὅμηρον αἰτιόωνται. (3) Ὅταν γάρ τις τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη, ἐπιλαθέσθαι χρὴ εὐνοίας

358. Constantinus MANASSES Hist. et Poeta *Compendium chronicum* {**3074.001**} (A.D. 12) Line **1278**

καὶ μηδαμῶς τοῖς Ἑλλησιν ἀντεπελθεῖν τολμῶντες, ἕως ἢ πάντα στρέφουσα καὶ πάντα συγκυκῶσα καὶ πάντων μήτηρ τῶν κακῶν, ἡ **βασκανία** λέγω, τὴν Ἀχιλλέως ἡμβλυνεν ὀρμὴν τὴν δραστηρίαν καὶ Τρῶας παρεθάρρυνεν ἐκείνου χολωθέντος. @1 (1280)

359. Constantinus MANASSES Hist. et Poeta *Compendium chronicum* {**3074.001**} (A.D. 12) Line **6584**

Ἦν ταῦτα, καὶ προσέβλεψεν ἡ νίκη τοὺς Ῥωμαίους, καὶ χαροπὸν ἐγέλασε, σὺν χρόνῳ τούτους γνοῦσα. ἀλλὰ γὰρ ἡ τριβάρβαρος ἐκείνη **βασκανία** καὶ τῆς κακίας τὸ στυγνὸν καὶ τὸ τοῦ **φθόνου** νέφος (6585) τοιαύτην λαμπροστόλιστον ἡμαύρωσεν ἡμέραν.

360. EPHRAEM Aeniensis Hist. et Poeta *Chronicon imperatorum Romanorum* {**3170.001**} (A.D. 13-14) Line **6692**

άνηρ ἀγύρτης καὶ παλαιὸς κακίαν, (6690)
Ἄδερ ἀλιτήριος, Αὐσόνων λύμη,

ὄς ὑποτύφων ζώπυρον **βασκανίας**,
 ἔναυσμά τ' αὖ μήνιδος ἔνδοθεν φέρων
 ὡς ἐν σποδιᾷ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας,

361. EPHRAEM Aeniensis Hist. et Poeta *Chronicon imperatorum Romanorum* {3170.001} (A.D. 13-14) Line **7008**

τοῖς Ἰταλοῖς που συνεπλάκη πρὸς μάχην·
 καὶ μή τινος τούτῳ γε συνησπικότος,
 οὕτῳ βασιλεῖ δόξαν ἐκ **βασκανίας**,
 τάχ' ἂν ἐκινδύνευσεν, εἰ μὴ τοξόται
 ἐπήμυναν πόρρωθεν ἐκ τοξευμάτων. (7010)

362. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **1**
 line **6**

οὕτῳ σοι τὰ κράτιστα τῆς ἀληθοῦς ἀκραιφνοῦςφιλίας ἀνεῖται
 γνωρίσματα παρ'
 ἐμοὶ κριτῆ καὶ πᾶσιν ἄλλοις, ὅσοι μὴ τὴν σφῶν αὐτῶν κρίσιν φθόνῳ (5)
 καὶ **βασκανία** κερνᾶν προτεθύμηται· δι' ἃ δὴ καὶ φιλῶ μὲν ἐγὼ σε
 ὁμοίως ἀεὶ, θαυμάζω δὲ οὐχ ὁμοίως ἀεὶ, ἀλλ' ἀεὶ μετὰ μάλα βελτίονος
 τῆς προσθήκης, ὁρῶν εἰς ἐπίδοσιν ἀεὶ σοι τουτὶ τὰγαθὸν προίον.

363. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **9**
 line **26**

ρατος ἢ τῶν σῶν ἔμεινε πράξεων ἀρετὴ καὶ στερροτέρα τῆς τύχης,
 ἀδέκαστον ἐπόπτην τὸν μακρὸν αἰῶνα κληρωσαμένη· ἢ δὴ σε κάκ (25)
 τῶν πυθμένων ἀνακαλεσαμένη τοῦ **φθόνου** καὶ τοὺς τῆς **βασκανίας**
 ἀπωσαμένη Τελχίνας { {ἐκείνους} } οἱ διεκώλυσαν ἡμᾶς ὥσπερ διὰ
 κατόπτρων τῶν ἔργων τῶν σῶν Πομπηίους ἐκείνους ὁρᾶν καὶ Σκηπίω-

364. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle
11 line **49**

τινα βαθυδίνην ὄλην διψῶσαν Αἴγυπτον πλουσίως ἀρδεύοντα, ὡς
 ἀληθεύουσιν ἔσχε τὴν γλῶτταν οὗτος ὅστις οὐχ ὁμολογεῖ, ἀμαθίας,
 ὡς ἔοικεν, οὗτος καὶ **βασκανίας** ἐνδαιτᾶται βυθοῖς, οὐδὲν ἀμείνων
 ὑπάρχων ἢ οἱ τὰς ὄψεις πεπήρωνται, δι' ἃς καὶ τὰς τῆς αἰθερίας (50)

λαμπάδος ἀκτῖνας ἠπλωμένας ἀπανταχῆ βλέπειν οὐ δύνανται. σὺ γὰρ

365. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **83** line **30**

προὔδραμε πέρυσι τὰ ἱμάτια πρὸς σὲ τὸν χρηστὸν δεσπότην, ὥσπερ αἰσθόμενα ταῦτα μᾶλλον ἢ αὐτὸς τοῦ καιροῦ καὶ τῆς χρείας, ὅθεν καὶ πυρσὸν ἀνήψε κακίας καὶ **βασκανίας** πολὺν κατὰ τοῦ μηδὲν (30) ἀδίκησαντος καὶ γέγραφε μὲν ἐκ Θεσσαλονίκης πρότερον γράμματα πρὸς ἐκεῖνον λοιδοριῶν γέμοντα καὶ ἀπειλῶν πολλῶ θρασυτέρων ἢ

366. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **100a** line **19**

σὲ σιγὴν ἀκούων ἐκτετακόσι συγγίνωσκε. νῦν δ' ἀνιαρῶς ἔχειν καὶ σέ γε ἀκούοντες βαρυτάταις περιαντλούμενον νόσοις, μέτρι' ἅττα προσγορεύειν ἀναγκαζόμεθα· καὶ τοῦτο γὰρ οἶμαι **βασκανία** τινὸς τῶν ἐμῶν Τελχίνων προσθήκην ταῖς ἐμαῖς ἐταμιεύσατο συμφοραῖς οὐ (20) μικράν. οὓς γὰρ παρηγόρους ἠλπίσαμεν ἔξιν κατὰ τῶν ἡμετέρων

367. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **100b** line **18**

σὲ σιγὴν μανθάνων ἐκτετακόσι συγγίνωσκε. νῦν δὲ καὶ μάλα ἐμβριθέσι περιαντλούμενον νόσοις καὶ σέ γε ἀκούοντες, ταυτὶ τὰ βραχέα προσγορεύειν ἀναγκαζόμεθα· καὶ τοῦτο γὰρ οἶμαι **βασκανία** τινὸς τῶν ἐμῶν Τελχίνων προσθήκην ταῖς ἐμαῖς ἐταμιεύσατο συμφοραῖς. οὓς γὰρ παρηγόρους κατὰ τῶν δεινῶν ἠλπίσαμεν ἔξιν οἱ νῦν μάλιστα τούτων, (20)

368. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **103** line **94**

θερίζει τὰ κάλλιστα, καθάπερ τις βαρὺς δήμιος, ᾧ κόρος οὐκ ἔπεισι τῆς βλαπτούσης ὀρμῆς. ἰδοὺ γὰρ καὶ τὴν ἀστρονομικὴν ἐπιστήμην, εἴτε ῥαθυμία τῶν βοηθεῖν δυναμένων εἴτε τινῶν **βασκανία** Τελχίνων ἐς τὰς ἐσχάτας συνήλασε νόσους, καὶ ὅσον οὐδέπω πρὸς τὸ μηκέτ' εἶναι (95)

ξυνωθήσειν ὑπισχνεῖται τελέως. ἀλλὰ ταυτὶ μὲν μελήσει θεῷ τῷ

369. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **105 line 81**

αὐτὸς μηδὲν ὠφελούμενος οὔτε βλάπτων οὐδὲν καθ' ὧν τοῦτο δρᾶν ἐπιέγεται, καὶ διπλῆν ἑαυτῷ τὴν ὕβριν ἐκπορίζει· ἀμαθῆς γὰρ ὢν καὶ (80)

ἀνίσχυρος, εἶτα καὶ διεφθορῶς τὸ ἦθος δείκνυται καὶ **βασκανία** πολλῆ στρατηγούμενος. ὥσπερ γε μὴν οἱ μεθύοντες οὐ τὰ ὄντα κατὰ φύσιν ὁρῶσιν, ὅτι μὴ ἀνθ' ἐτέρων ἕτερα οἶονται ὑπὸ τῆς περὶ τὸν ἐγκέφαλον

370. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **148 line 155**

ἐκεῖθεν τὸν ἡμερήσιον τῇ γαστρὶ πορίζουσι δασμὸν ἀεὶ. καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μηδὲν εἰς ἐπίδειξιν ἔχοντες οἴκοθεν ἀγαθόν, τὰς τῶν εὐδοκίμων ἀτόπους ὕβρεις τῇ γαστρὶ τῆς ἑαυτῶν **βασκανίας** ἡμερήσιον ἐκπορίζουσι (155)

ζουσι τράπεζαν, ὥστε κάκεῖνο τοῦ Αἰσώπου τοῦ Φρυγῶς ἐς μνήμην πολλάκις ἀνήνεγκα ἐς αὐτοὺς ἀπιδῶν· ἔριδος γὰρ φησί ποτε γενομένης

371. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **148 line 184**

πάντα δ' ὅσα τοῦ προφυλάττεσθαι ἔστιν ἐφόδια, πόρρω που διωθεῖται καὶ ἐκκεχώρηκεν. εἶναι δ' αὐτούς, εἰ βούλει μαθεῖν, ἵοι διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ **βασκανίαν**, πρότερον μὲν ἐκεῖνῳ συνασπίζοντες κατ' ἐμοῦ διετέλουν

τῷ Καλαβρῷ Βαρλαάμ, νῦν δὲ τοῖς ἐμοῖς παλαμναίοις διώκταις, οὐκ (185)

ἔξω τῆς τῶν κρατούντων γνώμης¹. ὧν μέγα μὲν τὸ τυφωνικὸν ἄσθμα,

372. Νικηφόρος Γρηγοράς. *Rerum Nat. Epistulae* (A.D. 13-14) Epistle **148 line 191**

καθήκει. ἢ παρελθὼν τις εἰπάτω μοι, πόθεν σφίσιν ἄλλοθεν καθ' ἡμῶν περιγίνεται μέγα φρονεῖν ἢ τοῦ μηδαμῆ φρονεῖν· ὧν γὰρ ἡ διάνοια (190) δι' ἀμβλύτητα **βασκανίας** ἅπαξ γένηται μήτηρ, οὐ μέγα ἔργον νῦν μὲν ῥημάτων χαλκεύειν ὄγκους ὑπὲρ πάντας μὲν βορείους Καυκάσους, ὑπὲρ πάντας δὲ Θετταλικοὺς Παρνασοῦς,

Αποσπάσματα κατά συγγραφέα

Πλούταρχος. De recta ratione audiendi (37b–48d) (0007: 069)“*Plutarch's moralia*, vol. 1”, Ed. Babbitt, F.C.Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1927, Repr. 1969.Stephanus **P.** 39, **sec.** D, line 8

...λέγοντας, ἀσχημονοῦσιν· ὁ δ' ἐγκρατῶς καὶ μετ' αἰδοῦς ἀκούειν ἐθισθεῖς τὸν μὲν ὠφέλιμον λόγον ἐδέξατο καὶ κατέσχε, τὸν δ' ἄχρηστον ἢ ψευδῆ μᾶλλον διεΐδε καὶ κατεφώρασε, φιλαλήθης φανείς, οὐ φιλόνεικος οὐδὲ προπετῆς καὶ δύσερις. ὅθεν οὐ κακῶς ἔνιοι λέγουσιν ὅτι δεῖ τῶν νέων μᾶλλον ἐκπνευματοῦν τὸ οἶημα καὶ τὸν τῦφον ἢ τῶν ἀσκῶν τὸν ἀέρα τοὺς ἐγγεῖαι τι βουλομένους χρήσιμον· εἰ δὲ μή, γέμοντες ὄγκου καὶ φυσήματος οὐ προσδέχονται.

Φθόνος τοίνυν μετὰ **βασκανίας** καὶ δυσμενείας οὐδενὶ μὲν ἔργῳ παρῶν ἀγαθόν, ἀλλὰ πᾶσιν ἐμπόδιος τοῖς καλοῖς, κάκιστος δ' ἀκροωμένῳ πάρεδρος καὶ σύμβουλος, ἀνιαρὰ καὶ ἀηδῆ καὶ δυσπρόσδεκτα ποιῶν τὰ ὠφέλιμα διὰ τὸ πᾶσι μᾶλλον ἠδεσθαι τοὺς φθονοῦντας ἢ τοῖς εὖ λεγομένοις. καίτοι πλοῦτος μὲν ὄντινα δάκνει καὶ δόξα καὶ κάλλος, ἑτέροις ὑπάρχοντα, φθονερός ἐστι μόνον· ἄχθεται γὰρ ἄλλων εὐτυχοῦντων· ὁ δὲ λόγῳ καλῶς λεγομένῳ δυσχεραίνων ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ἀνιᾶται.

Πλούταρχος. De Alexandri magni fortuna aut virtute (326d–345b) (0007:“*Plutarchi moralia*, vol. 2.2”, Ed. Nachstädt, .Leipzig: Teubner, 1935, Repr. 1971.Stephanus **P.** 334, **sec.** C, li4

ὁ δὲ τῶν Σκυθῶν βασιλεὺς Ἀντέας Ἴσμηνίαν τὸν ἀύλητὴν λαβῶν αἰχμάλωτον ἐκέλευσεν αὐλῆσαι παρὰ πότον. θαυμαζόντων δὲ τῶν ἄλλων καὶ κροτούντων, αὐτὸς ὤμοσεν ἀκροᾶσθαι τοῦ ἵππου χρεμετίζοντος ἡδίων. οὕτω μακρὰν ἀπεσκηνώκει τὰ ὦτα τῶν Μουσῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ἐν ταῖς φάτναις εἶχεν, οὐχ ἵππων ἀλλ' ὄνων ἐπιτηδειοτέραν ἀκούειν. τίς ἂν οὖν παρὰ τοιούτοις βασιλεῦσιν αὔξησης ἢ

τιμή τέχνης γένοιτο καὶ Μούσης τοιαύτης; ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς κακοτέχνους ἐθέλουσιν εἶναι καὶ διὰ τοῦτο **βασκανία** καὶ δυσμενεία τοὺς ἀληθῶς τεχνίτας καθαιροῦσιν. οἷος ἦν πάλιν αὖ Διονύσιος ὁ τὸν ποιητὴν Φιλόξενον εἰς τὰς λατομίας ἐμβαλῶν, ὅτι τραγωδίαν αὐτοῦ διορθῶσαι κελευσθεὶς εὐθύς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅλην μέχρι τῆς κορωνίδος περιέγραψεν. ἦν δὲ καὶ Φίλιππος ἐν τούτοις ὑπ' ὀψιμαθίας ἑαυτοῦ μικρότερος καὶ νεοπρεπέστερος· ὅθεν καὶ φασὶ πρὸς τινὰ ψάλτην περὶ κρουμάτων αὐτοῦ διαφερομένου καὶ δοκοῦντος ἐξελέγχειν, ἀτρέμα μειδιάσαντα τὸν ἄνθρωπον εἰπεῖν 'μὴ γένοιτό σοι, βασιλεῦ, ἀθλίως οὕτως, ἵνα ταῦτ' ἐμοῦ βέλτιον εἰδῆς.' Ἄλλ' Ἀλέξανδρος εἰδὼς τίνων δεῖ θεατὴν εἶναι καὶ ἀκροατὴν

Πλούταρχος. De curiositate (515b–523b) (0007: 102)

“*Plutarchi moralia*, vol. 3”, Ed. Pohlenz, M. Leipzig: Teubner, 1929, Repr. 1972.

Stephanus **P.** 518, **sec.** C, line 7

ἄει δ' αἰοιδῶν μῦθος ἐν στέγαις ἐμαῖς κωκυτὸς ἐμπέπτωκεν' (Tr. adesp. 387).

αὕτη τοῖς πολυπράγμοσι 'μοῦσα καὶ σειρὴν μία', τοῦθ' ἥδιστον ἀκουσμάτων αὐτοῖς.

Ἔστι γὰρ ἡ πολυπραγμοσύνη φιλοπευστία τῶν ἐν ἀποκρύψει καὶ λανθανόντων· οὐδεὶς δ' ἀγαθὸν ἀποκρύπτει κεκτημένος, ὅπου καὶ τὰ μὴ ὄντα προσποιοῦνται. κακῶν οὖν ἱστορίας ὁ πολυπράγμων ὀρεγόμενος ἐπιχαιρεκακίας συνέχεται πάθει, **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἀδελφῶ. **Φθόνος** μὲν γὰρ ἐστὶ λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, ἐπιχαιρεκακία δ' ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς· ἀμφοτέρω δ' ἐκ πάθους ἀνημέρου καὶ θηριώδους γεγένηται τῆς κακοηθείας.

οὕτω δ' ἐκάστῳ λυπηρόν ἐστιν ἡ τῶν περὶ αὐτὸν κακῶν ἀνακάλυψις, ὥστε πολλοὺς ἀποθανεῖν πρότερον ἢ δεῖξαί τι τῶν ἀπορρήτων νοσημάτων ἰατροῖς. φέρε γὰρ Ἡρόφιλον ἢ Ἐρασίστρατον ἢ τὸν Ἀσκληπιὸν αὐτόν, ὅτ' ἦν ἄνθρωπος, ἔχοντα τὰ φάρμακα καὶ τὰ ὄργανα κατ' οἰκίαν προσιστάμενον ἀνακρίνειν, μή τις ἔχει σύριγγα παρὰ δακτύλιον ἢ γυνὴ καρκίνον ἐν ὑστέρα·

Πλούταρχος. Quaestiones convivales (612c–748d) (0007: 112)
 “*Plutarchi moralia*, vol. 4”, Ed. Hubert, C. Leipzig: Teubner, 1938, Repr.
 1971.

Stephanus **P.** 681, **sec.** F, line 7

τοῦ **φθόνου** πρόσωπον ὑπογράφοντες. ὅταν οὖν οὕτως
 ὑπὸ τοῦ φθονεῖν διατεθέντες ἀπερείδωσι τὰς ὄψεις, αἱ
 δ' ἔγγιστα τεταγμένα τῆς ψυχῆς σπάσασαι τὴν κακίαν
 ὥσπερ πεφαρμαγμένα βέλη προσπίπτωσιν, οὐδὲν οἶμαι
 συμβαίνει παράλογον οὐδ' ἄπιστον, εἰ κινουσι τοὺς προς-
 ορωμένους· καὶ γὰρ τὰ δῆγματα τῶν κυνῶν χαλεπώτερα
 γίνεται μετ' ὀργῆς δακνόντων, καὶ τὰ σπέρματα τῶν ἀν-
 θρώπων μᾶλλον ἄπτεσθαί φασιν ὅταν ἐρῶντες πλησιάζωσι,
 καὶ ὅλως τὰ πάθη τὰ τῆς ψυχῆς ἐπιρρώννυσι καὶ
 ποιεῖ σφοδροτέρας τὰς τοῦ σώματος δυνάμεις. διὸ καὶ τὸ
 τῶν λεγομένων προ**βασκανίων** γένος οἶονται πρὸς τὸν
φθόνον ὠφελεῖν | ἐλκομένης διὰ τὴν ἀτοπίαν τῆς ὄψεως,
 ὥσθ' ἦττον ἐπερείδειν τοῖς πάσχουσιν. αὐταὶ σοὶ' εἶπον
 'ὦ Φλῶρε, συμβολαὶ τῆς εὐωχίας ἀπηριθμήσθωσαν.'

Καὶ ὁ Σώκλαρος 'ἂν γ' ἔφη 'πρότερον ἡμεῖς αὐτὰ
 δοκιμάσωμεν· ἔστι γὰρ ὃ τι τοῦ λόγου καταφαίνεται
 κίβδηλον. εἰ γὰρ ἂ λέγουσι πολλοὶ περὶ τῶν βασκαιο-
 μένων ὡς ἀληθῆ τίθεμεν, οὐκ ἀγνοεῖς δήπουθεν ὅτι καὶ
 φίλους καὶ οἰκείους, ἔνιοι δὲ καὶ πατέρας ἔχειν ὀφθαλμὸν
 βάσκανον ὑπολαμβάνουσιν, ὥστε μὴ δεικνύναι τὰς γυναῖ-
 κας αὐτοῖς τὰ παιδιά μηδὲ πολὺν ἔαν χρόνον ὑπὸ τῶν

Πλούταρχος. Quaestiones convivales (612c–748d) Stephanus **P.** 683, **sec.**
 A, line 3

μᾶλλον ἀπὸ τῶν πρὸς ὕδασι ἢ τισιν ἄλλοις ἐσόπτροις
 ὑφισταμένων ρευμάτων· ἀναπνεῖ γὰρ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς
 ὀρῶντας, ὥσθ' οἷς ἐτέρους ἔβλαπτον, αὐτοὺς κακοῦσθαι.
 τοῦτο δ' ἴσως καὶ περὶ τὰ παιδιά γινόμενον καταψεύδεται
 πολλάκις τὴν αἰτίαν τῶν ἐνορώντων.'

Ἐμοῦ δὲ παυσαμένου, Γάιος ὁ Φλῶρου γαμβρός
 'τῶν δὲ Δημοκρίτου (A 77) ἔφη 'εἰδώλων, ὥσπερ Αἰ-
 γιέων ἢ Μεγαρέων, ἀριθμὸς οὐδεὶς οὐδὲ λόγος; ἂ φησιν
 ἐκεῖνος ἐξίεναι τοὺς φθονοῦντας, | οὐτ' αἰσθήσεως ἄμοιρα
 παντάπασιν οὐθ' ὀρμῆς, ἀνάπλεά τε τῆς ἀπὸ τῶν προῖ-
 μένων μοχθηρίας καὶ **βασκανίας**, μεθ' ἧς ἐμπλασσόμενα
 καὶ παραμένοντα καὶ συνοικοῦντα τοῖς βασκαιομένοις
 ἐπιταράττειν καὶ κακοῦν αὐτῶν τό τε σῶμα καὶ τὴν
 διάνοιαν· οὕτως γὰρ οἶμαί πως τὸν ἄνδρα τῆ δόξῃ, τῆ δὲ

λέξει δαιμονίως λέγειν καὶ μεγαλοπρεπῶς.’ ‘πάνυ μὲν οὖν’ ἔφην ‘ἀλλὰ θαυμάζω, πῶς ἔλαθον ὑμᾶς οὐδὲν ἄλλο τῶν ῥευμάτων τούτων ἢ τὸ ἔμψυχον ἀφελῶν καὶ προαιρετικόν· ἵνα μὴ με δόξητε πόρρω νυκτῶν οὖσιν ὑμῖν ἐπάγοντα φάσματα καὶ εἶδωλα πεπνυμένα καὶ φρονοῦντα μορμολύττεσθαι καὶ διαταράττειν. ἔωθεν οὖν, ἐὰν δοκῆ, περὶ τούτων σκεψώμεθα.’

Πλούταρχος. Non posse suaviter vivi secundum Epicurum (1086c–1107c) (0007: 139) “*Plutarchi moralia*, vol. 6.2, 2nd edn.”, Ed. Westman, R. (post M. Pohlenz) Leipzig: Teubner, 1959.

Stephanus **P.** 1090, **sec.** C, line 3

ταραχὰς ἐξ ἑαυτοῦ καὶ μείζονας ἀναδίδωσιν· εὐδίαν δὲ χειμερινὴν μᾶλλον ἂν τις ἢ σαρκὸς ἀβλάβειαν ἐλπίσειεν αὐτῷ παραμενεῖν βεβαίως. τὸ γὰρ ἐφήμερα τὰ ἡμέτερα καλεῖν καὶ ἀβέβαια καὶ ἀστάθμητα φύλλοις τε γινομένοις ἔτους ὥρα καὶ φθίνουσιν εἰκάζειν τὸν βίον τί παρέσχηκεν ἄλλο τοῖς ποηταῖς ἢ τὸ τῆς σαρκὸς ἐπίκηρον καὶ πολυβλαβὲς καὶ νοσῶδες, ἧς δὴ καὶ τὸ ἄκρον ἀγαθὸν δεδιέναι καὶ κολοῦειν παρεγγυῶσι· ‘σφαλερὸν γὰρ αἰ εἰς ἄκρον εὐεξίαι’ φησὶν Ἰπποκράτης (Aph. I 3), ‘ὁ δ’ ἄρτι θάλλων σαρκὶ διοπετιῆς ὅπως ἀστήρ ἀπέσβη’ κατὰ τὸν Εὐριπίδην (fr. 971)· ὑπὸ δὲ **βασκανίας** καὶ **φθόνου** βλάπτεσθαι προσορωμένους οἴονται τοὺς καλοῦς, ὅτι τάχιστα τὸ ἀκμάζον ἴσχει μεταβολὴν τοῦ σώματος δι’ ἀσθένειαν.

‘Ὅτι δ’ ὅλως μοχθηρὰ τὰ πράγματα [καὶ] πρὸς βίον ἄλυπὸν ἐστὶν αὐτοῖς, σκοπεῖ καὶ ἀφ’ ὧν πρὸς ἑτέρους λέγουσι. τοὺς γὰρ ἀδικοῦντας καὶ παρανομοῦντας ἀθλίως φασὶ καὶ περιφόβως ζῆν τὸν πάντα χρόνον, ὅτι, κἂν λαθεῖν δύνωνται, πίστιν περὶ τοῦ λαθεῖν λαβεῖν ἀδύνατόν ἐστιν· ὅθεν ὁ τοῦ μέλλοντος ἀεὶ φόβος ἐγκείμενος οὐκ ἔῃ χαίρειν οὐδὲ θαρρεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι. ταῦτα δὲ καὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἰρηκότες λελήθασιν. εὐσταθεῖν μὲν γὰρ ἔστι καὶ ὑγιαίνειν τῷ

Δημοσθένης. De corona (0014: 018) “*Demosthenis orationes*, vol. 1”, Ed. Butcher, S.H. Oxford: Clarendon Press, 1903, Repr. 1966. **Sec.** 252, line 2

οὐχ ὁ τὴν ἀλήθειαν παρὰ πᾶσι βεβαιούσαν;

Ναί, φησίν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδεμίαν γραφήν φυγεῖν. καὶ νῆ Δί' εὐδαιμόν γε. ἀλλὰ τί μᾶλλον ὁ πολλακίς μὲν φυγών, μηδεπώποτε δ' ἐξελεγχθεὶς ἀδικῶν ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως; καίτοι πρὸς γε τοῦτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν εἰπεῖν ἔστι μοι. οὐδεμίαν γὰρ πάποτ' ἐγράψατό μ' οὐδ' ἐδίωξε γραφήν, ὥσθ' ὑπὸ σοῦ γ' ὠμολόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολίτης.

Πανταχόθεν μὲν τοίνυν ἂν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν **βασκανίαν**, οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. ἐγὼ δ' ὄλωσ μὲν, ὅστις ἄνθρωπος ὦν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, ἀνόητον ἠγοῦμαι· ἦν γὰρ ὁ βέλτιστα πράττειν νομίζων καὶ ἀρίστην ἔχειν οἰόμενος οὐκ οἶδεν εἰ μενεῖ τοιαύτη μέχρι τῆς ἐσπέρας, πῶς χρὴ περὶ ταύτης λέγειν ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; ἐπειδὴ δ' οὗτος πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τούτων ὑπερηφάνως χρῆται τῷ λόγῳ, σκέψασθ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτερον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. ἐγὼ τὴν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἠγοῦμαι, καὶ ταῦθ' ὁρῶ καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ὑμῖν μαντευόμενον,

Δημοσθένης. De falsa legatione (0014: 019)“*Demosthenis orationes*, vol. 1”, Ed. Butcher, S.H.Oxford: Clarendon Press, 1903, Repr. 1966.**Sec.** 24, line 7

εἰδέναι καὶ ἅμ' ἐπειρώμην τι λέγειν τούτων ὧν εἰς τὴν βουλήν ἀπήγγειλα. καὶ παραστάς ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δ' ἔνθεν, οὐτοσί καὶ Φιλοκράτης, ἐβόων, ἐξέκρουόν με, τελευτῶντες ἐχλεύαζον. ὑμεῖς δ' ἐγελᾶτε, καὶ οὔτ' ἀκούειν ἠθέλετ' οὔτε πιστεύειν ἐβούλεσθ' ἄλλα πλὴν ἃ οὗτος ἀπηγγέλκει. καὶ νῆ τοὺς θεοὺς εἰκός τι παθεῖν ἔμοιγε δοκεῖτε· τίς γὰρ ἂν ἠγέσχετο, τηλικαῦτα καὶ τοσαῦτ' ἔσεσθαι προσδοκῶν ἀγαθὰ, ἢ ταῦθ' ὡς οὐκ ἔσται λέγοντός τινος, ἢ κατηγοροῦντος τῶν πεπραγμένων τούτοις; πάντα γὰρ τᾶλλ', οἶμαι, τότε δεύτερ' ἦν τῶν ὑποκειμένων προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων, οἱ δ' ἀντιλέγοντες ὄχλος ἄλλως καὶ **βασκανία** κατεφαίνετο, ταῦτα δὲ θαυμάσι' ἠλίκα καὶ συμφέροντ' ἐδόκει πεπραῆχθαι τῇ πόλει.

Τοῦ χάριν δὴ ταῦθ' ὑπέμνησα πρῶτα νῦν ὑμᾶς καὶ διεξήλθον τούτους τοὺς λόγους; ἐνὸς μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μάλιστα καὶ πρώτου, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν, ἐπειδάν τι λέγοντος ἀκούῃ μου τῶν πεπραγμένων, καὶ δοκῇ δεινὸν αὐτῷ καὶ

ὑπερβάλλον εἶναι, ‘εἶτα τότ’ οὐκ ἔλεγες παραχρήμα ταῦτ’ οὐδ’ ἐδίδασκες ἡμᾶς;’ θαυμάζη, ἀλλὰ μεμνημένοι τὰς ὑποσχέσεις τὰς τούτων, ἃς ἐφ’ ἐκάστων ποιούμενοι τῶν καιρῶν ἐξέκλειον λόγου τυγχάνειν τοὺς ἄλλους,

Φίλων Ἰουδαῖος. De cherubim (0018: 003) “*Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 1”, Ed. Cohn, L. Berlin: Reimer, 1896, Repr. 1962. **Sec.** 33, line 6

πᾶς ἄφρων ἐπιβέβηκεν, ὅτι “εἰ μάχαιραν εἶχον, ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε” (Num. 22, 29)· καὶ μεγίστη χάρις τῷ τεχνίτῃ, ὅτι τὴν ἀφροσύνης λύτταν εἰδὼς οὐκ ἐνέδωκεν αὐτῇ, καθάπερ ξίφος μεμνηνότες, δύναμιν λόγων, ἵνα μὴ πολλὴν καὶ ἄδικον ἅπασιν τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐνεργάσῃται φθοράν. ἃ δὲ Βαλαάμ, | ταῦθ’ ἕκαστος τῶν μὴ κεκαθαρμένων ἀεὶ ματαιάζων αἰτιᾶται πως, ἐμπορικὸν ἢ γεωργικὸν ἢ τιν’ ἄλλον τῶν ποριστικῶν ἐπιτηδεύσας βίον· ἕως μὲν αἴσια ἀπαντᾷ τὰ ἀφ’ ἐκάστου, γεγηθῶς ἐπιβέβηκε καὶ ἐποχεῖται καὶ ἐνελλημμένος ἀπρὶξ ἔχεται μεθέσθαι τὸ παράπαν οὐ δικαίων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀφίστασθαι λέγουσι καὶ μέτρα ταῖς ἐπιθυμίαις περιθεῖναι διὰ τὸ τοῦ μέλλοντος ἀτέκμαρτον **βασκανίαν** ὀνειδίζει καὶ **φθόνον**, οὐκ ἀπ’ εὐνοίας εἰσηγεῖσθαι ταῦτα φάσκων· ἐπειδὴν

δὲ ἀβούλητος κακοπραγία συμβῆ, τοὺς μὲν ὡς ἀγαθοὺς μάντις ἀποδέχεται καὶ προφυλάξασθαι δυνατωτάτους τὰ μέλλοντα, τὰ δ’ οὐδενὸς αἴτια κακοῦ τὸ παράπαν αἰτιᾶται, τὴν γεωργίαν, τὴν ἐμπορίαν, τὰς ἄλλας ἐπιτηδεύσεις, αἷς πρὸς ἀργυρισμὸν ἠξίου χρῆσθαι· αἱ δὲ καίτοι φωνητηρίων ὀργάνων ἀμοιροῦσαι τὴν δι’ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ῥήξουσι φωνὴν ἐναργεστέραν οὖσαν τῆς διὰ γλώττης “Ἄρά γε, ὦ συκοφάντα, οὐχ ἡμεῖς ἐσμεν ἐκεῖνοι” λέγουσαι “αἷς καθάπερ ὑποζυγίοις ὑψαυχενῶν ἐπεβεβήκεις; μὴ καθ’ ὑπεροψίαν ἄλλως εἰργασάμεθά σοι κακοπραγίαν (cf.

Φίλων Ἰουδαῖος. De mutatione nominum (0018: 018) *Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 3”, Ed. Wendland, P. Berlin: Reimer, 1898, Repr. 1962. **Sec.** 95, line 2

τούτῳ δὲ τὴν κενὴν δόξαν ἐξομοιοῦμεν. ἔχει γάρ τινα λαμπρότητα αἰσθητὴν ἐν τοῖς παρὰ τῶν πολλῶν καὶ ἀγελαίων ἐπαίνοις, ἐν τοῖς γραφομένοις ψηφίσμασιν, ἐν ταῖς ἀνδριάντων καὶ εἰκόνων ἀναθέσεσιν, ἐν πορφύραις καὶ στεφάνοις χρυσοῖς, ἐν ἄρμασι καὶ τεθρίπποις καὶ παρα-

πομπαῖς ὄχλων. ὁ τούτων οὖν ζηλωτῆς εἰκότως υἱὸς ἡμερῶν, αἰσθητοῦ φέγγους καὶ τῆς περὶ τὴν | κενὴν δόξαν λαμπρότητος, ὠνομάσθη. τοῦτο ὁ πρεσβύτερος λόγος καὶ πατήρ ὄντως εὐθυβόλον καὶ κύριον ὄνομα αὐτῷ τίθεται, ἢ δὲ παθοῦσα ψυχὴ τὸ ᾧ πέπονθεν ἀρμόττον· ὀδύνης γὰρ υἱὸν καλεῖ. διὰ τί; ὅτι οἱ ἐν ταῖς κεναῖς φερόμενοι δόξαις ὑπολαμβάνονται μὲν εὐδαιμονεῖν, πρὸς ἀλήθειαν δὲ κακοδαιμονοῦσι. τὰ γὰρ ἀντιπνέοντα πολλά, **βασκανία**, **φθόνοι**, συνεχεῖς ἔριδες, φιλονεικίαι ἀκατάλλακτοι μέχρι

θανάτου, δυσμένειαι παισὶ παίδων κατὰ διαδοχὰς παραδιδόμεναι, κλῆρος οὐ κτητός. ἀναγκαίως οὖν ὁ θεοφράδμων ἐν αὐταῖς ὠδῖσιν ἀποθνήσκουσαν, ἣ τίκτει κενοδοξίαν, παρέστησεν· “ἀπέθανε” γὰρ φησι “Ραχὴλ δυστοκήσασα” (Gen. 35, 16. 19), ἐπειδὴ τῷ ὄντι ψυχῆς ἐστὶ θάνατος δόξης αἰσθητῆς καὶ κενῆς σπορά τε καὶ γέννησις.

Φίλων Ἰουδαῖος. De mutatione nominum **Sec.** 112, line 1

κρίσεως καὶ τῆς δίκης “εἰσὶν ἑπτὰ θυγατέρες” (Exod. 2, 16), συμβολικῶς αἱ τοῦ ἀλόγου δυνάμεις, γονὴ τε καὶ φωνὴ καὶ πέντε αἰσθήσεις, ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς. διὰ γὰρ τῶν ἑπτὰ δυνάμεων τούτων αἱ προβάσεις καὶ παραυξήσεις τοῦ πατρὸς νοῦ ταῖς ἐγγινομέναις καταλήψεσι συνίστανται. παραγενόμεναι δ' ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἐκάστη, χρώματα μὲν καὶ σχήματα ὄρασις, φωνὰς δὲ ἀκοή, ἀτμοὺς δὲ ὄσφρησις, χυλοὺς δὲ γεῦσις καὶ αἱ ἄλλαι πρὸς τὰ ἀρμόττοντα ἑαυταῖς, “ἀντλοῦσι” τρόπον τινὰ τὰ ἐκτὸς αἰσθητά, “ἕως ἂν πληρώσωσι τὰς τῆς ψυχῆς δεξαμενάς, ἐξ ὧν ποτίζουσι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς” (ibid.), τὴν καθαρωτάτην λέγω τοῦ λογισμοῦ ποιμνῆν, ἀσφάλειαν καὶ κόσμον περιφέρουσαν ἐν ταύτῳ. παραγενόμενοι δ' οἱ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἐταῖροι, πονηρᾶς ἀγέλης ἡγεμόνες, ἐλαύνουσι αὐτὰς τῆς κατὰ φύσιν χρήσεως (ibid. 17). αἱ μὲν γὰρ τὰ ἐκτὸς ἄγουσιν εἴσω πρὸς οἷα δικαστὴν καὶ βασιλέα τὸν νοῦν, ἵν' ἄρχοντι χρώμεναι τῷ βελτίστῳ κατορθῶσιν· οἱ δ' ἀντικάθηνται διώκοντες καὶ τάναντία παραγγέλλοντες, ἔξω τὸν νοῦν ἐπισπᾶσθαι καὶ ἀγώγιμα παραδιδόναι τὰ φαινόμενα, μέχρις “ἀναστὰς” | ὁ τέως ἡρεμεῖν τρόπος δοκῶν φιλάρετος καὶ ἐπιθειάσας, ὄνομα Μωυσῆς,

Φίλων Ἰουδαῖος. De somniis (lib. i–ii) (0018: 019) “*Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 3”, Ed. Wendland, P. Berlin: Reimer, 1898, Repr. 1962. Book 1, **sec.** 107, line 3

βελτιῶν ἕκαστον καὶ πάντα ἄγων ἐπὶ τὸ κρεῖττον οὗτός ἐστιν. ἀλλὰ γάρ εἰσι λῶβαί τινες καὶ κῆρες ἀνθρώπων, οἱ καὶ τὸν λόγον ἐνεχυράζουσιν ἀφαιρούμενοι τοὺς ἔχοντας καί, συναυξῆσαι δέον, ὅλον ὑποτέμνονται, καθάπερ οἱ τὰ τῶν πολεμίων δηοῦντες χωρία καὶ τὸν τε σῖτον καὶ τὸν ἄλλον καρπὸν φθείρειν ἐπιχειροῦντες, ὃς ἀφεθεὶς μεγάλη τοῖς χρησαμένοις ἂν ὄνησις ἦν. πόλεμος οὖν ἐστὶν ἐνίοις ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος πρὸς τὴν λογικὴν φύσιν, οἵτινες τὰς βλάστας αὐτῆς ἀποκείρουσιν ἐν χρῶ καὶ τὰς πρώτας ἐπιφύσεις ἐκθλίβουσιν, ἄγονον καὶ στεῖραν, ὡς ἔπος εἶπεῖν, καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἀπεργαζόμενοι. ὀρμῶσαν γὰρ ἔστιν ὅτε πρὸς παιδείαν ἀκατασχέτῳ ρύμη καὶ πληχθεῖσαν ἔρωτι τῶν φιλοσοφίας θεωρημάτων ὑπὸ **βασκανίας** καὶ **φθόνου** δείσαντες,

μὴ μεγάλα πνεύσασα καὶ ἐπὶ μήκιστον ἀρθεῖσα τὰς γλισχρολογίας αὐτῶν καὶ πιθανὰς κατὰ τῆς ἀληθείας εὐρέσεις ἐπικλύση χειμάρρου τρόπον, ἐτέρωσε ταῖς ἑαυτῶν κακοτεχνίαις τὴν φορὰν ἔτρεψαν, εἰς βαναύσους καὶ | ἀνελευθέρους τέχνας μετοχτευσάμενοι· πολλάκις δὲ καὶ

ἀμβλώσαντες καὶ ἐπιφράξαντες ἀργὸν τὸ μεγαλοφυῆς κατέλιπον, ὥσπερ βαθύγειον καὶ εὐδαίμονα γῆν ὀρφανῶν παίδων ἐπίτροποι κακοὶ χέρσον, καὶ οὐκ ἠδέσθησαν οἱ πάντων ἀνηλεέστατοι τὸ μόνον ἰμάτιον ἀνθρώπου περισυλῶντες, λόγον· “ἔστι” γὰρ φησι “τοῦτο περιβόλαιον αὐτῶ μόνον” (Exod. 22, 27). τί πλὴν ὁ λόγος; ὥσπερ γὰρ ἵππου τὸ χρεμετίζειν ἴδιον καὶ τὸ ὑλακτεῖν κυνὸς καὶ βοὸς τὸ μυκᾶσθαι καὶ τὸ

Φίλων Ἰουδαῖος. De Abrahamo (0018: 020) “*Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 4”, Ed. Cohn, L. Berlin: Reimer, 1902, Repr. 1962.

Sec. 184, line 1

καίουσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν” (Deut. 12, 31)· Ἰνδῶν δὲ | τοὺς γυμνοσοφιστὰς ἄχρι νῦν, ἐπειδὰν ἄρχηται καταλαμβάνειν ἢ μακρὰ καὶ ἀνίατος νόσος, τὸ γῆρας, πρὶν βεβαίως κρατηθῆναι, πυρὰν νήσαντας ἑαυτοὺς ἐμπιπράναι, δυναμένους ἔτι πρὸς πολυετίαν ἴσως ἀντισχεῖν· ἤδη δὲ καὶ γύναια προαποθανόντων ἀνδρῶν ὀρμῆσαι γεγηθότα πρὸς τὴν αὐτὴν πυρὰν καὶ ζῶντα τοῖς ἐκείνων σώμασιν ὑπομεῖναι συγκαταφλεχθῆναι· ταῦτα μὲν εἰκότως ἂν τις τῆς εὐτολμίας θαυμάσειεν ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος καταφρονητικῶς ἔχοντα θανάτου καὶ ὡς ἐπ’ ἀθανασίαν αὐτὸν ἰέμενα καὶ ἀπνευστὶ θέοντα· τὸν δὲ τί προσῆκεν ἐπαινεῖν ὡς ἐγχειρητὴν κεκαινουργημένης πράξεως, ἣν καὶ ἰδιῶται καὶ βασιλεῖς καὶ ὅλα ἔθνη δρῶσιν ἐν καιροῖς; ἐγὼ δὲ πρὸς τὴν τούτων **βασκανίαν** καὶ πικρίαν ἐκεῖνα λέξω· τῶν καταθυόντων παῖδας οἱ μὲν ἔθει τοῦτο δρῶσιν, ὥσπερ ἐνίοις ἔφασκον τῶν βαρβάρων, οἱ δὲ δι’ ἀβουλήτους καὶ μεγάλας ὑποθέσεις πόλεων τε καὶ χωρῶν ἐτέρως κατορθοῦσθαι μὴ δυναμένων, ὧν οἱ μὲν ἀνάγκη τοὺς αὐτῶν ἐπιδιδόασιν ὑπὸ δυνατωτέρων

βιασθέντες, οἱ δὲ δόξης καὶ τιμῆς ἐφιέμενοι καὶ εὐκλείας μὲν τῆς ἐν τῷ παρόντι, εὐφημίας δὲ τῆς εἰς ὕστερον. οἱ μὲν οὖν ἔθει σφαγιάζοντες οὐδὲν ὡς ἔοικε μέγα δρῶσιν· ἐγχρονίζον γὰρ ἔθος ἐξισοῦται φύσει πολλάκις, ὡς καὶ τὰ δυσυπομόνητα καὶ δυσκαρτέρητα ῥαδίως ἐπελαφρίζειν, τὰς ὑπερβολὰς τῶν φοβερῶν ἐξευμαρίζον.

Φίλων Ιουδαίος. De vita Mosis (lib. i–ii) (0018: 022)“*Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 4”, Ed. Cohn, L.Berlin: Reimer, 1902, Repr. 1962. Book 1, **sec.** 4, line 1

αὐτὸν δὲ ὅστις ἦν ἐπ' ἀληθείας ἴσασιν οὐ πολλοί, διὰ **φθόνον** ἴσως καὶ ἐν οὐκ ὀλίγοις τῶν διατεταγμένων ὑπὸ τῶν κατὰ πόλεις νομοθετῶν ἐναντίωσιν οὐκ ἐθελησάντων αὐτὸν μνήμης ἀξιῶσαι τῶν παρ' Ἑλλησι λογίων· ὧν οἱ πλείους τὰς δυνάμεις ἄς ἔσχον διὰ παιδείας ὕβρισαν ἐν τε ποιήμασι καὶ τοῖς καταλογάδην | συγγράμμασι κωμωδίας καὶ συβαρτικὰς ἀσελγείας συνθέντες, περιβόητον αἰσχύνην, οὓς ἔδει ταῖς φύσεσι καταχρήσασθαι πρὸς τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τε καὶ βίων ὑφήγησιν, ἵνα μήτε τι καλὸν ἠσυχία παραδοθὲν ἀρχαῖον ἢ νέον ἀφανισθῆ λάμπαι δυνάμενον μήτ' αὖ τὰς ἀμείνους ὑποθέσεις παρελθόντες τὰς ἀναξίους ἀκοῆς προκρῖναι δοκῶσι σπουδάζοντες τὰ κακὰ καλῶς ἀπαγγέλλειν εἰς ὄνειδῶν ἐπιφάνειαν. ἀλλ' ἔγωγε τὴν τούτων **βασκανίαν** ὑπερβὰς τὰ περὶ τὸν ἄνδρα μηνύσω μαθὼν αὐτὰ κακὰ βίβλων τῶν ἱερῶν, ἃς θαυμάσια μνημεῖα τῆς αὐτοῦ σοφίας ἀπολέλοιπε, καὶ παρά τινων ἀπὸ τοῦ ἔθνους πρεσβυτέρων· τὰ γὰρ λεγόμενα τοῖς ἀναγινωσκομένοις ἀεὶ συνύφαινον καὶ

διὰ τοῦτ' ἔδοξα μᾶλλον ἐτέρων τὰ περὶ τὸν βίον ἀκριβῶσαι.

Ἄρξομαι δ' ἀφ' οὗπερ ἀναγκαῖον ἄρξασθαι. Μωυσῆς γένος μὲν ἔστι Χαλδαῖος, ἐγεννήθη δ' ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐτράφη, τῶν προγόνων αὐτοῦ διὰ πολυχρόνιον λιμόν, ὃς Βαβυλῶνα καὶ τοὺς πλησιοχώρους ἐπίεζε, κατὰ ζήτησιν τροφῆς εἰς Αἴγυπτον πανοικί μεταναστάντων, γῆν πεδιάδα καὶ βαθεῖαν καὶ πρὸς πάντα γονιμωτάτην, ὧν ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δεῖται, καὶ μάλιστα τὸν τοῦ σίτου καρπὸν.

Φίλων Ιουδαίος. De vita Mosis (lib. i–ii) Book 1, sec. 246, line 3

ἐνηνοχότων καὶ ἤδη πρὸς ἄμυναν ὀρμώντων, ἐν ἐπηκόῳ στὰς “ἄνδρες” εἶπεν, “ἢ μὲν ἀγανάκτησις ὑμῶν εὐλογος καὶ δικαία· χρηστὰ γὰρ ἀφ' ἡμέρου γνώμης προτειναμένων, πονηρὰ ἀπὸ διανοίας ἀπεκρίναντο κακοήθους. ἀλλ' οὐχ ὅτι | τῆς ὠμότητος ἐκεῖνοι δίκας ἐπάξιοι τίνειν εἰσί, διὰ τοῦθ' ἡμῖν ἐπὶ τὰς κατ' αὐτῶν τιμωρίας ἀρμόττον ἴεσθαι, ἔνεκα τῆς πρὸς τὸ ἔθνος τιμῆς, ἵνα καὶ ταύτη μοχθηρῶν ἀγαθοὶ διαφέρωμεν,

ἐξετάζοντες οὐ μόνον, εἰ κολαστέοι τινές εἰσιν, ἀλλ' εἰ καὶ ὑφ' ἡμῶν ἐπιτήδειοι τοῦτο πάσχειν.” εἴτ' ἐκτραπόμενος ἦγε δι' ἐτέρας τὴν πληθύν, ἐπειδὴ τὰς κατὰ τὴν χώραν ὁδοὺς ἀπάσας φρουραῖς διεζωσμένας εἶδεν ὑπὸ τῶν βλάβην μὲν οὐδεμίαν ἐνδεξομένων, φθόνῳ δὲ καὶ **βασκανία** τὴν ἐπίτομον οὐκ ἐόντων προέρχεσθαι. ταῦτα δὲ σαφεστάτη πίστις ἦν ἀνίας, ἣν ἐπὶ τῷ τὸ ἔθνος ἐλευθερίας τυχεῖν ἠνιῶντο, δηλονότι χαίροντες, ἠνίκα τὴν ἐν Αἰγύπτῳ πικρὰν δουλείαν ὑπέμενον· ἀνάγκη γὰρ οἷς φέρει λύπην τὰγαθὰ τῶν πλησίον ἐπὶ τοῖς τούτων εὐφραίνεσθαι κακοῖς, κὰν μὴ ὁμολογῶσιν. ἔτυχον γὰρ ὡς πρὸς ὁμογνώμονας καὶ τὰ αὐτὰ βουλομένους ἀνενεγκόντες τὰ συμβάντα λυπηρὰ τε αὐτὰ καὶ ὅσα καθ' ἡδονὴν, οὐκ εἰδότες ὅτι πόρρω προεληλύθασι μοχθηρίας καὶ ἐθελέχθρας καὶ φιλαπεχθημόνως ἔχοντες στένειν μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἡδεσθαι δὲ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἔμελλον. τῆς δὲ κακονοίας ἀνακαλυφθείσης ἐκεῖνων, ἐκωλύθησαν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ὑπὸ τοῦ προεστῶτος ἐπιδειξαμένου δύο

Φίλων Ἰουδαῖος. De specialibus legibus (lib. i–iv) (0018: 024)

“*Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 5”, Ed. Cohn, L.

Berlin: Reimer, 1906, Repr. 1962. Book 2, **sec.** 141, line 7

ἐορταῖς ἔλαχε τάξιν νομηνία διὰ πολλά· πρῶτον μὲν ὅτι ἀρχὴ μηνός, ἀρχὴ δὲ καὶ ἀριθμοῦ καὶ χρόνου τίμιον· ἔπειτα δὲ ὅτι κατ' αὐτὴν οὐδὲν ἀφώτιστον ἐν οὐρανῷ· συνόδῳ μὲν γὰρ ὑποδραμούσης ἥλιον σελήνης τὸ πρὸς γῆν μέρος ἐζόφωται, νομηνία δὲ πέφυκεν ἀναλάμπειν. τρίτον δὲ ὅτι τῷ ἐλάττονι καὶ ἀσθενεστέρῳ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὸ κρεῖττον καὶ δυνατώτερον ὠφελείας ἀναγκαίας μεταδίδωσι· νομηνία γὰρ

ἄρχεται φωτίζειν αἰσθητῷ φέγγει σελήνην ὁ ἥλιος, ἡ δὲ τὸ ἴδιον κάλλος ἀναφαίνει τοῖς ὀρῶσι. τοῦτο δ' ἐναργῆς ἐστίν, ὡς ἔοικε, διδασκαλία χρηστότητος καὶ φιλανθρωπίας, ἵνα μηδέποτε τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ἄνθρωποι

φθονῶσιν, ἀλλὰ μιμούμενοι τὰς ἐν οὐρανῷ μακαρίας καὶ εὐδαίμονας φύσεις ὑπερόριον τῆς ψυχῆς **βασκανίαν** ἐλαύνωσι καὶ προφέροντες εἰς μέσον τὰ οἰκεῖα κοινοπραγῶσι καὶ χαρίζονται τοῖς ἀξίοις. τέταρτον δὲ ὅτι τῶν κατ' οὐρανὸν ἀπάντων ἐν ἐλάττονι προθεσμία σελήνη τὸν ζωοφόρον περιπολεῖ· μηνιαίῳ γὰρ διαστήματι τὸν κύκλον ἀνύτει. διὸ καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς περιόδου, τελευτώσης ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀφ' ἧς ἤρξατο φέρεσθαι σελήνης, τετίμηκεν ὁ νόμος προσειπὼν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐορτὴν, ὑπὲρ τοῦ πάλιν ἡμᾶς ἀναδιδάξαι μάθημα κάλλιστον, ἵν' ἐν ταῖς τοῦ βίου πράξεσι τὰ τέλη συνωδὰ ταῖς ἀρχαῖς ἀποφαίνωμεν· γενήσεται δὲ τοῦτ', ἐὰν λογισμῷ τὰς πρώτας ἠνιοχῶμεν ὁρμὰς μὴ ἐπιτρέποντες αὐταῖς ἀφηνιάζειν καὶ ἀνασκιρτᾶν τρόπον θρεμμάτων

Φίλων Ιουδαίος. De virtutibus (0018: 025) “*Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 5”, Ed. Cohn, L. Berlin: Reimer, 1906, Repr. 1962.
Sec. 170, line 4

καθ' ὅσον οἶόν τε, μηδὲν παραλιπόντα τῶν εἰς τὴν ἐνδεχομένην ἐξομοίωσιν. ἐπειδὴ τοίνυν, φησίν, ἔλαβες ἰσχὺν παρὰ τοῦ δυνατωτάτου, μετάδος ἄλλοις ἰσχύος διαθεῖς ὁ ἔπαθες, ἵνα μιμήσῃ θεὸν τῷ παραπλήσια χαρίζεσθαι. κοινωφελεῖς γὰρ αἱ τοῦ πρώτου ἡγεμόνος δωρεαί, ὡς δίδωσιν ἐνίοις, οὐχ ἵν' ἐκεῖνοι λαβόντες ἀποκρύψωσιν ἢ καταχρήσωνται πρὸς ζημίαν ἐτέρων, ἀλλ' ἵν' εἰς μέσον προενεγκόντες ὥσπερ ἐν δημοθoinία πάντας ὅσους οἶόν τε καλέσωσιν ἐπὶ τὴν χρῆσιν καὶ ἀπολαυσιν αὐτῶν. λέγομεν οὖν καὶ τῷ πολυχρημάτῳ καὶ ἐνδόξῳ καὶ εὐέκτῃ καὶ ἐπιστήμονι, πλουσίους καὶ ἐνδόξους εὐέκτας τε καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνόλως ἀγαθοὺς ἀπεργάζεσθαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀλλὰ μὴ **φθόνον** καὶ **βασκανίαν** ἀρετῆς προτιμήσαντα τοῖς εὖ πράττειν δυναμένοις ἀντιβαίνειν. τοὺς δὲ μέγα πνέοντας ἐπιτάσει τῆς ἀλαζονείας ὡς ἀθεραπεύτως εἰς ἅπαν ἔχοντας ὁ νόμος παγκάλως οὐκ ἠγάγεν εἰς κρίσιν ἀνθρωπίνην, ἀλλὰ μόνῳ τῷ θεῷ παρέδωκε δικαστηρίῳ. φησὶ γάρ· ὃς ἂν ἐγχειρῇ τι πράττειν μεθ' ὑπερηφανίας, “τὸν θεὸν παροξύνει” (Num. 15, 30). διὰ τί; ὅτι πρῶτον μὲν ἀλαζονεῖα ψυχῆς ἐστὶ κακία, ψυχὴ δὲ ἀόρατος ὅτι μὴ θεῷ, κολαστὴς δὲ ὁ μὲν τυφλὸς ἐπίμεμπτος, ἄγνοιαν κατήγορον ἔχων, ὁ δὲ βλέπων ἐπαινετός, ἐπιστήμη πάντα δρῶν ἔπειτα δὲ ὅτι φρονήματος ὑπόπλεως ἀλόγου γενόμενος πᾶς ἀλαζὼν “οὔτε ἄνδρα οὔτε ἡμίθεον ἀλλ' ὅλον δαίμονα” κατὰ τὸν Πίνδαρον ὑπολαμβάνει ἑαυτόν, ὑπὲρ τοὺς ὅρους τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως βαίνειν ἀξιῶν.

Φίλων Ιουδαίος. Quaestiones in Genesim (Frag.a) (0018: 034)
“*Quaestiones in Genesim et in Exodum. Frag.a Graeca*”, Ed. Petit, F.
Paris: Cerf, 1978; *Les oeuvres de Philon d'Alexandrie* 33.
Book 4, Frag. 191b, line 1

ἐπὶ τοῦ πατρὸς εὐλογίας τῷ υἱῷ, εἰ μὴ καὶ τούτῳ τὴν αὐτὴν ἀρετὴν προσεμαρτύρει. ἥ

ἥ Διαφέρει δικαιώματα νομίμων· τὰ μὲν γὰρ πως δύναται συνίστασθαι φύσει, τὰ δὲ νόμιμα θέσει. Πρεσβύτερα δὲ τῶν θέσει τὰ φύσει, ὥστε καὶ τὸ δίκαιον νόμου.

ἥ Μαρτυρία τίς ἐστὶν ὅτι τῷ σπουδαίῳ καὶ τὰ κατὰ γεωργίαν καὶ τ' ἄλλα περὶ βίον εὐοδοῖ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα

πολυπλάσια τοῦ ἐξ ἀρχῆς γίνεται. ἥ

ἥ τοῖς ἀβούλοις ἔθος ἐστὶ μήτε στήλας μήτε μνημεῖον
τι ἀπολιπεῖν τῶν καλῶν εἰς εὐδοξίαν συμβαλλόμενον. ἥ

ἥ ὅτι, ῥηγνύμενοι φθόνῳ καὶ **βασκανία** τῆς περὶ
ἐκείνους εὐπραγίας, ὀλιγοροῦσι καὶ τῆς αὐτῶν ὠφελείας,
ἄμεινον ἠγούμενοι βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὑφ' ὧν οὐκ ἐθέλου-
σιν εὐεργετεῖσθαι.

Τί γὰρ ἐκόλυεν, εἶποι τις ἄν, ὃ πάντων ἡλιθιώτατοι,
τὰς πηγὰς ἐᾶσαι, ἃς ἕτερος εὗρεν, πρὸς τὴν τῶν παρ' ὑμῖν
αὐτοῖς δεομένων χρῆσιν; Ἄλλ' ἀποκρίνεται τις· μὴ ζήτηι
παρὰ βασκάνων ἀπολογία ἐγνώμονα,
ζημίαν ὑπολαμβανόντων τὰς ὑπὸ τῶν βελτίστων
προτεινομένας χάριτας. ἥ

Aristophanes Comic., Frag.a (0019: 012)“*The Frag.s of Attic comedy,*
vol. 1”, Ed. Edmonds, J.M.Leiden: Brill, 1957.Frag. 592, line 2

αἰσχύνομαι τῷ τ' οὐ φρονοῦντε παιδίῳ.

οἴμοι·

τουτὶ τί ἦν; ἀδιάφορός μοι φαίνεται

ὀδί.

ἄγε νυν τὰς ἀμυγδαλαῖς λαβὼν

τασδί κατάξον τῇ κεφαλῇ σαυτοῦ λίθῳ.

τὴν χύτραν,

ἐν ἧ τὰ κρεάδι' ἦψες ἐζωμευμένα

πλὴν εἴ τις πρίατο δεόμενος

βασκάνιον ἐπικάμινον ἀνδρὸς χαλκέως.

τί δέ σοι δράσω, κακόδαιμον, ἀμφορεὺς

ἐξοστρακισθεῖς;

{ΓΥΝΗ} καὶ κύων ἀκράχολος

Ἐκάτης ἄγαλμα φωσφόρου γενήσομαι.

λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος

ἡδύς γε πίνειν οἶνος, Ἀφροδίτης γάλα.

πικρότατον οἶνον τήμερον πίνει τάχα.

τὸ δ' αἶμα λέλαφας τοῦμόν, ὦναξ δέσποτα.

ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους.

αἰσχρὸν νέα γυναικὶ πρεσβύτης ἀνήρ.

Aristophanes Comic., Frag.a (0019: 013)“*Comicorum Atticorum*
Frag.a, vol. 1”, Ed. Kock, T.Leipzig: Teubner, 1880.Frag. 592, line 2

τὴν γυναῖκα δὲ
αἰσχύνομαι τῷ τ' οὐ φρονοῦντε παιδίω.
οἴμοι,
τουτὶ τί ἦν; ἀδιάφορός μοι φαίνεται
ὀδί.

ἄγε νυν τὰς ἀμυγδαλᾶς λαβὼν
τασδί κατάξον τῇ κεφαλῇ σαυτοῦ λίθῳ.

τὴν χύτραν,
ἐν ἧ τὰ κρεάδι' ἦψες ἐζωμευμένα.

πλὴν εἴ τις πρίαιτο δεόμενος
βασκάνιον ἐπικάμινον ἀνδρὸς χαλκέως.
τί δῆτά σοι δράσω, κακόδαιμον, ἀμφορεὺς
ἐξοστρακισθεῖς;

καὶ κύων ἀκράχολος
Ἐκάτης ἄγαλμα φωσφόρου γενήσομαι.
λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος
ἠδύς γε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα.
πικρότατον οἶνον τήμερον πῖει τάχα.
τὸ δ' αἷμα λέλαφας τοῦμόν, ὄναξ δέσποτα.
ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους.

Aristophanes Comic., Frag.a (0019: 014)“*Frag.a comicorum Graecorum*, vol. 2.2”, Ed. Meineke, A.Berlin: Reimer, 1840, Repr. 1970. Play IFF, Frag. 39, line 2

ἴν' ἐπαγλαῖσθι τὸ παλημάτιον καὶ μὴ βήττων καταπίνῃ.

Ἴη τις κύουσ' ἐφάνη κύος τοσουτονί.

Ὅξυγλύκειάν τᾶρα κοκκιεῖς ῥόαν.

Τὴν χύτραν,
ἐν ἧ τὰ κρεάδι' ἦψες ἐζωμευμένα.
Ἀνήσεις κροκύδα μαστιγουμένην.

Ἄλλὰ τὸ στρόφιον λυθὲν
τὰ κάρυά μουξέπιπτεν.

Πλὴν εἴ τις πρίαιτο δεόμενος
βασκάνιον ἐπὶ κάμινον ἀνδρὸς χαλκέως.
Ὡστ' ἀνακῦπτον καὶ κατακῦπτον τοῦ σχήματος οὔνεκα τοῦδε
κηλώνειον τοῖς κηπουροῖς.
Κιρνάντες γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν κοτυλίζετε τοῖσι πένησιν.
Οὐκ εἴ λαβὼν θύραζε τὰ ψηφίσματα
καὶ τὴν ἀνάγκην ἐς κόρακας ἐντευθενί;

Εἰκοβολοῦντες καὶ πλάττοντες.
 Τὸ παραπέτασμα, τὸ Κίπριον, τὸ ποικίλον.
 Ἐνταῦθα δὴ παιδάριον ἐξαυαίνεται.

Menippus Phil., Epistula [Sp.] (0052: 001)“*Epistolographi Graeci*”, Ed. Hercher, R.Paris: Didot, 1873, Repr. 1965.Line 5

Μένιππος αὐτοπηρίταις.

Ὅρθῶς ποιεῖτε πεινῶντες διψῶντες ῥιγῶντες χαμευνοῦντες· ταῦτα γὰρ διατάττει νόμος ὁ Διογένειος, ὃς ἐγράφη κατὰ Λυκοῦργον νομοθέτην Λακεδαιμονίων· ἐὰν δέ τις ὑμῶν παρακούσῃ, παραδοθήσεται νόσῳ καὶ **βασκανία** καὶ λύπη καὶ πᾶσι τοῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ τούτου, λήψονται δὲ αὐτοὺς καὶ ποδάγραι καὶ βηχία καὶ φῦσαι βροντώδεις κάτωθεν, ὅτι ἐς νόμον δίκαιον καὶ θεῖον τὸν ἀπὸ Σινώπης ἠσέβησαν.

Plato Phil., Phaedo (0059: 004)“*Platonis opera*, vol. 1”, Ed. Burnet, J. Oxford: Clarendon Press, 1900, Repr. 1967.Stephanus **P.** 95, **sec.** b, line 6

Θηβαϊκῆς Ἰλέα πῶς, ὡς ἔοικε, μετρίως γέγονεν· τί δὲ δὴ τὰ Κάδμου, ἔφη, ὃ Κέβης, πῶς ἰλασόμεθα καὶ τίνι λόγῳ;
 Σύ μοι δοκεῖς, ἔφη ὁ Κέβης, ἐξευρήσειν· τουτονὶ γοῦν τὸν λόγον τὸν πρὸς τὴν ἀρμονίαν θαυμαστῶς μοι εἶπες ὡς παρὰ δόξαν. Σιμμίου γὰρ λέγοντος ὅτε ἠπόρει, πάνυ ἐθαύμαζον εἴ τι ἔξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ· πάνυ οὖν μοι ἀτόπως ἔδοξεν εὐθὺς τὴν πρώτην ἔφοδον οὐδέξασθαι τοῦ σοῦ λόγου. ταῦτά δὴ οὐκ ἂν θαυμάσαιμι καὶ τὸν τοῦ Κάδμου λόγον εἰ πάθοι.

Ὡγαθέ, ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ μέγα λέγε, μὴ τις ἡμῖν **βασκανία** περιτρέψῃ τὸν λόγον τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι. ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει, ἡμεῖς δὲ Ὀμηρικῶς ἐγγὺς ἰόντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τι λέγεις. ἔστι δὲ δὴ τὸ κεφάλαιον ὧν ζητεῖς· ἀξιοῖς ἐπιδειχθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὔσαν, εἰ φιλόσοφος ἀνὴρ μέλ-

λων ἀποθανεῖσθαι, θαρρῶν τε καὶ ἡγούμενος ἀποθανῶν ἐκεῖ
εὖ πράξειν διαφερόντως ἢ εἰ ἐν ἄλλῳ βίῳ βιοῦς ἐτελεύτα,
μὴ ἀνόητόν τε καὶ ἠλίθιον θάρρος θαρρήσει. τὸ δὲ ἀπο-
φαίνειν ὅτι ἰσχυρόν τί ἐστὶν ἢ ψυχὴ καὶ θεοειδὲς καὶ ἦν ἔτι
πρότερον, πρὶν ἡμᾶς ἀνθρώπους γενέσθαι,

Αριστοτέλης. Problemata (0086: 036) “*Aristotelis opera*, vol. 2”, Ed.
Bekker, I. Berlin: Reimer, 1831, Repr. 1960. Bekker **P.** 926b, line 20

διὰς μάλιστα γίνεται σκληρά, οἱ δὲ εἰς βάθος φυτευθέντες
βελτίους. ἢ διότι ξηρὰν δεῖ εἶναι τὴν γῆν διὰ τὸ αὐτὸ εἶναι
ὕγρον φύσει; οὕτω γὰρ ἀντισπώμενον ἐπὶ τὸ μέσον ἤξει. ἢ
δὲ ἐλωδεστέρα μὲν βαθεῖα δὲ τροφήν ἴσχει καὶ διὰ τὸ βά-
θος τῆς γῆς καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ οὐχ ὑπερβάλλουσαν διὰ
τὸ ξηραίνεσθαι τὴν γῆν πάλιν.

Διὰ τί τὸ πηγανὸν δυσώδεις τοὺς ἰδρῶτας ποιεῖ, καὶ
ἔνια τῶν μύρων; ἢ ὅτι ὅσων ἐν τῇ ὁσμῇ βαρύτης ἐνὶ καὶ
δριμύτης, ταῦτα κεραννόμενα ταῖς περιττωματικαῖς ὑγρό-
τησι κακωδεστέραν ποιεῖ τὴν ὁσμὴν;

Διὰ τί τὸ πηγανὸν **βασκανίας** φασὶ φάρμακον εἶναι;
ἢ διότι βασκαίνεσθαι δοκοῦσι λάβρως ἐσθίοντες; ἢ ὑφορώ-
μενοὶ τινὰς δυσχερείας καὶ περὶ τὰ προσφερόμενα ὑπόπτως
ἔχοντες; ἐπιλέγουσι γοῦν, ὅταν τῆς αὐτῆς τραπέζης ἰδίᾳ τι
προσφέρωνται, μεταδιδόντες, “ἵνα μὴ βασκάνης με.” ἅπαν-
τες οὖν μετὰ ταραχῆς τῶν βρωμάτων προσοίσονται τὸ διδό-
μενον ὑγρὸν ἢ σιτίον, ὑφ' ὧν ἢ καταλαμβανομένων ἢ ἀπε-
μουμένων μετεωρισθέντα τὰ σιτία συνεξέπεσε καὶ τὰ πνεύ-
ματα ὑπὸ τῶν ὑγρῶν πόνους καὶ στρόφους παρέχει. τὸ πη-
γανὸν οὖν προεδεσθέν, θερμαντικὸν ὄν τῇ φύσει, ἠραίωσε τὸ
δεχόμενον ἀγγεῖον τὰ σιτία καὶ τὸ ἄλλο σῶμα.

Αριστοτέλης. Divisiones Aristoteleae (0086: 048) “*Divisiones quae
vulgo dicuntur Aristoteleae*”, Ed. Mutschmann, H. Leipzig: Teubner,
1906. Pagecolumn 52, line 22

διαρεῖται ἢ λύπη εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐν μὲν ἐφ'
οἷς προσήκει τὸν φρόνιμον λυπεῖσθαι, ἐν δὲ ἐπὶ [τοῖς ἀλ-
λοτρίοις ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς καὶ] τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν
προσῆκουσι λυπεῖσθαι. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐφ' οἷς προσήκει τὸν

φρόνιμον λυπεῖσθαι, οἷον ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἀτυχήμασιν ἢ τῶν αὐτοῦ τινὸς οἰκείων ἢ φίλων ἢ τῆς συμπάσης πόλεως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. τὸ δὲ ἐπὶ [τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς λυπεῖσθαι ἐστὶ **Φθόνος** τις καὶ **βασκανία** καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον· τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσι κακοῖς καὶ ἀγαθοῖς καὶ πᾶσι] τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν προσήκουσι λυπεῖσθαι, τὸ μὲν ἐπὶ τοῖς κακοῖς τοῖς ἀλλοτρίοις ἔλεος, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς **φθόνος** [, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν προσήκουσι **φθόνος** καὶ **βασκανία**].

Αριστοτέλης. Divisiones Aristoteleae Pagēcolumn 53, line 5

προσήκουσι λυπεῖσθαι. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐφ' οἷς προσήκει τὸν φρόνιμον λυπεῖσθαι, οἷον ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἀτυχήμασιν ἢ τῶν αὐτοῦ τινὸς οἰκείων ἢ φίλων ἢ τῆς συμπάσης πόλεως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. τὸ δὲ ἐπὶ [τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς λυπεῖσθαι ἐστὶ **Φθόνος** τις καὶ **βασκανία** καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον· τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσι κακοῖς καὶ ἀγαθοῖς καὶ πᾶσι] τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν προσήκουσι λυπεῖσθαι, τὸ μὲν ἐπὶ τοῖς κακοῖς τοῖς ἀλλοτρίοις ἔλεος, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς **φθόνος** [, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν προσήκουσι **φθόνος** καὶ **βασκανία**]. [39]

διαρεῖται ἡ ἡδονὴ εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐν μὲν περὶ τὸ λογιστικόν, ἐν δὲ περὶ τὸ θυμικόν, ἐν δὲ περὶ τὸ ἐπιθυμητικόν, ἐν δὲ περὶ τὰς αἰσθήσεις. ἔστι δὲ ἡ μὲν [τὸ μανθάνειν] περὶ τὸ λογιστικόν ἢ ἀπὸ τοῦ μανθάνειν καὶ ἀνευρίσκειν ἡδονὴ καὶ τὰ τοιαῦτα. περὶ δὲ τὸ θυμικόν οἷον ἢ τε τοῦ κρατεῖν καὶ νικᾶν καὶ ἀντιτιμωρεῖσθαι καὶ αἰ τοιαῦται. αἰ δὲ περὶ τὸ ἐπιθυμητικόν αἰ τε ἀπὸ τῆς τροφῆς καὶ συνουσίας καὶ αἰ τοιαῦται ἡδοναὶ γινόμεναι. ἡ δὲ [περὶ τὸ αἰσθητικόν] περὶ τὰς αἰσθήσεις,

Theophrastus Phil., Characteres (0093: 009)“*Theophrast. Charaktere*, vol. 1”, Ed. Steinmetz, P.Munich: Hueber, 1960; *Das Wort der Antike* 7. **Cha.** 28, **sec.** 7, line 1

αὐτὸς εἶπας· Ἐγὼ δὲ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον πλέον πάντων μεμίσηκα· καὶ γὰρ εἰδεχθῆς τις ἀπὸ τοῦ προσώπου ἐστίν· ἡ δὲ πονηρία, οὐδὲν ὅμοιον· σημεῖον δέ· τῇ γὰρ ἑαυτοῦ γυναικὶ τάλαντα εἰσενεγκαμένη προῖκα, ἐξ οὗ παιδίον αὐτῷ γεννᾷ, τρεῖς χαλκοῦς εἰς ὄψον δίδωσι καὶ τῷ ψυχρῷ

λούεσθαι ἀναγκάζει τῆ τοῦ Ποσειδῶνος ἡμέρα.
καὶ συγκαθήμενος δεινὸς περὶ τοῦ ἀναστάντος εἰπεῖν καὶ ἀρχὴν γε
εἰληφῶς μὴ ἀποσχέσθαι μηδὲ τοὺς οἰκείους αὐτοῦ λοιδορῆσαι.
καὶ πλεῖστα περὶ τῶν αὐτοῦ φίλων καὶ οἰκείων κακὰ εἰπεῖν, καὶ
περὶ τῶν τετελευτηκότων, κακῶς λέγειν ἀποκαλῶν παρρησίαν καὶ δημο-
κρατίαν καὶ ἐλευθερίαν καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ ἥδιστα τοῦτο ποιῶν.
[Οὕτως ὁ τῆς **βασκανίας** ἐρεθισμὸς μανικὸς καὶ ἐξεστηκότας
ἀνθρώπους τοῖς ἤθεσι ποιεῖ.]

Αἰσώπου μύθοι. Fabulae (0096: 002)“*Corpus fabularum Aesopicarum*,
vols. 1.1 & 1.2, 2nd edn.”, Ed. Hausrath, A., Hunger, H.
Leipzig: Teubner, 1.1:1970; 1.2:1959.Fable 102, version 1, line 11

Ζεὺς καὶ Προμηθεὺς καὶ Ἀθηνᾶ κατασκευάσαντες ὁ μὲν
ταῦρον, Προμηθεὺς δὲ ἄνθρωπον, ἡ δὲ οἶκον Μῶμον κριτὴν
εἴλοντο. ὁ δὲ φθονήσας τοῖς δημιουργήμασιν ἀρξάμενος
ἔλεγε τὸν μὲν Δία ἡμαρτηκέναι τοῦ ταύρου τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐπὶ τοῖς κέρασι μὴ θέντα, ἵνα βλέπη, ποῦ τύπτει,
τὸν δὲ Προμηθέα, διότι τοῦ ἀνθρώπου τὰς φρένας οὐκ
ἔξωθεν ἀπεκρέμασεν, ἵνα μὴ λανθάνωσιν οἱ πονηροί, φανε-
ρὸν δὲ ἦ, τί ἕκαστος κατὰ νοῦν ἔχει. τρίτον δὲ ἔλεγεν,
ὡς ἔδει τὴν Ἀθηνᾶν τῷ οἴκῳ τροχοὺς ὑποθεῖναι, ἵνα, ἐὰν
πονηρῶ τις παροικισθῆ γείτονι, ῥαδίως μεταβαίνη. καὶ ὁ
Ζεὺς ἀγανακτήσας κατ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆ **βασκανίᾳ** τοῦ Ὀλύμπου
αὐτὸν ἐξέβαλεν.

ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι οὐδὲν οὕτως ἐστὶν ἐνάρετον, ὃ μὴ
πάντως περὶ τι ψόγον ἐπιδέχεται.

Αἰσώπου μύθοι. Fabulae Fable 172, version 1, line 5

ΜΕΛΙΣΣΑΙ ΚΑΙ ΖΕΥΣ

μέλισσαι φθονήσασαι ἀνθρώποις τοῦ ἰδίου μέλιτος ἤκον
πρὸς τὸν Δία καὶ τούτου ἐδέοντο, ὅπως ἰσχὺν παράσχηται
αὐταῖς παιούσαις τοῖς κέντροις τοὺς προσιόντας τοῖς κηρίοις
ἀναιρεῖν. καὶ ὁ Ζεὺς ἀγανακτήσας κατ' αὐτῶν διὰ τὴν
βασκανίαν παρεσκεύασεν αὐτάς, ἠνίκα ἂν τύπτωσί τινα, τὸ
κέντρον ἀποβαλεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῆς σωτηρίας στε-
ρίσκεσθαι. οὗτος ὁ λόγος ἀρμόσειεν ἂν πρὸς ἄνδρας βασκάνους,
οἱ καὶ αὐτοὶ βλάπτεσθαι ὑπομένουσι.

Αισώπου μύθοι. Proverbia (0096: 017)“*Aesopica*, vol. 1”, Ed. Perry, B.E.Urbana: University of Illinois Press, 1952.
Proverb 71, line 3

Καλὸν ἀργεῖν ἢ κακῶς ἐργάζεσθαι.

Ἑρμηνεία.

Πληροφορίας ἔργον αἰρεῖσθαι μᾶλλον
Τοῦ κακῶς / τι δρᾶν τὸ μηδὲν ὅλως ποιεῖν.

Κάλλος οἶκον οὐ τρέφει.

Ἑρμηνεία.

Λυπεῖ τὸ κάλλος ὅταν χάριν τοῦ καιροῦ
Ἡ τῶν πραγμάτων ἐκφορὰ λιμὸν ποιῇ.

Εἰς ἀπορίαν **φθόνος**.

Ἑρμηνεία.

Ἀπλήστῳ **βασκανία** λυσσωντές τινες
Καὶ τοῖς πένησι τὸν **φθόνον** ὀπλίζουσι.
Καλὸν μὴ ποιήσης καὶ κακὸν οὐ μὴ ἀπολάβης.

Ἑρμηνεία.

Κακοὺς εὖ ποιῶν οὐ μοι δόξεις σωφρονεῖν·
Οἱ γὰρ κάκιστοι δρῶσιν ἀεὶ σε κακῶς.
Καιρὸς ἀνάγει καὶ καιρὸς αὖ κατάγει.

Ἑρμηνεία.

Χρόνος ἀμφότερα τοῖς βροτοῖς κομίζει,
Καὶ πλοῦτου κτῆσιν καὶ πενίας τὴν νόσον.

Στράβων Γεωγραφικά. *Strabonis geographica*, 3 vols.”, Ed. Meineke, A.Leipzig: Teubner, 1877, Repr. 1969.
Book 16, **Cha.** 4, **sec.** 17, line 6

ἔοικε καὶ οὐ φροντιστέον αὐτῶν. καὶ δρακόντων δ' εἵ-
ρηκε μεγέθη τριάκοντα πηχῶν ὁ Ἄρτεμίδωρος ἐλέφαν-
τας καὶ ταύρους χειρουμένων, μετριάσας ταύτη γε· οἱ
γὰρ Ἰνδικοὶ μυθωδέστεροι καὶ οἱ Λιβυκοί, οἷς γε καὶ
πόα ἐπιπεφυκέναι λέγεται.

Νομαδικὸς μὲν οὖν ὁ βίος τῶν Τρωγλοδυτῶν,
τυραννοῦνται δὲ καθ' ἕκαστα, κοιναὶ δὲ καὶ γυναῖκες
καὶ τέκνα πλὴν τοῖς τυράννοις, τῶ δὲ τὴν τυράννου
φθείραντι πρόβατον ἢ ζημία ἐστί· στιβίζονται δ' ἐπι-
μελῶς [ῶς] αἱ γυναῖκες, περὶκεῖνται δὲ τοῖς τραχήλοις
κογχία ἀντὶ **βασκανίων**. πολεμοῦσι δὲ περὶ τῆς νομῆς,
κατ' ἀρχὰς μὲν διωθόμενοι ταῖς χερσίν, εἶτα λίθοις,

ὅταν δὲ τραῦμα γένηται, καὶ τοξέυμασι καὶ μαχαιρίσι·
 διαλύουσι δ' αἱ γυναῖκες εἰς μέσους προϊοῦσαι καὶ
 δεήσεις προσενέγκασαι· τροφή δ' ἔκ τε σαρκῶν καὶ
 τῶν ὀστέων κοπτομένων ἀναμίξ καὶ εἰς τὰς δορὰς ἐνει-
 λουμένων, εἴτ' ὀπτωμένων καὶ ἄλλως πολλαχῶς σκευα-
 ζομένων ὑπὸ τῶν μαγείρων, οὓς καλοῦσιν ἀκαθάρτους·
 ὥστε μὴ κρεοφαγεῖν μόνον ἀλλὰ καὶ ὀστοφαγεῖν καὶ
 δερματοφαγεῖν· χρῶνται δὲ καὶ τῷ αἵματι καὶ τῷ γά-
 λακτι καταμίξαντες.

**Anonymus De Viribus Herbarum, Carminis de viribus herbarum
 Frag.um** (0282: 001)“*Die griechischen DichterFrag.e der römischen
 Kaiserzeit*, vol. 2”, Ed. Heitsch, E.Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht,
 1964.Line 205

ἀντιπαθῆ τὴν πάντες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν,
 λάμβανε τεχνήεντι νόῳ καὶ ἐχέφρονι βουλῇ,
 ηὐλιτεν Οὐλύμποιο θεὰ φθίνουσα Σελήνη
 δέρκηται, καὶ μίσγε ρόδων εὐῶδες ἔλαιον
 καὶ χρῖσαι τὸ πρόσωπον, ἐπὴν ἐπὶ πρᾶγμα πορεύῃ,
 καὶ τότε σοι συνέριθος ἅμ' ἔψεται Ἀφρογένεια.
 τοῦτο γὰρ ἔστιν ἄκος καὶ ἀλεξητήριον ἐχθρῶν
 πάντων ὅσσα τε γαῖα φέρει καὶ πόντιον οἶδμα,
 ζωογονεῖ τε βρέφη ἀλόχοις ὑπὸ γαστρὶ φορηθέν.
 πρὸς τε φόβους τοὺς γινομένους ἔχε μιν κατὰ νύκτα
βασκανίην τε κακὴν μερόπων καὶ πῆματα λυγρά,
 ἣ καὶ σῶμα φυλάσσει ἀπόρρητόν τ' ἀποπέμπει·
 ὅσσον γὰρ φθονεροὶ μὲν ἀφεστήκασι, μέμυκεν,
 ἐρχομένων δ' ἐγγὺς τούτων τότε κάρφος ἀνοίγει.
 ταύτην παμμήτωρ φύσις εὔρετο· μηκέτι ταοὺς
 πτηνοὺς ἄνθρωποι θαυμάζετε· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι
 βασκοσύνης ἔνεκεν δόλιχα πτερὰ μηκύνονται.
 Ἐνδροσον ἐκ γαίης αἶρειν χρυσάνθεμον ἀγνόν
 πρὶν μέγαν Ἥλιον τὸν ἀτέρμονα κύκλον ὀδεύειν,
 καὶ περὶ σῶμα φέρει καὶ ἔχ' ἔντοσθ' εἵματος αἶρων·

Αἴλιος Αριστείδης. **Λευκτρικὸς β'** (ὑπὲρ **Θηβαίων πρώτος**) (0284:
 034)“*Aristides*, vol. 1”, Ed. Dindorf, W.Leipzig: Reimer, 1829, Repr.
 1964.Jebb **P.** 438, line 23

εἶναι φήσομεν μέχρι τούτου τισὶ συμπράττειν μέχρι ἂν τι χρηστὸν πράξωσι, τηνικαῦτα δ' ἐχθροὺς γίγνεσθαι μεταβάλλοντας αὐτοὺς ὥσπερ ἡδικημένους. ὅλως μὲν γὰρ τὸ ἐγκαταλιπεῖν τοὺς φίλους, ἐάν τε ἀτυχοῦντας ἐάν τε εὖ πράττοντας, τῆς αὐτῆς αἰσχύνης ἐστὶν ὄνομα· ἔπειτα τοσοῦτῳ χειρὸν ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ καὶ πονηρότερον τὸ τοῖς εὐτυχοῦσιν ἀπίστους εἶναι, ὅσῳπερ οἱ μὲν τοὺς ἐν ταῖς συμφοραῖς προῖεμένοι κἂν ἀδυναμίαν εἰπεῖν ἔχοιεν, δι' ἣν οὐχ οἰοί τ' εἶσιν αὐτοὺς ἐξελέσθαι, οἱ δὲ τοῖς εὖ πράττουσι δυσμεναίνοντες **φθόνου** καὶ **βασκανίας** καὶ οὐδεμιᾶς πολιτικῆς αἰτίας δόξαν σχοῖεν ἂν λοιπὴν· ὁ πάνθ' ὑπεραίρει τὰ ἐξ ἀνθρώπων ὀνειδίη. ὥσπερ γὰρ, οἶμαι, κυβερνήτη παρὰ μὲν τὸν χειμῶνα καὶ τὸν σκηπτὸν ἀφέντι τὴν ναῦν συγγνώμη, οὐρία δὲ παρὸν πλεῖν προεμένῳ κατηγορήμα καὶ μέμψις ἄφυκτός ἐστιν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων αἱ μὲν δυσκολίαι τῶν καιρῶν ἀπολογίας ἐνδιδόασιν τοῖς ἀφεστηκόσιν, αἱ δ' ἐν ταῖς εὐτυχίαις ἀγνωμοσύναι σαφῆ καὶ καθαρὰν τὴν μέμψιν ἐργάζονται. ἔπειτ' ἔμοιγε οὐδὲ ἀνοητότερον οὐδὲν φαίνεται ἢ τὸ τῶν μὲν πόνων καὶ τῶν κακῶν κοινωνεῖν ἐθέλειν τοῖς δεομένοις,

Αἴλιος Αριστείδης. **Πρὸς Δημοσθένη περὶ ἀτελείας** (0284: 053)
 “Aristides, vol. 2”, Ed. Dindorf, W.Leipzig: Reimer, 1829, Repr. 1964.
 Jebb **P.** 7, line 5

τύχη καὶ τῆς κάτω φρατρίας κἂν εἰς Κόδρον ἀνήκων. τί γὰρ Ἀχιλλεὺς μᾶλλον Θερσίτου πρὸς τὸ τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων φέρεσθαι χάριν, ἂν ἐξ ἴσης ἄμφω τοὺς Τρῶας ἔλωσιν; [ἐπειδὴ ὁ μὲν ἐκ θεῶν, ὁ δ' οὐ τοιοῦτος.]

Χωρὶς δὲ τούτων εἰ τοῖς ἀξίοις μόνοις ἀτελείας μετέσται, οὐκ ἔσθ' ὅ τι μᾶλλον καθ' ἡμῶν αὐτῶν ἔσται. πρῶτον μὲν γὰρ οὐδένες, εὖ οἶδα, τῶν πάντων ἔτ' ἀξιόσους λειτουργεῖν καὶ τὰς ἀναγκαίας εἰσφοράς, ὡς νόμος, εἰσφέρειν, ἀλλὰ φυγῆ τὰ πράγματα φεύγονται, οἱ μὲν ἀτελεῖς δι' αὐτὸ τοῦτο, οἱ δὲ μὴ τούτου τυχόντες διὰ τὸ μηδὲ τυχεῖν ἂν ὅλως ἐξεῖναι. κἀντεῦθεν τοῖς μὲν **βασκανία** τις πρὸς ἐκείνους ἔσται καὶ **Φθόνος** καὶ δυσμεναίνειν ἀεὶ καὶ πάντα τρόπον μισεῖν· τῇ πόλει δὲ, ἵνα μηδὲν δυσχερὲς εἴπω, τὸ μένειν ἐπὶ ταύτῳ καὶ μὴ πρὸς ἐπίδοσιν ἄγειν διὰ τὴν τούτων ἀργίαν καὶ ἔριν. ἔπειτ' εἰ καὶ τινες λειτουργοῦντες ἔσονται· οὗτοι δ' ἂν εἶεν οἱ μηδὲν ἐξ ἀτελείας εἰργόμενοι· ὅτι μὲν μικρά τις ἔσται καὶ φαύλη καὶ τοῦ μηδενὸς ὡς εἰπεῖν

ἀξία ἢ παρὰ τούτων αὕτη συντέλεια καὶ σπουδὴ οὐδεὶς ἀγνοεῖ. πλὴν ἔστω γ', εἰ βούλεσθε, καλή τε καὶ πρέπουσα καὶ τοῖς πράγμασιν ἀποχρῶσα· πότερον οὖν τῇ πόλει κάλλιον καὶ λυσιτελέστερον καὶ πρὸς αὔξησιν μᾶλλον

Αἴλιος Ἀριστείδης. Πρὸς Δημοσθένη περὶ ἀτελείας Jebb **P.** 24, line 6

ἔνεκ' αὐτῇ παραίτιοι κατασταῖεν ζημίας διὰ τὰς ἀτελείας, δέον, εἰ ταῦτ' ἔπειτ' ἔμελλον ἔσεσθαι, μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἰς εὐεργέτας τελέσαι. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον τοὺς μὲν οὕτω διακειμένους τῶν πάλαι μηδεμιᾶς μὲν ἡστινος-οὖν ὑπερβολῆς ἐν ταῖς ἀμοιβαῖς ἀποσχέσθαι, ἀτελείας δὲ μηδαμοῦ τὸ παράπαν μηδ' ὅπωςτιοῦν μνημονεῦσαι, ἡμᾶς δὲ τοὺς τὰ κείνων μάλιστα πάντων καὶ στέργοντας καὶ θαυμάζοντας, καὶ νόμον τοῦ τί δεῖ ποιεῖν ταῦθ' ἡγουμένους, ἔπειτα ταύτη κεχρηῆσθαι καὶ τὰς τιμὰς ἐντεῦθεν ὀρίζειν, ὥσπερ ἐκείνων κατεγνωκότας, ὅτι μὴ τοῦτο συνείδον, ἢ συνιδόντες ὑπὸ **βασκανίας** ἀπεῖπον. καίτοι ὅταν μὲν τούτους ὡς διὰ πάντων κρατίστους θαυμάζωμεν, καὶ μιμεῖσθαι διὰ πάντων ὀφείλομεν τούτους, ἴν' ἂ τοῖς λόγοις κοσμοῦμεν βεβαιῶμεν τοῖς ἔργοις· ὅταν δὲ ἀκείνοις εἰκότως ὡς μὴ καλῶς ἔχοντ' ἀπείρηται, ταῦθ' ἡμεῖς ὡς ἔχοντα καλῶς ἀσπαζώμεθα, θατέρῳ δυοῖν ἐνεχόμεθα, ἢ τῷ περὶ τὰς κρίσεις ἐσφάλλθαι ἢ περὶ τὰς μιμήσεις ἐψεῦσθαι.

Αἴλιος Ἀριστείδης. **Ars rhetorica** [Sp.] (0284: 056)“*Rhetores Graeci*, vol. 2”, Ed. Spengel, L.Leipzig: Teubner, 1854, Repr. 1966. Book 1, **Cha.** 3, **sec.** 1, **subsec.** 1, line 5

Καὶ αἱ διαπορήσεις δὲ αἱ ἐν τοῖς σχετλιασμοῖς βαρύτητα ἔχουσιν, ὥσπερ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, ὧ τί ἂν εἰπὼν μήτε ἀμαρτεῖν δοκοίην μήτε ψευσαίμην; λίαν ὀλίγωροι.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΒΟΛΗΣ.

Περιβολὴ δὲ γίνεται καθολικῶς, κατὰ γνώμην, κατὰ σχῆμα, κατὰ ἀπαγγελίαν. κατὰ μὲν γνώμην

οὕτως, ὅταν ἀόριστά τις προσλαμβάνη τοῖς ὠρισμένοις, οἷον πολλαχόθεν μὲν οὖν ἂν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν **βασκανίαν**, τοῦτό ἐστι τὸ ἔξωθεν προσλαμβανόμενον ἀόριστον, νῦν τὸ ὠρισμένον οὐχ ἤκιστα δὲ ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. καὶ πάλιν πολλὰ μὲν οὖν ἐγωγε ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου. τοῦτο ἀόριστον, νῦν τὸ ὠρισμένον ἐν ἀθροίσματι προσληφθέν, δύο δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μέγαλα, εἶτα ταῦτα κατ' εἶδος ἐμέρισεν ἐν μὲν ὅτι οὐ περὶ τῶν ἴσων νῦν ἐμοὶ ὁ ἀγὼν, ἕτερον δὲ ὃ φύσει πᾶσιν ὑπάρχει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀκούειν ἠδέως, τοῖς ἐπαι

Δίων Κάσσιος. Historiae Romanae (0385: 001) “*Cassii Dionis Cocceiani historiarum Romanarum quae supersunt*, 3 vols.”, Ed. Boissevain, U.P.Berlin: Weidmann, 1:1895; 2:1898; 3:1901, Repr. 1955. Book 56, **Cha.** 35, **sec.** 6, line 5

τε ὥσπερ ἐν χορῷ τινὶ τὰ κεφάλαια ἀποσημαίνοντος, καὶ ὑμῶν τὰ λοιπὰ συνεπηχούντων. οὐ γὰρ δὴ καὶ ἐκεῖνο δέδοικα, μὴ ἦτοι ἐμοῦ ἀσθένειάν τινα καταγῶτε, ὅτι μὴ δύναμαι τῆς ἐπιθυμίας ὑμῶν τυχεῖν, ἢ αὐτοὶ τῷ ὑπερβάλλοντι ὑμᾶς τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ φθονήσητε. τίς γὰρ οὐκ ἐπίσταται τοῦθ', ὅτι οὐτ' ἂν πάντες ἄνθρωποι συνελθόντες ἀξίους αὐτοῦ ἐπαίνους εἴποιεν, καὶ πάντες ἐθέλονται τῶν νικητηρίων αὐτῷ παραχωρεῖτε, οὐχ ὅτι οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ἐξισωθείη οἱ φθονοῦντες, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ ὑπερέχοντι αὐτοῦ ἀγαλλόμενοι. ὅσῳ γὰρ ἂν οὗτος μείζων ὑμῶν φανῆ, τοσούτῳ μείζονα ὑμεῖς εὐηργετηῆσθαι δόξετε, ὥστε μὴ ἀφ' ὧν ἐλαττοῦσθε αὐτοῦ **βασκανίαν** ὑμῖν, ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ πεπόνθατε ὑπ' αὐτοῦ σεμνότητα ἐγγενέσθαι.

ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν ὄθενπερ καὶ ἐκεῖνος τὰ κοινὰ πράττειν ἤρξατο, τοῦτ' ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας αὐτοῦ. καὶ γὰρ τοῦτο ἐν τῶν μεγίστων τοῦ Αὐγούστου ἔργων ἐστίν, ὅτι ἄρτι ἔκ τε τῶν παίδων ἐξεληλυθὼς καὶ μεираκιουῖσθαι ἀρχόμενος τὸν μὲν ἄλλον χρόνον, καθ' ὃν καλῶς τὰ δημόσια πρὸς τοῦ ἡμιθέου ἐκείνου Καίσαρος διεκείτο, παιδεία προσεῖχεν, ἐπεὶ δὲ ἐπιβουλευθέντος αὐτοῦ πάντα τὰ κοινὰ ἐταράχθη, τῷ τε πατρὶ ἅμα ἰκανῶς ἐτιμώρησε καὶ ὑμῖν ἀναγκαίως ἐπεκούρησε, μήτε τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν φοβηθεῖς μήτε τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων δείσας μήτε τὴν ὀλιγοετίαν τὴν

Δίων Κάσσιος. *Historiae Romanae* Book 59, **Cha.** 17, **sec.** 4, line 2

ραν τὰ μὲν ἠθροίσθη τὰ δὲ καὶ κατεσκευάσθη· οὐ γὰρ ἐξήρκεσε τὰ συλλεγῆναι δυνηθέντα ὡς ἐν βραχυτάτῳ, καίτοι πάντα ὅσα ἐνεδέχτο συναχθέντα, ἀφ' οὐπὲρ καὶ λιμὸς ἐν τε τῇ Ἰταλία καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ μάλιστα ἰσχυρὸς ἐγένετο. ἐξεύχθη δὲ οὐχ ἀπλῶς δίοδος τις, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαυλαι ἐν αὐτῇ καὶ καταλύσεις, ὥστε καὶ ὕδωρ αὐτὰς πότιμον ἐπίρρυτον ἔχειν, ἐποιήθησαν. ἐπειδὴ τε ἔτοιμα ἦν, τὸν τε θώρακα τὸν Ἀλεξάνδρου, ὡς γε ἔλεγε, καὶ ἐπ' αὐτῷ χλαμύδα σηρικὴν ἀλουργῆ, πολὺ μὲν χρυσίον πολλοὺς δὲ καὶ λίθους Ἰνδικοὺς ἔχουσαν, ἐπενέδν, ξίφος τε παρεζώσατο καὶ ἀσπίδα ἔλαβε καὶ δρυὶ ἐστεφανώσατο, κὰκ τούτου τῷ τε Ποσειδῶνι καὶ ἄλλοις τισὶ θεοῖς Φθόνῳ τε θύσας, μὴ καὶ **βασκανία** τις αὐτῷ, ὡς ἔφασκε, γένηται, ἔς τε τὸ ζεῦγμα ἀπὸ τῶν Βαύλων ἐσέβαλε, παμπληθεῖς καὶ ἰππέας καὶ πεζοὺς ὠπλισμένους ἐπαγόμενος, καὶ σπουδῆ καθάπερ ἐπὶ πολεμίους τινὰς ἐς τὴν πόλιν ἐσέπεσε. κἀνταῦθα τῆς ὑστεραίας ἀναπαυσάμενος ὡσπερ ἐκ μάχης, ἀνεκομίσθη διὰ τῆς αὐτῆς γεφύρας ἐφ' ἄρματος, χιτῶνα χρυσόπαστον ἐνδύς· ἦγον δὲ αὐτὸν οἱ ἀθληταὶ ἵπποι οἱ ἀξιονικότατοι. καὶ ἄλλα τε αὐτῷ πολλὰ ὡς καὶ λάφυρα συνηκολούθησε, καὶ Δαρεῖος ἀνὴρ Ἀρσακίδης, ἐν τοῖς ὀμηρεῦουσι τότε τῶν Πάρθων ὢν· οἱ τε φίλοι καὶ οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ ἐπὶ ὄχημάτων ἐν ἐσθῆσιν ἀνθιναῖς ἐφείποντο, καὶ ὁ στρατὸς καὶ ὁ γελοιπὸς ὄμιλος, ἰδίως πως ἕκαστοι κεκοσμημένοι. καὶ ἔδει γὰρ αὐτόν,

Δίων Κάσσιος. *Historiae Romanae* (Xiphilini epitome) (0385: 010)

“*Cassii Dionis Cocceiani historiarum Romanarum quae supersunt*, vol. 3”, Ed. Boissevain, U.P.Berlin: Weidmann, 1901, Repr. 1955.

Dindorf-Stephanus **P.** 162, line 28

διππεῦσαι ἐπεθύμησε, γεφυρώσας τὸ μεταξὺ τῶν τε Πουτεόλων καὶ τῶν Βαύλων. τὸ γὰρ χωρίον τοῦτο κατ' ἀντιπέραν τῆς πόλεως ἐστὶ, διέχον αὐτῆς σταδίους ἕξ καὶ εἴκοσι. πλοῖα δὲ ἐς τὴν γέφυραν τὰ μὲν ἠθροίσθη τὰ δὲ κατεσκευάσθη· οὐ γὰρ ἐξήρκεσε τὰ συλλεγόντα. ἐξεύχθη δὲ οὐχ ἀπλῶς δίοδος τις, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαυλαι ἐν αὐτῇ καὶ καταλύσεις, ὥστε καὶ ὕδωρ αὐτὰς πότιμον ἐπίρρυτον ἔχειν, ἐποιήθησαν. ἐπειδὴ δὲ ἔτοιμα ἦν, τὸν τε θώρακα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὡς ἔλεγε, καὶ ἐπ' αὐτῷ χλαμύδα σηρικὴν ἀλουργῆ πολὺ μὲν χρυσίον πολλοὺς δὲ καὶ λίθους Ἰνδικοὺς ἔχουσαν ἐπενέδν, ξίφος τε παρεζώσατο καὶ ἀσπίδα ἔλαβε καὶ δρυὶ ἐστεφάνωτο. κὰκ τούτου τῷ τε Ποσειδῶνι Φθόνῳ τε θύσας, μὴ καὶ **βασκανία** τις αὐτῷ, ὡς ἔφασκε,

γένηται, ἕς τε τὸ ζεύγμα ἀπὸ τῶν Βαύλων ἐσέβαλε, παμπληθεῖς καὶ ἰπέας καὶ πεζοὺς ὀπλισμένους ἐπαγόμενος, καὶ σπουδῆ καθάπερ ἐπὶ πολεμίους τινὰς ἐς τὴν πόλιν ἐσέπλευσε. κἀνταῦθα τῆς ὑστεραίας ἀναπαυσάμενος ὥσπερ ἐκ μάχης, ἀνεκομίσθη διὰ τῆς αὐτῆς γεφύρας ἐφ' ἄρματος, χιτῶνα χρυσόπαστον ἐνδύς· ἦγον δὲ αὐτὸν ἀθληταὶ ἵπποι ἀξιονικότατοι. καὶ ἄλλα τε αὐτῷ πολλὰ ὡς καὶ λάφυρα συνηκολούθει, καὶ Δαρεῖος ἀνὴρ Ἀρσακίδης, ἐν τοῖς ὀμηρεύουσι τότε τῶν Πάρθων ὢν· καὶ ἔδει γὰρ αὐτόν, οἷα ἐν τε στρατείᾳ τοιαύτῃ καὶ ἐπὶ νίκη τηλικαύτῃ, καὶ δημηγορῆσαί τι, ἀνέβη τε ἐπὶ βῆμα ἐπὶ πλοίων καὶ αὐτὸ κατὰ μέσσην που τὴν γέφυραν πεποιημένον,

Φλάβιος Ιώσηπος *Antiquitates Judaicae* (0526: 001)“*Flavii Iosephi opera*, vols. 1–4”, Ed. Niese, B.Berlin: Weidmann, 1:1887; 2:1885: 3:1892; 4:1890, Repr. 1955. Book 3, **Cha.** 268, line 2

αὐτούς. εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν ἀληθές, οὐκ ἂν ἐπὶ τῇ αὐτοῦ Μωυσῆς ἀτιμία τοιαῦτ' ἐνομοθέτησεν, οἷς εὐλογον ἦν αὐτόν καὶ ἐτέρων εἰσηγουμένων ἀντειρηκέναι, καὶ ταῦτα παρὰ πολλοῖς ὄντων λεπτῶν ἔθνεσι καὶ τιμῆς ἀπολαυόντων, οὐ μόνον ὕβρεως καὶ φυγῆς ἀπηλλαγμένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπισημοτάτας στρατείας στρατευομένων καὶ τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς πιστευομένων καὶ εἰς ἱερὰ καὶ ναοὺς ἐχόντων ἐξουσίαν εἰσιέναι· ὥστ' οὐδὲν ἐκώλυε καὶ Μωυσῆν, εἰ τοιοῦτῳ τινὶ συμπτώματι περὶ τὴν χρόαν ἢ τὸ σὺν αὐτῷ πλῆθος ἠλάττωτο, νομοθετῆσαι περὶ αὐτῶν τὰ κάλλιστα καὶ μηδεμίαν τοιαύτην ὀρίσαι ζημίαν. ἀλλὰ δῆλον μὲν, ὡς ταῦτα περὶ ἡμῶν λέγουσιν ὑπὸ **βασκανίας** προαγόμενοι, Μωυσῆς δὲ τούτων καθαρὸς ὢν ἐν καθαροῖς τοῖς ὁμοφύλοις περὶ τῶν νενοσηκότων ἐνομοθέτει κατὰ τιμὴν τοῦ θεοῦ τοῦτο ποιῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἕκαστος ὡς αὐτῷ δοκεῖ σκοπεῖτω.

Τὰς δὲ γυναῖκας ἐπειδὴν τέκωσιν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσιέναι κεκώλυκε καὶ θυσιῶν ἄπτεσθαι μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ἂν ἄρρεν τὸ τεχθὲν ἦ· διπλασίονας γὰρ εἶναι τὰς ἡμέρας ἐπὶ θηλυτοκίαις συμβέβηκεν. εἰσιοῦσαι μὲντοι μετὰ τὴν προειρημένην προθεσμίαν θυσίας ἐπιτελοῦσιν, ἃς οἱ ἱερεῖς πρὸς τὸν θεὸν διανέμονται.

Φλάβιος Ιώσηπος *Antiquitates Judaicae* Book 10, **Cha.** 212, line 4

συγγράφειν οὐ τὰ μέλλοντα ὀφείλοντι, εἰ δέ τις τῆς ἀκριβείας γλιχόμενος οὐκ ἐπιτίσεται πολυπραγμονεῖν, ὡς καὶ περὶ τῶν ἀδήλων τί γενήσεται βούλεσθαι μαθεῖν, σπουδασάτω τὸ βιβλίον ἀναγνῶναι

τὸ Δανιήλου· εὐρήσει δὲ τοῦτο ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσαρος ἀκηκοὼς ταῦτα καὶ ἐπιγνούς τὸ ὄναρ ἐξεπλάγη τὴν τοῦ Δανιήλου φύσιν καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ᾧ τρόπῳ τὸν θεὸν προσκυνοῦσι, τούτῳ τὸν Δανιήλον ἠσπάζετο· καὶ θύειν δὲ ὡς θεῷ προσέταξεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτῷ τοῦ ἰδίου θεοῦ θέμενος ἀπάσης ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ἐποίησε καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, οὓς ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** εἰς κίνδυνον ἐμπεσεῖν συνέβη τῷ βασιλεῖ προσκρούσαντας ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας χρύσειον ἀνδριάντα πηχῶν τὸ μὲν ὕψος ἐξήκοντα τὸ πλάτος δὲ ἕξ, στήσας αὐτὸν ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς Βαβυλῶνος πεδίῳ καὶ μέλλων καθιεροῦν αὐτὸν συνεκάλεσεν ἐξ ἀπάσης ἧς ἦρχε γῆς τοὺς πρώτους πρῶτον αὐτοῖς προστάξας, ὅταν σημαινούσης ἀκούσωσι τῆς σάλπιγγος, τότε πεσόντας προσκυνεῖν τὸν ἀνδριάντα· τοὺς δὲ μὴ ποιήσαντας ἠπέιλησεν εἰς τὴν τοῦ πυρὸς ἐμβληθῆναι κάμινον. πάντων οὖν μετὰ τὸ σημαινούσης ἐπακουῖσαι τῆς σάλπιγγος προσκυνούντων τὸν ἀνδριάντα τοὺς Δανιήλου συγγενεῖς οὐ ποιῆσαι τοῦτό φασι μὴ βουληθέντας παραβῆναι τοὺς πατέρας νόμους. καὶ οἱ μὲν ἐλεγχθέντες εὐθύς

Septuaginta, Machabaeorum iv (0527: 026)“*Septuaginta*, vol. 1, 9th edn.”, Ed. Rahlfs, A.Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt, 1935, Repr. 1971.**Cha.** 1, **sec.** 26, line 2

πρὸ μὲν οὖν τῆς ἡδονῆς ἐστὶν ἐπιθυμία, μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν χαρά.

πρὸ δὲ τοῦ πόνου ἐστὶν φόβος, μετὰ δὲ τὸν πόνον λύπη.

θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν ἡδονῆς καὶ πόνου, ἐὰν ἐννοηθῆ τις ὅτι αὐτῷ περιέπεσεν.

ἐν τῇ ἡδονῇ δὲ ἔνεστιν καὶ ἡ κακοήθης διάθεσις, πολυτροπωτάτη πάντων οὕσα τῶν παθῶν,

καὶ τὰ μὲν ψυχῆς ἀλαζονεία καὶ φιλαργυρία καὶ φιλοδοξία καὶ φιλονεικία καὶ **βασκανία**,

κατὰ δὲ τὸ σῶμα παντοφαγία καὶ λαιμαργία καὶ μονοφαγία.

καθάπερ οὖν δεεῖν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς φυτῶν ὄντων ἡδονῆς τε καὶ πόνου πολλαὶ τούτων τῶν φυτῶν εἰσὶν παραφυάδες,

Septuaginta, Machabaeorum iv Cha. 2, sec. 15, line 3

καὶ τῆς τέκνων φιλίας κυριεύει διὰ κακίαν αὐτὰ κολάζων
καὶ τῆς φίλων συνηθείας δεσπόζει διὰ πονηρίαν αὐτοὺς ἐξελέγ-
χων.

καὶ μὴ νομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθρας ἐπικρα-
τεῖν ὁ λογισμὸς δύναται διὰ τὸν νόμον μήτε δενδροτομῶν τὰ ἡ-
μερα τῶν πολεμίων φυτά, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπολέσασι δια-
σφῶζων καὶ τὰ πεπτωκότα συνεγείρων.

Καὶ τῶν βιαιοτέρων δὲ παθῶν κρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται,
φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας καὶ ἀλαζονείας καὶ μεγαλαυχίας καὶ
βασκανίας:

πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοήθη πάθη ὁ σῶφρων νοῦς
ἀπωθεῖται, ὥσπερ καὶ τὸν θυμὸν· καὶ γὰρ τούτου δεσπόζει.

θυ-

μούμενός γέ τοι Μωυσῆς κατὰ Δαθαν καὶ Αβιρων οὐ θυμῷ τι
κατ' αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ λογισμῷ τὸν θυμὸν διήτησεν.

δυνα-

τὸς γὰρ ὁ σῶφρων νοῦς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεῦσαι
καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταθεῖναι, τὰ δὲ καὶ ἀκυρῶσαι.

ἐπεὶ διὰ τί ὁ

πάνσοφος ἡμῶν πατὴρ Ἰακωβ τοὺς περὶ Συμεων καὶ Λευιν αἰτι

Septuaginta, Sapientia Salomonis (0527: 033)“*Septuaginta*, vol. 2, 9th
edn.”, Ed. Rahlfs, A.Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt, 1935,
Repr. 1971.**Cha. 4, sec. 12, line 1**

μάρτυρές εἰσιν πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν.

Δίκαιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται·

γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον

οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται,

πολιὰ δὲ ἐστὶν φρόνησις ἀνθρώποις

καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος.

εὐάρεστος θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη

καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέθη·

ἠρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξη σύνεσιν αὐτοῦ

ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ·

βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά,

καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.

τελειωθείς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσεν χρόνους μακρούς·
 ἀρεστή γὰρ ἦν κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
 διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας·
 οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες
 μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο,
 ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ
 καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὀσίοις αὐτοῦ.
 κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμῶν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς
 καὶ νεότης τελεσθεῖσα ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου·

Septuaginta, Epistula Jeremiae (0527: 052)“*Septuaginta*, vol. 2, 9th edn.”, Ed. Rahlfs, A.Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt, 1935, Repr. 1971.**Sec.** 69, line 1

γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσιν θεοί, μὴ φοβη-
 θῆτε αὐτούς.
 Οὔτε γὰρ βασιλεῦσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογή-
 σωσι.
 σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δείξωσιν οὐδὲ ὡς
 ὁ ἥλιος λάμπουσιν οὐδὲ φωτίσουσιν ὡς σελήνη.
 τὰ θηρία ἐστὶν
 κρείττω αὐτῶν, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην ἑαυτὰ ὠφελῆσαι.
 κατ' οὐδένα οὖν τρόπον ἐστὶν ἡμῖν φανερόν ὅτι εἰσιν θεοί· διὸ
 μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.
 Ὡσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προ**βασκάνιον** οὐδὲν φυλάσσον,
 οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσιν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι.
 τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνεον
 ἐπικάθηται, ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοί-
 ωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι.

Callimachus Philol., Epigrammata (0533: 003)“*Callimachus*, vol. 2””, Ed. Pfeiffer, R.Oxford: Clarendon Press, 1953.Epigram 21, line 4

ἐνθάδε, τὴν πολλὴν ἐλπίδα, Νικοτέλην.
 Ἦῳσι Μελάνιππον ἐθάπτομεν, ἡελίου δέ
 δυομένου Βασιλῶ κάτθανε παρθενικὴ
 αὐτοχερί· ζῶειν γὰρ ἀδελφεὸν ἐν πυρὶ θεῖσα
 οὐκ ἔτλη. δίδυμον δ' οἴκος ἐσεῖδε κακόν
 πατρὸς Ἀριστίπποιο, κατήφησεν δὲ Κυρήνη
 πᾶσα τὸν εὐτεκνον χῆρον ἰδοῦσα δόμον.
 Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχου με

ἴσθι Κυρηναίου παῖδά τε καὶ γενέτην.
 εἰδείης δ' ἄμφω κεν· ὁ μὲν κοτε πατρίδος ὄπλων
 ἦρξεν, ὁ δ' ἦεισεν κρέσσονα **Βασκανίης**.
 [οὐ νέμεσις· Μοῦσαι γὰρ ὅσους ἴδον ὄμματι παῖδας
 ἄχρι βίου πολιούς οὐκ ἀπέθεντο φίλους.]
 Ἀστακίδην τὸν Κρήτα τὸν αἰπόλον ἦρπασε Νύμφη
 ἐξ ὄρεος, καὶ νῦν ἱερός Ἀστακίδης.
 οὐκέτι Δικταίησιν ὑπὸ δρυσίν, οὐκέτι Δάφνιν
 ποιμένες, Ἀστακίδην δ' αἰὲν ἀεισόμεθα.
 Εἶπας “Ἥλιε χαῖρε’ Κλεόμβροτος ὠμβρακιώτης
 ἦλατ' ἀφ' ὑψηλοῦ τείχεος εἰς Αἴδην,
 ἄξιον οὐδὲν ἰδὼν θανάτου κακόν, ἀλλὰ Πλάτωνος
 ἐν τὸ περι ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος.

Callimachus Philol., Epigrammata (0533: 004); AG 5.6, 23.
 Book 7, epigram 525, line 4

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχου με
 ἴσθι Κυρηναίου παῖδά τε καὶ γενέτην.
 εἰδείης δ' ἄμφω κεν· ὁ μὲν κοτε πατρίδος ὄπλων
 ἦρξεν, ὁ δ' ἦεισεν κρέσσονα **Βασκανίης**.
 οὐ νέμεσις· Μοῦσαι γάρ, ὅσους ἴδον ὄμματι παῖδας
 μὴ λοξῶ, πολιούς οὐκ ἀπέθεντο φίλους.

Callimachus Philol., Aetia (0533: 006)“*Callimachus*, vol. 1”, Ed.
 Pfeiffer, R.Oxford: Clarendon Press, 1949.Frag. 1, line 17

α[ἰ κατὰ λεπτόν
] ἢ μεγάλη δ' οὐκ ἐδίδαξε γυνή.
]ον ἐπὶ Θρήϊκας ἀπ' Αἰγύπτιοιο [πέτοιτο
 αἶματ]ι Πυγμαίων ἠδομένη [γ]έρα[νος,
 Μασσα[γέται [κ]αὶ μακ[ρὸν οἴστεύ]οιεν ἐπ' ἄνδρα
 Μῆδον]· ἀ[ηδονίδες] δ' ὦδε μελιχρ[ό]τεραι.
 ἔλλετε **Βασκανίης** ὅλοὸν γένο[ς]· αὔθι δὲ τέχνη

κρίνετε,] [μὴ σχοίν]ω Περσίδι τή[ν] σοφίην·
 μηδ' ἀπ' ἐμεῦ διφᾶ]τε μέγα ψοφέουσιν αἰοιδήν
 τίκτεσθαι· βροντᾶ]ν οὐκ ἐμόν, [ἀλλὰ] Διός·
 καὶ γὰρ ὅτ]ε πρ[ώ]τιστον ἐμοῖς ἐπὶ δέλτον ἔθηκα
 γούνασι]ν, Ἀ[πό]λλων εἶπεν ὁ μοι Λύκιος·
 '.....]...αἰοιδέ, τὸ μὲν θύος ὅττι πάχιστον
 θρέψαι, τή]ν Μοῦσαν δ' ὠγαθὲ λεπταλέην·
 πρὸς δέ σε] καὶ τόδ' ἄνωγα, τὰ μὴ πατέουσιν ἄμαξαι
 τὰ στείβε]ιν, ἐτέρων ἴχνια μὴ καθ' ὀμά
 δίφρον ἐλ]ᾶν μηδ' οἴμον ἀνὰ πλατύν, ἀλλὰ κελεύθους

Ιούλιος Πολυδεύκης. **Onomasticon** (0542: 001) “*Pollucis onomasticon*, 2 vols.”, Ed. Bethe, E. Leipzig: Teubner, 9.1:1900; 9.2:1931, Repr. 1967; *Lexicographi Graeci* 9.1–9.2. Book 7, **sec.** 108, line 3

τὰ δὲ ἐργαλεῖα τούτων φῦσαι ἀκροφύσια, χοάναι, πυράγραι, ἄκμονες, ῥαιστῆρες σφῦραι, ἐσχαρίδες, ἀκόναι θηγάναι, κροταφίδες· σφῦραι δ' εἰσὶ σιδηραῖ, ἐκ θατέρου ὀξεῖαι. τὸ δὲ ἔργον ὑγραίνειν, λύειν, συγχωνεύειν, ἐλαύνειν ἐξελαύνειν, τυποῦν, ἀκονᾶν θήγειν, προσηλοῦν, διαπατταλεύειν προσπατταλεύειν, στομοῦν, ἦλους ποιεῖν, στόμωμα – Κρατῖνος (I 88. 247 Ko) γὰρ ἔφη Χαλυβδικὸν στόμωμα – παττάλους, ἐπίσωτρα πλήμνας κλεῖδας ἀνακλεῖδας παρακλεῖδας βαλανάγρας, ἀλύσεις, βαλάνους, ὑπερα σιδηρᾶ, μοχλούς, γιγγλύμους κορώνας, κληῖθρα, ζυγά. πρὸ δὲ τῶν καμίνων τοῖς χαλκεῦσιν ἔθος ἦν γελοῖά τινα καταρτᾶν ἢ ἐπιπλάττειν ἐπὶ **φθόνου** ἀποτροπῆ· ἐκαλεῖτο δὲ **βασκάνια**, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης λέγει (fg 592) πλὴν εἴ τις πρίατο δεόμενος **βασκάνιον** ἐπικάμινον ἀνδρὸς χαλκέως. τὸ δὲ μόλυβδον ἐργάζεσθαι μολυβδοχοεῖν. τούτοις δ' ἂν προσήκοι καὶ ἀγαλματοποιεῖν καὶ ἀγαλματοποιία, ἀνδριαντοποιεῖν ἀνδριαντοποιία, τοῖς δὲ χρυσοουργοῖς καὶ δακτυλιογλύφοι· τὸ ὄνομα παρὰ Κριτία (p 628. 66 Diels VS) καὶ Πλάτωνι (Alc I 128 C), Φιλύλλιος δὲ ἐν Πόλεσι (I 786. 15 Ko) δακτυλιουργὸν ὠνόμασεν. Τῶν δὲ ζύλων ὑλοτομηθέντων οἱ ἐργάται ὑλοτόμοι καὶ

Ιούλιος Πολυδεύκης. **Onomasticon** Book 7, **sec.** 108, line 5

εἰσὶ σιδηραῖ, ἐκ θατέρου ὀξεῖαι. τὸ δὲ ἔργον ὑγραίνειν, λύειν, συγχωνεύειν, ἐλαύνειν ἐξελαύνειν, τυποῦν, ἀκονᾶν θήγειν, προσηλοῦν, διαπατταλεύειν προσπατταλεύειν, στομοῦν, ἦλους ποιεῖν, στόμωμα – Κρατῖνος (I 88. 247 Ko) γὰρ ἔφη Χαλυβδικὸν στόμωμα – παττάλους, ἐπίσωτρα πλήμνας κλεῖδας ἀνακλεῖδας παρακλεῖδας

βαλανάγρας, ἀλύσεις, βαλάνους, ὑπερα σιδηρᾶ, μοχλοῦς, γιγγλύμους κορώνας, κληῖθρα, ζυγά. πρὸ δὲ τῶν καμίνων τοῖς χαλκεῦσιν ἔθος ἦν γελοῖα τινα καταρτᾶν ἢ ἐπιπλάττειν ἐπὶ **φθόνου** ἀποτροπῆ· ἐκαλεῖτο δὲ **βασκάνια**, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης λέγει (fg 592)

πλὴν εἴ τις πρίατο δεόμενος

βασκάνιον ἐπικάμινον ἀνδρὸς χαλκέως.

τὸ δὲ μόλυβδον ἐργάζεσθαι μολυβδοχοεῖν. τούτοις δ' ἂν προσήκοι καὶ ἀγαλματοποιεῖν καὶ ἀγαλματοποιία, ἀνδριαντοποιεῖν ἀνδριαντοποιία, τοῖς δὲ χρυσοουργοῖς καὶ δακτυλιογλύφοι· τὸ ὄνομα παρὰ Κριτία (p 628. 66 Diels VS) καὶ Πλάτωνι (Alc I 128 C), Φιλύλλιος δὲ ἐν Πόλεσι (I 786. 15 Ko) δακτυλιουργὸν ὠνόμασεν.

Τῶν δὲ ξύλων ὑλοτομηθέντων οἱ ἐργάται ὑλοτόμοι καὶ δρυτόμοι καὶ ὑλαγωγοί, καὶ τὰ ἐργαλεῖα πελέκεις, καὶ τὰ ῥήματα ὑλοτομεῖν καὶ ὑλαγωγεῖν καὶ ὑλάζεσθαι. τὰ μὲν εἴποις ἂν τῶν ξύλων ἐργάσιμα τὰ δὲ καύσιμα. ἀλλὰ καὶ φλοιὸν καὶ φελλὸν καὶ ἀγκαλίδας, ὅθεν καὶ οἱ ἀγκαλιδαγωγοὶ ὄνοι καὶ ἀγκαλιδηφόροι

Polybius Hist., Historiae (0543: 001)“*Polybii historiae*, vols. 1–4”, Ed. Büttner–Wobst, T.Leipzig: Teubner, 1:1905; 2:1889; 3:1893; 4:1904, Repr. 1:1962; 2–3:1965; 4:1967. Book 4, **Cha.** 87, **sec.** 4, line 2

Ὁ δ' Ἀπελλῆς οὐδαμῶς ἀφίστατο τῆς προθέσεως, ἀλλ' ἅμα μὲν τὸν Ταυρίωνα τὸν ἐπὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τεταγμένον διέβαλλεν, οὐ ψέγων, ἀλλ' ἐπαινῶν καὶ φάσκων ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς ὑπαίθροις συνδιατρίβειν, βουλόμενος ἕτερον ἐπισταθῆναι δι' αὐτοῦ τοῖς ἐν Πελοποννήσῳ πράγμασι. καινὸς γὰρ δὴ τις οὗτος εὔρηται τρόπος διαβολῆς τὸ μὴ ψέγοντας, ἀλλ' ἐπαινοῦντας λυμαίνεσθαι τοὺς πέλας· εὔρηται δὲ μάλιστα καὶ πρῶτον τοιαύτη κακεντρέχεια καὶ **βασκανία** καὶ δόλος ἐκ τῶν περὶ τὰς αὐλὰς διατριβόντων καὶ τῆς τούτων πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας καὶ πλεονεξίας. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς θεραπείας τεταγμένον Ἀλέξανδρον, ὅτε λάβοι καιρὸν, διέδακνε, βουλόμενος καὶ τὴν περὶ τὸ σῶμα φυλακὴν τοῦ βασιλέως δι' αὐτοῦ γενέσθαι καὶ καθόλου κινήσαι τὴν ὑπ' Ἀντιγόνου καταλειφθεῖσαν διάταξιν. Ἀντίγονος γὰρ καλῶς μὲν ζῶν προέστη τῆς τε βασιλείας καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, καλῶς δὲ τὸν βίον μεταλλάττων προενοήθη πρὸς τὸ μέλλον περὶ πάντων τῶν

Sextus Empiricus Phil., Adversus mathematicos (0544: 002)

“*Sexti Empirici opera*, vols. 2 & 3 (2nd edn.)”, Ed. Mutschmann, H., Mau, J. Leipzig: Teubner, 2:1914; 3:1961. Book 11, **sec.** 127, line 8

ἀλγηδόνας ἵεται ἐπὶ τὴν ἡδονὴν καὶ ἅμα τῷ κορεσθῆναι παύεται τῶν πρὶν μόχθων, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν μὲν τῷ ἐπείγεσθαι πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἐξ ἀνάγκης ὀχλεῖται, τυχῶν δὲ οὐκ ἐπόθει καὶ τῆς ὀχλήσεως ἀπαλλάττεται. οὐ δὴ δυνατόν εἶναι φαμεν ταῦτα λέγειν, οὐδ' οὕτως ἔχειν τὸ πρᾶγμα. κἂν γὰρ τύχῃσι τῶν νομιζομένων αὐτοῖς ἀγαθῶν, συνέχονται καὶ ἐπιλυποῦνται μᾶλλον, ὅτι οὐ μόνοι ταῦτα ἔχουσιν· σὺν τούτῳ γὰρ τὰγαθὰ τίμια καὶ περιμάχητα νομίζουσι, σὺν τῷ μόνοι ταῦτα κεκτηῖσθαι, διὸ καὶ **ζῆλος** αὐτοῖς ἐμφύεται πρὸς τοὺς πέλας καὶ **βασκαυία** καὶ **φθόνος**. ὥστε καὶ τὴν δίωξιν τῶν λεγομένων [ὑπάρχειν] ἀγαθῶν οὐκ ἀταλαίπωρον εἶναι, καὶ τὴν περὶ κτησιν πλειόνων κακῶν ὑπάρχειν ἐπισύστασιν. πάλιν τε καὶ περὶ αὐτῶν τῶν κακῶν ὁ αὐτός ἐστι λόγος. προειληφῶς γὰρ τις εἶναι τινα φύσει κακά, καθάπερ ἀδοξίαν πενίαν πῆρωσιν ἀλγηδόνα νόσον, κοινῶς ἀφροσύνην, οὐ μόνοις ὀχλεῖται τούτοις, ἀλλὰ καὶ παμπληθέσιν ἄλλοις τοῖς δι' αὐτὰ κακοῖς. παρόντων μὲν γὰρ αὐτῶν χειμάζεται οὐχ ὑπ' αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ αὐτῶν δόξης, καθ' ἣν πεπίστευκεν, ὅτι κακὸν αὐτῷ πάρεστιν, καὶ ὡς ὑπὸ μείζονος κακοῦ πορθεῖται τῆς τοιαύτης προλήψεως. μὴ

Claudius Aelianus Soph., De natura animalium (0545: 001)

“*Claudii Aeliani de natura animalium libri xvii, varia historia, epistolae, Frag.a*, vol. 1”, Ed. Hercher, R. Leipzig: Teubner, 1864, Repr. 1971. Book 1, **sec.** 35, line 3

Τὴν σηπῖαν ὅταν μέλλωσιν αἰρεῖν οἱ τούτων ἀγαθοὶ θηραταί, συνεῖσα ἐκείνη παρῆκε τὸ ἐξ ἑαυτῆς ὑπόσφαγμα, καὶ καταχεῖται ἑαυτῆς, καὶ περιλαμβάνει καὶ ἀφανίζει πᾶσαν, καὶ κλέπτεται τὴν ὄψιν ὁ ἀλιεύς· καὶ ἡ μὲν ἐν ὀφθαλμοῖς ἐστίν, ὃ δὲ οὐχ ὄρα. τοιοῦτόν τι καὶ τῷ Αἰνεΐα νέφος περιβαλὼν ἠπάτησε τὸν Ἀχιλλεῖα ὁ Ποσειδῶν, ὡς Ὅμηρος λέγει.

Βασκάνων ὀφθαλμοὺς καὶ γοήτων φυλάττεται καὶ τῶν ζώων τὰ ἄλογα φύσει τινὶ ἀπορρήτῳ καὶ

θαυμαστῆ. ἀκούω γοῦν **βασκανίας** ἀμυντήριον τὰς φάττας δάφνης κλωνία ἀποτραγούσας λεπτὰ εἶτα μέντοι ταῖς ἑαυτῶν καλιαῖς ἐντιθέναι τῶν νεοττίων φειδοῖ· ἰκτῖνοι δὲ ράμμον, κίρκοι δὲ πικρίδα, αἶ γε μὴν τρυγόνες τὸν τῆς ἴρεως καρπὸν, ἄγνον δὲ κόρακες, οἱ δὲ ἔποπες τὸ ἀδιάντον, ὅπερ οὖν καὶ καλλίτριχον καλοῦσιν τινες, ἀριστερεῶνα δὲ κορώνη, καὶ κιττὸν ἄρπη, καρκίνον δὲ ἐρωδιός, πέρδιξ δὲ καλάμου φόβην, θαλλὸν δὲ αἰ κίχλαι μυρρίνης. προβάλλεται δὲ καὶ κόρυδος ἄγρωστιν, ἀετοὶ δὲ τὸν λίθον, ὅσπερ οὖν ἐξ αὐτῶν ἀετίτης κέκληται. λέγεται δὲ

Anaximenes Hist., Rhet., Frag.a (0547: 003)“FGrH #72”.
Vol.-Jacoby’-F 2a,72,F, Frag. 20b, line 5

Ἀπολλόδωρος (244 F 296) δὲ ἀρσενικῶς φησιν

AFRICAN. bei EUSEB. PE X 10 p. 491 A: τῶν γὰρ Αἰγυπτίων ὀργῆι θεοῦ χαλάζαις τε καὶ χειμῶσι μαστιζομένων εἰκὸς ἦν μέρη τινα συμπάσχειν τῆς γῆς, ὅτι τε Ἀθηναίους τῶν αὐτῶν Αἰγυπτίους ἀπολαύειν εἰκὸς ἦν, ἀποίκους ἐκείνων ὑπονοουμένους, ὡς φασιν ἄλλοι τε καὶ ἐν τῷ Τρικαράνωι Θεόπομπος.

PROKLOS zu Plat. Timai.

21 E (I 97, 27 Diehl): τοὺς δὲ Ἀθηναίους Καλλισθένης (124 F 51) μὲν καὶ Φανόδημος (III) πατέρας τῶν Σαιτικῶν ἱστοροῦσι γενέσθαι, Θεόπομπος

δὲ ἀνάπαλιν ἀποίκους αὐτῶν εἶναι φησιν. Ἀττικὸς ὁ Πλατωνικὸς διὰ **βασκανίαν** φησὶ μεταποιῆσαι τὴν ἱστορίαν τὸν Θεόπομπον· ἐπ’ αὐτοῦ γὰρ

ἀφικέσθαι τινὰς ἐκ τῆς Σάεως ἀνανεουμένους τὴν πρὸς Ἀθηναίους συγγένειαν.

ARISTEID. XXVI 50 (II 105 Keil): ἐπειδὴ τε τοῖς ἐκείνων

(sc. τῶν Λακεδαιμονίων) ἀδικήμασι καὶ τῷ μίσει τῷ διὰ ταῦτα εἰς αὐτοὺς

παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀυξηθέντες Θηβαῖοι ἐκράτησαν αὐτοὺς [τὴν ἐν Λεύκτροις

μάχην], ὁμοῦ τε Λακεδαιμόνιοι ἐκποδῶν ἦσαν καὶ Θηβαίους οὐδεὶς αὖ φέρειν

ἐδύνατο μίαν μάχην εὐτυχήσαντας, ἀλλ’ ἀπεφάνθη λυσιτελοῦν ἔτι τὴν Κα-

δμεῖαν ἔχεσθαι μᾶλλον ἢ κεκρατηκέναι Λακεδαιμονίων Θηβαίους – οὕτως

ἐμισήθησαν. (51) καὶ ταῦτα οὐ δὴ που κατηγορίας ἕνεκα κοινῆς τῶν

Ἑλλήνων συνεσκευασάμην, ὥσπερ ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ὁ τὸν
Τρικάρανον
ποιήσας – μήποτε ἀνάγκη τοσαύτη γένοιτο – ,

Chariton Scr. Erot., De Chaerea et Callirhoe (0554: 001)

“*Charitonis Aphrodisiensis de Chaerea et Callirhoe amatoriarum narrationum libri octo*”, Ed. Blake, W.E.Oxford: Clarendon Press, 1938.
Book 5, **Cha.** 6, **sec.** 8, line 1

ἄνδρὸς προτέρου γενομένην, Χαιρέου τοῦνομα, πάλαι τεθνεῶτος, οὗ
καὶ τάφος ἐστὶ παρ' ἡμῖν. Μιθριδάτης οὖν ἐν Μιλήτῳ γενόμενος
καὶ θεασάμενός μου τὴν γυναῖκα διὰ τὸ τῆς ξενίας δίκαιον, τὰ μετὰ
ταῦτα οὐκ ἔπραξεν οὔτε ὡς φίλος οὔτε ὡς ἀνὴρ σώφρων καὶ κόσμιος,
ὁποίους σὺ βούλει εἶναι τοὺς τὰς σὰς πόλεις ἐγκεχειρισμένους, ἀλλ'
ἀσελγῆς ὄφθη καὶ τυραννικός. ἐπιστάμενος δὲ τὴν σωφροσύνην καὶ
φιλανδρίαν τῆς γυναικὸς λόγοις μὲν ἢ χρήμασι πείσαι αὐτὴν ἀδύνα-
τον ἔδοξε, τέχνην δὲ ἐξεῦρεν ἐπιβουλῆς, ὡς ὄφειτο, πιθανωτάτην·
τὸν γὰρ πρότερον αὐτῆς ἄνδρα Χαιρέαν ὑπεκρίνατο ζῆν καὶ πλάσας
ἐπιστολάς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ ἐκείνου πρὸς Καλλιρόην ἔπεμψε διὰ
δούλων. ἡ δὲ σὴ, Τύχη, **βασκανία** βασιλέα ἄξιον ὄντα κατέστησε
καὶ ἡ πρόνοια τῶν ἄλλων θεῶν φανερὰς ἐποίησε τὰς ἐπιστολάς·
τοὺς γὰρ δούλους μετὰ τῶν ἐπιστολῶν ἔπεμψε πρὸς ἐμὲ Βίας ὁ στρα-
τηγὸς Πριηνέων, ἐγὼ δὲ φωράσας ἐμήνυσα τῷ σατράπῃ Λυδίας καὶ
Ἰωνίας Φαρνάκῃ, ἐκεῖνος δὲ σοί.

Marcus Aurelius Antoninus Imperator Phil., Τὰ εἰς ἑαυτὸν (0562: 001)

“*The meditations of the emperor Marcus Aurelius*, vol. 1”, Ed.
Farquharson, A.S.L.Oxford: Clarendon Press, 1944, Repr. 1968.
Book 1, **Cha.** 11, **sec.** 1, line 1

ἐξευρετικὸν τε καὶ τακτικὸν τῶν εἰς βίον ἀναγκαίων δογμάτων·
καὶ τὸ μηδὲ ἔμφασίν ποτε ὀργῆς ἢ ἄλλου τινὸς πάθους παρασχεῖν,
ἀλλὰ ἅμα μὲν ἀπαθέστατον εἶναι, ἅμα δὲ φιλοστοργότατον· καὶ
τὸ εὐφημον ἀσοφητὶ καὶ τὸ πολυμαθὲς ἀνεπιφάντως.

Παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ γραμματικοῦ τὸ ἀνεπίπληκτον καὶ τὸ μὴ
ὄνειδιστικῶς ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν βάρβαρον ἢ σόλοικόν τι ἢ
ἀπηγῆς προενεγκαμένων, ἀλλ' ἐπίδεξιως αὐτὸ μόνον ἐκεῖνο ὃ ἔδει
εἰρῆσθαι προφέρεσθαι ἐν τρόπῳ ἀποκρίσεως ἢ συνεπιμαρτυρήσεως
ἢ συνδιαλήψεως περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, οὐχὶ περὶ τοῦ ῥήματος,
ἢ δι' ἐτέρας τινὸς τοιαύτης ἐμμελοῦς παρυπομνήσεως.

Παρά Φρόντωνος τὸ ἐπιστῆσαι οἷα ἡ τυραννικὴ **βασκανία** καὶ ποικιλία καὶ ὑπόκρισις, καὶ ὅτι ὡς ἐπίπαν οἱ καλούμενοι οὗτοι παρ' ἡμῖν εὐπατρίδαι ἀστοργότεροί πως εἰσὶ.

Παρά Ἀλεξάνδρου τοῦ Πλατωνικοῦ τὸ μὴ πολλάκις μηδὲ χωρὶς ἀνάγκης λέγειν πρὸς τινὰ ἢ ἐν ἐπιστολῇ γράφειν ὅτι ἄσχυρός εἰμι, μηδὲ διὰ τοιούτου τρόπου συνεχῶς παραιτεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς πρὸς τοὺς συμβιοῦντας σχέσεις καθήκοντα, προβαλλόμενον τὰ περιεστῶτα πράγματα.

Marcus Aurelius Antoninus Imperator Phil., Τὰ εἰς ἑαυτὸν
Book 3, **Cha.** 4, **sec.** 2, line 8

ποιῆ· τί γὰρ ἄλλου ἔργου στερῆ ..., τουτέστι φανταζόμενος τί ὁ δεῖνα πράσσει καὶ τίνος ἕνεκεν καὶ τί λέγει καὶ τί ἐνθυμεῖται καὶ τί τεχνάζεται καὶ ὅσα τοιαῦτα ποιεῖ ἀπορρέμβεσθαι τῆς τοῦ ἰδίου ἡγεμονικοῦ παρατηρήσεως. χρῆ μὲν οὖν καὶ τὸ εἰκῆ καὶ μάτην ἐν τῷ εἰρμῷ τῶν φαντασιῶν περιίστασθαι, πολὺ δὲ μάλιστα τὸ περιέργον καὶ κακότηδες, καὶ ἐθιστέον ἑαυτὸν μόνον φαντάζεσθαι, περὶ ὧν εἴ τις ἄφνω ἐπανερόιτο· τί νῦν διανοῆς; μετὰ παρρησίας παραχρῆμα ἂν ἀποκρίναιτο ὅτι τὸ καὶ τό· ὡς ἐξ αὐτῶν εὐθύς δῆλα εἶναι ὅτι πάντα ἀπλᾶ καὶ εὐμενῆ καὶ ζῴου κοινωνικοῦ καὶ ἀμελοῦντος ἡδονικῶν ἢ καθάπαξ ἀπολαυστικῶν φαντασμάτων ἢ φιλονεικίας τινός ἢ **βασκανίας** καὶ ὑποψίας ἢ ἄλλου τινός ἐφ' ᾧ ἂν ἐρυθριάσειας ἐξηγούμενος, ὅτι ἐν νῷ αὐτὸ εἶχες. ὁ γὰρ τοι ἀνὴρ ὁ τοιοῦτος, οὐκ ἔτι ὑπερτιθέμενος τὸ ὡς ἐν ἀρίστοις ἤδη εἶναι, ἱερεὺς τίς ἐστὶ καὶ ὑπουργὸς θεῶν, χρώμενος καὶ τῷ ἔνδον ἰδρυμένῳ αὐτοῦ, ὃ παρέχεται τὸν ἄνθρωπον ἄχραντον ἡδονῶν, ἄτρωτον ὑπὸ παντὸς πόνου, πάσης ὕβρεως ἀνέπαφον, πάσης ἀναίσθητον πονηρίας, ἀθλητὴν ἄθλου τοῦ μεγίστου, τοῦ ὑπὸ μηδενὸς πάθους καταβληθῆναι, δικαιοσύνη βεβαμμένον εἰς βάθος, ἀσπαζόμενον μὲν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμόμενα πάντα, μὴ πολλάκις δὲ μηδὲ χωρὶς μεγάλης καὶ κοινωφελοῦς ἀνάγκης φανταζόμενον τί ποτε ἄλλος λέγει ἢ πράσσει ἢ διανοεῖται. μόνον γὰρ τὰ ἑαυτοῦ πρὸς ἐνέργειαν

Hermogenes Rhet., **Περὶ εὐρέσεως** [Sp.] (0592: 003)“*Hermogenis opera*”, Ed. Rabe, H.Leipzig: Teubner, 1913, Repr. 1969. **Cha.** 1, **sec.** 1, line 56

ὕμᾱς, ὃ ἄνδρες δικασταί, καὶ δυσχεραίνειν ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις οὐδὲν ἀπεικός ἐστὶ, καὶ τούτῳ χαλεπαίνοντας ὑπὲρ ὧν ἐτόλμησε, καὶ ἐκείνους οἰκτείροντας

ὑπὲρ ὧν ἔπαθον'. αἱ δὲ ἀποδόσεις παντὸς προοιμίου αἱ ἀξιώσεις εἰσίν. ἀπὸ δὲ τῶν εὐρέσεων αἱ προτάσεις γίνονται, καὶ προοιμίου δριμύτης πρότασις.

Ἐξῆς τρεπτέον ἐπὶ τοὺς κατηγοροὺς καὶ τίνα τρόπον ἀπὸ τούτων εὐρίσκεται τὰ προοίμια· οἱ γὰρ κατηγοροῦντές τινος ὑπολήψεις ἔχουσι πολλάκις ἢ ἔχθρας ἢ **φθόνου**. τὸν μὲν οὖν **φθόνον**, εἴ τις ἐμφαίνοιτο τῷ προβλήματι, διακρουσόμεθα· δεινὸν γὰρ **βασκανίαν** ὁμολογεῖν καὶ ἐπίφθονον ἀεὶ. ἐμφαίνεται δὲ πολλάκις, ὅταν ἢ δόξῃ βασκαίνωμεν ἢ πλούτῳ, οἷον πρεσβεύων Αἰσχίνης παρὰ τὸν Φίλιππον ἐτραγώδησε, νενίκηκεν, ἐστεφάνωται, καὶ κρίνεται παραπρεσβείας ὑπὸ Δημοσθένους· ὀρθῶς ἐρεῖ τὸ προοίμιον 'μηδεὶς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίση βασκαίνοντά με τοῦ στεφάνου καὶ τῆς νίκης Αἰσχίνῃ τὴν κατηγορίαν ἐνστήσασθαι κατ' αὐτοῦ'. ἢ πλούτῳ, οἷον ἀποκήρυκτος ἤτησε τὸν πατέρα τροφάς, ὃ δὲ αὐτῷ ξίφος ἔδωκεν, ἐμισθοφόρησεν, ἐπανῆκε πλούσιος, ὃ πατὴρ δεόμενος τροφῶν

Dio Chrysostomus Soph., Orationes (0612: 001)“*Dionis Prusaensis quem vocant Chrysostomum quae exstant omnia*, vols. 1–2, 2nd edn.”, Ed. von Arnim, J.Berlin: Weidmann, 1:1893; 2:1896, Repr. 1962. Oration 45, **sec.** 5, line 3

Ἀσίαν καὶ τηλικούτον ἐχούσῃ δίκαιον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, τοῦ θεοῦ παρ' ἐκείνοις μαντευσαμένου καὶ προειπόντος τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ καὶ πρώτου πάντων ἐκείνου φανερώς αὐτὸν ἀποδείξαντος τῶν ὅλων κύριον· οὐ λέγω τοιοῦτον οὐδέν. ὅτι δ' ὑμεῖς μάλιστα τούτου ἐπεθυμεῖτε, καὶ χρόνος ἦν πολὺς, ὃν ἠλπίζετε, ἐξηπάτησθε, τοῖς ὑποσχομένοις μόνον τῶν ἰδιωτῶν (οὐ γὰρ δὴ τῶν ἡγεμόνων οὐδεὶς οὔτε προσεδόκησε πώποτε οὔτε ὑπέσχετο) τιμὰς ὑπερβαλλούσας ἐδίδοτε πρὸ πολλοῦ τῆς πόλεως ἀπαντῶντες πανδημεὶ ἢ περιμένοντες ἐν ἐτέραις πόλεσι· τοῦτο ἴσως ἐννοεῖν ἄξιον. καίτοι σμικρῶν γενομένων καὶ οὐδενὸς ἀξίων, τὸν ἄνδρα τὸν γενναῖον καὶ μὴ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἤττονα τότε ἐχρῆν λέγειν ὅτι μαίνεσθε καὶ παρανοεῖτε τοιούτων ἐξεχόμενοι σφόδρα οὕτως καὶ θεραπεύοντες ἀνθρώπους οὕτω ταπεινοὺς ἐπὶ πράγμασιν οὔτε ἀναγκαίοις οὔτε μεγάλοις, καὶ ταῦτα ἀδήλοισι ἔτι καὶ μηδὲν ἔχοντες βέβαιοι. ἀλλ' οἶμαι χαλεπὸν μὲν ἦν αὐτοῖς καὶ ὁπωσοῦν γενόμενόν τι τούτων. οὐ μὴν ὁμοίως ἐλύπει τὸ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα [τῶν ἡγεμόνων]

εἶναι τὸν ποιήσαντα καὶ παρασχόντα, μὴ τῶν ἡμετέρων τινὰ πολι-
τῶν. ἔτι δὲ ἐλπίς ὑπῆει καὶ ἔθελγεν αὐτοὺς ὡς οὐδέποτε ἂν
γενομένων. καίτοι καὶ τοῦτο ἀκήκοα πολλῶν ἐγὼ λεγόντων ὡς
πρότερον ἀντιγράψαντος περὶ τῆς διοικήσεως τῶν

Hippocrates et Corpus Hippocraticum Med., Epistulae (0627: 055)
“*Oeuvres complètes d'Hippocrate*, vol. 9”, Ed. Littré, É.Paris: Baillière,
1861, Repr. 1962. Epistle 17, line 204

νος, καὶ ζύγκρισιν ἰδίην σαφέως κατανοήσας, καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίας
τὴν σπουδὴν ἀόριστον ἐκτείνων, τὴν δὲ πλουσίην φύσιν καὶ πάντων
τιθηνὸν δι' αὐταρκείας ὀρέων. Καθάπερ δ' ἡ τῶν παχέων εὐεξίη
κίνδυνος πρόδηλος, οὕτω τὸ μέγεθος τῶν εὐτυχημάτων σφαλερόν
ἐστίν· ἀρίσημοι δ' ἐν τῆσι κακοδαιμονίῃσι ζυθωρεῦνται. Ἄλλοι
δὲ τὰ τῶν παλαιῶν μὴ ἱστορέοντες ὑπὸ τῆς ἰδίας κακοπραγίας
ἀπώλοντο, τὰ δὴλα καθάπερ ἄδηλα μὴ προθεωρεῦντες, ὑπόδειγμα
τὸν μακρὸν βίον ἔχοντες γενομένων καὶ μὴ γενομένων, ἐξ ὧν καὶ τὸ
ἐσόμενον ἐχρῆν κατανοῆσαι. Ταῦθ' ὁ ἐμὸς γέλως, ἄφρονες ἄνθρωποι,
πονηρίας δίκας ἐκτίνοντες, φιλαργυρίας, ἀπληστίας, ἔχθρης, ἐνέδρης,
ἐπιβουλίας, **Βασκανίας**, ἀργαλέον ἐξειπεῖν πολυμηχανίην κακῶν,
ἀπειρή γάρ τις ἐστὶ κἂν τουτέοισι, δολοπλοκίῃσιν ἀνθαμιλλεῦντες,
σκολιόφρονες· ἀρετῆς δὲ παρ' αὐτοῖσι τρόπος ἐστὶ τὸ χέρειον, φι-
λοψευδίην γὰρ ἀσκέουσι, φιληδονίην κοσμέουσι, νόμοισιν ἀπιθεῦντες·
ὁ δὲ αὐτέων κατακρίνει τὴν ἀπροαιρεσίην, μήτε ὀρήσιος μήτε
ἀκοῆς μετέχοντας· μούνη δ' αἴσθησις ἀνθρώπου ἀτρεκεῖη διανοίης
τηλαυγῆς, τό τε ἐὸν καὶ τὸ ἐσόμενον προορευομένη. Δυσαρεστεῦνται
πᾶσι, καὶ πάλιν τοῖσιν αὐτέοισιν ἐμπελάζονται, ἀρνησάμενοι πλόον
πλέουσι, γεωργίην ἀπειπάμενοι αὐθις γεωργεῦσιν, ἐκβάλλοντες γα-
μετὴν ἐτέρην εἰσάγονται, γεννήσαντες ἔθαψαν, θάψαντες ἐγέννησαν,
πάλιν τρέφουσι, γῆρας ηὔξαντο, ἐς αὐτὸ δ' ἀφικόμενοι στενάζουσι,

Hippocrates et Corpus Hippocraticum Med., Epistulae Epistle 17, line
295

ἀκрасίης ἅπασι, καὶ μανίην τὴν σοφίην νομίζουσιν. Ἦπου γὰρ
ὑπονοέω σαφέως λωβᾶσθαι σου τὰ πολλὰ τῆς ἐπιστήμης ἢ διὰ **φθόνον**
ἢ δι' ἀχαριστίην· οἱ τε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι τὴν
αἰτίην θεοῖσιν ἢ τύχη προσνέμουσι· πολλοὶ δὲ τῇ φύσει προσάψαντες,
ἐχθαίρουσι τὸν εὐεργετήσαντα, μικροῦ δεῖν προσαγανακτεῦντες, εἰ
νομίζονται χρεωφειλέται· οἱ τε πολλοὶ τὸ τῆς ἀτεχνίας ἐφ' ἐωυτέοι-

σιν ἔχοντες, αἰδρίες ἐόντες, καθαιροῦσι τὸ κρέσσον· ἐν ἀναισθήτοισι γάρ εἰσιν αἱ ψῆφοι· οὔτε δ' οἱ πάσχοντες συνομολογέειν ἐθέλουσιν, οὔτε οἱ ὁμοτεχνεῦντες μαρτυρέειν· **Φθόνος** γὰρ ἐνίσταται. Οὐκ ἀπείρω σοὶ τῶν τοιαυτέων λεσχέων ταῦτα σαφέω, εἰδὼς ἐν ἀναξιοπαθείησι σὲ πολλάκις γενηθέντα καὶ οὐ δι' οὐσίην ἢ **βασκανίην** φιλοτωθάσσοντα· ἀτρεκίης γὰρ οὐδεμία οὔτε γνῶσις οὔτε μαρτυρίη. Ἐπεμειδία δὲ λέγων ταῦτα, καὶ μοι, Δαμάγητε, θεοειδής τις κατεφαίνετο, καὶ τὴν προτέραν αὐτέου μορφήν ἐξελελήσμεν· καὶ φημί, ὦ Δημόκριτε μεγαλόδοξε, μεγάλας γε τῶν σῶν ξενίων δωρεὰς εἰς Κῶ ἀποίσομαι· πολλοῦ γὰρ με τῆς σῆς σοφίης θαυμασμοῦ πεπλήρωκας· ἀπονοστέω δέ σου κῆρυξ ἀληθείην ἀνθρωπίνης φύσιος ἐξιχνεύσαντος καὶ νοήσαντος. Θεραπείην δὲ λαβὼν παρὰ σεῦ τῆς ἐμῆς διανοίης, ἀπαλλάσσομαι, τῆς ὥρης τοῦτο ἀπαιτεούσης καὶ τῆς τοῦ σώματος τημελείης· αὔριον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἐξῆς ἐν ταῦτῳ γενησόμεθα. Ἀνιστάμεν ταῦτα εἰπὼν, καὶ ὃς ἦν ἔτοιμος

Pseudo-Justinus Martyr, *De monarchia* (0646: 003)“*Corpus apologetarum Christianorum saeculi secundi*, vol. 3, 3rd edn.”, Ed. Otto, J.C.T.Jena: Mauke, 1879, Repr. 1971. Morel **P.** 103, **sec.** C, line 1

ρῶς λέγοντος· Θεὸν νοῆσαι μὲν ἐστὶ χαλεπὸν, φράσαι δὲ ἀδύνατον, ᾧ καὶ νοῆσαι δυνατόν. Πανταχόθεν τοίνυν εἰδέναι προσήκει, ὅτι οὐδαμῶς ἐτέρως περὶ θεοῦ ἢ τῆς ὀρθῆς θεοσεβείας μανθάνειν οἷόν τε ἢ παρὰ τῶν προφητῶν μόνων, τῶν διὰ τῆς θείας ἐπιπνοίας διδασκόντων ὑμᾶς.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ.

Τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ κατ' ἀρχὴν συζυγίαν συνέσεως καὶ σωτηρίας λαβούσης εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας θρησκευίας τε τῆς εἰς τὸν ἕνα καὶ πάντων δεσπότην, παρεισδῦσα εἰς εἰδωλοποιΐας ἐξέτρεψε **βασκανία** τὸ ὑπερβάλλον τῆς τῶν ἀνθρώπων μεγαλειότητος, καὶ πολλῶ χρόνῳ μεῖναν τὸ περιεσὸν ἔθος ὡς οἰκείαν καὶ ἀληθῆ τὴν πλάνην τοῖς πολλοῖς παραδίδωσι. Φιλανθρώπου δὲ ἢ μᾶλλον φιλοθέου ἔργον ἐστὶν ὑπομῆσαι τοὺς ἄπερ ὄφελον εἰδέναι παραλελοιπότας. Ἦν μὲν γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἀρκετὴ ἢ ἀλήθεια δεικνύναι ἐκ τῶν συνεχόμενων ὑπὸ τὸν πόλον τὴν τοῦ δημιουργήσαντος ταῦτα τάξιν, λήθη δὲ διὰ τὸ μακρόθυμον τοῦ θεοῦ περικρατήσασα τῆς τῶν ἀνθρώπων γνώμης ἐραδιούργησε, τὸ μόνῳ τῷ ὄντως θεῷ πρέ-

πον ὄνομα ἐπὶ θνητοὺς μεταφέρουσα. Καὶ δι' ὀλίγων νομῆν
πονηρίας ἔσχον οἱ πολλοί, ἀμαυρούμενοι τῇ εἰς τὸ βέβαιον καὶ

Pseudo-Justinus Martyr, Epistula ad Zenam et Serenum (0646: 007)
“*Corpus apologetarum Christianorum saeculi secundi*, vol. 4, 3rd edn.”,
Ed. Otto, J.C.T.Jena: Mauke, 1880, Repr. 1969. Morel **P.** 515, **sec.** B, line
8

σθαι, λίαν ἐστὶν ταλαιπώρου γνώμης.

Προσεκτέον οὖν τῇ ἀρετῇ μόνον, καὶ τοῖς τὰ περὶ
αὐτῆς διηγουμένοις προσιτέον· οἷς δ' ἂν μὴ παρῆ τῶν λεγομέ-
νων ἢ πρᾶξις, τούτοις διὰ τὸ ἐνεδρευτικὸν χαίρειν εἰπόντες
τοὺς συστρατευομένους ἡμῖν ἐπιζητῶμεν. Ὁ γὰρ λέγειν μὲν
ἐπιτηδεύων ὅτι Οὐκ ἄρχων εἰμὶ καὶ δικαστής, πράττων δ'
ἀγαθὸν μηδέν, οὗτος, ὡς ὑπὸ τυράννων πολλῶν κρατούμενος,
λανθάνει τῇ ἀμαρτία δουλεύων καὶ ἀποδιδράσκων τοὺς ὁδῶ
βαδίζειν σπεύδοντας. Μακάριος οὖν ὁ τῇ καρδίᾳ καθαρὸς·
ὑπὸ τούτου γὰρ ὁρᾶσθαι μόνον τὸ θεῖον δυνατόν. **Φθόνου** δὲ
καὶ **βασκανίας** μακρὰν κεχωρίσθαι δεῖ τὸν πιστόν· εὐχεσθαι
δὲ ὁσημέραι καὶ λόγῳ πλουσίους εὐρίσκεσθαι καὶ πράξει δυ-
νατούς. Μέλη γὰρ ἀλλήλων ἐσμέν. Διὰ τοῦτο τῶ μὲν
πάσχοντι συμπάσχωμεν, τῶ δὲ δοξαζομένῳ συγχαίρωμεν, φυ-
λαττόμενοι τοὺς μὴ οἰκείους τῆς Χριστοῦ νομοθεσίας. Ταῦθ'
ὑμῖν, ὦ ἀδελφοί, συμβουλεύων πράττειν ἔτι καὶ τοὺς λοιποὺς
δι' ὑμῶν ἐπὶ τὸ ποιεῖν τὰ βουλήματα τοῦ θεοῦ προετρεψά-
μην. Ὁ δὲ κύριος τῆς δόξης, ὁ ὢν εἰς τοὺς αἰῶνας, δῶη πᾶσιν
ὑμῖν τῆς μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν τιμῆς καὶ ἀναπαύσεως ἐπιτυχεῖν.

Dioscorides Pedanius Med., Περὶ παιωνίας καὶ ὅσα ποιεῖν δύναται (e
cod. Matrit. Bibl. Nat. 4616, fol. 159) (0656: 004) “*Codices
Hispanienses*”, Ed. Zuretti, K.O.Brussels: Lamertin, 1934; *Catalogus
codicum astrologorum Graecorum* 11.2.Vol. 11.2, **P.** 165, line 2

μιγνυμένη. ἀπελαύνει καὶ θηρίων ἰοβόλων ἀπειλὴν οἰνομέλιτι
διδομένη, ρύεται δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ φαρμάκων δηλητηρίων προειλημ-
μένους ἐσθιομένη· φορουμένη δὲ οὐκ ἔῃ τινα τῶ φοροῦντι προς-
ενενέγκαι δηλητήρια· ἐκπίπτει γὰρ ἀπὸ τοῦ προσάγοντος. τιθε-
μένη δὲ ἐν χωρίοις ἀποστρέφει χάλαζαν καὶ ἰριούβας καὶ μεγά-
λους χειμῶνας. καὶ ἐν πλοίοις δεσμουμένη ἀποδιώκει γνόφον
καὶ κίνδυνον τοῦ βλάπτοντος ἀστέρος. διατηρεῖ δὲ πάντα ἄνθρω-
πον ἄνοσον φορουμένη, ἀποτρέπει καὶ λοιμικὴν νόσον, καὶ πᾶς

αὐτὴν δαίμων φοβεῖται καὶ φρυάσσει· ἀνάκειται γὰρ τῷ ἀρχαγγέλω τῷ ὄντι τεταγμένῳ ἐπὶ τῶν δαιμόνων. ἰᾶται δὲ καὶ πάντα ἄνθρωπον ἀπὸ μολυσμοῦ καὶ προχυμάτων καὶ **βασκανίας**. ῥύεται δὲ καὶ πάσης νόσου καὶ ἀπειλῆς ἀέρων ἐν ὁδῷ. ἡ δὲ χρῆσις αὐτῆς· κεκομμένης καὶ μετὰ μέλιτος προσφερομένης τοῖς ἥπατικοῖς καὶ σπληνικοῖς καὶ κοιλιακοῖς διδομένη, καὶ λιθιῶσιν ἐν οἴνῳ, τοῖς δὲ πυρέσσουσιν ἐν ὕδατι, τοῖς δὲ ἰσχιαδικοῖς καὶ τὰ νεῦρα ἀλγοῦσι μετὰ ἐλαίου ἀφέψῳν. τοῖς δὲ ληθαργικοῖς καὶ ὄνειρώτουσι περίαπτε μετὰ ἐλλεβόρου λευκοῦ, τοῖς δὲ κωλικοῖς περίαπτε μετὰ κοραλλίδος βοτάνης καὶ κολίταλα· ταῖς δὲ ἔχουσας ὄλισθον περίαπτε ἀμύγδαλα τὰ μεμυκότα.

ΗλιόδωροςAethiopica (0658: 001)“*Héliodore. Les Éthiopiennes (Théagène et Chariclée)*, 3 vols., 2nd edn.”, Ed. Rattenbury, R.M., Lumb, T.W., Maillon, J.Paris: Les Belles Lettres, 1960.
Book 2, **Cha.** 1, **sec.** 3, line 9

ὁ δυστυχῆς δειλὸς ἐγενόμην καὶ δρασμὸν ὑπέστην ἄναδρον σοί, γλυκεῖα, περισφύζων ἐμαυτόν.

Οὐ μὴν ἔτι

σωθήσομαι σοῦ, φιλάτη, κειμένης, οὐδὲ τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ, τὸ χαλεπώτατον, οὐδὲ ἐν χερσὶν ἀπολιπούσης τὸν βίον αἷς ἠβουλήθης· ἀλλὰ πυρός, οἴμοι, γέγονας ἀνάλωμα, τοιαύτας ἐπὶ σοι λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἄψαντος· καὶ δεδαπάνηται τὸ ἐξ ἀνθρώπων κάλλος ὥστε μηδὲ λείψανον τῆς ἀψευδοῦς ὠραιότητος διὰ νεκροῦ γοῦν ὑπολελειφθαι τοῦ σώματος. ὦ τῆς ὠμότητος καὶ τῆς ἀρρήτου τοῦ δαίμονος **βασκανίας**· προσφήρηταί με καὶ τὰ τελευταῖα περιβαλεῖν· ἐσχάτων καὶ ἀψύχων φιλημάτων ἀπεστερήθην.»

ΗλιόδωροςAethiopica Book 2, **Cha.** 33, **sec.** 2, line 3

εἰρήσεται. «Ἐπειδὴ γὰρ» φησὶν «εἰς τὸ δωμάτιον ἦλθον ὑπαντᾶ τέ μοι ἡ παῖς καὶ ἔλεγε μὲν οὐδέν, οὐπω τῆς Ἑλλάδος συνειῖσα φωνῆς ἀπὸ δὲ τῆς χειρὸς ἠσπάζετο κάμῃ πρὸς τὸ φαιδρότερον ὀφθεῖσα μόνον ἀνίησιν· ἐθαύμαζόν τε ὅτι καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐγενεῖς τῶν σκυλάκων πάντα τινὰ καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐγνωσμένον σαίνουσιν, οὕτω κάκεῖνη τῆς ἐμῆς περὶ αὐτὴν εὐνοίας ὀξέως ἤσ-

θετο καὶ ὡς πατέρα περιεῖπεν.

Ἔγνων οὖν μὴ ἐν-
διατρίβειν τοῖς Καταδούποις μὴ δὴ τις καὶ δαίμονος
βασκανία τῆς δευτέρας με θυγατρὸς στερήσειε, καὶ διὰ
τοῦ Νείλου κατάρας ἐπὶ θάλατταν ἐπιτυχῶν τε νεῶς
ἀνηγόμην τὴν ἐπ' οἴκου.

Καὶ ἔστι νῦν ἡ παῖς ἐν-
ταῦθα σὺν ἐμοὶ παῖς μὲν οὔσα ἐμῇ καὶ ὄνομα τοῦμὸν
ὀνομαζομένη, σαλεύω γὰρ ἐπ' αὐτῇ τὸν βίον καὶ ἔστι τὰ
μὲν ἄλλα καὶ εὐχῆς κρείττων, οὕτω τάχιστα μὲν τὴν
Ἑλλάδα γλῶτταν εἴλκυσε τάχιστα δὲ εἰς ἀκμὴν καθά-
περ ἔρνος τι τῶν εὐθαλῶν ἀνέδραμεν· ὠραιότητι δὲ σώ-
ματος οὕτω δὴ τὰς πάσας ὑπερβέβληκεν ὥστε πᾶς ὀφ-
θαλμὸς Ἑλληνικὸς τε καὶ ξένος ἐπ' αὐτὴν φέρεται καὶ

Ηλιόδωρος Aethiopica Book 3, Cha. 7, sec. 2, line 8

Πρὸς ταῦτα διαταραχθεὶς ὁ Χαρικλῆς ὑπεξήει
τε τοῦ θαλάμου σὺν ἡμῖν ἡσυχίαν ταῖς θεραπαίαις ἐπιτά-
ξας, προελθὼν τε τῆς οἰκίας «τί ἄρα τοῦτο» ἔλεγεν «ᾧ
'γαθὲ Καλάσιρι; τίς ἢ προσπεσοῦσα τῷ θυγατρίῳ μαλακία;»
»Μὴ θαύμαζε» εἶπον «εἰ τοσοῦτοις ἐμπομπεύσασα δή-
μοις ὀφθαλμὸν τινα βάσκανον ἐπεσπάσατο.» Γελάσας οὖν
εἰρωνικὸν «καὶ σὺ γὰρ» εἶπεν «ὡς ὁ πολὺς ὄχλος εἶναι
τινα **βασκανίαν** ἐπίστευσας;» «Εἶπερ τι καὶ ἄλλο τῶν
ἀληθῶν» ἔφην· «ἔχει γὰρ οὕτως.

Ὁ περικεχυμένος
ἡμῖν οὗτος ἀῆρ δι' ὀφθαλμῶν τε καὶ ῥινῶν καὶ ἄσθματος
καὶ τῶν ἄλλων πόρων εἰς τὰ βάθη δεικνούμενος καὶ τῶν
ἔξωθεν ποιότητων συνεισφερόμενος, οἷος ἂν εἰσρεύσῃ τοι-
οῦτο καὶ τοῖς δεξαμένοις πάθος ἐγκατέσπειρεν· ὥστε
ὀπότε ἂν σὺν φθόνῳ τις ἴδῃ τὰ καλά, τὸ περιέχον τε δυσ-
μενοῦς ποιότητος ἀνέπλησε καὶ τὸ παρ' ἑαυτοῦ πνεῦμα
πικρίας ἀνάμεστον εἰς τὸν πλησίον διερρίπισε, τὸ δὲ ἅτε
λεπτομερὲς ἄχρῖς ἐπ' ὀστέα καὶ μυελοὺς αὐτοῦ εἰσδύεται

Ηλιόδωρος Aethiopica Book 3, Cha. 7, sec. 3, line 11

Ὁ περικεχυμένος ἡμῖν οὗτος ἀῆρ δι' ὀφθαλμῶν τε καὶ ῥινῶν καὶ
ἄσθματος καὶ τῶν ἄλλων πόρων εἰς τὰ βάθη δεικνούμενος καὶ τῶν
ἔξωθεν ποιότητων συνεισφερόμενος, οἷος ἂν εἰσρεύσῃ τοι-

οὔτο καὶ τοῖς δεξαμένοις πάθος ἐγκατέσπειρεν· ὥστε ὅπότε ἂν σὺν φθόνῳ τις ἴδῃ τὰ καλὰ, τὸ περιέχον τε δυσμενοῦς ποιότητος ἀνέπλησε καὶ τὸ παρ' ἑαυτοῦ πνεῦμα πικρίας ἀνάμεστον εἰς τὸν πλησίον διερρίπισε, τὸ δὲ ἅτε λεπτομερὲς ἄχρῃς ἐπ' ὅστέα καὶ μυελοὺς αὐτοῦς εἰσδύεται καὶ νόσος ἐγένετο πολλοῖς ὁ **φθόνος**, οἰκεῖον ὄνομα **βασκανίαν** ἐπιδεδάμενος.

Ἦδη δὲ κάκεῖνα σκόπησον, ὦ Χαρίκλεις, ὅσοι μὲν ὀφθαλμίας ὅσοι δὲ τῆς ἐκ λοιμῶν καταστάσεως ἀνεπλήσθησαν θιγόντες μὲν οὐδαμῶς τῶν καμνόντων ἄλλ' οὐδὲ εὐνής οὐδὲ τραπέζης τῆς αὐτῆς μετασχόντες ἀέρος δὲ μόνον ταῦτοῦ κοινωνήσαντες.

Τεκμηριούτω δέ σοι τὸν λόγον εἶπερ ἄλλο τι καὶ ἢ τῶν ἐρώτων γένεσις, οἷς τὰ ὀρώμενα τὴν ἀρχὴν ἐνδίδωσι οἷον ὑπήνεμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πάθη ταῖς ψυχαῖς εἰστοξεύοντα.

Ἡλιόδωρος Aethiopica Book 3, **Cha.** 9, **sec.** 1, line 6

ἴσως ἀκήκοας· εἰ δὲ τινες καὶ τοὺς φιλτάτους καὶ οἷς εὖνοι τυγχάνουσι καταβασκαίνουσιν οὐ χρὴ θαυμάζειν, φύσει γὰρ φθονερῶς ἔχοντες οὐχ ὁ βούλονται δρῶσιν ἄλλ' ὁ πεφύκασιν.

Πρὸς ταῦτα μικρὸν ἐπιστήσας «τὸ μὲν ἀπόρημα» ἔφη «σοφώτατα καὶ πιστικώτατα διέλυσας· εἶθε δὲ καὶ αὐτὴ πόθου ποτὲ καὶ ἔρωτος αἰσθοίτο· τότε ἂν ὑγιαίνειν αὐτὴν οὐ νοσεῖν ὑπέλαβον· οἶσθα ὡς ἐπὶ τοῦτό σε καὶ παρεκάλεσα. Νῦν δὲ οὐδὲν δέος μὴ τοῦτο πέπονθεν ἢ μισόλεκτρος καὶ ἀνέραστος, ἀλλὰ **βασκανίαν** ἔοικε τῷ ὄντι νοσεῖν καὶ δῆλον ὡς καὶ ταύτην διαλυῖσαι βουλήσῃ φίλος τε ὢν καὶ τὰ πάντα σοφός.» Ἐπηγγελλόμην εἴ τι πάσχουσαν αἰσθοίμην εἰς δύναμιν βοηθήσειν.

Ἡλιόδωρος Aethiopica Book 3, **Cha.** 18, **sec.** 3, line 5

Ἐμὲ δὲ λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως οὐχ ὑγιαίνουσα, πλέον δὲ ὅτι τῆς κυρίας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν ἐξῆς ἐνεστηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὀπλίταις δρομεῦσι δᾶδας ἀναφαίνειν καὶ βραβεύειν τὴν ζάκορον νόμιμον, δυοῖν θάτερον ἀνάγκη, ἢ ταύτην ἀπολειπομένην λυμαίνεσθαι τὸ πάτριον ἢ καὶ ἄκου-

σαν ἀφικνουμένην ἐπιτρίβεσθαι χαλεπώτερον.

Ὡστε εἰ καὶ μὴ πρότερον ἀλλὰ νῦν γε ἐπαρκῶν καὶ τινα προσάγων ἴασιν δικαίως μὲν ἂν πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλίαν τὴν ἡμετέραν εὐσεβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον ποιοίης. Οἶδα ὡς οὐδὲν ἐργῶδες βουλομένῳ σοὶ τὸ πρᾶγμα, **βασκανίαν** ὡς αὐτὸς ἔφης ἰάσασθαι· προφήταις καὶ τὰ μέγιστα κατορθοῦν οὐκ ἀδύνατον.» Ὡμολόγουν ἡμεληκένοι, σοφιστεύων καὶ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ τὴν παροῦσαν ἐνδοῦναι παρεκάλουν, ἔχειν γάρ τι συνθεῖναι πρὸς τὴν ἴασιν.

Ἡλιόδωρος Aethiopica Book 3, **Cha.** 19, **sec.** 2, line 4

Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ τὰ μὲν πολλὰ τί ἂν τις λέγοι; Δεδούλωτο μὲν γὰρ ὅλοσχερῶς τῷ πάθει καὶ τὴν τε παρειὰν ἤδη τὸ ἄνθος ἔφευγε καὶ τὸ φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασι ἐώκει τοῖς δάκρυσιν ἀποσβεννύμενον. Κατέστελλε δ' οὖν ὅμως ἑαυτὴν ἐπειδήπερ ἡμᾶς ἐθεάσατο καὶ πρὸς τὸ σύνηθες βλέμμα καὶ φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζετο.

Περιβαλὼν δὲ αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς καὶ μυρία φιλήσας καὶ θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπὼν «ὦ θυγάτριον, ὦ τέκνον» ἔλεγεν «ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις ὁ πάσχεις; καὶ **βασκανίαν** ὑποστᾶσα σιωπᾶς ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ οὐκ ἠδίκημένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν;

Ἀλλὰ θάρσει· παρακέκληται Καλάσιρις ὅδε ὁ σοφὸς ἴασίν τινα σοὶ πορίσασθαι. Δυνατὸς δὲ ὁ ἀνὴρ ἄριστος ὢν εἴπερ τις ἄλλος τὴν θεῖαν τέχνην, ἅτε προφητικὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ παίδων ἀνακείμενος καὶ τὸ μείζον εἰς προσθήκην ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλος ὢν, ὥστε εἰκότα ἂν ποιοίης εἰ προσδέχοιό τε ἀκωλύτως ἐπάδειν τε καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι βουλομένῳ σαυτὴν παρέχοις οὐδὲ ἄλλως οὔσα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος.»

Ἡλιόδωρος Aethiopica Book 4, **Cha.** 5, **sec.** 4, line 4

λιβανωτὸν ἐθυμίων καὶ τινα δῆθεν ψιθύροις τοῖς χεῖλεσι κατευξάμενος τὴν δάφνην ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ τῆς Χαρικλείας ἐπεσόβουν καὶ ὑπνώδεις τι μᾶλλον δὲ γραῶδες ἐπιχασμώμενος ὄψε καὶ βραδέως ἐπασάμην, πολὺν τινα λῆρον ἐμαυτοῦ τε καὶ τῆς κόρης κατα-

χέας.

Ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπέσειε καὶ σεσηρὸς ὑπεμειδία, πλανᾶσθαί με τὴν ἄλλως καὶ τὴν νόσον ἀγνοεῖν ἐνδεικνυμένη· καθεστῆεις δὴ πλησίον «Θάρσει θύγατερ» ἔλεγον «εὐτελῆς ἢ νόσος καὶ ἰαθῆναι ῥαδία. **Βασκανία** σου καθήψατο, τάχα μὲν καὶ ὅτε ἐπόμπευες πλέον δὲ ὅτε ἐβράβευες· ἐγὼ δὲ καὶ ὑπονοῶ τὸν μᾶλλον βασκήναντα· Θεαγένης ἐστίν, ὁ τὸ ἐνόπλιον δραμών· οὐκ ἔλαθέ με παρατηρῶν σε πολλάκις καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἰταμώτερον ἐπιβάλλον.» Ἡ δὲ «Ἐκεῖνος μὲν εἴτε οὕτως εἶδεν εἴτε μή, πολλὰ χαιρέτω· τίνων δὲ ἐστὶν ἢ πόθεν; ὅτι πολλοὺς ἐώρων περὶ αὐτὸν ἐπτοημένους.»

Ηλιόδωρος Aethiopica Book 4, **Cha. 5, sec. 6**, line 5

γόρευεν· ἀναφέρει δὲ ἑαυτὸν εἰς Ἀχιλλέα πρόγονον καὶ μοι καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικεν, εἰ δεῖ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τοῦ νεανίου τεκμαίρεσθαι, πιστουμένων τὴν Ἀχιλλεῖον εὐγένειαν· πλὴν ὅσον οὐχ ὑπέρφρων οὐδὲ ἀγήνωρ κατ' ἐκεῖνον ἀλλὰ τῆς διανοίας τὸν ὄγκον ἠδύτητι καταπραῦνων.

Ἀλλὰ καίπερ τοιοῦτος ὢν πάθοι δριμύτερα ὢν δέδρακεν, ἐπίφθονον ἔχων τὸ βλέμμα καὶ σὲ τῇ θεᾷ καταβασκήνας.» «ὦ πάτερ» ἔφη «σοὶ μὲν χάρις ὑπεραλγοῦντι τὰ ἡμέτερα, τί δὲ καταρᾶ μάτην τῷ τάχα οὐδὲν ἠδικηκότι; Νοσῶ γὰρ οὐ **βασκανίαν**, ἀλλ' ἐτέραν τινά, ὡς ἔοικε, νόσον.»

«Εἶτα ἀποκρύπτεις» ἔφην «ὦ τέκνον, ἀλλ' οὐχὶ θαρσοῦσα λέγεις, ὅπως ἂν καὶ βοηθείας εὐπορήσαιμεν; οὐχὶ πατήρ εἰμί σοι τὴν ἡλικίαν καὶ πλέον τὴν εὐνοίαν; οὐ πατρὶ τῷ σῶ γνώριμος καὶ ὁμόψυχος; ἔκφαινε ὁ κάμνεις· ἔχεις ἐν ἐμοὶ τὸ πιστόν, εἰ βούλει, καὶ ἐνώμοτον· λέγε θαρσῆσασα μηδὲ χορήγει τῷ λυποῦντι μέγεθος σιωπῶσα· πάθος γὰρ ἅπαν τὸ μὲν ὀξέως γινωσκόμενον εὐβοήθητον, τὸ δὲ χρόνῳ παραπεμπόμενον ἐγγὺς ἀνίατον· τροφή γὰρ νόσων ἢ σιωπή

Ammonius Gramm., **De adfinium vocabulorum differentia** (= **Περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων**) (fort. epitome operis sub auctore Herennio Philone) (0708: 001)“*Ammonii qui dicitur liber de adfinium*

vocabulorum differentia”, Ed. Nickau, K.Leipzig: Teubner, 1966.
Lexical entry 211, line 3

... **ζήλος** καὶ **ζηλοτυπία** διαφέρει. **ζηλοτυπία** μὲν γάρ ἐστιν αὐτὸ τὸ πάθος ἡγουν τὸ ἐν μίσει ὑπάρχειν· **ζήλος** δὲ μίμησις καλοῦ, οἷον ζηλοῖ τὸν καθηγητὴν ὁ παῖς.

Ἐζηλοῖ δὲ τε γείτονα γείτων’,

Ἡσίοδος (opp. 23) ἐπὶ καλοῦ. ζηλοτυπεῖ δὲ ἡ δεῖνα τόνδε. ζηλωσάτω τοῦ ἐρίσαι διαφέρει. ζηλοῦν μὲν γάρ ἐστι τὸ σὺν ἐπιθυμίᾳ μιμεῖσθαι, ἐρίζειν δὲ τὸ μετὰ μάχης φιλονεικεῖν.

ζήλος φθόνου διαφέρει. **ζήλος** μὲν γάρ ἐστιν ἡ δι’ ἐπιθυμίαν γινομένη μίμησις δοκοῦντός τινος καλοῦ, φθόνος δὲ **βασκανία** τις τῶν ἄλλοις μὲν προσόντων ἀγαθῶν, ἡμῖν δ’ οὐ.

ζήλος μὲν ἐστι λύπη ἐπ’ ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, οἷα καὶ ἐαυτῶ τις ἐπιθυμεῖ περιποιῆσαι.

ζήλου τρία εἶδη. ὁ μὲν γάρ ἐστι μακαρισμός, καθ’ ὃν φησὶ τις ζηλωτὸν τὸν δεῖνα ἐπὶ τῷδε· δεύτερος, καθ’ ὃν ζηλωτὴς τινος εἶναι λέγεται ὡσπερ Θησεὺς Ἡρακλέους· τρίτος δὲ ὁ φθόνῳ ὅμοιος.

ζυγὸς ἀρσενικῶς μὲν ἐπὶ τῶν βοῶν, οὐδετέρως δὲ ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ.

ζώνη καὶ ζώνιον διαφέρει. ζώνη μὲν γάρ ἐστιν ἡ τοῦ

Meletius Med., De natura hominis (0730: 001)“*Anecdota Graeca e codd. manuscriptis bibliothecarum Oxoniensium*, vol. 3”, Ed. Cramer, J.A.Oxford: Oxford University Press, 1836, Repr. 1963.**P.** 28, line 12

καὶ νοῦ καὶ φρονήσεως, καθαρὰ καὶ ἀνεπεμικτοὶ λύπης.

Τῶν δὲ σωματικῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσὶν ἀναγκαῖαι ἅμα καὶ φυσικαί, ὧν χωρὶς ζῆν ἀδύνατον· ὡς αἱ τροφαὶ καὶ τὰ ἐνδύματα· αἱ δὲ φυσικαὶ μὲν οὐκ ἀναγκαῖαι δὲ, ὡς αἱ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ νόμον μίξεις· δυνατὸν γὰρ καὶ χωρὶς αὐτῶν ζῆν· αἱ δὲ οὔτε φυσικαί, οὔτε ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ καὶ περιτταί· ὡς ἡ μέθη, καὶ ἡ λαγνεία, καὶ ἡ φιλαργυρία· αὗται γὰρ καὶ προσβλάπτουσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ περιτταί.

Ἡδονὴ ἐστὶ καὶ ἡ κακοῆθης διάθεσις πολυτροπωτάτη πάντων οὔσα τῶν παθῶν· κατὰ μὲν ψυχὴν, ἀλαζονεία· φιλαργυρία· φιλοδοξία· φιλαρχία· φιλονεικία, καὶ **βασκανία**· κατὰ δὲ σῶμα· παντοφαγία· λαιμαργία· μονοφαγία· καὶ ὡσπερ

τῶν γενικωτάτων ἀρετῶν, φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης, ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης, πολλαὶ εἰσὶν αἱ παραφυάδες, αἱ ἐπαινούμεναι ἢτε γὰρ εὐσέβεια καὶ εὐβουλία, καὶ καρτερία, μακροθυμία τε καὶ μετριοφροσύνη, πραότης καὶ εὐεργεσία, φιλοκαλία, εὐταξία, κοσμιότης, ἐγκρατεία καὶ αἰδώς, καὶ ἄλλαι μυρία πρὸς ταύταις· οὕτως καὶ τῶν περιεκτικῶν παθῶν, ἡδονῆς τε καὶ πόνου, ἢ τε ὀργῆ καὶ ὁ θόρυβος, καὶ ἡ μῆνις, καὶ ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀβουλία, ἡ ὑπερηφανία, ἀλαζονεία, ἔρις, μῖσος, **ζῆλος**, λύπη, λειδορία καὶ μικροψυχία· ἐξ ὧν ἄλλαι

Adamantius Judaeus Med., **Physiognomonica** (epitome Matritensis) (0731: 003)“*Scriptores physiognomonici Graeci et Latini*, vol. 1”, Ed. Foerster, R. Leipzig: Teubner, 1893. **Sec.** 29, line 20

ἦθη καὶ μέγα νόει περὶ αὐτῶν. ὅσοι δὲ μαλακόν τε καὶ βαρὺ φθέγγονται, ἀγαθὰ καὶ τούτοις τὰ νοήματα τίθει. οἱ δὲ κλαγγηδὸν φθεγγόμενοι τοῦτό ἐστιν ἐμβοῶντες ὄξυ καὶ ὀρνίθειον, οὗτοι μάταια καὶ χαῦνα καὶ ὑψηλὰ νοοῦντές εἰσιν. ἀσθενῆς δὲ φωνὴ καὶ ἅμα ὑποκλαίουσα φιλοκερδῆ καὶ λυπηρὸν καὶ ἐν πᾶσιν ὑπονοούμενον ἄνδρα σημαίνει. ὅποσοι δὲ ἐν ῥινὶ φθέγγονται, ψευδεῖς καὶ κακοήθεις καὶ φθονεροί, βλάβαις ἄλλων χαίροντες καὶ ἀπλῶς εἰσι δεινοί. σφοδρὸν δὲ φθέγγεσθαι καὶ ὑπόσαθρον ὀργὴν καὶ βίαν καὶ ἀνομίαν καὶ μισανθρωπίαν δηλοῖ. ὄξυ δὲ καὶ ἀσθενὲς φθέγγεσθαι δειλίας καὶ **βασκανίας** σημεῖον τοῦ ἀνδρὸς ὑπάρχει, βραχὺ φθέγγεσθαι ἀργίας καὶ δειλίας σημεῖον· ταχὺ δὲ ἀβούλευτον καὶ ἀνόητον ἄνδρα δηλοῖ. οἱ χαλεπῶς φθεγγόμενοι κακοὶ καὶ ἀνόητοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δηλοῦνται εἶναι. εἰ δέ τι ἄλλο

Εἶδος ἀνδρεῖον ὄρθιον τὸ πᾶν σχῆμα, πλευραὶ καὶ ἄρθρα τοῦ σώματος πάντα ἐρρωμένα, ὅστᾳ μεγάλα, κόμη σκληρά, κοιλία πλατεῖα καὶ κοίλη, ὦμοι καρτεροί, ὠμοπλάται εὐρεῖαι διεστηκυῖαι, στέρνα ῥωμαλέα καὶ μετάφρενα, ἰσχία σκληρά, σκέλη σαρκώδη, περὶ τοῖς σφυροῖς καρτερία,

Democritus Phil., **Testimonia** (1304: 001)“*Die Frag.e der Vorsokratiker*, vol. 2, 6th edn.”, Ed. Diels, H., Kranz, W. Berlin: Weidmann, 1952, Repr. 1966. Frag. 77, line 23

μεθιέντων αὐτὰ δόξας καὶ διαλογισμοὺς καὶ ὀρμάς, ὅταν ἐνάρθρους καὶ
 ἀσυγχύτους
 φυλάττοντα προσμίξει τὰς εἰκόνας.· τοῦτο δὲ μάλιστα ποιεῖ δι' ἀέρος
 λείου τῆς
 φορᾶς αὐτοῖς γιγνομένης ἀκωλύτου καὶ ταχείας. ὁ δὲ φθινοπωρινός, ἐν ᾧ
 φυλ-
 λοχοεῖ τὰ δένδρα, πολλὴν ἀνωμαλίαν ἔχων καὶ τραχύτητα διαστρέφει καὶ
 παρα-
 τρέπει πολλαχῆ τὰ εἶδωλα καὶ τὸ ἐναργὲς αὐτῶν ἐξίτηλον καὶ ἀσθενὲς
 ποιεῖ τῆι
 βραδυτῆτι τῆς πορείας ἀμαυρούμενον, ὥσπερ αὖ πάλιν πρὸς ὀργώντων
 καὶ διακαο-
 μένων ἐκθρόισκοντα πολλὰ καὶ ταχὺ κομιζόμενα τὰς ἐμφάσεις νεαρὰς
 καὶ σημαν-
 τικὰς ἀποδίδωσιν. Ebenda v 7, 6 p. 682F τῶν δὲ Δημοκρίτου, ἔφη,
 εἰδώλων,
 ὥσπερ Αἰγιέων ἢ Μεγαρέων, ἀριθμὸς οὐδεὶς οὐδὲ λόγος· ἅ φησιν ἐκεῖνος
 ἐξιέναι
 τοὺς φθονοῦντας, οὐτ' αἰσθήσεως ἄμοιρα παντάπασιν οὐθ' ὀρμῆς
 ἀνάπλεά τε τῆς
 ἀπὸ τῶν προἰεμένων μοχθηρίας καὶ **βασκανίας**, μεθ' ἧς ἐμπλασσόμενα
 καὶ παρα-
 μένοντα καὶ συνοικοῦντα τοῖς βασκαινομένοις ἐπιταράττειν καὶ κακοῦν
 αὐτῶν τό-
 τε σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν· οὕτω γὰρ οἶμαί πως τὸν ἄνδρα τῆι δόξει, τῆι
 δὲ λέξει
 δαιμονίως λέγειν καὶ μεγαλοπρεπῶς.
 HERMIPPUS de astrol. [IOANN. CATRARES] I 16, 122 p. 26, 13
 Kroll-
 Viereck τὸ μέντοι τοῦ Δημοκρίτου οὐ καλῶς ἂν ἔχοι παραλιπεῖν, ὅς
 εἶδωλα
 αὐτοὺς [τοὺς δαίμονας] ὀνομάζων μεστόν τε εἶναι τὸν ἀέρα τούτων
 [vgl. C 5] φησί.
 CLEM. Strom. v 88 [II 383, 25 St.] καθόλου γοῦν τὴν περὶ τοῦ θείου
 ἔννοιαν Ξενοκράτης ὁ Καλχηδόνιος [fr. 21 Heinze] οὐκ ἀπελπίζει καὶ ἐν
 τοῖς
 ἀλόγοις, Δ. δέ, κἂν μὴ θέλη, ὁμολογήσει διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν
 δογμάτων· τὰ

Diogenis Sinopensis Epistulae, Epistulae (1325: 001)“*Epistolographi Graeci*”, Ed. Hercher, R.Paris: Didot, 1873, Repr. 1965.Epistle 32, **sec.** 1,

line 1

Ἀριστίπῳ.

Ἐπυθόμην σε σχολάσαι **βασκανία** καθ' ἡμῶν καὶ
 παρὰ τῷ τυράννῳ ὀνειδίζειν ἐκάστοτε τὴν ἐμὴν πενίαν,
 ὅτι ἡμᾶς ποτὲ κατέλαβες ἐπὶ τῆς κρήνης σέρεις ἀποκλύ-
 ζοντας ὄψον τῷ ἄρτῳ. ἐγὼ δὲ ἄγαμαι, πῶς, ὦ μα-
 κάριε, τοῖς τὰ ἄξια ἐπαινοῦσι πενίαν κακίζεις, καὶ
 ταῦτα Σωκράτους κατακηκοώς, τοῦ τὸν αὐτὸν μὲν
 τρίβωνα χειμῶνος καὶ θέρους καὶ ἄλλοτε ἀμπεχομένου,
 τὸν αὐτὸν δὲ πρὸς τὰς γυναῖκας κοινὸν ἔχοντος, ὄψον
 δὲ οὐκ ἐκ τῶν κήπων φέροντος οὐδ' ἐκ τῶν μαγειρείων,
 ἀλλ' ἀπὸ τῶν γυμνασίων. ἀλλ' ἔοικας ταῦτα ἐπιλε-
 λησμένῳ διὰ τὰς Σικελικὰς τραπέζας.

**Melampus Scriptor De Divinatione, Περὶ παλμῶν μαντικῆ πρὸς
 Πτολεμαῖον βασιλέα** (versio A) (1365: 003)“”Die griechischen
 Zuckungsbücher (Melampus περὶ παλμῶν)”, Ed. Diels, H.
 Berlin: Reimer, 1907; *Abhandlungen der königlich preussischen
 Akademie der Wissenschaften, Philosoph.-hist. Kl., Abh. 4.*
Sec. 92, line 1

Τὸ ἐπάνω τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐὰν ἄλληται, πονηρὸν σημαίνει· δούλῳ
 ἀναβολήν, παρθένῳ ἀηδίαν, χήρᾳ ὠφέλειαν. ἄλλοις ἀπροσδόκητον
 ἀγαθὸν ση-
 μαίνει.

Δάκτυλος μικρὸς τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀλλόμενος πίστεως μείζονος
 ἀξιοθήσεσθαι δηλοῖ, ἐπειδὴ Ἑρμοῦ ἐστὶν ὁ δάκτυλος. ἐν ἄλλοις
 στείρωσιν δηλοῖ·
 δούλῳ διαβολήν, παρθένῳ ψόγον, χήρᾳ ὕβριν.

Ὁ μετὰ τὸν μικρὸν δεύ-
 τερος δάκτυλος τῆς δεξιᾶς χειρὸς ὁ καλούμενος παράμεσος ἀλλόμενος
 πολλῶν χρημάτων κυρίευσιν σημαίνει· ἔστι γὰρ Ἥλιου ὁ δάκτυλος.
 ἄλλοις πολ-
 λῶν ἀγαθῶν ἐπίκτησιν δηλοῖ· δούλῳ κακόν, παρθένῳ συμβουλήν, χήρᾳ
 εὐφροσύνην.

Δάκτυλος ὁ τρίτος τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἦτοι ὁ μέσος **βασκανίας** δηλοῖ
 καὶ λοιδορίας· Κρόνου γὰρ ὁ δάκτυλος. ἐν ἄλλοις δόξαν γενέσθαι δηλοῖ·

δούλω

ὑποταγὴν, παρθένω νόσον, χήρα ὠφέλειαν.

Δάκτυλος τέταρτος ἄλ-

λόμενος ζημίαν μεθ' ὕβρεως δηλοῖ· Ἄρεος γάρ ἐστιν ὁ δάκτυλος. ἐν ἄλλοις δὲ βλάβην δηλοῖ· ἐλευθέρω ἐκκοπήν, παρθένω κέρδος, χήρα ὠφέλειαν.

Eudemus Rhet., Περὶ λέξεων ῥητορικῶν (excerpta) (1376: 001)

“Excerpta ex Eudemi codice Parisino n. 2635”, Ed. Niese, B., 1922;

Philologus, suppl. 15.Folio 3, line 34

ἀγερωχία: ὑπερηφανία γερώσσει: ἀγρυπνοῖ.

ἄγετε: τὸ ἠγεῖσθε καὶ οἴεσθε.

ἄγευστος: ἄπειρος.

ἄγη: χαρά. θαῦμα. ἀπιστία. **ζῆλος**. ἔνιοι ἰέρεια. παρ'

Ἡροδότῳ **βασκανία**. παρ' Ὀμήρῳ ἐκπληξίς· πηγή. θραῦσις. κλαῦσις. ἀπώλεια.

ἄγημα: τὸ προῖον τοῦ βασιλέως τάγμα ἐλεφάντων καὶ

ἵππων καὶ πεζῶν. οἱ δὲ τὸ ἄριστον τῆς Μακεδονικῆς συντάξεως.

ἀγήνωρ: ἀνδρεῖος. σημαίνει δὲ καὶ τὸν ὑπερήφανον. ἔστι δὲ καὶ κύριον ὄνομα.

ἀγήρως: ἢ μὴ γερῶσ' ἀλλ' αἰώνιος.

ἀγήρω: ἄφαρτον μὴ ἔχουσιν τέλος.

ἀγιάσαι: καρπῶσαι. καῦσαι ἀγίως.

ἀγιάσατε: προευτρεπίσατε. κηρύξατε.

Heraclides Gramm., Frag.a (1408: 001)“*De Heraclide Milesio*

grammatico”, Ed. Cohn, L.Berlin: Calvary, 1884.Frag. 19, line 20

ἔλετο ἔντο καὶ Αἰολικῶς (Δωρικῶς vulgo) γέντο, κέλετο κέντο παρ' Ἀλκμᾶνι. τούτων οὕτως ἐχόντων οἱ Αἰολεῖς, φησί, τὰ εἰς ρ βραχύτονα ἔχοντα τὴν εἰ δίφθογγον παρατέλετον μετατιθέντες τὸ ι εἰς ἕτερον ρ προφέρονται τὸ κείρω κέρρω λέγοντες καὶ τὸ δείρω δέρρω· οὕτως οὖν καὶ φθείρω φθέρρω καὶ ἄρσει τῶν πρώτων δύο συμφώνων ἔρρω. καὶ οἱ Ἀριστάρχειοι δέ, φησί, συνάδουσι τῇ τοιαύτῃ [δηλαδὴ ἐκ τοῦ φθείρω] παραγωγῆ· τὸ γὰρ “ἔρρ' ἐκ νήσου” (κ 72) ἐξηγεῖται (scil. Aristarchus) “μετὰ φθορᾶς ἄπιθι”. ὡς δὲ ἐκ τοῦ φθείρω καὶ τὸ ραίω γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡρακλείδην, ἐν οἰκείῳ τόπῳ ῥηθήσεται. ὡς δὲ τὸ πληθυντικὸν τοῦ ἔρρε προστακτικοῦ τὸ ἔρρετε διὰ δύο

λ γλωσσά τις φησι, Καλλίμαχος δηλοῖ ἐν τῷ “ἔλλετε, **Βασκανίης** ὀλοὸν γένος” (frg. 292). Eust. p. 1647, 62: ἐρμηνεύουσι δὲ αὐτὸ (τὸ ἔρρε) οἱ Ἀριστάρχειοι “μετὰ φθορᾶς ἄπιθι” ἐξηγούμενοι ἐκεῖνοι οὕτω καθ’ Ἡρακλείδην, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φθειρώ γίνεται τὸ ἔρρω παρέσει τοῦ φ καὶ θ. ἴδιον γὰρ Ἰώνων καὶ Αἰολέων τὰ τῶν λέξεων πρῶτα σύμφωνα αἶρειν, εἴτε ἐν τύχοι ὄν, οἷον λαιμηρός αἰψηρός, εἴτε δύο, οἷον πλευράξ εὐράξ ἐπίρρημα ποιότητος τὸ παρὰ πλευρὰν ἦτοι πλάγιον. οὕτω γοῦν καὶ φθειρώ εἶρω, ἐξ οὗ Αἰολικῶς ἔρρω ὡς κείρω κέρρω, δείρω δέρρω· Αἰολεῖς γάρ, φησί (φασί vulgo), τῶν τοιούτων θεμάτων τὴν παρατέλευτον δίφθογγον ἀλλοιώσαντες καὶ μεταθέντες τὸ ι εἰς ρ ἴδια ποιοῦσι ῥήματα. παραγαγὼν δὲ Ἡρακλείδης πρὸς ὁμοιότητα τοῦ

Ignatius Scr. Eccl., **Epistulae vii genuinae** (recensio media) (1443: 001) “*Ignace d'Antioche. Polycarpe de Smyrne. Lettres. Martyre de Polycarpe, 4th edn.*”, Ed. Camelot, P.T.Paris: Cerf, 1969; *Sources chrétiennes* 10.Epistle 4, **Cha.** 7, **sec.** 1, line 5

Ἐπιτρέψατέ μοι μιμητὴν εἶναι τοῦ πάθους τοῦ θεοῦ μου. Εἴ τις αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ ἔχει, νοησάτω ὃ θέλω, καὶ συμπαθείτω μοι, εἰδὼς τὰ συνέχοντά με. Ὁ ἄρχων τοῦ αἰῶνος τούτου διαρπάσαι με βούλεται καὶ τὴν εἰς θεὸν μου γνώμην διαφθεῖραι. Μηδεὶς οὖν τῶν παρόντων ὑμῶν βοηθείτω αὐτῷ· μᾶλλον ἐμοῦ γίνεσθε, τουτέστιν τοῦ θεοῦ. Μὴ λαλεῖτε Ἰησοῦν Χριστόν, κόσμον δὲ ἐπιθυμεῖτε. **Βασκανία** ἐν ὑμῖν μὴ κατοικεῖτω.

Μηδ' ἂν ἐγὼ παρὼν παρακαλῶ ὑμᾶς, πείσθητέ μοι· τούτοις δὲ μᾶλλον πείσθητε, οἷς γράφω ὑμῖν. Ζῶν γὰρ γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ ἀποθανεῖν. Ὁ ἐμὸς ἔρωσ ἐσταύρωται, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλόυλον· ὕδωρ δὲ ζῶν καὶ λαλοῦν ἐν ἐμοί, ἔσωθέν μοι λέγον· Δεῦρο πρὸς τὸν πατέρα. Οὐχ ἥδομαι τροφῇ φθορᾶς οὐδὲ ἡδοναῖς τοῦ βίου τούτου. Ἄρτον θεοῦ θέλω, ὃ ἐστὶν σὰρξ Ἰησοῦ Χριστοῦ, «τοῦ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ», καὶ πόμα θέλω τὸ αἶμα αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἀγάπη ἄφθαρτος.

Ignatius Scr. Eccl., **Epistulae interpolatae et epistulae suppositiciae** (recensio longior) [Sp.] (1443: 002) “*Patres apostolici*, vol. 2, 3rd edn.”, Ed. Funk, F.X., Diekamp, F.Tübingen: Laupp, 1913.Epistle 12, **Cha.** 7, **sec.** 2, line 1

στοῦ ζώῃ. τοῦ θεοῦ θέλοντά με εἶναι κόσμῳ μὴ χαρίσησθε. ἄφετέ με καθαρὸν φῶς λαβεῖν· ἐκεῖ παραγενόμενος ἄνθρωπος θεοῦ ἔσομαι.

ἐπιτρέψατέ μοι μιμητὴν εἶναι πάθους Χριστοῦ τοῦ θεοῦ μου. εἴ τις αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ ἔχει, νοησάτω, ὃ θέλω, καὶ συμπαθεῖτω μοι, εἰδὼς τὰ συνέχοντά με. Ὁ ἄρχων τοῦ αἰῶνος τούτου διαρπάσαι με βούλεται καὶ τὴν εἰς τὸν θεόν μου γνώμην διαφθεῖραι. μηδεὶς οὖν τῶν παρόντων ὑμῶν βοηθεῖτω αὐτῷ· μᾶλλον ἐμοὶ γένεσθε, τουτέστι τοῦ θεοῦ. μὴ λαλεῖτε Ἰησοῦν Χριστόν, κόσμον δὲ προτιμᾶτε.

Βασκανία ἐν ὑμῖν μὴ κατοικεῖτω. μηδὲ ἐὰν ἐγὼ ὑμᾶς παρῶν παρακαλῶ, πείσθητε· τούτοις δὲ μᾶλλον πιστεύσατε, οἷς γράφω ὑμῖν. ζῶν γὰρ γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ διὰ Χριστόν ἀποθανεῖν. ὁ ἐμὸς ἔρωσ ἐσταύρωται, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλόϋλον· ὕδωρ δὲ ζῶν, ἀλλόμενον ἐν ἐμοί, ἔσωθέν μοι λέγει· Δεῦρο πρὸς τὸν πατέρα.

Κυρανίδης Cyranides (1482: 001)“*Die Kyraniden*”, Ed. Kaimakis, D. Meisenheim am Glan: Hain, 1976. Book 1, **sec.** 7, line 21

δὲ ἐπὶ ἡμέρας ἰς', πρωῖ καὶ εἰς κοίτην. ἐὰν δὲ καὶ φλοιὸν ροῖδίων συζέσης αὐτοῖς, κρεῖσσον ὠφελήσεις.

Τοῦ δὲ φοινικοπτέρου τὸν ἐχθῖνον ἐὰν ζέσας δώσης λάθρα, κρεῖσσον ποιήσεις.

Ἦδονις δὲ ἢ θαλασσία τὸ καὶ ἀφίδιν λεγόμενον συχνῶς ἐσθιόμενον τὰς γινομένας νομὰς ἐν τοῖς νεφροῖς ἀποθεραπεύει.

Εἰς δὲ τὸν ἡφαιστίτην λίθον τὸν καὶ πυρίτην λεγόμενον ἐὰν γλύψῃς φοινικόπτερον, παρὰ δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ σκορπίον, καὶ ὑποβάλλῃς τῷ λίθῳ ῥίζιον τοῦ φυτοῦ μικρόν, ἕξεις φυλακτήριον ἐκ πάντων ζώων ἰοβόλων. ἀποστρέφει δὲ καὶ ἰνδαλμοὺς νυκτερινούς. ποιεῖ δὲ καὶ ἐπὶ λιθίωντων. **Βασκανίαν** δὲ πᾶσαν ἀποστρέφει.

Κεδνὰ σα κεδνῶ χάριν καὶ δεινὴ βροτοῖσιν ἅπασιν· αὐτὸς ἐφέρει Κρονίδης καὶ φάος ἐν ἄστροις. γαῖα καὶ κτήσει χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐξολοθρεύει νόσον καὶ πενίαν δεινὴν δεσμοῖς κακὴν ὑπ' ἀνάγκης. οὐχ ὄρᾳ φῶς ἐὼν ἀγαθός. ἀλλ' ἔστιν ἀνάγκη σείων γαῖαν ἅπασαν καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα μαστίζων μοίραισι βροτοὺς ἄγχων ὑπ' ἀνάγκης. αὐτὸς ἄναξ Κρονίδης τις ὁ Κυρανὸς ἐν ἐνὶ κόσμῳ ῥόμβοις ἀφθάρτοις κυλινδούμενος πορείαις κυκλίσκων τὰ πάντα ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ δυσμὰς ἑπταπόλοις ἄρκτοις δυσὶ συγκινούμενα πάντα. λισ-

σομένη ψυχή, ἀρκείσθω ὅσα σὺ κάμνει λυομένου καιροῦ. εἰ καὶ μετὰ τὸ ἐγγίσει ὄντως εὐθὺς θεὸν γινώσκουσα ἐν ἀέρι καὶ νεφέλαισι νοῦ

Κυρανίδης Cyranides Book 1, **sec.** 21, line 44

δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ λύκου εἰς δέρμα ἐλάφιον συνδήσας ἔχε μέγιστον φυλακτήριον πρὸς πᾶσαν φιλίαν καὶ σύστασιν καὶ νίκην. λύει γὰρ πᾶσαν μάχην καὶ εἰς φιλίαν μετατρέπει. ῥύεται δὲ ἀπὸ πάσης ἀνάγκης χαλεπῆς καὶ κεραυνοῦ καὶ κινδύνου καὶ πάσης ζάλης καὶ περιστάσεως θαλασσίων κινδύνων καὶ πειρασμῶν ἐν τε γῆ καὶ θαλάσση καὶ ἀπὸ δαιμόνων καὶ πάσης νόσου. παρέχει δὲ καὶ ὑγείαν καὶ εὐπραξίαν καὶ εὐημερίαν καὶ εὐπορίαν παντοίων ἀγαθῶν, καὶ ἀληθῶς ἐστι μέγα καὶ θεόδοτον φυλακτήριον νικητικὸν καὶ φιλητήσιον, μάλιστα δὲ ἐὰν ἔχῃς καὶ ἀλπαιωνίας βοτάνης ῥίζαν ἢ καρπὸν.

Οἱ δὲ ὄνυχες τῶν χειρῶν τῆς φώκης βασταζόμενοι ἢ φορούμενοι πᾶσαν **βασκανίαν** καὶ πᾶσαν νόσον καὶ κάκωσιν ἀπελαύνουσιν. οὐδὲν οὖν ἄτοπον εἰ καὶ ὄνυχα τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐμβάλλῃς τῷ φυλακτῷ· κρείττων γὰρ ἐστίν.

Αἱ δὲ τρίχες αὐτῆς ἐπὶ κεφαλῆς ἀγρυπνούντων τιθέμεναι ὕπνον ἐπάγουσιν, καὶ ταῖς δυστοκούσαις μέγιστον ἀγαθὸν ἐν λαιῷ μηρῷ περιαιπτόμεναι.

Τὸ δὲ δέρμα φορούμενον ὡς ζώνη ἐπὶ μὲν τῶν ψυῶν πάντα πόνον νεφρῶν ἰᾶται, ἐπὶ δὲ τῶν ποδῶν, εἰ σανδάλια ποιήσης, ποδάγραν ἰῶνται καὶ δυσουρίαν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ στέαρ τῆς φώκης μιγνύμενον κηρωτῇ ῥητίνῃ ποδάγρας ὠφελεῖ καὶ ἀρθριτικούς.

Κυρανίδης Cyranides Book 4, **sec.** 26, line 4

Περὶ ἰούλου.

Ἴουλος ἰχθὺς ποικίλος, πᾶσι γνωστός. τούτου οἱ ὀδόντες φορούμενοι δαίμονας καὶ φαντασίας διώκουσιν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ **βασκανίας** ἀπελαύνουσιν. συνεχῶς δὲ ἐσθιόμενοι ἐπιληπτικούς θεραπεύουσιν.

Κυρανίδης Cyranides Book 4, **sec.** 67, line 5

Περὶ φώκης.

Φώκη ζῷον ἐστὶ θαλάσσιον τετράπουν. ταύτης τὸ δέρμα κἂν ἐν οἴκῳ κἂν ἐν πλοίῳ ἀπόκειται ἢ φορῆται, οὐκ ἐπελεύσεται εἰς τὸν φοροῦντα πᾶν κακόν· ἀποστρέφει γὰρ κεραυνούς, καὶ πρηστῆρας καὶ χάλαζαν καὶ κινδύνους καὶ πνεύματα καὶ **βασκανίαν**, δαίμονας, ληστὰς καὶ νυκτερινὰ συναντήματα, θηρία καὶ ἔρπετὰ καὶ φαντάσματα. δεῖ δὲ σὺν αὐτῷ καὶ λίθον κοράλιον θαλάσσιον περιάπτειν.

Κασσύματα δὲ ὁ φορῶν ἐκ τοῦ δέρματος ποδαγρὸς ὦν, ἰαθήσεται. ὁ δὲ ὑγιῆς ποτὲ οὐ ποδαλγεῖ. εἰ δέ τις περιδήσῃ τὸ κατάρτιον τοῦ πλοίου, κεραυνούς ἀποτρέπει, οὐδὲ ναυαγήσει ποτέ. κεφαλὴν δὲ φώκης ἐὰν χώσης μέσον ἀμπελίου, πάντοτε ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς ἔσται σφόδρα.

Κυρανίδης Cyranides Book 4, **sec.** 72, line 3

Περὶ χηλοῦ.

Χηλὸς ἰχθύς ἐστὶ θαλάσσιος. τούτου τὸ στέαρ μετὰ χηλοῦ τήλεως λειωθὲν καὶ χρισθὲν τὰς ἐν τοῖς χεῖλεσι γινομένας ραγάδας ἰᾶται.

Περὶ χοίρου.

Χοῖρος θαλάσσιός ἐστι. τούτου ἡ δορὰ ἐν οἴκῳ ἀποτιθεμένη πᾶσαν **βασκανίαν** καὶ δαίμονας καὶ πνεύματα ἀποδιώκει.

Perictione Phil., **Frag.a** (1572: 001)“*The Pythagorean texts of the Hellenistic period*”, Ed. Thesleff, H.Åbo: Åbo Akademi, 1965.

P. 144, line 4

νουσα τοῦτο ἢ μελαίνουσα ὀφρύας τε καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν πολιὴν τρίχα βαφαῖσι τεχνεωμένη, οὐδὲ λούσεται θαμινά. ἢ γὰρ ταῦτα ζητέουσα θηγητῆρα ζητεῖ ἀκрасίης γυναικῆς. κάλλος γὰρ τὸ ἐκ φρονήσιος, οὐκὶ δὲ τὸ ἐκ τούτων, ἀνδάνει ταῖς γινομέναισιν εὔ. ἀναγκαῖα δὲ μὴ ἠγεέσθω εὐγενήην καὶ πλοῦτον καὶ μεγάλης πόλιος πάντως γενέσθαι

καὶ δόξαν καὶ φιλίην ἐνδόξων καὶ βασιληίων ἀνδρῶν· ἦν μὲν γὰρ ἔη, οὐ λυπέει· ἦν δὲ μὴ ἔη, ἐπιζητέειν οὐ ποίει· τούτων γὰρ δίχα φρονίμη γυνὴ ζῆν οὐ κωλύεται. κῆν ἔη δὲ ταῦτα ἅπερ λελάχεται, τὰ μεγάλα καὶ θαυμαζόμενα μὴ ποτε διζέσθω ψυχῇ, ἀλλὰ καὶ ἅπωθεν αὐτῶν βαδιζέτω· βλάπτει γὰρ μᾶλλον ἐς ἀτυχίην ἔλκοντα ἢ ὠφελεί. τούτοισι γὰρ ἐπιβουλή τε καὶ **Φθόνος** καὶ **Βασκανίη** προσκείται, ὥστε ἐν ἀταραξίῃ

οὐκ ἂν γένοιτο ἡ τοιήδε. θεοὺς δὲ σέβειν δεῖ ἐς εὐελπιστίην εὐδαιμονίης, νόμοισί τε καὶ θεσμοῖσι πειθομένην πατρίοισι. μετὰ δὲ τούτους μυθεύομαι [τοὺς θεοὺς] γονέας τιμᾶν καὶ σέβειν· οὗτοι γὰρ ἴσα θεοῖσι πάντα πέλουσι καὶ πρήσσουσι τοῖς ἐγγόνοισι. πρὸς δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς ζῶειν ὧδε δεῖ νομίμως καὶ κρηγύως, μηδὲν ἐννεωμένην ἰδίῃ, ἀλλ' εὐνήν τηρεῦσαν καὶ φυλάσσουσαν· ἐν τούτῳ γὰρ ἐστὶ τὰ ζύμπαντα. φέρειν δὲ χρὴ τῷ ἀνδρὸς πάντα, κῆν ἀτυχῆ, κῆν ἀμάρτη κατ' ἄγνοίαν ἢ νοῦσον ἢ μέθην, ἢ ἄλλησι γυναιξὶ συγγένηται· ἀνδράσι μὲν γὰρ ἐπιχωρέεται ἀμαρτίη αὐτῆ· γυναιξὶ δὲ οὐκοτε, τιμωρίη δ' ἐφέστηκεν. σώσασθαι ὧν τὸν νόμον δεῖ καὶ μὴ ζηλοτυπέειν·

Phrynichus Attic., Praeparatio sophistica (epitome) (1608: 001)
 “*Phrynichi sophistae praeparatio sophistica*”, Ed. de Borries, J.
 Leipzig: Teubner, 1911. **P.** 53, line 6

δορίαις ἤτοι λαιδορεῖν. καὶ βάλλειν ἀραῖς.

βιβλιοπώλης καὶ βιβλοπώλης καὶ βιβλιαγράφος.

βορβορώδης: παρὰ τὸν βόρβορον καὶ τὸν ὀδόντα, τὸν δυσώδη τὸ στόμα.

βοῶν: ἡ τῶν βοῶν στάσις. καὶ ἱππῶν ἢ τῶν ἵππων.

βωμὸς θερμὸς (Aristoph. fr. 365): λέγεται μὲν ἐπὶ τῶν θερμῶς εὐδοκιμούντων ἔν τι, μετείληπται δὲ ἀπὸ τῶν ἱερῶν, ὧν διὰ τὸ θρησκεύεσθαι περιττῶς θερμοὶ εἰσιν οἱ βωμοί.

βίος θαλάττιος (Eurip. fr. 672): ἐπὶ τῶν ἐν θαλάττῃ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν βίον ποιουμένων.

βασκάνιον (Aristoph. fr. 592): ὃ οἱ ἀμαθεῖς προ**βασκάνι**ον. ἔστι δὲ τι ἀνθρωποειδὲς κατασκευάσμα, βραχὺ παρ-ηλλαγμένον τὴν ἀνθρωπιαν φύσιν, ὃ πρὸ τῶν ἐργαστηρίων οἱ χειρώνακτες κρεμαννύουσι τοῦ μὴ βασκαίνεσθαι αὐτῶν τὴν ἐργασίαν.

Phrynichus Attic., Praeparatio sophistica (epitome) **P.** 53, line 7

βιβλιοπώλης καὶ βιβλοπώλης καὶ βιβλιαγράφος.

βορβορώδης: παρὰ τὸν βόρβορον καὶ τὸν ὀδόντα, τὸν

δυσώδη τὸ στόμα.

βοῶν: ἢ τῶν βοῶν στάσις. καὶ ἰππῶν ἢ τῶν ἵππων.

βωμὸς θερμός (Aristoph. fr. 365): λέγεται μὲν ἐπὶ τῶν θερμῶς εὐδοκιμούντων ἔν τι, μετείληπται δὲ ἀπὸ τῶν ἱερῶν, ὧν διὰ τὸ θρησκεύεσθαι περιττῶς θερμοὶ εἰσιν οἱ βωμοί.

βίος θαλάττιος (Eurip. fr. 672): ἐπὶ τῶν ἐν θαλάττῃ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν βίον ποιουμένων.

βασκάνιον (Aristoph. fr. 592): ὁ οἱ ἀμαθεῖς προ**βα-σκάνιον**. ἔστι δὲ τι ἀνθρωποειδὲς κατασκεύασμα, βραχὺ παραλλογμένον τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ὃ πρὸ τῶν ἐργαστηρίων οἱ χειρώνακτες κρεμαννύουσι τοῦ μὴ βασκαίνεσθαι αὐτῶν τὴν ἐργασίαν.

βουλιμιᾶ τὰ βαλάντια (fr. com. ad. 660): κατὰ μετα-

Phrynichus Attic., Eclogae (1608: 002)“*Die Ekloge des Phrynichos*”, Ed. Fischer, E.Berlin: De Gruyter, 1974; *Sammlung griechischer und lateinischer Grammatiker* 1.Lexical entry 60, line 1

κορεῖν, ἀλλὰ μὴ σαροῦν.

Ἀφῆλιξ λέγοντες ἀμαρτάνουσιν οἱ ῥητορικοί, τοῦναντίον γὰρ ἢ δεῖ χρῶνται· τὸν μὲν γὰρ πρεσβύτερον ῥητέον ἀφήλικα· οἱ δ' ἐπὶ τοῦ μηδέπω τῆς ἐννόμου ἡλικίας χρῶνται.

Ἐπιτροπιάζειν· ἔτι καὶ τοῦτο διέφθαρται. καίτοι λεγόντων τῶν ἀρχαίων φανερώς ὑποτροπιάζειν.

Προκόπτειν λέγουσιν, τὸ δὲ ὄνομα προκοπή οὐκ ἔστι παρ' αὐτοῖς.

Βιβλιαγράφος· οὕτω λέγουσιν ἐν πέντε συλλαβαῖς καὶ διὰ τοῦ α, οὐχὶ τετρασυλλάβως διὰ τοῦ ο.

βασκάνιον λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι, οὐ προ**βασκάνιον** μετὰ τῆς προ· ἀδόκιμον γάρ.

Νοίδιον καὶ βοίδιον ἀρχαῖα καὶ δόκιμα, οὐχὶ νούδιον καὶ βούδιον.

Ἄσμη χρῆ λέγειν διὰ τοῦ σ· διὰ γὰρ τοῦ δ, ὁδμή, Ἰώνων. παρανομεῖ οὖν Ξενοφῶν (non exstat) εἰς τὴν πάτριον διάλεκτον λέγων ὁδμή.

Βελόνη καὶ βελονοπώλης ἀρχαῖα, ἢ δὲ ῥαφίς τί ἐστίν οὐκ ἂν τις γνοίη.

Teles Phil., Περὶ ἀπαθείας (1699: 008)“*Teletis reliquiae*, 2nd edn.”, Ed. Hense, O.Tübingen: Mohr, 1909, Repr. 1969.**P.** 56, line 1

ὄν τρόπον ἀπύρητος ῥοὰ λέγεται καὶ ἄπλευροι καὶ ἀτράχηλοι ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ἀναμάρτητοι καὶ ἄφθονοι λέγονται; καὶ ὄν τρόπον ἐκεῖ ἄπλευρος οὐ κατὰ στέρησιν πλευρῶν, ἀλλὰ τοιούτων πλευρῶν λέγεται, οὕτω καὶ ὁ ἄφρων καὶ ὁ ἄνους οὐ κατὰ στέρησιν φρενῶν καὶ νοῦ, ἀλλὰ τοιούτων φρενῶν καὶ τοιούτου νοῦ; καὶ ὡς περ τὸν ἄπλευρον ἔχειν μὲν φαμὲν πλευράς, μοχθηρὰς δέ, οὕτω καὶ τὸν ἄνουν ἔχειν μὲν νοῦν, μοχθηρὸν δέ, καὶ τὸν ἄφρονα ἔχειν μὲν φρένας, μοχθηρὰς δέ; ἢ παντάπασι τὸ πεπεῖσθαι ταῦτα γελοῖον; ἀλλ' ὡς περ ἀναμάρτητος ὁ ἐκτὸς ἀμαρτίας, καὶ ἄφθονος καὶ ἀβάσκανος ὁ ἐκτὸς **φθόνου** καὶ **βασκανίας**, καὶ ἀπερίεργος καὶ ἀμεμψίμοιρος ὁ ἐκτὸς ἐκατέρου τούτων, οὕτω καὶ ἄλυπος καὶ ἄφοβος ὁ ἐκτὸς λύπης καὶ φόβου; οὕτω γὰρ καὶ εὐδαίμων ἔσται [ὁ] ἐκτὸς τοῦ πάθους καὶ ταραχῆς ὧν. ὅστις δὲ ἐν ὀδύνη καὶ λύπῃ [ὧν] καὶ φόβῳ ἐστί, πῶς ἂν ἐκεῖνος εὐαρεστοίῃ τῷ βίῳ, ἢ μὴ εὐαρεστῶν πῶς ἂν εἴη εὐδαίμων; ἢ εἰ λύπη ἄψεται, πῶς οὐ καὶ φόβος καὶ ἀγωνία καὶ ὀργὴ καὶ ἔλεος; ὧν γὰρ ὑπαρξάντων ἄνθρωποι λυποῦνται, τούτων ἐν προσδοκίᾳ γενόμενοι φοβοῦνται καὶ ἀγωνιῶσι καὶ τοὺς ἀναξίως δοκοῦντας περιπίπτειν τούτοις ἐλεοῦσι καὶ τοῖς κατὰ προαίρεσιν περιβάλλουσιν ὀργίζονται καὶ θυμοῦνται καὶ ὑφορῶνται· καὶ οὓς μισοῦσι, τούτους ὀρῶντες εὖ πράττοντας

Testamenta XII Patriarcharum, Testamenta xii patriarcharum
(1700: 001)“*Testamenta xii patriarcharum*, 2nd edn.”, Ed. de Jonge, M.
Leiden: Brill, 1970; *Pseudepigrapha veteris testamenti Graece* 1.
Testamentum 5, **Cha.** 4, **sec.** 5, line 2

Ὁ ἀπλοῦς χρυσίον οὐκ ἐπιθυμεῖ, τὸν πλησίον
οὐ πλεονεκτεῖ, βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται, ἐσθῆτα
διάφορον οὐ θέλει,

χρόνους μακροὺς οὐχ ὑπογράφει ζῆν,
ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ·
καί γε τὰ

πνεύματα τῆς πλάνης οὐδὲν ἰσχύουσι πρὸς αὐτόν. Οὐ γὰρ
εἶδεν ἐπιδέξασθαι κάλλος θηλείας, ἵνα μὴ ἐν διαστροφῇ μίανη
τὸν νοῦν αὐτοῦ.

οὐ **ζήλος** ἐν διαβουλίῳ αὐτοῦ ἐπελεύσεται· οὐ **βασκανία** ἐκτῆκει
ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδὲ πορισμὸν ἐν ἀπληστείᾳ ἐννοεῖ·

πορεύεται γὰρ ἐν εὐθύτητι ζωῆς, καὶ
πάντα ὀρᾷ ἐν ἀπλότητι, μὴ ἐπιδεχόμενος ὀφθαλμοῖς πονηρίας
ἀπὸ τῆς πλάνης τοῦ κόσμου, ἵνα μὴ ἴδῃ διεστραμμένως τι

τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου.

Vitae Aesopi, Vita W (vita Aesopi Westermanniana) (recensio 2) (1765: 002) “*Aesopica*, vol. 1”, Ed. Perry, Urbana: University of Illinois Press, 1952. **Sec.** 16, line 8

πεισθεῖς τῷ λόγῳ καὶ στραφεῖς λέγει τῷ Ζηνᾷ “πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς;”

Ζηνᾶς λέγει “δὸς τριώβολον.” ὁ δὲ ἔμπορος γελάσας ἔδωκε τὸ τριώβολον, λογιζόμενος ὅτι οὐδὲν τοῦ μηδενὸς ἠγοράκει.

Ὅδευσαντες δὲ εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθον εἰς τὸ σωματεμπόριον. δύο δὲ παιδία ὑπὸ μητέρα ὄντα, ὡς εἶδον τὸν Αἴσωπον, ἀνέκραξαν καὶ κατεκρύβησαν.

ὁ δὲ Αἴσωπος τῷ ἐμπόρῳ ἔφη “ἔχεις μου ἤδη τῆς ἐπαγγελίας ἀπόδειξιν, ὅτι κατὰ

παιδίων προυνικῶν ἔτοιμον ὠνήσω μορμολύκιον.” ὁ δὲ γελάσας λέγει “Αἴσωπε,

εἴσελθε εἰς τὸν ἐνδότερον τρίκλινον καὶ ἄσπασαι τοὺς συνδούλους σου.” εἰσελθὼν

οὖν εὐρίσκει παῖδας καλλίστους καὶ ἀμώμους, καὶ ἀσπάζεται αὐτοὺς λέγων “χαίρετε,

σύνδουλοι.” οἱ δὲ ὁμοφώνως εἶπον “σαπρόν, νῆ τὸν Ἥλιον. τί γέγονε τῷ δεσπότῃ,

ὅτι τοιοῦτον [οὐδέποτε] κακοπινὲς ἠγόρακε σωματίον; πλὴν πρὸς

βασκανίαν τοῦ

σωματεμπορίου αὐτὸν ὠνήσατο.”

ὁ δὲ ἔμπορος πρὸς τοὺς παῖδας εἰσελθὼν

ἔφη “στενάξατε τὴν ἑαυτῶν τύχην· κτήνη γὰρ οὔτε ἀγοράσαι οὔτε μισθώσασθαι

εὔρον. διέλεσθε οὖν τὰ ἐφόδια σκεύη· αὔριον γὰρ ἀπαίρομεν εἰς τὴν Ἀσίαν.” οἱ οὖν

παῖδες σύνδυο γενόμενοι ἐμερίζοντο τὰ σκεύη. ὁ δὲ Αἴσωπος ὑποπεσὼν εἶπε “καλοὶ

σύνδουλοι, ἐπεὶ νεώνητός εἰμι καὶ ἀσθενής, παραχωρήσατέ μοι τὸ ἐλαφρότερον

φορτίον.” οἱ δὲ φασιν “ἐὰν οὐ δύνη, μηδὲν ἄρης.” Αἴσωπος λέγει

“ἀπόπληκτόν ἐστι πάντων κοπιώντων ἐμὲ μόνον τῷ δεσπότῃ ἀχάριστον φαίνεσθαι.” οἱ δὲ φασιν “ὃ θέλεις ἄρον.”

Vitae Aesopi, Vita Pl vel Accursiana (sub auctore Maximo Planude) (recensio 1) (1765: 003)“*Fabulae romanenses Graece conscriptae*, vol. 1”, Ed. Eberhard, A.Leipzig: Teubner, 1872. **P.** 236, line 1

τοὺς τρεῖς ὀβολοὺς κατεβάλετο, λέγων “οὐδὲν κατεθέμην, καὶ οὐδὲν ἐπριάμην”. ὀδυσάντων τοιγαροῦν καὶ ἀφικομένων αὐτῶν οἴκαδε, παιδάρια δύο ὑπὸ μητρὶ ἔτι τελοῦντα, τὸν Αἴσωπον ἰδόντα καὶ συγχυθέντα ἀνέκραξε. καὶ ὁ Αἴσωπος εὐθύς τῷ ἐμπόρῳ φησὶν· “ἔχεις μου τῆς ἐπαγγελίας ἀπόδειξιν”. ὁ δὲ γελάσας, “εἰσελθὼν” φησὶν “ἐνδοτέρω, ἄσπασαι τοὺς συνδούλους σου”. τὸν δὲ εἰσελθόντα καὶ ἀσπασάμενον ἰδόντες ἐκεῖνοι, “τί ποτε ἄρα κακὸν τῷ ἡμῶν δεσπότη” φασὶ “συμβέβηκεν, ὅτι σωματίον αἰσχρὸν οὕτως ἐπρίατο; ἀλλ’ ὡς ἔοικεν, ἀντὶ **βασκανίου** τοῦτο τῆς οἰκίας ὠνήσατο”.

Μετὰ δ’ οὐ πολὺ καὶ ὁ ἔμπορος εἰσελθὼν, τὰ πρὸς ὁδὸν εὐτρεπισθῆναι τοῖς δούλοις ἐπέσκηψε· μέλλειν γὰρ τὴν ἐπιούσαν εἰς Ἀσίαν πορεύεσθαι. οἱ μὲν οὖν αὐτίκα τὰ σκεύη διεμερίζοντο. ὁ δ’ Αἴσωπος ἐδεῖτο τοῦ κουφοτάτου τῶν φορτίων αὐτῷ παραχωρεῖν, ἅτε δὴ νεωνήτῳ καὶ μήπω πρὸς τὰς τοιαύτας ὑπουργίας γεγυμνασμένῳ. τῶν δέ, καὶ εἰ μηδὲν ἄραι βούλεται, συγγνώμην παρεχομένων, ἐκεῖνος οὐ δεῖν ἔλεγε πάντων κοπιώντων αὐτὸν μόνον ἄσυν

Θεμιστίος. Βασανιστῆς ἢ φιλόσοφος (2001: 021)“*Themistii orationes quae supersunt*, vol. 2”, Ed. Schenkl, H., Downey, G., Norman, A.F. Leipzig: Teubner, 1971. Harduin **P.** 254, **sec.** a, line 9

ὁξὺ βλέποντες, οὕτω περὶ τοὺς σοφιστὰς οἶμαι τούτους, οἷς ἐκ παιδείας τὸ ὄμμα οὐ κεκάθαρται τῆς ψυχῆς. ἐπεὶ τί δὴ ποτε πρὸς Διός, εἰ μὲν τις ἀφίκοιτο εἰς τὴν πόλιν ῥητορικὸς εἶναι ποιούμενος, οὐ πολλῶν ἡμῖν ἐνιαυτῶν προσδεήσει ὥστε καταμαθεῖν ἀκριβῶς εἴτε ἀληθεῖοι τὴν τέχνην εἴτε ἀπατηλὸς τε καὶ ἀλαζών; ὅτι, οἶμαι, εἰσὶ πολλοὶ παρ’ ἡμῖν οἱ τούτων ἔμπειροι τῶν λόγων, οἱ αὐτοὶ τε ἐξευρίσκουσι ῥαδίως καὶ ἡμᾶς πείθουσι τοὺς ἄλλους. σοφίαν δὲ αὐτοὶ μὲν οὐπω κεκτήμεθα, τῷ δὲ

ἔχοντι αὐτὴν ἀπιστοῦμεν, καὶ οἰόμεθα ὑπὸ ζήλου τε καὶ **βασκανίας** σκυβαλίζειν τε καὶ διαπτύειν ὃν ἡμεῖς διὰ ταύτην τὴν φαντασίαν μόνον οὐκ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρομεν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι οὐδεὶς σοφὸς δύσνους τῷ ὁμοίῳ. ἀλλὰ τῷ οὐ κατὰ νόμον μεμνημένῳ τὸν ναρθηκοφόρον Βάκχον ἠγεῖσθαι συγχωρεῖ τὰ μυστήρια.

Ἄλλ' εὖ δὴ ποιῶν ὁ λόγος μεταβέβηκεν ἐφ' ἕτερον τῶν γνωρισμάτων, μάλιστα καὶ τοῦτο ψυχὴν ἐξετάζον φιλόσοφόν τε καὶ μῆ. ἐπισκέψει γὰρ εἰ κοινωνικὴ τε καὶ ἡμερος πρὸς τοὺς παιδείας ἐπιθυμοῦντας, ἢ δυσκοινώνητός τε καὶ ἀγρία. χαλκῆας καὶ τέκτονας, εἰ δὲ βούλει, καὶ ποιητὰς [τε] καὶ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς συγχωρῶμεν, ἐάν τις λέγῃ,

Θεμιστιος. Βασανιστῆς ἢ φιλόσοφος Harduin **P.** 256, **sec.** c, line 8

θαυμάσας ὑφ' ἑτέρου αὐτὸν θαυμάζεσθαι παρασκευάσης, εἶτα παύσονται οἱ ἄνθρωποι πρὸς σέ μόνον ὀρῶντες καὶ σέ μόνον θαυμάζοντες. διὰ τοῦτο ἂν μὲν τινα αἴσθη καταγέλαστον καὶ τοῦ παντὸς ἡμαρτηκότα, τούτῳ καὶ εὐμενῆς εἶ καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἄγασθαι οὐκ ὀκνεῖς τὴν σοφίαν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ· ὅταν δὲ τινα θαυμάσωσι μὲν οἱ ἄνθρωποι, θαυμάσης δὲ αὐτὸς ἔνδον ἐν τῇ καρδίᾳ, τῆνικαῦτα ἢ δυσμένεια καὶ τὸ νέφος κατὰ τοῦ προσώπου καὶ τὸ βλέπειν ἐχθρῶς οὐ μόνον τὸν ἐπαινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπαινοῦντας. ὡς οὐδὲν ἄρα ἄλλο χαλεπώτερον τίκει ψυχὴ νόσημα **φθόνου** τε καὶ **βασκανίας**, καὶ μᾶλλον ὅσῳ περ ὁ νοσῶν ὀξύτερον βλέπει μὴ τὰ πρὸς αὐτὸν μόνον καὶ τὰ ἐγγύς, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρω καὶ τὰ μακρὰν ἀφεστῶτα.

Ἐγὼ δὲ προσεῖχον Ἡσιόδῳ τῷ ποιητῇ χυτρεὰ χυτρεῖ κοτέειν καὶ ἵπνοποιὸν ἵπνοποιῶ. νῦν δὲ ἤδη τινὲς ὑπὸ θράσους μεταβαίνουσιν ἐκ τῶν τάξεων ἀναμιξ δι' ἀγκύλων ἱππόται. τάττετε οὖν αὐτοὺς ἵνα περ καὶ ἐτάχθησαν ἐξ ἀρχῆς, καὶ μὴ συγχωρεῖτε ἐπιχειρεῖν γυμνοὺς τε καὶ χαμαιζήλους ἀναβεβηκόσι τε καὶ εὖ πεφραγμένοις, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ἀκρατῶς ἐπιθυμοῦσι τῶν σεμνοτέρων ἀγωνισμάτων, καταλιπεῖν μὲν τὰ λαισήια καὶ τὰς κτιδέας καὶ

Θεμιστιος. Βασανιστῆς ἢ φιλόσοφος Harduin **P.** 257, **sec.** c, line 2

χορευόντες, οἱ γαμοῦντες, οἱ ποιμαίνοντες, οἱ δικαζόμενοι. ἀλλ' ὀρᾶτε ὅτι τηλικαύτην ἀσπίδα οὐ τι παντὸς ἀνδρὸς

ἐνεγκεῖν, οὐ μὴν οὐδὲ τὸ οἶον εἰς Κόρινθον πλεῦσαι, ἀλλὰ τοῦ Πηλείδου τε καὶ Αἰακίδου τοῦ τεθραμμένου παρὰ Χείρωνι τῷ σοφῷ. ὅστις δὲ φυγὰς τε ὦν καὶ ἀσθενέστερος τῶν ὄπλων ὅμως ὑπὸ φιλοτιμίας ἀποπειρᾶται, οὗτος τὸ μὲν πρῶτον παραφανεῖς διεπτόησέ τε καὶ διετάραξε τοὺς ἀντιπάλους, καὶ τινες καὶ ἀλλήλοις περιέπεσον ἐν τῷ ταραχῷ· ἀκμάσαντος δὲ τοῦ ἀγῶνος καὶ καταστάσης τῆς μάχης διηλέγχθη καὶ ἐγυμνώθη τῶν ἀλλοτρίων φραγμάτων. **βασκανία** μὲν δὴ τούτων ἕνεκα καὶ ἔτι πλειόνων κακῶν ἀποκρίτεον καὶ φυλακτέον, καὶ ὅτω ἂν εὐρίσκητε προσοῦσαν τὴν κῆρα ταύτην ἀπελάυνειν τε καὶ ἐκβάλλειν τοῦτον τῶν ἱερῶν, ὡς χαλεπώτερον λεύκης τὸ νόσημα κεκτημένον. Τέταρτον δὲ τύπον εἶναί φησι τὴν ἀψευδίαν καὶ τὸ ἐκόντας εἶναι μηδὲν μηδαμῆ προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ μισεῖν, τὴν δὲ ἀλήθειαν στέργειν. ἄγαμαι οὖν ἐγὼ καὶ ταύτη τὸν νομοθέτην οἷω θριγκῷ περιβάλλει τὴν σοφίαν εἰς πάντα ἀληθῆ. σκοπῶμεν δὲ μικρὸν ἀναλαβόντες. ἔστι που τάληθές καὶ τὸ ψεῦδος πολὺ μὲν ἐν τοῖς μαθήμασι, πολὺ δὲ ἐν συμβολαίοις

Synesius Phil., Aegyptii sive de providentia (2006: 003)
 “*Synesii Cyrenensis opuscula*”, Ed. Terzaghi, N.Rome: Polygraphica, 1944. **Cha.** 1, **sec.** 12, line 57

μάλ' ἔβροσκεν, λειτουργῶν δ' ἴσως ἠσχύνετο· οὐδὲ τοῦτο ἠγγόησεν, ἀλλ' ἀνήκε τῆς λειτουργίας, οὐκ ἐνοχληθεῖς, ἀλλ' ἐνοχλήσας τῷ, πρὶν αἰτηθῆναι, δοῦναι, αἰδοῖ σοφίας ἀξιῶν τὸν τοιοῦτον αὐτόνομον εἶναι καὶ ἄφετον, ὥσπερ ζῶον ἱερόν, ἀνειμένον θεῷ· συνελόντα δ' εἰπεῖν, τῆς ἀξίας οὐδεὶς ἠμάρτανεν, εἰ μὴ ὅτω κακόν τι ὠφείλετο· τούτω δὲ οὐκ ἔνειμε τὴν ἀξίαν· φιλοτιμίαν γὰρ ἐποιεῖτο πραότητι γνώμης καὶ χρηστοῖς ἔργοις καὶ τὸν ἀναιδέστατον ἐκνικήσειν. καὶ ταύτη γε ᾗετο τοῦ τε ἀδελφοῦ καὶ τῆς συνωμοσίας αὐτοῦ περιέσεσθαι, ἀρετῆς περιουσία μεταποιήσας τὰς φύσεις, ἐν τοῦτο γνώμης σφαλλόμενος. **βασκανία** γὰρ ὑπ' ἀρετῆς οὐ παύεται μᾶλλον, ἀλλ' ἐξάπτεται. εἰ γὰρ φύσιν ἔχει τὸ ἀγαθοῖς ἐπιφύεσθαι, ὅσῳ πρόεισι τὰγαθά, καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῖς λυπεῖσθαι συνεπιδίδωσιν, ὅπερ ἔπαθε πρὸς τὴν Ὀσίριδος ἀρχὴν ὁ βαρύστονος ἀδελφός.

Γρηγόριος Νύσσης. De beneficentia (vulgo De pauperibus amandis i) (2017: 010)“*Gregorii Nysseni opera*, vol. 9.1”, Ed. van Heck, A. Leiden: Brill, 1967. Vol. 9, **P.** 95, line 1

ράψης δόλον καὶ αἵματος διψήσης ἐκ πονηρίας; ἐνήστευσε πάντως μετὰ τῶν ἔνδεκα καὶ Ἰούδας, ἀλλὰ τὸν φιλάργυρον μὴ δαμάσας τρόπον οὐδὲν εἰς τὴν σωτηρίαν ὠφελήθη παρὰ τῆς ἀσιτίας. καὶ ὁ διάβολος οὐκ ἐσθίει (πνεῦμα γὰρ ἐστὶν ἀσώματον), ἀλλὰ διὰ κακίαν τοῦ ὕψους ἀπέπεσεν. ὁμοίως καὶ τῶν δαιμόνων ἕκαστος οὔτε ὄψα προσφέρεται οὔτε πολυποσίας ἢ μέθης δέχεται κατηγορημα (φύσις γὰρ αὐτοῦς τῆς τῶν βρωμάτων μετουσίας ἐχώρισεν), ἀλλ' ὅμως καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐμπλανώμενοι τῷ ἀέρι κακίας εἰσὶ ποιηταί τε καὶ ὑπηρέται καὶ τὰς καθ' ἡμῶν ἐπιβουλάς ἐνεργοῦσι σπουδαίως. φθόνῳ δὲ καὶ **βασκανία** τήκονται, εἰ μέλλοιμεν ἄνθρωποι πρὸς τὸν θεὸν συγγενῶς ἔχειν, ἐκείνων ἐκπεσόντων τῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸν οἰκειότητος.

Γρηγόριος Νύσσης. Oratio funebris in Meletium episcopum (2017: 021)“*Gregorii Nysseni opera*, vol. 9.1”, Ed. Spira, A. Leiden: Brill, 1967. Vol. 9, **P.** 447, line 4

ὁ τὰ οὐράνια βλέπων, οὐδὲ ἡ ἀκοή ἢ τῆς θείας φωνῆς ἐπαΐουσα, οὐδὲ ἡ γλῶσσα ἐκείνη, τὸ ἀγνὸν ἀνάθημα τῆς ἀληθείας. ποῦ ἡ γλυκεῖα τῶν ὀμμάτων γαλήνη; ποῦ τὸ φαιδρὸν ἐπὶ τοῦ χεῖλους μειδίαμα; ποῦ ἡ εὐπροσήγορος δεξιὰ τῆ τοῦ στόματος εὐλογία τοῦς δακτύλους συνεπισείουσα; προάγομαι δὲ ὡς ἐπὶ σκηνῆς ἀναβοῆσαι τὴν συμφορὰν. ἔλεῶ σε, ὃ ἐκκλησία· πρὸς σὲ λέγω τὴν Ἀντιόχου πόλιν· ἔλεῶ σε τῆς ἀθρόας ταύτης μεταβολῆς. πῶς ἀπεκοσμήθη τὸ κάλλος; πῶς ἀπεσυλήθη ὁ κόσμος; πῶς ἐξαίφνης ἀπερρῦη τὸ ἄνθος; ὄντως Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν. τίς ὀφθαλμὸς πονηρὸς, τίς **βασκανία** κακὴ κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης ἐκώμασεν; οἷα ἀνθ' οἷων ἠλλάξατο. ἐξέλιπεν ἡ πηγὴ. ἐξηράνθη ὁ ποταμὸς. πάλιν εἰς αἷμα μετεποιήθη τὸ ὕδωρ. ὃ δυστυχοῦς ἀγγελίας ἐκείνης τῆς διαγγελούσης τῆ ἐκκλησία τὸ πάθος. τίς ἐρεῖ τοῖς τέκνοις ὅτι ἀπωφανίσθησαν; τίς ἀπαγγελεῖ τῆ νύμφῃ ὅτι ἐχήρευσεν; ὃ τῶν κακῶν. τί ἐξέπεμψαν; καὶ τί ὑποδέχονται; κιβωτὸν προέπεμψαν καὶ σορὸν ὑποδέχονται. κιβωτὸς γὰρ ἦν, ἀδελφοί, ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος· κιβωτός, περιέχων ἐν ἑαυτῷ τὰ θεῖα μυστήρια.

Γρηγόριος Νύσσης. De vita Mosis (2017: 042)“*Grégoire de Nysse. La vie de Moïse*, 3rd edn.”, Ed. Daniélou, J.Paris: Cerf, 1968; *Sources chrétiennes* 1 ter. **Cha. 1, sec. 62**, line 7

τὰ χαριστήρια, τὰ τῶν κακῶν ἀποτρόπαια, τὰ ἐπὶ τοῖς πλημμεληθεῖσιν ἰλεωτήρια, πάντα κατὰ τὸν δέοντα τρόπον ἐν αὐτοῖς διατάξας, ἐκίνησεν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύουσιν τὸν **φθόνον** καθ' ἑαυτοῦ, τὸ συγγενὲς τῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων ἀρρώστημα, ὡς καὶ τὸν Ἀαρὼν ταῖς τιμαῖς τῆς ἱερωσύνης τιμώμενον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαριάμ, ζηλοτυπία τινὶ γυναικωδεστέρα πρὸς τὴν γενομένην αὐτῷ θεόθεν τιμὴν ὑποκινηθεῖσαν, φθέγξασθαί τι τοιοῦτον, ἐφ' ᾧ παρεκινήθη τὸ Θεῖον εἰς τὴν τοῦ πλημμελήματος κόλασιν. Ἐνθα δὲ καὶ πλέον τι θαυμάζειν ἄξιον τῆς ἀνεξικακίας τὸν Μωϋσέα, ὅτι τοῦ Θεοῦ τὴν ἄλογον **βασκανίαν** τοῦ γυναιίου κολάζοντος, ἰσχυροτέραν τὴν φύσιν τῆς ὀργῆς ποιησάμενος, τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς ἰλεώσατο.

Τοῦ δὲ πλήθους πάλιν εἰς ἀταξίαν τραπέντος (ἠγεῖτο δὲ τῆς πλημμελείας ἢ τῶν κατὰ γαστέρα ἡδονῶν ἀμετρία, οἷς οὐκ ἤρκει τὸ ζῆν ὑγιεινῶς τε καὶ ἀλύπως ἐκ τῆς ἄνωθεν ἐπιρρεούσης τροφῆς, ἀλλ' ἢ τῶν σαρκῶν ἐπιθυμία καὶ ὁ τῆς κρεωβορίας πόθος προτιμότεραν ἐποίει τῶν παρόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν τὴν παρ' Αἰγυπτίους δουλείαν), ὁ μὲν κοινοῦται τῷ Θεῷ περὶ τοῦ κατασκήψαντος ἐν αὐτοῖς πάθους, ὁ δὲ παιδεύει τὸ μὴ δεῖν οὕτως ἔχειν διὰ τοῦ δοῦναι τυχεῖν ὧν

Γρηγόριος Νύσσης. De vita Mosis **Cha. 2, sec. 125**, line 12

εἶναι τοὺς διϊόντας τὸ ὕδωρ, μηδὲν τῆς ἐναντίας στρατιᾶς μετὰ τὸ ἀναδῦναι τοῦ ὕδατος ἐφέλκομένους. Εἰ γὰρ συνανέβη αὐτῷ ὁ πολέμιος, μένει καὶ μετὰ τὸ ὕδωρ ἐν τῇ δουλείᾳ, συνεκβαλὼν ἑαυτῷ ζῶντα τὸν τύραννον, ὃν ἐν τῷ βυθῷ οὐ κατέδυσε. Τοῦτο δὲ τοιοῦτόν ἐστιν, ὡς ἂν τις πρὸς τὸ γυμνότερον τὸ αἰνίγμα μεταβαλὼν σαφηνίσσει, τὸ δεῖν πάντας τοὺς διερχομένους τὸ μυστικὸν ὕδωρ ἐν τῷ βαπτίσματι πᾶσαν τὴν τῆς κακίας παρεμβολήν, οἷον τὴν πλεονεξίαν, τὴν ἀκόλαστον ἐπιθυμίαν, τὴν ἀρπακτικὴν διάνοιαν, τὸ κατὰ τὸν τύφον καὶ τὴν ὑπερηφανίαν πάθος, τὴν θυμώδη ὀρμήν, τὴν ὀργήν, τὴν μῆνιν, τὴν **βασκανίαν**, τὸν **φθόνον** καὶ πάντα

τὰ τοιαῦτα, ἐπειδὴ πως πέφυκεν ἔπεσθαι τῇ φύσει τὰ πάθη,
νεκρὰ ποιεῖν ἐν τῷ ὕδατι, αὐτὰ τε τὰ πονηρὰ τῆς διανοίας
κινήματα καὶ τὰ ἐκ τούτων ἀποτελέσματα,

καθάπερ

ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Πάσχα (τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ ἱερείῳ
οὗ τὸ αἷμα κωλυτικὸν θανάτου τῷ χρησαμένῳ γίνεται)·
ὡσπερ τοίνυν ἐκεῖ τὸν ἄρτον ἄζυμον κελεύει ἔπεσθίειν τῷ
Πάσχα (ἄζυμος δ' ἂν εἴη τῆς ἐωλοτέρας ἀνεπίμικτος
ζύμης), νοεῖν δὲ δίδωσι διὰ τούτων ὁ νόμος τὸ μηδὲν τῆς
κακίας λείψανον τῷ

Γρηγόριος Νύσσης. De vita Mosis Cha. 2, sec. 260, line 8

τῆς πέτρας ἐστὼς καὶ τῷ χωρήματι ταύτης περιεχόμενος
καὶ τῇ χειρὶ τοῦ Θεοῦ σκεπαζόμενος καὶ κατόπιν τῷ ἡγουμένῳ
ἐπόμενος, ὁ μὴ ἀντιβλέπων, ἀλλὰ τὰ ὀπίσθια βλέπων.
Τὸν οὖν ἐφ' ἑαυτοῦ γενόμενον μακαριστὸν τῷ ἔπεσθαι
τῷ Θεῷ ἀποδείκνυσι καὶ τὸ φανῆναι αὐτὸν τῆς τοῦ τόξου
βολῆς ὑψηλότερον. Πέμπει γὰρ καὶ κατ' ἐκείνου τὸ βέλος
ὁ **φθόνος**, ἀλλ' οὐ καθικνεῖται ἢ βολῆ τοῦ ὕψους, ἐν ᾧ ἦν
Μωϋσῆς. Ἦτόνησε γὰρ ἡ νεურὰ τῆς πονηρίας τοσοῦτον
ἀποτοξεῦσαι τὸ πάθος, ὡς ἀπὸ τῶν προνενοσηκότων καὶ εἰς
αὐτὸν διαβῆναι. Ἄλλ' ὁ μὲν Ἀαρὼν καὶ ἡ Μαριάμ τῷ πάθει
τῆς **βασκανίας** ἐτρώθησαν καὶ οἷόν τι τόξον τοῦ **φθόνου**
γίνονται, ἀντὶ βέλους τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον ἀποτοξεύσαντες.
Ὁ δὲ τοσοῦτον ἀπέσχευεν ἐν κοινωνίᾳ γενέσθαι τοῦ
ἀρρωστήματος, ὥστε καὶ θεραπεύει τῶν νενοσηκότων τὸ
πάθος, οὐ μόνον αὐτὸς πρὸς τὴν ἄμυναν τῶν λελυπηκότων
μένων ἀκίνητος, ἀλλὰ καὶ τὸν Θεὸν ἤδη ὑπὲρ αὐτῶν ἰλεού-
μενος, δεικνύς, οἶμαι, δι' ὧν ἐποίησεν, ὅτι ὁ καλῶς τῷ
θυρεῷ τῆς ἀρετῆς περιπεφραγμένος ταῖς ἀκίσι τῶν βελῶν
οὐκ ἀμύσσεται.

Γρηγόριος Νύσσης. De virginitate (2017: 043)“Grégoire de Nysse. Traité de la virginité”, Ed. Aubineau, M.Paris: Cerf, 1966; Sources chrétiennes 119.Ch. 16, sec. 1, line 10

ἴσον κίνδυνον ἔχει.

Ἀλλὰ μυρίαὶ κατὰ τὸν βίον ἡμῶν αἱ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν παρατροπαὶ καὶ πολυτρόπως αἱ γραφαὶ τὸ πλῆθος τοῦτο διασημαίνουσι· «Πολλοὶ γάρ», φησὶν, «οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με», καὶ «Πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους», καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλά. Τάχα τοίνυν κυρίως ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι πολλοὶ οἱ μοιχικῶς ἐπιβουλεύοντες πρὸς τὸ διαφθεῖραι «τὸν τίμιον τοῦτον ὡς ἀληθῶς γάμον καὶ τὴν ἀμίαντον κοίτην»· εἰ δὲ χρὴ καὶ ὀνομαστὶ τοὺς μοιχοὺς τούτους ἀπαριθμήσασθαι, μοιχὸς ἢ ὀργή, μοιχὸς ἢ πλεονεξία, μοιχὸς ὁ **φθόνος**, ἢ μνησικακία, ἢ ἔχθρα, ἢ **βασκανία**, τὸ μῖσος· καὶ πάντα ὅσα παρὰ τοῦ ἀποστόλου κατείλεκται ὡς »ἀντικείμενα τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ» μοιχῶν ἔστιν ἀπαριθμησις. Ὑποθώμεθα τοίνυν εἶναι τινα ἐν γυναιξὶν εὐπρεπῆ τε καὶ ἀξιεραστον καὶ διὰ τοῦτο βασιλεῖ πρὸς γάμον συναρμοσθεῖσαν, ἐπιβουλεύεσθαι δὲ διὰ τὴν ὥραν ὑπὸ ἀκολάστων τινῶν. Οὐκοῦν ἢ τοιαύτη, ἕως μὲν ἂν πρὸς πάντας τοὺς ἐπὶ διαφθορᾷ παρεδρεύοντας ἐχθρῶς ἔχη καὶ κατηγορῆ τούτων ἐπὶ τοῦ νομίμου ἀνδρός, σώφρων ἔστι καὶ πρὸς μόνον ἐκεῖνον τὸν νυμφίον ὀρᾷ καὶ οὐδεμίαν ἔχουσι χώραν κατ' αὐτῆς αἱ τῶν ἀκολάστων ἀπάται.

Εὐσέβιος. Praeparatio evangelica (2018: 001)

“*Eusebius Werke, Band 8: Die Praeparatio evangelica*”, Ed. Mras, K. Berlin: Akademie-Verlag, 43.1:1954; 43.2:1956; *Die griechischen christlichen Schriftsteller* 43.1 & 43.2. Book 15, **Cha.** 61, **sec.** 12, line 2

νεωτέρων τινὲς διήκειν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι τοῦ διαφράγματος.

Πυθαγόρας τὸ μὲν ζωτικὸν περὶ τὴν καρδίαν, τὸ δὲ λογικὸν καὶ νοερὸν περὶ τὴν κεφαλὴν.”

Τοσαῦτα μὲν δὴ καὶ τὰ περὶ τῶνδε. ἄρ' οὖν οὐκ ἐν δίκῃ σοι δοκοῦμεν κρίσει καὶ λογισμῷ τῆς τούτων ἀπάντων ἀνωφελοῦς καὶ πολυπλανοῦς ματαιο-

πονίας ἀνακεχωρηκένοι καὶ τῶν μὲν εἰρημένων μηδὲν πολυπραγμονεῖν (μηδὲ

γὰρ ὀρᾶν ἐξ αὐτῶν τὸ λυσιτελὲς καὶ αὐτόθεν συντεῖνον πρὸς ὠφέλειαν καὶ

ἀγαθοῦ κτήσιν ἀνθρώποις), μόνης δὲ τῆς ἀμφὶ τὸν πάντων δημιουργὸν θεὸν

εὐσεβείας ἔχεσθαι καὶ διὰ σώφρονος βίου τῆς τε ἄλλης κατ' ἀρετὴν θεοφι-

λοῦς πολιτείας ἀρεσκόντως ζῆν σπουδάζειν τῷ ἐπὶ πάντων θεῷ; ἀλλ'

εἰ καὶ σὺ **βασκανία** καὶ φθόνῳ τὴν ἀληθῆ μαρτυρίαν ἡμῖν προσέσθαι δι' ὄκνου φέρεις, φθάσει γέ σε πάλιν ὁ πάντων Ἑλλήνων σοφώτατος Σωκράτης τὰς ὑπὲρ ἡμῶν ψήφους φιλαλήθως ἐξενηνεγμένος. τοὺς γοῦν μετεωρολέσχας ἐκείνους μωραίνοντας ἀπεδείκνυε καὶ μηθὲν μαινομένων διαφέρειν ἔλεγεν,

Εὐσέβιος. Demonstratio evangelica (2018: 005)

“*Eusebius Werke, Band 6: Die Demonstratio evangelica*”, Ed. Heikel, I.A.Leipzig: Hinrichs, 1913; *Die griechischen christlichen Schriftsteller* 23.Book 3, **Cha.** 5, **sec.** 96, line 3

παρὰ Μάρκῳ τῶν Πέτρου διαλέξεων εἶναι λέγεται ἀπομνημονεύματα. οἱ δὲ οὖν τὰ μὲν δόξαντα αὐτοῖς ἀγαθὴν φέρειν φήμην παραιτούμενοι, τὰς δὲ καθ' ἑαυτῶν διαβολὰς εἰς ἄληστον αἰῶνα καταγράφοντες, καὶ τῶν πλημμεληθέντων αὐτοῖς τὰς κατηγορίας, ἃς οὐκ ἂν τις ἔγνω τῶν μετὰ ταῦτα εἰ μὴ διὰ τῆς αὐτῶν ἔμαθεν φωνῆς, καθ' ἑαυτῶν στηλιτεύοντες, πῶς οὐ φιλαυτίας μὲν ἀπάσης καὶ ψευδολογίας ἐκτὸς γεγονέναι ἐνδίκως ἂν ὁμολογοῖντο, φιλαλήθους δὲ διαθέσεως σαφῆ καὶ ἐναργῆ τεκμήρια παρεσχηκέναι;

Οἱ δὲ γε τοὺς τοιούσδε πεπλάσθαι καὶ κατεψεῦσθαι νομίζοντες, καὶ οἷα πλάνους βλασφημεῖν πειρώμενοι, πῶς οὐκ ἂν γένοιτο καταγέλαστοι, φίλοι μὲν **φθόνου** καὶ **βασκανίας**, ἐχθροὶ δὲ αὐτῆς ἀληθείας ἀλισκόμενοι, οἱ γε τοὺς οὕτως ἀπανούργους, καὶ ἄπλαστον ὡς ἀληθῶς καὶ ἀκέραιον ἦθος διὰ τῶν οἰκείων λόγων ἐπιδεδειγμένους, πανούργους τινὰς καὶ δεινοὺς ὑποτίθενται σοφιστάς, ὡς τὰ μὴ ὄντα πλασαμένους, καὶ τῷ οἰκείῳ διδασκάλῳ τὰ μὴ πρὸς αὐτοῦ πραχθέντα κεχαρισμένως ἀναθέντας; ὡς εὖ μοι δοκεῖ εἰρῆσθαι, πάντα χρῆ πιστεύειν τοῖς τοῦ Ἰησοῦ μαθηταῖς, ἢ μὴ· καὶ εἰ μόνοις τούτοις τοῖς ἀνδράσιν ἀπιστητέον, καὶ τοῖς πᾶσιν, οἵτινες ποτ' ἄρα παρ' Ἑλλησιν ἢ παρὰ βαρβάρους βίους καὶ λόγους καὶ ἀπομνημονεύματα τῶν κατὰ χρόνους ἐπὶ τισιν ἀγαθοῖς κατορθώμασι βοηθέντων συνεγράψαντο. ἢ τοῖς μὲν ἄλλοις πιστεύειν εὐλογον, μόνοις δὲ τούτοις ἀπιστεῖν;

Εὐσέβιος. Demonstratio evangelica Book 4, **Cha.** 9, **sec.** 1, line 8

Καὶ τὰ μὲν ὧδε διέκειτο· τὰ δὲ τῆς ἀντιπάλου καὶ ἀποστατικῆς δυνάμεως εἴτε δαιμόνων εἴτε καὶ χειρόνων ἄλλων πνευμάτων, ἐν κακίᾳ τὸ πλεον καὶ ἥττον ἀποφερομένων, ἔτι τε καὶ τοῦ πάντων ἐν τούτοις ἄρχοντος δεινοῦ τινος μεγαλοδαίμονος, οἱ πρῶτοι τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας σαλεύσαντες τῆς οἰκείας λήξεως ἀποπεπτώκασιν,

φθόνῳ τῆς ἀνθρώπων σωτηρίας τὴν ἐναντίαν εἴλκεν, παντοίαις κακίας μηχαναῖς πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν καὶ αὐτῷ τῷ τοῦ κυρίου κλήρῳ **βασκανία** τῶν ἀγαθῶν ἐπιβουλεύοντα.

τὸν δὴ οὖν τοῦ μεγαλοδαίμονος ἄθεον καὶ ἀσεβῆ λογισμὸν τὸ πνεῦμα τὸ προφητικὸν ἐν Ἡσαΐα ὧδέ πως ἀπελέγχει λέγον· «εἶπεν γάρ· ἐν τῇ ἰσχύϊ ποιήσω, καὶ τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὄρια ἐθνῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω· καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς καταλελειμμένα ὡὰ ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔσται ὃς διαφεύξεται με ἢ ἀντίπη μοι»
αὐταὶ αἱ τοῦ

Εὐσέβιος. Commentarius in Isaiam (2018: 019)

“*Eusebius Werke, Band 9: Der Jesajakommentar*”, Ed. Ziegler, J. Berlin: Akademie-Verlag, 1975; *Die griechischen christlichen Schriftsteller*. Book 1, **sec.** 82, line 33

ὁ θεὸς καὶ κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ νέμων τὸ πρέπον. [σοὶ μὲν ταῦτα ἐποίσει, τὸν δὲ ἕτερόν σου τὸν Ἑλιακεῖμ παῖδα καὶ δοῦλον ἀγαθὸν ἑαυτοῦ εἶναι δοκιμάσας, τὴν σὴν ἐνδύσει στολὴν καὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ἀρχιερωσύνης τιμήσει ἐγχειρί-σας αὐτῷ, ἣν τέως ἐπὶ τοῦ παρόντος σὺ πεπίστευσαι οἰκονομίαν· ἄξιός γάρ ὁ ἀνὴρ τούτων. ἐπειδὴ καὶ προαχθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἔσται σοι ὁμοῖος ὑπερήφανός τις καὶ ἀλαζών. χάραν δὲ πατρὸς ἐφέξει πρὸς πάντας τοὺς μέλλοντας ὑπ' αὐτοῦ διοικεῖσθαι· διόπερ ὡς ἠπίῳ καὶ πράῳ τὴν δόξαν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ πραοτάτου καὶ δικαιοτάτου δώσει, ὥστε ἄρχειν τοῦ λαοῦ μετὰ πολλῆς ἐξουσίας, ὡς μηδένα ἀντιλέξειν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πραττομένοις. ἔσται δὲ ἐρριζωμένος καὶ

ἐστηλωμένος καὶ βεβαίως ἰδρυμένος ἐπὶ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν, ὡς πάντα τὸν ἐν

τῷ λαῷ ἔνδοξον μὴ ἀγωνιᾶν μηδ' ὑφορᾶσθαι **φθόνον** ἢ **βασκανίαν** ἐξ αὐτοῦ

γενησομένην ποτέ, πεποιθέναι δὲ ἐπ' αὐτῷ ὡς ἐπὶ πατρί. πάντες γοῦν ἀθρώως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου ἔσονται ἀνηρημένοι αὐτῷ, θαρροῦντες αὐτοῦ τῇ περὶ πάντας κηδεμονίᾳ.]

καὶ ταῦτα μὲν ἔσται περὶ τοῦτον, τὰ δὲ προλεχθέντα γενήσεται τῷ Σομνᾶ·

κινηθήσεται γὰρ καὶ μετασταθήσεται αὐτὸς οὗτος ὁ νῦν ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ, [ἐπεὶ μὴ ὀρθῶς μηδὲ πιστῶς διώκησεν ἣν ἐπιστεύθη οἰκονομίαν,

Ευσέβιος. Vita Constantini (2018: 020)“*Eusebius Werke, Band 1.1: Über das Leben des Kaisers Konstantin*”, Ed. Winkelmann, F. Berlin: Akademie–Verlag, 1975; *Die griechischen christlichen Schriftsteller*.Book 3, **Cha.** 4, **sec.** 1, line 2

τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους πολέμιον αἰνιττόμενος, ὄν καὶ δυνάμει τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνακειμένου σωτηρίου τροπαίου κατὰ βυθῶν ἀπωλείας κεχωρηκέναι ἐδήλου. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄνθη χρωμάτων ἠνίττετο διὰ τῆς εἰκόνοσ· ἐμὲ δὲ θαῦμα τῆς βασιλέως κατεῖχε μεγαλονοίας, ὡς ἐμπνεύσει θεία ταῦτα διετύπου, ἃ δὴ φωναὶ προφητῶν ᾧδέ που περὶ τοῦδε τοῦ θηρὸς ἐβόων, «ἐπάξειν τὸν θεόν» λέγουσαι «τὴν μάχαιραν τὴν μεγάλην καὶ φοβερὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν τὸν σκολιόν, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν τὸν φεύγοντα, καὶ ἀνελεῖν τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσει.» εἰκόνας δὴ τούτων διετύπου βασιλεύς, ἀλη-
θῶς ἐντιθεὶς μιμήματα τῇ σκιαγραφίᾳ.

Ταῦτα μὲν οὖν αὐτῷ καταθυμίως συνετελεῖτο, τὰ δὲ γε τῆς τοῦ **φθόνου βασκανίας** δεινῶς τὰς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ συντα-
ράττοντα καὶ τὸ Θηβαίων τε καὶ Αἰγυπτίων σχισματικὸν κακὸν οὐ σμικρῶς αὐτὸν ἐκίνει, προσρηγνυμένων καθ' ἐκάστην πόλιν ἐπισκόπων ἐπισκόποις, δῆμων τε δῆμοις ἐπανισταμένων καὶ μόνον οὐχὶ συμπληγάσι

Ευσέβιος. Constantini imperatoris oratio ad coetum sanctorum (2018: 021)“*Eusebius Werke, Band 1: Über das Leben Constantins. Constantins Rede an die heilige Versammlung. Tricennatsrede an Constantin*”, Ed. Heikel, I.A.Leipzig: Hinrichs, 1902; *Die griechischen christlichen Schriftsteller* 7.**Cha.** 9, **sec.** 1, line 14

καὶ τὴν τῆς φύσεως τῶν ὄντων ἐξέτασιν. ὁσάκις γὰρ ἂν τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν ἐπικρατήση, διαστρόφοις τισὶ μεθόδοις τὸ ἀληθὲς ἀποκρύπτονται· συμβαίνει δὲ αὐτοῖς ἐναντία δοξάζειν καὶ μάχεσθαι τοῖς ἀλλήλων δόγμασι, καὶ ταῦτα σοφοῖς εἶναι προσποιούμενοις. ὅθεν στάσεις τε δῆμων καὶ δυναστευόντων χαλεπαὶ κρίσεις οἰομένων τὸ πατρῶον ἔθος διαφθείρεσθαι· καὶ αὐτῶν ἐκείνων ὄλεθρος πολλάκις ἐπηκολούθησε. Σωκράτης γὰρ ὑπὸ διαλεκτικῆς ἐπαρθείς [καὶ] τοὺς χείρονας λόγους βελτίους ποιῶν, καὶ παίζων παρ'

ἕκαστα περὶ τοὺς ἀντιλογικοὺς λόγους, ὑπὸ τῆς τῶν ὁμοφύλων τε καὶ πολιτῶν **βασκανίας** ἀνήρηται. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Πυθαγόρας σωφροσύνην ἀσκεῖν προσποιούμενος ἐξαιρέτως καὶ σιωπὴν καταψευδόμενος ἐάλω· τὰ γὰρ ὑπὸ τῶν προφητῶν πάλαι ποτὲ προλεχθέντα, ἐπιδημήσας τῇ Αἰγύπτῳ, ὡς ἴδιά γε αὐτῷ ὑπὸ θεοῦ ἀναπετασθέντα τοῖς Ἰταλιώταις προηγόρευεν.

Ευσέβιος. Commentaria in Psalmos (2018: 034); *MPG* 23–24. Vol. 23, **P.** 536, line 34

ἡμῖν ἀποδέδεικται. Κάνταῦθα τοίνυν τῶν μὲν πολεμίων περιγενόμενος ἀναγέγραπται, νίκην τε πολλάκις ἀράμενος κατὰ τῶν ἀλλοφύλων. Δεινοὶ δὲ ἦσαν ἄρα ἐχθροὶ καὶ πολέμοιοι οἱ ἀφανεῖς αὐτοῦ ἐχθροὶ, οὓς παριστὰς καὶ διὰ τῶν προκειμένων ἔλεγεν· *Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ ραταιοί.* Ἐκ μὲν οὖν τῆς ἱστορίας οὐδετέρους φαίνεται ἐσχηκῶς ἐχθροὺς ἢ μόνον τὸν Σαούλ. Τοῦτο γὰρ παρέστησεν ἡ Γραφή μαρτυραμένη, ὅτι ἠγαπᾶτο ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ· καὶ τοῦτ' ἦν μάλιστα τὸ αἴτιον τῆς κατ' αὐτοῦ **βασκανίας**. Εἰ τοίνυν πάντες ἠγάπων τὸν Δαυῖδ, μόνος δὲ Σαούλ καὶ ἐπὶ τούτῳ φθόνῳ πιμπράμενος ἐπεβούλευσεν αὐτῷ, πῶς ἐνταῦθα πληθυντικῶς φησιν, *Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ· καὶ πάλιν, Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί;* Ἀλλὰ γὰρ σαφῶς διὰ τούτων παρίστανται ἀόρατοι καὶ ἀφανεῖς ἐχθροὶ, περὶ ὧν καὶ ὁ Ἀπόστολος ἔλεγεν·

Επιφάνιος Panarion (= *Adversus haereses*) (2021: 002) “*Epiphanius, Bände 1–3: Ancoratus und Panarion*”, Ed. Holl, K. Leipzig: Hinrichs, 1:1915; 2:1922; 3:1933; *Die griechischen christlichen Schriftsteller* 25, 31, 37. Vol. 2, **P.** 455, line 3

ἅτε ἐν ὑφεστηκόσιν ἀεὶ καὶ ἀθανάτοις σώμασι τὴν κατὰ τὸ ἀμάρτημα μεγάλην τρέφοντες νόσον. διὸ δὴ καλῶς ταύτην πρὸς ἄμφω σωτηρίαν καὶ ψυχῆς καὶ σώματος φαρμακευτικῆς τρόπον καθάρσεως τὸν θάνατον ὁ θεὸς ἠύρατο, ἵνα πανάμωμοι καὶ ἀσινεῖς οὕτως ἐξεργασθῶμεν.

35. 8Φέρε γάρ, ἐπειδὴ πολλῶν δεῖ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα παραδειγμά-

των, ἐντεῦθεν αὐτὰ μάλιστα σκεπτώμεθα, μὴ ἀφιστάμενοι, πρὶν ἂν πρῶτον εἰς εὐδηλοτέραν ἐρμηνείαν ἀποτελεωθῆσιν καὶ ἀπόδειξιν ὁ λόγος. φαίνεται τοίνυν ὡσπερὶ τις δημιουργὸς ἄκρος ἄγαλμα καλὸν ἀπὸ χρυσοῦ

κατεσκευασμένον ἢ ὕλης ἐτέρας αὐτῷ καὶ πάντα τὰ μέλη συμμέτρως εἰς κάλλος διακεκοσμημένον πάλιν χωνεῦσι, λελωβημένον ἄφνω θεασάμενος

ὑπὸ τινος ἀνθρώπου πονηροτάτου, ὃς οὐκ ἐνεγκὼν ὑπὸ **βασκανίας** εὐπρε-

πὲς εἶναι τὸ ἄγαλμα ἐσίνατο, ματαίαν ἡδονὴν καρπιζόμενος τοῦ **φθόνου**. πρόσσχεσ γάρ, ὡ σοφώτατε Ἀγλαοφῶν, ὅτι, εἰ βούλοιο μὴ εἶναι σεσινωμένον ὅλως ὁ δημιουργὸς καὶ ψεκτὸν τὸ μετὰ τοσαύτης αὐτῷ σπουδῆς τε καὶ φροντίδος πεπονημένον, πάλιν προτραπήσεται συγχωνεύσας αὐτὸ τοιοῦτο

Επιφάνιος Panarion (= Adversus haereses) Vol. 3, P. 2, line 19

φλωθεῖς τὸν νοῦν ἐξήμεσας ἰὸν τοῖς πεισθεῖσί σοι καὶ γέγονας

Κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως με, τῆς δὲ ἀκολουθίας ξε.

1. Παῦλος ὁ Σαμοσατεὺς καλούμενος τούτους διαδέχεται, γεγονῶς μετὰ Ναυᾶτον καὶ Ὠριγένην, τὸν λοιπὸν ἐν αἵρέσει ἀριθμούμενον, δι' ἣν ἠθέλησεν ὑψαυχενίαν ἑαυτῷ ἐπισπάσασθαι καὶ ἐπαρθῆναι κατὰ τῆς ἀληθείας διὰ τῆς κομπώδους αὐτοῦ φλυαρίας καὶ ἐκ διαβόλου ἐπισεπισμένης ἐννοίας, ὃν πενθεῖν δεῖ ὡς ἀληθῶς «φθόνῳ διαβόλου» ἐξοκείλαντα

καὶ ἀπὸ ὕψους παραπεπτωκότα· ἐπ' αὐτῷ γὰρ πληροῦται τὸ εἰρημένον »**βασκανία** φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον».

Οὗτος δὴ οὖν ὁ ἡμῖν εἰς διήγησιν ἐπιμνημονευόμενος Παῦλος ὁ Σαμοσατεὺς, οὗ τοῦ ὀνόματος ἐν ἀρχῇ ἐμνήσθημεν καὶ τῆς αἵρέσεως αὐτοῦ νῦν ποιούμεθα τὴν διήγησιν, ἀπὸ Σαμοσάτων ἦν, τῆς ἐπὶ τὰ μέρη τῆς Μεσοποταμίας καὶ Εὐφράτου· ὃς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐν ἡμέραις Αὐρηλιανοῦ καὶ Πρόβου τῶν βασιλέων ἐπὶ τῆς Ἀντιοχείων καθίσταται ἐπίσκοπος τῆς ἀγίας καθολικῆς ἐκκλησίας. ἀρθεῖς δὲ τῇ διανοίᾳ ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας καὶ ἀνεκαίνισε τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρτέμωνος, τοῦ ποτε ὄντος ἐν ἀρχῇ πρὸ ἐτῶν πολλῶν καὶ ἐσβεσμένου.

Επιφάνιος Panarion (= Adversus haereses) Vol. 3, **P.** 137, line 14

τὰ βρέφη μεταλλάττειν, τιμωρηθέντα καὶ βασιλικῆ ἀπειλῇ ὑποπεσόντα, τοῦ μὴ φθάσαι εἰς ἀγῶνα, ὅπως κομίσωνται τὰ βραβεῖα.

Ἴδωμεν δὲ καὶ ἄλλας θεωρίας. κάλει μοι Σαλομῶντα τὸν μακάριον καὶ σοφώτατον πρὸς ἔλεγχον τοῦ Ἰερακᾶ τούτου. δεῦρο, προφητῶν μακαριέστατε, «ὁ λαβὼν παρὰ κυρίου χύμα καρδίας καὶ σοφίας, ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης», τί ἂν περὶ τῶν παίδων φρονοίης;

καὶ φησί «γῆρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὔτε ἀριθμῶ ἐτῶν μεμέτρηται. πολιά δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος, γενόμενος ἄμεμπτος θεῷ ἠγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέθη. ἠρπάγη, μὴ ἢ κακία αὐτοῦ ἀλλάξη σύνεσιν, ἢ δόλος ἀπατήση ψυχὴν αὐτοῦ. **Βασκανία** γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς

ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.» καὶ ὅτι μὲν οὖν περὶ παίδων λέγει ἐξῆς ἐπιφέρει λέγων «τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσεν χρόνους μακρούς», ἵνα εἴπη, τελευτήσας νέος ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς. «ἀρεστή γὰρ ἦν κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας.» καὶ τῷ Ἰερεμῖα φησὶν ὁ κύριος «πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ, ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ ἐξελθεῖν σε ἐκ μήτρας, ἠγίακά σε».

5. Ἴδωμεν δὲ αὐτὸν τὸν σωτήρα, τὸ ἀψευδὲς στόμα, τὸ γινῶσκον τὰ πάντα· δεῦρο, κύριε, βοήθει τῇ διανοίᾳ ἡμῶν, ἔλεγξον δὲ τὸν Ἰερακᾶν καὶ τὴν αὐτοῦ προπέτειαν. «προσηλθον αὐτῷ» φησι «τὰ παιδία, ἵνα θῆ χειρας ἐπ' αὐτὰ καὶ εὐλογήσῃ. οἱ δὲ μαθηταὶ ἀπωθοῦντο αὐτὰ καὶ

Επιφάνιος Panarion (= Adversus haereses) Vol. 3, **P.** 384, line 29

Ἴλλησι Χριστὸς θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία, ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ». πῶς οὖν οὐκ ἂν τις τὸν Ἄετιον ἐν τοῖς Ἰουδαίοις μὲν διὰ τὸ σκάνδαλον τῶν αὐτοῦ συλλογισμῶν καταστήσειεν, Ἴλληνα δὲ νομίσειε διὰ τὸ ἐκ τῆς ἰδίας ἐθελοσοφίας μωρίαν ἠγεῖσθαι τὴν τοῦ θεοῦ ἀλήθειαν; καὶ γὰρ εἷς καὶ κρείττων ὢν πάσης κτίσεως καὶ δημιουργίας ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, οὐ παρὰ τοῦτο, ὅτι ἐστὶ κρείττων τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγενημένων, οὐ ποιεῖ καὶ κτίζει τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγονότα· οὐδὲ γὰρ φθονεῖ τῇ ἰδίᾳ ἀγαθότητι. οἴκοθεν γὰρ ἔχει τὸ αὐτοάγαθον, ὅπερ ἐστὶ πάντων κρείττον. οὔτε γὰρ εἶσω παθῶν

περιέχεται ἢ **φθόνου** ἢ **βασκανίας** ἔνεκα τὰ ὄντα ἐξ οὐκ ὄντων ἐτελεσιούρησεν. οὐ γὰρ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγονότα, ὑποβεβηκότα δὲ τὴν αὐτοῦ ἀσύγκριτον θεότητα, [οὐ] καθ' ἑαυτοῦ ἐπενοήθη, * τὰ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντα, ἀλλ' εἰς δόξαν αὐτοῦ, πρὸς τὸ δεῖξαι τὴν ἄφθονον αὐτοῦ θεότητα· αὐτοαγαθότης οὕσα καὶ αὐτοουσία, ἐπικοινωνοῦσα τοῖς ἐξ αὐτοῦ ἐξ οὐκ ὄντων κτισθεῖσι τὸ εἶναι, αὐτὰ θελήσας καὶ μετέχειν τῆς αὐτοῦ (ἕκαστον τῶν κεκτισμένων κατὰ τὴν ἀναλογίαν) δωρεᾶς ἐκάστης ὑποθέσεως· φωστῆρσι μὲν τὸ φῶς κεχάρισται, οὐρανῶ δὲ τὰ κάλλη τῆς διακοσμήσεως, γῆ τε καὶ τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸ αὐτοῦ βούλημα μέρη ἀρετῆς ἐχαρίσατο, ἀγγέλοις τε τὸ δοῦναι αὐτοῖς ἀφθαρσίαν καὶ ἄλλαις ἀγίαις

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Funeris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (orat. 43) (2022: 006)

“Grégoire de Nazianze. Discours funèbres en l'honneur de son frère Césaire et de Basile de Césarée”, Ed. Boulenger, F.Paris: Picard, 1908.

Cha. 37, **sec.** 1, line 5

σαι τροφήν οὐ ρέουσας οὐδ' ἀπιοῦσαν, ἀλλ' ἀεὶ μένουσαν· ἥς σιτοδότης ἦν ἐκεῖνος, καὶ μάλα πλούσιος, ὁ πενέστατος ὧν ἴσμεν καὶ ἀπορώτατος, οὐ λιμὸν ἄρτων, οὐδὲ δίψαν ὕδατος ἐξιώμενος, λόγου δὲ πόθον τοῦ ἀληθῶς ζωτικοῦ καὶ τροφίμου, καὶ εἰς αὐξήσιν ἄγοντος πνευματικῆς ἡλικίας τὸν καλῶς τρεφόμενον.

Ἐκ δὴ τούτων καὶ τῶν τοιούτων, – τί γὰρ δεῖ πάντα λέγοντα διατρίβειν; – ἄρτι τοῦ φερωνύμου τῆς εὐσεβείας μετατεθέντος καὶ ταῖς ἐκείνου χερσὶν ἠδέως ἐναποψύξαντος, ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν τῆς ἐπισκοπῆς θρόνον ἀνάγεται· οὐκ ἀμογητὶ μὲν οὐδὲ ἄνευ **βασκανίας** καὶ πάλης τῶν τε τῆς πατρίδος προεδρευόντων καὶ τῶν πονηροτάτων τῆς πόλεως ἐκείνοις συντεταγμένων.

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Carmina dogmatica (2022: 059); *MPG* 37.

P. 444, line 6

Ἐνθεν ἀπεχθαίρει πινυτόφρονας, οὐρανίης δὲ Εἴργει πάντας ὁδοῖο, χολούμενος ἦν διὰ λώβην. Οὐδ' ἐθέλει θεότητος, ὅθεν πέσεν, ἄσσον ἰκέσθαι Πλάσμα Θεοῦ· ξυνήν γὰρ ἔχειν ἐπόθησε βροτοῖσιν Ἀμπλακίην σκοτίνην τε· τῶ ἐκβαλεν ἐκ παραδείσου,

Κύδεος ἰμείροντας ὁ βάσκανος ἰσοθέοιο.
 Ὡς ἄρ' ὄγ' οὐρανίης ἐξ ἄντυγος ἦλθεν ἀερθείς·
 Ἄλλ' οὐ μῶνος ὄλισθεν, ἐπεὶ δέ μιν ὄλεσεν ὕβρις,
 Κάπεσε σὺν πλεόνεσσι, ὅσους κακίην ἐδίδαξεν
 (Ὡς στρατὸν ἐκ Βασιλῆος ἀπορρήξας τις ἀλιτρὸς),
Βασκανίη τε χοροῖο θεόφρονος ὑψιμέδοντος,
 Καὶ πλεόνεσσι κακοῖσιν ἔχων πόθον ἐμβασιλεύειν.
 Ἐνθεν ἄρ' ἐβλάστησαν ἐπιχθόνιοι κακότητες,
 Δαίμονες ἀνδροφόνοιο κακοῦ βασιλῆος ὀπηδοί,
 Ἄδρανέα, σκιδόντα, δυσαντέα φάσματα νυκτὸς,
 Ψεῦσταί θ', ὕβρισταί τε, διδάσκαλοι ἀμπλακιάων,
 Πλάγκται, ζωροπόται, φιλομειδέες, ἐγρεσίκωμοι,
 Χρησμολόγοι, λοξοί, φιλοδήριες, αἱματόεντες,
 Ταρτάρειοι, μυχόεντες, ἀναιδέες, ἀρχιγόητες,
 Ἐρχόμενοι καλέουσιν, ἀπεχθαίρουσι δ' ἄγοντες·

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Carmina dogmatica P. 459, line 4

Εἶκον ὀδυρομένοισι, λιταζομένοισιν, ἄνακτος
 Μῆνιν ἀεὶ προφέρουσι. Πάρος γε μὲν ὄλλυον αὐτούς.
 Οὐδὲ μὲν οὐ βασιλῆες ἐτάρβειον, ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν
 Οἱ πλέονες κακίους, οὐδ' ἄλσεα πάμπαν ἔλειπον,
 Οὐδ' ὀρέων κορυφὰς, καὶ δαίμονας αἱματόεντας.
 Τοῦνεκα καὶ μέγαλοιο Θεοῦ ζηλήμονα μῆνιν
 Εἴρυσαν, ἐκ δὲ τίναχθεν. Ὁ δ' ἀντεισηλθὼν ἔγωγε
 Ἄτραπιτὸν ζήλοιο ποδηγεσίῃ σφίσις ἔλκων,
 Πίστιν ἐς εὐσεβέα Χριστοῦ παλίνορσα φέρεσθαι,
 Ὅψε μεταστρεφθεῖσιν, ἐπὴν κορέσωνται ἀνίης,
Βασκανίη λαοῖο νεήλυδος, ᾧ διάμειφθεν.
 Ἀλλὰ τὰ μὲν μετόπισθ'. Οἱ δ' ὡς νόμον εἶχον ἄτιμον,
 Ὑστάτιον τοιῆσδε βροτῶν γένος ἔμμορε τιμῆς,
 Νεύμασιν ἀθανάτοιο Πατρὸς, καὶ ἔργμασι Παιδός·
 Χριστὸς ὅσον βροτέων ἐνὶ σώματι κάτθετο μοίρης
 Οὐρανίης, λεύσσω κακίης ὑπο θυμοβόροιο
 Δαπτόμενον, σκολιὸν τε βροτῶν μεδέοντα δράκοντα,
 Ὡς κεν ἀναστήσειεν ἐὼν λάχος, οὐκ ἔτι νοῦσον
 Ἄλλοισιν ἐφέηκεν ἀρηγόσιν (οὐ γὰρ ἐπαρκές

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Carmina moralia (2022: 060); MPG 37.P. 531, line 9

Οὐ πᾶσ' οὐδ' ἐπὶ πάντας, ὄρον δ' ἐπέθηκε πόθοισιν,
 Ὅν ῥα γάμον καλέουσ', ὕλης ἀμέτροιο χαλινὸν,
 Ὡς μὴ μαιμώωσα, καὶ ἄσχετα μαργαίνουσα,
 Προφρονέως ἀγγελῆδὸν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντων,
 Ῥήξειεν μερόπων ἱερὸν γένος ἐκ φιλότητος
 Ἀζυγέος, πολέμους δὲ καὶ ἔχθρα πᾶσιν ὀρίνη
 Οἴστρος ἀσημάντοισι φορεύμενος ἀφραδίησιν.
 Ὅφρα μὲν οὖν μήτειρα βροτῶν ἐπεδεύετο γαῖα,
 Οὐδ' εἶχεν κόσμον τὸν ὑπέρτατον, ὥσπερ ἔμελλεν,
 Ἀλλὰ καὶ ὁ πρότιστος ἀτασθαλίησιν ἐῆσι,
Βασκανίη τε δράκοντος ἀδευκέος ἐκ παραδείσου
 Βληθεὶς ἀνδροφόνοιο φυτοῦ διὰ γεῦσιν ἀλιτρῆν,
 Δερματίνοισι χιτῶσιν ἐὴν ἔβρις' ἐπὶ γαῖαν·
 Τόφρα δὲ καὶ δυὰς ἦεν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρίστη,
 Καὶ γάμος, ἀνδρομέης γενεῆς φύσις, ἄλκαρ ὀλέθρου.
 Ὡς κεν ἀπολλυμένων τε καὶ ἐρχομένων μετόπισθεν
 Ἐλκῆται μερόπων τρεπτὸν γένος, οἷα ῥέεθρον,
 Ἄστατον ἐκ θανάτοιο, καὶ ἰστάμενον τεκέεσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κόλποι τε καὶ εὐρέα πείρατα γαίης,
 Ἄντολή τε, δύσις τε, νότου πλευρῆ, βορέου τε
 Πλησθεν ἐφημερίων, ὕβριν δ' ἐξέξεσεν ἰλὺς,

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Carmina moralia P. 950, line 14

Σοφία νομιζέσθω δὲ τῶν ὄντων θεά.
 Ἡ δ' ἀπλότης ἕξις τις ἀργὴ πρὸς κακόν.
 Ἡ διπλὴ δὲ, τοῦ τρόπου κακουργία.
 Ἡ δ' ἡδονή, ψυχῆς τίς ἐστι λειότης·
 Λύπη δὲ, δηγμὸς καρδίας καὶ σύγχυσις.
 Φροντὶς δ' ἐλιγμὸς, ἢ μέριμνα τὸ πλεόν.
 Σκέψις, λογισμῶν ἀντίθεσις εἰς πρακτέα.
 Κρίσις δὲ πῆξις τῶν νοδὸς βουλευμάτων·
 Ῥίψιν δὲ τούτων οἶδα τὴν ἀκηδίαν.
Φθόνος δὲ τῆξις εὐροούντων τῶν πέλας.
 Ἡ **βασκανία** δὲ καὶ βλάβη διὰ **φθόνον**.
 Τῶν δ' αὖ κακίστων μέμψις, αἰνετὸν πάθος
 Αἰδῶς δὲ συστολή τίς ἐστ' αἰσχους φόβω.
 Αἰδοῦς δὲ περιφρόνησις, ἢ ἰταμότης.
 Σπουδὴ δὲ, σύστασις τίς εἰς προκείμενα·
 Λύσιν δὲ ταύτης οἶδα τὴν ῥαθυμίαν.
 Ὁ δ' ὄκνος ἐστὶ πρὸς τι δυσκινησία.

Ζήλος δ' ὁ μὲν μίμησις, ὁ δ' ἀνία τις.
 Φίλτρου κλαπέντος εἰς ξένον ποθούμενον,
 Καλοῦσι δ' αὐτὴν ζηλοτυπίαν οἱ πάλαι.
 Ἀλαζονείαν, ὄγκον οἶδα καρδίας·

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Carmina quae spectant ad alios (2022: 062);
MPG 37.P. 1476, line 4

Καὶ Χριστὸς μερόπεσσι, φόρου παρεόντος, ἐμίχθη,
 Ἦνίκα Καῖσαρ ὄλην γαῖαν ἀπεγράφετο·
 Καὶ τέλος αὐτὸς ἔδωκε βροτῶ Θεὸς, ὥς κεν ὀπάσση
 Θνητοῖς δουλοσύνης τήνδε παρηγορίην.
 Ἄζεο τὴν Χριστοῖο χάριν, καὶ φεῖδεις λαῶν·
 Ἄζεο, καὶ σὺ γράφη βίβλον ἐς οὐρανίην
 Ἐσθλὴν, ἐσθλὰ γράφων· εἰ δ' ἔμπαλιν, ἄλλος ἐνίσποι·
 Ἔμπα γε μὴν ὀσίως λωῖόν ἐστι γράφειν.
 Οὐχ ἄλλος, ὅτι βροτοῖσι βαρὺν ζυγὸν ἤγαγε πρώτη
 Ἀρχεγόνου κακίη, καὶ φυτὸν ἀνδροφόνον,
Βασκανίη τε δράκοντος, ἀτασθαλίη τε γυναικὸς,
 Γεῦσις τ' οὐλομένη γνώσιος ἀντιπάλου,
 Ἦ με θνητὸν ἔθηκε, καὶ ἐς χθόνα, ἔνθεν ἐτύχθην,
 Αὐθις ἀπώσαμένη, λυπρὸν ἔθηκε βίον,
 Ὡδινὰς τε μόθους τε καὶ ἐς πλατὺ νῶτον ἀρούρης
 Κύπτοντα ζῶειν, τειρόμενον καμάτοις;
 Ἀλλὰ με καὶ πλεόνεσσιν ἀδελφεὸς ἄλγεσι δώσει,
 Χοῦς εἷς, ἔν τε ἰῆ κείμενος ἀμπλακίη;
 Οὐ θέμις, οὐδ' ἐπέοικεν, ἐπεὶ πολὺ λωῖόν ἐστι
 Φάρμακον, ἢ πόνον, τοῖς νοσέουσι φέρειν.
 Τοῦτό σοι ἡμετέρη ξεινήϊον, ὧ πανάριστε,

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. Carmina quae spectant ad alios **P.** 1537, line 4

Τόνδε συνεξεσάωσε, φίλον κτέαρ, οἶον ἀπ' ἄλλων,
 Ὡ πλεόν, ἢ πλεόνεσσιν ἀγάλλεται ἄλλος ἐπ' ἐσθλοῖς,
 Μῦθος γάρ τε βροτοῖς αἰδοῖον ἄνδρα τίθησι.
 Τεκμαίρου δ' Ὀδυσῆϊ, τὸν ἐκ πόντοιο φυγόντα,
 Γυμνὸν, καὶ μελέεσσι τετραμμένον, αἰπὸν ἀλήτην,
 Μύθοισιν πυκνοῖσιν ἰκέσιον ἀντιάσαντα,
 Παρθενική περ εὐῶς, ἠδέσσατο, καὶ βασιλεία,
 Φαιήκεσσι τ' ἔδειξε, καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ,
 Ξεῖνον, ναυηγὸν, πάντων γεραρότερον ἄλλων.

Μῦθοι, καὶ πλεόνεσσιν ἐπ' ὄμματα πικρὰ φερούσης
Βασκανίης, τελέθουσιν ὑπέρτεροι· οὐ γὰρ ἀρίστοις
 Ὁ **φθόνος**, οἷς δ' ἀδόκητος ἔβη τύφος, οἶδε παλαίειν.
 Ὡ μῦθοι, μύθων ἐπιδευέες, ὡς ποθέεσκον
 Σοῖς ἀγαθοῖς ἐπέεσσιν ἐμὸν λόγον ἰσοφαρίζειν!
 Ἀλλὰ τὰ μὲν κατέμαρψα, τὰ δ' οὐ σθένος, ἀλλὰ δὲ παιδὸς
 Γλῶσσα φίλη κατέλεξεν ἐπειγομένοισι πόθοισιν
 Ἐκ πολιῆς νεότητος, ὃ μοι πλεόν ἦτορ ἐγείρει.
 Ἀλλ' ἴθι μοι, τοκέων τε λιταῖς καὶ σῆσι πιθήσας,
 Πρόφρων, ἀρτεμέων τε, σὺν ἐλπωρῆσιν ἀρίσταις,
 Οἷ ποθέεις, πομπὸς δέ σ' ἄγοι πατρώϊος ἐσθλός.
 Καὶ γὰρ ἐς ἡμετέρην βιοτὴν Θεὸς ὄμματα βάλλει.

Valerius **Apsines** Rhet., **Ars rhetorica** (2027: 001)“*Rhetores Graeci*, vol. 1”, Ed. Spengel, L.Leipzig: Teubner, 1856, Repr. 1966.**P.** 347, line 7

καὶ τοῦ δικαίαν ἐνεγκεῖν τὴν ψῆφον περὶ ὧν κρίνετε,
 τούτοις μὲν μὴ προσέχειν, τῶν δὲ περὶ ὧν ἡμεῖς ἐγκα-
 λοῦντες ἤκομεν ἀπαιτεῖν τὸν λόγον.

Ἄλλο. Ἐν πᾶσι δὲ τοῖς ἀντιπίπτουσιν ἐξ ἐννοίας
 προοιμακῆς, ὅπου σὺ τὸ ἀντιπίπτον λύσεις, ὁ ἐναντίος
 αὐτὸ θήσει. πολλῶν δὲ ὄντων τῶν ἐξ ἐννοίας ἀντιπι-
 πτόντων, ὡς μικρῶ πρόσθεν εἰρήκαμεν, ἐν ἐλώμεθα πα-
 ραδείγματος ἕνεκεν, οἷον δοκεῖς διὰ **φθόνον** λέγειν, τῷ
 δὲ ἐναντίῳ ἀρμόσει αὐτῷ τούτῳ χρήσασθαι ἀναστρέψαντι
 καὶ λέγοντι· οὐκ ἔστιν ἄδηλον, ὧ δικασταί, τοῦτο ὅτι
 φθόνῳ καὶ **βασκανία** τὴν γραφὴν ταύτην καὶ τὴν κατη-
 γορίαν συνθεῖς οὗτος εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθεν.

Ἄλλο. Ἐν πᾶσι τοῖς ζητήμασιν, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ὁ κα-
 τηγορῶν φανερῶς καὶ μέγα τι ἠδίκηται, τῷ κατὰ συνδρο-
 μὴν χρήσεται προοιμίῳ οὕτως· οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ
 παριόντες εἰς ὑμᾶς, ἐπειδὴν τινος κατηγορεῖν μέλλωσι,
 τοῦτο αὐτοῖς ὑπάρχειν ἀξιοῦσι παρ' ὑμῶν, τὸ μὴ δι'
 ἔχθραν δοκεῖν κατηγορεῖν· ἐγὼ δὲ οὐ τοῦτο ἂν ἀρνη-
 θείην, καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην, εἰ μὴ φαινοίμην μισῶν τὸν
 τηλικαῦτα ὑμᾶς ἠδικηκότα, καὶ ἔστω παράδειγμα

Σωπάτερ. Διαίρεσις ζητημάτων (2031: 001)“*Rhetores Graeci*, vol. 8”,
 Ed. Walz, C.Stuttgart: Cotta, 1835, Repr. 1968.Vol. 8, **P.** 8, line 13

αἱ θεράπαινοι εἰρήκασιν φαρμακείαν μὲν μὴ συνειδέναι τῇ μητρὶ τῆς κόρης, μοιχείαν δὲ πρὸς τὸν τῆς κόρης νυμφίον· διαβάλλειν δεῖ τοὺς μάρτυρας, τουτέστιν τοὺς δούλους· ἰσχυρίζεσθαι δὲ τοῖς εἰκόσι· καὶ πάλιν ἐν τῷ ἀφορῶντι εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ κρινομένῳ τυραννίδος διαβάλλειν μὲν τὰ εἰκότα, ἐπιζητεῖν δὲ τοὺς μάρτυρας· ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ζητήματος ἰσχυριζόμενος Ἀλκιβιάδης τοῖς μάρτυσιν ἀσθενῆ πάνυ ἀποδείξει τὰ εἰκότα· οἷον εἰ ἔλεγε, ἀλλὰ μὴν τὸ μὴ παρέχειν τοὺς μάρτυρας, ἀξιοῦν δὲ καὶ μὴ παρόντων τῶν συνειδόντων κρίνεσθαι, οὐχ ἑτέρου τινὸς ἢ **βασκανίας** τὸ τοιοῦτο τεκμήριον, καὶ τὰ τοιαῦτα· εἶτα ἀπόστρεφε τὸν λόγον, ἢ ἑτέροις τισὶν εἶδεσι ποίκιλλε τὴν ἀπαγγελίαν· οἷον, κρίνεις· εἶπέ μοι· καὶ τοὺς συνειδότας ἀφαιρεῖς τοὺς δικάζοντας καταδρομὴν ἐξ ἀκροπόλεως καὶ ἐγκαλεῖς, καὶ τὴν παρασκευὴν οὐ δεικνύεις τῷ τὴν ἐπήρειαν ὑπομεῖναι μέλλοντι καὶ τὰ τοιαῦτα· εἶτα στρέφε κῶλον, καὶ τὸ λεγόμενον ἐνθύμημα ἔπαγε· οἷον οὕτως· καὶ μὴν εἰ δρᾶσαι μὲν τοιοῦτον τῶν συνεργούντων χωρὶς ἀδύνατον, πῶς κρίνεσθαι προσῆκον μὴ παρεστῶτος τοῦ κοινωνήσαντος; καίτοιγε ἴσμεν τοῦθ', ὅτι τῶν μεγίστων ἐγκλημάτων ὁ κατήγορος, ἂν ἀφέληται

Σωπότερ. Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 48, line 7

καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, ἐκεῖθεν δῆλον· οὐ γὰρ εἴ τις φεύγει ἑαυτῷ σύνοιδε· διὸ παρατηρεῖν δεῖ, τί μὲν ἀντιστρέφει κυρίως τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, καὶ τί μὴ μετὰ ταῦτα ἀνέρχη ἐπὶ τὸν Δημοσθένους στοχασμὸν, ὅτι συνέστηκεν· ἀλλ' ἔστω, δεδόσθω ἀνηρηθῆσθαι παρὰ τοῦ Ἀριστάρχου Νικόδημον· τίς με ἐλέγχει; οἶδε πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν τὸν Δημοσθένην ὀρμήσαντα παῖς συμπαρῶν, ἑταῖρος, φίλος, συγκοινωνήσας τοῦ σκέμματος· ἀλλ' αὐτὸς Ἀρίσταρχος συνεγνωκέναι με κατήγγειλε· καὶ μὴν οὐ προσῆκον φθόνῳ τὰς κατηγορίας συνίστασθαι μηδὲ **βασκανία** καθιστᾶν τινα περὶ τῶν ὄλων εἰς κίνδυνον, ἀλλ' ἐλέγχους ὑποδεικνύειν τὸ ἐγκλημα, καὶ μαρτυρία πιστῇ διελέγχειν τὰ δράματα· ἐκοινώνησε Δημοσθένης τοῦ σκέμματος· ἀναπολόγητον νῶτον μετὰ τὴν μαρτυρίαν ἀπέκτεινε· συνέγνωκεν Ἀρίσταρχος βουλευσαμένῳ τὸν φόνον· πίστωσαι ταύτην ἐλέγχων τὴν κοινωνίαν γραφόμενος· ἕως δὲ ἀποσυλᾶς τῆς γραφῆς τὴν ἀπόδειξιν, καὶ τὸν ἔλεγχον οὐ προστιθῆς κατηγορῶν, συκοφαντῶν

Δημοσθένην, ἐάλωκας σοφίζόμενος τὴν γραφὴν. οὐ γὰρ δυνατὸν τοὺς δικάζοντας μὴ πανταχοῦ τοὺς ἐλέγχους ἐπιζητεῖν. εἶτα βουλήσει Δημοσθένους· οὐ γὰρ ἐστὶν εἰπεῖν,

Σωπάτερ. Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 167, line 7

Σωκράτης ἐπὶ λύμῃ τῶν νέων συνήφθη τάλκιβιάδῃ, καὶ πάντων ἡμῶν ἔτι μείζους ἐχόντων ἐκ τῆς τούτου συνουσίας τὰς ἐλπίδας, ὡς ἤδη τῆς πολιτείας ἀναγκάσει τὸν Ἀλκμαιωνίδην ἀνθέξεσθαι, ὥστ' ἤδη τοῦ βήματος ἐπιλαβέσθαι καταναγκάσει τὸν νέον, αὐτὸς ἐκ τῶν ἐναντίων ἐφάνη τῷ δήμῳ πολέμιος, αὐτὸς ἀπάντων ἡμῶν τὰς ἐλπίδας παρέτρεψε, καὶ τὸν Ἀλκμαιωνίδην κατὰ μικρὸν χειρωσάμενος τὸ μὲν πρῶτον συνεβούλευσεν ἀποσχέσθαι τῆς πολιτείας· καὶ πρόσθεσ τούτῳ ἠθοποιῶν· ὅτι ἔλεγε, δεινὸν ἢ πολιτεία, ταραχῆς πεπληρωμένη ὥσπερ ἐν κλύδωνι, ἐπιβουλάς, **φθόνους**, **βασκανίας** ἔχουσα, καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ τοιαύτας ἠφίει πρὸς Ἀλκιβιάδην Σωκράτης φωνάς, οὐκ ἐννοῶν Περικλέα τὸν Ἀλκμαιωνίδην, οὐ λογιζόμενος τοὺς προγόνους τοὺς ἄνωθεν, τὰ τῆς πόλεως ἐξαίρετα· ἀλλ' ἐπὶ τούτοις οὐ πείθων τὸν νέον τοῖς ῥήμασι πάσης ἀνάγκης εὔρε τρόπον πρὸς αὐτὸν χαλεπώτερον, καὶ τὸν νέον ὀρκῶν ἀποσχέσθαι τῆς πολιτείας ἔπειθε· καὶ τῆς τοιαύτης αὐτῷ συνουσίας μάρτυρας ἐποιεῖτο τοὺς κρείττους· οὕτω Σωκράτης παρασκευάζει τῇ πόλει τοὺς νέους· οὕτω ποιεῖ τῆς πολιτείας ἐρᾶν· καὶ τὰ τοιαῦτα. ΟΡΙΚΩι ἐξῆς παραγραφικῶ, ὁμοίως **Σωπάτερ.** Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 203, line 23

τα. ἔστι δὲ λίαν πομπικὸς, οἷον ἀπὸ τῶν χρημάτων, ὅτι τοσαῦτα προεμαντευσάμην τῇ πόλει τὰ τρόπαια, ἐντεῦθεν νικᾶν τοὺς πολεμίους ἠρξάμην. καὶ τοῦτο παρὰ τὸν πόλεμον γεγένηται μοι πρῶτον στρατήγημα. ταῦτά μοι πρὸ τοῦ τροπαίου τὰ λάφυρα. ἐντεῦθεν νικᾶν τοὺς πολεμίους ἠρξάμην. Εἶτα μετὰ τὰ τοιαῦτα ἐρεῖς· τί δὴ ἐπαγγέλλομαι τῇ πόλει αἰχμαλώτους· πληρώσω τὸ δεσμοτήριον σωμάτων, τὸ δὲ πεδίον νεκρῶν· τότε μοι φανείτω ὁ κατήγορος, ὅταν ἄγω παῖδας, γυναῖκας, ὅταν αὐτοὺς τῶν πολεμίων τοὺς στρατηγούς, ἀλλ' ἴσως **Φθόνος** ἦν, **βασκανία** τοῦ κατορθώματος· τοῦτ' αὐτοῖς τὴν γραφὴν ἀνεκίνησε. τοῦτο συνήγαγε τὸ δικαστήριον, ἀλλ'

αὐτὸς οὐ μνησικακήσω τῇ πόλει. τί με ἐπὶ πολὺ κατέ-
 χετε; ἀπολύσατε τοῦ βήματος· ἐντεῦθεν κατὰ τῶν πο-
 λεμίων ἐπέγομαι· ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου λαβεῖν σπουδά-
 ζω τὴν παράταξιν· δεῖξαι τὸν προδότην τοῖς κατηγο-
 ροῖς καὶ δευτέραν νίκην προήρημαι.

Σωπάτερ. Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 303, line 18

τοιούτον ἔχθρας μετῆν, ὡς τιμᾶν ἐπαινεῖν οὐκ ἔχειν ὅ-
 τι προσείπη κατ' ἀξίαν τὸν πένητα, παρεχούσης μὲν ἐν
 μέρει τῆς ἐπιεικείας τὰ θαύματα, τῆς δὲ σωφροσύνης
 τὴν ἔκκληξιν. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν κοινὸν ἔδει προστάτην
 νομίζεσθαι, καὶ δημηγόρον ἐπ' ἐκκλησίας εἶναι καὶ σύμ-
 βουλον, τότε τὸ μῖσος κατ' αὐτοῦ δυσχεραίνοντα, σα-
 φῶς δὲ τὴν ἐξαιτήσιν φανταζόμενον, ἐνταῦθα δυνατὸν
 καὶ ἠθοποιῖαν πλάσαι, ὅτι αἰσθανόμενος ἔλεγον πρὸς
 ἑμαυτὸν, ὅτι ἀκράτῳ τῇ πρὸς τὴν πόλιν εὐνοίᾳ ὁ πένης
 κέχρηται. κινήσει τινὰ κατ' αὐτοῦ πάντως ἐπὶ τοῦ βήμα-
 τος πόλεμον. δεινὸς ὁ **φθόνος**, οἶδε **βασκανία** πόρον εὐ-
 ρεῖν κακουργήματος, οἶδε σπουδῇ πολλοὺς παρασκευάσαι
 πρὸς μάχην, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐὰν θέλῃς, ἐν ταῦτῳ
 καὶ πρὸς τὸν πένητα κατὰ ἀντιστροφὴν ἐρεῖς, ἐπίσχες
 μικρὸν, φείδου τῶν λόγων· μὴ πάντα τὸν τρόπον πρὸς
 τὸν δῆμον ἐνδείκνυσο, τοὺς πλησίον ὄρα, τοὺς παρι-
 σταμένους ἐπίσκεψαι, καὶ τὰ τοιαῦτα· εἶτα τῆς πολι-
 τείας, ὧ πλούσιε, τῆς ἔχθρας παρασχούσης τὴν πρόφα-
 σιν ταύτην, προσῆκον ἦν ἐπενεγκεῖν τῇ φιλονεικίᾳ τὴν
 δίκην, καὶ σπουδῆν τοιαύτην δουλείας τιμήσασθαι. ὡς
 οὐ δέον αὐτὸν ἅμα καὶ καθάπαξ ἀπολωλέναι,

Σωπάτερ. Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 332, line 9

φιλόπολις ἢ εἴπερ φιλόπαις ἐκ τῶν ἔργων φαίνεται. διό-
 περ οὐχ ὑποθετέον ἕτερον αὐτῷ τινα τὸν σκοπὸν, ἢ τὸν
 φαινόμενον εἴπερ προείπομεν, συντεινέτω δὴ οὖν αὐτῷ
 τὰ προοίμια πρὸς τὸ παθαίνεσθαι· τὴν γὰρ αὐτῶν τυ-
 ραννοκτονιῶν φιλοτιμίαν οἱ τύραννοι παῖδες ὄντες ἐπι-
 θραύουσιν. Ἡ Κατάστασις τὴν ἀγωγὴν ἔχει τῶν παί-
 δων ἐπὶ πλεον παρατείνουσιν, καὶ περὶ τοῦτο διατρί-
 βουσιν μάλιστα. ποιήσει γὰρ οὕτως ἐκάτερον· καὶ ὡς
 χρηστὸς πατὴρ καὶ ὡς ἅμα φιλόπολις. πρὸς τὸ μηδὲν

παρ' αὐτοῦ μοχθηρὰν ἀγωγὴν ἐπιδείκνυσθαι τοὺς παῖδας τετυραννηκότας, ἀλλὰ τύχης εἶναι καὶ **βασκανίαν** τινὰ δαίμονος τὸν ἐπὶ τυραννίδι τῶν παίδων φόνον. ὄθεν εὐκαιρὸς τις καὶ ἠθοποιῖα γίγνεται μετὰ τὴν τοῦ πρώτου παιδὸς γεγενημένην ἀναίρεσιν. οἷα τοῖς λειπομένοις προήγγειλεν, ὅπως αὐτοῖς τὸ ξίφος τῆς τυραννοκτονίας ἐδείκνυεν· καὶ ὅλως οὐδὲν ἂν παραλείψειας καθιστάμενος, ὃ μὴ διὰ τῆς παιδοφιλίας αὐτὸν καὶ φιλόπολιν ἀποδείκνυσιν· ἀλλήλοις γὰρ ἄμφω συμπλεκόμενα ὁμοῦ καὶ βαρύτερον ποιεῖ λόγον καὶ ἀνύει τὸ σπουδαζόμενον· ἐπειδὴ δὲ ὑποθετέον αὐτὸν καὶ φιλόπαιδα, τὸ γὰρ μὴ τοῦ τρίτου τὴν σφαγὴν διὰ τῆς φυγῆς ταμιεύεσθαι

Σωπάτερ. Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 347, line 11

μὲν καὶ συναλγοῦντος τοῖς πρότερον· προϊόντος δὲ ἡδομένου καὶ μετρίως, εἶπου καιρὸς ἐμπίπτει, πομπεύοντος. ΤΟ πρῶτον προοίμιον ἐκ περιχαρίας. χάρις μὲν, ὧ ἄνδρες πολῖται, τοῖς κρείττοσιν, οἳ καὶ τροπαίῳ δυσφοροῦσαν ἐπὶ τῷ λοιμῷ τὴν πόλιν παρεμυθήσαντο, καὶ καιρὸν εὐγνωμοσύνης παρέσχοντο τὸ δεινὸν ἰασάμενοι· ἐκκλησία γοῦν, ὡς ὁρᾶτε, καὶ βουλευτήριον καὶ δῆμος μανθάνων ἀριστέως προθυμίαν ἅμα καὶ τρόπαιον· ἵνα μὴ τοῦ πολέμου λάθῃ τὰ διηγήματα καὶ τῆς πατρίδος εὐγνώμων τρόπος κηρύττοιο. εἶτα ἡ κατασκευή· ἐπειδὴ δὲ εἰσὶ τινες καὶ τοῦ λοιμοῦ καὶ τοῦ πολέμου τῆς **βασκανίας** δεινότεροι, καὶ τὸν δῆμον ἀγνωμονεῖν βιάζονται, συλλαβὰς μόνον ἀναγινώσκοντες, τὴν δὲ τοῦ νόμου σιωπῶντες προαίρεσιν, ἤκω μὴ συγχωρῆς ἀπατᾶσθαι τὴν πόλιν. εἰ γὰρ ἄτοπον ἀνδρεία τοὺς πολεμίους καὶ κινδύνοις ἐλέγξαντα παριδεῖν ἀναξίους ὀφθῆναι τοῦ κατορθώματος· ὃ παθεῖν οὗτοι βιάζονται τὴν δωρεὰν ἀφαιρούμενοι· δευτέρα ἔννοια· μικροῦ μὲν οὖν οὐδ' ἐπὶ τοῦ παρόντος προσῆλθον αἰτήσεων τὴν δωρεὰν, αὐτὸν ἀναμείνας τὸν δῆμον μαθεῖν εἰ τὴν οἰκειὰν σώζει μετὰ τὸ πάθος προαίρεσιν. τρίτη ἔννοια. ὃ μὲν οὖν ἀντιβαίνων ἡμῖν πρὸς τὴν

Σωπάτερ. Διαίρεσις ζητημάτων Vol. 8, P. 370, line 6

ἀπλῶς ἑαυτὰς ἐπιδιδῶσιν αἱ κόραι ἀγνώσιν ἀσυνήθεσιν ἀνθρώποις, τούτου χάριν τοὺς συγγενεῖς γαμεῖν τὰς

ἐπικλήρους ἐκέλευσεν, ὥστε περιττὸν τὸ λέγειν ἐλυτρωσά-
 μην. εἰ μὲν γὰρ νῦν ἐπικληρος οὐκ ἔστι τοῦτο, εἶπέ· εἰ
 δέ ἐστιν ἐπικληρος, καὶ περὶ τούτων ὁ νόμος λέγει, καὶ
 κηρύττει τὸν γάμον νυμφίου τὰ γράμματα, τίνος ἔνεκα
 σὺ φιλονεικεῖς, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ΑΛΛ' ἄξιός μ' ἄλλόν
 εἰμι λυτρωσάμενος. Ἡ Λύσις, ὅτι ἔφθασας τούτου χά-
 ριν, ἴν' ἔχῃς πρὸς ἐμὲ φιλονεικεῖν περὶ γάμου, καὶ σπου-
 δή σοι γεγένηται τὸ λύειν. οὐ διὰ τὸν γάμον ἀληθῶς,
 ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ **βασκανίαν**. εἶτα τοῦτο ὅτι κἀγὼ
 ποιεῖν ἔμελλον καὶ εὐτρεπίσθην, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Εἶτα
 ὁ ἐπίλογος, μὴ λῦσαι τὸν νόμον, μὴ ἄκυρον ποιῆσαι,
 μὴ διαλῦσαι τὴν συγγένειαν ὁμωμοκότας κατὰ τοὺς νό-
 μους δικάζειν. εἶτα, ὅτι τάχα που καὶ ὁ πατήρ ἔστη-
 κε, καὶ ἦδεται καὶ σπεύδει τὸν συγγενῆ τὴν παῖδα λαβεῖν,
 καὶ ὅσα τοιαῦτα προτρεπτικὰ πρὸς τὸ δοῦναι τὴν κόρην.
 μὴ ἔστω δὲ ὁ ἐπίλογος χάριτος μελετητικῆς ἐκτὸς, μηδὲ
 διατυπώσεως τοῦ γάμου, μηδὲ γνωμῶν, ὅτι οὗτος μάλιστ'
 ἔστιν ὁ ἄριστος γάμος, ὁ κατὰ τὸν νόμον καὶ τὴν συγ-
 γένειαν γιγνόμενος. καὶ διαβολὴν

Πορφύριος. Quaestionum Homericarum ad Iliadem pertinentium reliquiae (2034: 014) “*Porphyrri quaestionum Homericarum ad Iliadem pertinentium reliquiae*, fasc. 1 & 2”, Ed. Schrader, H. Leipzig: Teubner, 1:1880; 2:1882. Iliad book 16, **sec.** 83sq, line 14

ὕπερ μὲν τῶν νεῶν ἅπαντας αὐτῶ συγκινδυνεύσοντας, μετὰ δὲ ταῦτα οὐκέτι θελήσοντας συνακολουθεῖν διὰ τὸν κάματον. πῶς οὖν οὐκ ἐκφέρει ταῦτα πρὸς τὸν Πάτροκλον, εἶπερ οὕτω διενοεῖτο; ἢ τὸ μὲν ἀληθὲς εἰπὼν ἦδει Πάτροκλον τῆς ἰδίας σωτηρίας καταφρονήσοντα, ἐφ' ἑαυτὸν δὲ περισπάσας τὴν αἰτίαν ἦδει Πάτροκλον φυλαζόμενον. ὅτι δὲ κηδεμονικῶς ταῦτα τῷ φίλῳ συμβουλεύει ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ὁ ποιητῆς ἐν τοῖς ἐξῆς· νήπιος, εἰ δὲ ἔπος Πηληιάδαο φύλαξεν, ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο (v. 686). ὑποφαίνει δὲ τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ ἐπαγαγὼν τὸ μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν (v. 93), εὐπρεπῶς οὐ Τρῶας ἀλλὰ τὸν Ἀπόλλωνα δεδοικῶς. οὐ **βασκα-
 νίας** οὖν κριτέον Ἀχιλλέα ἀλλὰ φιλειταιρίας, ὅς γέ φησιν εὐχόμενος ἦ ῥα καὶ οἷος ἐπίστηται πολεμίζειν (v. 243).

διὰ τί οὖν μόνον τὸ Πηλιωτικὸν αὐτῶ Vill.; cod. αὐτὸ ἀναρμοστεῖ δόρυ, τῶν ἄλλων ἀρμοσάντων ὄπλων; Μεγακλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ om. cod.; ins. Sengebusch, diss. Hom. I, p. 89 Ὅμηρου προοικονομεῖσθαί φησιν Ὅμηρον τὴν ὀπλοποιίαν, καὶ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἄλλας ὕλας, ἐξ ὧν ὁ Ἥφαιστος ἐδημιούργει τὰ ὄπλα, τὸν χρυσὸν καὶ

τὸν ἄργυρον, οὐκ ἀπίθανον εἶναι καὶ ἐν οὐρανῷ, δένδρον δὲ οὐρά-
νιον λέγειν καταγελαστότατον ἦν, διὰ τοῦτο τὰ μὲν λοιπὰ ὄπλα πε-
ποίηκε τὸν Πάτροκλον φέροντα, ἃ καὶ ἀπολόμενα ἐτύγγανεν ἂν τῆς

Πορφύριος. Contra Christianos (Frag.a) (2034: 023)

“*Porphyrus. Gegen die Christen*”, Ed. von Harnack, A.

Berlin: Reimer, 1916; *Abhandlungen der königlich preussischen
Akademie der Wissenschaften*, Philosoph.–hist. Kl. 1.

Frag. 7, line 6

αὐτῷ τῷ παρὰ Ἰουδαίοις τιμωμένῳ θεῷ κατὰ τὰ παρ' αὐτοῖς προσανέχειν
νόμιμα,
καινὴν δὲ τινα καὶ ἐρήμην ἀνοδίαν ἑαυτοῖς συντεμεῖν, μήτε τὰ Ἑλλήνων
μήτε
τὰ Ἰουδαίων φυλάττουσαν; (Ταῦτα μὲν οὖν εικότως ἂν τις Ἑλλήνων,
μηδὲν ἄλη-
θὲς μήτε τῶν οἰκείων μήτε τῶν καθ' ἡμᾶς ἐπαΐων, πρὸς ἡμᾶς
ἀπορήσειεν).

Euseb., *Demonstr.* III, 5, 95 ff.

οἱ δὲ οὖν τὰ μὲν δόξαντα αὐτοῖς ἀγαθὴν φέρειν φήμην παραι-
τούμενοι, τὰς δὲ καθ' ἑαυτῶν διαβολὰς εἰς ἄληστον αἰῶνα
καταγράφοντες πῶς
οὐ φιλαυτίας μὲν ἀπάσης καὶ ψευδολογίας ἐκτὸς γεγονέναι ἐνδίκως ἂν
ὁμολογοῖντο,
φιλαλήθους δὲ διαθέσεως σαφῆ καὶ ἐναργῆ τεκμήρια παρεσχηκέναι; οἱ δὲ
γε τοὺς
τοιούσδε πεπλάσθαι καὶ κατεψεῦσθαι νομίζοντες καὶ οἷα πλάνους
βλασφημεῖν πει-
ρώμενοι, πῶς οὐκ ἂν γένοιτο καταγέλαστοι, φίλοι μὲν **φθόνου** καὶ
βασκανίας, ἐχθροὶ
δὲ αὐτῆς ἀληθείας ἀλισκόμενοι, οἱ γε τοὺς οὕτως ἀπανούργους καὶ
ἄπλαστον ὡς
ἀληθῶς καὶ ἀκέραιον ἦθος διὰ τῶν οἰκείων λόγων ἐπιδεδειγμένους
πανούργους τινὰς
καὶ δεινοὺς ὑποτίθενται σοφιστάς, ὡς τὰ μὴ ὄντα πλασαμένους καὶ τῷ
οἰκείῳ δι-
δασκάλῳ τὰ μὴ πρὸς αὐτοῦ πραχθέντα κεχαρισμένως ἀναθέντας; τί
δέ; οἱ
καταψευδόμενοι τοῦ διδασκάλου καὶ τὰ μὴ γεγονότα τῇ αὐτῶν
παραδιδόντες γραφῇ,

ἄρα καὶ τὰ πάθη κατεψεύσαντο αὐτοῦ; εἰ γὰρ δὴ πλάττεσθαι αὐτοῖς σκοπὸς ἦν καὶ λόγοις ψευδέσι τὸν διδάσκαλον κοσμεῖν, οὐκ ἂν ποτε τὰ προειρημένα κατέγραφον.

Ἀθανάσιος Θεολόγος, Apologia contra Arianos sive Apologia secunda (2035: 005)“*Athanasius Werke*, vol. 2.1”, Ed. Opitz, H.G. Berlin: De Gruyter, 1940.**Cha.** 84, **sec.** 3, line 6

Ἡ ἅγια σύνοδος ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις θεοῦ χάριτι συναχθεῖσα τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καὶ Θηβαΐδα καὶ Λιβύην καὶ Πεντάπολιν καὶ τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Πᾶσι μὲν ἡμῖν τοῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθοῦσιν ἐξ ἐπαρχιῶν διαφόρων πρὸς τῇ μεγάλῃ πανηγύρει, ἣν ἐπὶ τῇ ἀφιερῶσει τοῦ σωτηρίου μαρτυρίου σπουδῆ τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως Κωνσταντίνου τῷ πάντων βασιλεῖ θεῷ καὶ τῷ Χριστῷ αὐτοῦ κατασκευασθέντος ἐπετελέσαμεν, πλείονα θυμηδίαν ἢ τοῦ θεοῦ χάρις παρέσχεν, ἣν ἐποίησεν αὐτός τε ὁ θεοφιλέστατος βασιλεὺς διὰ γραμμάτων οἰκείων τοῦθ', ὅπερ ἐχρῆν, παρορμήσας πάντα μὲν ἐξορίσαι τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ **φθόνον** καὶ πᾶσαν μακρὰν ἀπελάσαι **βασκανίαν**, δι' ἧς τὰ τοῦ θεοῦ μέλη πάσαι πρότερον διειστήκει, ἠπλωμένη δὲ καὶ εἰρηναία ψυχῇ δέξασθαι τοὺς περὶ Ἄρειον, οὓς πρὸς τινα καιρὸν ὁ μισόκαλος **Φθόνος** ἔξω γενέσθαι τῆς ἐκκλησίας εἰργάσατο. ἐμαρτύρει δὲ τοῖς ἀνδράσιν ὁ θεοφιλέστατος βασιλεὺς διὰ τῆς ἐπιστολῆς πίστεως ὀρθοτομίαν, ἣν παρ' αὐτῶν πυθόμενος αὐτός τε δι' ἑαυτοῦ παρὰ ζώσης φωνῆς αὐτῶν ἀκούσας ἀπεδέξατο ἡμῖν τε φανερὰν κατεστήσατο ὑποτάξας τοῖς ἑαυτοῦ γράμμασιν ἔγγραφον τὴν τῶν ἀνδρῶν ὀρθοδοξίαν ... Τίς τούτων ἀκούων οὐ συνορᾷ τὴν συσκευήν; οὐ γὰρ ἔκρυψαν, ἂ

Ἀθανάσιος Θεολόγος, De synodis Arimini in Italia et Seleucia in Isauria (2035: 010)“*Athanasius Werke*, vol. 2.1”, Ed. Opitz, H.G. Berlin: De Gruyter, 1940.**Cha.** 21, **sec.** 3, line 6

εἰς αὐτὸ τοῦτο προεχειρίσαντο. συνέρχονται τοίνυν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ γράφουσι ταῦτα·

Ἡ ἅγια σύνοδος ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις θεοῦ χάριτι συναχθεῖσα τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ

θεοῦ τῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καὶ Θηβαίδα καὶ Λιβύην καὶ

Πεντάπολιν καὶ τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις καὶ διακόνους ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Πᾶσι μὲν ἡμῖν τοῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθοῦσιν ἐξ ἐπαρχιῶν διαφόρων πρὸς τῇ μεγάλῃ

πανηγύρει, ἣν ἐπὶ τῇ ἀφιερώσει τοῦ σωτηρίου μαρτυρίου σπουδῇ τοῦ θεοφιλεστάτου βασι-

λέως Κωνσταντίνου τῷ πάντων βασιλεῖ θεῷ καὶ τῷ Χριστῷ αὐτοῦ κατασκευασθέντος

ἐπετελέσαμεν, πλείονα θυμηδίαν ἢ τοῦ Χριστοῦ χάρις παρέσχεν, ἣν ἐποίησεν αὐτός τε

ὁ θεοφιλέστατος βασιλεὺς διὰ γραμμάτων οἰκείων τοῦθ', ὅπερ ἐχρῆν, παρορμήσας πάντα

μὲν ἐξορίσαι τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ **φθόνον** καὶ πᾶσαν μακρὰν ἀπελάσαι **βασκανίαν**, δι' ἧς

τὰ τοῦ Χριστοῦ μέλη πάλαι πρότερον διειστήκει, ἠπλωμένη δὲ καὶ εἰρηναία ψυχῇ δέξασθαι

τοὺς περὶ Ἄρειον, οὓς πρὸς τινὰ καιρὸν ὁ μισόκαλος **Φθόνος** ἔξω γενέσθαι τῆς ἐκκλησίας

εἰργάσατο. ἐμαρτύρει δὲ τοῖς ἀνδράσιν ὁ θεοφιλέστατος βασιλεὺς διὰ τῆς ἐπιστολῆς πί-

στεως ὀρθοτομίαν, ἣν παρ' αὐτῶν πυθόμενος αὐτός τε δι' ἑαυτοῦ παρὰ ζώσης φωνῆς αὐτῶν

ἀκούσας ἀπεδέξατο ἡμῖν τε φανερὰν κατεστήσατο, ὑποτάξας τοῖς ἑαυτοῦ γράμμασιν

Ἀθανάσιος θεολόγος, *Homilia de semente* [Sp.] (2035: 069); *MPG* 28. Vol. 28, **P.** 160, line 20

τοῦ μανιώδους, καὶ ἀπόγονοι τοῦ ἐπιβουλεύοντος τοῖς εὐεργέταις. Ὑπεβλέπετο τοίνυν ὁ Σαοὺλ τὸν Δαβίδ, καὶ οὐκ ἔτι ἔβλεπεν αὐτὸν ὀρθοῖς ὀφθαλμοῖς. Τοιοῦτοι γὰρ οἱ βάσκανοι, καὶ τοιοῦτοι οἱ ὑποκριταί. Διὰ τοῦτο ἡ Γραφή σοι λέγει· «Οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλέπέτωσαν,» μηδὲν πλάγιον, μηδὲ βάσκανον, ἢ ἔρωτος ἢ

μανίας, ἢ τι τοιοῦτον ἐχόμενοι. Βλέπε τὸν φίλον ὀρθῶς, μηδὲν κεκρυμμένον, μηδὲν ἰοβόλον. Ἄλλ' ὁ Σαοῦλ ὑπεβλέπετο τὸν Δαβίδ. Καὶ βλέπε κατασκευήν· ἰδὼν αὐτὸν τιμώμενον, βούλεται αὐτῷ δοῦναι τὴν θυγατέρα ἐπιγαμβρίαν. Ὡς πείρασις **βασκανίας!** Ἐπιβουλεύει, καὶ νυμφίον αὐτὸν λαμβάνει· καὶ οὐ φείδεται θυγατρὸς, ἵνα τῷ τετιμημένῳ ἐπιβουλεύσῃ. Καὶ ἔπαθλον βούλεται ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἀλλοφύλων. Ὑπόπτει γὰρ, ὅτι, ἐὰν εἰς πόλεμον αὐτὸν ἐμβάλη, οἱ ἑκατὸν, συμπλακέντες τῷ ἐνὶ, ἀποκτενοῦσι τὸν ἕνα· καὶ οὕτως ἀπαλλαγείη. Καὶ γέγονεν· ἄλλ' ὁ μὲν ἐχθρὸς ὡς ἐχθρὸς, ὁ δὲ Θεὸς ὡς Θεός. Ἀπέρχεται ὁ Δαβίδ, καὶ νικᾷ μόνος ἑκατόν. Ὁ δὲ Σαοῦλ ἰδὼν Θεὸν σύμμαχον τοῦ ἐχθροῦ, οὐδὲ οὕτως ἐδυσωπήθη· μᾶλλον δὲ οὐ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ τοῦ εὐεργέτου ἐπέμεινεν

Αθανάσιος Θεολόγος. Homilia de semente [Sp.] Vol. 28, P. 160, line 33

ἔπαθλον βούλεται ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἀλλοφύλων. Ὑπόπτει γὰρ, ὅτι, ἐὰν εἰς πόλεμον αὐτὸν ἐμβάλη, οἱ ἑκατὸν, συμπλακέντες τῷ ἐνὶ, ἀποκτενοῦσι τὸν ἕνα· καὶ οὕτως ἀπαλλαγείη. Καὶ γέγονεν· ἄλλ' ὁ μὲν ἐχθρὸς ὡς ἐχθρὸς, ὁ δὲ Θεὸς ὡς Θεός. Ἀπέρχεται ὁ Δαβίδ, καὶ νικᾷ μόνος ἑκατόν. Ὁ δὲ Σαοῦλ ἰδὼν Θεὸν σύμμαχον τοῦ ἐχθροῦ, οὐδὲ οὕτως ἐδυσωπήθη· μᾶλλον δὲ οὐ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ τοῦ εὐεργέτου ἐπέμεινεν ἐν τῇ βουλῇ. Καὶ τῷ υἱῷ Ἰωνάθαν ἠγανάκτει, διὰ τὸ ἔχειν φίλα πρὸς τὸν Δαβίδ, καὶ ἐπεχείρησε τὸν ἴδιον υἱὸν ἀνελεῖν τῇ **βασκανία** τῆς διανοίας ἀβλεπτῶν. Ἰδὼν δὲ ἑαυτὸν ἐπιβουλεύομενον ὁ Δαβίδ, κρύβεται ἕως τῆς τρίτης· καὶ ὁ Δαβίδ οἶδε τὴν τρίτην, καὶ συνθήκας ποιεῖται πρὸς τὸν Ἰωνάθαν, καὶ οὕτως φεύγει ὁ νικητής· οὐκ ἀτονῶν ἀμύνασθαι τὸν ἐχθρὸν, ἀλλὰ μὴ βουλόμενος κατὰ τοῦ εὐεργετηθέντος ἐπαγαγεῖν ξίφος· καὶ παραδοὺς ἅπαξ τῷ Θεῷ τὸ κριτήριον, καὶ φεύγων, ἔρχεται μετὰ τῶν οἰκετῶν πρὸς τὸν Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα

Αθανάσιος Θεολόγος. Sermo ad Antiochum ducem [Sp.] (2035: 076); MPG 28.Vol. 28, P. 593, line 44

ρευον δῆμοι, καὶ πᾶσα θεία ἀγγέλων ἀπῆν σκοπιὰ καὶ ἐπίγνωσις. Ἐνθα τὸ μὲν σεμνὸν τῆς εὐφροσύνης πολλοῖς καθυβρίζετο τρόποις· τὸ δὲ τῆς ἀκολασίας κακόν τε καὶ βδελυρὸν ἐσεμνύετο. Δικαίως τοῦ φωτὸς ἐστερήμεθα νῦν, ὅτι πρὸς δόξαν τοῦ πεπονηκότος Θεοῦ τὴν κτίσιν κατὰ τὴν πρόσκαιρον ἡμῶν ζωὴν οὐκ ἐθεασάμεθα· ἀλλ' ἐμολύναμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ τὰ ὄτα καὶ γλῶσσαν, μᾶλλον δὲ τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγενημένην ψυχὴν πᾶσι τοῖς τῷ Θεῷ μισουμένοις θεάμασι τε καὶ ἀκροάμασι καὶ ῥήμασι, καὶ ταῖς κατ' ἀλλήλων **βασκανίαις** ἐφθείραμεν, εἰς δὲ τὸν τάρταρον τοῦτον ἀπερρίφημεν, πῆξει καὶ βυθῷ κατ' αὐτῶν τρυχόμενοι δεινῶς. Ἐπειδὴ τῆς μὲν ὑψηλῆς καὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ θείων προξενοῦν ταπεινοφροσύνης προεκρίναμεν τὴν ὑπερηφανίαν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς στενόν τε καὶ σύντονον διὰ τὴν τῆς σαρκὸς ὑπερβάλλουσαν θρύψιν τε καὶ διάθεσιν ἀπεωσάμεθα.

Joannes **Stobaeus** Anthologus, **Anthologium** (2037: 001)
 “*Ioannis Stobaei anthologium*, 5 vols.”, Ed. Wachsmuth, C., Hense, O.
 Berlin: Weidmann, 1–2:1884; 3:1894; 4:1909; 5:1912, Repr. 1958.
 Book 4, **Cha.** 28, **sec.** 19, line 52

γυναικῆς. κάλλος γὰρ τὸ ἐκ φρονήσιος, οὐκὶ δὲ τὸ ἐκ τούτων, ἀνδάνει ταῖς γινομέναισιν εὖ. ἀναγκαῖα δὲ μὴ ἠγεέσθω εὐγενεῖν καὶ πλοῦτον καὶ μεγάλης πόλιος πάντως γενέσθαι καὶ δόξαν καὶ φιλίην ἐνδόξων καὶ βασιληῶν ἀνδρῶν· ἦν μὲν γὰρ ἔη, οὐ λυπέει· ἦν δὲ μὴ ἔη, ἐπιζητέειν οὐ ποιεῖ· τούτων γὰρ δίχα φρονίμη γυνὴ ζῆν οὐ κωλύεται. κῆν ἔη δὲ φαῦλα τά περ λελάχεται, τὰ μέγала καὶ θαυμαζόμενα μὴ κοτε διζέσθω ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ὧν αὐτῶν βαδιζέτω· βλάπτει γὰρ μᾶλλον ἐς ἀτυχίην ἔλκοντα ἢ ὠφελέει. τούτοισι γὰρ ἐπιβουλή τε καὶ φθόνος καὶ **βασκανίη** προσκέεται, ὥστε ἐν ἀταραξίῃ οὐκ ἂν γένοιτο ἢ τοιήδε. θεοὺς δὲ σέβειν δεῖ ἐς εὐελπιστίην εὐδαιμονίης, νόμοισί τε καὶ θεσμοῖσι πειθομένην πατρίοισι. μετὰ δὲ τούτους μυθέομαι [τοὺς θεοὺς] γονέας τιμᾶν καὶ σέβειν· οὗτοι γὰρ ἴσα θεοῖσι πάντα πέλουσι καὶ πρήσσουσι τοῖς ἐγγόνοισι. πρὸς δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς ζῶειν ὧδε δεῖ νομίμως καὶ κρηγύως, μηδὲν ἐννεωμένην

ιδίη, ἀλλ' εὐνήν τηρεῦσαν καὶ φυλάσσουσαν· ἐν τούτῳ γάρ ἐστι τὰ ξύμπαντα. φέρειν δὲ χρὴ τῷ ἀνδρὸς πάντα, κῆν ἀτυχή, κῆν ἀμάρτη κατ' ἄγνοιαν ἢ νοῦσον ἢ μέθην, ἢ ἄλλησι γυναιξὶ συγγένηται· ἀνδράσι μὲν γὰρ ἐπιχωρέεται

Joannes **Stobaeus** Anthologus, Anthologium Book 4, **Cha.** 44, **sec.** 83, line 16

καὶ ἄπλευροι καὶ ἀτράχηλοι ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ἀναμάρτητοι καὶ ἄφθονοι λέγονται; καὶ ὃν τρόπον ἐκεῖ ἄπλευρος οὐ κατὰ στέρησιν πλευρῶν, ἀλλὰ τοιούτων πλευρῶν λέγεται, οὕτω καὶ ὁ ἄφρων καὶ ὁ ἄνους οὐ κατὰ στέρησιν φρενῶν καὶ νοῦ. ἀλλὰ τοιούτων φρενῶν καὶ τοιούτου νοῦ; καὶ ὡσπερ τὸν ἄπλευρον ἔχειν μὲν φαμέν πλευράς, μοχθηράς δέ, οὕτω καὶ τὸν ἄνουν ἔχειν μὲν νοῦν, μοχθηρὸν δέ, καὶ τὸν ἄφρονα ἔχειν μὲν φρένας, μοχθηράς δέ; ἢ παντάπασι τὸ πεπεῖσθαι ταῦτα γελοῖον; ἀλλ' ὡσπερ ἀναμάρτητος ὁ ἐκτὸς ἀμαρτίας, καὶ ἄφθορος καὶ ἀβάσκανος ὁ ἐκτὸς **φθόνου** καὶ **βασκανίας**, καὶ ἀπερίεργος καὶ ἀμεμψίμοιρος ὁ ἐκτὸς ἐκατέρου τούτων, οὕτω καὶ ἄλυπος καὶ ἄφοβος ὁ ἐκτὸς λύπης καὶ φόβου; οὕτω γὰρ καὶ εὐδαίμων ἔσται [ὁ] ἐκτὸς τοῦ πάθους καὶ ταραχῆς ὧν. ὅστις δὲ ἐν ὀδύνη καὶ λύπῃ [ῶν] καὶ φόβῳ ἐστί, πῶς ἂν ἐκεῖνος εὐαρεστοίῃ τῷ βίῳ, ἢ μὴ εὐαρεστῶν πῶς ἂν εἴη εὐδαίμων; ἢ εἰ λύπη ἄψεται, πῶς οὐ καὶ φόβος καὶ ἀγωνία καὶ ὀργὴ καὶ ἔλεος; ὧν γὰρ ὑπαρξάντων ἄνθρωποι λυποῦνται, τούτων ἐν προσδοκίᾳ γενόμενοι φοβοῦνται καὶ ἀγωνιῶσι καὶ τοὺς ἀναξίως δοκοῦντας περιπίπτειν τούτοις ἐλεοῦσι καὶ τοῖς κατὰ προαίρεσιν περι

Βασίλειος θεολόγος Epistulae (2040: 004)“*Saint Basile. Lettres*, 3 vols.”, Ed. Courtonne, Y.Paris: Les Belles Lettres, 1:1957; 2:1961; 3:1966.Epistle 5, **sec.** 1, line 22

γένους, πατρίδος ἐλπίς, γονέων εὐσεβῶν βλάβστημα ὑπὸ μυρίαῖς εὐχαῖς ἐντραφέν, ἐν αὐτῷ τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας ὧν, ἐκ μέσου τῶν πατρικῶν χειρῶν ἀναρπασθεὶς οἴχεται. Ταῦτα ποίαν ἀδάμαντος φύσιν οὐχ ἰκανὰ ἐκλῦσαι καὶ εἰς συμπάθειαν ἀγαγεῖν; Ὡστε οὐδὲν μέγα, εἰ καὶ ἡμῶν διὰ βάθους ἤψατο τὸ κακόν, ὀλοκλήρως ἐξ ἀρχῆς προσπεφυκότων ὑμῖν καὶ τὰς τε εὐφροσύνας ὑμῶν καὶ τὰς λύπας

ιδίας ἐαυτῶν ποιουμένων. Καίτοιγε ἐδόκει τὰ μέχρι τοῦ παρόντος χρόνου ὀλίγα θεῖναι τὰ λυποῦντα ὑμᾶς, ἐν τοῖς πλείστοις δὲ κατὰ ῥοὴν ὑμῖν τὰ πράγματα φέρεσθαι· ἀλλ' ἀθρόως, **βασκανία** δαίμονος, πᾶσα τοῦ οἴκου ἐκείνου ἢ εὐθηνία καὶ ἢ φαιδρότης ἠφάνισται, καὶ ἐγενόμεθα τῷ βίῳ διήγημα σκυθρωπόν. Ἐὰν μὲν οὖν ποτινῆσθαι ἐπὶ τοῖς συμβᾶσι καὶ δακρῦειν βουλώμεθα, οὐκ ἐξαρκέσει ἡμῖν ὁ χρόνος τοῦ βίου, πάντες δὲ ἄνθρωποι, μεθ' ἡμῶν στένοντες, παρισῶσαι τῷ πάθει τὸν ὄδυρμόν οὐ δυνήσονται· ἀλλὰ κἂν τὸ τῶν ποταμῶν ῥεῦμα δάκρυον γένηται, ἐκπληρῶσαι τῶν συμβάντων τὸν θρήνον οὐκ ἐξαρκέσει. Ἐὰν μέντοι θελήσωμεν τὸ τοῦ Θεοῦ δῶρον ὃ ἐναπέθετο ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν προενεγκεῖν νῦν, τὸν λογισμόν λέγω τὸν σῶφρονα, ὃς καὶ ἐν ταῖς εὐημερίαις μέτρα οἶδε

Βασίλειος θεολόγος Epistulae Epistle 227, **sec.** 1, line 47

μενοι ἐν τῇ τῶν ἄλλων φυλακῇ τὴν καθ' ὑμᾶς ἄδειαν διοικοῦνται, καὶ ἐν σκέπη γενήσεσθε πάσης ταραχῆς, ἐτέρων ὑποδεχομένων τοῦ πολέμου τὰς προσβολάς. Πρὸς δὲ κάκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι ὑμᾶς προσῆκεν ὅτι οὐχ ὑμᾶς ἀπέβαλεν, ἀλλ' ἐτέρους προσέλαβεν. Οὐ δῆπου δὴ βάσκανοί τινές ἐσμεν ἡμεῖς, ὥστε τὸν δυνάμενον καὶ ἄλλοις τῶν ἐαυτοῦ χαρισμάτων μεταδίδοναι ἀναγκάζειν ὑμῖν ἐναποκλείειν τὴν χάριν καὶ τῷ καθ' ὑμᾶς μόνῳ χωρίῳ στενοχωρεῖν. Οὔτε γὰρ ὁ πηγὴν περιφράσσων καὶ ὕδατος ἔξοδον λυμαινόμενος ἐπαινετός, οὔτε ὁ διδασκαλίαν διαρκῆ κωλύων ἐπὶ πλείον χωρεῖν ἔξω τοῦ πάθους τῆς **βασκανίας** ἐστίν. Ἐχέτω τοίνυν καὶ τὴν Νικοπόλεως μέριμναν καὶ τὸ ὑμέτερον προσθήκη ἔστω τῶν ἐκεῖ φροντισμάτων. Τῷ μὲν γὰρ ἀνδρὶ πλείων προσήλθεν ὁ κόπος, ὑμῶν δὲ οὐδὲν ἐλαττοῦται ἢ ἐπιμέλεια. Ἐκεῖνο δέ με καὶ πάνυ ἐλύπησε καὶ ἔξω ἐφάνη τοῦ μέτρου εἰρηῆσθαι ὅτι ἀποτυχόντες τῶν ἐπιζητουμένων, τὰ δικαστήρια καταληψόμεθα καὶ ἐπισεισομεν ἀνθρώπους πράγμασιν, οἷς ἢ καταστροφή τῶν Ἐκκλησιῶν εὐχῆς ἐστὶ τὸ κεφάλαιον. Μήποτε οὖν ἄφροني θυμῷ φερόμενοί τινες παραπείσωσιν ὑμᾶς φθέγγασθαι περὶ τούτων τι εἰς τὸ δημόσιον, καὶ γένηται

Βασίλειος θεολόγος *Enarratio in prophetam Isaiam* [Dub.] (2040: 009) “*San Basilio. Commento al profeta Isaia*, 2 vols.”, Ed. Trevisan, P. Turin: Società Editrice Internazionale, 1939. **Cha.** 11, **sec.** 251, line 11

Κατάμαθε δὲ, ὅτι ὁ μὲν Ἰσραὴλ ἀπολωλέναι λέγεται, ὁ δὲ Ἰούδας διεσπάρθαι. Πλὴν ἀλλὰ τῇ κατὰ Χριστὸν συμφωνίᾳ, τοῦ εἰρηνοποιουῦντος τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἀποκαταλλάσσοντος, ἀναιρεῖται τὰ πάθη, τὰ πρότερον ἐκ φιλονεικίας καὶ διαστάσεως ἐνδυναστεύοντα τῷ βίῳ. Διὰ τοῦτο οὖν Ἐφραΐμ οὐ ζηλώσει τὸν Ἰούδαν, καὶ ὁ Ἰούδας οὐκέτι θλίβει Ἐφραΐμ, ἐπεὶ ἡ ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους ἔχθρα ἀπολεῖται. Ἔοικε γὰρ μάλιστα ὁ **ζῆλος** γίνεσθαι τοῦ ἐχθραίνειν ἀφορμὴ τοῖς πολλοῖς. **ζῆλος** δὲ νῦν, οὐχ ἡ τῶν καλῶν μίμησις, ἀλλ' ἡ ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις **βασκανία** παρὰ τῆς Γραφῆς εἴρηται. Τότε οὖν, ἐν συμφωνίᾳ γενόμενοι, Πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων, θάλασσαν ἅμα προνομεύσουσι. Διὰ τῆς θαλάσσης καλῶς παρέστησε τοὺς ταχυναυτοῦντας, πτερῷ παρεικάσας τὴν κίνησιν· ὅταν πλήρει τῷ ἰστίῳ, συμμετρῶς τοῦ πνεύματος κατὰ πρύμναν ἰσταμένου, ὑπὲρ θαλάσσης φέρωνται.

Βασίλειος θεολόγος Hom.super Psalmos (2040: 018); *MPG* 29. Vol. 29, **P.** 257, line 23

*Καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; Ὡς ὁ Κύριος εἶπε τὴν παραβολὴν τοῦ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καταβαίνοντος εἰς Ἱεριχώ· ὃν καὶ ἠρώτησε· Τίς τούτων δοκεῖ σοι γεγονέναι πλησίον; Κακεῖνος ἀπεκρίνατο, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Ἐδίδαξε γὰρ διὰ τούτων πάντα ἄνθρωπον ἠγεῖσθαι πλησίον. Δυσκατόρθωτον δὲ καὶ τοῦτο, καὶ πολλῆς δεόμενον ἐπιμελείας, μήτε μικρῷ τινι, μήτε μείζονι καταβλάπτειν τὸν πλησίον· μὴ ἐν ῥήματι βλάψαι· μὴ ἀποστερησαί τι τῶν καθηκόντων· μὴ βουληθῆναι αὐτῷ πονηρόν· μὴ **βασκανία** χρήσασθαι πρὸς τὰς εὐπραγίας τῶν πέλας. *Καὶ ὀνειδισμόν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ.* Ἀμφίβολος ἡ λέξις· πότερον αὐτὸς ἄξια τοῦ ὀνειδίζεσθαι παρὰ τῶν ἔγγιστα οὐκ ἐποίησε, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔλαβε παρ' αὐτῶν ὀνειδισμόν, ἢ οὐδένα τῶν ἔγγιστα αὐτὸς ὀνειδίσαι, τῶν ἐν ἀνθρωπίνοις πταίσμασι γενομένων, ἢ ἐν πηρώμασι σωματικοῖς, ἢ ἄλλοις τισὶν ὑστερήμασι τῆς σαρκὸς εὐρισκομένων. Οὔτε γὰρ τὸν ἀμαρτάνοντα*

όνειδιστέον κατὰ τὸ γεγραμμένον· *Μὴ όνειδίξε άνθρωπον άποστρέφοντα άπό άμαρτίας.*

Βασίλειος θεολόγος Adversus Eunomium (libri 5) (2040: 019); *MPG* 29.Vol. 29, **P.** 689, line 10

νημα ό Υίός. Εί γέννημα ό Υίός, ώς έν τών γεννημάτων, πᾶν δέ γέννημα κτίσμα, οὐ κτίσμα ό Υίός· οὐδὲ γάρ γέννημα ώς εκείνα. Εί ελάττονα ό Θεός δημιουργεῖν οὐκ ήδύνατο τοῦ ένός Υιοῦ, δια τὸ μὴ πεφυκέναι· οὐδὲ ό Υίός ἄρα διάφορα δημιουργήσει, ἄλλα έν τι. Εί τὰ ελάττω ὑπὸ ελάττονος δημιουργεῖται, καί τὰ μείζονα δὲ ὑπὸ μείζονος· δια πολλῶν ἄρα ή κτίσις, ἐπει οὐ πᾶσα ίση. Εί δημιουργικός ό Θεός φύσει, οὐχ ένός ἔσται, ἄλλα πολλῶν. Ἦ γάρ άσθενεία ἄλλο οὐ δημιουργεῖ, ή φθόνω καί **βασκανία**. Εί δια Υιοῦ Πατρός δύναμις ἐδημιούργησε, Πατὴρ καί οὐχ Υίός ό δημιουργός, ὡσπερ οὐδὲ τὸ ἐργαλεῖον ό τεχνίτης. Οὐκ ἄρα οὖν ταπεινότερον ή κατὰ τὸν Πατέρα τὸ δημιουργεῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Υιοῦ γενόμενα. Εί τὴν δημιουργίαν τῆς οὔσης κτίσεως ἐπησχύνθη δι' ἑαυτοῦ ποιῆσαι ό Θεός, καί τὴν δοξολογίαν αὐτῆς οὐ προσίεται. Ἄ γάρ ποιῆσαι ἐπησχύνετο, γενόμενα ἴδια νομισθῆναι οὐ θελήσει. Εί ταῦτὸν κτίζειν καί γεννᾶν τὸν Θεόν, ἐπειδὴ ἄπλοῦς· ταῦτὸν καί τὸ σώζειν αὐτὸν καί ἀπολλύειν, καί ζωογονεῖν καί ἀποκτείνειν.

Βασίλειος θεολόγος Homilia de invidia (2040: 027); *MPG* 31. Vol. 31, **P.** 372, line 26

ΟΜΙΛΙΑ ΙΑ΄.

Περὶ φθόνου.

Άγαθός ό Θεός, καί άγαθῶν τοῖς άξίοις παρεκτικός· πονηρός ό διάβολος, καί κακίας παντοίας δημιουργός. Καί ὡσπερ ἔπεται τῷ άγαθῷ ή άφθονία, οὕτως άκολουθεῖ τῷ διαβόλῳ ή **βασκανία**. Φυλαξώμεθα οὖν, ἄδελφοί, τὸ πάθος τοῦ **φθόνου**, μὴ κοινω-

νοὶ τῶν ἔργων τοῦ ἀντικειμένου γενόμεθα, καὶ εὐρε-
θῶμεν τῷ αὐτῷ συγκαταδικαζόμενοι κρίματι. Εἰ
γὰρ ὁ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπίπτει τοῦ διαβόλου,
πῶς ὁ φθονερός τὴν ἡτοιμασμένην τῷ διαβόλῳ τι-
μωρίαν ἐκφεύξεται; **Φθόνου** γὰρ πάθος οὐδὲν ὀλε-
θριώτερον ψυχαῖς ἀνθρώπων ἐμφύεται· ὅς, ἐλά-
χιστα λυπῶν τοὺς ἔξωθεν, πρῶτον κακὸν καὶ
οἰκεῖόν ἐστι τῷ κεκτημένῳ.

Βασίλειος θεολόγος Homilia de invidia Vol. 31, **P.** 380, line 25

μὴν κἂν ἐπαινέσειέ τις τοῦ κακοῦ, ὅτι ὅσῳπερ ἂν
σφοδρότερος κινηθῆ, τοσοῦτῳ χαλεπώτερός ἐστι τῷ
κεκτημένῳ. Ὡσπερ γὰρ τῶν βελῶν τὰ βιαίως φερό-
μενα, ἐπειδὴν καρτερῶ τινι καὶ ἀντιτύπῳ προσπέση,
ἐπὶ τὸν προέμενον ἐπανέρχεται· οὕτῳ καὶ τὰ
τοῦ **φθόνου** κινήματα, οὐδὲν λυποῦντα τὸν βασκαινό-
μενον, αὐτοῦ πληγαὶ γίνονται τοῦ βασκάνου. Τίς
γὰρ λυπούμενος ἠλάττωσέ ποτε τὰ τοῦ πλησίον
καλά; Ἐαυτὸν μέντοι προσανάλωσε ταῖς λύπαις κα-
τατηκόμενος. Ἦδη δὲ καὶ τῶν ἰοβόλων αὐτῶν ὀλε-
θριώτεροι εἶναι οἱ νοσοῦντες τὴν **βασκανίαν** ὑπονε-
νόηται· εἶπερ τὰ μὲν διὰ πληγῆς ἐνήσι τὸν ἰόν,
καὶ κατὰ μικρὸν σηπεδόσι τὸ δηχθὲν ἐπινέμεται·
τοὺς δὲ φθονερούς τινες οἴονται καὶ δι' ὀφθαλμῶν
μόνων τὴν βλάβην ἐπιβάλλειν· ὥστε τὰ εὐ-
εκτικὰ σώματα, καὶ ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀκμῆς
εἰς τὴν ἄκραν ὥραν ὑπερανθήσαντα, τήκεσθαι παρ'
αὐτῶν καταβασκαινόμενα, καὶ ὅλον ἀθρόως συναναι-
ρεῖσθαι τὸν ὄγκον, οἷον ρεύματός τινος ὀλε-
θρίου ἐκ τῶν φθονερῶν ὀφθαλμῶν ἀπορρέοντος, καὶ
λυμαιομένου καὶ διαφθείροντος.

Βασίλειος θεολόγος Homilia de invidia Vol. 31, **P.** 384, line 40

τῶν χρημάτων χορηγία ἄφθονος εἶναι τοῖς δεομένοις,
τῷ σώματι δὲ ὑπηρεσίαν παρέχειν τοῖς ἀσθενοῦσι·
πᾶσαν δὲ τὴν λοιπὴν περιουσίαν οὐ μᾶλλον ἑαυτοῦ
νομίζειν, ἢ καὶ οὐτινοσοῦν τῶν ἐπιδεομένων· τὸν δὲ

μη οὕτω πρὸς ταῦτα διακείμενον ἄθλιον τίθεσθαι μάλλον ἢ ἐπίφθονον, εἰ μείζονας ἔχει πρὸς τὸ κακὸς εἶναι τὰς ἀφορμὰς. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἐκ πλείονος τῆς παρασκευῆς καὶ πραγματείας ἀπόλλυσθαι. Εἰ μὲν γὰρ ἐφόδιον πρὸς ἀδικίαν ὁ πλοῦτος, ἐλεεινὸς ὁ πλουτῶν· εἰ δὲ ὑπηρεσία πρὸς ἀρετὴν, οὐκ ἔχει χώραν ἢ **βασκανία**, κοινῆς τῆς ἀπ' αὐτῶν ὠφελείας ἅπασι προκειμένης· πλὴν εἰ μή τις ἄρα τῇ παρουσίᾳ τῆς πονηρίας καὶ ἑαυτῷ βασκαίνοι τῶν ἀγαθῶν. Ὅλως δὲ, ὑπερκύψας τῷ λογισμῷ τὰ ἀνθρώπινα, καὶ πρὸς τὸ ὄντως καλὸν καὶ ἐπαινετὸν ἀπιδῶν, πολλοὺ ἂν τι δέοις τῶν φθαρτῶν καὶ γηϊνῶν μακαριστὸν κρῖναι καὶ ζηλωτόν. Οὕτω δὲ ἔχοντι, καὶ μὴ ὡς ἐπὶ μεγάλοις ἐκπεπληγμένῳ τοῖς κοσμικοῖς, ἀμήχανόν ποτε παραγενέσθαι τὸν **φθόνον**, Εἰ δὲ πάντως δόξης ἐπιθυμεῖς, καὶ βούλει τῶν πολλῶν ὑπερφαίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνέχη δεύτερος

Βασίλειος θεολόγος Homilia de invidia Vol. 31, **P.** 385, line 17

φρόνιμος, καὶ ἀνδρεῖος, καὶ ὑπομονητικὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας παθήμασιν. Οὕτω γὰρ καὶ σεαυτὸν σώσεις, καὶ ἐπὶ μείζοσιν ἀγαθοῖς μείζονα ἔξεις τὴν περιφάνειαν. Ἡ μὲν γὰρ ἀρετὴ ἐφ' ἡμῖν, καὶ δυνατὴ κτηθῆναι τῷ φιλοπόνῳ· ἡ δὲ τῶν χρημάτων περιβολή, καὶ ὥρα σώματος, καὶ ὄγκος ἀξιωματῶν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν. Εἰ τοίνυν καὶ μείζον ἀγαθὸν ἢ ἀρετὴ καὶ διαρκέστερον, καὶ ὁμολογουμένην παρὰ πάντων ἔχουσα τὴν προτίμησιν, ταύτην ἡμῖν διωκτέον· ἦν ἐγγενέσθαι τῇ ψυχῇ, ἀπὸ τε τῶν ἄλλων παθῶν καὶ μάλιστα δὴ πάντων ἀπὸ τῆς **βασκανίας** μὴ καθαρουόση, ἀμήχανον.

Οὐχ ὁρᾷς ἠλίκον κακὸν ἢ ὑπόκρισις; Καὶ αὕτη καρπὸς ἐστὶ τοῦ **φθόνου**. Τὸ γὰρ διπλοῦν τοῦ ἠθους ἐκ **φθόνου** μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις ἐγγίνεται, ὅταν, τὸ μῖσος ἐν τῷ βάθει κατέχοντες, ἀγάπη δεικνύωσι κατακεχρωσμένην τὴν ἐπιφάνειαν· κατὰ τὰς ὑφάλους πέτρας, αἶ, βραχεῖ ὕδατι καλυπτόμεναι, κακὸν ἀπροόρατον τοῖς ἀφυλάκτοις γίνονται.

Βασίλειος θεολόγος *Homilia dicta in Lacisis* (2040: 058); *MPG* 31. Vol. 31, **P.** 1445, line 23

τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. Μείζων ἐβουλήθη γενέσθαι ἐκ τοῦ εἰπεῖν τι χαλεπώτερον. Σὺ δὲ, δεξάμενος πάλιν, ὑπερυψώθης· καὶ γέγονε κακῶν φιλονεικία. Ὁ δὲ ἐν κακῶν ἀμίλλαις νικῶν, οὗτος ἀθλιώτερός ἐστιν. «Ἄνηρ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων» καὶ, »Ἄνδρὶ θυμώδει μὴ συναυλίζου.»

»Μηδὲ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ.» Ἔτερον πάθος ἐμπολιτευόμενον τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀεὶ προσπεφυκὸς ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ μᾶλλον δαπανῶν τὴν καρδίαν ἢ ὁ ἰὸς τὸν σίδηρον, ἢ **βασκα-γία** ἐστίν, ἐν ἧ πολλὰ μὲν ἐστὶ κακὰ, ἐν δὲ χρήσιμον, ὅτι κακόν ἐστὶν αὐτῷ τῷ κεκτημένῳ. Ὁ γὰρ βάσκανος αὐτὸν μὲν τὸν βασκαινόμενον ὀλίγα βλάπτει, ἑαυτὸν δὲ δαπανᾷ τῇ λύπῃ καὶ τῷ στεναγμῷ ἐπὶ τῇ εὐημερίᾳ τοῦ πλησίον· καὶ τὴν μὲν χώραν τοῦ γείτονος οὐκ ἠλάττωσεν, ἑαυτὸν δὲ κατεδαπάνησε τῇ **βασκανία**.

Βασίλειος θεολόγος *Homilia dicta in Lacisis* Vol. 31, **P.** 1445, line 29

»Μηδὲ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ.» Ἔτερον πάθος ἐμπολιτευόμενον τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀεὶ προσπεφυκὸς ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ μᾶλλον δαπανῶν τὴν καρδίαν ἢ ὁ ἰὸς τὸν σίδηρον, ἢ **βασκα-γία** ἐστίν, ἐν ἧ πολλὰ μὲν ἐστὶ κακὰ, ἐν δὲ χρήσιμον, ὅτι κακόν ἐστὶν αὐτῷ τῷ κεκτημένῳ. Ὁ γὰρ βάσκανος αὐτὸν μὲν τὸν βασκαινόμενον ὀλίγα βλάπτει, ἑαυτὸν δὲ δαπανᾷ τῇ λύπῃ καὶ τῷ στεναγμῷ ἐπὶ τῇ εὐημερίᾳ τοῦ πλησίον· καὶ τὴν μὲν χώραν τοῦ γείτονος οὐκ ἠλάττωσεν, ἑαυτὸν δὲ κατεδαπάνησε τῇ **βασκανία**.

»Μὴ μέταيره ὄρια αἰώνια. Εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθης.» Μὴ εἰσέλθης εἰς τὸ τῶν ὀρφανῶν κτῆμα, ἵνα εἰσέλθης εἰς τὸ σὸν κτῆμα. Σὸν δὲ ἐστὶ κτῆμα ἢ ἡτοιμασμένη βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ὅρια πατέρων μὴ κινήσης. Μὴ ἐπιθυμήσης τῆς τοῦ πλησίον χώρας. Μὴ, αὔλακα αὔλακι προστιθείς, κατὰ μικρὸν αὔξανε τὴν σὴν. Ὅσον γὰρ πλατύνεις

ἐκ τῆς ἀλλοτρίας προσθήκης τὴν γῆν, τοσούτω μακροτέραν σοι τὴν ἀμαρτίαν κατασκευάζεις.

Βασίλειος θεολόγος Homilia dicta in Lacisis Vol. 31, **P.** 1452, line 15

ταφρονήσω; Οὐ ταῦτα ἦν ἂ τότε ἔλεγες, ἀλλὰ παῖδας ἐζήτεις συνεργοὺς τοῦ βίου. Ἔλαβες συνεργοὺς, κοινωνοὺς τοῦ βίου· δίδασκε καὶ λόγοις ἀγαθοῖς, καὶ ὑποδείγμασι χρηστοῖς, οἰοῦντο προσῆκεν εἶναι τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, οἰοῦντο πολλάκις εἶδες. Οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ πλοῦτος πολλῶν χρημάτων τιμιώτερος. Αὕτη ἡ κληρονομία ἀγαθὴ, παρὰ πατρὸς εἰς παῖδας παραπεμπομένη. «Εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰς-έλθης.»

Καὶ, «Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ.» Εἴρηται καὶ περὶ τῆς **βασκανίας**. Προσκέισθω δὲ εἰς πλείονα φυλακὴν τοῦ κακοῦ, ὅτι ἰδίον τι πάθος ἐστὶ τοῦ διαβόλου ἢ **βασκανία**. Οὐ γὰρ εὐθὺς διάβολος ἐκτίσθη ὁ διάβολος, ἀλλ' ἀγγέλου ἐξουσίαν λαβὼν, κατεστράφη εἰς τὴν τοῦ δαίμονος φύσιν. Καὶ ἐγένετο πονηρὸς δαίμων ὁ ταύτῃ τῇ πονηρίᾳ χαρακτηρισθεὶς, καὶ ἀπαλλοτριωθεὶς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν οἰκειότητος, ἀποστραφεὶς δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀποστασίας, ἐπειδὴ εἶδε τὸν ἄνθρωπον μικρὸν μὲν ζῶον, παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν κτίσιν τιμιώτερον.

Βασίλειος θεολόγος Homilia dicta in Lacisis Vol. 31, **P.** 1452, line 17

κοινωνοὺς τοῦ βίου· δίδασκε καὶ λόγοις ἀγαθοῖς, καὶ ὑποδείγμασι χρηστοῖς, οἰοῦντο προσῆκεν εἶναι τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, οἰοῦντο πολλάκις εἶδες. Οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ πλοῦτος πολλῶν χρημάτων τιμιώτερος. Αὕτη ἡ κληρονομία ἀγαθὴ, παρὰ πατρὸς εἰς παῖδας παραπεμπομένη. «Εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰς-έλθης.»

Καὶ, «Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ.» Εἴρηται καὶ περὶ τῆς **βασκανίας**. Προσκέισθω δὲ εἰς πλείονα φυλακὴν τοῦ κακοῦ, ὅτι ἰδίον τι πάθος ἐστὶ τοῦ διαβόλου ἢ **βασκανία**. Οὐ γὰρ εὐθὺς διάβολος ἐκτίσθη ὁ διάβολος, ἀλλ' ἀγγέλου ἐξουσίαν λαβὼν, κατεστράφη εἰς τὴν τοῦ δαίμονος φύσιν. Καὶ ἐγένετο

πονηρὸς δαίμων ὁ ταύτη τῇ πονηρίᾳ χαρακτηρι-
σθεῖς, καὶ ἀπαλλοτριωθεὶς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν οἰ-
κειότητος, ἀποστραφεὶς δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀπο-
στασίας, ἐπειδὴ εἶδε τὸν ἄνθρωπον μικρὸν μὲν ζῶον,
παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν κτίσιν τιμιώτερον. Πρεσβύτερος
ὢν τοῦ ἀνθρώπου, εἶδεν, ὅτι τὰ νηκτὰ πάντα λόγῳ
ἐδημιουργήθη

Βασίλειος θεολόγος Constitutiones asceticae [Sp.] (2040: 074); MPG
31.Vol. 31, **P.** 1425, line 45

κτῆσις), ἔπειτα δὲ καὶ ἀπόστασιν ἐννοήσας καὶ
χωρισμὸν· πῶς οὐχὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας προδέ-
δωκε, καὶ δεύτερος Ἰούδας γεγένηται, κατὰ τὸ ἐγγω-
ροῦν προδιδοὺς τὴν ἀλήθειαν; Χρὴ τοίνυν παντὶ τρό-
πῳ φεύγειν ἰδία τι κεκτῆσθαι παρὰ τὰ κοινῇ
πᾶσιν ὁμοῦ ποριζόμενα· καὶ οὐ ταύτη μόνον ἀκηλί-
δωτον τηρεῖν τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔνδον ἄνθρω-
πον πάντων μολυσμῶν ἐκκαθαίρειν· τοῦτο μὲν λο-
γισμῶν ἀκαθάρτων καὶ πονηρῶν, τῶν ἐπιθολούντων
τὸ ἔνδον τοῦ Πνεύματος καταγώγιον· τοῦτο δὲ
δόλου, καὶ ὑποκρίσεως, καὶ **βασκανίας**, καὶ ἔριδος,
τῶν τὴν ἀγάπην πρόρριζον ἀνασπώντων, καὶ τὸν Θεὸν
τῆς τῶν τοιούτων ψυχῆς ἐλαυνόντων. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς
ἀγάπη ἐστίν, ὁ τὴν ἀγάπην οὐκ ἔχων τῆς θείας ἐστέ-
ρηται χάριτος.

Βασίλειος θεολόγος Sermones de moribus a Symeone Metaphrasta
collecti (2040: 075); MPG 32.Vol. 32, P. 1172, line 14

ξίφη, δι' ὃν συγγενεῖς ἀγνοοῦσι τὴν φύσιν, καὶ
ἀδελφοὶ κατ' ἀλλήλων φονικὸν βλέπουσι; Τίς ἐστίν
ὁ ψεύδους πατήρ; τίς ὁ πλαστογραφίας δημιουργός;
τίς ὁ τὴν ἐπιπορκίαν γεννήσας; Οὐχ ὁ πλοῦτος; οὐχ
ἢ περὶ τοῦτον σπουδῆ; Τί πάσχετε, ὦ ἄνθρωποι,
τίς ὑμῖν τὰ ὑμέτερα εἰς τὴν καθ' ὑμῶν ἐπιβουλήν
περιέστρεψε; Μὴ γὰρ ἐφόδια κακῶν ἐδόθη τὰ χρή-
ματα, λύτρον ψυχῆς; μὴ γὰρ ἀφορμὴ ἀπωλείας; εἰ
μὲν γὰρ ἐφόδιον πρὸς ἀδικίαν ὁ πλοῦτος, ἐλεεινὸς ὁ
πλουτῶν· εἰ δὲ ὑπηρεσία πρὸς ἀρετὴν, οὐκ ἔχει
χώραν ἢ **βασκανία**, κοινῆς τῆς ἀπ' αὐτοῦ ὠφελείας
ἅπασι προκειμένης. Διὰ τοῦτο προσήκει ἀπόντα τε

μη ποθεῖν τὸν πλοῦτον, καὶ παρόντος, μη τῷ κεκτη-
σθαι μᾶλλον φρονεῖν, ἢ τῷ εἰδέναι αὐτὸν διατίθεσθαι.
Τὸ γὰρ τοῦ Σωκράτους εὖ ἔχει· ὅς μέγα φρονούντος
πλουσίου ἀνδρὸς ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, οὐ πρότερον αὐ-
τὸν θαυμάσειν ἔφη, πρὶν ἂν καὶ ὅτι κεχρηῆσθαι τού-
τοις ἐπίσταται πειραθῆναι. Ὁ γὰρ πλοῦτος καὶ ἡ
ὕγεια, ὑπηρεσία πολλάκις πρὸς ἀμαρτίαν τοῖς κα-
κῶς χρωμένοις τούτων ἐκάστω γίνεται.

Βασίλειος θεολόγος Sermones de moribus a Symeone Metaphrasta
collecti Vol. 32, **P.** 1336, line 48t

ΠΕΡΙ ΦΘΟΝΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΚΑΝΙΑΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΗ΄

Πολλὴν ἡμῖν ἐμποιεῖ τὴν ἀνίαν τοῦ κατασχόντος
καιροῦ τούτου ἡ χαλεπότης, ἐν ᾧ πᾶσαι μὲν Ἐκκλη-
σίου ἐσαλεύθησαν, πᾶσαι δὲ ψυχὰι σινιάζονται.
Ἦνοιξαν γὰρ πάντες ἀφειδῶς τὰ στόματα κατὰ τῶν
ὁμοδούλων. Λαλεῖται τὸ ψεῦδος ἀφόβως, ἡ ἀλήθεια
συγκεκάλυπται· καὶ οἱ μὲν κατηγορούμενοι κατα-
δικάζονται ἀκρίτως, οἱ δὲ κατηγοροῦντες πιστεύον-
ται ἀνεξετάστως.

Βασίλειος θεολόγος Sermones de moribus a Symeone Metaphrasta
collecti Vol. 32, **P.** 1340, line 46

θρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρῶτον καὶ
γινῶ τί ποιεῖ; Μὴ ταῦτα, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι, μὴ ἀνά-
σχησθε τούτων, μηδὲ παραλογίσασθε ἡμῶν τὴν πα-
ράκλησιν ταύτην, ἵνα μὴ φθάσῃ εἰς ἡμᾶς ἡ φοβερὰ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν προφητεία, εἰπόντος· Ὅτι διὰ τὸ
πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη
τῶν πολλῶν.

Ὡσπερ γὰρ ἡ ἐρυσίβη ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ σίτου
νόσημα· οὕτως ὁ **Φθόνος** φιλίας ἐστὶν ἀρρώστημα,
Καὶ ὥσπερ ἔπεται τῷ ἀγαθῷ τὸ μὴ φθονεῖν, οὕτως
ἀκολουθεῖ τῷ διαβόλῳ ἡ **βασκανία**. Καὶ ὥσπερ ἰὸς τὸν
σίδηρον, οὕτως ὁ **Φθόνος** τὴν ἔχουσιν αὐτὸν ψυχὴν

ἐξαναλίσκει. Μᾶλλον δὲ, ὥσπερ τὰς ἐχίδνας φασὶ τὴν κυήσασαν αὐτὰς γαστέρα διεσθιούσας ἀπογεν-
νᾶσθαι· οὕτω καὶ ὁ **Φθόνος** τὴν ὠδίνουσαν ψυχὴν
πέφυκε διασπᾶν. Ὁ βασκαίνων μίαν ἀναμένει τοῦ
κακοῦ ῥαστώνην, εἴ πού τινα ἴδοι καταπεσόντα τῶν
φθονουμένων. Οὗτος ὅρος τοῦ μίσους, ἄθλιον ἰδεῖν
ἐκ μακαρίου τὸν βασκαινόμενον, ἐλεεινὸν γενέσθαι
τὸν ζηλωτόν.

Βασίλειος θεολόγος Sermones de moribus a Symeone Metaphrasta
collecti Vol. 32, **P.** 1341, line 49

λαλγῶν λέγει τῷ ἱατρῷ τὴν κεφαλαλγίαν· ὁ **φθόνον**
νοσῶν τί εἶπη; Λυπεῖ με τὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἀγαθὰ; Ἡ
μὲν ἀλήθεια αὕτη, τὰ δὲ ῥήματα ἕκαστος ἐπαισχύ-
νεται. Τί στενάζεις; ἴδιον κακὸν, ἢ ἀλλότριον ἀγαθόν;
Ὅντως ἴδιόν ἐστι κακὸν τοῦ διαβόλου ὁ **φθόνος**. Καθά-
περ γὰρ τῶν βελῶν τὰ βιαίως φερόμενα, ἐπειδὴν
καρτερῷ τινι καὶ ἀντιτύπῳ προσπέση, ἐπὶ τὸν προ-
έμενον ἐπανέρχεται· οὕτω τὰ τοῦ **φθόνου** κινήματα,
οὐδὲν λυποῦντα τὸν βασκαινόμενον, αὐτοῦ πληγαὶ
γίνονται τοῦ βασκάνου. Πολλὰ μὲν γὰρ ἔνεστι τῇ
βασκανία κακὰ, ἐν δὲ χρήσιμον, ὅτι κακόν ἐστιν αὐ-
τῷ τῷ κεκτημένῳ, καὶ μᾶλλον δαπανῶν τὴν καρδίαν,
ἢ ὁ ἰὸς τὸν σίδηρον. Ὁ γὰρ βασκαίνων, αὐτὸν μὲν τὸν
βασκαινόμενον ὀλίγα βλάπτει, ἑαυτὸν δὲ δαπανᾷ τῇ
λύπη καὶ τῷ στεναγμῷ ἐπὶ τῇ εὐημερίᾳ τοῦ πλησίον,
καὶ τὸν μὲν πλοῦτον τοῦ γείτονος οὐκ ἠλάττωσεν,
ἑαυτὸν δὲ τῇ **βασκανία** κατεδαπάνησεν. Ὡσπερ οὖν
τὴν εὐκατάπρηστον ὕλην ἐπιμελὲς ἡμῖν ὅτι πορρώ-
τάτω τοῦ πυρὸς ἀποτίθεσθαι, οὕτω χρῆ, καθ' ὅσον
οἶόν τε, τῆς τῶν βασκάνων ὁμιλίας τὰς φιλίας ἀπ-
άγειν, ἕξω τῶν τοῦ **φθόνου** βελῶν ἑαυτοὺς ποιοῦντας.

Salaminius Hermias **Sozomenus** Scr. Eccl., **Historia ecclesiastica** (2048:
001)“*Sozomenus. Kirchengeschichte*”, Ed. Bidez, J., Hansen, G.C.
Berlin: Akademie-Verlag, 1960; *Die griechischen christlichen*
Schriftsteller 50. Book 2, **Cha.** 9, **sec.** 1, line 5

μείας συμβάσης περι τὸν αὐτοῦ οἶκον ἅμα τε Χριστιανὸν γενέσθαι καὶ πάν-τας τοὺς ἀρχομένους ὑφ' ἐνὶ κηρύγματι προστάξαι ὁμοίως θρησκευεῖν.

Ἐφεξῆς δὲ καὶ διὰ τῶν ὁμόρων φυλῶν τὸ δόγμα διέβη καὶ εἰς πλῆθος ἐπέδωκε. καὶ Περσῶν δὲ χριστιανίσει τὴν ἀρχὴν ἡγοῦμαι, ὅσοι προφάσει τῆς Ὀσροηνῶν καὶ Ἀρμενίων ἐπιμιξίας, ὡς εἰκός, τοῖς αὐτόθι θείοις ἀνδράσιν ὠμίλησαν καὶ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἐπειράθησαν.

Ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ πλεῖστοι ἐγένοντο καὶ ἐκκλησιάζειν ἤρξαντο καὶ ἱερέας καὶ διακόνους εἶχον, ἐλύπει τοῦτο οὐ μετρίως τοὺς μάγους, οἱ τὴν Περσῶν θρησκείαν ὡσπερ τι φῦλον ἱερατικὸν κατὰ διαδοχὴν γένους ἀρχῆ-

θεν ἐπιτροπεύουσιν. ἐλύπει δὲ καὶ Ἰουδαίους, τρόπον τινὰ φύσει ὑπὸ **βασκανίας** πρὸς τὸ δόγμα τῶν Χριστιανῶν ἐκπεπολεμωμένους. καὶ διαβάλλουσι πρὸς Σαβώρην τὸν τότε βασιλέα Συμεώνην τὸν ἀρχιεπίσκοπον Σελευκείας

καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων ὡς φίλον ὄντα τῷ

Καίσαρι Ῥωμαίων καὶ τὰ Περσῶν πράγματα τούτῳ καταμηνύοντα. πεισθεὶς δὲ ταῖς διαβολαῖς ὁ Σαβώρης τὰ μὲν πρῶτα φόροις ἀμέτροις ἐπέτριβε τοὺς Χριστιανούς, καθότι τοὺς πλείστους ἔγνω ἀκτημοσύνην ἀσκεῖν, καὶ χαλεποῖς ἀνδράσιν ἐπέτρεψε τὴν εἰσπραξίν, ὥστε ἐνδεία χρημάτων καὶ ἀπη-

νεία τῶν εἰσπρακτόρων βιαζομένους ὑπεριδεῖν τὴν οἰκείαν θρησκείαν·

Salaminius Hermias **Sozomenus** Scr. Eccl., Historia ecclesiastica

Book 4, **Cha.** 20, **sec.** 8, line 1

τελευτήσαντος γὰρ Κωνσταντίου διαδεξάμενος Ἰουλιανὸς τὴν βασιλείαν τὸν τόπον τοῖς Ναυατιανοῖς ἀπέδωκε καὶ τὴν ἐκκλησίαν οἰκοδομησαὶ ἐπέτρεψεν. ὁ καὶ ἐγένετο τοῦ λαοῦ προθύμως συλλαβομένου καὶ τὰς αὐτὰς ὕλας ἐκ τῶν Συκῶν μετακομίσαντος. καὶ τὰ μὲν ὕστερον ὧδε ἔσχεν. ἐν δὲ τῷ τότε μικροῦ Ναυατιανοὶ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς καθόλου ἐκκλησίας ἠνώθησαν· ὁμοίως γὰρ περὶ τὸ θεῖον δοξάζοντες καὶ κοινῇ ἐλαυνόμενοι καὶ ἐν ὁμοίαις συμφοραῖς ὄντες εὖνοι ἀλλήλοις ἦσαν καὶ εἰς ταῦτόν συνήεσαν τε καὶ συνή-χοντο· τοῖς γὰρ ἀπὸ τῆς καθόλου ἐκκλησίας εὐκτήριος οὐκ ἦν οἶκος, ἀλλὰ πάντες πρὸς τῶν τὰ Ἀρείου φρονούντων ἀφήρητο· καὶ ὡς εἰκός ἐκ τῆς συνεχοῦς ὁμιλίας μάτην διαφέρεσθαι πρὸς σφᾶς λογισάμενοι κοινωνεῖν ἀλλή-λοις ἐβουλεύοντο. καὶ δὴ τοῦτ' ἐγεγόνει, εἰ μὴ **βασκανία** ὀλίγων οἶμαι τὴν τοῦ πλῆθους προθυμίαν ἔβλαπεν, ἀρχαῖον εἶναι λόγον ἰσχυριζομένων παραιτεῖσθαι τοῦτο ποιεῖν.

Aristides Quintilianus Mus., De musica (2054: 001)“*Aristidis Quintiliani de musica libri tres*”, Ed. Winnington–Ingram, R.P. Leipzig: Teubner, 1963. Book 2, **sec.** 7, line 4

τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας μνωμένους. καὶ οὐ δημοσία μόνον ἀλλὰ καὶ ἰδία πονητέον· ὡς γὰρ ὑγεία τίς ἐστὶ καὶ κοινῇ καὶ καθ' ἕκαστον, οὕτως δὲ καὶ συμφωνία πόλει τε ὅλη πρὸς ἑαυτὴν καὶ μιᾶ ψυχῇ πρὸς τὰ αὐτῆς μέρη.

Ὅτι μὲν οὖν ἡμῖν τοὺς τε νέους παιδευτέον μουσικῇ καὶ αὐτοῖς διὰ βίου προσεκτέον ὅπη παρείκοι, οὐδένα ἂν ἀντειπεῖν οἴομαι.

Καιρὸς δὲ λοιπὸν ἐξηγεῖσθαι ποῖα μὲν μέλη, ποῖοι δὲ ῥυθμοὶ καταρτύσουσι τὰ τῆς φύσεως παθήματα. λέξω δὴ τὰ μὲν παλαιοῖς τισιν εἰρημένα, τὰ δὲ εἰσέτι νῦν σιωπηθέντα οὐτ' ἀγνωσία τῶν συγγραφέων οὔτε **βασκανία**· τοῦτο μὲν γὰρ οὐδ' εἶπεῖν θέμις ἀνδρῶν πέρι φιλοσόφων μουσικῇ τετελεσμένων· ἀλλὰ γὰρ τὰ μὲν αὐτοῖς ἐν συγγράμμασι κατετάττετο, τὰ δ' ἀπορρητότερα ταῖς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίαις διεσφάζετο. αἰτία δ' ἦν ἡ τῶν τότε περὶ τὰ κάλλιστα ὀρμὴ τε καὶ φιλοχωρία· νυνὶ δὲ τοσαύτης ἐπιπολαζούσης (δεῖ γὰρ εὐφημεῖν) ἀφιλομουσίας ἄρ' ἀγαπητὸν ἔσται τοῖς μετρίως ἐπιμελέσιν, εἰ βίβλω οὐ σαφές τι περιεχούση περιπέσοιεν;

Τεττάρων δὴ μάλιστα τούτων στοχαστέον τῷ παιδεύοντι διὰ μουσικῆς, ἐννοίας τε πρεπούσης καὶ λέξεως καὶ πρὸς

Socrates Scholasticus Hist., Historia ecclesiastica (2057: 001)“*Socrates' ecclesiastical history*, 2nd edn.”, Ed. Bright, W. Oxford: Clarendon Press, 1893. Book 3, **Cha.** 1, line 179

ζοντας ἐπὶ τὰ βασίλεια· οἱ φοροῦντες τοὺς τρίβωνας, πολλοὶ ἐκ τοῦ σχήματος μᾶλλον ἢ ἐκ παιδείας ἐδείκνυντο· πάντες δὲ ἦσαν βαρεῖς τοῖς Χριστιανίζουσιν, ἄνδρες ἀπατεῶνες, καὶ ἀεὶ τοῦ κρατοῦντος οἰκειούμενοι τὴν θρησκείαν. Ἔχων δὲ ὁ βασιλεὺς πλεονάζον ἐν ἑαυτῷ τὸ κενόδοξον, πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς ἐκωμώδησεν ἐν τῷ λόγῳ ὃν ἐπέγραψε ‘Καίσαρας.’ Ἐκ τοῦ τοιούτου ἦθος κινούμενος καὶ τοὺς ‘κατὰ Χριστιανῶν’ λόγους συνέγραψε. Τὸ μὲν γὰρ μαγεῖρους καὶ κουρεῖς ἐκβαλεῖν φιλοσόφου ἔργον, οὐ μὴν βασιλέως· τὸ δὲ διασύρειν ἢ σκώπτειν οὐκέτι φιλοσόφου, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βασιλέως. Ἀμφότεροι γὰρ πᾶσαν λαιδορίαν καὶ **βασκανίαν** ὑπερβεβήκασι. Βασιλεῖ μὲν γὰρ ἐξέστω

φιλοσοφεῖν, ὅσα πρὸς σωφροσύνην ὄρα· φιλόσοφος δὲ, εἰ πάντα τῶν βασιλέων μιμήσοιτο, διαπεσεῖται τοῦ σκοποῦ. Περὶ μὲν δὴ Ἰουλιανοῦ τοῦ βασιλέως γένους τε αὐτοῦ καὶ παιδεύσεως καὶ ἤθους, καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν βασιλείαν παρήλθεν, τοσαῦτα ὡς ἐν ἐπιδρομῇ εἰρήσθω.

Asterius Sophista Scr. Eccl., Commentarii in Psalmos (hom.31) (2061: 001)“*Asterii sophistae commentariorum in Psalmos quae supersunt*”, Ed. Richard, M.Oslo: Brøgger, 1956; *Symbolae Osloenses*, fasc. suppl. 16.Homily 4, **sec.** 7, line 10

θεοῦ; Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου. Δίκαιον πρᾶγμα ὁ Δαυὶδ ἐβουλεύσατο, μὴ πολεμῆσαι, μὴ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Ἀβεσσαλώμ, τοῦτο λογισάμενος· Εἰ τὸν τῆς ζωῆς μου πολέμιον καὶ αὐτῆς μου τῆς ἀναπνοῆς ἐπίβουλον, τὸν Σαούλ, τὸν πολλάκις κατ' ἐμοῦ τὸ ξίφος γυμνώσαντα, ὑπὸ τὴν χειρᾶ μου λαβὼν τὴν χεῖρα πραότητι ἔδησα, καὶ τὸν θυμὸν ὡς βέλος εἰς φαρέτραν τὴν καρδίαν ἔκρυσα, καὶ μακροθυμοῦντί μοι ὡς παιδαγωγὸς τὸ πνεῦμα παρήγγελεν· Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρης, πῶς οὐ δίκαιον ὥστε διαβαστάσαι μὲν νεωτερίζοντα τὸν υἱόν; Νοσεῖ τὴν φρένα τῇ κενοδοξία, πυρέττει τῇ **βασκανία**· ἰατρεύσω αὐτὸν τῇ μακροθυμία. Ἐὰν τοῦτον ἀνέλω, πῶς μοι προσφύγη προσήλυτος; Ἐὰν θυμωθεῖς τὸ τέκνον φονεύσω ὀργῇ χαριζόμενος, πῶς εἴπωσι προφηταί· Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ. Κἂν ἐχθρὸς ὁ ἀντάρτης, ἀλλ' υἱός· κἂν πολέμιος, ἀλλὰ τέκνον· κἂν τύραννος, ἀλλὰ σπλάγγχον. Τοιοῦτον ἔχω ἐχθρὸν ὃν μισῆσαι οὐ δύναμαι. Τέκνου θυσίαν θεὸς ἀπῆτει τὸν Ἀβραάμ, ἀλλὰ γειτονεύουσαν μάχαιραν τῷ λαιμῷ ἀνέκοψε καὶ ὁ τῆς θυσίας νομοθέτης τοῦ θυομένου παιδὸς ἔκδικος ἐγένετο λέγων· Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, ἵνα μὴ ὁ δίκαιος πατὴρ τεκνοθύτης γένηται.

Asterius Sophista Scr. Eccl., Commentarii in Psalmos (hom.31) Homily 21, **sec.** 25, line 11

μεριμνῶσι τὰ μέλη, ἀλλὰ καθ' ἑαυτῶν ὀπλίζονται. Καὶ λέοντες μὲν λέοντας οὐ κατεσθίουσι καὶ παρδάλεις κατὰ παρδάλεων οὐχ ὀπλίζονται. Ἀδελφὸς δὲ ἀδελφῷ ὡς θηρίον ἀρνίῳ ἐφάλλεται. Ἄρκος τῇ ἄρκῳ οὐκ ἐπιβουλεύει, καὶ ὁ Ἡσαῦ τὸν Ἰακώβ ἀποκτεῖναι ἠπειλεῖ· Ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ

πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακώβ τὸν ἀδελφόν μου. Κεράστης κεράστη οὐ λυμαίνεται, καὶ οἱ ἀδελφοὶ κατὰ τοῦ Ἰωσήφ ὀπλίζονται· Ἴδου ὁ ἐνυπνιαστής ἐκεῖνος ἔρχεται· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀλλὰ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. Ὅν γὰρ ἀποκτεῖναι διὰ **βασκανίαν** ἠθέλησαν, τοῦτον διὰ λιμὸν προσεκύνησαν ὡς οὐ προσεδόκησαν. Καὶ διὰ τί ἐκλέλοιπεν ὄσιος; Ὅτι ὀλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι, ἐπειδὴ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ λέγων· Ἄρτι οὐδὲν ὠφελοῦνται οἱ ἀληθεύοντες· νῦν οἱ ψευδόμενοι τὰ μεγάλα δύνανται. Εἰ μὴ δὲ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, οὐκ ἂν ὀλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι, οὐκ ἂν ἐκλέλοιπεν ὄσιος. Ὅσιος δὲ ἐστὶν ὁ εὐσεβὴς καὶ τὰ πρέποντα καὶ ὡς δεῖ θεῷ προσφέρων ὡς Ἄβελ, ἀλλ' οὐκ ὀνειδίζων ὡς Κάϊν. Οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσονται, ὥστε ἔστι καὶ ἀνοσίως ποιεῖν τὰ ὅσια.

Asterius Sophista Scr. Eccl., Commentarii in Psalmos (**hom.31**)
Homily 25, **sec.** 35, line 3

πόλεμοι καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοί, καὶ εἰς συναίσθησιν τῶν ἀμαρτιῶν οἱ πολλοὶ οὐκ ἔρχονται οὐδὲ τοῖς ἐπικειμένοις κακοῖς σωφρονίζονται. Οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Τί οὐ γινώσκονται; Τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὰς ἐπαγγελίας, τὰ ἐπουράνια ἀγαθὰ, τὸν θησαυρὸν τοῦ θεοῦ, τὸν παράδεισον τῆς τρυφῆς, τὴν αἰώνιον ζωὴν. Οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι ὁ νομοθέτης καὶ κύριος τῆς δόξης ὑπ' αὐτῶν ἐσταύρωται· Εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. Καὶ τίνες οὗτοι; Οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου ἐν βρώσει ἄρτου, οἱ **βασκανία** πεινῶντες τὸν τῶν πιστῶν θάνατον. Καὶ οὐκ εἶπεν Οἱ ἐσθίοντες, ἀλλ' Οἱ κατεσθίοντες, οἱ θηρῶν ἀγρίων χαλεπώτεροι. Τὰ μὲν γὰρ θηρία ἀνθρωπίνης σαρκὸς γευσάμενα ταχέως παύονται, τὴν ἀηδῆ τροφήν αἰσχυνόμενα· οἱ δὲ πονηροὶ καὶ βάσκανοι δι' ὅλου κατεσθίοντες ταῖς λοιδορίαις τὸν πιστόν, οὐ κορέννυνται. Ἀσφαλισώμεθα, ἀδελφοί, μήπως, τοὺς ὁμοπίστους λοιδορήσαντες καὶ συκοφαντήσαντες, μετὰ τῶν ἀνόμων εὐρεθῶμεν. Οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, κἂν αἰρετικοί, κἂν ὁμόπιστοι, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου. Ὅτι δὲ καὶ ὁμόπιστοι ὁμοπίστους κατεσθίουσι, λέγει ὁ ἀπόστολος·

Ιωάννης Χρυσόστομος, **Ad Theodorum lapsum** (lib. 1) (2062: 002)
 “Jean Chrysostome. A Théodore”, Ed. Dumortier, J.Paris: Cerf, 1966;
Sources chrétiennes 117.Sect 12, ln 15

οἶμαι δεῖν πενθεῖν τὰ ἐν τῇ γεέννῃ κακά, ὡς τὴν ἀπόπτωσιν τὴν ἐκ τῶν οὐρανῶν· τοῦτο γὰρ μόνον ἀπάντων χαλεπώτερον εἰς κολάσεως λόγον ἐστίν. Νῦν δὲ βασιλέα μὲν πολλάκις ὀρῶντες μετὰ πολλῶν τῶν δορυφόρων εἰς τὰ βασίλεια εἰσελάυνοντα, τοὺς πλησίον ὄντας αὐτοῦ καὶ λόγου καὶ γνώμης κοινωοῦντας καὶ τῆς δόξης μετέχοντας τῆς λοιπῆς μακαρίζομεν· κὰν μυρία μὲν ἔχωμεν ἀγαθὰ, ταλανίζομεν ἑαυτοὺς καὶ οὐδενὸς ἐκείνων λαμβάνομεν αἴσθησιν, εἰς τὴν δόξαν ἀφορῶντες τῶν περὶ αὐτόν, καίτοι γε εἰδότες ἐπισφαλῆ καὶ ἀβέβαιον τὴν τοιαύτην λαμπρότητα καὶ διὰ τοὺς πολέμους καὶ διὰ τὰς ἐπιβουλάς καὶ διὰ τὰς **βασκανίας** καὶ διὰ τὸ καὶ χωρὶς τούτων αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν οὐδενὸς ἀξίαν εἶναι λόγου· ἐπὶ δὲ τοῦ πάντων βασιλέως, «τοῦ κατέχοντος – οὐ μέρος τῆς γῆς ἀλλὰ – πάντα τὸν γῦρον τῆς γῆς», μᾶλλον δὲ τοῦ πᾶσαν αὐτὴν περιλαμβάνοντος «ἐν δρακί» καὶ τοὺς οὐρανοὺς μετροῦντος «σπιθαμῆ», τοῦ πάντα φέροντος «τῶ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ», ᾧ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδὲν καὶ ὡς σίελος ἐλογίσθησαν, ἐπὶ τούτου δὲ οὐχ ἠγησόμεθα ἐσχάτην εἶναι κόλασιν τὸ μὴ καταλεγῆναι εἰς τὸν χορὸν ἐκεῖνον τὸν περὶ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ στέρεζομεν ἂν τῆς γεέννης ἀπαλλαγῶμεν μόνον;

Ιωάννης Χρυσόστομος, **Adversus oppugnatores vitae monasticae** (lib. 1–3) (2062: 003); *MPG* 47.Vol 47, pg 331, ln 30

Καίτοι γε οὐκ ἀγνοῶ ὅτι πολλοὶ πρὸς μὲν τοὺς πατέρας τοῦτο ποιοῦντας οὐ σφόδρα ἐκπλήττονται· ἀποπνίγεσθαι δέ φασι τῷ θυμῷ, ὅταν ἴδωσι τοὺς μήτε πατέρας, μήτε φίλους, μήτε συγγενεῖς, μήτε ἄλλοθέν ποθεν ἐπιτηδεῖους, πολλάκις δὲ καὶ ἀγνώτας ὄντας τοῖς φιλοσοφεῖν αἰρουμένοις τὸ αὐτὸ τοῦτο πάσχοντας, καὶ μᾶλλον τῶν πατέρων δακνομένους, καὶ πολεμοῦντας, καὶ κατηγοροῦντας τῶν ἀναπεισάντων αὐτούς. Ἐμοὶ δὲ τοῦναντίον εἶναι δοκεῖ θαυμαστόν. Τοὺς μὲν γὰρ μήτε κηδεμονίας, μήτε φιλίας ἔχοντάς τι δικαίωμα, οὐδὲν ἀπεικός ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀλγεῖν ἀγαθοῖς, πῆ μὲν ὑπὸ **βασκανίας** ἀλίσκομένους, πῆ δὲ τῆς οἰκείας κακίας τὴν τῶν ἄλλων

ἀπώλειαν εὐτυχίαν εἶναι νομίζοντας, ἀθλίως μὲν καὶ ταιπάρως, νομίζοντας δ' οὖν ὅμως· τὸ δὲ τοὺς γεννησαμένους, τοὺς ἀναθρεψαμένους, τοὺς καθ' ἑκάστην εὐχομένους ἡμέραν εὐδοκιμωτέρους σφῶν αὐτῶν τοὺς παῖδας ἰδεῖν, τοὺς πάντα διὰ τοῦτο καὶ ποιῶντας καὶ πάσχοντας· τούτους δὲ ὥσπερ ἕκ τινος μέθης ἐξαίφνης μεταβαλλομένους ἀλγεῖν, ἐπὶ φιλοσοφία τῶν παιδῶν ἀγομένων αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν ὃ μάλιστα πάντων ἐγὼ θαυμάζω, καὶ τοῦ πάντα διεφθάρθαι τεκμήριον

Ἰωάννης Χρυσόστομος , Adversus oppugnatores vitae monasticae (lib. 1-3) Vol 47, pg 336, ln 10

καὶ τῆς τῶν ὄντων χρείας ἐξώτερον εἶναι, μείζονος εὐπραγίας ἂν εἴη. Ὁ γὰρ ἄδιψος ἐκεῖνος καὶ ἀνέραστος (οὐδὲν γὰρ κωλύει πάλιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐλθεῖν ὑποδείγματα) οὐ τῶν ἀεὶ διψόντων μόνον, οὐδὲ τῶν ἐρώντων ἀεὶ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν βραχεῖ τοῦτο παθόντων, καὶ πληρωσάντων τὴν ἐπιθυμίαν πολλῶ μακαριώτερος ὢν ἀποδέδεικται, ὡς μηδὲ εἰς πείραν ἐμπεσὼν τῆς τοιαύτης ἀνάγκης. Ἐρήσομαι δέ σε πάλιν, εἰ καὶ ὑπερβαλέσθαι τῷ πλούτῳ πάντας καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ πλούτου κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἐνῆν, ἄρα οὐκ ἂν μυριάκις ταύτην εἴλου τὴν περιουσίαν, ὥστε μήτε **βασκανίας**, μήτε συκοφαντίας, μήτε φροντίδος, μήτ' ἄλλου μηδενὸς τῶν τοιούτων ἀνέχεσθαι; Ἄν τοίνυν καὶ τοῦτο ἔχοντα δεῖξωμεν τὸν υἱὸν, καὶ μειζόνως εὐπορώτερον ὄντα νῦν, παύση θρηνῶν πάντως καὶ ὀλοφυρόμενος οὕτω πικρῶς; Ὅτι μὲν οὖν φροντίδων ἀπήλλακται, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπισυρομένων τῷ πλούτῳ κακῶν, οὐδὲ αὐτὸς ἀντερεῖς· διόπερ οὐδὲ ἡμῖν περὶ τούτων ἀνάγκη πρὸς σὲ διαλέγεσθαι· ζητεῖς δὲ μαθεῖν πῶς εὐπορώτερος τοῦ τοσαῦτα ἔχοντός σου. Τοῦτο δὴ σε διδάξομεν, καὶ δεῖξομεν, ὅτι ὅπερ ἠγγὴ ἐκεῖνον νῦν εἶναι ἐν πενία τῇ ἐσχάτῃ, τοῦτο αὐτὸς πρὸς ἐκεῖνον ἐξεταζόμενος πέπονθας.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , Adversus oppugnatores vitae monasticae (lib. 1-3) Vol 47, pg 338, ln 27

δὲ ἐκείνους ἀκριβῶς. Ὁ γὰρ καὶ τροφῆς καὶ ποτοῦ καὶ οἰκίας καὶ ἀναπαύσεως πανταχοῦ δυνάμενος εὐπορεῖν, καὶ οὐ μόνον μὴ ἀλύων, ἀλλὰ καὶ ἥδιον ἐν τούτοις ἢ

ὕμεῖς ἐν τοῖς ὑμετέροις διάγων, εὐδήλον ὅτι πάντων ὑμῶν τῶν πλουτούντων ἐστὶν εὐπορώτερος τῶν ἐπὶ τῆς οἰκίας μόνης τούτων δυναμένων εὐπορεῖν. Ὅθεν οὐδὲ πενίαν οἶδεν ἐκεῖνος θρηνησαί ποτε. Οὐδὲ γὰρ τῇ ἀφθονία μόνον οὗτος ὁ πλοῦτος βελτίων, οὐδὲ τῇ ἡδονῇ, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀνάλωτος εἶναι, καὶ εἰς πτωχείαν μὴ μεταβαλεῖν ποτε, μηδὲ ὑποκεῖσθαι τῷ τοῦ μέλλοντος ἀδήλω, μηδὲ φροντίδας ἔχειν, μηδὲ **βασκανία** χειροῦσθαι, ἀλλὰ θαῦμα καὶ ἔπαινον καὶ εὐφημίαν κεκτηῖσθαι πᾶσαν· καίτοι γε ἐφ' ὑμῶν τὸναντίον ἔστιν ἰδεῖν. Οὐ γὰρ μόνον ὑμᾶς οὐκ ἐπαινοῦσι διὰ τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ μισοῦσι καὶ ἀποστρέφονται καὶ βασκαίνουσι δὲ ὑμῖν καὶ ἐπιβουλεύουσιν οἱ πολλοί· οὗτος δὲ ἐπειδὴ πλουτεῖ πλοῦτον τὸν ἀληθῆ, διὰ τοῦτο θαυμάζεται μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ φθονεῖται οὐδὲ ἐπιβουλεύεται. Ἄλλ' ἄρα πρὸς ὑγίειαν τίς ἐπιτηδειότερος; οὐχ ὁ μὲν ἐκεῖνον ἔχων καθάπερ τὰ ἄγρια τῶν ζώων εὐσωματεῖ καὶ σφριγᾷ, ἅτε ἀέρος ἀπολαύων καθαροῦ καὶ ναμάτων ὑγιεινῶν καὶ ἀνθῶν καὶ λειμώνων

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Adversus oppugnatores vitae monasticae (lib. 1-3) Vol 47, pg 345, ln 6

ὑπερβολῆς τὸ καλόν. Κἂν γὰρ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τῆς σῆς δέοι κεφαλῆς, οὐ παραιτήσεται, ἅτε οὐ μόνον διὰ τὸν παρὰ τῆς φύσεως κείμενον νόμον θεραπεύων σε καὶ τιμῶν, ἀλλὰ πρὸ τῶν ἄλλων διὰ τὸν Θεόν, δι' ὃν καὶ πάντων τῶν ἄλλων ὁμοῦ κατεφρόνησεν. Ὅταν οὖν καὶ εὐδοκιμώτερος ἢ νῦν καὶ εὐπορώτερος καὶ δυνατώτερος καὶ ἐλευθεριώτερος, καὶ μᾶλλον σου δοῦλος ἢ πρότερον μετὰ τῆς τοσαύτης μεγαλονοίας, τίνας ἔνεκεν, εἰπέ μοι, θρηνεῖς; ὅτι καθ' ἐκάστην οὐ τρέμεις τὴν ἡμέραν, μὴ ποτε ἐν πολέμῳ πέση, μὴ ποτε προσκρούση βασιλεῖ, μὴ ποτε **βασκανία** τῶν συστρατευομένων ἀλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ταῦτα, καὶ τούτων πλείονα δεδοίκασι τῶν εὐδοκιμούντων οἱ πατέρες; Καθάπερ γὰρ οἱ παιδίον ἐφ' ὑψηλοῦ τινος στήσαντες τόπου τρέμειν ἀναγκάζονται μὴ καταπέση, οὕτω καὶ οἱ πρὸς μεγάλην ἀρχὴν ἀνάγοντες τοὺς υἱεῖς. Ἄλλ' ἔχει τινὰ ἡδονὴν ἢ ζώνη, καὶ ἡ χλαμῦς, καὶ ἡ τοῦ κήρυκος φωνή. Καὶ μέχρι πόσων ἡμερῶν ταῦτα, εἰπέ μοι; μέχρι τριάκοντα, καὶ ἑκατὸν, καὶ δις τοσοῦτον; Καὶ τί μετὰ ταῦτα; οὐχ ὥσπερ ὄναρ; οὐχ ὥσπερ μῦθος; οὐχ

ὡσπερ σκιά πάντα διήλθεν ἐκεῖνα; Νῦν δὲ αὐτῷ μέχρι τέλους τὰ τῆς τιμῆς, μᾶλλον δὲ καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Adversus oppugnatores vitae monasticae (lib. 1-3) Vol 47, pg 366, ln 44

λήλων οὐχ ἦττον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτῶν. Πῶς οὖν ἡμῖν οἰχί-
σεται τὰ πράγματα, ἂν τούτους πάντες ζηλώσωμεν; Νῦν
γὰρ οἴχεται καὶ διέφθαρται διὰ τοὺς πόρρω τῆς πολιτείας
ταύτης ἠσκημένους. Σὺ δὲ τάναντία ψηφίζόμενος ταυτὸ
ποιεῖς, ὡσπερ ἂν εἴ τις καὶ λύραν μὲν ἀκριβῶς ἠρμο-
σμένην ὡς ἄχρηστον διαβάλλοι, τὴν ἐναντίως δὲ ἔχουσαν,
καὶ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει διεφθαρμένην ἀμέτρῳ, ταύτην
ἐπιτηδεῖαν εἶναι καὶ πρὸς κρούματα καὶ πρὸς τέρψιν
λέγοι τῶν θεατῶν. Ἄλλ' οὐδὲν οὔτε τῆς ἀμουσίας τοῦ
ταῦτα λέγοντος ἕτερον τούτου μεῖζον τεκμήριον ἐζητή-
σαμεν ἂν, οὔτε τῆς **βασκανίας** καὶ μισανθρωπίας τῶν
τὰ τοιαῦτα ψηφιζομένων δεῖγμα σαφέστερον ἄλλο. Ἀλλὰ
τίς ὁ τῶν ἐπιεικεστέρων λόγος πατέρων; Μαθέτωσαν,
φησὶ, γράμματα πρότερον, καὶ τὴν τῶν λόγων προσλα-
βόντες δύναμιν, οὕτως ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν ἀγέσθωσαν
ταύτην· τότε ὁ κωλύσων οὐδεὶς. Καὶ πόθεν δῆλον ὅτι πάν-
τως εἰς ἄνδρας ἐκβήσονται; πολλοὶ γὰρ ἄωρῳ προαναρ-
πασθέντες ἀπῆλθον θανάτῳ. Ἄλλ' ἔστω καὶ τοῦτο εἶναι
φανερὸν· θῶμεν αὐτοὺς καὶ εἰς ἄνδρας τελέσειν, τίς ἐγ-
γυήσεται τὴν προτέραν ἅπασαν ἡλικίαν;

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Adversus oppugnatores vitae monasticae (lib. 1-3) Vol 47, pg 371, ln 34

ἐκεῖνους φοβεῖσθαι. Τίνος δὲ ἕνεκεν καὶ ἐπὶ τῶν λόγων
αὐτὸ τοῦτο οὐ δέδοικας, ἔνθα μάλιστα δεδοικέναι ἐχρῆν;
Παρὰ μὲν γὰρ τοῖς μοναχοῖς ἐκ πολλῶν ὀλίγοι διήμαρ-
τον· ἐν δὲ ταῖς τῶν λόγων διατριβαῖς ἀπὸ πολλῶν ὀλίγοι
κατάρθωσαν. Καὶ οὐκ ἀπὸ τούτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀφ'
ἐτέρων πλειόνων εἰκότως ἂν τις ἐκεῖνα μᾶλλον φοβοῖτο.
Καὶ γὰρ παιδὸς ἀφυΐα, καὶ διδασκάλων ἀμαθία, καὶ
παιδαγωγῶν ῥαθυμία, καὶ πατρὸς ἀσχολία, καὶ δαπα-
νῶν καὶ μισθῶν ἔλλειψις, καὶ τρόπων διαφορὰ, καὶ
συμφοιτητῶν κακία καὶ **Φθόνος** καὶ **βασκανία**, καὶ
πολλὰ ἕτερα τῷ τέλει λυμαίνεται. Καὶ οὐ ταῦτα μόνον,
ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ τέλος τούτων ἕτερα πλείονα· ὅταν γὰρ
ἅπαντα ὑπερβᾶς πρὸς αὐτὸ τῆς παιδείας τὸ ἄκρον ἀφ-

ίκτηται, μηδενὶ τούτων ὑποσκελισθεὶς, ἑτέρα πάλιν κεῖται ἐνέδρα ἐκεῖ. Καὶ γὰρ ἄρχοντος δυσμένεια, καὶ **Φθόνος** τῶν ὁμοτέχνων, καὶ καιρῶν δυσκολία, καὶ φίλων ἐρημία, καὶ πενία πολλάκις τοῦ τέλους ἐξέκρουσεν. Ἄλλ' οὐκ ἐπὶ τῶν μοναχῶν οὕτως, ἀλλ' ἐνὸς δεῖ μόνου, προθυμίας γενναίας καὶ ἀγαθῆς· κὰν τοῦτο προσῆ, οὐδὲν τὸ κωλύον πρὸς τὸ τέλος ἐλθεῖν τῆς ἀρετῆς.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Ad Stagirium a daemone vexatum* (lib. 1–3) (2062: 006); *MPG* 47.Vol 47, pg 429, ln 11

ρων οὐδὲν ἂν εἶποιμι (παντὶ γὰρ δῆλόν ἐστι), δεῖ δὲ τὸν ὑπὲρ τῶν μετὰ ταῦτα δοῦναι λόγον.
γ'. Πῶς οὖν εἰσόμεθα ὅτι καὶ τὰ δεύτερα ὑπὲρ τῶν ἐκεῖνῳ συμφερόντων ἦν; Ἄν ἐννοήσωμεν τί τούτων μὴ γενομένων ἔπαθεν ἂν. Τί οὖν ἂν ἔπαθεν; Εἰ, τοῦ διαβόλου μετὰ τὴν παράβασιν ἐπαγγειλαμένου δείξειν αὐτοὺς ἰσοθέους, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἔμεινε τιμῆς, τρισὶν ἂν περιέπεσε τοῖς ἐσχάτοις κακοῖς. Πρῶτον μὲν γὰρ τὸν Θεὸν ἂν ἐνόμισεν εἶναι βάσκανον, καὶ ἀπατεῶνα, καὶ ψεύστην· δεύτερον δὲ τὸν ἀληθῶς ἀπατεῶνα, καὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς **βασκανίας** πατέρα, καὶ εὐεργέτην καὶ φίλον· καὶ πρὸς τούτοις ἀθάνατα ἂν διετέλεσεν ἀμαρτάνων τοῦ λοιποῦ. Τούτων δὲ αὐτὸν ἀπάντων ἀπήλλαξεν, ἐκβαλὼν τοῦ παραδείσου τότε. Οὕτω που καὶ ἰατρὸς, ἀφείς μὲν τὸ ἔλκος μείζονα τὴν σηπεδόνα ἐργάζεται, ἐκκόπτων δὲ κωλύει περαιτέρω προελθεῖν τοῦ τραύματος τὴν κακίαν. Τί οὖν; φησὶν. Οὐκ ἔστη μέχρι τούτων, ἀλλὰ καὶ ἰδρῶτας καὶ πόνους προσέθηκεν, ὅτι οὐδὲν οὕτω πρὸς ἄνεσιν ἄχρηστον ὡς ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις ἐστίν. Εἰ γὰρ καὶ τούτων ἐπικειμένων οὐ διαλιμπάνομεν ἀμαρτάνοντες, τί οὐκ ἂν ἐτολμήσαμεν,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Ad Stagirium a daemone vexatum* (lib. 1-3) Vol 47, pg 430, ln 37

ἐπεξέρχεται, καὶ τὴν τιμωρίαν ἐπάγει. Καίτοι καὶ τὰ πρότερα τῆς αὐτῆς κολάσεως, μᾶλλον δὲ καὶ χαλεπώτερας ἄξια ἦν. Εἰ γὰρ ἐπ' ἀνθρώπων, ὅταν τις τῶν οἰκετῶν τὰ μὲν ἀμείνω φυλάττη ἑαυτῷ, τὰ δὲ φαυλότερα τῷ δεσπότη προσάγη, δεινὸν τὸ πρᾶγμα καὶ ὕβρις εἶναι

δοκεῖ, πόσω μάλλον ἐπὶ Θεοῦ; Ὁ δὲ Κάϊν οὐ τοῦτο μόνον ἤμαρτεν, ἀλλὰ καὶ ἕτερον οὐχ ἦττον, τὸ δυσχερᾶναι τῇ τιμῇ τοῦ ἀδελφοῦ. Εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀμαρτῶν μετεγίνωσκεν, ἀποδεκτὸς τῆς καλλίστης ταύτης μεταβολῆς ἦν· νῦν δὲ οὐ μετανοίας, ἀλλὰ καὶ ζήλου καὶ **βασκανίας** ἢ σύγχυσις ἦν, καὶ τὸ τέλος ἀπέδειξε. Μόνον γὰρ οὐκ ὠργίζετο τῷ Θεῷ, ὅτι μὴ ἐτίμησεν αὐτὸν ὑβρισθεὶς, καὶ προὔθηκε τὸν ἀκόλαστον τοῦ ἐπεικοῦς· ἀλλ' ὅμως καὶ οὕτω σφοδρὰν τῶν ἀμαρτημάτων ἀπαιτούντων τὴν τιμωρίαν ἔλαττον πολλῷ τῆς ἀξίας κέχρηται τῷ πεπλημμεληκότι, καὶ φλεγμαίνουσιν αὐτοῦ καταστέλλειν πειρᾶται τὴν ψυχὴν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)
Vol 47, pg 434, ln 13

βητρα κατασκευάζουσαι, οὕτως αὐτῶν σοφίζονται τὴν ἐπάνοδον, καὶ πείθουσι προσδραμεῖν πάλιν αὐταῖς. Τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ τῶν παιδίων γίνεται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἡμῶν. Ὅταν γὰρ ἡμᾶς ὁ Πονηρὸς φοβῆ καὶ ταραττή, τότε σωφρονιζόμεθα, τότε ἑαυτοὺς ἐπιγινώσκομεν, τότε μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς τῷ Θεῷ προστρέχομεν· εἰ δὲ ἠφανίσθη παρὰ τὴν ἀρχὴν οὗτος καὶ γέγονεν ἐκποδὼν, τάχα οὐδὲ ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ἂν ἐπίστευσαν οἱ πολλοί· οἷον ὅτι τὸν ἄνθρωπον ἠπάτησε, καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων ἐξέβαλεν ἀγαθῶν· ἀλλὰ τὸν Θεὸν φθόνῳ καὶ **βασκα-**
νία τοῦτο πεποιηκέναι εἶπον ἄν. Ὅπου γὰρ καὶ νῦν εἰσιν οἱ ταῦτα τολμῶντες μετὰ τὴν τοσαύτην ἀπόδειξιν τῆς ἀπάτης αὐτοῦ, εἰ μὴδὲ ὅλως πεῖραν ἔλαβον τῆς κακουργίας ἐκείνου, τί οὐκ ἂν εἶπον, τί οὐκ ἂν ἐφθέγγαντο; Ὅλως δὲ εἰ χρὴ μετὰ ἀκριβείας τοῖς γενομένοις προσέχειν, οὐδὲ εἰς ἅπαντα ἡμᾶς ὁ διάβολος ὠθεῖ, ἀλλὰ πολλὰ μὲν καὶ αὐτὸς ἐργάζεται κακὰ, πολλὰ δὲ καὶ ἡμεῖς ἑαυτοῖς ῥαθυμία καὶ καταφρονήσει μόνον.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)
Vol 47, pg 451, ln 32

στον καταστήσης σαυτὸν παροξύνων τὸν Θεόν. Ὅταν γὰρ τὰ πρὸς παιδείαν καὶ ὠφέλειαν ἐπαγόμενα παρὰ τοῦ Θεοῦ, ταῦτα ὄνειδος εἶναι νομίσης, ὅρα ποῦ τελευτᾷ τὸ

κακόν.

γ'. Εἰ γὰρ βούλει τοὺς ἀληθῶς αἰσχύνῃς καὶ ὀνειδούς ἀξίους ἰδεῖν, ἐγὼ σοὶ πειράσομαι ἐκ πολλῶν ὀλίγους ὑποδείξαι τῷ λόγῳ. Θέασαι τοὺς περὶ τὰς εὐμορφίας ἐπτοημένους τῶν γυναικῶν, τοὺς περὶ χρήματα μαινομένους, τοὺς δυναστείας καὶ δόξης ἐρῶντας, καὶ πάντα ὑπὲρ τούτων καὶ πράξαι καὶ παθεῖν αἰρουμένους, τοὺς ὑπὸ **βασκανίας** τηκομένους, τοὺς ἐπιβουλεύοντας τοῖς ἡδικοκόσιν οὐδέν, τοὺς μελαγχολῶντας ἀπλῶς, τοὺς περὶ τὰ μάταια τοῦ βίου λυττῶντας ἀεὶ· ταῦτά ἐστι καὶ τὰ τοιαῦτα μανίας ἔργα καὶ κολάσεως ἄξια, ταῦτα ὀνειδούς καὶ αἰσχύνῃς καὶ γέλωτος. Εἰ δέ τις ὑπὸ δαίμονος ἐνοχλούμενος φιλοσοφίαν καὶ οὕτως ἐν τῷ βίῳ πολλὴν ἐπιδεικνύοιτο, οὐ μόνον οὐκ ὀνειδίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ θαυμάζεσθαι καὶ στεφανοῦσθαι παρὰ πάντων ἂν εἴη δίκαιος, μετὰ τοσούτων δεσμῶν δρόμον οὕτως ἐπίπονον τρέχων, καὶ τὴν ἀνάντη καὶ τραχεῖαν τῆς ἀρετῆς ἀναβαίνων ὁδόν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)
Vol 47, pg 480, ln 16

εχεις τοὺς ἐν τοῖς ψαλμοῖς ἀναγεγραμμένους εἰς μέσον ἀγάγω νῦν, ἢ τούτους ἀφεις ἀναλέξασθαί σοι κατὰ σχολὴν, αὐτὸς τὰς ἐκείνου διέλθω συμφοράς. Οὗτος τοίνυν ὁ Δαυὶδ πολλὰ μὲν καὶ ἐν τῷ ποιμαίνειν ὑπέμεινε δεινὰ, καὶ ταῖς τῶν ἀέρων ἀνωμαλίαις καὶ τῇ τῶν θηρίων ἀγριότητι μαχόμενος· καὶ τὸ μὲν ἐξ ὧν ὁ Ἰακώβ ἔφησεν ἔστιν ἰδεῖν, τὸ δὲ ἐξ ὧν αὐτὸς πρὸς τὸν Σαοὺλ διελέγετο περὶ τοῦ λέοντος καὶ τῆς ἄρκτου. Ἐπειδὴ δὲ τὸν βίον ἀφεις ἐκείνον πρὸ ὥρας εἰς τὰ τοῦ πολέμου πράγματα ἐπιπτε, τὴν μὲν τῶν ἀδελφῶν **βασκανίαν** ἀφήμι, εἰ καὶ σφόδρα τοῦτό ἐστι φορτικόν· ἀλλ' ἐπειδὴ κατώρθωκε τὴν λαμπρὰν νίκην ἐκείνην καὶ θαυμαστὴν μονομαχίαν ἀναδεξάμενος, εὔρε τοῦ καταβληθέντος Γολιάθ σφοδρότερον ἐχθρὸν τὸν εὐεργετηθέντα Σαοὺλ. Οὐ γὰρ ἐκ τοῦ φανεροῦ πρὸς αὐτὸν παρετάττετο, ἀλλὰ τὸ τῶν φιλοῦντων προσωπεῖον ὑποδύς, καὶ τὸν τιμῶντα καὶ κηδόμενον ὑποκρινάμενος, οὕτως αὐτὸν διετίθει τὰ τῶν ἐχθρῶν. Τοῦτο δὲ ὅσον ἐστὶ κακὸν ἀντὶ ἀγαθῶν ἀπολαμβάνειν κακὰ,

ἄκουσον τοῦ μακαρίου προφήτου τοῦτο συνεχῶς θρη-
νοῦντος καὶ δυσανασχετοῦντος καὶ λέγοντος,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , Ad Stagirium a daemone vexatum (lib. 1-3)
Vol 47, pg 484, ln 44

καὶ μετὰ πολλῆς τῆς κολακείας εἶξαν τῷ βασιλεῖ,
πάλιν ἀποπηδήσαντες προσετέθησαν τῷ Σαβεῖ, καὶ
πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἕτερος ἐτίκτετο πόλεμος τῶν τοῦ προ-
τέρου λειψάνων μενόντων ἔτι. Ὑπὲρ ὧν θορυβηθεὶς
ὁ Δαυὶδ, καὶ συγκροτήσας τοὺς στρατιώτας, ἐξέπεμψε
μετὰ τῶν στρατηγῶν· ὁ δὲ Ἰωάβ τροπώσμενος καὶ
τοῦτον τὸν πόλεμον, οὐκ ἀφῆκε καθαρὰν ἀθυμίας γε-
νέσθαι τὴν ἀπὸ τῆς νίκης ἡδονήν. Τὸν γὰρ συστρά-
τηγον τὸν αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν ὑποτάξαντα τῷ
Δαυὶδ, τοῦτον ἀπλῶς καὶ οὐδὲν ἔχων ἐγκαλεῖν, ὑπὸ
βασκανίας μανεῖς ἀνεῖλε καὶ διεχρήσατο· ὅπερ οὕτω
διετάραξε τὸν βασιλέα καὶ συνέχεεν, ὡς καὶ περὶ
τούτου τελευτῶντα ἐπισκῆψαι τῷ παιδί, καὶ δεηθῆναι
μὴ περιδεῖν ἀτιμώρητον ἀπελθόντα τὸν Ἀμισσᾶ.
Καὶ τὸ δὴ χαλεπώτερον, οὕτω διακείμενος οὐδὲ
ἐξειπεῖν ἐτόλμα τῆς ἀθυμίας τὴν ὑπόθεσιν, διὰ
τὸ μυρίοις ἤδη προστεταλαιπωρηκένοι κακοῖς. Καὶ
γὰρ μετὰ τοὺς πολέμους τούτους διεδέξατο λι-
μὸς τὴν χώραν πᾶσαν, καὶ τοῦ κακοῦ ζητῶν λύ-
σιν εὐρεῖν, ἠναγκάζετο τοὺς τοῦ Σαοὺλ ἐκδοῦναι
παῖδας εἰς σφαγὴν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , *De virginitate* (2062: 009)“*Jean Chrysostome. La virginité*”, Ed. Musurillo, H., Grillet, B. Paris: Cerf, 1966; *Sources chrétiennes* 125.Sect 61, ln 5

Ὅτι τὸ χρυσοφορεῖν μείζονα τῆς ἡδονῆς ἔχει τὸν φόβον.

Πλὴν ἀλλὰ θῶμεν πάλιν τῷ λόγῳ καὶ ταύτην συγχω-
ρεῖσθαι τὴν τρυφήν καὶ μήτε τὸν προφήτην μήτε Παῦλον
ἀποφήνασθαι πρὸς τὰς χλιδώσας τῶν γυναικῶν. Τί τὸ ὄφελος
τῶν πολλῶν χρυσίων; Ἔτερον μὲν οὐδέν, **βασκανία** δὲ καὶ
φροντὶς καὶ φόβος οὐχ ὁ τυχῶν. Οὐ γὰρ μόνον ὅταν εἰς τὸ
κιβώτιον αὐτὰ ἀποθῶνται οὐδὲ νυκτὸς καταλαβούσης μόνον
ταράττονται ταῖς φροντίσιν, ἀλλὰ καὶ ὅταν αὐτὰ περικέωνται,

καὶ ὅταν ἡμέρα ἦ τὴν αὐτὴν ὑπομένουσι μέριμναν, μᾶλλον δὲ καὶ χαλεπωτέραν. Καὶ γὰρ ἐν βαλανείοις καὶ ἐκκλησίαις παραγίνονται αἱ τὰ τοιαῦτα κακουργοῦσαι γυναῖκες. Κάκεινων δὲ πολλάκις χωρὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους ὠθούμεναι καὶ πιεζόμεναι αἱ χρυσοφοροῦσαι οὐδὲ αἰσθάνονται ἐκπεσόντος αὐταῖς τῶν χρυσίων τινός. Οὕτω γοῦν πολλαὶ οὐ ταῦτα μόνον

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **Ad viduam juniorem** (2062: 010)

“*Jean Chrysostome. A une jeune veuve. Sur le mariage unique*”, Ed. Ettlinger, G.H., Grillet, B. Paris: Cerf, 1968; *Sources chrétiennes* 138. Line 492

μίαν, μεταξὺ κύλικος καὶ χεῖλεος ἄκρου. Καὶ ἡ Γραφή δέ φησιν· «Ἀπὸ πρωῒθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρός.» Οὕτω καί· «Ὁ βασιλεὺς ὁ σήμερον ὦν αὔριον τελευτᾷ.» Καὶ πάλιν τὸ παρ' ἐλπίδας ἐμφαίνων ἡμῖν αὐτὸς οὗτος ὁ σοφός φησι· «Πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διάδημα.»

Καὶ οὐ πάντως δῆλον ἦν ὅτι ζήσας ἐπ' ἐκείνην ἤξει τὴν ἀρχήν· τὸ γὰρ τοῦ μέλλοντος ἄδηλον καὶ ἕτερα ὑποπτεύειν παρεῖχεν ἡμῖν. Πόθεν γὰρ δῆλον ὅτι ζήσας ἐπ' ἐκείνην ἤξει τὴν ἀρχήν; ὅτι οὐχὶ καὶ τὰ ἐναντία ἐξέβαινε, καὶ τῆς οὔσης ἐξέπιπτε τιμῆς νόσω παραδοθείς, καὶ φθόνῳ καὶ **βασκανία** τῶν βουλομένων αὐτὸν παρευημερῆσαι βληθείς, ἢ καὶ ἕτερόν τι παθὼν χαλεπὸν; θῶμεν δέ, εἰ βούλει, καὶ δῆλον εἶναι σαφῶς ὅτι πάντως ἐπιβιώσας ταύτης ἔμελλεν ἐπιτυγχάνειν τῆς κορυφῆς· ὅσῳ γὰρ ἡ ἀξία μείζων, τοσούτῳ καὶ μείζονας ἔχειν ἀνάγκη τοὺς κινδύνους ἦν καὶ φροντίδας καὶ ἐπιβουλάς. Μηδὲ ταῦτα ἔστω, ἀλλ' ἀκινδύνως καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἡσυχίας ἐκεῖνο διαπλείτω τὸ πέλαγος· καὶ τί τὸ πέρασ, εἰπέ μοι; οὐ τοῦτο ὅπερ νῦν, μᾶλλον δὲ οὐ τοῦτο, ἀλλ' ἕτερον ἴσως ἀηδὲς καὶ ἀπευκτόν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **De Christi precibus** (= **Contra Anomoeos**, homilia 10) (2062: 018); *MPG* 48. Vol 48, pg 785, ln 22

ἅπαντες, καὶ τὴν κόλασιν τὴν ἐκεῖθεν δεδοικότες, ὅπερ ἂν ἔχωμεν ἀγαθὸν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἐκφέρωμεν, καὶ εἰς τὸ μέσον ἅπασι καταβάλλωμεν, ἀλλὰ μὴ ἀποκρύπτωμεν. Ὅταν γὰρ ἐτέροις μεταδῶμεν, τότε πλουτοῦμεν αὐτοὶ μείζονως· ὅταν κοινωνοὺς

ποιησώμεθα τῆς ἐμπορίας πολλοὺς, τότε τὴν ἡμετέραν αὐξομεν περιουσίαν. Ἄλλ' ἐλαττοῦσθαί σοι τὰ τῆς δόξης νομίζεις, ὅταν μετὰ πολλῶν ἦς εἰδῶς, ἂ μόνος οἶδας αὐτός. Καὶ μὴν τότε αὐξεται καὶ τὰ τῆς δόξης, καὶ τὰ τῆς ὠφελείας, ὅταν τὸν **φθόνον** καταπατήσης, ὅταν τὴν **βασκανίαν** σβέσης, ὅταν φιλαδελφίαν ἐπιδείξῃ πολλήν· ἂν δὲ μόνος εἰδῶς περιίης, ἄνθρωποι μὲν ὡς βάσκανον καὶ μισάδελφον ἀποστραφήσονται καὶ μισήσουσιν, ὁ δὲ Θεὸς ὡς πονηρὸν τὴν ἐσχάτην ἀπαιτήσει σε δίκην· χωρὶς δὲ τούτων, καὶ αὐτὴ σε ταχέως ἢ χάρις ἔρημον ἐγκαταλιποῦσα οἰχίσηται. Ἐπεὶ καὶ ὁ σῖτος, ἂν μὲν ἐν ταῖς ἀποθήκαις ἢ διηνεκῶς κείμενος, δαπανᾶται, σιτὸς αὐτὸν κατεσθίοντος· ἂν δὲ ἐξενεχθεὶς εἰς τὰς ἀρούρας καταβάλληται, πολυπλασιάζεται καὶ ἀνανεοῦται πάλιν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De Christi precibus (= Contra Anomoeos, homilia 10) Vol 48, pg 785, ln 42

τικὸς, ἐὰν ἔνδον διαπαντὸς ἀποκλείηται, φθόνῳ καὶ ὄκνῳ καὶ τηκεδόνι φθειρομένης τῆς ψυχῆς καὶ κατεσθιομένης, κατασβέννυται ταχέως· ἂν δὲ, ὡσπερ εἰς ἄρουραν εὐφορον, εἰς τὰς τῶν ἀδελφῶν ψυχὰς διασπείρηται, πολυπλασίῳ ὁ θησαυρὸς καὶ τοῖς ὑποδεχομένοις, καὶ τῷ κεκτημένῳ. Καὶ καθάπερ πηγὴ συνεχῶς μὲν ἐξαντλουμένη καθαίρεται μᾶλλον καὶ ἀναβλύζει πλέον, καταχωννυμένη δὲ ἀποπνίγεται· οὕτω καὶ χάρισμα πνευματικὸν καὶ λόγος διδασκαλικὸς συνεχῶς μὲν ἀντλούμενος καὶ διδοὺς ἀρύεσθαι τοῖς βουλομένοις, ἀναβλύζει πλέον· **βασκανία** δὲ καὶ φθόνῳ καταχωσθεὶς, ἐλαττοῦται καὶ σβέννυται τέλειον. Ἐπεὶ οὖν τοσοῦτον τὸ κέρδος ἡμῖν, ὅπερ ἂν ἔχωμεν, φέρε εἰς μέσον καταθέντες, πᾶσαν ὑμῖν ἀποδῶμεν τὴν ὀφειλὴν, πρότερον ἀναμνήσαντες τῆς ἀκολουθίας τῶν ὀφλημάτων τούτων ἀπάσης.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Kalendas (2062: 022); *MPG* 48. Vol 48, pg 954, ln 35

παιδικῆς ἐστὶ διανοίας, καὶ ψυχῆς οὐδὲν μέγα οὐδὲ

ὕψηλὸν φανταζομένης, ἀλλ' ὅμως οὐ τοσαύτην ἐπισύ-
 ρεται βλάβην, ἀλλ' ἀνόητός τις ἐστὶ μόνον σπου-
 δῆ, γέλωτα καταχέουσα τῶν περὶ ταῦτα ἐσπουδακό-
 των. Εἰ γὰρ καλλωπίζειν βούλει, μὴ τὸ ἐργαστή-
 ριον, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ψυχὴν· μὴ τὴν ἀγορὰν, ἀλλὰ
 τὴν διάνοιαν· ἵνα ἄγγελοι θαυμάσωσι, καὶ ἀρχάγγε-
 λοι τὸ γινόμενον ἀποδέξωνται, καὶ ὁ τῶν ἀγγέλων
 Δεσπότης ἀμείψηται σε ταῖς παρ' ἑαυτοῦ δωρεαῖς·
 ὡς αὕτη γε ἢ ἐπίδειξις, ἢ νῦν γινομένη, καὶ γέλωτα
 καὶ **βασκανίαν** φέρει, παρὰ μὲν τῶν ὑψηλοτέρων τὴν
 διάνοιαν γέλωτα, παρὰ δὲ τῶν τὰ αὐτὰ νοσοῦν-
 των **βασκανίαν** καὶ **φθόνον** πολύν.

β'. Ἄλλ', ὅπερ ἔφην, οὐ τοσοῦτων ἐγκλημάτων ἀξία
 αὕτη ἢ φιλοτιμία· οἱ δὲ ἐν τοῖς καπηλείοις ἀγῶνες
 γινόμενοι τήμερον, οὗτοι μὲν μάλιστα ὀδυνῶσι, καὶ
 ἀσωτίας καὶ ἀσεβείας ἐμπεπλησμένοι πολλῆς· ἀσε-
 βείας μὲν, ὅτι παρατηροῦσιν ἡμέρας οἱ ταῦτα ποιοῦν-
 τες, καὶ οἰωνίζονται, καὶ νομίζουσιν, εἰ τὴν νουμη-
 νίαν τοῦ μηνὸς τούτου μεθ' ἡδονῆς καὶ εὐφροσύνης
 ἐπιτελέσαιεν, καὶ τὸν ἅπαντα τοιοῦτον ἔξειν ἐνιαυτόν·

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Kalendas Vol 48, pg 954, ln 37

ρεται βλάβην, ἀλλ' ἀνόητός τις ἐστὶ μόνον σπου-
 δῆ, γέλωτα καταχέουσα τῶν περὶ ταῦτα ἐσπουδακό-
 των. Εἰ γὰρ καλλωπίζειν βούλει, μὴ τὸ ἐργαστή-
 ριον, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ψυχὴν· μὴ τὴν ἀγορὰν, ἀλλὰ
 τὴν διάνοιαν· ἵνα ἄγγελοι θαυμάσωσι, καὶ ἀρχάγγε-
 λοι τὸ γινόμενον ἀποδέξωνται, καὶ ὁ τῶν ἀγγέλων
 Δεσπότης ἀμείψηται σε ταῖς παρ' ἑαυτοῦ δωρεαῖς·
 ὡς αὕτη γε ἢ ἐπίδειξις, ἢ νῦν γινομένη, καὶ γέλωτα
 καὶ **βασκανίαν** φέρει, παρὰ μὲν τῶν ὑψηλοτέρων τὴν
 διάνοιαν γέλωτα, παρὰ δὲ τῶν τὰ αὐτὰ νοσοῦν-
 των **βασκανίαν** καὶ **φθόνον** πολύν.

β'. Ἄλλ', ὅπερ ἔφην, οὐ τοσοῦτων ἐγκλημάτων ἀξία
 αὕτη ἢ φιλοτιμία· οἱ δὲ ἐν τοῖς καπηλείοις ἀγῶνες
 γινόμενοι τήμερον, οὗτοι μὲν μάλιστα ὀδυνῶσι, καὶ
 ἀσωτίας καὶ ἀσεβείας ἐμπεπλησμένοι πολλῆς· ἀσε-
 βείας μὲν, ὅτι παρατηροῦσιν ἡμέρας οἱ ταῦτα ποιοῦν-
 τες, καὶ οἰωνίζονται, καὶ νομίζουσιν, εἰ τὴν νουμη-
 νίαν τοῦ μηνὸς τούτου μεθ' ἡδονῆς καὶ εὐφροσύνης
 ἐπιτελέσαιεν, καὶ τὸν ἅπαντα τοιοῦτον ἔξειν ἐνιαυτόν·

ἀσωτίας δὲ, ὅτι ὑπὸ τὴν ἕω γυναῖκες καὶ ἄνδρες φιά-
λας καὶ ποτήρια πληρώσαντες μετὰ πολλῆς τῆς ἀσω-

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De Lazaro (**hom.**1–7) (2062: 023); *MPG*
48.Vol 48, pg 1014, ln 2

ἐνιαυτῶν περιόδους οἶδεν ἡμᾶς πολλάκις παλαιᾶς
ἀναμιμνήσκειν ἀμαρτίας· καὶ τούτου καὶ ἀπ' αὐτῶν
παραστήσομαι τῶν Γραφῶν σαφῆ τὴν ἀπόδειξιν.
Ἀπέδοντό ποτε τὸν Ἰωσήφ οἱ ἀδελφοὶ, ἐγκαλεῖν
μὲν οὐδὲν ἔχοντες, ὅτι δὲ ἐνύπνια ἐώρα τὴν μέλλου-
σαν αὐτῷ προαναφωνοῦντα δόξαν. *Εἶδον* γὰρ, φησὶ,
τὰ δράγματα ὑμῶν προσκυνήσαντα τὸ ἐμὸν
δράγμα. Καίτοι ὑπὲρ τούτων φυλάττειν αὐτὸν ἐχρῆν·
στέφανος γὰρ τῆς οἰκίας ἀπάσης ἔμελλεν ἔσεσθαι, καὶ
λαμπρότης τοῦ γένους παντός. Ἀλλὰ τοιοῦτον ἢ **βα-**
σκανία· τοῖς οἰκείοις πολεμεῖ καλοῖς, καὶ μᾶλλον ἂν
ἔλοιτο μυρία πάσχειν δεινὰ ὁ βασκαίνων, ἢ τὸν
πλησίον ἰδεῖν εὐδοκιμοῦντα, κἂν εἰς αὐτὸν διαβαίνειν
μέλλοι τὰ τῆς εὐδοξίας· οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀθλιώτερον;
Ὅπερ οὖν κάκεῖνοι ἔπαθον, καὶ ἰδόντες αὐτὸν πόρ-
ρωθεν ἤκοντα, τροφὴν αὐτοῖς κομίζοντα, πρὸς ἀλλή-
λους ἔλεγον· *Δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἴδω-*
μεν τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. Εἰ καὶ μὴ ὡς ἀδελφὸν
ἠδέσθης, οὐδὲ τὴν φύσιν ἐπέγνως, τὴν γοῦν τράπεζαν
αὐτὴν αἰδεσθῆναι ἔδει, καὶ τὸν τῆς διακονίας τρόπον,
ὅτι θρέψων σε παρεγένετο.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De Lazaro (**hom.**1-7) Vol 48, pg 1014, ln 48

τῶν ἐναντιουμένων, δι' αὐτῶν τῶν κωλύοντων, αὐτὰ
κατασκευάζει τὰ κωλύόμενα ὁ Θεὸς, τοῖς ἐχθροῖς
αὐτοῦ πρὸς τὴν εὐδοκίμησιν διακόνους χρώμενος, ἵνα
μάθῃς, ὅτι ἂ ὁ Θεὸς βεβούλευται, οὐδεὶς διασκεδάσει,
καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν οὐδεὶς ἀποστρέψει·
ἴν' ὅταν ἐπιβουλεύῃ παρά τινων, μὴ καταπίπτῃς,
μηδὲ δυσχεραίνῃς, ἀλλ' εἰδέναι ἔχῃς, ὅτι πρὸς τέλος
ἀπαντᾶ χρηστὸν ἢ ἐπιβουλή, μόνον ἂν γενναίως φέρῃς
τὰ συμπίπτοντα.

Ἴδου γοῦν καὶ ἐνταῦθα **Φθόνος** βασιλείαν ἔτεκε, καὶ

Βασκανία διάδημα προεξένησε, καὶ θρόνον ἐκόμισε, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπιβουλεύσαντες, αὐτοὶ συνώθησαν αὐτὸν πρὸς τὸ μέγεθος ἐκείνης τῆς ἀρχῆς· καὶ ὁ μὲν ἐπιβουλευθεὶς ἐβασίλευσεν, οἱ δὲ ἐπιβουλεύσαντες ἐδούλευον· κάκεῖνος μὲν προσεκυνεῖτο, οὗτοι δὲ προσεκύνουν. Ὅταν τοίνυν ἐπέλθῃ σοι δεινὰ συνεχῆ καὶ ἐπάλληλα, μὴ θορυβοῦ, μηδὲ δυσχέραινε, ἀλλ' ἀνάμενε τὸ τέλος· πάντως γὰρ ἀπαντήσεται τῆς τοῦ Θεοῦ μεγαλοδωρεᾶς ἄξιον, μόνον ἐὰν εὐχαρίστως τὰ ἐν μέσῳ συμπίπτοντα ἐνέγκῃς.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Ad populum Antiochenum* (**hom.1–21**) (2062: 024); *MPG* 49.Vol 49, pg 42, ln 27

θυμίαν καταναλώσωσιν ἅπασαν, πανταχόθεν αὐτὴν καλλωπίζοντες, καταγώγιον ἔσται τῷ Χριστῷ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ἢ ψυχῆ· τοῦ δὲ τὸν Χριστὸν ἔχοντος ἔνοικον, τί γένοιτ' ἂν μακαριώτερον πώποτε; Βούλει πλουτεῖν; ἔχε φίλον τὸν Θεὸν, καὶ πάντων εὐπορώτερος ἔση. Βούλει πλουτεῖν; μὴ μέγα φρόνει· τοῦτο οὐ πρὸς τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐπιτήδειον· οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐπίφθονον, ὡς ἄνθρωπος πλουτῶν· ὅταν δὲ καὶ ἀπόνοια προσῆ, διπλοῦς ὁ κρημνὸς γίνεται, χαλεπώτερος παρὰ πάντων ὁ πόλεμος. Ἄν δὲ μετριάξειν εἰδήσῃ, ὑποτέμνη τῇ ταπεινοφροσύνῃ τῆς **βασκανίας** τὴν τυραννίδα, καὶ μετὰ ἀσφαλείας ἔχεις ἅπερ ἂν ἔχῃς. Τοιαύτη γὰρ τῆς ἀρετῆς ἢ φύσις, οὐ πρὸς τὰ μέλλοντα ἡμᾶς ὠφελεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐντεῦθεν ἤδη δίδωσι τὰς ἀμοιβὰς. Μὴ τοίνυν μέγα φρονῶμεν ἐπὶ τῷ πλούτῳ, ἀλλὰ μηδὲ ἐφ' ἑτέρῳ μηδενί. Εἰ γὰρ ἐπὶ τοῖς πνευματικοῖς ὁ μέγα φρονῶν οἴχεται καὶ ἀπόλωλε, πολλῶ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς σαρκικοῖς. Ἐννοήσωμεν ἡμῶν τὴν φύσιν, ἀναλογισώμεθα ἡμῶν τὰ ἀμαρτήματα, μάθωμεν τίνες ἐσμὲν, καὶ ἀρκεῖ τοῦτο εἰς πάσης ταπεινοφροσύνης ἡμῶν ὑπόθεσιν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Ad populum Antiochenum* (**hom.1-21**) Vol 49, pg 101, ln 41

ρὶς ἀργυρίου καὶ πόνου, οὐκ ἂν εὐεργέτην ἐνόμισας; οὐκ

ἂν κατεδέξω καὶ ποιῆσαι καὶ παθεῖν ἅπαντα ἅπερ ἐκέλευσεν ὁ ταῦτα ἐπαγγειλάμενος; Ἴδου νῦν ἕξεστι χωρὶς πόνων οὐχὶ σωμάτων, ἀλλὰ τῶν τῆς ψυχῆς τραυμάτων τὰ φάρμακα εὐρεῖν, καὶ χωρὶς ὀδύνης τινὸς εἰς υἰεῖαν αὐτὴν ἐπαναγαγεῖν. Μὴ τοίνυν ἀμελῶμεν. Ποία γὰρ ὀδύνη, εἰπέ μοι, ὀργὴν ἀφεῖναι τῷ λελυπηκότι; Ὀδύνη μὲν οὖν ἐστὶ τὸ μνησικακεῖν, καὶ μὴ καταλλάττεσθαι. Ποῖος πόνος εὔξασθαι καὶ αἰτῆσαι μυρία ἀγαθὰ παρὰ τοῦ προθύμως δίδοντας Θεοῦ; ποῖος πόνος μὴ κακῶς εἰπεῖν μηδένα; ποία δυσκολία ἀπαλλαγῆναι **φθόνου** καὶ **βασκανίας**; ποῖος μόχθος ἀγαπᾶν τὸν πλησίον; ποία ταλαιπωρία μὴ φθέγγεσθαι αἰσχροῖς ῥήματα, μηδὲ λοιδορεῖσθαι, μηδὲ ὑβρίζειν; ποῖος κάματος μὴ ὀμνύναι; πάλιν γὰρ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἤξω παραίνεσιν. Πόνος μὲν οὖν μέγιστος τὸ ὀμόσαι· πολλάκις γοῦν ὑπὸ θυμοῦ καὶ ὀργῆς κατεχόμενοι διωμοσάμεθα μηδέποτε διαλλάττεσθαι τοῖς λελυπηκόσιν, εἴτα τῆς ὀργῆς σβεσθείσης, καὶ τοῦ θυμοῦ χαλασθέντος, βουληθέντες καταλλαγῆναι, καὶ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης κατεχόμενοι τῶν ὄρκων, ἠλγήσαμεν ὥσπερ τινὶ παγίδι κατεχόμενοι, καὶ δεσμοῖς ἀλύτοις συνδεδεμένοι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ad populum Antiochenum (**hom.**1-21)
Vol 49, pg 156, ln 4

λυπηκόσιν. Οὐ ταῦτα δὲ μόνον ἔστιν ἐκεῖθεν καρπώσασθαι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ ἕτερα τούτων οὐκ ἐλάττω. Καὶ γὰρ ἀναμιμνήσκειται τῶν ἀμαρτημάτων ἕκαστος τῶν ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ δικαστηρίου τοῦ φοβεροῦ, καὶ τῶν εὐθυνῶν ἐκείνων, καὶ τῆς κρίσεως, κἂν ἢ μυρία κακὰ πεπονθῶς παρ' ἐτέρων, καὶ λύπας κατὰ τὴν οἰκίαν ἔχων, πάντων αὐτῶν λαβὼν τὸ φάρμακον οὕτως ἐπάνεισιν. Ἐννοήσας γὰρ, ὅτι μικρὸν ὕστερον καὶ αὐτὸς πείσεται τοῦτο, καὶ πάντες δὲ οἱ μεγάλα φουσῶντες, καὶ ὅτι πρόσκαιρα τὰ παρόντα ἅπαντα, κἂν χρηστὰ ἦ, κἂν λυπηρὰ, ἀθυμίαν καὶ **βασκανίαν** ἅπασαν ἀποθέμενος, καὶ κούφην ποιήσας τὴν ψυχὴν, καὶ πτερωθεὶς, οὕτως οἴκαδε ἀναστρέψει· καὶ ἐντεῦθεν ἡμερώτερος ἔσται πᾶσι λοιπὸν, ἐπιεικέστερος καὶ προσηνέστερος καὶ φιλοσοφώτερος, τοῦ φόβου τῶν μελλόντων ἐπείσελθόντος αὐτοῦ τῆ ψυχῆ, καὶ τὰς ἀκάνθας δαπανήσαντος ἀπάσας. Καὶ ταῦτα πάντα ἐκεῖνος συνιδὼν ἔλεγεν ὅτι, *Ἄγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον*

πένθους, ἢ πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου· ἐκεῖθεν ῥαθυμία, ἐντεῦθεν ἀγωνία γίνεται· ἐκεῖθεν καταφρόνησις, ἐντεῦθεν φόβος, ὁ πρὸς ἅπασαν ἡμᾶς παιδαγωγῶν ἀρετήν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ad populum Antiochenum (**hom.**1-21)
Vol 49, pg 169, ln 24

τῆς ἀδηφαγίας, μαθὼν διὰ τῆς λέξεως ταύτης, ὅτι ἐναγωνίους ἡμᾶς εἶναι χρή· καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐρεῖς· Παῦλος ἐν δεσμοῖς καὶ δεσμοτηρίοις, ἐγὼ δὲ ἐν μέθῃ καὶ πολυτελεῖ τραπέζῃ· καὶ ποίας τεύξομαι συγγνώμης; Τοῦτο καὶ γυναιξὶν ἐπιτήδειον τὸ ῥῆμα· αἱ γὰρ φιλόκοσμοι καὶ πολυτελεῖς, καὶ χρυσῶ πάντοθεν ἑαυτὰς καταδεσμοῦσαι, τῆς ἀλύσεως ταύτης ἀναμνησθεῖσαι, μισήσουσιν, εὖ οἶδ' ὅτι, καὶ βδελύσσονται τὸν κόσμον ἐκεῖνον, καὶ πρὸς ταῦτα δραμοῦνται τὰ δεσμά. Ἐκεῖνα μὲν γὰρ πολλῶν κακῶν αἴτια γέγονε πολλάκις, καὶ μυρίους πολέμους εἰς τὴν οἰκίαν συνήγαγε, καὶ **φθόνους** καὶ **βασκανίας** καὶ μῖσος ἔτεκε· ταῦτα δὲ τῆς οἰκουμένης τὰς ἀμαρτίας ἔλυσε, καὶ δαίμονας ἐφόβησε, καὶ διάβολον ἐφυγάδευσε. Μετὰ τούτων ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ διατρίβων τὸν δεσμοφύλακα ἔπεισε, μετὰ τούτων τὸν Ἀγρίππαν ἐπεσπάσατο, μετὰ τούτων πολλοὺς μαθητὰς κατεσκεύασεν ὁ Παῦλος, Διὰ τοῦτο καὶ ἔλεγεν· Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος, ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. Καθάπερ γὰρ ἀκτίνα δῆσαι οὐ δυνατόν οὐδὲ συγκλεῖσαι ἐν οἰκίᾳ, οὕτως οὐδὲ τοῦ κηρύγματος τὸν λόγον.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ad populum Antiochenum (**hom.**1-21)
Vol 49, pg 198, ln 28

ἔχων ἐπιδείξασθαι, τῶν δὲ ἄλλων οὐδὲν καταρωθῶκώς, ἔξω μενέτω, καὶ τότε εἰσίτω, ὅταν ἅπαντα ἐκκαθάρῃ τὰ ἀμαρτήματα. Μηδεὶς μόνῃ τῇ νηστείᾳ ἐπιστηριζέσθω, ἐὰν τοῖς κακοῖς ἔμεινεν ἀδιόρθωτος. Τὸν μὲν γὰρ μὴ νηστεύοντα εἰκὸς καὶ συγγνώμης τυχεῖν, σώματος ἀσθένειαν προβαλλόμενον· τὸν δὲ μὴ διορθώσαντα ἑαυτοῦ τὰ πλημμελήματα, ἀμήχανον ἀπολογίας τυχεῖν.

Οὐκ ἐνήστευσας διὰ τὴν τῆς σαρκὸς ἀσθένειαν· τοῖς ἐχθροῖς σου τίνος ἔνεκεν οὐ κατηλλάγης, εἰπέ μοι; Μὴ

καὶ ἐνταῦθα ἀσθένειαν σώματος προβαλέσθαι ἔχεις; Πάλιν ἂν **βασκανίαν** καὶ **φθόνον** μένης ἔχων, ποίαν ἔξεις ἀπολογίαν, εἰπέ μοι; Οὐδαμοῦ γὰρ ἐν τούτοις τοῖς ἐλαττώμασιν ἐπὶ σώματος ἀσθένειαν ἔστι καταφυγεῖν. Καὶ τοῦτο τῆς τοῦ Χριστοῦ φιλανθρωπίας ἔργον ἐγένετο, τὸ τὰς κυριωτάτας τῶν ἐντολῶν καὶ συνεχοῦσας ἡμῶν τὴν ζωὴν μηδὲν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος ἀσθενείας παραβλάπτεσθαι. Ἐπεὶ οὖν πάντων μὲν ὁμοίως δεόμεθα τῶν ἱερῶν νόμων, μάλιστα δὲ πάντων τοῦ κελεύοντος μηδένα ἔχειν ἐχθρὸν, μηδὲ μένειν ὀργιζόμενον διηνεκῶς, ἀλλὰ καταλλάττεσθαι εὐθέως, φέρε περὶ ταύτης ὑμῖν διαλεχθῶμεν σήμερον τῆς ἐντολῆς.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , Ad populum Antiochenum (**hom.**1-21)
Vol 49, pg 199, ln 54

σόμεθα διαῖραι τὸ στόμα; ἢ χᾶναι μὲν ὅλως, ἢ μικρὸν ἢ μέγα τι πρὸς τοῦτο εἰπεῖν; Τὰς δὲ κενοδοξίας, ἃς ὑπομένομεν καὶ εὐχόμενοι καὶ νηστεύοντες καὶ ἐλεημοσύνην ποιοῦντες, ἂν ἐξετάσωμεν, οὐ λέγω ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ οἱ ἡμαρτηκότες, ἄρα δυνησόμεθα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβλέψαι; Τοὺς δὲ δόλους, οὓς κατ' ἀλλήλων ράπτομεν, νῦν μὲν παρόντα ἐπαινοῦντες τὸν ἀδελφὸν, καὶ ὡς φίλῳ διαλεγόμενοι, ἀπόντα δὲ κατηγοροῦντες, ἄρα ὑποστησόμεθα τὰς ὑπὲρ τούτων κολάσεις; Τί δὲ τοὺς ὄρκους; τί δὲ τὸ ψεῦδος; τί δὲ τὰς ἐπιορκίας, τοὺς ἀδίκους θυμοὺς, τὴν **βασκανίαν** , ἣν βασκαίνομεν πολλάκις εὐδοκίμοῦσιν, οὐκ ἐχθροῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ φίλοις; καὶ ὅτι ἠδόμεθα πασχόντων ἐτέρων κακῶς, καὶ νομίζομεν παραμυθίαν τῆς οἰκείας συμφορᾶς τὰς ἀλλοτρίας δυσημερίας; Τῆς δὲ ἐν ταῖς συνάξεσι ραθυμίας ἂν ἀπαιτήσῃ τὰς εὐθύνας, τί ἂν πάθοιμεν; Ἴστε γὰρ δήπου τοῦτο, ὅτι πολλάκις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ διαλεγομένου πρὸς πάντας ἡμᾶς διὰ τοῦ προφήτου, πολλοὺς καὶ μακροὺς πρὸς τὸν πλησίον ποιούμεθα λόγους περὶ τῶν οὐδὲν ἡμῖν προσηκόντων.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , De diabolo tentatore (**hom.**1-3) (2062: 026);
MPG 49.Vol 49, pg 267, ln 13

ἀμαρτίαν τοῦ Δεσπότης κατηγορεῖν. Ἐπίγνωθι τὸν

αἴτιον τῆς ἁμαρτίας, καὶ οὐδένα ἄλλον εὐρήσεις, ἢ τὸν ἡμαρτηκότα σέ. Πανταχοῦ προαιρέσεως χρεία ἀγαθῆς· ἔδειξα ὑμῖν τοῦτο οὐκ ἀπὸ λογισμῶν ψιλῶν, ἀλλ' ἀπὸ συνδούλων τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κόσμῳ ζώντων. Ταύτη καὶ αὐτὸς κέχρησο τῇ ἀποδείξει· οὕτω καὶ ὁ κοινὸς ἡμᾶς κρινεῖ Δεσπότης· μάθετε τοῦτον τῆς ἀποδείξεως τὸν τρόπον, καὶ οὐδεὶς ὑμᾶς δυνήσεται συλλογίσασθαι. Πορνεύει τις; δεῖξον αὐτῷ σωφρονοῦντα ἕτερον· πλεονεκτεῖ τις καὶ ἀρπάζει; δεῖξον αὐτῷ τὸν ἐλεημοσύνην διδόντα· ἐν **βασκανία** ζῆ καὶ φθόνῳ; δεῖξον αὐτῷ τὸν καθαρὸν τοῦ πάθους· ὑπ' ὀργῆς κρατεῖται; τὸν ἐν φιλοσοφίᾳ ζῶντα εἰς μέσον ἄγαγε. Οὐ γὰρ δεῖ μόνον εἰς τὰ παλαιὰ ἀνατρέχειν διηγήματα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων λαμβάνειν τὰ παραδείγματα· καὶ γὰρ καὶ τήμερον διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν οὐκ ἐλάττονα τῶν προτέρων ἐστὶ τὰ κατορθώματα.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **De paenitentia (hom.1–9)** (2062: 027); *MPG* 49.Vol 49, pg 303, ln 55

θενίας αὐτῶν. Διὸ καὶ ὁ Παῦλος ἔλεγεν· *Ἴνα ἡ παρθέ-
νος ἢ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· καὶ πάλιν,
Παρθένον ἀγνήν παραστήσῃ τῷ Χριστῷ.* Ὡσπερ
γὰρ τὸ σῶμα ὑπὸ μοιχειῶν διαφθείρεται, οὕτω καὶ ἡ
ψυχὴ ὑπὸ λογισμῶν σατανικῶν μαιίνεται, ὑπὸ δογμά-
των διεφθαρμένων, ὑπὸ νοημάτων ἀτόπων. Ὁ γὰρ λέ-
γων, Παρθένος εἰμὶ τῷ σώματι, τῇ δὲ ψυχῇ φθονεῖ τῷ
ἀδελφῷ, οὗτος οὐκ ἔστι παρθένος· τὴν γὰρ παρθενίαν
αὐτοῦ διέφθειρεν ἢ τοῦ **φθόνου** μίξις. Πάλιν ὁ κενόδοξος
οὐκ ἔστι παρθένος· τὴν γὰρ παρθενίαν αὐτοῦ διέφθειρεν
ὁ τῆς **βασκανίας** ἔρωσ· τὸ γὰρ πάθος εἰσελθὼν, τῆς ψυ-
χῆς ἔλυσε αὐτοῦ τὴν παρθενίαν. Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, οὗτος ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ μᾶλλον ἢ παρθέ-
νος· καὶ ἀπαξαπλῶς, ἕκαστος εἰς ὃ κρατεῖται πάθος πο-
νηρὸν, ἐν τούτῳ τὴν παρθενίαν αὐτοῦ διαφθείρει. Διὰ
τοῦτο ὁ Παῦλος πάσας τὰς πονηρὰς ταύτας ἐξώρισε μί-
ξεις, καὶ κελεύει παρθέτους ἡμᾶς εἶναι οὕτως, ὡς μη-
δένα λογισμὸν ἐναντίον παραδέχεσθαι ἐκουσίως τῇ
ψυχῇ.

Ιωάννης Χρυσόστομος , **De baptismo Christi** (2062: 029); *MPG* 49. Vol 49, pg 363, ln 35

τὰς ἐκκλησίας ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπηξεν ὁ Θεὸς, ἵνα ἀπὸ τῆς ζάλης τῶν βιωτικῶν θορύβων ἐνταῦθα καταφεύγοντες, γαλήνης μεγίστης ἀπολαύωμεν; Οὐδὲ γὰρ κυμάτων ἔστιν ἐνταῦθα δεῖσαι τρικυμίαν, οὐ ληστῶν ἐπιδρομὰς, οὐ κακούργων ἔφοδον, οὐ πνευμάτων βίας, οὐ θηρίων ἐπιβουλὰς· λιμὴν γὰρ ἔστιν ἀπάντων τούτων ἀπηλλαγμένος, λιμὴν ἔστι ψυχῶν πνευματικός. Καὶ τῶν λεγομένων μάρτυρες ὑμεῖς. Εἰ γὰρ τις ὑμῶν τὸ συνειδὸς ἀναπτύξειε νῦν, πολλὴν ἔνδον εὐρήσει τὴν ἡσυχίαν· οὐ θυμὸς γὰρ ἐνοχλεῖ, οὐκ ἐπιθυμία φλέγει, οὐ **βασκανία** τήκει, οὐκ ἀπόνοια φουσᾶ, οὐ κενοδοξίας ἔρωσ διαφθείρει, ἀλλὰ πάντα ταῦτα κατέσταλται τὰ θηρία, καθάπερ θείας τινὸς ἐπωδῆς, τῆς τῶν θείων Γραφῶν ἀκροάσεως, διὰ τῆς ἐκάστου ἀκοῆς πρὸς τὴν ψυχὴν εἰσιούσης, καὶ κοιμιζούσης τὰ ἄλογα ταῦτα πάθη. Πόσης οὖν ἀθλιότητος οὐκ ἂν εἶη, τοσαύτης μέλλοντας ἀπολαύειν φιλοσοφίας μὴ συνεχῶς ἐπιχωριάζειν καὶ φοιτᾶν πρὸς τὴν κοινὴν ἀπάντων μητέρα, τὴν Ἐκκλησίαν λέγω; Ποίαν γὰρ ἂν ἔχοις εἰπεῖν μοι ταύτης ἀναγκαιοτέραν διατριβήν; τίνα δὲ χρηστοτέραν συνουσίαν; τί δὲ τὸ

Ιωάννης Χρυσόστομος , **De resurrectione mortuorum** (2062: 034); *MPG* 50. Vol 50, pg 421, ln 12

νων. Οὐ γὰρ εὐκόλος καὶ ῥαδία τις ἦν ἡ ὁδὸς, ἐφ' ἣν ἦγον αὐτοὺς οἱ ἀπόστολοι, ἀλλὰ τραχεῖα καὶ δυσκατόρθωτος καὶ φιλοσόφου τινὸς καὶ ἀγρύπνου δεομένη ψυχῆς καὶ ἠκριβωμένης πανταχόθεν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς στενήν καὶ τεθλιμμένην αὐτὴν ἐκάλεσεν. Οὐ γὰρ ἐξῆν ἀδεῶς ζῆν, καθάπερ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν, ἐν αἰσχύρῳ καὶ μέθῃ καὶ ἀδδηφαγία καὶ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ· ἀλλ' ἔδει καὶ θυμὸν χα-

λινοῦν, καὶ ἐπιθυμίας ἀτόπου κρατεῖν, καὶ χρημάτων ὑπερορᾶν, καὶ δόξαν καταπατεῖν, καὶ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἀνώτερον εἶναι. Ταῦτα δὲ ἠλίκον πόνον παρέχει, ἴσασιν οἱ καθ' ἡμέραν αὐτοῖς πυκτεύοντες. Τί γὰρ ἐπιθυμίας ἀτόπου χαλεπώτερον εἶπέ μοι, ἦ, καθάπερ κύων λυττῶν, συνεχῶς ἡμῖν ἐπιπηδᾷ, καὶ καθ' ἡμέραν ἡμῖν διενοχλεῖ, καὶ δεῖται διηνεκῶς ἐγρηγορυίας ψυχῆς; Τί δὲ καὶ ὀργῆς πικρότερον; Γλυκὸ μὲν γὰρ τὸ τὸν ἡδικηκότα ἀμύνασθαι, ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἐξῆν. Καὶ τί λέγω, τὸν ἡδικηκότα οὐκ ἐξῆν ἀμύνασθαι;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , *In sanctum Lucianum martyrem* (2062: 040); *MPG 50.Vol 50*, pg 521, ln 27

ζάλης, καὶ τῆς ἀγίας ταύτης κιβωτοῦ προκειμένης ἐν μέσῳ, καὶ πάντας καλούσης, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπισπωμένης, καὶ πολλὴν τοῖς καταφεύγουσι παρεχούσης τὴν ἀσφάλειαν; Οὐ γὰρ ὑδάτων, οὐδὲ κυμάτων ἐμβολὰς, ἀλλὰ τῶν ἀλογωτάτων παθῶν τὰς συνεχεῖς ἀποκρούεται ἐπαναστάσεις, καὶ **φθόνον** ἀναιρεῖ, καὶ ἀπόνοιαν καταστέλλει. Οὔτε γὰρ ὁ πλούσιος ἐνταῦθα τοῦ πένητος ὑπεριδεῖν δυνησεται, ἀκούων παρὰ τῶν θείων Γραφῶν, ὅτι *Πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου*· οὔτε ὁ πένης πλουτοῦντα ἕτερον ἰδὼν **βασκανία** ἀλώσεται, ἀκούων καὶ αὐτὸς ἑτέρου προφήτου λέγοντος· *Μὴ φοβοῦ, ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, ἢ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ· ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ*. Τοιαύτη γὰρ τῆς εὐπορίας ταύτης ἡ φύσις· οὐ συμμαθίσταται τοῖς ἔχουσιν, οὐ συναποδημεῖ τοῖς κεκτημένοις, οὐ παρίσταται κρινομένοις ἐκεῖ καὶ εὐθύνας ὑπέχουσιν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θανάτου διακόπτεται πάντως· πολλοὺς δὲ καὶ πρὸ τοῦ θανάτου κατέλιπεν· ἄπιστος ἢ χρῆσις, ἀβέβαιος ἢ ἀπόλαυσις,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , *In sanctum Lucianum martyrem* Vol 50, pg 521, ln 53

περὶ τῶν τῆς ἐλεημοσύνης θησαυρῶν, τῶν ἀεὶ μενόντων καὶ μηδέποτε συλωμένων, ἐπαίδευσεν ἡμᾶς οὕτως εἰπὼν· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τί τούτου παραδοξότερον γένοιτ' ἄν; Τὰ συλλεγόμενα ἀπόλλυνται, καὶ τὰ σκορπιζόμενα μένει, καὶ μάλα εἰκότως. Τὰ μὲν γὰρ ὁ Θεὸς ὑποδέχεται, ἐκ δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ χειρὸς οὐδεὶς ἀρπάζειν δύναται· τὰ δὲ ἐν ἀνθρωπίνοις ἀποτίθεται θησαυροῖς· ἔνθα πολλαῖς ὑπόκειται ταῖς ἐπιβουλαῖς, ἔνθα πολὺς ὁ **Φθόνος** καὶ ἡ **βασκανία**. Μὴ τοίνυν ἀμελῆς, ἀγαπητὲ, τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς· κἂν γάρ τις ἀθυμία ἐνοχλῆ, ἐνταῦθα φυγαδεύεται· κἂν φροντίδες βιωτικαὶ, δραπετεύουσι· κἂν ἄλογα πάθη, σβέννυται· ἀπὸ δὲ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τῶν θεάτρων, καὶ τῶν ἄλλων συλλόγων τῶν ἔξωθεν πολλὰς ἐπισυρόμενοι φροντίδας, καὶ ἀθυμίας, καὶ ψυχῆς νόσους, οἵκαδε ἀναχωροῦμεν. Ἄν ἐνταῦθα διατριβῆς συνεχῶς, καὶ ἄπερ ἔλαβες ἔξωθεν κακὰ ἀποθήσῃ πάντως· ἂν δὲ ἀποπηδᾷς καὶ φεύγῃς καὶ ἄπερ ἐκτήσῃ παρὰ τῶν θείων

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **In sanctum Romanum** (homilia 1) (2062: 046); *MPG* 50.Vol 50, pg 607, ln 23

Ὡσπερ οὖν αὐτοὶ συναλγοῦσιν ἡμῶν τοῖς ἀμαρτήμασιν, οὕτως ἡμεῖς συγχαίρομεν αὐτῶν τοῖς κατορθώμασιν. Οὕτω καὶ Παῦλος ἐκέλευσε ποιεῖν λέγων, Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. Ἀλλὰ τὸ μὲν κλαίειν μετὰ κλαιόντων εὐκόλον, τὸ δὲ χαίρειν μετὰ χαιρόντων οὐ σφόδρα ῥάδιον· ῥᾶον γὰρ τοῖς ἐν συμφοραῖς οὔσι συναλγοῦμεν, ἢ τοῖς εὐδοκιμοῦσι συνηδόμεθα. Ἐκεῖ μὲν γὰρ αὐτῆ τῆς συμφορᾶς ἢ φύσις καὶ τὸν λίθον ἱκανῆ πρὸς συμπάθειαν ἐπικάμψαι· ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τῆς εὐπραγίας ὁ **Φθόνος** καὶ ἡ **βασκανία** τὸν μὴ σφόδρα φιλοσοφοῦντα οὐκ ἀφήσι γενέσθαι κοινωνὸν τῆς ἡδονῆς. Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀγάπη τὰ διηρημένα συνάγει καὶ συνδεῖ, οὕτως ἡ **βασκανία** τὰ ἠνωμένα διαιρεῖ. Διὸ παρακαλῶ, μελετήσωμεν συγχαίρειν τοῖς εὐδοκιμοῦσιν, ἵνα καὶ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** τὴν ψυχὴν ἐκκαθάρωμεν· οὐδὲν γὰρ οὕτως ἀπελαύνει τὸ νόσημα τοῦτο τὸ χαλεπὸν καὶ δυσίατον, ὥς τὸ συνήδεσθαι τοῖς ἐν ἀρετῇ

βιοῦσιν. Ἄκουσον γοῦν πῶς ὁ Παῦλος ἐν ἑκατέροις
τούτοις ἐστὶν ἄκρος· *Τίς*, φησὶν, *ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ*
ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦ

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In sanctum Barlaam martyrem* (2062: 054);
MPG 50.Vol 50, pg 675, ln 38

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΜΑΡΤΥΡΑ ΒΑΡΛΑΑΜ

α'. Συνεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην ἑορτὴν
καὶ πανήγυριν ὁ μακάριος Βαρλαάμ, οὐχ ἵνα αὐτὸν
ἐπαινέσωμεν, ἀλλ' ἵνα αὐτὸν ζηλώσωμεν· οὐχ ἵνα
ἀκροαταὶ γενώμεθα τῶν ἐγκωμίων, ἀλλ' ἵνα μιμηταὶ
γενώμεθα τῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων. Ἐπὶ μὲν οὖν
τῶν βιωτικῶν πραγμάτων, οὐκ ἂν ἔλοιντό ποτε οἱ
πρὸς τὰς μεγάλας ἀναβαίνοντες ἀρχὰς ἑτέρους κοινω-
νοὺς τῆς αὐτῆς προεδρίας ἰδεῖν· **Φθόνος** γὰρ ἐκεῖ καὶ
βασκανία διακόπτουσι τὴν ἀγάπην· ἐπὶ δὲ τῶν πνευ-
ματικῶν οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τὸναντίον ἅπαν· τότε γὰρ
μάλιστα τῆς οἰκείας τιμῆς αἴσθησιν λαμβάνουσιν οἱ
μάρτυρες, ὅταν τοὺς συνδούλους τοὺς ἑαυτῶν πρὸς
τὴν τῶν ἰδίων ἀγαθῶν κοινωνίαν φθάσαντας ἴδωσιν.
Ὅστε εἴ τις βούλεται ἐπαινεῖν μάρτυρας, μιμείσθω
μάρτυρας· εἴ τις βούλεται ἐγκωμιάζειν τοὺς ἀθλητὰς
τῆς εὐσεβείας, ζηλούτω τὸν ἐκείνων πόνον· τοῦτο τοῖς
μάρτυσιν οὐκ ἐλάττω τῶν οἰκείων κατορθωμάτων οἴ-
σει τὴν ἡδονήν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De fato et providentia* (orationes 1–6) (2062:
060); *MPG 50.Vol 50, pg 774, ln 5*

ἐστὶ, παρακαλῶ, θυμοῦ καὶ ὀργῆς ὄντως ἐμπλησθῆ-
ναι ἐσχάτης, καὶ διαρῥαγῆναι, ὅταν ἕτερος μὲν μηδὲ
ἀναγκαίας ἀπολαύη τροφῆς, σὺ δὲ τοσοῦτον εἰκῆ καὶ
μάτην χαλκεύης ἄργυρον εἰς οὐδὲν δέον, ἀλλ' οὐδὲ
πρὸς ἐπίδειξιν; Οὐδὲ γὰρ πρὸς αὐτὸ τοῦτο χρήσιμον
ἔσται σοι, ἀλλ' εἰς τὸναντίον περιτραπήσεται. Σὺ
μὲν γὰρ ὥστε ἐπιφανῆς καὶ ἐπίσημος γενέσθαι τοῦτο
ποιεῖς, συμβαίνει δὲ τὸναντίον. Οὐ γὰρ εἴ τις ἐπι-

φανής καὶ ἐπίσημος, ἀλλ' ἐπὶ ὠμότητι καὶ πλεονεξία,
καὶ τοῖς ἐσχάτοις κακοῖς ἅπαντές σε διαβάλλουσι.
Πόσος γὰρ ὁ **φθόνος**, πόση ἢ **βασκανία**, πόσον τὸ μῖ-
σος παρὰ πάντων, πόση ἢ μεταβολῆς ἐπιθυμία πᾶσι!
Τὰς γὰρ εἰς τὸν Θεὸν βλασφημίας ἀφήμι, ἃς οἱ
τοιούτοι πλοῦτοι τίκτουσι· καίτοι τοῦτο πάντων χα-
λεπώτερον· καὶ τὸ πρὸ τούτου, καὶ ὅπερ ἂν εἴπης,
θάτερον θατέρου χειρὸν εὐρήσεις. Ἄλλ' οὐχὶ τὴν
σύμμετρον καὶ μετρίαν οὔσαν ἡμῖν, ἦν οὐ προφήτης
σκώπτει, οὐκ ἄνθρωπος μέμφεται, οὐ Θεὸς αἰτιᾶται,
οὐ πῦρ κολάζει, οὐκ ἀποστρέφεται τις, οὐ μισεῖ, οὐ
βασκαίνει, ἀλλ' ἀποδέχεται μὲν Θεὸς, κοινωνοῦσι δὲ
ἄγγελοι, ἐπαινοῦσι δὲ ἄνθρωποι, καὶ δέχεται οὐρα

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **In paralyticum demissum per tectum** (2062:
063); *MPG* 51.Vol 51, pg 57, ln 55

ἀποτεινόμενος ἔλεγεν· *Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαί-
νοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.* Ἴνα οὖν
μὴ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐγκαλῶσι, πρότερον δείκνυσιν ὡς
ἄξιοι τῆς θεραπείας εἰσὶν οἱ προσιόντες διὰ τὴν πί-
στιν, ἦν ἐκδείκνυνται. Διὰ τοῦτο κάκεινου τὴν ἐρη-
μίαν, καὶ τούτου τὴν ζέουσαν πίστιν καὶ προθυμίαν
ἔδειξε· διὰ τοῦτο ἐκείνον μὲν ἐν σαββάτῳ ἐθερά-
πευσε, τοῦτον δὲ οὐκ ἐν σαββάτῳ· ἴν', ὅταν ἴδῃς καὶ ἐν
ἐτέρῃ ἡμέρᾳ ἐγκαλοῦντας καὶ ἐπιτιμῶντας τῷ Χριστῷ,
μάθῃς, ὅτι καὶ τότε οὐ διὰ τὴν τοῦ νόμου παρατή-
ρησιν ἐνεκάλουν, ἀλλὰ τὴν οἰκείαν **βασκανίαν** φέρειν
οὐκ ἔχοντες. Διὰ τί δὲ οὐκ ἐπὶ τὸ τὴν παράλυσιν
ὀρθῶσαι πρότερον ἦλθεν, ἀλλὰ φησι· *Θάρσει, τέκνον,
ἀφένονται σου αἱ ἁμαρτίαι;* Καὶ τοῦτο σφόδρα σοφῶς.
Καὶ γὰρ τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἐστὶ μὴ πρότερον τὰ νοσή-
ματα λύειν, ἀλλὰ τὰς πηγὰς αὐτῶν ἀναιρεῖν. Οἷον
πολλάκις ὑπὸ πονηροῦ χυμοῦ καὶ διεφθαρμένου
ρεύματος ἐνοχλουμένων ὀφθαλμῶν, ἀφεις ὁ ἰατρὸς
τὴν νοσοῦσαν θεραπεῦσαι κόρην, τῆς κεφαλῆς ἐπε-
μελήσατο, ἔνθα ἢ ῥίζα καὶ ἢ πηγὴ τῆς ἀρρώστιας
ἦν·

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **In principium Actorum** (**hom.**1–4) (2062:
064); *MPG* 51.Vol 51, pg 74, ln 36

τοῖς οἰκείοις ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδανοῦμεν. Ὁ Καϊάφας ἀρχιερεὺς ἦν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐγένετο πονηρίας· κατήσχυον γὰρ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ὠνητοὺς ποιήσαντες ἀρχιεράς. Ἐμπροσθεν δὲ οὐχ οὕτως ἦν, ἀλλὰ τῇ τελευτῇ μόνῃ κατελύετο ἡ ἱερωσύνη τοῦ ἀρχιερέως· τότε δὲ καὶ ζῶντες παρελύοντο τῆς τιμῆς. Ἀρχιερεὺς τοίνυν ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ὁ Καϊάφας, καθόπλιζε κατὰ τοῦ Χριστοῦ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ἔλεγεν· ὅτι δεῖ τοῦτον ἀποθανεῖν, ἐγκαλεῖν μὲν οὐδὲν ἔχων, **βασκανία** δὲ τηκόμενος. Τοιοῦτον γὰρ ὁ **φθόνος**· τῶν εὐεργεσιῶν τοιαύτας ἀποδίδωσι τὰς ἀμοιβάς. Ὅθεν καὶ τὴν αἰτίαν διδάσκων τῆς ἐπιβουλῆς, ἔλεγε· *Συμφέρει ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται*. Τούτου τοῦ ῥήματος ἡ δύναμις ὅρα πῶς μεθ' ἡμῶν ἐγένετο· ἵνα μάθῃς ὅτι τὸ μὲν ῥῆμα ἦν τοῦ ἱερέως, τὸ δὲ νόημα ἠδυνήθη γενέσθαι πνευματικόν. *Συμφέρει ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται*. Τοῦτο δὲ οὐκ ἔλεγεν ἀφ' ἑαυτοῦ, φησὶν, ἀλλ' ὅτι ἀρχιερεὺς ἦν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **In illud: Habentes eundem spiritum (hom.1–3)** (2062: 076); *MPG* 51.Vol 51, pg 293, ln 9

λευόντων τότε καὶ κλυδωνιζομένων οὐδὲν ἄμεινον διέκειντο· ἡμεῖς δὲ τῶν ἐν λιμένι καθημένων ἀδεέστερον διάγομεν νῦν. Μὴ τοίνυν μήτε ἐπὶ τοῖς κατορθώμασι μέγα φρονῶμεν, μήτε ἐπὶ τοῖς συμπίπτουσι πειρασμοῖς καταπίπτωμεν, μήτε εἰς ῥαθυμίαν τῇ τῆς εὐρήνης ἀδεία ἀποχρώμεθα· ἀλλὰ νήφωμεν ἀεὶ καὶ γρηγορῶμεν. Ἔστι γὰρ καὶ ἡμῖν πάλῃ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τῆς φύσεως. Οὐκ ἐπανίστανται νῦν ἡμῖν ἄνθρωποι, ἀλλ' ἐπανίστανται αἱ τῆς σαρκὸς ἡδοναί· οὐ πολεμοῦσι τύραννοι καὶ βασιλεῖς, ἀλλὰ πολεμεῖ θυμὸς, κενοδοξίας ἔρωσ, **φθόνος**, **βασκανία**, καὶ τὰ μυρία τῆς ψυχῆς πάθη. Ἐπεὶ οὖν ἐκείνων τῶν πειρασμῶν ἀπηλλάγμεθα, τούτων περιγενώμεθα. Διὰ γὰρ τοῦτο ἀνέμνησα ὑμᾶς τῶν καιρῶν ἐκείνων τὰ προσοχθίσματα, ἵνα καὶ ὁ ἐν θλίψει νῦν ὢν, ἰκανὴν ἐκεῖθεν

λαμβάνη παράκλησιν, καὶ ὁ πολλῆς ἀπολαύων ἀδείας, ἀντὶ τῆς ἀτεχνίας τῶν κινδύνων ἐκείνων πολλὴν εἰσάξει προθυμίαν εἰς τὴν τῶν ἀτόπων λογισμῶν μάχην.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De sacerdotio* (lib. 1–6) (2062: 085) “*Jean Chrysostome. Sur le sacerdoce*”, Ed. Malingrey, A.–M. Paris: Cerf, 1980; *Sources chrétiennes* 272. **Cha.** 1, **sec.** 4, ln 87

τῶν ἕξωθεν περὶ ἡμῶν καὶ τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων αἰεὶ ταῦτα δὲ ἦν ὅτι πολὺ κέρδος ἡμῖν ὁμοψύχοις εἶναι καὶ φράττεσθαι τῇ πρὸς ἀλλήλους φιλίᾳ. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἔλεγον καὶ ἑτέροις πολλοῖς οὐ μικρὰν ὠφέλειαν τὴν ἡμετέραν οἴσειν ὁμόνοιαν, ἐγὼ δὲ ὠφέλειαν μὲν οὐδέποτε ἐνενόησα, τό γε εἰς ἐμὲ ἦκον, παρέξουσιν τισίν· ἔλεγον δὲ ὅτι τοῦτο γοῦν ἀπ' αὐτῆς κερδανούμεν κέρδος οὐ μικρόν, τὸ δυσχεύωτοι γενέσθαι τοῖς καταγωνίσασθαι βουλομένοις ἡμᾶς.

Καὶ ταῦτά σε ὑπομιμνήσκων οὐκ ἐπαυσάμην ποτέ· χαλεπὸς ὁ καιρὸς, οἱ ἐπιβουλεύοντες πολλοί, τὸ τῆς ἀγάπης γνήσιον ἀπόλωλεν, ἀντεισῆκται δὲ ὁ τῆς **βασκανίας** ὄλεθρος, ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνομεν καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεων περιπατοῦμεν· οἱ μὲν ἔτοιμοι τοῖς ἡμετέροις ἐφησθῆναι κακοῖς, εἴποτέ τι συμβαίη, πολλοὶ καὶ πολλαχόθεν ἐφροστήκασιν· ὁ δὲ συναλλαγῶν οὐδεὶς, ἢ καὶ εὐαρίθμητοι λίαν. Ὅρα μὴ διαστάντες ποτὲ πολλὸν τὸν γέλωτα ὄφλωμεν καὶ τοῦ γέλωτος μείζονα τὴν ζημίαν. «Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρά καὶ ὡς μεμοχλευμένη βασιλεία.»

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De sacerdotio* (lib. 1-6) **Cha.** 3, **sec.** 10, ln 232

περισκοπεῖν μή πού τις γυμνὸν εὐρῶν τόπον καὶ παρημελημένον πλήξει καιρίαν πληγὴν· πάντες γὰρ περιεστήκασιν τρῶσαι ἔτοιμοι καὶ καταβαλεῖν, οὐ τῶν ἐχθρῶν μόνον καὶ πολεμίων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν πολλοὶ τῶν προσποιουμένων φιλίαν.

Τοιαύτας οὖν ἐπιλέγεσθαι δεῖ ψυχὰς οἷα τὰ τῶν ἀγίων ἐκείνων ἀπέδειξε σώματα ἢ τοῦ Θεοῦ χάρις ἐν τῇ βαβυλωνίᾳ καμίνῳ ποτέ· οὐ γὰρ κληματὶς καὶ πίσσα καὶ στυππεῖον ἢ τοῦ πυρὸς τούτου τροφή, ἀλλὰ πολὺ τούτων χαλεπωτέρα, ἐπεὶ μηδὲ πῦρ τὸ αἰσθητὸν ὑπόκειται ἐκεῖνο, ἀλλ' ἢ παμφάγος αὐτὸν τῆς **βασκανίας** περιστοιχίζεται φλόξ, πανταχόθεν

αἰρομένη καὶ ἀκριβέστερον αὐτῶν ἐπιούσα καὶ διερευνωμένη τὸν βίον ἢ τὸ πῦρ τότε τῶν παίδων ἐκείνων τὰ σώματα. Ὄταν οὖν εὖρη καλάμης ἴχνος μικρόν, προσπλέκεται ταχέως καὶ τὸ μὲν σαθρὸν ἐκεῖνο κατέκαυσε μέρος, τὴν δὲ λοιπὴν ἅπασαν οἰκοδομήν, κἂν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων λαμπρότερα οὖσα τύχη, ἀπ' ἐκείνου τοῦ καπνοῦ προσέφλεξε καὶ ἡμαύρωσεν ἅπασαν. Ἔως μὲν γὰρ ἂν πανταχόθεν ἡρμοσμένος ἦ καλῶς ὁ τοῦ ἱερέως βίος, ἀνάλωτος γίνεται ταῖς ἐπιβουλαῖς· ἂν δὲ τύχη μικρόν τι παριδῶν, οἷα εἰκὸς ἄνθρωπον ὄντα καὶ τὸ πολυπλανὲς τοῦ βίου τούτου περαιοῦντα πέλαγος, οὐδὲν αὐτῶ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , De sacerdotio (lib. 1-6) **Cha. 3, sec. 10**, ln 282

τοῦτο ἀνεῖλεν, ἐπίδειξον τὸν χρησμόν, καὶ πείθομαι· εἰ δὲ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἀπὸ δόξης ἀνθρωπίνης φέρεις τὴν ψῆφον, ἀπαλλάγηθι ποτε ἐξαπατώμενος· ὑπὲρ γὰρ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν μᾶλλον ἢ ἑτέροις πείθεσθαι δίκαιον, ἐπειδὴ «τὰ τοῦ ἀνθρώπου οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῶ». Ὅτι γὰρ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐλομένους καταγελάστους ἂν ἐποιήσαμεν, ταύτην δεξάμενοι τὴν ἀρχὴν καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ζημίας εἰς ταύτην ἂν ἐπανήλθομεν τοῦ βίου τὴν κατάστασιν ἐν ἧ καὶ νῦν ἐσμέν, εἰ καὶ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν σε τούτοις οἶμαι πεπεικέναι τοῖς ῥήμασιν.

Οὐδὲ γὰρ **βασκανία** μόνον, ἀλλὰ πολλῶ καὶ τῆς **βασκανίας** σφοδρότερον ἢ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπιθυμία τοὺς πολλοὺς ὀπλίζειν εἴωθε κατὰ τοῦ ταύτην ἔχοντος. Καὶ καθάπερ οἱ φιλάργυροι τῶν παίδων βαρύνονται τὸ τῶν πατέρων γῆρας, οὕτω καὶ τούτων τινές, ὅταν ἴδωσιν εἰς μακρὸν παραταθεῖσαν τὴν ἱερωσύνην χρόνον, ἐπειδὴ ἀνελεῖν οὐκ εὐαγές, παραλῦσαι σπεύδουσιν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς, πάντες ἀντ' ἐκείνου γενέσθαι ἐπιθυμοῦντες καὶ εἰς ἑαυτὸν ἕκαστος μεταπεσεῖσθαι τὴν ἀρχὴν προσδοκῶντες.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , De sacerdotio (lib. 1-6) **Cha. 3, sec. 11**, ln 109

σοι. Πόσης φιλανθρωπίας ἄβυσσος παρὰ σοί; πόσης ἀνεξικακίας πλοῦτος; Οἱ διὰ τὸ ὄνομα τὸ σὸν ἐξ εὐτελῶν καὶ ἀτίμων ἔντιμοι καὶ περίβλεπτοι γεγονότες τῇ τιμῇ κατὰ τοῦ τετιμηκότος κέχρηται καὶ τολμῶσι τὰ ἀτόλμητα καὶ ἐνυβρίζουσιν εἰς τὰ ἅγια, τοὺς σπουδαίους ἀπωθούμενοι καὶ ἐκβάλλοντες ἵνα ἐν ἡρεμίᾳ πολλῇ καὶ μετὰ ἀδείας τῆς

ἐσχάτης οἱ πονηροὶ πάντα ὅσαπερ ἂν ἐθέλωσιν ἀνατρέπωσι. Καὶ τούτου δὲ τοῦ δεινοῦ τὰς αἰτίας εἰ θέλεις μαθεῖν, ὁμοίας ταῖς προτέραις εὐρήσεις· τὴν μὲν γὰρ ρίζαν καί, ὡς ἂν τις εἴποι, μητέρα μίαν ἔχουσι, τὴν **βασκανίαν**· αὐταὶ δὲ οὐ μιᾶς εἰσιν ἰδέας, ἀλλὰ διεστήκασιν. Ὁ μὲν γάρ, ἐπειδὴ νέος ἐστίν, ἐκβαλλέσθω, φησὶν, ὁ δέ, ἐπειδὴ κολακεύειν οὐκ οἶδεν, ὁ δέ, ἐπειδὴ τῷ δεῖνι προσέκρουσεν· καὶ ὁ μὲν, ἵνα μὴ ὁ δεῖνα λυπῆται, τὸν μὲν ὑπ' αὐτοῦ δοθέντα ἀποδοκιμασθέντα, τοῦτον δὲ ἐγκεκριμένον ὀρῶν, ὁ δέ, ἐπειδὴ χρηστός ἐστι καὶ ἐπιεικής, ὁ δέ, ἐπειδὴ τοῖς ἀμαρτάνουσι φοβερός, ὁ δέ, δι' ἄλλην αἰτίαν τοιαύτην· οὐδὲ γὰρ ἀποροῦσι προφάσεων ὅσων ἂν ἐθέλωσιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὄντων ἐστὶν αὐτοῖς αἰτιᾶσθαι, ὅταν μηδὲν ἔχωσιν ἕτερον, καὶ τὸ μὴ δεῖν ἀθρόως εἰς ταύτην ἄγεσθαι τὴν τιμὴν, ἀλλ' ἠρέμα καὶ κατὰ μικρόν·

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De sacerdotio (lib. 1-6) **Cha. 5, sec. 4**, ln t2

σκιάζειν ὄνειδη. Διὸ χρή, καθάπερ τινὰ ἠνίοχον ἄριστον, εἰς ἀκρίβειαν τούτων ἀμφοτέρων ἤκειν τῶν καλῶν, ἵνα ἀμφοτέρα πρὸς τὸ δέον αὐτῷ μεταχειρίζειν ἐξῆ· καὶ γὰρ ὅταν αὐτὸς ἀνεπίληπτος ἅπασι γένηται, τότε δυνήσεται μεθ' ὅσης βούλεται ἐξουσίας καὶ κολάζειν καὶ ἀνιέναι τοὺς ὑπ' αὐτῷ ταπτομένους ἅπαντας· πρὸ δὲ τούτου οὐκ εὐμαρὲς τοῦτο ποιεῖν. Τὴν δὲ μεγαλοψυχίαν οὐ μέχρι τῆς τῶν ἐπαίνων ὑπεροψίας δείκνυσθαι χρή μόνον, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω προάγειν, ἵνα μὴ πάλιν ἀτελεὲς ᾖ τὸ κέρδος.

δ'. Ὅτι μάλιστα **βασκανίας** τοῦτον δεῖ καταφρονεῖν

Τίνος οὖν δεῖ καὶ ἐτέρου καταφρονεῖν; **βασκανίας** καὶ **φθόνου**. Τὰς δὲ ἀκαίρους κατηγορίας – καὶ γὰρ ἀνάγκη τὸν προεστῶτα μέμψεις ὑπομένειν ἀλόγους – οὔτε ἀμέτρως δεδοικέναι καὶ τρέμειν, οὔτε ἀπλῶς παρορᾶν καλόν, ἀλλὰ χρή, κἂν ψευδεῖς τυγχάνωσιν οὔσαι, κἂν παρὰ τῶν τυχόντων ἡμῖν ἐπάγωνται, πειρᾶσθαι σβεννύναι ταχέως αὐτάς. Οὐδὲν γὰρ οὕτως αὔξει φήμην πονηρὰν τε καὶ ἀγαθὴν ὡς τὸ πλῆθος τὸ ἄτακτον· ἀβασανίστως

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De sacerdotio (lib. 1-6) **Cha. 5, sec. 6**, ln 10

φροντίζειν δεῖ

Ὅρας, ὦ γενναῖε, ὅτι μάλιστα τῷ λέγειν δυναμένῳ πλείονος δεῖ τῆς σπουδῆς, πρὸς δὲ τῇ σπουδῇ καὶ ἀνεξικακίας τοσαύτης ὅσης οὐδὲ ἅπαντες ὅσους πρότερόν σοι διήλθον ἐδέοντο· πολλοὶ γὰρ αὐτῷ συνεχῶς ἐπιφύονται μάτην καὶ εἰκῆ καὶ οὐδὲν ἔχοντες ἐγκαλεῖν πλὴν τοῦ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν ἀπεχθάνονται. Καὶ δεῖ γενναίως φέρειν τὴν πικρὰν τούτων **βασκανίαν**· τὸ γὰρ ἐπάρατον τοῦτο μῖσος ὅπερ εἰκῆ συλλέγουσιν οὐ στέγοντες κρύπτειν, καὶ λοιδοροῦνται καὶ μέμφονται καὶ διαβάλλουσι λάθρα καὶ πονηρεύονται φανερώς. Ψυχὴ δὲ ἀρξαμένη καθ' ἕκαστον τούτων ἀλγεῖν καὶ παροξύνεσθαι οὐκ ἂν φθάσειε διαφθαρεῖσα τῇ λύπῃ· καὶ γὰρ οὐ δι' ἑαυτῶν αὐτὸν ἀμύνονται μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἐτέρων τοῦτο ποιεῖν ἐπιχειροῦσι καὶ πολλάκις τινὰ τῶν οὐδὲν δυναμένων εἰπεῖν ἐκλεξάμενοι, τοῖς ἐπαίνοις ἐπαίρουσι καὶ θαυμάζουσιν ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, οἱ μὲν μανία, οἱ δὲ καὶ ἀμαθία καὶ φθόνῳ τοῦτο ποιοῦντες, ἵνα τὴν δόξαν τούτου καθέλωσιν, οὐχ ἵνα δείξωσι θαυμαστὸν τὸν οὐκ ὄντα τοιοῦτον.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De sacerdotio (lib. 1-6) **Cha. 5, sec. 8**, ln 36

πολλὴν περὶ τὸ πρᾶγμα κεκτημένος ἢ τὴν προθυμίαν ἢ λιμοῦ δέος ἐπικείμενον ἔχη.

Εἰ γὰρ οἱ μετὰ πολλῆς τῆς ἐξουσίας δυνάμενοι λέγειν τοσαύτης δέονται τῆς γυμνασίας πρὸς τὴν τῆς κτήσεως φυλακὴν, ὁ μὴδὲν ὅλως συναγαγόν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀναγκαζόμενος μελετᾶν, πόσῃ ὑποστήσεται τὴν δυσχέρειαν, πόσον θόρυβον, πόσῃ ταραχῇ, ἵνα πολλῶ τῷ μόχθῳ μικρόν τι συναγαγεῖν δυνηθῇ; Ἄν δέ τις καὶ τῶν μετ' αὐτὸν τεταγμένων καὶ τὴν ἐλάττω τάξιν λαχόντων, ἐν τῷ μέρει τούτῳ μᾶλλον ἐκείνου διαφανῆσαι δυνηθῇ, θείας τινὸς δεῖ ψυχῆς ἐνταῦθα ὥστε μὴ ἀλῶναι **βασκανία**, μὴδὲ ὑπὸ ἀθυμίας καταπεσεῖν· τὸ γὰρ ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων παρευημερεῖσθαι αὐτὸν ἐν ἀξιώματι καθεστῶτα μείζονι καὶ φέρειν γενναίως, οὐ τῆς τυχούσης, οὐδὲ τῆς ἡμετέρας, ἀλλὰ τινος ἀδαμαντίνης ἂν εἴη ψυχῆς. Κὰν μὲν ἐπιεικῆς ἢ καὶ μέτριος ἄγαν ὁ παρευδοκιμῶν, φορητὸν ὅπως οὖν γίνεται τὸ πάθος· ἂν δὲ καὶ θρασὺς καὶ ἀλαζὼν καὶ φιλόδοξος, θάνατον ἐκείνῳ καθ' ἑκάστην εὐκτέον ἡμέραν, οὕτως αὐτῷ πικρὰν καταστήσει τὴν ζωὴν, ἐπεμβαί-

νων φανερώς, καταμωκώμενος λάθρα, τῆς ἐξουσίας πολλὰ παρασπῶν τῆς ἐκείνου, πάντα αὐτὸς εἶναι βουλόμενος.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De sacerdotio (lib. 1-6) **Cha. 6, sec. 12**, ln 49

καὶ σφριγᾶ, τῶν πρὸς αὐτὰ μαχομένων κρατεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ἀσθενεῖς ὡς καὶ ἄπειροι, εἰ δέ τις αὐτὰ λιμῶ κατατήξειε, τὸν τε θυμὸν αὐτοῖς ἐκοίμισε καὶ τῆς δυνάμεως τὸ πλεον ἔσβεσεν, ὡς καὶ τὸν μὴ λίαν γενναῖον ἀναδέξασθαι τὸν πρὸς ταῦτα ἀγῶνα καὶ πόλεμον, οὕτω καὶ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, ὁ μὲν ἀσθενῆ ποιῶν ὑπὸ τοῖς ὀρθοῖς αὐτὰ τίθησι λογισμοῖς, ὁ δὲ τρέφων ἐπιμελῶς χαλεπωτέραν αὐτῷ τὴν πρὸς αὐτὰ καθίστησι μάχην καὶ οὕτως αὐτῷ φοβερὰ ταῦτα ἀπεργάζεται ὡς ἐν δουλείᾳ καὶ δειλίᾳ τὸν πάντα χρόνον βιοῦν. Τίς οὖν τῶν θηρίων τούτων ἢ τροφή; Κενοδοξίας μὲν τιμαὶ καὶ ἔπαινοι, ἀπονοίας δὲ ἐξουσίας καὶ δυναστείας μέγεθος, **βασκανίας** δὲ αἱ τῶν πλησίον εὐδοκιμήσεις, φιλαργυρίας, αἱ τῶν παρεχόντων φιλοτιμίαι, ἀκολασίας, τρυφή καὶ αἱ συνεχεῖς τῶν γυναικῶν ἐντεύξεις, καὶ ἕτερον ἕτερου. Πάντα δὲ ταῦτα εἰς μὲν τὸ μέσον ἐλθόντι σφοδρῶς ἐπιθήσεται καὶ σπαράξει μοι τὴν ψυχὴν καὶ φοβερὰ ἔσται καὶ χαλεπώτερόν μοι τὸν πρὸς αὐτὰ ποιήσει πόλεμον. Ἐνταῦθα δὲ καθημένῳ, μετὰ πολλῆς μὲν καὶ οὕτως ὑποταγήσεται τῆς βίας, ὑποταγήσεται δ' οὖν ὅμως τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι καὶ τῆς ὑλακῆς αὐτοῖς οὐδὲν ἔσται πλεον. Διὰ ταῦτα τὸν οἰκίσκον φυλάττω τοῦτον καὶ ἀπρόσιτος καὶ ἀσυνουσίαστος καὶ ἀκοινώνητος, καὶ μυρίας ἐτέρας τοιαύτας

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **Quod nemo laeditur nisi a se ipso** (2062: 086) “*Lettre d'exil à Olympias et à tous les fidèles*”, Ed. Malingrey, A.–M. Paris: Cerf, 1964; *Sources chrétiennes* 103.Sect 6, ln 37

δείξωμεν τῆς ἐταιριζομένης γυναικὸς τὴν βδελυγμίαν. Τοιοῦτον γὰρ ἢ τοιαύτη ζωὴ, ἢ τρυφαῖς καὶ πλούτῳ καὶ δυναστείαις προσέχουσα· τὸ αἰσχρὸν καὶ δυσειδὲς καὶ πολλῆς βδελυγμίας γέμον, τὸ ἀηδὲς καὶ φορτικὸν καὶ πικρίας ἐμπεπλησμένον.

Καὶ γὰρ δὴ τοῦτο μάλιστά ἐστι τὸ πάσης ἀποστεροῦν τοὺς ἀλόντας συγγνώμης, ὅτι καὶ ἀηδίας καὶ πολλῆς τῆς πικρίας ἐμπεπλησμένος ὁ βίος οὗτος, ποθεινὸς αὐτοῖς καὶ περισπούδαστός ἐστι. Καὶ μυρίων γέμων κινδύνων, αἱμάτων, κρημνῶν, σκοπέλων καὶ φόνων καὶ φόβων καὶ τρόμων καὶ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** καὶ ἐπιβουλῆς καὶ φροντίδος διηγεκοῦς

καὶ μερίμνης καὶ κέρδος ἔχων οὐδέν, οὐδὲ καρπὸν τῶν
 τοσούτων κακῶν οὐδένα φέρων, ἀλλ' ἢ κόλασιν καὶ τιμωρίαν
 καὶ τὸ διηνεκῶς βασανίζεσθαι, ζηλωτὸς εἶναι τοῖς πολλοῖς
 δοκεῖ καὶ περιμάχητος ὁ τῆς ἀνοίας τῶν ἀλισκομένων
 ἐστίν, οὐ τῆς τοῦ πράγματος μακαριότητος. Ἐπεὶ καὶ
 τὰ παιδία τὰ μικρὰ πρὸς μὲν τὰ ἀθύρματα κέχνηε καὶ
 ἐπτόηται, τῶν δὲ τελείοις ἀνδράσι πρεπόντων πραγμάτων
 οὐδὲ αἴσθησιν λαβεῖν δύναται ἄν. Ἀλλ' ἐκείνοις μὲν συγγνώμη
 διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἄωρον· οὗτοι δὲ ἀπολογίας ἐκβέβληνται,
 ἐν ἡλικία τελείᾳ παιδικὴν ἔχοντες γνώμην, κάκεινων

Ἰωάννης Χρυσόστομος , Quod nemo laeditur nisi a se ipso Sect 10, In 65

οὕτω πένης, καὶ ἐν τοσούτοις κείμενος τοῖς κακοῖς, οὐδὲ
 ψυχῶν ἐκ τῆς τραπέζης ἀπήλαυεν ἐκείνης καὶ ταῦτα σφόδρα
 ἐπιθυμῶν· καὶ ὅμως οὐδὲν αὐτὸν τούτων παρέβλαψεν, οὐ
 ῥῆμά τι οὐ μικρόν, οὐ μέγα ἐξέβαλε, οὐ βλάσφημον ἐφθέγγατο
 λόγον· ἀλλ' ὥσπερ χρυσίον τῇ σφοδροτέρᾳ πυρώσει μειζόνως
 καθαιρόμενον λαμπρότερον γίνεται, οὕτως ὑπὸ τῶν παθημά-
 των τούτων ἐνοχλούμενος, πάντων ὑψηλότερος ἦν καὶ τῶν
 παθῶν καὶ τῶν ἐντεῦθεν πολλοῖς τικτομένων θορύβων. Εἰ
 γὰρ ἀπλῶς πένητες πλουσίους ὀρῶντες τήκονται τῷ φθόνῳ,
 καὶ κατατείνοντα τῇ **βασκανίᾳ** καὶ τὸν βίον ἀβίωτον νομίζου-
 σιν εἶναι καὶ ταῦτα τῆς ἀναγκαίας εὐποροῦντες τροφῆς
 καὶ τοὺς θεραπεύοντας ἔχοντες· ὁ πένης οὗτος ὡς οὐδεὶς
 ἕτερος πένης ὢν, καὶ οὐχὶ πένης μόνον ἀλλὰ καὶ ἀσθενῆς
 καὶ μηδένα ἔχων τὸν προστησόμενον καὶ παρακαλέσοντα,
 ἀλλὰ ἐν μέσῃ τῇ πόλει καθάπερ ἐν ἐσχάτῃ κείμενος ἐρημία
 καὶ λιμῷ τηκόμενος πικροτάτῳ καὶ πάντα ὀρῶν ἐκείνῳ
 καθάπερ ἐκ πηγῶν ἐπιρρέοντα καὶ ἀνθρωπίνης μὲν οὐδεμιᾶς
 ἀπολαύων παραμυθίας, ταῖς δὲ τῶν κυνῶν γλώσσαις προ-
 κείμενος τράπεζα διηνεκῆς – οὕτω γὰρ ἦν τὸ σῶμα
 παρειμένος καὶ διαλελυμένος,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , Ad eos qui scandalizati sunt (2062: 087)
 “Jean Chrysostome. Sur la providence de Dieu”, Ed. Malingrey, A.–M.
 Paris: Cerf, 1961; Sources chrétiennes 79. **Cha.** 10, **sec.** 21, line 2

Πρῶτον μὲν γὰρ πόλεμος αὐτῷ χαλεπὸς ἐντεῦθεν κατὰ
 τὴν πατρίαν οἰκίαν ἀνερριπίζετο καὶ οἱ τὰς αὐτὰς αὐτῷ
 λύσαντες ὠδῖνας, διατεμόντες τῆς συγγενείας τοὺς νόμους

καὶ διαρρήξαντες τῆς ἀδελφικῆς φιλίας αὐτῆς τὰ δεσμὰ καὶ αὐτοὺς τῆς φύσεως διασαλεύσαντες τοὺς θεσμοὺς, ἐχθροὶ καὶ πολέμιοι καὶ λύκων ἀγριώτεροι περὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπὸ τῶν ὄνειράτων ἐκείνων ἐγίνοντο· καὶ ὥσπερ θῆρες ἄγριοι καὶ ἀνήμεροί τινες ἀρνίον ἐν μέσῳ λαβόντες, οὕτω καθ' ἐκάστην ἐπεβούλευον αὐτῷ τὴν ἡμέραν.

Καὶ πατὴρ τοῦ πολέμου τούτου **Φθόνος** ἦν ἄλογος καὶ **βασκανία** ἄδικος· καὶ τῷ θυμῷ ζέοντες, φόνου καθ' ἐκάστην ἐπνεον τὴν ἡμέραν, τοῦ **φθόνου** τὴν κάμινον ταύτην ἀνάπτοντος καὶ τὴν πυρὰν ἐγείροντος. Καὶ ἐπειδὴ τέως αὐτὸν οὐδὲν ἐργάσασθαι ἠδύναντο χαλεπὸν, ἔνδον στρεφόμενον καὶ μετὰ τῶν γονέων διατρίβοντα, διαβάλλουσιν αὐτοῦ τὴν ὑπόληψιν καὶ αἰσχρὰν κατασκευάζουσιν αὐτῷ δόξαν καὶ ψόγον καταφέρουσι πονηρόν, τοῦ πατρὸς τὸ φίλτρον ταύτη καταλῦσαι βουλόμενοι καὶ πρὸς ἐπιβουλήν εὐχείρωτον λαβεῖν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Epistulae 18–242* (2062: 097); *MPG 52*.
Vol 52, pg 742, ln 35

σθῆναι σφάττεσθαι ὑπὸ πατρικῆς χειρὸς, καὶ τὸν γεννησάμενον διάκονον γενέσθαι τῆς τοιαύτης σφαγῆς; Μὴ γάρ μοι τοῦτο λέγε, ὅτι μετὰ ταῦτα ἀπέλαβεν αὐτὸν ὑγιῆ καὶ σῶον. Οὐδὲν γὰρ τούτων εἰδὼς ὁ δίκαιος ἐκεῖνος, ἀλλ' ὅτι πάντως αὐτὸν ἀναιρήσει, οὕτω καὶ ἀνήγαγεν εἰς τὸ ὄρος, καὶ τὸ θυσιαστήριον ὠκοδόμησε, καὶ τὰ ξύλα ἐπέθηκε, καὶ τὴν μάχαιραν ἤρπασε, καὶ τὸ ξίφος διήλασε· καὶ γὰρ καὶ διήλασε, τό γε εἰς τὴν αὐτοῦ γνώμην ἦκον· διὸ καὶ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἄδεται. Ἄν δὲ τὸν ἔκγονον εἶπω τὸν ἐκείνου, καὶ αὐτὸν ὄψει ὑπὸ ἀδελφικῆς **βασκανίας** πάλιν φυγάδα καὶ ἄπολιν γενόμενον, καὶ δοῦλον, καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ θητεύοντα, καὶ τὸν περὶ τῶν ἐσχάτων δεδοικότα φόβον. Ἄν δὲ τὸν Ἰωσήφ τὸν πραθέντα, τὸν δουλεύσαντα, τὸν δεθέντα ἔτη τοσαῦτα, τὸν μυρία παθόντα δεινά· ἂν δὲ τὸν Μωϋσέα, καὶ τοσαῦτα παρὰ τῶν Ἰουδαίων παθόντα κακά· τὰ γὰρ τῶν ἀποστόλων οὐδὲ παραστήσαι ἐνὶ τῷ λόγῳ· ταῦτ' οὖν ἅπαντα συναγαγοῦσα, καὶ λογιζομένη τῆς ὑπομονῆς τὸν μισθὸν, θυσίαν ἀνένεγκε τῷ Θεῷ, τὸ γενναίως ἐνεγκεῖν τὰ συμπίπτοντα, καὶ διὰ παντὸς αὐτὸν δοξάζειν.

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1–67) (2062: 112); *MPG* 53:21–385; 54:385–580. Vol 53, pg 38, ln 21

σθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ. Εἶδες πάντα τὰ μέλη ὅπως περιέφραξε, καὶ καθάπερ τις εἰς πόλεμόν τινα μέλλων ἐξαγαγεῖν, οὕτω πρῶτον μὲν τῇ ζώνῃ ἠσφαλίσατο, ὥστε εὐκόλον εἶναι ἡμῖν τὸν δρόμον, ἔπειτα τὸν θώρακα ἐνέδυσεν, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν βελῶν πληττώμεθα, καὶ τοὺς πόδας ἠσφαλίσατο, καὶ πανταχόθεν τῇ πίστει περιέφραξεν; Αὕτη γὰρ, αὕτη, φησὶ, καὶ τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι δυνήσεται. Τίνα δὲ ἐστὶ τοῦ διαβόλου τὰ βέλη; Αἱ πονηραὶ ἐπιθυμίαι, οἱ ἀκάθαρτοι λογισμοὶ, τὰ πάθη τὰ ὀλέθρια, θυμὸς, **βασκανία**, **φθόνος**, ὀργή, μῖσος, χρημάτων ἐπιθυμία καὶ ἡ ἄλλη ἅπαντα ῥαθυμία. Ταῦτα, φησὶν, ἅπαντα σβέσαι δυνήσεται ἡ μάχαιρα τοῦ Πνεύματος. Καὶ τί λέγω σβέσαι; Καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτὴν τοῦ πολεμίου ἀποτεμεῖν δυνήσεται. Εἶδες πῶς ἐνεύρωσε τοὺς μαθητευομένους; πῶς κηροῦ μαλακωτέρους ὄντας σιδήρου στερρότερους εἰργάσατο; Ἐπειδὴ γὰρ ἡμῖν οὐ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα ὁ πόλεμος, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀσωμάτων δυνάμεις, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὰ ὄπλα ἡμῖν σαρκικὰ περιέθηκεν, ἀλλὰ πάντα πνευματικὰ, καὶ οὕτως ἀποστίλβοντα, ὥστε μηδὲ τὴν ἐκ τούτων αἴγλην ἐνεγκεῖν

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 47, ln 47

καὶ εἰκὴ δαπανᾷν ἡμᾶς τὸν χρόνον προσήκει, ἀλλὰ καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνειν τὸ τοῦ Κυρίου κριτήριον· καὶ τίνα μὲν ἐστὶ τὰ πολλὴν ἡμῖν τὴν παρρησίαν προξενεῖν δυνάμενα, τίνα δὲ τὰ τὴν κόλασιν ἐπιτείνοντα. Καὶ οὕτω ταῦτα στρέφοντες ἐν τοῖς ἡμετέροις λογισμοῖς, περιγινώμεθα τῶν παθῶν, καταστέλλωμεν ἡμῶν τὰ τῆς σαρκὸς σκιρτήματα, καὶ νεκρώσωμεν ἡμῶν, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον, *Τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, θυμὸν, πλεονεξίαν, κενοδοξίαν, **βασκανίαν*** . Ἐὰν τούτοις τοῖς πάθεσι νεκροὺς ἑαυτοὺς καταστήσωμεν, ὡς μὴ δύνασθαι ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖν, δυνησόμεθα τὸν καρπὸν τοῦ Πνεύματος δέξασθαι,

ὅς ἐστιν *Ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρη-*
στότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια.

Αὕτη τοῦ Χριστιανοῦ πρὸς τὸν ἄπιστον ἔστω ἡ διαφορὰ·
ταῦτα ἡμῶν ἔστω τὰ γνωρίσματα, μὴ τῇ προσηγορίᾳ
μόνον ἐγκαλλωπιζώμεθα, μηδὲ τῷ σχήματι μέγα φρο-
νῶμεν, μᾶλλον δὲ μηδὲ, εἰ ταῦτα κητσαίμεθα ἄπερ ἀπ-
ηριθμησάμην, μέγα φρονήσωμέν ποτε, ἀλλὰ καὶ τότε
μᾶλλον ἑαυτοὺς συστειλώμεν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 75, ln 59

καὶ εἴ τι τούτων εὐτελέστερον. Ἀρετὴ ἐστὶ τὸ καθάπερ
νεκρὸν οὕτω διακεῖσθαι πρὸς τὰ τοῦ βίου τούτου πρά-
γματα, καὶ πρὸς μὲν τὰ λυμαινόμενα τὴν τῆς ψυχῆς
σωτηρίαν, ὡσανεὶ νεκρὸν ὄντα, οὕτως εἶναι ἀνενέργη-
τον, πρὸς δὲ τὰ πνευματικὰ μόνον ζῆν καὶ ἐνεργεῖν,
καθάπερ καὶ Παῦλος ἔλεγε· *Ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγὼ, ζῆ δὲ*
ἐν ἐμοὶ ὁ Χριστός. Καὶ ἡμεῖς τοίνυν, ἀγαπητοὶ, ὡς τὸν
Χριστὸν ἐνδεδυμένοι, οὕτως ἅπαντα πράττωμεν, καὶ μὴ
λυπῶμεν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ὅταν οὖν ἐνοχληθῶμεν
ὑπὸ πάθους, ἢ ἐπιθυμίας ἀτόπου, ἢ ὀργῆς, ἢ θυμοῦ, ἢ
βασκανίας, ἐννοῶμεν τὸν ἐν ἡμῖν ἐνοικοῦντα, καὶ φυγα-
δεύωμεν πόρρω πᾶσαν τὴν τοιαύτην ἐνθύμησιν. Αἰδε-
σθῶμεν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ παρασχεθείσης ἡμῖν χάρι-
τος τὴν ὑπερβολὴν, καὶ χαλινώσωμεν πάντα τῆς σαρκὸς
τὰ πάθη, ἵνα, νομίμως ἀθλήσαντες ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ
καὶ ἐπικήρῳ βίῳ, τῶν μεγάλων ἐκείνων στεφάνων ἀξιω-
θῶμεν ἐν τῇ μελλούσῃ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τῇ φοβερᾷ μὲν
ἡμῖν τοῖς ἀμαρτωλοῖς, ποθεινῇ δὲ τοῖς τὴν ἀρετὴν ἐνδε-
δυμένοις, καὶ καταξιωθῶμεν τῶν ἀπορρήτων ἐκείνων
ἀγαθῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ, ἅμα τῷ ἁγίῳ Πνεύματι,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 124, ln 19

ταύτην, καὶ μετὰ τούτων ἀπάντων καὶ προφητείας αὐτῷ
ἀξίωμα χαρισάμενος· καὶ μετὰ τὰς ἀφάτους ταύτας
εὐεργεσίας καὶ τὸ κεφάλαιον ἀπάντων ἐδωρήσατο, πάν-
των αὐτὸν ἐλευθερώσας τῶν τοῦ σώματος φροντίδων,
καὶ μήτε ἱματίων περιβολῆς, μήτε ἐτέρας τινὸς χρείας

δεισθαι συγχωρήσας, ἀλλὰ, καθάπερ ἔφθην εἰπὼν, ὡς ἄγγελον ἐπίγειον, οὕτως αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς διάγειν βουληθεῖς· ὅταν τοίνυν πάντα ταῦτα λογίσωμαι, καὶ τοῦ Δεσπότητος ἐκπλήττομαι τὴν περὶ τὸ γένος τὸ ἡμέτερον φιλανθρωπίαν, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν ῥαθυμίαν, καὶ τοῦ διαβόλου τὴν **βασκανίαν**· οὐ γὰρ ἤνεγκεν ὁ πονηρὸς δαίμων ὁρῶν ἐν σώματι ἀνθρωπίνῳ ἀγγελικὴν διαγωγὴν. ε΄. Ἀλλ' ἵνα μὴ εἰς πολὺ μῆκος τὸν λόγον ἐκτείνωμεν, εἰ δοκεῖ, τὰ κατὰ τὴν τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἐπιβουλήν εἰς τὴν ἐξῆς ταμιεύσαμενοι, ἐνταῦθα καταπαύσωμεν τὸν λόγον, ἐκεῖνο παρακαλέσαντες ὑμῶν τὴν ἀγάπην, μνησθῆναι τῶν εἰρημένων μετὰ ἀκριβείας, καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἅπαντα ἀναλογίζεσθαι, ἵνα ἔχητε αὐτὰ ἐνιδρυμένα ταῖς διανοίαις ταῖς ὑμετέραις. Ἐὰν γὰρ συνεχῶς ἀναμνησκόμεθα τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ, ὧν εἰς τὴν ἡμετέραν φύσιν κατέθετο, αὐτοὶ τε εὐγνώμονες ἐσόμεθα,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 126, ln 41

περιουσίας εἰς ἐλαχίστην πενίαν κατενεχθέντας, τῇ ῥαθυμίᾳ αὐτῶν τὸ πᾶν ἐπιγράψωμεν. Ἀναγκαῖον δὲ ἀκοῦσαι τῶν ἀνεγνωσμένων. Εἰπὼν γὰρ ὁ μακάριος Μωϋσῆς, ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο (οὐδὲ γὰρ ἤδεισαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, τῆς δόξης τῆς ἀφάτου περιστελλούσης αὐτοὺς, καὶ παντὸς ἱματίου μᾶλλον αὐτοὺς κοσμούσης), φησὶν· *Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος τῶν θηρίων πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· Τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεός, Οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ζύλου τοῦ παραδείσου;* Ὅρα πονηροῦ δαίμονος **βασκανίαν**, καὶ πολὺπλοκον μηχανήν. Ἐπειδὴ γὰρ εἶδεν ἐν τῇ ἀνωτάτῳ τιμῇ τυγχάνοντα τὸν δημιουργηθέντα ἄνθρωπον, καὶ οὐδὲν σχεδὸν ἔλαττον ἔχοντα τῶν ἀγγέλων, καθάπερ καὶ ὁ μακάριος Δαυΐδ φησιν, *Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους*· καὶ τοῦτο δὲ αὐτὸ τὸ *Βραχύ* ἢ τῆς παρακοῆς ἀμαρτία εἰσήγαγε· μετὰ γὰρ τὴν παρακοὴν τοῦτο ἐφθέγγετο ὁ προφήτης· ὁρῶν τοίνυν ἄγγελον ἐπίγειον ἐπὶ γῆς τυγχάνοντα, καὶ ὑπὸ τῆς **βασκανίας** τηκόμενος ὁ ἀρχέκακος δαίμων, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐν ταῖς ἄνω δυνάμεσι τελῶν, διὰ μοχθηρίαν προαιρέσεως καὶ κακίας

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 141, ln 6

πῶς ἑκάτερος αὐτῶν τὴν ἀπολογία ἐποίησατο; Βλέπετε λοιπὸν ἐνταῦθα τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας τοῦ δικαστοῦ τὴν ὑπερβολήν. Ἐπειδὴ γὰρ εἶπεν ἡ γυνὴ, ὅτι *Ὁ ὄφιν ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον*· οὐκέτι λοιπὸν ἀποκρίσεως ἀξιοῖ τὸν ὄφιν, οὐδὲ ἀπολογίας χώραν αὐτῷ παρέχει, οὐδὲ ἐρωτᾷ καθάπερ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα· ἀλλὰ τὰς παρ' ἐκείνων ἀπολογίας δεξάμενος, ἐπὶ τοῦτον ὡς αἴτιον τῶν ὅλων κακῶν γεγενημένον ὀρμᾶ. Καὶ ἐπειδὴ ὡς Θεὸς καὶ τὰ ἀπόρρητα ἐπιστάμενος ἤδει, ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ ὑπηρετησάμενος τῇ τοῦ διαβόλου ἐπιβουλῇ, καὶ τῇ **βασκανίᾳ**, ἦν περὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπεδείξατο, ἵνα μάθῃς αὐτοῦ τὴν ἀγαθότητα, πῶς ἐπ' ἐκείνων μὲν καὶ εἰδὼς τῷ μὲν ἔλεγε, *Ποῦ εἶ; Τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ;* τῇ δὲ ἔλεγε, *Τί τοῦτο ἐποίησας;* ἐπὶ τοῦ πονηροῦ τούτου θηρίου οὐδὲν τοιοῦτον ποιεῖ, ἀλλὰ τί; *Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ὄφει, Ὅτι ἐποίησας τοῦτο.* Εἶδες διαφορὰν; Τῇ μὲν γυναικὶ ἔλεγε, *Τί τοῦτο ἐποίησας;* τῷ δὲ ὄφει, *Ὅτι ἐποίησας τοῦτο.* Ὅτι τὸ κακὸν, φησὶν, τοῦτο εἰργάσω, ὅτι τὴν ὀλέθριον συμβουλήν ταύτην εἰσήγαγες, ὅτι τοσαύτη **βασκανία** ὑπηρετήσω, ὅτι οὕτω τὸν **φθόνον** ἠκόνησας κατὰ τοῦ

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 142, ln 38

ζ'. Μεγάλη καὶ σφοδρὰ ἡ ἀγανάκτησις, ἐπειδὴ καὶ μεγάλη τῆς ἀπάτης ἡ ὑπερβολή, ἦν δι' αὐτοῦ προσήγαγεν ὁ πονηρὸς διάβολος. *Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ὄφει, Ὅτι ἐποίησας τοῦτο.* Ἐπειδὴ, φησὶ, τοιαύτη ὑπηρετήσω πανουργία, καὶ οὕτω τὴν ἀπάτην εἰς ἔργον ἤγαγες, ὀλεθρίαν συμβουλήν εισαγαγὼν, καὶ τὸ δηλητήριον αὐτοῖς φάρμακον κεράσας· ἐπειδὴ τοῦτο εἰργάσω, καὶ τῆς ἐμῆς εὐνοίας ἐκβαλεῖν ἡβουλήθης τοὺς ὑπ' ἐμοῦ δημιουργηθέντας, ὑπηρετησάμενος τῇ τοῦ πονηροῦ δαίμονος γνώμῃ, τοῦ διὰ τὴν **βασκανίαν** καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν ὑπερηφανίαν ἐκ τῶν οὐρανῶν εἰς τὴν γῆν κατενεχθέντος·

διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐν τούτοις ὀργάνω σοὶ ἐχρήσατο, διηνεκῆ σοι τὴν τιμωρίαν ἐπιτίθημι, ἵνα διὰ τῶν εἰς σὲ γενομένων κάκεϊνος εἰδέναι ἔχη οἷα τιμωρία αὐτὸν ἐκδέχεται, καὶ οἱ ἐξῆς ἄνθρωποι παιδεύονται, μηκέτι ὑπάγεσθαι ταῖς τούτου συμβουλαῖς, μηδὲ τὴν ἀπάτην προσίεσθαι, ἵνα μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπέσωσι. Διὰ τοῦτο ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, ἐπειδὴ οὐκ εἰς δέον ἐχρήσω τῇ φρονήσει, ἀλλὰ τὸ πρότερον, ὅπερ εἶχες ὑπὲρ ἅπαντα τὰ θηρία,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 156, ln 54

μετὰ τὸ χαλεπὸν ἐκεῖνο παράπτωμα, τὴν αὐτὴν καὶ νῦν ἐπιδείκνυται περὶ τὸν οὕτως ἀγνώμονα γεγονότα, καὶ ὡσανεὶ μέλλοντα κατὰ κρημνῶν φέρεσθαι, χεῖρα ὀρέγων, καὶ πρόφασιν παρασχεῖν βουλόμενος τοῦ διορθώσασθαι τὸ πλημμέλημα, φησὶ πρὸς αὐτόν· *Ἴνα τί περίλυπος ἐγένου; καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; Οὐκ, ἂν ὀρθῶς προσενέγκης, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλης, ἡμαρτες; Ἥσυχασον. Πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.* Σκόπει μοι, ἀγαπητὲ, συγκατάβασιν κηδεμονίας ἄφατον. Ἐπειδὴ γὰρ εἶδεν αὐτὸν πολιορκούμενον, ὡς εἶπεῖν, ὑπὸ τοῦ τῆς **βασκανίας** πάθους, ὅρα πῶς τὴν οἰκείαν ἀγαθότητα μιμούμενος κατάλληλα αὐτῷ τὰ φάρμακα ἐπιτίθησιν, ὥστε ταχέως αὐτὸν ἀνιμήσασθαι, καὶ μὴ ὑποβρύχιον γενέσθαι. *Ἴνα τί περίλυπος ἐγένου; καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου;* Τίνας ἔνεκεν, φησὶ, τοσαύτη λύπη κατεσχέθης, ὡς καὶ διὰ τοῦ προσώπου δεικνύναι τῆς ἀθυμίας τὸ μέγεθος;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 162, ln 24

κατάραν δέχεται· *Ἐπικατάρατος* γὰρ, φησὶ, *σὺ ἀπὸ τῆς γῆς.* Ἐπειδὴ γὰρ τὰ αὐτὰ σχεδὸν τῷ ὄφει εἰργάσατο, καθάπερ ὀργάνω ὑπηρετησαμένω τῇ τοῦ διαβόλου γνώμῃ, καὶ καθάπερ ἐκεῖνος διὰ τῆς ἀπάτης τὴν θνητότητα εἰσήγαγεν· οὕτω καὶ οὗτος ἀπατήσας τὸν ἀδελφὸν, καὶ εἰς τὸ πεδίον ἐξαγαγὼν, τὴν δεξιὰν ὥπλισε κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν φόνον εἰργάσατο. Διὰ τοῦτο ὡσπερ ἐκείνῳ ἔλεγεν· *Ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς·* οὕτω καὶ τούτῳ, ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ εἰργάσατο. Ὡσπερ γὰρ ὁ διάβολος ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** κινούμενος, καὶ οὐ φέρων τὰς ἀφάτους εὐεργεσίας

τάς εἰς τὸν ἄνθρωπον γεγενημένας ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐκ προοιμίῳ, ἀπὸ τοῦ **φθόνου** ἐπὶ τὴν ἀπάτην ὥρμησε τὴν τὸν θάνατον εἰσάγουσαν· οὕτω καὶ οὗτος θεασάμενος εὐνοϊκῶς τὸν Δεσπότην πρὸς τὸν ἀδελφὸν διακείμενον, ἀπὸ τοῦ **φθόνου** ἐπὶ τὸν φόνον ὥρμησε. Διό φησι πρὸς αὐτόν· *Ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς. Κατηραμένος ἔσῃ, φησὶ, καὶ αὐτῇ τῇ γῆ ἐκείνῃ, Ἥ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 166, ln 12

ἀπειλὴν τε καὶ διόρθωσιν· *Καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται.* Οὗτοι δὲ, φησὶν, οἱ καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ νόμου βοήθειαν τὰ αὐτὰ ἐκείνοις πεπραχότες, βαρυτέρας καὶ ἀφορητοτέρας ὑπομένουσι καὶ τὰς κολάσεις. Καὶ μάλα εἰκότως· ὅτι οὔτε ὁ νόμος, οὔτε τὸ ἕτερου ἰδεῖν τοσοῦτοις κακοῖς ὑποβληθέντας σωφρονεστέρους αὐτοὺς ἢ ἐπιεικεστέρους ἀπειργάσατο. Διὸ παρακαλῶ, κἂν γοῦν ἀπὸ τοῦ νῦν τοῖς ἑτέρων παιδεύμασι σωφρονίσωμεν ἑαυτοὺς, καὶ τὸν βίον τὸν ἑαυτῶν ἰθύνωμεν πρὸς τὴν τοῦ Κυρίου ὑποταγὴν, τοῖς αὐτοῦ ὑπέικοντες νόμοις· καὶ μήτε **φθόνος**, μήτε **βασκανία**, μήτε ὁ τῶν σωμάτων ἔρωσ, μήτε ἡ τοῦ παρόντος βίου δόξα τε καὶ δυναστεία μήτε ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, μήτε ἄλλη τις ἄτοπος ἐπιθυμία κατακυριευέτω ἡμῶν τῶν ἐν τῇ ψυχῇ λογισμῶν· ἀλλ' ἐκκαθάραντες ἑαυτοὺς ἀπὸ πάσης ἰλύος καὶ τύρβης βιωτικῆς, καὶ πολλὰ χαίρειν εἰπόντες τοῖς αἰσχίστοις καὶ ἀτοπωτάτοις πάθεσι πρὸς τὴν μακαρίαν ἐκείνην ζωὴν ἐπειχθῶμεν, καὶ τὰ ἀπόρρητα ἀγαθὰ ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀξιωθῆναι, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ, ἅμα

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 166, ln 46

λίαν κατελύσαμεν, ἵνα ἐκεῖθεν αὐτὴν σήμερον ἀναλάβόντες, οὕτω τῆς ἀρχῆς τῶν ἀνεγνωσμένων ἀψώμεθα. Ἴστε γὰρ ὅτι τὴν κατὰ τὸν Ἄβελ ὑπόθεσιν κινήσαντες ἐδείκνυμεν ἐξ αὐτῶν τῶν γεγενημένων, καὶ ἐξ ὧν ἕκαστος τὰς θυσίας αὐτῶν προσήνεγκε τῷ Δεσπότη, ὅπως

ἔγκειται τῇ ἡμετέρᾳ φύσει ἢ γνῶσις τῶν πρακτέων καὶ τῶν μὴ πρακτέων, καὶ ὅτι αὐτεξουσίους ἡμᾶς εἰργάσατο ὁ τῶν ἀπάντων δημιουργός, καὶ πανταχοῦ ἀπὸ τῆς γνώμης τῆς ἡμετέρας ἢ κατακρίνει, ἢ στεφανοῖ (ἀπὸ γὰρ ταύτης τοῦ μὲν ἀπόβλητος γέγονεν ἡ θυσία, τοῦ δὲ τὰ δῶρα προσεδέχθη), καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ὑπὸ **βασκανίας** κινήθεις ὁ Κάϊν ἐπὶ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ φόνον ὥρμησε, καὶ μετὰ τὴν ἀνοσίαν ταύτην πρᾶξιν, βουλομένου τοῦ Θεοῦ ἐκκαλέσασθαι αὐτὸν εἰς ἐξομολόγησιν τῶν ἡμαρτημένων, οὐδὲ οὕτω τὸ φάρμακον τῆς ἰατρείας ἐδέξατο, ἀλλὰ τῷ μυσαρῷ ἐκείνῳ φόνῳ τὸ ψεῦδος συνάψας τὴν χαλεπὴν ἐκείνην τιμωρίαν ἐπεσπάσατο, καὶ γυμνὸν καὶ ἔρημον ἑαυτὸν κατέστησε τῆς ἄνωθεν ῥοπῆς, ὑπόδειγμα σωφρονισμοῦ πᾶσι τοῖς μετὰ ταῦτα προκείμενος, καὶ διὰ τῆς ἀποφάσεως, ἧς ἐδέξατο, παντὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει διαλεγόμενος, καὶ μονονουχὶ βοῶν καὶ λέγων· μηδεὶς

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 173, ln 25

σκάλους γίνεσθαι, ὥστε δύνασθαι καὶ ἑτέρους νουθετεῖν, καὶ μὴ διὰ λόγων μόνον τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἔργων παιδεύειν τοὺς πλησίον πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς κατόρθωσιν. Ἐνόησον γάρ μοι, ὅτι εἰ βουληθείητε καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐνταῦθα παραγενόμενοι μικρὸν τι μέρος καρποῦσθαι, καὶ τῶν ἐνοχλούντων ὑμῖν παθῶν διόρθωσιν ποιήσασθαι, πῶς κατ' ὀλίγον εἰς αὐτὴν τῆς ἀρετῆς τὴν ἄκραν κορυφὴν ἐλεύσεσθε. Οὐδὲ γὰρ παύομεθα ἐφ' ἐκάστης διαλεγόμενοι, καὶ περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας ὑμῖν ἐνηχοῦντες, ὥστε τὰ ὀλέθρια ταῦτα πάθη ἐκκόπτειν, τὸν θυμὸν λέγω, τὴν **βασκανίαν**, τὸν **φθόνον**. Τούτων γὰρ ἀναιρεθέντων, εὐκολώτερον καὶ ἡ περὶ τὰ χρήματα μανία διόρθωσιν λήψεται καὶ τῆς περὶ τὰ χρήματα μανίας πάλιν παυθείσης, μετὰ πλείονος τῆς ἀδείας οἱ ἄτοποι λογισμοὶ καὶ αἱ αἰσχροὶ ἐνθυμήσεις κατασταλήσονται. Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία. Ἄν τοίνυν τὴν ρίζαν ἐκτέμωμεν, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ βάθους αὐτὴν ἀνασπάσωμεν, εὐκολώτερον τῶν κλάδων περιεσόμεθα.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 176, ln 15

διδασκαλίαν. Ἐκεῖθεν γὰρ ἐνηχούμενος ἅπαντα ἡμῖν φθέγγεται, καὶ τὴν γλῶτταν μὲν οὗτος ἐδάνεισεν, ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος χάρις πάντα σαφῶς διὰ τούτου τὴν ἡμετέραν διδάσκει φύσιν. Σκόπει τοίνυν πῶς εἰς ἀρχὴν τὸν λόγον ἀνήγαγε, καὶ ἄνωθεν, ὡς εἰπεῖν, πάλιν τὴν διήγησιν ποιήσασθαι βούλεται. Τίνος ἔνεκεν καὶ διὰ τί; Ἐπειδὴ γὰρ εἶδε τοὺς ἤδη γεγονότας πολλὴν τὴν ἀγνωμοσύνην ἐπιδειξαμένους, καὶ μηδὲ τοῖς εἰς τὸν πρωτόπλαστον γεγεννημένοις σωφρονισθέντας, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν κρημνὸν τῆς κακίας κατενεχθέντας· ὃ τε γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τεχθεὶς εὐθέως διὰ **βασκανίαν** εἰς ἀδελφοκτονίαν ὤρμησε· διὸ καὶ τὴν τιμωρίαν ἐκείνην τὴν χαλεπωτάτην ἐδέξατο, καθὼς φθάσαντες ἐδιδάξαμεν τὴν ὑμετέραν ἀγάπην· εἶτα πάλιν οἱ μετ' ἐκείνων, οὐδὲ τῇ τούτου τιμωρίᾳ σωφρονισθέντες, χεῖροσι κακοῖς ἑαυτοὺς περιέβαλον, καθάπερ ἠκούσατε χθὲς τοῦ Λάμεχ τὴν οἰκίαν ἀμαρτίαν διηγουμένου ταῖς ἑαυτοῦ γυναῖξι, καὶ καθ' ἑαυτοῦ τὸ ἐπιτίμιον ὀρίζοντος· ἐπεὶ κατὰ μικρὸν εἶδεν αὐξανομένην αὐτῶν τὴν κακίαν καθάπερ ῥεῦμα πονηρὸν μέλλον κατὰ παντὸς διατρέχειν τοῦ σώματος, ἴστησι τῆς κακίας τὴν φορὰν, καὶ τὰς γενεὰς ταύτας λοιπὸν τὰς

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 196, ln 1

πλησμένοις, μυρίαῖς κατηγορίαις βαλλόμενος, ὑπὸ τῶν ἀδικηθέντων, ὑπὸ τῶν μηδὲν ἀδικηθέντων, συναλγούντων τοῖς ἀδικηθεῖσι. Τί τοῦ τοιούτου ἐλεεινότερον γένοιτ' ἄν; Καὶ τὰ μὲν συλλεγένητα ἅπαντα πολλάκις ἐχθροὶ καὶ πολέμιοι πρὸς ἀλλήλους διενείμαντο· τὰ δὲ ἐκ τούτων ἐπισωρευθέντα αὐτῶ ἀμαρτήματα λαβὼν ἄπεισι, τὰς ὑπὲρ τούτων ἀπολογίας μετὰ πολλῆς ἀπαιτούμενος τῆς ἀκριβείας. Διὸ παρακαλῶ, φεύγοντες τὴν κενὴν ταύτην δόξαν, τὴν ἀληθῆ ποθήσωμεν, καὶ διαιωνίζουσαν· καὶ μήτε χρημάτων ἔρωσ ἡμᾶς ὑποσκελιζέτω, μήτε ἐπιθυμίας φλόξ κατακαιέτω, μήτε **Φθόνος** καὶ **βασκανία** τηκέτω, μήτε θυμὸς ἐμπρησμὸν ἡμῖν ἀπεργαζέσθω· ἀλλὰ πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ καὶ ὀλέθρια πάθη τῇ δρόσῳ τοῦ Πνεύματος κατασβέσαντες ὑπερίδωμεν τῶν παρόντων, ποθήσωμεν τὰ μέλλοντα, ἐννοιάν τινα λάβωμεν τῆς μελλούσης ἡμέρας, καὶ πολλὴν τοῦ βίου τὴν ἀκριβειαν ἐπιδειξώμεθα. Οὐδὲ γὰρ διὰ τοῦτο εἰς τὸν βίον τοῦτον παρ-

ήχθημεν, ἵνα μόνον ἐσθίωμεν καὶ πίνωμεν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 53, pg 204, ln 57

μεν. Εἰ γὰρ μὴ ἐν τῇ προαιρέσει ἡμῶν ἔκειτο, μηδὲ ἐν τῇ τῆς γνώμης ἐξουσία, μηδὲ αὐτεξούσιον ἡμῶν τὴν φύσιν ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς κατεσκεύασεν, ἐχρῆν ἢ ἅπαντας εἶναι κακοὺς τοὺς τῆς αὐτῆς φύσεως κοινωνοῦντας καὶ τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν ὑποκειμένους, ἢ πάντας εἶναι ἐναρέτους. Ὅταν δὲ ἴδωμεν τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῖν, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν παθῶν ἐνοχλουμένους, οὐ τὰ αὐτὰ ἡμῖν ὑπομένοντας, ἀλλὰ καὶ ἐρρώμενω τῷ λογισμῷ ἠνιοχοῦντας τὴν φύσιν, καὶ περιγινομένους τῶν ἀτάκτων σκιρτημάτων, καὶ χαλινοῦντας ἐπιθυμίαν, κρατοῦντας ὀργὴν, **βασκανίαν** φεύγοντας, **φθόνον** ἐξορίζοντας, τῆς λύσεως τῶν χρημάτων ὑπερορῶντας, δόξης ἔλαττον φροντίζοντας, πάσης τῆς τοῦ παρόντος βίου εὐημερίας καταγελλῶντας, καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπτοημένους, καὶ τὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἔπαινον πάντων τῶν ὀρωμένων προτιμῶντας· οὐκ εὐδηλον ὅτι τῇ οἰκείᾳ σπουδῇ ταῦτα κατορθοῦν δυνήσονται μετὰ τὴν ἄνωθεν χάριν, καὶ ἡμεῖς τῇ οἰκείᾳ ῥαθυμίᾳ κεχρημένοι προδιδόαμεν ἡμῶν τὴν σωτηρίαν, ἐρήμους ἑαυτοὺς καθιστῶντες τῆς ἐκεῖθεν εὐνοίας;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 427, ln 52

φθόνον κινήσας, ὄντα ἀθάνατον τὸν πρωτόπλαστον θανάτῳ καταδικασθῆναι πεποίηκεν· ὁ δὲ κηδεμὼν καὶ φιλόανθρωπος Δεσπότης διὰ τοῦ θανάτου τοῦ οἰκείου πάλιν τὴν ἀθανασίαν ἡμῖν ἐχαρίσατο, καὶ μείζονα ὧν ἀπωλέσαμεν εὔραμεν. Παραδείσου ἐκεῖνος ἐξήγαγε, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν οὗτος ἀνήγαγε· θανάτῳ καταδικασθῆναι ἐκεῖνος πεποίηκε, καὶ τὴν ἀθανασίαν ἡμῖν οὗτος ἐχαρίσατο· τῆς ἐν παραδείσῳ τρυφῆς ἀπεστέρησεν ἐκεῖνος, καὶ βασιλείαν ἡμῖν οὐρανῶν εὐτρέπισεν οὗτος. Εἶδες τοῦ Δεσπότη σου τὸ εὐμήχανον, καὶ ὅπως τὰ παρὰ τῆς **βασκανίας** ὄπλα τοῦ διαβόλου κατὰ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας γεγενημένα, ἐκεῖνα αὐτὰ περιέτρεψεν εἰς τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν; Οὐ μόνον γὰρ ἡμᾶς μειζόνων ἠξίωσεν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον ἡμῖν ὑποχείριον ἔδωκεν, εἰπὼν· Ἴδου

δέδωκα ὑμῖν ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων. Ταῦτα τοίνυν ἅπαντα λογιζόμενοι καὶ τὸν **φθόνον** τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς ἐξορίζωμεν, καὶ τὴν εὐνοίαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπισπώμεθα. Τοῦτο γὰρ ἡμῶν τὸ ὄπλον τὸ ἀκαταγώνιστον· τοῦτο ἡμῶν ἡ μεγίστη περιουσία. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰσμαήλ, καίτοι νέος καὶ ἐν ἐρημῷ ὢν καὶ πολλῇ ἀπορίᾳ, ἀθρόον ηὐξήθη, καὶ εἰς ἔθνος

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 450, ln 6

χεῖρον γένοιτ' ἂν, ὅταν κάκείνων ἀποστερώμεθα διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιθυμίαν, καὶ μηδὲ τούτων ἀπολαύειν καθαρῶς δεδυνήμεθα; Τί γὰρ ὄφελος, εἰπέ μοι, τῆς πολλῆς περιουσίας; Ἡ οὐκ ἴστε ὅτι ἡ πολλὴ προσθήκη τῶν χρημάτων οὐδὲν ἕτερον ἡμῖν ἐργάζεται ἢ φροντίδων προσθήκην καὶ περισπασμὸν καὶ ἀγρυπνίαν; Οὐχ ὁρᾶτε ὅτι οὗτοι μάλιστα εἰσιν οἱ πάντων, ὡς εἶπεῖν, δοῦλοι, οἱ τὰ πλείονα περιβεβλημένοι, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰς σκιάς αὐτὰς δεδοικότες; Ἐντεῦθεν γὰρ τίκτονται αἱ ἐπιβουλαὶ, αἱ **βασκανίαι**, ὁ **Φθόνος** ὁ πολὺς, τὰ μυρία ἄλλα κακά. Καὶ πολλάκις ἂν ἴδοις τὸν μύρια τάλαντα χρυσοῦ ἔχοντα ἀποκείμενα μακαρίζοντα τὸν ἐπ' ἐργαστηρίου ἐστηκότα, καὶ ἐκ τῆς τῶν χειρῶν ἐργασίας τὴν τροφήν ποριζόμενον. Ποία οὖν ἡδονὴ, ἢ ποῖον κέρδος, ὅταν μῆτε τούτων ἀπολαύωμεν, καὶ διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιθυμίαν καὶ τῶν μειζόνων ἀποστερώμεθα; Τί δὲ λέγω τῶν μειζόνων, ὅταν μετὰ τῶν ἐνταῦθα κακῶν, καὶ τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἐκεῖ ἀγαθῶν, καὶ πρὸς τὴν γέενναν αὐτὴν ἀποπεμπώμεθα;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 458, ln 22

ἢ ἀγνωμοσύνη. Τίνας γὰρ ἔνεκεν ἀπελαύνεις τὸν δίκαιον; μὴ γὰρ ἐλυμήνατό τι τοῖς σοῖς; μὴ γὰρ ἠδίκησέ τι; Ἀλλὰ τοιοῦτον ὁ **φθόνος**· οὐδὲν μετὰ λογισμοῦ διαπράττεται. Δέον γὰρ αὐτὸν θεασάμενον τοσαύτης εὐνοίας ἀπολαύοντα τὸν δίκαιον παρὰ τοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ, μᾶλλον περιέπειν, μᾶλλον θεραπεύειν, ἵνα διὰ τῆς εἰς ἐκεῖνον τιμῆς ἐπισπάσῃται καὶ αὐτὸς τὴν ἄνωθεν ῥοπήν· ὁ δὲ οὐ μόνον τοῦτο οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ

καὶ ἀπελαύνειν ἐπιχειρεῖ, καὶ φησι· Ἀπελθε ἀφ' ἡμῶν, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. Τοιοῦτον γὰρ ἡ **βασκανία**· οὐκ ἀνέχεται πρῶως τὴν ἐτέρων εὐπραγίαν, ἀλλὰ τὴν τοῦ πλησίον εὐημερίαν οἰκείαν δυσπραγίαν εἶναι νομίζει, καὶ τήκεται τοῖς τοῦ πλησίον ἀγαθοῖς· ὃ δὴ καὶ ἐνταῦθα γέγονεν. Ὁ γὰρ βασιλεὺς, ὁ τῆς πόλεως ἀπάσης τὴν ἐξουσίαν ἔχων, καὶ πάντας ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τὴν ἑαυτοῦ ἔχων, τῷ ξένῳ, τῷ ἀλήτῃ, καὶ ἐντεῦθεν ἐκεῖ, κάκειθεν ὧδε μετανισταμένῳ φησὶν· Ἀπελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. Καὶ ἀληθῶς δυνατώτερος ἦν, τὴν ἄνωθεν συμμαχίαν ἔχων ἐν ἅπασι, καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ δεξιᾶς φρουρούμενος.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 458, ln 40

τώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. Καὶ ἀληθῶς δυνατώτερος ἦν, τὴν ἄνωθεν συμμαχίαν ἔχων ἐν ἅπασι, καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ δεξιᾶς φρουρούμενος. Ποῦ τοίνυν ἀπελαύνεις τὸν δίκαιον; οὐκ οἶσθα ὅτι, ὅπου ἂν αὐτὸν ἀπελθεῖν συμβαίῃ, ἐν τοῖς τοῦ Δεσπότη τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι αὐτὸν ἀνάγκη; οὐκ ἐπαίδευσέ σε τῶν πραγμάτων ἡ πείρα, ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ χεὶρ ἐστὶν ἡ περιφανῆ τὸν δίκαιον καθιστῶσα; Τίνος οὖν ἕνεκεν δι' ὧν τὸν δίκαιον ἀπελαύνεις, τὴν πρὸς τὸν αὐτοῦ Δεσπότην ἀγνωμοσύνην ἐπιδείκνυσαι, καὶ οὐδὲ ἡ πολλὴ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιείκεια περιγενέσθαι ἠδυνήθη τῆς **βασκανίας** τῆς σῆς, ἀλλ' ἠττηθεὶς ὑπὸ τοῦ πάθους εἰς ἔργον ἀγαγεῖν σπεύδεις τὸν **φθόνον**, καὶ πάλιν μετανάστην γενέσθαι παρασκευάζεις τὸν οὐδὲν σε ἠδικηκότα; Οὐκ οἶδας ὅτι κἂν εἰς αὐτὴν τὴν ἔρημον ἀπελθεῖν καταναγκάσης, οὕτως εὐμήχανον ἔχει Δεσπότην, ὡς κάκει γενόμενον, πολλῶ πλεον περιφανέστερον αὐτὸν ἀποδείξαι; Οὐδὲν γὰρ ἰσχυρότερον τοῦ τῆς ἄνωθεν συμμαχίας ἀπολαύοντος, ὥσπερ οὐδὲν ἀσθενέστερον τοῦ τῆς ἐκεῖθεν βοηθείας ἠρημωμένου.

β'. Εἶδες, ἀγαπητὲ, καὶ τοῦ βασιλέως Γεράρων καὶ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 463, ln 40

...διακείμενον ἀγαπᾶ, καὶ πολλάκις καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ καταδέχεται. Τί οὖν ἂν εἶη ἡμῶν ἐλεινότερον, ὅταν οἱ τοσαύτης ἀξιοθέντες παρὰ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας τῶν μυρία ἐργασαμένων κακὰ εὐρισκώμεθα χεῖρους; Ἐννοοῦντες τοίνυν, παρακαλῶ, καὶ τῆς τιμωρίας τῆς ἐκεῖ γινομένης τὸ μέγεθος, καὶ τῆς αἰσχύνης τῆς ἐνταῦθα τὴν ὑπερβολὴν, ὅψε γοῦν ποτε τὴν οἰκείαν ἐπιγνώμεν εὐγένειαν, καὶ πειθώμεθα τῇ τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίᾳ, καὶ μὴ μόνον τοὺς ἀγαπῶντας ἀγαπῶμεν γνησίως, πᾶσαν **βασκα-
γίαν** καὶ **φθόνον** ἐξορίζοντες τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ ἐχθρωδῶς τινες ὥσι πρὸς ἡμᾶς διακείμενοι, καὶ τούτους ἀγαπᾶν σπουδάζωμεν· καὶ γὰρ οὐδὲ ἑτέρως σωθῆναι δυνατὸν ἡμᾶς, μὴ ταύτην ἐλθόντας τὴν ὁδόν· καὶ μᾶλλον τῶν ἀγαπῶντων ἡμᾶς τούτους ἀγαπᾶν σπουδάζωμεν, ἅτε δὴ μυρίων ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν προξένους γινομένους. Οὕτω γὰρ καὶ τῶν ἡμαρτημένων ἡμῖν τὴν συγχώρησιν εὔρασθαι δυνησόμεθα, καὶ μετὰ κατεσταλμένης διανοίας καὶ συντετριμμένης ψυχῆς τὰς πρὸς τὸν Θεὸν ἰκεσίας ποιῆσθαι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 473, ln 31

Καὶν καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄβελ γέγονεν. Οὐδὲν γὰρ ἔχων οὐδὲ ἐκεῖνος, οὐ μικρὸν, οὐ μέγα ἐγκαλέσαι τῷ ἀδελφῷ, ἐπειδὴ εἶδεν εὐδοκιμοῦντα παρὰ τῷ Δεσπότη τῶν ὅλων ἀπὸ τῆς προσκομιδῆς τῶν δώρων, καὶ ἑαυτὸν ἀπόβλητον γεγεννημένον διὰ τὴν οἰκείαν ῥαθυμίαν, εἰς **φθόνον** εὐθὺς διηγείρετο, καὶ τὴν ρίζαν τοῦ φόνου τεκῶν ἐν τῇ διανοίᾳ, παραχρῆμα καὶ τὸν καρπὸν ἐκεῖνον τὸν ὀλέθριον ἐπεδείξατο, καὶ τὸν φόνον εἰς ἔργον ἤγαγεν. Οὕτω δὴ καὶ νῦν ὁ Ἡσαῦ ἰδὼν τὸν ἀδελφὸν τὰς εὐλογίας παρὰ τοῦ πατρὸς δεξάμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς **βασκανίας** εἰς φόνον ἐξενεχθεὶς, ἐμελέτα τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἀναίρεσιν.

Ἄλλ' ἡ θαυμασία μήτηρ τοῦτο αἰσθομένη, πάλιν τὴν μητρικὴν φιλοστοργίαν περὶ τὸν παῖδα ἐπιδείκνυται καὶ συμβουλήν εἰσάγει τὴν δυναμένην αὐτὸν ἐξαρπάσαι τῶν τοῦ ἀδελφοῦ χειρῶν. *Καλέσασα γὰρ, φησὶ, τὸν υἱὸν ἀπὸ τῆς τὸν νεώτερον, εἶπεν αὐτῷ· Ἴδου Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοὶ ἀποκτεῖναί σε. Νῦν οὖν ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς.*

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 473, ln 58

μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι πρὸς τὸν ἀδελφόν μου Λάβαν εἰς Χαρρῶν, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐπιλάθῃται ἃ πεποίηκας αὐτῷ· καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μήποτε ἀτεκνωθῶ ἐκ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἄπιθι, φησὶ, πρὸς τὸν ἀδελφόν μου Λάβαν, καὶ οἶκει ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ. Εἰκὸς γὰρ καὶ τὸν χωρισμὸν καὶ τὸν ἐν μέσῳ χρόνον ἰσχυσαί τι πλεόν, καὶ παραμυθήσασθαι τὸ πάθος, καὶ τὴν **βασκανίαν** λωφῆσαι, καὶ λήθην αὐτῷ γενέσθαι τῶν ὑπὸ σοῦ γεγενημένων περὶ τὴν τῆς εὐλογίας κλοπὴν. *Καὶ ἐπιλάθῃται*, φησὶν, ἃ πεποίηκας αὐτῷ. Εἰκότως, φησὶν, ὀργίζεται· δι' ὃ προσήκει ἐκκλίνει αὐτοῦ τὴν ὀρμὴν, ὅπως ἀπὸ τοῦ χρόνου λήθης ἐγγενομένης αὐτῷ, μετὰ ἀσφαλείας λοιπὸν δυνηθῆς τὴν ἐνταῦθα οἴκησιν ποιήσασθαι. Καὶ ἵνα μὴ δυσχεράνη ὁ παῖς ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν ἀπιέναι καταναγκαζόμενος, ὄρα πῶς παραμυθεῖται τοῦ νέου τὴν ψυχὴν, πρῶτον μὲν εἰποῦσα·

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 474, ln 28

πῶς οἴκοθεν κινουμένη, μᾶλλον δὲ τῆ τοῦ Θεοῦ προρρήσει καὶ νῦν ὑπηρετουμένη, ἐκεῖνα συμβουλεύει τῷ παιδί, ἅπερ ὁ Χριστὸς παρήνει τοῖς μαθηταῖς, συμβουλεύων μὴ ὁμόσε χωρεῖν τοῖς κινδύνοις, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναχωρήσεως παραμυθεῖσθαι τοῦ πάθους τὴν μανίαν. Τοῦτο τοίνυν καὶ αὕτη εἰσηγουμένη τῷ παιδί, πρότερον αὐτῷ συμβουλεύουσα καὶ παραθάρρυνασα αὐτοῦ τὸν λογισμόν, ὥστε μὴ δυσχεράναι πρὸς τὸν χωρισμὸν, τότε λοιπὸν καὶ ἀφορμὴν εὐλογον τῆ ἀποδημίας περιθεῖναι βούλεται, ὥστε μὴ προφανῶς δόξαι διὰ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ **βασκανίαν** ἀναχωρεῖν, μηδὲ τὸν πατέρα γνῶναι τὴν ἀληθῆ τῆς ἀποδημίας αἰτίαν, μήτε τοῦ Ἡσαῦ τὴν κατὰ αὐτοῦ ἀγανάκτησιν. *Καὶ εἰσελθοῦσα*, φησὶ, πρὸς τὸν Ἰσαὰκ ἢ Πε-

βέκκα εἶπε· Προσώχθισα τῆ ζωῆ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χέτ. Εἰ λήψεται Ἰακὼβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι τὸ ζῆν;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 485, ln 49

Ἐπειδὴ γὰρ εἶπεν, Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν, ἵνα μὴ νομίσης ὅτι τὰ σκορπισθέντα ἀπώλετο, διὰ τοῦτο ταχέως ἐπήγαγεν, Ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἐκείνων, φησὶ, τῶν σκορπισθέντων ἡ δικαιοσύνη ἀνάλωτος μένη, παντὶ τῷ αἰῶνι παρεκτεινομένη καὶ μηδέποτε πέρας λαμβάνουσα. Καὶ μετὰ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πολλὴν τὴν ἐπιμέλειαν ποιησώμεθα, καὶ τὰ πάθη τῆς σαρκὸς καταστέλλωμεν, καὶ ἐξορίσωμεν ἐκ τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἄτοπον, πάντα πονηρὸν λογισμὸν, ὀργὴν, θυμὸν, **βασκανίαν** , καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς ψυχῆς διὰ πάντων καλλωπίζωμεν, ἵνα φαιδρὸν αὐτῆς καὶ λαμπρὸν τὸ κάλλος κατασκευάσαντες ἐπισπασώμεθα ἑαυτοῖς τὸν τῶν οὐρανῶν Δεσπότην, καὶ μονὴν παρ' ἡμῖν καταξιώσῃ ποιῆσαι. Ἐνθα γὰρ ἂν ἴδῃ ψυχῆς εὐμορφίαν, εὐθέως ἐκεῖ ἐφίπταται. Αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, ὅτι Ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν πρᾶον, καὶ ἡσύχιον, καὶ ταπεινὸν, καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 497, ln 5

τοῦ Ἰακώβ· καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφοδρῶς. Τί βούλεται ὁ διπλασιασμός; Τὴν πολλὴν περιουσίαν ἐστὶν ἐμφαίνων, καὶ ὅτι οὐχ ἀπλῶς σφόδρα ἐπλούτησεν, ἀλλὰ πολὺ σφόδρα. Ἐγένετο γὰρ αὐτῷ, φησὶ, κτήνη πολλὰ καὶ βόες καὶ παῖδες καὶ παιδίσκει. Ἀλλ' ὄρα μοι πάλιν τὸν **φθόνον** τὸν ἐντεῦθεν τικτόμενον τῷ δικαίῳ. Ἦκουσε γὰρ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν λεγόντων· Εἴληφεν Ἰακὼβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. Ὅρα πῶς ἡ **βασκανία** εἰς ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐνήγαγε, καὶ οὐκ αὐτοῦς μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν

τὸν Λάβαν. *Εἶδε γὰρ, φησὶν, Ἰακώβ τὸ πρόσωπον Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν, ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.* Τὰ γὰρ ῥήματα τῶν παίδων διεσάλειυσεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, καὶ ἐπιλαθέσθαι πεποίηκεν ὧν πρώην διαλεγόμενος τῷ Ἰακώβ ἐφθέγγετο, εἰπὼν, *Εὐλόγησέ με ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ σῇ εἰσόδῳ· καὶ ὁ εὐχαριστήσας τῷ Δεσπότη, ὅτι διὰ τὴν τοῦ δικαίου παρουσίαν αὐξηθῆναι αὐτοῦ τὴν περιουσίαν πεποίηκε, νῦν παρατραπείς τὴν διάνοιαν ὑπὸ τῶν παίδων,*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 497, ln 16

ἤγαγε, καὶ οὐκ αὐτοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Λάβαν. *Εἶδε γὰρ, φησὶν, Ἰακώβ τὸ πρόσωπον Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν, ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.* Τὰ γὰρ ῥήματα τῶν παίδων διεσάλειυσεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, καὶ ἐπιλαθέσθαι πεποίηκεν ὧν πρώην διαλεγόμενος τῷ Ἰακώβ ἐφθέγγετο, εἰπὼν, *Εὐλόγησέ με ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ σῇ εἰσόδῳ· καὶ ὁ εὐχαριστήσας τῷ Δεσπότη, ὅτι διὰ τὴν τοῦ δικαίου παρουσίαν αὐξηθῆναι αὐτοῦ τὴν περιουσίαν πεποίηκε, νῦν παρατραπείς τὴν διάνοιαν ὑπὸ τῶν παίδων, καὶ εἰς **βασκανίαν** ἐξαφθεις, ἴσως ἐπειδὴ ἑώρα ἐν πολλῇ περιουσίᾳ τὸν δίκαιον τυγχάνοντα, οὐχ ὁμοίως αὐτῷ προσφέρεσθαι ἐβούλετο.* *Εἶδε γὰρ, φησὶν, Ἰακώβ τὸ πρόσωπον Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.* Εἶδες τοῦ μὲν δικαίου τὴν πολλὴν ἐπιείκειαν, ἐκείνων δὲ τὴν ἀγνωμοσύνην· καὶ ὅπως οὐ φέροντες κατέχειν τὴν **βασκανίαν**, καὶ τοῦ πατρὸς τὴν γνώμην διεσάλειυσαν; Ὅρα λοιπὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ἄφατον κηδεμονίαν, καὶ ὅση συγκатаβάσει κέχρηται, ἐπειδὴ ἴδη τὰ παρ' ἑαυτῶν εἰσφέροντας ἡμᾶς.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 497, ln 22

*Εὐλόγησέ με ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ σῇ εἰσόδῳ· καὶ ὁ εὐχαριστήσας τῷ Δεσπότη, ὅτι διὰ τὴν τοῦ δικαίου παρουσίαν αὐξηθῆναι αὐτοῦ τὴν περιουσίαν πεποίηκε, νῦν παρατραπείς τὴν διάνοιαν ὑπὸ τῶν παίδων, καὶ εἰς **βασκανίαν** ἐξαφθεις, ἴσως ἐπειδὴ ἑώρα ἐν πολλῇ περιουσίᾳ τὸν δίκαιον τυγχάνοντα, οὐχ ὁμοίως αὐτῷ*

προσφέρεσθαι ἐβούλετο. *Εἶδε γὰρ, φησὶν, Ἰακώβ τὸ πρόσωπον Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Εἶδες τοῦ μὲν δικαίου τὴν πολλὴν ἐπιείκειαν, ἐκείνων δὲ τὴν ἀγνωμοσύνην· καὶ ὅπως οὐ φέροντες κατέχειν τὴν **βασκανίαν**, καὶ τοῦ πατρὸς τὴν γνώμην διεσάλευσαν; Ὅρα λοιπὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ἄφατον κηδεμονίαν, καὶ ὅση συγκαταβάσει κέχρηται, ἐπειδὴν ἴδη τὰ παρ' ἑαυτῶν εἰσφέροντας ἡμᾶς. Ὅρῶν γὰρ τὸν δίκαιον ὑπ' αὐτῶν βασκαινόμενον, φησὶ πρὸς τὸν Ἰακώβ· *Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρὸς σου, καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. Ἀρκέσθητι, φησὶ, τῇ ἐπὶ τῆς ξένης διαγωγῇ. Ἄπερ ὑπεσχόμην σοι πρόην λέγων, Ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν σου, ταῦτα νῦν εἰς ἔργον ἀγαγεῖν βούλομαι.**

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 497, ln 46

τοῦτό φησιν· *Ἐγὼ ἔσομαι μετὰ σοῦ· ὁ μέχρι τοῦ παρόντος τὰ κατὰ σὲ οἰκονομήσας, καὶ αὐξηθῆναι σου τὸ σπέρμα ποιήσας, ἐγὼ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς Ἔσομαι μετὰ σοῦ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ δίκαιος παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἠμέλλησε, ἀλλ' ἤδη πρὸς τοῦτο παρεσκευάζετο. *Ἀποστείλας γὰρ, φησὶν, ἐκάλεσε Ραχὴλ καὶ Λείαν εἰς τὸ πεδῖον, οὗ τὰ ποιμνία ἐποίμαινεν, καὶ εἶπεν αὐταῖς. Προθεῖναι βούλεται ταῖς γυναιξὶ τὴν περὶ τῆς ἀποδημίας διάσκεψιν, καὶ γνωρίσαι τότε τοῦ Θεοῦ πρόσταγμα, τὴν τε τοῦ πατρὸς περὶ αὐτὸν **βασκανίαν**. Εἶπε γὰρ, φησὶν, αὐταῖς· Ὅρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς με ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἦν μετ' ἐμοῦ. Αὐταὶ δὲ οἶδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν. Ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἥλλαξε τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς κακοποιῆσαί με. Ἐὰν γὰρ οὕτως εἶπη· Τὰ ποικίλα ἔσται σοι μισθός· καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα.**

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 523, ln 54

διηνεκῆ καὶ ἄσπονδον τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν κεκτη-

μένον. Διὸ πολλῆς ἡμῖν δεῖ τῆς ἀγρυπνίας, ὥστε περιγενέσθαι αὐτοῦ δυνηθῆναι τῆς μηχανῆς, καὶ ἀνωτέρους καταστῆναι τῶν τούτου βελῶν. Οὐχ ἑτέρως δὲ περιεσόμεθα, ἢ διὰ τῆς ἀρίστης πολιτείας ἐπισπασσῆναι δυνηθέντες τὴν ἄνωθεν συμμαχίαν. Ἀρίστη δὲ ἐστὶ πολιτεία βίος καθαρός. Τοῦτο γὰρ ὁ θεμέλιος καὶ ἡ κρηπίς τῆς ἀρετῆς· ὁ γὰρ τοῦτον ἀσφαλῶς καταβαλλόμενος εὐκολώτερον τῶν ἄλλων ἀπάντων περιέσεται· οὔτε γὰρ χρημάτων ἐπιθυμία τοῦ τοιούτου περιγενήσεται, οὔτε δόξης ἕρως, οὔτε **βασκανία**, οὔτε ἕτερον τι τῶν παθῶν. Καὶ πῶς, ἐγὼ λέγω. Ὅταν γὰρ τις καθαρὸν ἔχη τὸ συνειδὸς, καὶ παντὸς ρύπου ἀπηλλαγμένον, δυνησεται καὶ τὸν ἀπάντων Δεσπότην ἔνοικον ἔχειν. *Μακάριοι γὰρ οἱ καθαροὶ, φησὶ, τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.* Ὅταν δὲ ἐκεῖνον ἔνοικον ἔχειν καταξιωθῆ, ὡς ἀπλῶς καὶ εἰκῆ τὸ σῶμα περικείμενος, οὕτω λοιπὸν διακείσεται, καὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων πολλὴν ἐπιδείξεται τὴν ὑπεροψίαν. Ἄπαντα γὰρ τὰ ὀρώμενα σκιά καὶ ὄναρ τῷ τοιούτῳ φανεῖται, καὶ καθάπερ ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 525, ln 26

ΟΜΙΛΙΑ ΕΑ΄.

Αὐται δὲ αἱ γενέσεις Ἰακώβ· Ἰωσήφ δεκαεπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα.

α΄. Πάλιν ἐπὶ τὴν συνήθη τράπεζαν ὑμᾶς ἀγαγεῖν βούλομαι, καὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν πρώην ἡμῖν εἰρημένων λαβόμενος, ἐκ τῶν πρόσφατον ἀναγνωσθέντων τὴν ἐστίασιν ὑμῖν παραθεῖναι ταύτην τὴν πνευματικὴν. Ἰκανὰ γὰρ τὰ σήμερον ἀναγνωσθέντα διδάξαι πάντας ἡμᾶς, ὅση τῆς **βασκανίας** ἐστὶν ἡ λύμη, καὶ ὅπως τὸ ὀλέθριον τοῦτο πάθος τὸ τοῦ **φθόνου** καὶ μέχρι τῆς συγγενείας αὐτῆς ἐκταθὲν τὴν οἰκείαν ἰσχὺν ἐπεδείξατο. Ἄλλ' ἵνα δόξη κατὰ ἀκολουθίαν ὁ λόγος προῖεναι, ἀναγκαῖον αὐτῆς ἄψασθαι τῆς ἀρχῆς τοῦ

ἀναγνώσματος. *Αὗται δὲ, φησὶν, αἱ γενέσεις Ἰακώβ.* Ὅρα τὸν θαυμαστὸν τοῦτον προφήτην, ὅπως ἐπαγγελάμενος ἡμῖν διηγείσθαι τοῦ Ἰακώβ τὴν γενεαλογίαν, εὐθέως ἐπὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ παιδὸς ἀνέδραμε· καὶ εἰπὼν,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 525, ln 53

ἐτῶν τὸν ἀριθμὸν ἡμῖν σημαίνει; Ἵνα μάθῃς ὡς οὐδὲν ἢ νεότης κώλυμα γίνεται πρὸς ἀρετὴν, καὶ ἵνα ἐκ περιουσίας γνῶς καὶ τοῦ νέου τὴν πρὸς τὸν πατέρα ὑπακοήν, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὁμόνοιαν, κάκεινων τὸ ἀνήμερον· καὶ πῶς οὐδὲ πρὸς τὸν οὕτω περὶ αὐτοὺς διακείμενον, καὶ ἀπὸ τῆς ἡλικίας αὐτῆς εἰς συμπάθειαν αὐτοὺς ἐφελκύσασθαι δυνάμενον παραφυλάξασθαι τὴν ἀγάπην ἠβουλήθησαν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν προοιμίων ὀρῶντες καὶ τοῦ παιδὸς τὸ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐπιρρέπες, καὶ τοῦ πατρὸς τὴν περὶ αὐτὸν εὐνοίαν, εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ **βασκανίαν** διηγείροντο. *Κατήνεγκαν γὰρ Ἰωσήφ ψόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν.* Ὅρα κακίας ὑπερβολήν· καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἀγάπην διασαλεῦσαι ἐπεχείρουν, καὶ τὰ μὴ ὄντα πλάττονται κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ, τοσοῦτο μόνον ἀνύοντες, ὅσον τὸν οἰκεῖον **φθόνον** κατάδηλον ποιῆσαι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 526, ln 38

ψυχῆς, οὐ πρότερον αὐτὴν ἀνίησι, μέχρις ἂν εἰς ἐσχάτην αὐτὴν ἀτοπίαν ἀγάγη, καὶ λυμαινόμενον τὴν τεκοῦσαν αὐτὸ ψυχὴν, τὸ ἐναντίον ἢ βούλεται τὸν φθονούμενον διατίθησι, λαμπρότερον, ἐνδοξότερον, περιφανέστερον, ὅπερ πάλιν ἕτερα πληγὴ βαρυτέρα τῷ βασκάνῳ γίνεται. Σκόπει γοῦν ἐνταῦθα, πῶς ὁ μὲν θαυμάσιος οὗτος οὐδὲν τῶν γινομένων εἰδὼς, ἅτε δὴ καθάπερ ἀδελφοῖς καὶ τὰς αὐτὰς ὠδῖνας αὐτῷ λύσασιν οὕτω προσφέρεται, θαρρῶν ἅπαντα καὶ διαλεγόμενος μετὰ πολλῆς τῆς ἀπλότητος· ἐκεῖνοι δὲ ὑπὸ τοῦ τῆς **βασκανίας** πάθους ἀλόντες, μισεῖν αὐτὸν παρεσκευάζοντο. *Ἰδόντες γὰρ, φησὶν, οἱ ἀδελφοὶ, ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ,*

*ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠδύναντο λαλεῖν αὐτῷ
οὐδὲν εἰρηνικόν. Ὅρα πῶς τὸν οὐδὲν ἠδικηκότα
μισεῖν ἐπεχείρουν. Καὶ οὐδὲν, φησὶν, ἠδύναντο λα-
λεῖν αὐτῷ εἰρηνικόν. Τί ἐστίν,*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 527, ln 49

χὴν αὐτοὺς εἰληφέναι τοῦ κατ' αὐτὸν πολέμου. *Προς-
έθεντο γὰρ ἔτι μισεῖν αὐτὸν, ἀντὶ τοῦ, Πολλῶ πλέον
ἠῦξανον τὸ μῖσος καὶ τὴν ἔχθραν τὴν κατ' αὐτοῦ. Καὶ
ὄρα τῆς πηρώσεως τὴν ὑπερβολήν· αὐτοὶ τὸ ὄναρ
διακρίνουσιν. Οὐδὲ γὰρ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι δι' ἄγνοϊαν
τῶν μελλόντων ἔσσεσθαι **ἐφθόνου** κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ
μαθόντες ἐκ τῶν ὀνειράτων τὰ ἐσόμενα, προσθήκην
τοῦ μίσους εἰργάζοντο. Ὡ ἀνοίας ὑπερβολή. Δέον
τοῦτο γνόντας μᾶλλον εὐνοϊαν περὶ αὐτὸν ἐπιδείξα-
σθαι, καὶ ἐκποδῶν ποιῆσαι τοῦ μίσους τὴν αἰτίαν,
καὶ τῆς **βασκανίας** τὸ πάθος ἐξορίσαι, σκοτωθέντες
τὸν λογισμόν, καὶ οὐ συνωρῶντες ὅτι καθ' ἑαυτῶν
ἅπαντα διαπράττονται, ἐπὶ πλέον ἠῦξανον τὸ κατ' αὐ-
τοῦ μῖσος. Τίνος ἔνεκεν, ὧ ἄθλιοι καὶ ταλαίπωροι,
τοσαύτην ἐπιδείκνυσθε τὴν **βασκανίαν** , οὐκ ἀγνοοῦντες
οὔτε τὴν ἀδελφικὴν σχέσιν, οὔτε ὅτι ἡ τῶν ἐνυπνίων
ἀποκάλυψις φανεράν δείκνυσι τοῦ Θεοῦ τὴν περὶ αὐτὸν
εὐνοϊαν; Μὴ γὰρ δὴ νομίσητε λοιπὸν τὰ παρὰ τοῦ
Θεοῦ μηνυθέντα αὐτῷ δυνατὸν εἶναι ἀνατραπῆναι.
Καθάπερ γὰρ τοῦ ὀνείρου τὴν διάκρισιν ἐποιήσασθε,*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 528, ln 2

*εὐνοϊαν; Μὴ γὰρ δὴ νομίσητε λοιπὸν τὰ παρὰ τοῦ
Θεοῦ μηνυθέντα αὐτῷ δυνατὸν εἶναι ἀνατραπῆναι.
Καθάπερ γὰρ τοῦ ὀνείρου τὴν διάκρισιν ἐποιήσασθε,
οὕτως ἔσται μετ' οὐ πολὺ, κἂν μυρία ἐπινοῆσαι βου-
ληθῆτε. Εὐμήχανος γὰρ ὢν καὶ σοφὸς ὁ τῶν ἀπάντων
Δεσπότης, καὶ τῆς οἰκείας δυνάμεως δεικνὺς τὴν πε-
ριουσίαν, πολλὰ πολλακίς ἀφήσιν ἐν τῷ μεταξὺ
κωλύματα γενέσθαι, ἴν' οὕτω τὰ πάλαι αὐτῷ δόξαντα
εἰς ἔργον ἀγαγόν, μεγίστην ἀποφήνη τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ τὴν ὑπερβολήν. Ἀλλὰ τοιοῦτον ἡ **βασκανίας**
οὐδὲν τούτων λογίζεσθαι δύναται, ἀλλ' ὅλως, ὡς εἰ-*

πειν, αἰχμάλωτος γεγονὼς κατὰ τῆς οἰκείας σωτηρίας ἅπαντα διαπράττεται. Καὶ οὗτοι μὲν προσθήκην μίσους εἰργάζοντο διὰ τὴν ἐνυπνίου διήγησιν· ὁ δὲ θαυμάσιος Ἰωσήφ καὶ ἕτερον ἐνύπνιον θεασάμενος οὐκ αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ πατρὶ διηγεῖται, καὶ φησιν· Ὡσπερ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἑνδεκα ἀστέρες προσεκύουν με. Καὶ ἐπέτιμήσεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ·

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (**hom.**1-67) Vol 54, pg 530, ln 40

ὑπηρετοῦνται τῇ οἰκονομίᾳ. Καὶ δεξάμενοι, φησὶ, τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἰούδα, ἀναβιβάσαντες αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λάκκου, ἀπέδοντο αὐτὸν τοῖς Ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν. Ὡ συναλλάγματος παρανόμου, ὃ κέρδους ὀλεθρίου, ὃ πράσεως ἀδικωτάτης. Τὸν τὰς αὐτὰς ὑμῖν ὠδῖνας λύσαντα, τὸν οὕτω τῷ πατρὶ περιπόθητον, τὸν εἰς ἐπίσκεψιν ὑμετέραν παραγενόμενον, τὸν οὐ μικρὸν, οὐ μέγα ποτὲ ὑμᾶς ἀδικήσαντα πιπράσκειν ἐπιχειρεῖτε, καὶ πιπράσκειν βαρβάρους ἀνθρώποις καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον κατιοῦσι; Τίς ἢ τοσαύτη μανία; τίς ὁ **φθόνος**; τίς ἡ **βασκανία**; Εἰ μὲν γὰρ τὰ ὄνειρατα δεδοικότες τοῦτο ποιεῖτε, ὡς πεπεισμένοι ὅτι δὴ πάντως ἔσται, τίνος ἕνεκεν ἀδυνάτοις ἐπιχειρεῖτε, καὶ διὰ τῶν παρ' ὑμῶν γινομένων τὸν πρὸς τὸν Θεὸν πόλεμον ἐπιδείκνυσθε, τὸν ταῦτα αὐτῷ προαγορεύσαντα; Εἰ δὲ οὐδὲν ἠγεῖσθε τὰ ὄνειρατα, ἀλλὰ λῆρον αὐτὰ εἶναι νομίζετε, διὰ τί ταῦτα διαπράττεσθε, ἃ διηνεκῆ ὑμῖν τὴν κηλῖδα προξενήσει, καὶ πένθος ἀδιάλειπτον ἀπεργάσεται τῷ πατρὶ;

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Genesim (sermones 1–9) (2062: 113); *MPG* 54.Vol 54, pg 621, ln 15

οἱ ἀεὶ παραγινόμενοι, ὅτι δι' αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο οὐκ ἐχρῆν ἀναλαβεῖν τὰ εἰρημένα, ἵνα ἀπολειφθέντες καὶ τῶν συνάξεων καταφρονήσαντες, ἔργῳ τὴν βλάβην ὑπομείναντες, βελτίους γένωνται, τῇ ζημίᾳ σωφρονιζόμενοι.

Ἐγὼ δὲ ἐπαινῶ μὲν ὑμᾶς, ὅτι οὕτω δάκνεσθε ὑπὲρ τῆς ῥαθυμίας τῶν ἀδελφῶν, καὶ τὸν ζῆλον θαυμάζω·

βούλομαι δὲ καὶ φιланθρωπία τὸν ζῆλον ὑμᾶς κεράσαι τοῦτον. **ζῆλος** γὰρ συγγνώμης ἀπεστερημένος, οὐ **ζῆλος**, ἀλλὰ θυμὸς μᾶλλον ἐστὶ, καὶ νουθεσία, φιλανθρωπία οὐκ ἔχουσα, **βασκανία** τις εἶναι δοκεῖ. Διὰ τοῦτο ὑμᾶς μᾶλλον παρακαλῶ, μὴ πικρῶς τὰ τῶν πλησίων κρίνειν ἁμαρτήματα. Ὡσπερ γὰρ ὁ χωρὶς συγγνώμης ὀρῶν τὰ τῶν ἀδελφῶν τραύματα, εἴ ποτε καὶ αὐτὸς ἁμάρτοι, οὐδένα εὐρήσει τὸν συγγνώμην αὐτῷ νέμοντα· οὕτως ὁ μετ' ἐλέου δικάζων τοῖς τῶν πλησίων παραπτώμασιν, εἴ ποτε ὑποσκελισθείη, πολλοὺς ὄψεται τοὺς χεῖρα ὀρέγοντας.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De Davide et Saule* (**hom.**1–3) (2062: 115); *MPG* 54.Vol 54, pg 680, ln 19

ἐκείνης ἐπαρθεῖς ὁ μακάριος ἐφθόνει τῷ κρατοῦντι καὶ ὕβριζεν εἰς αὐτὸν, καὶ διέπτυσεν αὐτοῦ τὴν βασιλείαν, τάχα εἶχε τινα λόγον ὁ **φθόνος**: εἰ δὲ ἐπιεικέστερος ἐγίνετο καὶ πραότερος, καὶ τὴν τῶν ἀρχομένων ἔμενε διατηρῶν τάξιν, ποίαν εἶχε δικαίαν πρόφασιν ἢ λύπη; Ὅταν μὲν γὰρ ὁ τιμώμενος ἐπαίρηται κατὰ τοῦ παρευδοκιμουμένου, καὶ διατελῆ ταῖς τιμαῖς εἰς ὕβριν κεχρημένος ἐκείνου, λαμβάνει τινὰ ἀφορμὴν τὸ πάθος: ὅταν δὲ μένη τιμῶν, μᾶλλον δὲ θεραπεύων μειζόνως, καὶ εἰκῶν ἐν ἅπασιν, ποίαν ἂν ἔχοι πρόφασιν ἢ **βασκανία** λοιπόν;

Ὡστε εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ κατώρθωται ἕτερον, δι' αὐτὸ τοῦτο μειζόνως αὐτὸν ἀγαπᾶν ἔδει, ὅτι τοσαύτην ἀφορμὴν λαβὼν πρὸς τυραννίδος ἐπίθεσιν, ἔμενε τὴν αὐτῷ πρέπουσαν ἐπιείκειαν διατηρῶν. Οὐδὲ γὰρ δὴ μόνον τὰ πρότερα, ἀλλ' οὐδὲ τὰ μετὰ ταῦτα πολλῶ μείζονα ὄντα ἐπῆρεν αὐτόν. Ποῖα δὴ ταῦτα; Ἦν Δαυὶδ συνιῶν, φησὶν, ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἠγάπων τὸν Δαυὶδ, ὅτι αὐτὸς ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De Davide et Saule* (**hom.**1-3) Vol 54, pg 680, ln 43

τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Σαουλ

ἡγάπα τὸν Δαυῖδ σφόδρα. Ἄλλ' ὅμως τὸν δῆμον ἅπαντα καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως οἰκειωσάμενος, καὶ κρατῶν ἐν τοῖς πολέμοις πανταχοῦ, καὶ οὐδαμοῦ διαμαρτάνων, καὶ τοιαύτας ἀντὶ τῶν εὐεργεσιῶν ἐκείνων ἀπολαβῶν τὰς ἀμοιβὰς, οὐκ ἐξετραχηλίζετο, οὐδὲ ἐπεθύμει τῆς βασιλείας, οὐδὲ ἡμύνατο τὸν ἐχθρὸν, ἀλλ' ἔμενεν εὐεργετῶν. καὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πολέμους κατορθῶν. Τίνα οὐκ ἂν ἔπεισε ταῦτα ἐκτεθηριωμένον καὶ ἄγριον καταθέσθαι τὴν ἐχθραν, καὶ ἀπαλλαγῆναι τῆς **βασκανίας**; Ἀλλὰ τὸν ὠμὸν ἐκεῖνον καὶ ἀπάνθρωπον οὐδὲν τούτων ἔπεισεν· ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ἀποτυφλωθεὶς, καὶ τῇ **βασκανίᾳ** τὴν ψυχὴν ἐπιδοῦς, ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ· καὶ τί ποιοῦντα (τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ μεῖζον καὶ θαυμαστόν); ψάλλοντα καὶ καταστέλλοντα αὐτοῦ τὴν μανίαν. *Δαυῖδ ἔψαλλε τῇ χειρὶ αὐτοῦ, φησὶν, ὡς καθ' ἐκάστην ἡμέραν· καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ Σαούλ· καὶ ἤρε Σαούλ τὸ δόρυ, καὶ εἶπε· Πατάξω ἐν Δαυῖδ· καὶ ἐπάταξεν ἐν τῷ τοίχῳ· καὶ ἐξέκλινε Δαυῖδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, De Davide et Saule (**hom.**1-3) Vol 54, pg 681, In 63

των πρόφασιν. Ἄλλ' ὅμως οὐδὲν τούτων ἐπεχείρησεν, ἀλλ' ἠρεῖτο φυγεῖν μᾶλλον, καὶ τῆς πατρώας οἰκίας ἐκπεσεῖν, καὶ πλανήτης εἶναι, καὶ δραπετεύειν, καὶ ταλαιπωρούμενος τὴν ἀναγκαίαν πορίζειν τροφήν, ἢ τῷ βασιλεῖ γενέσθαι σφαγῆς αἴτιος. Οὐ γὰρ ὅπως ἑαυτὸν ἐκδικήσειεν, ἀλλ' ὅπως ἐκεῖνον ἀπαλλάξειε τοῦ πάθους ἐσκόπει. Διὰ τοῦτο τῶν ὀφθαλμῶν ἑαυτὸν ὑπεξήγαγε τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε ὑποσῦραι τὸν ὄγκον, καὶ καταστεῖλαι τὴν φλεγμονὴν, καὶ παραμυθήσασθαι τὴν **βασκανίαν**. Βέλτιον ἐμὲ, φησὶν, ταλαιπωρεῖσθαι καὶ μυρία πάσχειν δεινὰ, ἢ τοῦτον ἀδίκου σφαγῆς παρὰ τῷ Θεῷ κρίνεσθαι. Ταῦτα μὴ μόνον ἀκούωμεν, ἀλλὰ καὶ μιμώμεθα, καὶ πάντα ὑπομένωμεν καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ὥστε ἀπαλλάξαι τοὺς ἐχθροὺς τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀπεχθείας· καὶ μὴ τοῦτο ζητῶμεν, εἰ δικαίως, ἢ ἀδίκως πρὸς ἡμᾶς ἀπεχθάνονται, ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον, ὅπως μηκέτι καθ'

ἡμῶν ἐχθραίνουεν. Καὶ γὰρ ὁ ἰατρὸς τοῦτο σκοπεῖ,
ὅπως ἀπαλλάξειε τοῦ νοσήματος τὸν κάμνοντα, οὐκ
εἰ δικαίως, ἢ ἀδίκως τὴν ἀρρώστιαν ἑαυτῷ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , De Davide et Saule (**hom.**1-3) Vol 54, pg 689,
In 11

αὐτὸν δεχόμεναι, ἀλλὰ τῶν ἀγγέλων ὁ δῆμος ἄνωθεν
ἐπεκρότει, ἀγάμενος τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἐπιεί-
κειαν. Ἐπανήει γὰρ τῷ πολεμίῳ μυρία τραύματα
δοῦς, τὸν μὲν Σαοῦλ διασώσας, τὸν δὲ ἀληθῶς ἐχθρὸν
τὸν διάβολον πολλαῖς κατακεντήσας πληγαῖς. Ὡσπερ
γὰρ ὀργιζομένων ἡμῶν καὶ πυκτευόντων, καὶ πρὸς
ἀλλήλους συγκρουομένων, χαίρει τε καὶ γέγηθεν ἐκεῖ-
νος· οὕτως εἰρηνευόντων καὶ ὁμονοούντων, καὶ κρα-
τούντων ὀργῆς, συστέλλεται πάλιν καὶ ταπεινοῦται,
ἅτε ἐχθρὸς εἰρήνης ὢν, καὶ πολέμιος ὁμονοίας,
καὶ **βασκανίας** πατήρ. Ἐξήει τοίνυν ὁ Δαυῖδ, δεξιὰν
τῆς οἰκουμένης ἀντίρροπον ἔχων μετὰ τῆς κεφαλῆς
ἐστεφανωμένην. Καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄριστα
πυκτευόντων, πρὸ τῆς κεφαλῆς πολλάκις οἱ βασιλεῖς
τὴν δεξιὰν τοῦ πυκτεύοντος ἢ παγκρατιάζοντος
ἐστεφάνωσαν· οὕτω δὴ καὶ τὴν χειρὰ ἐκείνην ὁ Θεὸς
ἐστεφάνου, ἢ τὸ ξίφος ἴσχυσε καθαρὸν ἐξενεγκεῖν,
καὶ ἀναίμακτον τῷ Θεῷ δεῖξαι τὴν μάχαιραν, καὶ
πρὸς τοσαύτην ἀντιστῆναι θυμοῦ ῥύμην. Οὐκ ἐξῆλθεν
ἔχων τὸ διάδημα τοῦ Σαοῦλ, ἀλλ' ἐξῆλθεν ἔχων
στέφανον δικαιοσύνης· οὐκ ἐξῆλθεν ἔχων πορφυρίδα

Ἰωάννης Χρυσόστομος , De Davide et Saule (**hom.**1-3) Vol 54, pg 691,
In 9

καθάπερ ἀνδραπόδων, οὕτως ὑπερορῶσι τῶν εὐεργε-
τηθέντων, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνασπῶσιν. Ἄλλ' οὐχ
ὁ μακάριος Δαυῖδ οὕτως, ἀλλὰ μειζόνως ἐμετρίαζε,
καὶ μετὰ τὴν εὐεργεσίαν. Τὸ δὲ αἷτιον, ὅτι οὐδὲν τῶν
κατορθωμάτων τούτων ἐνόμιζε τῆς αὐτοῦ σπουδῆς
εἶναι, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἀνετίθει τῇ θείᾳ χάριτι. Διὰ τοῦτο
αὐτὸς σώσας, αὐτὸς προσκυνεῖ τὸν σωθέντα, καὶ βα-
σιλέα καλεῖ πάλιν, καὶ δοῦλον ὀνομάζει ἑαυτὸν, διὰ
τοῦ σχήματος ἐκείνου καταστέλλων τὸ φύσημα, καὶ

τὸν θυμὸν παραμυθούμενος, καὶ τὴν **βασκανίαν** ἀναιρῶν. Ἀκούσωμεν δὲ καὶ τῆς ἀπολογίας αὐτῆς: *Ἴνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων, Ἰδοὺ Δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχὴν σου;* Καὶ μὴν ἀνωτέρω τούτων ὁ συγγραφεὺς εἶπεν, ὅτι πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρεσκεν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν δούλων τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ τοῦ κρατοῦντος υἱὸς καὶ τὸ στρατόπεδον ἅπαν μετ' αὐτοῦ ταῖς γνώμαις εἰστήκεσαν. Πῶς οὖν ἐνταῦθά φησιν, ὅτι ἦσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες καὶ συκοφαντοῦντες, καὶ τὸν Σαοὺλ παροξύνοντες;

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In triduanam resurrectionem domini* [Sp.] (2062: 140); *MPG* 50.Vol 50, pg 821, ln 55

τῶν θεομάχων Ἰουδαίων ἀπελάμβανε τὰς ἀμοιβάς. Ὁ μὲν γὰρ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ πολλὴν ἀγαθότητα λεπρούς ἐκαθάριζε, τυφλοῖς τὸ βλέπειν ἐχαρίζετο, χωλοὺς ἐθεράπευε, δαίμονας ἀπήλαυνε, τὸν Λάζαρον τετραήμερον ἐκ νεκρῶν ἤγειρε, ἐκ πέντε ἄρτων πεντακισχιλίους ἐχόρτασεν, ἐπὶ θαλάσσης περιεπάτησε, τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μετέβαλε, τὴν αἰμορροοῦσαν ἴασατο, τὴν θυγατέρα τοῦ ἀρχισυναγώγου θανοῦσαν ἀνεζωοποίησε, καὶ ἄλλα πολλὰ μυστήρια θαύματος ἄξια πεποίηκεν. Ἰουδαῖοι δὲ ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** κινηθέντες, ποτὲ μὲν ἐλίθαζον τὸν Κύριον, ποτὲ δὲ κατακρημνίζουσιν ἐπειρῶντο, τελευταῖον δὲ καὶ ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἤγαγον. Ἄλλ' ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς οὐκ ἐμιμήσατο τὴν κακίαν τῶν βλασφημῶν Ἰουδαίων· ἀλλὰ καὶ τὸν νῶτον αὐτοῦ ἐδίδου εἰς μάστιγας, κατὰ τὸν προφήτην, καὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ εἰς ῥαπίσματα· καὶ οὐκ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων· καὶ τὸ τελευταῖον ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὐκ ἀντιτασσόμενος, οὐκ ἀντιλέγων.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Expositiones in Psalmos* (2062: 143); *MPG* 55.Vol 55, pg 279, ln 17

αὐτοὺς ἀπήλλαξε φροντίδων, πτερωτοὺς ἐργαζόμενος, καὶ ἀδάμαντος εὐτονωτέρους. Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἰσχύειν

ἐντίθησι ψυχῇ, ὡς τὸ τούτων ἀπηλλάχθαι· οὐδὲν οὕτως ἀσθενῆ ποιεῖ, ὡς τὸ τούτοις ἐνέχεσθαι. Ὡσπερ γὰρ οὐκ ἔστι λύπην εὐρεῖν ἐνταῦθα ταχέως, οὕτως ἐκεῖ ἡδονήν. Ὁ μὲν γὰρ πολλοὺς ἔχει δεσπότης καὶ δεσποίνας ἀνημέρους τινὰς καὶ ἀπανθρώπους· ὁ δὲ δουλεύει μὲν οὐδενὶ, κρατεῖ δὲ ἀπάντων, μετὰ πολλῆς τῆς ἀδείας, καὶ τῆς ἀκτίνος ἀπολαύων, καὶ τῷ ἀέρι ἐντρυφῶν, καὶ τὸν διενοχλοῦντα οὐκ ἔχων. Οὐ θυμὸς σπαράσσει τοῦτον, οὐ **φθόνος**, οὐ **βασκανία**, οὐ φροντίδες τήκουσιν, οὐ ζηλοτυπία, οὐ κενοδοξία, οὐ τῦφος, οὐκ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν· ἀλλ' ὥσπερ τις λιμὴν εὐδαιμόνων κυμάτων ἀπηλλαγμένος, οὕτως αὐτῷ τὰ τῆς ψυχῆς διάκειται, καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν εὐκόλως ὀδεύει, οὐδενὶ τῶν παρόντων κατεχόμενος. Ἴν' οὖν καὶ ἡμεῖς ταύτης ἀπολαύωμεν τῆς ἀδείας, καὶ τῆς κατὰ τὸν παρόντα βίον εὐθυμίας, καὶ τῆς εὐκολίας τῆς κατὰ τὴν ἀποδημίαν, τοῦτον διώκωμεν τὸν βίον, ὥστε καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι, τῶν ὑπερβαλλόντων ἅπαντα λόγον,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, Expositiones in Psalmos Vol 55, pg 424, ln 10

εἶπεν, Ἄ ἐπιθυμεῖ, ἀλλ', *Ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου, τοιοῦτόν τι βουλόμενος δηλῶσαι· Μηδὲ μικρόν τι δῶς ὧν ἐπιθυμεῖ. Τοιοῦτοι γὰρ οἱ πονηροί· μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιθυμίας τὴν κατὰ τῶν πλησίον ἐργάζονται ἐπιβουλήν, καθάπερ καὶ ὁ διάβολος, περὶ οὗ φησιν, ὅτι *Περιέρχεται ὡς λέων ὠρνόμενος, ζητῶν τίνα καταπίη*. Οὕτω μετ' ἐπιθυμίας προσέβαλε τῷ Ἰώβ· οὕτως ἐβουλεύετο τῷ Πέτρῳ προσβαλεῖν· διὸ καὶ ἔλεγε· *Ποσάκις ἐξήτησατό σε ὁ Σατανᾶς σινιάσαι σε ὡς τὸν σῖτον*; Εἶδες πόσῃ εἶχεν ἐπιθυμίαν; Εἰσὶ καὶ ἄνθρωποι ἐκείνου ζηλοῦντες κακίαν ὑπὸ **βασκανίας** καὶ **φθόνου**, καὶ τοῦ χαίρειν ἐπὶ κακοῖς. Οὓς καὶ ταλανίζει ἡ Γραφή λέγουσα, *Οὐαὶ οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς, οἱ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῶν*· καὶ μάλα εἰκότως· διεφθαρμένης γὰρ τοῦτο διανοίας. Εἰ γὰρ καὶ ἀλγεῖν δεῖ, καὶ στένειν, καὶ θρηνεῖν ἐπὶ τοῖς ἀπολλυμένοις, τίνα ἂν σχοῖεν συγγνώμην, ποίαν δὲ ἀπολογίαν, οἱ μὴ μόνον οὐ συναλγοῦντες, ἀλλὰ καὶ χαίροντες; Οὐκ εἶδες, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κολάζειν μέλλον Χριστὸς δακρύει τὴν Ἱερουσαλήμ ἀπολλυμένην; οὐχ ὄρα καὶ Παῦλον στένοντα καὶ θρηνοῦντα ταῖς ἐτέρων*

Ιωάννης Χρυσόστομος , In illud: Ne timueritis cum dives factus fuerit homo (**hom.1–2**) (2062: 144); *MPG 55.Vol 55*, pg 502, ln 24

οἷος ἦν ὁ Ἰώβ, οὔτε ὑπὸ τῆς πενίας βαπτίζομενος, οὔτε ὑπὸ τοῦ πλούτου ἐπαιρόμενος, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνωμαλία τῶν πραγμάτων ἴσην τὴν ἑαυτοῦ γνώμην διατηρῶν.

Ἐλθέ, λάβε ὄπλον παρ' ἐμοῦ. Ποῖον δὲ ὄπλον; Ὁ πολλάκις σοι ἐγγυᾶται τὴν σωτηρίαν. Ἐξέρχη, καὶ βλέπεις ἄνθρωπον ἐφ' ἵππου ἐπαιρόμενον χρυσοχαλινώτου, καὶ πολλοὺς περὶ αὐτὸν τοὺς δορυφόρους· πάλιν εὐτελεῖ τινα καὶ ἀπερρίμμενον. Εἶτα εἰσέρχεταιί σοι **Φθόνος** διὰ τὸν πλούσιον· κατέχει σε **βασκα-νία** τοῦ πένητος. Προσέρχεταιί σοι ὁ Δαυὶδ, παρίσταταιί σοι καὶ λέγει· *Μὴ φοβοῦ, ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος*. Ἐξελθε μετὰ τοῦ προφήτου, καὶ μὴ φοβοῦ. Ἄπελθε ὅπου λέγω σοι μετὰ τοῦ προφήτου, μετὰ τοῦ διδασκάλου, μετὰ τῆς βακτηρίας, μετὰ τοῦ κήρυκος. *Μὴ φοβοῦ, ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος*. Ἀλλ' ἐρεῖς· Τοῦτο παραιοῦντός ἐστι καὶ συμβουλευόντος, καὶ τὰ δέοντα ἀποφαινομένου· εἰπέ μοι καὶ τὸν τρόπον, δι' ὃν οὐκ ὀφείλω φοβηθῆναι τὸν ἄνθρωπον.

Ιωάννης Χρυσόστομος , In illud: Ne timueritis cum dives factus fuerit homo (**hom.1-2**) Vol 55, pg 516, ln 50

νία μείζων. Ἀλλ' ἀσφαλεστέρα ἢ οἰκοδομὴ ἀπὸ τοῦ χρυσίου; Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο. Ἀλλ' ἀμείνων ὁ ἵππος ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ; ἀλλ' ὁ οἰκέτης; Τοῦναντίον μὲν ἅπαν καὶ ἐνταῦθα. Τίνος οὖν ἕνεκα τοσαύτην ἀπειροκαλίαν ἐπιδείκνυσθε διὰ πάντων τούτων; Πάντως ἐρεῖτε, ὅτι δόξαν ὑμῖν λαμπροτέραν κατασκευάζοντες. Εἶτα οὐκ ἤκουσας καὶ ἐν προοιμίῳ τοῦ λόγου, ὅτι ταῦτα οὐκ ἔστιν ἀνθρώπου δόξα, ἀλλὰ τοῦναντίον ἅπαν, ἀτιμία καὶ ὄνειδος, καὶ κατηγορία καὶ γέλως; Ἐκ τούτων τίκτεται **Φθόνος** καὶ **βασκανία**, καὶ τὰ μωρία δεινά· καὶ ὅσα μονιμώτερα τὰ κτήματα, τοσοῦτω καὶ ἡ κατηγορία διαρκής· καὶ αἱ μεγάλαι αὐταὶ καὶ λαμπραὶ οἰκίαι ἐστήκασιν φωνὴν ἀφιεῖσαι, καὶ μετὰ

τελευτήν τῶν κτησαμένων, κατηγορῶν πικροτάτων· καὶ τὸ μὲν σῶμα τῇ γῆ παραδίδοται, ἡ δὲ ὄψις τῶν οἰκημάτων οὐκ ἀφήσι συγκαταχωσθῆναι τῇ σαρκὶ τῆς πλεονεξίας τὴν μνήμην· ἀλλ' ἕκαστος παριῶν, καὶ πρὸς τὸ ὕψος καὶ μέγεθος ἀφορῶν τῆς λαμπρᾶς καὶ μεγάλης οἰκίας, ἢ πρὸς ἑαυτὸν, ἢ πρὸς τὸν πλησίον ἐρεῖ·

Ἰωάννης Χρυσόστομος , **De prophetiarum obscuritate** (**hom.1–2**) (2062: 150); *MPG* 56.Vol 56, pg 188, ln 14

κόλασιν καὶ τιμωρίαν, ὅσον χαλεπώτερον ἐντίθησι τὸ δῆγμα. Οὐ διὰ τοῦτο δὲ μόνον ἐκπεσεῖται συγγνώμης ὁ κατηγορῶν, ἀλλ' ὅτι οὔτε δικαίαν οὔτε ἄδικον ἔχει πρόφασιν εἰπεῖν τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι ἀμαρτίαι κὰν ἀλόγους ἔχωσιν αἰτίας, ἀλλ' ὅμως ἔχουσιν· οἶον, ὁ πόρνος ἐπιθυμίαν πληροῖ, ὁ κλέπτης τὴν πενίαν λύει, ἀνδροφόνος τὸν θυμὸν παύει· ὁ κατηγορῶν οὐδεμίαν ἔχει πρόφασιν εἰπεῖν. Ποίαν γὰρ, εἰπέ μοι, χρημάτων περιουσίαν περιβάλλεται; ποίαν ἐπιθυμίαν πληροῖ; Οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἀλλ' ἡ **βασκανία**ς ὑπόθεσις, οὔτε δικαίαν οὔτε ἄδικον ἔχουσα αἰτίαν. Διὰ τοῦτο ἀπεστέρηται συγγνώμης ἀπάσης. Βούλει κακηγορεῖν; Δίδωμί σοι χρησίμην ὑπόθεσιν. Βούλει κακῶς λέγειν; Εἰπέ τὰς ἀμαρτίας σου κακῶς. *Λέγε γὰρ σὺ, φησὶ, τὰς ἀμαρτίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῆς.* Εἶδες κακηγορίαν στέφανον ἔχουσαν καὶ ἐγκώμιον καὶ δικαιοσύνην; Πάλιν, *Δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογία· ἑαυτοῦ, οὐκ ἄλλου.* Ἐὰν ἄλλου κατήγορος γένη, ἐκολάσθη; ἐὰν ἑαυτοῦ, ἐστεφανώθη.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , **In Matthaem** (**hom.1–90**) (2062: 152); *MPG* 57:13–472; 58:471–794.Vol 57, pg 68, ln 17

πρᾶς οὕτω τῆς ἀρχῆς γενομένης, οἱ δὲ οὐδὲ ταύτη γίνονται ἀμείνους. Καίτοι ἄρτι τῆς αἰχμαλωσίας ἦσαν τῆς ἐκεῖθεν ἀπαλλαγέντες· καὶ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ἐννοεῖν, εἰ καὶ μηδὲν τῶν ἀπορρήτων καὶ ὑψηλῶν ἤδουσαν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν παρόντων ἐψηφίσαντο μόνον, ὅτι εἰ τεχθέντα οὕτω τρέμουσιν ἡμῶν τὸν

βασιλέα, πολλῶ μᾶλλον αὐξηθέντα φοβηθήσονται, καὶ ὑπακούσουσι, καὶ τῶν βαρβαρικῶν ἔσται λαμπρότερα τὰ ἡμέτερα. Ἄλλ' οὐδὲν τούτων αὐτοὺς διανίστησι· τοσαύτη ἦν αὐτῶν ἡ νωθεία, μετὰ ταύτης δὲ καὶ ἡ **βασκανία**: ἅπερ ἀμφότερα δεῖ μετὰ ἀκριβείας ἐξορίζειν τῆς ἡμετέρας διανοίας, καὶ πυρὸς εἶναι σφοδρότερον τὸν μέλλοντα ἐπὶ τῆς τοιαύτης παρατάξεως ἴστασθαι. Διὸ καὶ ὁ Χριστὸς ἔλεγε· *Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἤθελον εἶ ἤδη ἀνήφθῃ.* Καὶ τὸ Πνεῦμα διὰ τοῦτο ἐν πυρὶ φαίνεται.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaicum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 73, ln 8

ΟΜΙΛΙΑ Ζ΄.

Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας.

α΄. Εἶδες ἅπαντα εἰς ἔλεγχον γινόμενα Ἰουδαϊκόν; Ἔως μὲν γὰρ αὐτὸν οὐκ ἐθεώρουν, οὐδὲ ὑπὸ τῆς **βασκανίας** ἠλίσκοντο, μετὰ ἀληθείας τὰς μαρτυρίας διηγόρευον· ἐπειδὴ δὲ εἶδον τὴν ἀπὸ τῶν θαυμάτων ἐγγινομένην δόξαν, ὑπὸ τοῦ **φθόνου** κατασχεθέντες λοιπὸν προὔδωκαν τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλ' ἡ ἀλήθεια διὰ πάντων ἤρετο, καὶ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν μειζρόνως συνεκροτεῖτο. Ὅρα γοῦν καὶ ἐνταῦθα πῶς θαυμαστὰ καὶ παράδοξα οἰκονομεῖται πράγματα. Ὁμοῦ τε γὰρ καὶ μανθάνουσί τι πλεόν παρ' ἀλλήλων, καὶ διδάσκουσιν ἀλλήλους, οἱ τε βάρβαροι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaicum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 175, ln 16

ωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.

α΄. Καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν θυμωθῆναι, ἀλλὰ φοβηθῆναι καὶ συσταλῆναι, καὶ ἰδεῖν ὅτι ἀνηνύτοις ἐπιχειρεῖ

πράγμασιν. Ἄλλ' οὐ καταστέλλεται. Ὅταν γὰρ ἀγνώμων ἢ ψυχὴ καὶ ἀνιάτος, οὐδενὶ εἵκει τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ δεδομένων φαρμάκων. Ὅρα γοῦν καὶ τοῦτον τοῖς προτέροις ἐπαγωνιζόμενον, καὶ φόνω φόνους συνάπτοντα, καὶ κατὰ κρημοῦ πανταχοῦ φερόμενον. Ὡσπερ γὰρ ὑπὸ τινος δαίμονος τῆς ὀργῆς ταύτης καὶ τῆς **βασκανίας** ἐκβακχευθεὶς, οὐδενὸς ποιεῖται λόγον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς φύσεως αὐτῆς μαίνεται, καὶ τὴν ὀργὴν τὴν κατὰ τῶν ἐμπαιζάντων μάγων, κατὰ τῶν οὐδὲν ἠδίκηκότων παίδων ἀφίησι, συγγενὲς δρᾶμα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ γενομένων τότε ἐν Παλαιστίνῃ τολμῶν. Ἀποστείλας γὰρ, φησὶν, ἀνεῖλε πάντα τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Ἐνταῦθά μοι μετὰ ἀκριβείας προσέχετε.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 200, ln 51

τοῦτο εἰς σωτηρίαν ὑμῖν. Οὐκ ἠκούσατε τοῦ προφήτου λέγοντος, μᾶλλον δὲ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ προφήτου, ὅτι Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ; Ἴν' οὖν τοῦτο μὴ γένηται καὶ ἐφ' ἡμῶν, ἐξάλειψον τὰ γράμματα, μᾶλλον δὲ τὰ χαράγματα, ἅπερ ὁ διάβολος ἐνετύπωσέ σου τῇ ψυχῇ, καὶ φέρε μοι καρδίαν βιωτικῶν ἀπηλλαγμένην θορύβων, ἵνα μετὰ ἀδείας ἂ βούλομαι ἐγγράψω. Ὡς νῦν γε οὐδὲν ἕτερόν ἐστι γινώσκειν, ἢ τὰ ἐκείνου γράμματα, ἀρπαγὰς, πλεονεξίας, **φθόνον**, **βασκανίαν** . Διὰ δὴ τοῦτο, ὅταν τὰς δέλτους λάβω τὰς ὑμετέρας, οὐδὲ ἀναγνῶναι δύναμαι. Οὐ γὰρ εὐρίσκω τὰ γράμματα, ἅπερ ἡμεῖς κατὰ Κυριακὴν ἐγγράφοντες ὑμῖν ἀφίεμεν· ἀλλ' ἕτερα ἀνθ' ἐτέρων, ἄσημα καὶ διεστραμμένα. Εἶτα, ὅταν ἐξαλείψαντες αὐτὰ γράψωμεν τὰ ἀπὸ τοῦ Πνεύματος, ἀπελθόντες ὑμεῖς, καὶ ταῖς διαβολικαῖς ἐνεργείαις δόντες τὰς καρδίας ὑμῶν, παρέχετε ἐκείνῳ πάλιν τὰ ἑαυτοῦ ἀντεγγράφειν ὑμῖν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 204, ln

39

τοιαῦτα· καὶ μετὰ πάντα ἐκεῖνα, καὶ τὰς φωνάς, καὶ τὰς σάλπιγγας, καὶ τὰς ἀστραπάς, καὶ μόσχον ἐχάλκευσαν, καὶ τῷ Βεελφεγὼρ ἐτελέσθησαν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ τότε παρόντες, καὶ τὸν Λάζαρον ἀναστάντα ἰδόντες, τοσοῦτον ἀπέσχον πιστεῦσαι τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ, ὅτι καὶ αὐτὸν ἀνελεῖν ἐπεχείρησαν πολλάκις. Εἰ τοίνυν πρὸ ὀφθαλμῶν ὀρώντες νεκρῶν ἀνάστασιν, οὕτως ἦσαν πονηροὶ, τί θαυμάζεις, εἰ φωνὴν οὐκ ἐδέξαντο φερομένην ἄνωθεν; Ὅταν γὰρ ἀγνώμων ἦ ψυχὴ καὶ διεστραμμένη, καὶ τῷ τῆς **βασκανίας** κατεχομένη νοσήματι, οὐδενὶ εἴκει τούτων· ὡσπερ οὖν ὅταν εὐγνώμων ἦ, μετὰ πίστεως ἅπαντα δέχεται, καὶ τούτων οὐ σφόδρα δεῖται. Μὴ τοίνυν τοῦτο εἴπῃς, ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν· ἀλλ' ἐκεῖνο ζήτηι, εἰ μὴ πάντα γέγονεν, ἀφ' ὧν αὐτοὺς πιστεῦσαι ἐχρῆν. Καὶ γὰρ διὰ τοῦ προφήτου ὑπὲρ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀπάντων τοῦτον συντίθησι τὸν τρόπον τῆς ἀπολογίας ὁ Θεός. Ἐπειδὴ γὰρ ἀπόλλυσθαι ἔμελλον Ἰουδαῖοι, καὶ ἐσχάτη παραδίδοσθαι κολάσει, ἵνα μὴ τις ἀπὸ τῆς ἐκείνων πονηρίας τὴν αὐτοῦ διαβάλη πρόνοιαν, φησὶν,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaicum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 226, ln 3

γ'. Τούτους τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα μακαρίζει τοὺς οὕτω λυπουμενούς· καὶ οὐδὲ ἀπλῶς τοὺς λυπουμενούς τέθεικεν, ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐπιτάσεως. Διόπερ οὐδὲ εἶπεν, Οἱ λυπούμενοι, ἀλλὰ, *Οἱ πενθοῦντες*. Καὶ γὰρ αὕτη πάλιν ἡ ἐντολὴ πάσης ἐστὶ φιλοσοφίας διδάσκαλος. Εἰ γὰρ οἱ παῖδας, ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλλον τινὰ τῶν προσηκόντων ἀπελθόντα πενθοῦντες, οὐ χρημάτων, οὐ σωμάτων ἐρῶσι κατ' ἐκεῖνον τῆς ὀδύνης τὸν καιρὸν, οὐ δόξης ἐφίενται, οὐχ ὕβρεσι παροξύνονται, οὐχ ὑπὸ **βασκανίας** ἀλίσκονται, οὐχ ὑπὸ ἄλλου πολιορκοῦνται τινος πάθους, τοῦ πένθους γινόμενοι μόνου· πολλῶ μᾶλλον οἱ τὰ ἀμαρτήματα πενθοῦντες τὰ ἑαυτῶν, ὡς πενθεῖν ἄξιον, μείζονα ταύτης ἐπιδείξονται φιλοσοφίαν. Εἶτα, τί τὸ ἔπαθλον αὐτοῖς; Ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται, φησὶν. Ποῦ παρακληθήσονται; εἰπέ μοι. Καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ. Ἐπειδὴ

γὰρ τὸ ἐπίταγμα σφόδρα ἦν φορτικὸν καὶ ἐπαχθές, ὃ μάλιστα αὐτὸ κοῦφον ἐποίει, τοῦτο ὑπέσχετο δώσειν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 233, ln 26

τρέχη. Εἶτα καὶ ἕτερον κέρδος τίθησι μετὰ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας, ἱκανὸν αὐτοὺς ἐναγωνίους ποιῆσαι, καὶ εἰς πᾶσαν ἀγαγεῖν σπουδὴν. Οὐ γὰρ δὴ τὴν οἰκουμένην διορθώσετε, φησὶ, μόνον, ὀρθῶς βιοῦντες, ἀλλὰ καὶ τὸν Θεὸν δοξάζεσθαι παρασκευάσετε· ὥσπερ οὖν τὰ ἐναντία ποιοῦντες, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπολεῖτε, καὶ τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα βλασημεῖσθαι ποιήσετε.

η´. Καὶ πῶς, φησὶν, ὁ Θεὸς δοξασθήσεται δι' ἡμῶν, εἴγε μέλλοιεν ἡμᾶς κακηγορεῖν οἱ ἄνθρωποι; Ἄλλ' οὐ πάντες· κάκεῖνοι δὲ αὐτοὶ οἱ ἐν **βασκανία** τοῦτο ποιοῦντες, κατὰ τὸ συνειδὸς ὑμᾶς θαυμάσονται καὶ ἀποδέξονται· ὥσπερ οὖν οἱ φανερῶς κολακεύοντες τοὺς ἐν πονηρίᾳ ζῶντας κατὰ νοῦν διαβάλλουσι. Τί οὖν; πρὸς ἐπίδειξιν ἡμᾶς κελεύεις ζῆν καὶ πρὸς φιλοτιμίαν; Ἄπαγε, οὐ τοῦτό φημι. Οὐδὲ γὰρ εἶπον, Σπουδάσετε ὑμεῖς εἰς μέσον φέρειν τὰ κατορθώματα ὑμῶν· οὐδὲ εἶπον, Δείξατε αὐτά· ἀλλὰ,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 278, ln 58

εὐεργετημάτων ὧν ἀπέλαυσαν. Τὸ δὲ, *Ἐν τοῖς οὐρανοῖς*, ὅταν εἶπη, οὐκ ἐκεῖ τὸν Θεὸν συγκλείων τοῦτό φησιν, ἀλλὰ τῆς γῆς ἀπάγων τὸν εὐχόμενον, καὶ τοῖς ὑψηλοῖς προσηλῶν χωρίοις, καὶ ταῖς ἄνω διατριβαῖς. Παιδεύει δὲ καὶ κοινὴν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ποιεῖσθαι τὴν εὐχὴν. Οὐ γὰρ λέγει Ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀλλ', *Ὁ Πατήρ ἡμῶν* ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ σώματος τὰς δεήσεις ἀναφέρων, καὶ οὐδαμοῦ σκοπῶν τὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ πανταχοῦ τὸ τοῦ πλησίον. Ἀπὸ δὲ τούτου καὶ ἔχθραν ἀναιρεῖ, καὶ ἀπόνοιαν καταστέλλει, καὶ **βασκανίαν** ἐκβάλλει, καὶ τὴν μητέρα τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων ἀγάπην εἰσάγει, καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν ἀνθρωπίνων ἐξορίζει πραγμάτων, καὶ πολλὴν δείκνυσι τῷ βασιλεῖ πρὸς

τὸν πτωχὸν τὴν ὁμοτιμίαν, εἶγε ἐν τοῖς μεγίστοις καὶ ἀναγκαιοτάτοις κοινωνοῦμεν ἅπαντες. Τί γὰρ βλάβος ἐκ τῆς κάτω συγγενείας, ὅταν κατὰ τὴν ἄνω ἅπαντες ὦμεν συνημμένοι, καὶ μηδεὶς ἐτέρου πλεονέχῃ μηδὲν, μήτε ὁ πλούσιος τοῦ πένητος, μήτε ὁ δεσπότης τοῦ δούλου, μήτε ὁ ἄρχων τοῦ ἀρχομένου, μήτε ὁ βασιλεὺς τοῦ στρατιώτου, μήτε ὁ φιλόσοφος

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 331, ln 35

Εἰ γὰρ τὸ γεννηθῆναι ἐκ παρθένου θαῦμα μέγα, καὶ ἐκπληττόμενος ὁ εὐαγγελιστὴς ἔλεγε, *Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονε*· τὸ καὶ σφαγῆναι ποῦ θήσομεν; εἶπέ μοι. Εἰ γὰρ τὸ γεννηθῆναι *τοῦτο ὅλον* καλεῖται, τὸ σταυρωθῆναι, καὶ τὸ αἷμα ἐκχεῖν, καὶ τὸ ἑαυτὸν δοῦναι ἡμῖν εἰς ἐστίασιν καὶ εὐωχίαν πνευματικὴν, τί ἂν κληθεῖ; Εὐχαριστοῦμεν τοίνυν αὐτῷ διηνεκῶς, καὶ ῥημάτων καὶ ἔργων τῶν ἡμετέρων προηγείσθω τοῦτο. Εὐχαριστοῦμεν δὲ μὴ ὑπὲρ τῶν οἰκείων μόνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων ἀγαθῶν· οὕτω γὰρ καὶ τὴν **βασκα-νίαν** ἀνελεῖν δυνησόμεθα, καὶ τὴν ἀγάπην ἐπισφίγξαι καὶ γνησιωτέραν ποιῆσαι. Οὐδὲ γὰρ δυνήσει βασκῆναι λοιπὸν ἐκείνοις, ὑπὲρ ὧν εὐχαριστεῖς τῷ Δεσπότῃ. Διὸ δὴ καὶ ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης, ὑπὲρ τῶν προτέρων, ὑπὲρ τῶν νῦν, ὑπὲρ τῶν γεννηθέντων ἔμπροσθεν, ὑπὲρ τῶν μετὰ ταῦτα ἐσομένων εἰς ἡμᾶς εὐχαριστεῖν κελεύει, τῆς θυσίας προκειμένης ἐκείνης. Τοῦτο γὰρ ἡμᾶς καὶ τῆς γῆς ἀπαλλάττει, καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν μετατίθησι, καὶ ἀγγέλους ἐξ ἀνθρώπων ποιεῖ.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 336, ln 17

ἴσασιν ὅθεν ἐπαινοῦσι τὸν ἄνδρα. Δέον γὰρ εἰπεῖν, ὅτι Ἐβουλήθη μὲν αὐτὸς ἐλθεῖν καὶ παρακαλέσαι, ἡμεῖς δὲ ἐκωλύσαμεν, τὴν συμφορὰν ἰδόντες, καὶ τὸ πτώμα τὸ ἐπὶ τῆς οἰκίας κείμενον, καὶ οὕτω παραστῆσαι τῆς πίστεως αὐτοῦ τὸ μέγεθος· τοῦτο μὲν οὐ λέγουσιν· οὐδὲ γὰρ ἤθελον διὰ τὸ βασκαίνειν ἐκκαλύψαι τοῦ ἀνδρὸς τὴν πίστιν· ἀλλ' ἠροῦντο μᾶλλον συσκιάσαι τὴν ἀρετὴν, ὑπὲρ

οὗ τὴν ἰκεσίαν ἤλθον ποιησόμενοι, ἵνα μὴ δόξη μέγας τις εἶναι ὁ παρακαλούμενος, ἢ τὴν πίστιν ἀνακηρύξαντες τὴν ἐκείνου, ἀνύσαι τοῦτο, δι' ὅπερ ἦσαν ἀφιγμένοι. Ἰκανὸν γὰρ ἢ **βασκανία** πηρῶσαι διάνοιαν. Ἀλλ' ὁ τὰ ἀπόρρητα εἰδὼς, καὶ ἀκόντων αὐτῶν ἐκεῖνον ἀνεκήρυξε. Καὶ ὅτι τοῦτο ἐστὶν ἀληθές, ἄκουσον αὐτοῦ τοῦ Λουκᾶ πάλιν αὐτὸ ἐρμηνεύοντος. Αὐτὸς γὰρ οὕτω φησὶν, ὅτι *Οὐ μακρὰν ἀπέχοντος αὐτοῦ ἔπεμψε λέγων· Ὡ Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ εἰμι ἄξιος, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς.* Ὅτε γὰρ ἀπηλλάγη τῆς ἐπαχθείας αὐτῶν, τότε πέμπει λέγων· Μὴ νομίσης ὅτι δι' ὄκνον οὐ παρεγενόμην, ἀλλ' ἐμαυτὸν ἀνάξιον εἶναι ἐνόμισα τοῦ δέξασθαι σε ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 359, ln 21

αὐτὸ καθίστησι φανερόν. Αὐτὸς μὲν γὰρ τὸ ἀφιλότιμον δεικνύς (καὶ γὰρ πολὺ περιεισθῆκει θέατρον τὴν εἴσοδον ἀποτειχίζον, διὸ καὶ ἄνωθεν αὐτὸν καθῆκαν), οὐκ ἐπέδραμεν εὐθέως τῇ τοῦ σώματος θεραπείᾳ τοῦ φαινομένου, ἀλλὰ παρ' ἐκείνων λαμβάνει τὴν ἀφορμὴν· καὶ τὸ ἄδηλον πρῶτον ἐθεράπευσε, τὴν ψυχὴν, τὰ ἀμαρτήματα ἀφείξ· ὅπερ ἐκεῖνον μὲν ἔσωζεν, αὐτῷ δὲ οὐ πολλὴν δόξαν ἔφευρεν. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ὑπὸ πονηρίας ἐνοχλούμενοι, καὶ ἐπισκῆψαι βουλόμενοι, ἐκλάμψαι τὸ γεγεννημένον καὶ ἄκοντες παρεσκεύασαν. Καὶ γὰρ εὐμήχανος ὢν αὐτὸς, τῇ **βασκανίᾳ** αὐτῶν εἰς τὴν τοῦ σημείου φανέρωσιν ἀπεχρήσατο. Ἐπεὶ οὖν ἐθορυβοῦντο καὶ ἔλεγον· *Οὗτος βλασφημεῖ· τίς δύναται ἀφιέναι ἀμαρτίας, εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ Θεός;* ἴδωμεν τί φησὶν αὐτός. Ἄρα ἀνεῖλε τὴν ὑπόνοιαν; Καίτοιγε εἰ μὴ ἴσος ἦν, ἐχρῆν εἰπεῖν· Τί μοι προστρίβεσθε μὴ προσήκουσαν ὑπόληψιν; πόρρω ταύτης ἐγὼ τῆς δυνάμεως. Νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδὲν εἶπε· τὸναντίον δὲ ἅπαν καὶ ἐβεβαίωσε καὶ ἐκύρωσε, τῇ τε παρ' ἑαυτοῦ φωνῇ, καὶ τῇ τοῦ θαύματος ἐπιδείξει. Ἐπειδὴ γὰρ τὸ αὐτὸν τινα περὶ ἑαυτοῦ λέγειν ἐδόκει προσίστασθαι τοῖς ἀκροωμένοις, διὰ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 366, ln 10

ἀφέντες αὐτὸν, πάλιν ἐπὶ τοὺς μαθητὰς τὸ ἔγκλημα μεταφέρουσι. Καὶ ὁ μὲν Λουκᾶς φησιν, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι εἶπον· οὗτος δὲ, ὅτι οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου· εἰκὸς δὲ καὶ ἀμφοτέρους ταῦτα εἰρηκέναι. Ἐξαπορηθέντες γὰρ ἐκείνους, ὡς εἰκὸς, μεθ' ἑαυτῶν λαμβάνουσιν, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν Ἡρωδιανῶν ὕστερον ἐποίησαν. Καὶ γὰρ ζηλοτύπως ἀεὶ πρὸς αὐτὸν εἶχον οἱ Ἰωάννου μαθηταὶ, καὶ ἀπεναντίας αὐτῷ διελέγοντο· τότε μόνον ταπεινωθέντες, ὅτε ἐν ἀρχῇ τὸ δεσμωτήριον ὤκησεν Ἰωάννης. Ἐλθόντες γοῦν τότε ἀνήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν προτέραν ἐπανῆλθον **βασκανίαν**. Τί οὖν φασι; *Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ νηστεύουσι;* Τοῦτό ἐστι τὸ νόσημα, ὃ πάλαι ἐξέκοπτεν ὁ Χριστὸς, λέγων· *Ὅταν νηστεύῃς, ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, τὰ ἐξ αὐτοῦ τικτόμενα κακὰ προειδώς, Ἄλλ' οὐδὲ τούτοις ἐπιτιμᾷ, οὐδὲ λέγει· Ὡ κενόδοξοι καὶ περιττοί· ἀλλὰ μετὰ ἐπιεικειᾶς αὐτοῖς ἀπάσης διαλέγεται, λέγων·*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaëum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 440, ln 24

ραπεῦσαι ἐκείνους, καὶ μυρίους ἐκίνησε τρόπους ἰατρείας, καὶ δι' ὧν ἔμπροσθεν ἐποίησε, καὶ δι' ὧν εἶπεν· ἐπειδὴ δὲ ἀνίατα λοιπὸν ἐνόσουν, ἐπὶ τὸ ἔργον ἐχώρησε. *Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἐκτεινον τὴν χειρὰ σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιής, ὡς ἡ ἄλλη.* Τί οὖν ἐκεῖνοι; Ἐξέρχονται, φησὶ, καὶ συμβουλεύονται, ἵνα ἀνέλωσιν αὐτόν. *Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι, φησὶν, ἐξελθόντες συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Οὐδὲν ἀδικηθέντες ἀνελεῖν ἐπεχείρουν.*

β'. Τοσοῦτον ἡ **βασκανία** κακόν. Οὐδὲ γὰρ τοῖς ἄλλοτρίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς οἰκείοις ἀεὶ πολεμεῖ. Ὁ δὲ Μάρκος φησὶν, ὅτι μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν τοῦτο ἐβουλεύσαντο. Τί οὖν ὁ ἡμερος καὶ πρᾶος; Ἀνεχώρησε ταῦτα μαθὼν. *Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, ἀνεχώρησε, φησὶν, ἐκεῖθεν.* Ποῦ τοίνυν εἰσὶν οἱ λέγοντες, ὅτι σημεῖα γίνεσθαι ἔδει; Διὰ γὰρ τούτων ἔδειξεν, ὅτι ἡ ἀγνώμων ψυχὴ οὐδὲ ἐντεῦθεν πείθεται,

καὶ ἐδήλωσεν ὅτι καὶ τοῖς μαθηταῖς εἰκῆ ἐνεκάλουν.
Ἐκεῖνο μέντοι παρατηρεῖν χρῆ, ὅτι μάλιστα πρὸς τὰς
τῶν πλησίον ἀγριαίνουσιν εὐεργεσίας·

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 57, pg 442, ln 13

τοῦτο ἤνεγκαν· οὕτως, ὅπερ ἔφθην εἰπὼν, ἀεὶ ταῖς τῶν
πλησίον δάκνονται εὐεργεσίαις, καὶ οὐδὲν αὐτοὺς οὕτω
λυπεῖ ὡς ἡ τῶν ἀνθρώπων σωτηρία. Καίτοι καὶ ἀνεχώ-
ρησε, καὶ λωφῆσαι ἔδωκε τῷ πάθει· ἀλλὰ πάλιν ἀν-
ῆπτετο τὸ κακὸν, ἐπειδὴ πάλιν εὐεργεσία ἐγένετο· καὶ
μᾶλλον τοῦ δαίμονος ἠγανάκτουν. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ καὶ
ἐξίστατο τοῦ σώματος, καὶ ἀνεχώρει, καὶ ἐδραπέτευε,
μηδὲν φθεγγόμενος· οὗτοι δὲ νῦν μὲν ἀνελεῖν ἐπεχείρουν,
νῦν δὲ διαβάλλειν. Ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνο οὐ προεχώρει,
τὴν δόξαν ἠθέλον βλάψαι. Τοιοῦτον ἡ **βασκανία**, ἧς
οὐκ ἂν γένοιτο κακία χείρων. Ὁ μὲν γὰρ μοιχὸς κἂν
ἠδονὴν καρποῦται τινα, καὶ ἐν βραχεῖ χρόνῳ τὴν ἀμαρ-
τίαν ἀπαρτίζει τὴν ἑαυτοῦ· ὁ δὲ βάσκανος πρὸ τοῦ φθο-
νουμένου ἑαυτὸν κολάζει καὶ τιμωρεῖται, καὶ οὐδέποτε
παύεται τῆς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἐν τῷ πράττειν αὐτὴν ἐστι
διηνεκῶς. Καθάπερ γὰρ χοῖρος βορβόρῳ, καὶ δαίμονες
βλάβη τῇ ἡμετέρα· οὕτω καὶ οὗτος τοῖς τοῦ πλησίον
χαίρει κακοῖς· κἂν γένηται τι ἀηδὲς,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 57, pg 442, ln 44

ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν· οἱ δὲ βάσκανοι ἔνδον ὄντες, ἐξῆλ-
θον. *Οἱ γὰρ υἱοὶ τῆς βασιλείας*, φησὶν, *ἔξω βληθή-
σονται*. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν τῆς ἐν χερσὶν ἀπαλλαγέντες πο-
νηρίας, ὧν οὐδέποτε προσεδόκησαν ἐπέτυχον· οὗτοι δὲ
καὶ ἃ εἶχον ἀγαθὰ ἀπώλεσαν· καὶ μάλα εἰκότως. Τοῦτο
γὰρ διάβολον ἐξ ἀνθρώπου ποιεῖ· τοῦτο δαίμονα ἀγριον
ἀπεργάζεται. Οὕτως ὁ πρῶτος φόνος ἐγένετο· οὕτως ἡ
φύσις ἠγνοήθη· οὕτως ἡ γῆ ἐμολύνθη· οὕτω μετὰ ταῦτα
τὸ στόμα ἀνοίξασα ζῶντας ὑπεδέξατο καὶ ἀπώλεσε τοὺς
περὶ Δαθὰν καὶ Κορὲ καὶ Ἀβειρῶν, καὶ τὸν δῆμον ἐκεῖ-
νον ἅπαντα. Ἀλλὰ τὸ μὲν κατηγορεῖν **βασκανίας** εἶποι
τις ἂν ῥᾶδιον εἶναι· δεῖ δὲ σκοπεῖν καὶ ὅπως ἀπαλλα-

γήσονται τοῦ νοσήματος. Πῶς οὖν ἀπαλλαγησόμεθα τῆς
πονηρίας ταύτης; Ἄν ἐννοήσωμεν, ὅτι ὡσπερ τῷ πε-
πορνευκότι οὐ θέμις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὕτως
οὐδὲ τῷ βασκαίνοντι· καὶ πολλῶ μᾶλλον τούτῳ ἢ ἐκείνῳ.
Νῦν μὲν γὰρ καὶ ἀδιάφορον εἶναι δοκεῖ· διὸ καὶ ἡμέλη-
ται· ἂν δὲ φανερόν γένηται πονηρὸν ὄν, ἀποστησόμεθα
ῥαδίως. Κλαῦσον τοίνυν καὶ στενάξον· θρήνησον καὶ πα-
ρακάλεσον τὸν Θεόν. Μάθε ὡς περὶ ἀμαρτήματος χαλε-
ποῦ διακεῖσθαι καὶ μετανοεῖν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaicum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 443, ln 1

γήσονται τοῦ νοσήματος. Πῶς οὖν ἀπαλλαγησόμεθα τῆς
πονηρίας ταύτης; Ἄν ἐννοήσωμεν, ὅτι ὡσπερ τῷ πε-
πορνευκότι οὐ θέμις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὕτως
οὐδὲ τῷ βασκαίνοντι· καὶ πολλῶ μᾶλλον τούτῳ ἢ ἐκείνῳ.
Νῦν μὲν γὰρ καὶ ἀδιάφορον εἶναι δοκεῖ· διὸ καὶ ἡμέλη-
ται· ἂν δὲ φανερόν γένηται πονηρὸν ὄν, ἀποστησόμεθα
ῥαδίως. Κλαῦσον τοίνυν καὶ στενάξον· θρήνησον καὶ πα-
ρακάλεσον τὸν Θεόν. Μάθε ὡς περὶ ἀμαρτήματος χαλε-
ποῦ διακεῖσθαι καὶ μετανοεῖν. Κἂν οὕτω διατεθῆς,
ταχέως ἀπαλλαγῆς τοῦ νοσήματος. Καὶ τίς ἀγνοεῖ,
φησὶν, ὅτι πονηρὸν ἢ **βασκανία**; Ἀγνοεῖ μὲν οὐδεὶς· οὐ
μὴν τὴν αὐτὴν περὶ πορνείας καὶ μοιχείας ἔχουσι δόξαν,
καὶ περὶ τοῦ πάθους τούτου. Πότε γοῦν ἑαυτοῦ τις κατ-
έγνω πικρῶς βασκήνας; πότε Θεὸν ἠξίωσεν ὑπὲρ τού-
του τοῦ νοσήματος, ὥστε γενέσθαι αὐτῷ ἴλεων; Οὐδεὶς
οὐδέποτε· ἀλλ' εἰ νηστεύσει καὶ πένητι δῶ μικρὸν ἀρ-
γύριον, κἂν μυριάκις βάσκανος ᾗ, οὐδὲν ἡγεῖται πε-
ποιηκέναι δεινὸν, τῷ πάντων μιαιωτέρῳ κατεχόμενος
πάθει. Πόθεν γοῦν ὁ Κάϊν τοιοῦτος ἐγένετο; πόθεν ὁ
Ἡσαῦ; πόθεν οἱ τοῦ Λάβαν παῖδες; πόθεν οἱ τοῦ Ἰα-
κώβ υἱοί; πόθεν οἱ περὶ Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaicum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 443, ln
34

δὲ βασιλεὺς γέγονε τῆς Αἰγύπτου ἀπάσης; Ὅσῳ γὰρ
ἂν φθονῆς, τοσοῦτω γίνη μειζόνων πρόξενος ἀγαθῶν
τῷ φθονουμένῳ. Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ταῦτα ἐφορῶν· καὶ
ὅταν ἴδῃ τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντα ἀδικούμενον, αὐτὸν μὲν

ἐπαίρει μᾶλλον καὶ ποιεῖ λαμπρὸν ταύτη, σὲ δὲ κολάζει. Εἰ γὰρ τοὺς ἐφηδομένους τοῖς ἐχθροῖς οὐκ ἀφήσιν ἀτιμωρητὶ παρελθεῖν, *Μὴ ἐπίχαιρε* γὰρ, φησὶν, *ἐπὶ πτώματι ἐχθρῶν σου, μὴ ποτε ἴδῃ ὁ Θεὸς, καὶ οὐ μὴ ἀρέσῃ αὐτῷ*· πολλῶ μᾶλλον τοὺς βασκαίνοντας τοῖς οὐδὲν ἠδικηκόσιν. Ἐκκόψωμεν τοίνυν τὸ πολυκέφαλον θηρίον. Καὶ γὰρ πολλὰ τὰ εἶδη τῆς **βασκανίας**. Εἰ γὰρ ὁ τὸν φιλοῦντα ἀγαπῶν οὐδὲν πλέον ἔχει τοῦ τελώνου, ὁ τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντα μισῶν ποῦ στήσεται; πῶς δὲ ἐκφεύζεται τὴν γέενναν, τῶν ἐθνικῶν χείρων γινόμενος; Διὸ καὶ σφόδρα ὀδυνῶμαι, ὅτι οἱ τοὺς ἀγγέλους, μᾶλλον δὲ τῶν ἀγγέλων τὸν Δεσπότην μιμεῖσθαι κελευόμενοι, τὸν διάβολον ζηλοῦμεν. Καὶ γὰρ πολλὴ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ **βασκανία** μᾶλλον δὲ ἐν ἡμῖν ἢ ἐν τοῖς ἀρχομένοις. Διὸ καὶ ἡμῖν αὐτοῖς διαλεκτέον. Τίνος γὰρ ἕνεκεν, εἰπέ μοι, βασκαίνεις τῷ πλησίον; Ὅτι τιμῆς ἀπολαύοντα βλέπεις καὶ χρηστῶν ῥημάτων; Εἶτα οὐκ ἐννοεῖς πόσον

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 57, pg 443, ln 41

ματι ἐχθρῶν σου, μὴ ποτε ἴδῃ ὁ Θεὸς, καὶ οὐ μὴ ἀρέσῃ αὐτῷ· πολλῶ μᾶλλον τοὺς βασκαίνοντας τοῖς οὐδὲν ἠδικηκόσιν. Ἐκκόψωμεν τοίνυν τὸ πολυκέφαλον θηρίον. Καὶ γὰρ πολλὰ τὰ εἶδη τῆς **βασκανίας**. Εἰ γὰρ ὁ τὸν φιλοῦντα ἀγαπῶν οὐδὲν πλέον ἔχει τοῦ τελώνου, ὁ τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντα μισῶν ποῦ στήσεται; πῶς δὲ ἐκφεύζεται τὴν γέενναν, τῶν ἐθνικῶν χείρων γινόμενος; Διὸ καὶ σφόδρα ὀδυνῶμαι, ὅτι οἱ τοὺς ἀγγέλους, μᾶλλον δὲ τῶν ἀγγέλων τὸν Δεσπότην μιμεῖσθαι κελευόμενοι, τὸν διάβολον ζηλοῦμεν. Καὶ γὰρ πολλὴ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ **βασκανία** μᾶλλον δὲ ἐν ἡμῖν ἢ ἐν τοῖς ἀρχομένοις. Διὸ καὶ ἡμῖν αὐτοῖς διαλεκτέον. Τίνος γὰρ ἕνεκεν, εἰπέ μοι, βασκαίνεις τῷ πλησίον; Ὅτι τιμῆς ἀπολαύοντα βλέπεις καὶ χρηστῶν ῥημάτων; Εἶτα οὐκ ἐννοεῖς πόσον φέρουσι κακὸν αἱ τιμαὶ τοῖς μὴ προσέχουσιν; εἰς κενοδοξίαν αἴρουσαι, εἰς τῦφον, εἰς ἀπόνοιαν, εἰς ὑπεροψίαν, ῥαθυμοτέρους ποιοῦσαι· καὶ μετὰ τούτων τῶν κακῶν καὶ μαραίνονται ῥαδίως. Τὸ γὰρ δὴ χαλεπώτατον τοῦτο, ὅτι τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ κακὰ ἀθάνατα μένει· ἡ δὲ ἡδονὴ ὁμοῦ τε ἐφάνη καὶ ἀπέπτη.

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 57, pg 463, ln 40

νῆς. Μέχρι πότε τρυφή; μέχρι πότε ἄνεσις; Οὐκ ἐνεπλήσθημεν ῥαθυμοῦντες, γελῶντες, ἀναβαλλόμενοι; Οὐ τὰ αὐτὰ πάλιν ἔσται, τράπεζα, καὶ κόρος, καὶ πολυτέλεια, καὶ χρήματα, καὶ κτήσεις, καὶ οἰκοδομαί; Καὶ τί τὸ τέλος; Θάνατος. Τί τὸ τέλος; Τέφρα καὶ κόνις καὶ σοροὶ καὶ σκώληκες. Ἐπιδειξώμεθα τοίνυν καινὴν τινα ζωὴν· ποιήσωμεν τὴν γῆν οὐρανόν· ἐντεῦθεν δεῖξωμεν Ἑλλήσιν, ὅσων εἰσὶν ἀπεστερημένοι καλῶν. Ὅταν γὰρ ἴδωσι καλῶς ἡμᾶς πολιτευομένους, τὴν ὄψιν αὐτὴν θεάσονται τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ὅταν γὰρ ἴδωσιν ἐπιεικεῖς, ὀργῆς καθαρούς, ἐπιθυμίας πονηρᾶς, **βασκανίας**, πλεονεξίας, τὰ ἄλλα πάντα κατορθοῦντας, ἐροῦσιν· Εἰ ἐνταῦθα ἄγγελοι γεγονασιν οἱ Χριστιανοὶ, τί ἔσονται μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδημίαν; εἰ ἐνθα ξένοι εἰσὶν, οὕτω λάμπουσιν, ὅταν τὴν πατρίδα αὐτῶν ἀπολάβωσιν, ἠλίκοι γενήσονται; Οὕτω καὶ ἐκεῖνοι βελτίους ἔσονται, καὶ ὁ λόγος τῆς εὐσεβείας δραμεῖται, οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ τῶν ἀποστόλων. Εἰ γὰρ δώδεκα ὄντες ἐκεῖνοι πόλεις ὀλοκλήρους καὶ χώρας ἐπέστρεψαν· εἰ πάντες γενησόμεθα διδάσκαλοι διὰ τῆς κατὰ τὸν βίον ἐπιμελείας, ἐννόησον ποῦ ἀρθήσεται τὰ ἡμέτερα. Οὐδὲ γὰρ οὕτως ἐπισπᾶται

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 57, pg 469, ln 42

δὲ πολλὴ ἢ φιλανθρωπία. ὅτι οὐχ ἔν ἀπαιτεῖ μέτρον ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρώτους ἀποδέχεται, καὶ τοὺς δευτέρους οὐκ ἐκβάλλει, καὶ τοῖς τρίτοις δίδωσι χώραν. Ταῦτα δὲ λέγει, ἵνα μὴ νομίσωσιν οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτῷ, ὅτι ἀρκεῖ ἢ ἀκρόασις εἰς σωτηρίαν. Καὶ τίνος ἔνεκεν, φησὶν, οὐχὶ καὶ τὰς ἄλλας ἔθηκε πονηρίας, οἶον, ἐπιθυμίαν σωμάτων, κενοδοξίαν; Εἰπὼν τὴν μέριμναν τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ τὴν ἀπάτην τοῦ πλούτου, ἅπαντα τέθεικε. Καὶ γὰρ καὶ κενοδοξία, καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα, τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ τῆς τοῦ πλούτου ἀπάτης ἐστίν·

οἶον, ἡδονή, καὶ γαστριμαργία, καὶ **βασκανία**, καὶ κενοδοξία, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Προσέθηκε δὲ καὶ τὴν ὁδὸν καὶ τὴν πέτραν, δεικνὺς ὅτι οὐκ ἀρκεῖ χρημάτων ἀπηλλάχθαι μόνον, ἀλλὰ δεῖ καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀσκεῖν. Τί γάρ, ἂν χρημάτων μὲν ἐλεύθερος ᾦς, ἄνανδρος δὲ καὶ μαλακός; τί δὲ, ἂν ἄνανδρος μὲν μὴ ᾦς, ῥάθυμος δὲ καὶ ὀλίγωρος περὶ τὴν ἀκρόασιν; Οὐδὲ γὰρ ἀρκεῖ μέρος ἐν πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν, ἀλλὰ δεῖ πρῶτον μὲν ἀκροάσεως ἀκριβοῦς καὶ μνήμης διηνεκοῦς, ἔπειτα ἀνδρείας, εἶτα χρημάτων ὑπεροψίας καὶ τῆς τῶν βιωτικῶν ἀπάντων ἀπαλλαγῆς. Διὰ γάρ τοι τοῦτο πρῶτον τίθησιν ἐκείνου

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 480, ln 44

Εἰ μὲν γὰρ εἶδον τὸν χόρτον χρυσὸν γινόμενον, καὶ ἐπεθύμησαν καὶ αὐτοὶ λαβεῖν τὴν δύναμιν, ὥσπερ ὁ Σίμων, καὶ ἠϋξήθη ἂν αὐτοῖς ὁ τῶν χρημάτων ἔρος· εἰ δὲ εἶδον ὡς χόρτου τοῦ χρυσοῦ πάντα καταφρονοῦντας καὶ ὑπερορῶντας, πάλαι ἂν τῆς νόσου ταύτης ἀπηλλάγησαν. Ὅρας ὅτι ὁ βίος μᾶλλον ὠφελεῖν δύναται; Βίον δὲ λέγω νῦν, οὐχὶ ἂν νηστεύσης, οὐδὲ ἂν σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσης· ἀλλ' ἐὰν χρημάτων ὑπερίδης ὡς ὑπεριδεῖν χρῆ, ἐὰν φιλοστοργήσης, ἐὰν δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, ἐὰν θυμοῦ κρατήσης, ἂν κενοδοξίαν ἐκβάλῃς, ἂν **βασκανίαν** ἀνέλῃς. Οὕτω καὶ αὐτὸς ἐπαίδευε· *Μάθετε γὰρ, φησὶν, ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ.* Οὐκ εἶπεν, Ὅτι ἐνήστευσα· καίτοιγε εἶχεν εἰπεῖν τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἀλλ' οὐ λέγε τοῦτο· ἀλλ', Ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ. Καὶ πάλιν πέμπων αὐτοὺς, οὐκ εἶπεν, ὅτι Νηστεύετε ἀλλὰ, *Πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε.* Χρημάτων μέντοι ἕνεκεν πολλὴν ἀκρίβειαν ἀπήτησε λέγων· *Μὴ κτήσησθε χρυσὸν ἢ ἄργυρον*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 549, ln 48

ἐνδεδυμένου ἱμάτια, καὶ ἐτέρων πλειόνων. *Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην.* Ἐτερος δὲ μετὰ ὀκτώ φησιν, οὐκ ἐναντιού-

μενος τούτω, ἀλλὰ καὶ σφόδρα συνάδων. Ὁ μὲν γὰρ καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐφθέγγετο, κάκεινην καθ' ἣν ἀνήγαγεν, εἶπεν· ὁ δὲ τὰς μεταξὺ τούτων μόνον. Σὺ δέ μοι σκόπει πῶς ὁ Ματθαῖος φιλοσοφεῖ, οὐκ ἀποκρυπτόμενος τοὺς ἑαυτοῦ προτιμηθέντας. Τοῦτο δὲ καὶ Ἰωάννης πολλαχοῦ ποιεῖ, τὰ ἐξάίρετα τοῦ Πέτρου ἐγκώμια μετὰ πολλῆς ἀναγράφων τῆς ἀληθείας. **Βασκα-νίας** γὰρ καὶ δόξης κενῆς πανταχοῦ καθαρὸς ἦν ὁ τῶν ἀγίων τούτων χορός.

Λαβὼν τοίνυν τοὺς κορυφαίους, *Ἀναφέρει εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ γέγονε λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ.* Διατί τούτους παραλαμβάνει μόνους; Ὅτι οὗτοι τῶν ἄλλων ἦσαν ὑπερέχοντες. Καὶ ὁ μὲν Πέτρος ἐκ τοῦ σφόδρα φιλεῖν αὐτὸν ἐδήλου τὴν ὑπεροχὴν· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκ τοῦ σφόδρα φιλεῖσθαι· καὶ Ἰάκωβος δὲ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 550, ln 41

... ἵνα τὸ μέσον καὶ ἐντεῦθεν ἴδωσι τῶν δούλων καὶ τοῦ Δεσπότη, καὶ ὅτι καλῶς ἐπηνέθη Πέτρος ὁμολογήσας αὐτὸν Υἱὸν Θεοῦ. Μετ' ἐκείνην δὲ καὶ ἑτέραν ἔστιν εἰπεῖν. Ἐπειδὴ γὰρ συνεχῶς ἐνεκάλουν αὐτῷ τὸ παραβαίνειν τὸν νόμον, καὶ βλάσφημον αὐτὸν εἶναι ἐνόμιζον, ὡς σφετεριζόμενον δόξαν οὐ προσήκουσαν αὐτῷ τὴν τοῦ Πατρὸς, καὶ ἔλεγον· *Οὗτος οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ· καὶ πάλιν, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν·* ἵνα δειχθῆ ὅτι **βασκανίας** ἀμφοτέρα τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἑκατέρων τούτων ἔστιν ἀνεύθυνος, καὶ οὔτε νόμου παράβασις τὸ γινόμενον, οὔτε δόξης σφετερισμὸς τῆς μὴ προσηκούσης τὸ λέγειν ἑαυτὸν ἴσον τῷ Πατρὶ, τοὺς ἐν ἑκατέρῳ λάμπαντας τούτων εἰς μέσον ἄγει. Καὶ γὰρ Μωϋσῆς τὸν νόμον ἔδωκε, καὶ ἠδύνατο λογίσασθαι Ἰουδαῖοι, ὅτι οὐκ ἂν περιεῖδε πατούμενον αὐτὸν, ὡς ἐνόμιζον, οὐδ' ἂν τὸν παραβαίνοντα αὐτὸν καὶ τῷ τεθεικότι πολέμιον ὄντα ἐθεράπευσεν ἄν.

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 556, ln 53

ἀθάνατον ζωὴν ἐκείνην. Τί πτωχὸς εἶ, καὶ πένης καὶ μικρολόγος, ὀλίγου τὰ μεγάλα πωλῶν, χρημάτων ἀπολυμένων, δέον βασιλείας αἰεὶ μενούσης; Τί τὸν Θεὸν ἀφείς, ἀνθρώπινα κερδαίνεις κέρδη; τί τὸν πλουτοῦντα παραδραμῶν, τὸν οὐκ ἔχοντα ἐνοχλεῖς, καὶ τὸν ἀποδιδόντα καταλιπὼν, τῷ ἀγνωμονοῦντι συμβάλλεις; Ἐκεῖνος ἐπιθυμεῖ ἀποδοῦναι· οὗτος δὲ καὶ δυσχεραίνει ἀποδιδούς. Οὗτος μὲν ἐκατοστὴν ἀποδίδωσιν· ἐκεῖνος δὲ ἑκατονταπλασίονα, καὶ ζωὴν αἰώνιον. Οὗτος μετὰ ὑβρεῶν καὶ λοιδοριῶν· ἐκεῖνος μετὰ ἐπαίνων καὶ εὐφημίας. Οὗτός σοι **βασκανίαν** ἐγείρει· ἐκεῖνος δὲ καὶ στεφάνους σοι πλέκει. Οὗτος μὲν ἐνταῦθα· ἐκεῖνος δὲ καὶ ἐκεῖ καὶ ἐνταῦθα. Ἄρ' οὖν οὐκ ἐσχάτης ταῦτα ἀνοίας. τὸ μηδὲ εἰδέναι κερδαίνειν; Πόσοι καὶ τὸ κεφάλαιον ἀπώλεσαν διὰ τόκους; πόσοι κινδύνοις περιέπεσον διὰ τόκους; πόσοι καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἑτέρους πενία περιέβαλον ἐσχάτη διὰ τὴν ἄφατον πλεονεξίαν;

ζ'. Μὴ γάρ μοι τοῦτο εἴπῃς, ὅτι ἡδεται λαμβάνων, καὶ χάριν ἔχει τοῦ δανείσματος. Τοῦτο γὰρ διὰ τὴν σὴν ὠμότητα γίνεται. Ἐπεὶ καὶ ὁ Ἀβραάμ τὴν γυναῖκα ἐκδιδούς τοῖς βαρβάροις, αὐτὸς κατεσκεύαζεν εὐπα

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 569, ln 15

σῶν. Τὸ παιδίον κἂν ὑβρίζηται, κἂν τύπτηται, κἂν τιμᾶται, κἂν δοξάζεται, οὔτε ἐκεῖθεν δυσχεραίνει καὶ βασκαίνει, οὔτε ἐντεῦθεν ἐπαίρεται.

γ'. Εἶδες πῶς πάλιν ἡμᾶς πρὸς τὰ φυσικὰ κατορθώματα ἐκκαλεῖται, δεικνὺς ὅτι ἐκ προαιρέσεως ταῦτα κατορθοῦν δυνατόν, καὶ τὴν πονηρὰν Μανιχαίων ἐπιστομίζει λύτταν; Εἰ γὰρ πονηρὸν ἡ φύσις, τίνας ἔνεκεν ἐκεῖθεν τῆς φιλοσοφίας τὰ παραδείγματα ἔλκει; Παιδίον δέ μοι δοκεῖ σφόδρα παιδίον ἐν τῷ μέσῳ στήσαι, τῶν παθῶν ἀπάντων τούτων ἀπηλλαγμένον. Τὸ γὰρ τοιοῦτον παιδίον καὶ ἀπονοίας, καὶ δοξομανίας, καὶ **βασκανίας**, καὶ φιλονεικίας, καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἀπήλλακται παθῶν, καὶ πολλὰς ἔχον τὰς ἀρετὰς, ἀφέλειαν, τα-

πεινοφροσύνην, ἀπραγμοσύνην, ἐπ' οὐδενὶ τούτων ἐπαίρεται· ὅπερ διπλῆς ἐστὶ φιλοσοφίας, τὸ κεκτῆσθαι ταῦτα, καὶ μὴ φυσαῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς. Διόπερ αὐτὸ παρήγαγε, καὶ ἔστησεν ἐν τῷ μέσῳ· καὶ οὐ μέχρι τούτου μόνον τὸν λόγον κατέκλεισεν, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω προάγει τὴν παραίνεσιν ταύτην, λέγων· *Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 571, ln 57

καὶ οὗτος, φησὶ, τὸν δεσπότην. Καὶ ποῦ ἴσον ἓνα καὶ πολλοὺς ἔχειν τοὺς δεδιττομένους αὐτόν; Μᾶλλον δὲ εἴ τις ἀκριβῶς ἐξετάσειεν, οὐδὲ ἓνα εὐρήσει. Πῶς καὶ τίνι τρόπῳ; Ἐκεῖνος μὲν οὐδένα ἔχει τὸν ἐπιθυμοῦντα αὐτὸν ἐκβαλεῖν τῆς δουλείας ταύτης, καὶ εἰσαγαγεῖν ἑαυτὸν, ὅθεν οὐδὲ τὸν ἐπιβουλεύοντα ἐν τούτοις ἔχει· οὗτοι δὲ οὐδὲ ἑτέραν σπουδὴν ἔχουσιν, ἀλλ' ἢ τὸ διασαλεῦσαι τὸν εὐδοκιμώτερον καὶ μᾶλλον ἀγαπώμενον παρὰ τῷ κρατοῦντι. Διὸ καὶ πάντας ἀνάγκη κολακεύειν, τοὺς μείζους, τοὺς ὁμοτίμους, τοὺς φίλους. Ἐνθα γὰρ **βασκανία** καὶ δόξης ἔρωσ, οὐδὲ φιλίας εἰλικρινοῦς ἐστὶν ἰσχὺς. Ὡσπερ γὰρ οἱ ὁμότεχνοι φιλεῖν ἀλλήλους οὐκ ἂν δύναιντο ἀκριβῶς καὶ γνησίως, οὕτω καὶ οἱ ὁμοτίμοι καὶ τῶν αὐτῶν ἐρῶντες ἐν τοῖς βιωτικοῖς. Ὅθεν καὶ ὁ πόλεμος ἔνδον πολὺς. Εἶδες δεσποτῶν ἔσμον, καὶ δεσποτῶν χαλεπῶν; Βούλει καὶ ἕτερον ἐπιδείξω τούτου χαλεπώτερον; Οἱ μετ' αὐτὸν ἅπαντες πρὸ αὐτοῦ γενέσθαι σπεύδουσιν, οἱ πρὸ αὐτοῦ κωλύσαι γενέσθαι πλησίον καὶ παραδραμεῖν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 595, ln 35

ΟΜΙΛΙΑ ΕΒ΄.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους

τούτους, μετῆρην ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

α'. Συνεχῶς τὴν Ἰουδαίαν ἀφείξαι διὰ τὴν **βασκανίαν** τὴν ἐκείνων, νῦν ἐπιχωριάζει λοιπὸν, ἐπειδὴ τὸ πάθος ἐγγὺς ἔμελλεν εἶναι· οὐ μὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τέως ἄνεισιν, ἀλλ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας. Καὶ ἐλθόντι ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, καὶ Ἐθεράπευσεν αὐτούς. Οὔτε τῆ τῶν λόγων διδασκαλία διηνεκῶς ἐνδιατρίβει, οὔτε τῆ τῶν σημείων θαυματουργία· ἀλλὰ νῦν μὲν τοῦτο, νῦν δὲ ἐκεῖνο ποιεῖ, ποικίλλων τὴν σωτηρίαν τῶν προσεδρευόντων καὶ ἐπομένων, ὥστε ἀπὸ μὲν τῶν σημείων ἀξιόπιστος, ἐν οἷς ἔλεγε, φανῆναι διδάσκαλος, ἀπὸ δὲ τῆς τῶν λόγων διδασκαλίας ἐπιτεῖναι τὸ

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 596, ln 44

θρόπῳ ἀπολύσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; Ὡ τῆς ἀνοίας! Ὡροντο ἐπιστομίζειν αὐτὸν διὰ τῶν ζητημάτων, καίτοιγε ἤδη λαβόντες αὐτοῦ τεκμήριον τῆς δυνάμεως ταύτης. Ὅτε γοῦν περὶ τοῦ σαββάτου πολλὰ διελέχθησαν, ὅτε εἶπον, ὅτι *Βλασφημεῖ*, ὅτε εἶπον, ὅτι *Δαιμόνιον ἔχει*, ὅτε τοῖς μαθηταῖς ἐπετίμησαν διὰ τῶν σπορίμων βαδίζουσιν, ὅτε περὶ ἀνίπτων διελέχθησαν χειρῶν, πανταχοῦ ἀπορράψας αὐτῶν τὰ στόματα, καὶ τὴν ἀναίσχυντον ἐμφράξας γλῶτταν, οὕτω παρέπεμψεν. Ἄλλ' ὅμως οὐδὲ οὕτως ἀφίσταται. Τοιοῦτον γὰρ ἢ πονηρία, τοιοῦτον ἢ **βασκανία**, ἀναίσχυντον καὶ ἰταμόν· κἂν μυριάκις ἐπιστομισθῇ, μυριάκις ἐφίσταται πάλιν.

Σὺ δέ μοι σκόπει καὶ τὴν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐρωτήσεως κακουργίαν. Οὐδὲ γὰρ εἶπον αὐτῷ· Ἐκέλευσας μὴ ἀφιέναι γυναῖκα· καὶ γὰρ ἤδη ἦν περὶ τοῦ νόμου τούτου διαλεχθεῖς· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐμνημόνευσαν ἐκείνων τῶν ῥημάτων, ἀλλ' ὠρμήθησαν μὲν ἐκεῖθεν, οἰόμενοι δὲ μείζονα ποιεῖν τὴν ἐνέδραν, καὶ βουλόμενοι εἰς ἀντινομίας ἀνάγκην αὐτὸν ἐμβαλεῖν, οὐ λέγουσι, Διατί ἐνομο

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 602, ln 3

ἀλλ' ὅμως ἀφῆκε σῶον ἀπελθεῖν. Καίτοι ὁ μὲν μετὰ

πάσης αὐτὸν τῆς στρατιᾶς ἐδίωκεν, ὁ δὲ μετὰ ὀλίγων φυγάδων ἀπεγνωσμένων ἦν, ἀλώμενος καὶ τόπους ἐκ τόπων ἀμείβων· ἀλλ' ὅμως ὁ φυγάς τοῦ βασιλέως περιεγένετο· ἐπειδὴ ὁ μὲν μετὰ ἀπλότητος, ὁ δὲ μετὰ πονηρίας παρετάττετο. Τί γὰρ ἂν γένοιτο πονηρότερον ἐκείνου, ὃς τὸν αὐτῷ στρατηγοῦντα, καὶ τοὺς πολέμους ἅπαντας κατορθοῦντα, καὶ τῆς νίκης καὶ τῶν τροπαίων τοὺς μὲν πόνους ὑπομένοντα, τοὺς δὲ στεφάνους ἐκείνῳ κομίζοντα ἀνελεῖν ἐπεχείρει;

ε'. Τοιοῦτον γὰρ ἡ **βασκανία**· ἀεὶ τοῖς οἰκείοις ἐπιβουλεύει καλοῖς, καὶ τὸν ἔχοντα αὐτὴν τήκει, καὶ μυρίαὶς περιβάλλει συμφοραῖς. Καὶ ὁ δεῖλαιος γοῦν ἐκεῖνος, ἕως ὅτε ὁ Δαυὶδ ἀπέστη, οὐκ ἔρρηξε τὴν φωνὴν ἐκείνην τὴν ἐλεεινὴν, ὀλοφυρόμενος καὶ λέγων· *Θλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοί, καὶ Κύριος ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ*. Ἔως ὅτε ἐχωρίσθη τοῦ Δαυὶδ, οὐκ ἔπεσεν ἐν πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ ἐν δόξῃ ἦν· καὶ γὰρ εἰς τὸν βασιλέα τοῦ στρατηγοῦ διέβαινεν ἡ δόξα. Οὐδὲ γὰρ τυραννικὸς ἦν ὁ ἀνὴρ, οὐδὲ θρόνου ἐκβαλεῖν ἐπεχείρει, ἀλλ' αὐτῷ πάντα κατώρθου, καὶ σφόδρα περὶ

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 612, ln 48

τον ποιῆσαι σαφές, καὶ τότε ἐκεῖνο διαλύσομεν. Ἀμπελῶνα μὲν, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Θεοῦ φησιν εἶναι, καὶ τὰς ἐντολάς· χρόνον δὲ τῆς ἐργασίας, τὸν παρόντα βίον· ἐργάτας δὲ, τοὺς διαφόρως καλουμένους ἐπὶ τὰ προστάγματα· πρῶτ' δὲ καὶ περὶ τρίτην καὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην καὶ ἐνδεκάτην ὥραν, τοὺς ἐν διαφόροις ἡλικίαις προσελθόντας καὶ εὐδοκιμήσαντας. Ἀλλὰ τὸ ζητούμενον ἐκεῖνό ἐστιν, εἰ λαμπρῶς εὐδοκιμηκότες οἱ πρῶτοι, καὶ ἀρέσαντες τῷ Θεῷ, καὶ δι' ὅλης ἡμέρας λάμψαντες ἀπὸ τῶν πόνων, τῷ ἐσχάτῳ τῆς κακίας κατέχονται πάθει, **βασκανία** καὶ φθόνῳ. Ἰδόντες γὰρ αὐτοὺς τῶν αὐτῶν ἀπολελαυκότας, φασίν· *Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα*· Καὶ ταῦτα μηδὲν μέλλοντες ζημιοῦσθαι, μηδὲ εἰς τὸν ἑαυτῶν ἐλαττοῦσθαι μισθὸν, ἐδυσχέραινον καὶ ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς· ὁ **φθόνου**

καὶ **βασκανίας** ἦν. Καὶ τὸ ἔτι πλέον, ὅτι καὶ ὁ οἰκοδεσπότης ὑπὲρ αὐτῶν δικαιολογούμενος, καὶ πρὸς τὸν εἰρηκότα ταῦτα ἀπολογούμενος, πονηρίας αὐτὸν κρίνει καὶ **βασκανίας** ἐσχάτης, λέγων· *Οὐχὶ δηναρίου συνεφώ*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 612, ln 55

ἐκεῖνό ἐστιν, εἰ λαμπρῶς εὐδοκιμηκότες οἱ πρῶτοι, καὶ ἀρέσαντες τῷ Θεῷ, καὶ δι' ὅλης ἡμέρας λάμπαντες ἀπὸ τῶν πόνων, τῷ ἐσχάτῳ τῆς κακίας κατέχονται πάθει, **βασκανία** καὶ φθόνῳ. Ἰδόντες γὰρ αὐτοὺς τῶν αὐτῶν ἀπολελαυκότας, φασίν· *Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα;* Καὶ ταῦτα μηδὲν μέλλοντες ζημιοῦσθαι, μηδὲ εἰς τὸν ἑαυτῶν ἐλαττοῦσθαι μισθὸν, ἐδυσχέραινον καὶ ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς· ὁ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἦν. Καὶ τὸ ἔτι πλέον, ὅτι καὶ ὁ οἰκοδεσπότης ὑπὲρ αὐτῶν δικαιολογούμενος, καὶ πρὸς τὸν εἰρηκότα ταῦτα ἀπολογούμενος, πονηρίας αὐτὸν κρίνει καὶ **βασκανίας** ἐσχάτης, λέγων· *Οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; Ἄρον τὸ σὸν, καὶ ὑπάγε· θέλω δὲ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. Εἰ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι; Τί οὖν ἐστὶ τὸ κατασκευαζόμενον ἐκ τούτων; Καὶ γὰρ καὶ ἐφ' ἐτέρων παραβολῶν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐστὶν ἰδεῖν. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς ὁ εὐδόκιμος αὐτὸ τοῦτο εἰσάγεται πεπονθῶς, ὅτε εἶδε τὸν ἄσῳτον ἀδελφὸν πολλῆς ἀπολαύσαντα τιμῆς, καὶ πλείονος*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaeum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 612, ln 58

θει, **βασκανία** καὶ φθόνῳ. Ἰδόντες γὰρ αὐτοὺς τῶν αὐτῶν ἀπολελαυκότας, φασίν· *Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα;* Καὶ ταῦτα μηδὲν μέλλοντες ζημιῶσθαι, μηδὲ εἰς τὸν ἑαυτῶν ἐλαττωῦσθαι μισθόν, ἐδυσχέρανον καὶ ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς· ὁ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἦν. Καὶ τὸ ἔτι πλέον, ὅτι καὶ ὁ οἰκοδεσπότης ὑπὲρ αὐτῶν δικαιολογούμενος, καὶ πρὸς τὸν εἰρηκότα ταῦτα ἀπολογούμενος, πονηρίας αὐτὸν κρίνει καὶ **βασκανίας** ἐσχάτης, λέγων· *Οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; Ἄρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε· θέλω δὲ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. Εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Τί οὖν ἐστὶ τὸ κατασκευαζόμενον ἐκ τούτων; Καὶ γὰρ καὶ ἐφ' ἐτέρων παραβολῶν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔστιν ἰδεῖν. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς ὁ εὐδόκιμος αὐτὸ τοῦτο εἰσάγεται πεπονθῶς, ὅτε εἶδε τὸν ἄσωτον ἀδελφὸν πολλῆς ἀπολαύσαντα τιμῆς, καὶ πλείονος ἢ αὐτός. Ὡσπερ γὰρ οὗτοι πλείονος ἀπέλαυσαν τῷ πρῶτοι λαβεῖν, οὕτω καὶ ἐκεῖνος μειζόνως τῇ περιουσίᾳ τῶν δεδομένων ἐτιμᾶτο· καὶ ταῦτα αὐτὸς μαρτυρεῖ ὁ*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 613, ln 11

πονηρός ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Τί οὖν ἐστὶ τὸ κατασκευαζόμενον ἐκ τούτων; Καὶ γὰρ καὶ ἐφ' ἐτέρων παραβολῶν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔστιν ἰδεῖν. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς ὁ εὐδόκιμος αὐτὸ τοῦτο εἰσάγεται πεπονθῶς, ὅτε εἶδε τὸν ἄσωτον ἀδελφὸν πολλῆς ἀπολαύσαντα τιμῆς, καὶ πλείονος ἢ αὐτός. Ὡσπερ γὰρ οὗτοι πλείονος ἀπέλαυσαν τῷ πρῶτοι λαβεῖν, οὕτω καὶ ἐκεῖνος μειζόνως τῇ περιουσίᾳ τῶν δεδομένων ἐτιμᾶτο· καὶ ταῦτα αὐτὸς μαρτυρεῖ ὁ εὐδόκιμος. Τί οὖν ἔστιν εἰπεῖν; Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς τοιαῦτα δικαιολογούμενος ἢ ἐγκαλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ἄπαγε· **φθόνου** γὰρ καὶ **βασκανίας** τὸ χωρίον ἐκεῖνο καθαρὸν. Εἰ γὰρ ἐνταῦθα ὄντες οἱ ἅγιοι καὶ τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν διδόασι, πολλῶ

μᾶλλον ὀρῶντες ἐκεῖ τούτων ἀπολαύοντας χαίρουσι, καὶ οἰκεῖα νομίζουσιν εἶναι ἀγαθὰ. Τίνος οὖν ἕνεκεν οὕτως ἐσχημάτισε τὸν λόγον; Παραβολὴ τὸ λεγόμενον ἦν· διόπερ οὐδὲ χρὴ πάντα τὰ ἐν ταῖς παραβολαῖς κατὰ λέξιν περιεργάζεσθαι, ἀλλὰ τὸν σκοπὸν μαθόντας, δι' ὃν συνετέθη, τοῦτον δρέπεσθαι, καὶ μηδὲν πολυπραγμονεῖν περαιτέρω. Τίνος οὖν ἕνεκεν οὕτω συνετέθη αὕτη ἢ παραβολή, καὶ τί κατασκευάσαι βούλεται;

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaеum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 624, ln 16

Οἶδεν οὗτος ὅσον ἄνθρωπος, καὶ ὅτι μέγα ἄνθρωπος, καὶ ὅτι πάντων ἐστὶν ἔσχατος, καὶ διὰ τοῦτο ἦς ἂν ἀπολαύση τιμῆς, μέγα τοῦτο τίθεται. Ὡστε οὗτος μὲν ἑαυτῷ ἀκολουθεῖ, καὶ ἔστιν ὑψηλός, καὶ τὴν ψῆφον οὐ μετατίθησιν· οὓς γὰρ ἠγεῖται μεγάλους, καὶ τὰς παρὰ τούτων τιμὰς μεγάλας εἶναι νομίζει, κἂν μικραὶ τύχῳσιν οὔσαι, ἐπειδὴ μεγάλους ἐκείνους ἠγεῖται. Ὁ δὲ ἀλαζῶν τοὺς μὲν τιμῶντας οὐδὲν εἶναι νομίζει, τὰς δὲ παρ' αὐτῶν τιμὰς μεγάλας εἶναι ψηφίζει. Πάλιν ὁ ταπεινὸς ὑπ' οὐδενὸς ἀλίσκεται πάθους· οὐκ ὀργή τούτῳ διενόησαι δυνήσεται, οὐ δόξης ἔρωσ, οὐ **βασκανία**, οὐ ζηλοτυπία· τῆς δὲ τούτων ἀπηλλαγμένης ψυχῆς τί γένοιτ' ἂν ὑψηλότερον; Ὁ δὲ ἀλαζῶν ἅπασιν τούτοις κατέχεται, καθάπερ τις σκώληξ ἐγκαλινδούμενος βορβόρῳ· καὶ γὰρ καὶ **ζηλοτυπία** καὶ **βασκανία** καὶ θυμὸς αἰετὴν ἐκείνου διενόησεν ψυχὴν. Τίς οὖν ὑψηλός; ὁ τῶν παθῶν ἀνώτερος, ἢ ὁ δοῦλος αὐτῶν; ὁ τρέμων αὐτὰ καὶ δεδοικώς, ἢ ὁ ἀχείρωτος καὶ οὐδαμῶς ὑπ' αὐτῶν ἀλίσκόμενος; Ποῖον ὄρνιν ὑψηλότερον πέτεσθαι φαίημεν ἄν; τὸν τῶν χειρῶν καὶ τῶν καλάμων τοῦ θηρατοῦ ὑψηλότερον ὄντα, ἢ τὸν μηδὲ καλάμου ἀφιέντα δεηθῆναι τὸν

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaеum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 624, ln 20

μετατίθησιν· οὓς γὰρ ἠγεῖται μεγάλους, καὶ τὰς παρὰ τούτων τιμὰς μεγάλας εἶναι νομίζει, κἂν μικραὶ τύχῳσιν οὔσαι, ἐπειδὴ μεγάλους ἐκείνους ἠγεῖται. Ὁ δὲ ἀλαζῶν τοὺς μὲν τιμῶντας οὐδὲν εἶναι νομίζει, τὰς δὲ παρ'

αὐτῶν τιμὰς μεγάλας εἶναι ψηφίζεται. Πάλιν ὁ ταπεινὸς ὑπ' οὐδενὸς ἀλίσκεται πάθους· οὐκ ὀργή τούτῳ διεν-
οχλήσαι δυνήσεται, οὐ δόξης ἔρωσ, οὐ **βασκανία**, οὐ ζηλο-
τυπία· τῆς δὲ τούτων ἀπηλλαγμένης ψυχῆς τί γένοιτ'
ἂν ὑψηλότερον; Ὁ δὲ ἀλαζῶν ἅπασι τούτοις κατέχεται,
καθάπερ τις σκώληξ ἐγκαλινδούμενος βορβόρῳ· καὶ
γὰρ καὶ **ζηλοτυπία** καὶ **βασκανία** καὶ θυμὸς ἀεὶ τὴν
ἐκείνου διενοχλεῖ ψυχὴν. Τίς οὖν ὑψηλός; ὁ τῶν παθῶν
ἀνώτερος, ἢ ὁ δοῦλος αὐτῶν; ὁ τρέμων αὐτὰ καὶ δεδοι-
κῶς, ἢ ὁ ἀχείρωτος καὶ οὐδαμῶς ὑπ' αὐτῶν ἀλίσκόμε-
νος; Ποῖον ὄρνιν ὑψηλότερον πέτεσθαι φαίμεν ἄν;
τὸν τῶν χειρῶν καὶ τῶν καλάμων τοῦ θηρατοῦ ὑψηλό-
τερον ὄντα, ἢ τὸν μηδὲ καλάμου ἀφιέντα δεηθῆναι τὸν
θηρατὴν, ἐκ τοῦ χαμαὶ πέτεσθαι, καὶ μὴ δύνασθαι με-
τεωρίζεσθαι ποτε; Οὐκοῦν τοιοῦτος ὁ ἀπονενοημένος
ἐστί· καὶ γὰρ ἐκάστη παγὶς εὐκόλως αὐτὸν αἰρεῖ, ἅτε
χαμαὶ ἔρποντα.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 640, ln 2

ἀντίδοσις καὶ ὑστέρα καὶ ἄπειρος, ἵνα μετὰ ἀδείας ἀνα-
παύῃ λοιπὸν, μηδὲν προσδοκῶν ἀηδές. Οὐ γὰρ ἔστι
μεταβολὴν δεῖσαι λοιπὸν, οὐδὲ ἔκπτωσιν, καθάπερ ἐν-
ταῦθα. Ποῖα οὖν ταῦτα ἀγαθὰ, τὰ μήτε ἀσφαλῆ, καὶ
βραχέα καὶ πῆλινα, καὶ πρὶν ἢ φανῆναι ἀφανιζόμενα,
καὶ μετὰ πολλῶν κτώμενα πόνων; Ποῖα δὲ ἐκείνων
ἀγαθὰ ἴσα, τῶν ἀκινήτων, τῶν ἀγηράτων, τῶν μηδένα
μόχθον ἐχόντων, τῶν καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν ἀγώνων
τοὺς στεφάνους σοι κομιζόντων; Ὁ γὰρ χρημάτων
καταφρονῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἤδη λαμβάνει τὸν μισθὸν,
φροντίδος ἀπαλλαττόμενος, **βασκανίας**, συκοφαντίας,
ἐπιβουλῆς, **φθόνου**. Ὁ σώφρων, καὶ κοσμίως ζῶν, καὶ
πρὸ τῆς ἐντεῦθεν ἀποδημίας στεφανοῦται καὶ τρυφᾷ,
ἀσχημοσύνης, γέλωτος, κινδύνων κατηγορίας, τῶν ἄλλων
ἀπάντων ἀπαλλαττόμενος δεινῶν. Τὰ ἄλλα πάντα
ὁμοίως τῆς ἀρετῆς μέρη ἐντεῦθεν ἤδη ἡμῖν δίδωσι τὴν
ἀμοιβήν. Ἴν' οὖν καὶ τῶν παρόντων καὶ τῶν μελλόντων
ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν, φύγωμεν κακίαν καὶ ἐλώμεθα
ἀρετὴν. Οὕτω γὰρ καὶ ἐνταῦθα τρυφήσομεν, καὶ τῶν
μελλόντων ἐπιτευξόμεθα στεφάνων· ὧν γένοιτο πάντας
ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaеum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 643, ln 49

τέως, τῷ συνειδότι ταῦτα ἀφέντες τῶν ἐαλωκότων, φέρε περὶ τοῦ τῶν πολλῶν διαλεχθῶμεν βίου· καὶ τοσοῦτον εὐρήσομεν τὸ μέσον ἑκατέρας τῆς ζωῆς ταύτης, ὅσον λιμένος καὶ πελάγους συνεχῶς ἀνέμοις διακοπτομένου τὸ διάφορον. Σκόπει δὲ ἀπὸ τῶν καταγωγίων εὐθέως τὰ προοίμια τῆς εὐημερίας. Ἀγορὰς γὰρ καὶ πόλεις καὶ τοὺς ἐν μέσῳ φυγόντες θορύβους, τὸν ἐν ὄρεσι βίον εἶλοντο, τὸν οὐδὲν ἔχοντα κοινὸν πρὸς τὰ παρόντα, τὸν οὐδὲν ἀνθρώπινον ὑπομένοντα, οὐ λύπην βιωτικὴν, οὐκ ὀδύνην, οὐ φροντίδα τοσαύτην, οὐ κινδύνους, οὐκ ἐπιβουλὰς, οὐ **βασκανίαν** , οὐ ζηλοτυπίαν, οὐκ ἔρωτας ἀτόπους, οὐκ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν. Ἐντεῦθεν ἤδη τὰ τῆς βασιλείας μελετῶσι, νάπαις ὀμιλοῦντες καὶ ὄρεσι καὶ πηγαῖς, καὶ ἡσυχίᾳ καὶ ἡρεμίᾳ πολλῇ, καὶ πρὸ τούτων ἀπάντων τῷ Θεῷ. Καὶ παντὸς μὲν θορύβου τὸ δωμάτιον αὐτοῖς καθαρὸν, παντὸς δὲ πάθους ἢ ψυχῆ καὶ νοσήματος ἐλευθέρα, λεπτὴ καὶ κούφη, καὶ τοῦ λεπτοτάτου ἀέρος σφόδρα καθαρωτέρα. Ἔργον δὲ αὐτοῖς, ὅπερ ἦν καὶ τῷ Ἀδὰμ παρὰ τὴν ἀρχὴν καὶ πρὸ τῆς ἀμαρτίας, ὅτε τὴν δόξαν ἡμφιεσμένος ἦν, καὶ τῷ Θεῷ μετὰ παρρησίας ὠμίλει, καὶ τὸ χωρίον ἐκεῖνο τὸ

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaеum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 660, ln 36

τὰς ἐπιθυμίας ἐκεῖ, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων σφοδροτέρους ἔρωτας· τοὺς τῶν ἀφροδισίων λέγω. Καὶ γὰρ καὶ τούτους ὄψει πάντας ἐρρίμμενους μετὰ τῶν ἵππων, μετὰ τῶν σκευοφόρων. Σκευοφόρος γὰρ καὶ ὄπλον καὶ ἵππος αἰσχυρᾶς πράξεως ρῆμά ἐστιν αἰσχυρόν. Ἄλλ' ὄψει ἵππον ὁμοῦ καὶ ἀναβάτην τοιοῦτον, καὶ ὄπλα κείμενα· ἐκεῖ δὲ τοῦναντίον ἅπαν, καὶ ψυχὰς νεκρὰς ἐρρίμμενας. Οὐκ ἐπὶ τῆς τραπέζης δὲ μόνον ἢ νίκη λαμπρὰ τοῖς ἀγίοις ἐκείνοις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ἐπὶ τῶν χρημάτων, ἐπὶ τῆς δόξης, ἐπὶ τῆς **βασκανίας**, ἐπὶ τῶν νοσημάτων ἀπάντων. Ἄρα σοι οὐ δοκεῖ τοῦτο ἐκείνου τοῦ στρατοπέδου ἰσχυρότερον εἶναι, καὶ ἡ τράπεζα

βελτίων; Καὶ τίς ἀντερεῖ; Οὐδεὶς, οὐδὲ αὐτῶν ἐκείνων, καὶ σφόδρα μαινόμενος ἦ. Αὕτη μὲν γὰρ εἰς οὐρανὸν παραπέμπει, ἐκείνη δὲ εἰς γέενναν ἔλκει· ταύτην ὁ διάβολος διατάττεται, ἐκείνην δὲ ὁ Χριστός· ταύτην τρυφή νομοθετεῖ καὶ ἀκολασία, ἐκείνην δὲ φιλοσοφία καὶ σωφροσύνη· ἐνταῦθα ὁ Χριστὸς παραγίνεται, ἐκεῖ δὲ ὁ διάβολος. Ἐνθα γὰρ μέθη, διάβολος· ἐνθα αἰσχροὶ ῥήματα, ἐνθα πλησμονή, ἐκεῖ δαίμονες χορεύουσι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaеum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 662, ln 1

καὶ κατιόντας, καὶ τότε αὐτῆς ὄψει τὴν αἰσχροτήτα. Ἐκείνη μὲν γὰρ τοὺς συγγινομένους, ἅτε ἐλευθέρα οὔσα, οὐδὲν ἀφήσιν αἰσχρὸν εἰπεῖν· αὕτη δὲ οὐδὲν σεμνὸν, ἅτε πόρνη οὔσα καὶ ἠτιμωμένη. Αὕτη τὸ χρήσιμον ζητεῖ τοῦ συνόντος αὐτῆ· ἐκείνη δὲ τὸ ἐπιβλαβές. Καὶ ἡ μὲν οὐκ ἀφήσι προσκροῦσαι Θεῷ· ἡ δὲ οὐκ ἀφήσι μὴ προσκροῦσαι. Ἀπίωμεν τοίνυν πρὸς ἐκείνους. Ἐκεῖθεν εἰσόμεθα πόσοις δεσμοῖς ἐσμεν περιβεβλημένοι· ἐκεῖθεν εἰσόμεθα τράπεζαν παρατίθεσθαι μυρίων γέμουσαν ἀγαθῶν, ἡδίστην, ἀδάπανον, φροντίδος ἀπηλλαγμένην, **φθόνου** καὶ **βασκανίας** καὶ νόσου πάσης ἐλευθέραν, καὶ χρηστῆς γέμουσαν ἐλπίδος, καὶ πολλὰ τὰ τρόπαια ἔχουσαν. Οὐκ ἔστι θόρυβος ψυχῆς ἐκεῖ, οὐκ ἔστι λύπη, οὐκ ἔστιν ὀργή· πάντα γαλήνη, πάντα εἰρήνη. Μὴ γάρ μοι τὴν σιγὴν τῶν διακονούντων εἶπης ἐν ταῖς τῶν πλουσίων οἰκίαις, ἀλλὰ τὴν κραυγὴν τῶν ἀριστοποιουμένων· οὐ τὴν πρὸς ἀλλήλους λέγω (καὶ αὕτη μὲν γὰρ καταγέλαστος), ἀλλὰ τὴν ἔνδον, τὴν ἐν τῇ ψυχῇ, τὴν πολλὴν ἐπάγουσαν αἰχμαλωσίαν, τοὺς θορύβους τῶν λογισμῶν, τὴν ζάλην, τὸν ζόφον, τὸν χειμῶνα· δι' ὧν ἅπαντα μίγνυται καὶ συγγεῖται, καὶ νυκτομαχία τινὶ

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaеum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 716, ln 15

γενέσθαι. Διὰ τοῦτο μείζων ὁ οὕτω λαλῶν, ἢ ὁ προφητεύων. Τὸ μὲν γὰρ χάρις ὅλον· ἐνταῦθα δὲ καὶ πόνος σὸς καὶ ἰδρώς. Δίδαξον τὴν ψυχὴν διαπλάττειν σοὶ στόμα στόματι Χριστοῦ ἐοικός. Δύναται γὰρ τοιαῦτα δημιουργεῖν, ἂν ἐθέλη· οἶδε τὴν τέχνην, ἂν μὴ ἦ ῥάθυμος.

Καὶ πῶς πλάττεται τοιοῦτον στόμα; φησί· διὰ ποίων χρωμάτων; διὰ ποίας ὕλης; Διὰ χρωμάτων μὲν καὶ ὕλης οὐδεμιᾶς· διὰ δὲ ἀρετῆς μόνης, καὶ ἐπιεικείας, καὶ ταπεινοφροσύνης. Ἴδωμεν πῶς καὶ στόμα διαβόλου πλάττεται, ἵνα μηδέποτε ἐκεῖνο κατασκευάσωμεν. Πῶς οὖν πλάττεται; Διὰ ἀρῶν, διὰ ὑβρεων, διὰ **βασκανίας**, δι' ἐπιορκίας. Ὅταν γὰρ τὰ ἐκείνου φθέγγηται τις, τὴν ἐκείνου γλῶτταν λαμβάνει. Ποίαν οὖν ἔξομεν συγγνώμην, μᾶλλον δὲ ποίαν οὐχ ὑποστησόμεθα τιμωρίαν, ὅταν τὴν γλῶτταν, ἧ κατηξιώθημεν σαρκὸς γεύσασθαι Δεσποτικῆς, ταύτην περιίδωμεν τὰ τοῦ διαβόλου φθεγγομένην; Μὴ δὴ περιίδωμεν, ἀλλὰ πάση χρησώμεθα σπουδῇ, ὥστε αὐτὴν παιδεῦσαι τὸν Δεσπότην μιμεῖσθαι τὸν ἑαυτῆς. Ἄν γὰρ αὐτὴν παιδεύσωμεν τοῦτο, μετὰ πολλῆς τῆς παρρησίας ἐπὶ τοῦ βήματος ἡμᾶς στήσει τοῦ Χριστοῦ. Ἄν μὴ τις οὕτως εἰδῆ λαλεῖν, οὐδὲ ἀκούσεται αὐτοῦ ὁ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 723, ln 49

Λαζάρου ἀδελφή. Οὐχ ἀπλῶς δὲ τῆς λέπρας μέμνηται τοῦ Σίμωνος ὁ εὐαγγελιστῆς, ἀλλ' ἵνα δείξῃ πόθεν θαρρόουσα προσῆλθεν ἡ γυνή. Ἐπειδὴ γὰρ ἡ λέπρα σφόδρα ἐδόκει ἀκάθαρτον εἶναι πάθος καὶ βδελυκτὸν, εἶδε δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ θεραπεύσαντα τὸν ἄνθρωπον (οὐ γὰρ ἂν εἶλετο μεῖναι παρὰ τῷ λεπρῷ), καὶ καταχθέντα παρ' αὐτῷ, ἐθάρσησεν ὅτι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἀκαθαρσίαν ἀποσμήξει ῥαδίως. Οὐχ ἀπλῶς δὲ καὶ τὴν πόλιν φησί, τὴν Βηθανίαν, ἀλλ' ἵνα μάθῃς, ὅτι ἐκὼν ἐπὶ τὸ πάθος ἔρχεται. Ὁ γὰρ πρὸ τούτου διαδιδράσκων αὐτοῦς, ὅτε μάλιστα ἐξήφθη αὐτῶν ἡ **βασκανία**, τότε πλησίον ἔρχεται ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· οὕτως οἰκονομίας ἦν καὶ τὸ πρότερον ἀναχωρεῖν. Ἴδουσα τοίνυν αὐτὸν ἡ γυνή, καὶ τὸ θαρρεῖν λαβοῦσα ἐντεῦθεν, προσήει. Εἰ γὰρ ἡ αἰμορροῦσα, καίτοι οὐδὲν ἑαυτῇ συνειδυῖα τοιοῦτον, διὰ τὴν ἀπὸ τῆς φύσεως δοκοῦσαν εἶναι ἀκαθαρσίαν, τρέμουσα καὶ δεδοικυῖα προσῆλθε· πολλῷ μᾶλλον ταύτην ὀκνεῖν καὶ ἀναδύεσθαι εἰκὸς ἦν, διὰ τὸ πονηρὸν συνειδός. Διὸ καὶ μετὰ πολλὰς γυναῖκας, τὴν Σαμαρεῖτιν, τὴν Χαναναίαν,

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 738, ln 10

κία διορθώσεως ἔρημος· οὐ διὰ τὸ ἐνοχλεῖσθαι μόνον σφοδρότερον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὰ ἀμαρτήματα μὴ ἐλέγχεσθαι· καὶ γὰρ καὶ διδάσκαλος καὶ παιδαγωγὸς λοιπὸν ὑπεξίστανται. Ὅταν οὖν τὰ μὲν πνεύματα σφοδρότερον διαπνέη, ὁ δὲ κυβερνήτης ἀσθενέστερος ᾗ, καὶ ὁ ἀμύνων μηδεὶς ᾗ, ἐννόησον τοῦ χειμῶνος τὸ μέγεθος. Μετὰ τοῦτο πάλιν ἕτερον μέρος τῆς ἡλικίας, τὸ τῶν ἀνδρῶν ἔπεισιν, ἐν ᾧ τὰ τῆς οἰκονομίας ἐπίκειται· ὅτε γυνή, καὶ γάμος, καὶ παιδοποιία, καὶ οἰκίας προστασία, καὶ πολλαὶ τῶν φροντίδων νιφάδες. Τότε μάλιστα καὶ φιλαργυρία ἀνθεῖ καὶ **βασκανία**. Ὅταν οὖν ἕκαστον μέρος ἡλικίας παρερχόμεθα μετὰ ναυαγίων, πῶς ἀρκέσομεν τῇ παρουσίᾳ ζωῆς; πῶς τὴν μέλλουσαν διαφευξόμεθα κόλασιν; Ὅταν γὰρ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ μηδὲν μανθάνωμεν ὑγιᾶς, ἐν δὲ τῇ νεότητι μὴ σωφρονήσωμεν, καὶ ἄνδρες γενόμενοι φιλαργυρίας μὴ περιγενώμεθα, ὥσπερ εἶς τινα ἀντλίαν τὸ γῆρας ἐλθόντες, καὶ πάσαις ταῖς πληγαῖς ταύταις τὸ σκάφος τῆς ψυχῆς ἀσθενέστερον κατασκευάσαντες, τῶν σανίδων διαλελυμένων, ἀπαντησόμεθα εἰς ἐκεῖνον τὸν λιμένα, πολὺν ἐπιφερόμενοι φορυτὸν ἀντὶ πνευματικῆς ἐμπορίας, καὶ τῷ μὲν διαβόλω

Ιωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 756, ln 25

σοφῆσας, καὶ τρόπαιον λαμπρὸν καὶ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐν τῷ πλησίον ἔστησε κατὰ τῆς ὀργῆς διὰ τῆς καλῆς ἥττης.
 δ'. Μὴ δὴ πανταχοῦ ζητῶμεν νικᾶν. Καὶ γὰρ ὁ πλεονεκτήσας τὸν πλεονεκτηθέντα νενίκηκεν, ἀλλὰ κακὴν νίκη, καὶ ὄλεθρον φέρουσαν τῷ νικήσαντι· ὁ δὲ πλεονεκτηθεὶς, καὶ δοκῶν νενικῆσθαι, φιλοσόφως ἐνεγκῶν, οὗτος μάλιστα ἐστὶν ὁ τὸν στέφανον ἔχων. Πολλαχοῦ γὰρ τὸ ἥττᾶσθαι βέλτιον, καὶ ἔστιν οὗτος ἄριστος νίκης τρόπος. Ἄν τε γὰρ πλεονεκτῆ τις, ἂν τε παίη, ἂν τε βασκαίνῃ, ὁ ἥττώμενος καὶ μὴ ὁμόσε χωρῶν, οὗτός ἐστιν ὁ νικῶν. Καὶ τί λέγω πλεονεξίαν καὶ **βασκανίαν** ; Καὶ γὰρ ὁ εἰς μαρτύριον ἐλκόμενος, οὕτω νικᾷ, δεσμού-

μενος καὶ μαστιγούμενος καὶ κατακοπτόμενος καὶ σφαττόμενος. Καὶ ὅπερ ἐστὶν ἐν τοῖς πολέμοις ἦττα, τὸ πεσεῖν τὸν ἀγωνιζόμενον, τοῦτο παρ' ἡμῖν νίκη. Οὐδαμοῦ γὰρ δρῶντες κακῶς νικῶμεν, ἀλλὰ πανταχοῦ πάσχοντες κακῶς. Οὕτω καὶ ἡ νίκη λαμπρότερα γίνεται, ὅταν πάσχοντες τῶν δρώντων περιγενώμεθα. Ἐντεῦθεν δείκνυται ὅτι Θεοῦ ἡ νίκη. Καὶ γὰρ ἐναντίαν ἔχει τῇ ἔξωθεν τὴν φύσιν· ὃ καὶ μάλιστα ἰσχύος τεκμήριον. Οὕτω καὶ αἱ θαλάττιαι πέτραι τῷ παίεσθαι τὰ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 764, ln 19

ἀποκρίνεται, ἀλλὰ σιγᾶ, καὶ βραχέα ἀποκρινόμενος, ὥστε μὴ ἀπὸ τῆς διηγεκοῦς σιγῆς αὐθαδεῖας δόξαν λαβεῖν, ὅτε ὠρκισεν ὁ ἀρχιερεὺς, ὅτε ὁ ἡγεμὼν ἤρετο· πρὸς δὲ τὰς κατηγορίας αὐτῶν οὐδὲν οὐκέτι φησὶν· οὐ γὰρ δὴ πείσειν ἔμελλεν. Ὡσπερ καὶ ὁ προφήτης ἄνωθεν τοῦτο αὐτὸ δηλῶν ἔλεγεν· *Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη*. Ἐπὶ τούτοις ὁ ἡγεμὼν ἐθαύμαζε. Καὶ γὰρ θαύματος ἄξιον ἦν ἰδεῖν τοσαύτην ἐπιείκειαν ἐπιδεικνύμενον, καὶ σιγῶντα, τὸν μυρία ἔχοντα εἰπεῖν. Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ συνειδέναι τι πονηρὸν αὐτῷ κατηγοροῦν, ἀλλ' ἀπὸ **βασκανίας** καὶ **φθόνου** μόνον. Ὅτε γοῦν ἔστησαν ψευδομάρτυρας, διατί μηδὲν ἐχόντων εἰπεῖν ἐπέκειντο ἔτι, καὶ τὸν Ἰούδαν ἀποπνεύσαντα ἰδόντες, οὐ κατενύγησαν, καὶ τὸν Πιλάτον τὰς χεῖρας ἀπονισάμενον; Καὶ γὰρ πολλὰ καὶ παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐποίησεν, ὥστε αὐτοὺς ἀνανῆσαι· ἀλλ' οὐδενὶ τούτων ἐγένοντο βελτίους. Τί οὖν ὁ Πιλάτος; *Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν οὗτοι*; Ἡβούλετο μὲν γὰρ αὐτὸν ἀπολογούμενον ἀπαλλαγῆναι, διὸ καὶ ταῦτα ἔλεγεν· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο, καὶ ἕτερόν τι

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 764, ln 38

ταῦτα ἔλεγεν· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο, καὶ ἕτερόν τι μηχανᾶται. Ποῖον δὴ τοῦτο; Ἔθος ἦν αὐτοῖς ἀφιέναι ἓνα τῶν καταδίκων, καὶ ἐντεῦθεν αὐτὸν ἐξελέσθαι

ἐπεχείρησεν. Εἰ γὰρ μὴ βούλεσθε, φησὶν, ὡς ἀθῶν ἀφεῖναι, κἂν ὡς καταδίκων χαρίσασθε τῇ ἑορτῇ. Εἶδες τὰς ἀντεστραμμένης; Τὴν μὲν γὰρ αἴτησιν τὴν ὑπὲρ τῶν καταδίκων, τοῦ δήμου ἔθος ἦν εἶναι, τὴν δὲ δόσιν τοῦ ἄρχοντος· νῦν δὲ τὸναντίον γέγονε, καὶ ὁ ἄρχων αἰτεῖ τὸν δῆμον, καὶ οὐδὲ οὕτω γίνονται ἡμεροί, ἀλλ' ἐκθηριοῦνται μειζόνως καὶ φονῶσιν, ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς **βασκανίας** ἐκβακχεύομενοι. Οὐδὲ γὰρ εἶχον ὅ τι κατηγορήσουσιν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα σιγῶντος, ἀλλ' ἠλέγχοντο καὶ οὕτω διὰ τὴν τῶν δικαιωμάτων περιουσίαν, καὶ σιγῶν ἐνίκα τοὺς μυρία λέγοντας καὶ μαινομένους.

Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· Μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ τούτῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Ὅρα οἷον γίνεται πάλιν, ἱκανὸν πάντας αὐτοὺς ἀνακαλέσασθαι. Μετὰ γὰρ τῆς ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀποδείξεως, καὶ τὸ ὄναρ οὐ μικρὸν ἦν. Καὶ τίνας ἔνεκεν οὐκ αὐτὸς ὀρᾷ; Ἡ ὅτι ἐκείνη ἀξία ἦν μᾶλ

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Matthaëum (**hom.**1-90)
Vol 58, pg 767, ln 14

νός φησιν, Ἡ ἀνάγκη τῶν πολεμίων ἐγένετο μείζων· καὶ δέον θρηνησαι, ὡς οὐδὲν ἐργασάμενος διετέθη. Πάλιν ἐκέλευσε τὰ κατὰ τοὺς Ἀμαληκίτας ὁ Θεός· ὁ δὲ καὶ ταῦτα παρέβη. Ἐντεῦθεν εἰς τὰ κατὰ τὸν Δαυῖδ ἐξέβη τολμήματα, καὶ οὕτως ἡρέμα καὶ κατὰ μικρὸν ὀλισθαίνων οὐκ ἔστη, ἕως εἰς αὐτὸ τῆς ἀπωλείας τὸ βάραθρον ἐλθὼν ἐνέβαλεν ἑαυτόν. Οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ Κάϊν οὐκ εὐθέως παρώρμησεν ἀνελεῖν τὸν ἀδελφόν, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἔπεισεν· ἀλλὰ πρῶτον αὐτὸν παρασκευάζει τὰ φαυλότερα προσενεγκεῖν, λέγων· Οὐδὲν τοῦτό ἐστιν ἀμάρτημα· δεύτερον, **φθόνον** καὶ **βασκανίαν** ἀνῆψεν, Οὐδὲν οὐδὲ παρὰ τοῦτο, λέγων· τρίτον, ἀνελεῖν ἔπεισε καὶ ἀρνήσασθαι τὴν μαιφονίαν· καὶ οὐ πρότερον ἀπέστη, ἕως τὸν κολοφῶνα ἐπέθηκε τῶν κακῶν. Διὸ χρή τὰς ἀρχὰς ἀνακρούεσθαι. Μάλιστα μὲν γὰρ εἰ καὶ ἐφ' ἑαυτῶν τὰ πρῶτα ἀμαρτήματα εἰστήκει, οὐδὲ οὕτω καταφρονεῖν ἐχρῆν τῶν πρώτων πλημμελημάτων· νυνὶ δὲ καὶ ἐπὶ μείζον ἀνεισιν, ὅταν ἀμελήῃ ἡ διάνοια. Διὸ χρή πάντα ποιεῖν, ὥστε τὰς ἀρχὰς αὐτῶν ἀναιρεῖν.

Μὴ γὰρ δὴ πρὸς τὴν φύσιν ἴδης τοῦ ἀμαρτήματος, ὅτι μικρὰ, ἀλλ' ὅτι μεγάλου γίνεται ρίζα ἀμελουμένη.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 769, ln 24

Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὄλην τὴν σπεῖραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. Καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

α'. Ὡσπερ ἕκ τινος συνθήματος ὁ διάβολος εἰς πάντας τότε ἐχόρευεν. Ἐστὼ γὰρ, Ἰουδαῖοι φθόνῳ καὶ **βασκανία** τηκόμενοι ἐπαροΐνουν εἰς αὐτόν· οἱ στρατιῶται πόθεν καὶ ἐκ ποίας αἰτίας; Οὐκ εὐδὴλον ὅτι ὁ διάβολος ἦν ὁ τότε βακχεύων εἰς πάντας; Καὶ γὰρ τέρψεις ἐποίουν τὰς εἰς αὐτὸν ὕβρεις, ὡμοὶ καὶ ἀνήμεροί τινες ὄντες. Δέον γὰρ συσταλῆναι, δέον δακρυῦσαι, ὅπερ καὶ ὁ δῆμος ἔπασχε, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίουν, τὸναντίον δὲ, ὕβριζον καὶ ἐνήλλοντο, ἴσως καὶ αὐτοὶ χαριζόμενοι τοῖς Ἰουδαίοις, ἢ καὶ κατ' οἰκείαν δυστροπίαν ἅπαντα πράττοντες. Καὶ αἱ ὕβρεις διάφοροι καὶ ποικίλοι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Matthaenum (**hom.**1-90) Vol 58, pg 777, ln 4

κειμένου ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἄλλως δὲ καὶ ἐκεῖνα τούτου τύπος ἦν. Ἴνα γὰρ τοῦτο πιστευθῆ, διὰ τοῦτο κάκεῖνο γίνεται. Καὶ οὐχ ἀπλῶς ἐγείρονται, ἀλλὰ καὶ πέτραι ρήγγυνται, καὶ ἡ γῆ σειέται, ἵνα μάθωσιν ὅτι καὶ αὐτοὺς ἠδύνατο καὶ πηρῶσαι καὶ ρῆξαι. Ὁ γὰρ πέτρας διατεμῶν, καὶ τὴν οἰκουμένην σκοτίσας, πολλῶ μᾶλλον εἰς ἐκείνους ταῦτα ἐποίησεν ἂν, εἴγε ἐβούλετο. Ἄλλ' οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' εἰς τὰ στοιχεῖα τὴν ὀργὴν ἀφείδ, ἐκείνους ἐξ ἐπιεικείας σῶσαι ἐβούλετο. Ἄλλ' οὐ καθυφῆκαν τῆς μανίας. Τοιοῦτον γὰρ ὁ **φθόνος**, τοιοῦτον ἡ **βασκανία**: οὐχ ἴσταται ραδίως. Τότε μὲν οὖν

καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἠναισχύντουν· μετὰ δὲ ταῦτα ὅτε σφραγίδος ἐπικειμένης καὶ στρατιωτῶν τηρούντων ἀνέστη, καὶ παρ' αὐτῶν ταῦτα ἤκουσαν τῶν φυλάκων, καὶ ἀργύριον ἔδοσαν, ὥστε καὶ ἑτέρους διαφθεῖραι, καὶ κλέψαι τῆς ἀναστάσεως τὸν λόγον. Μὴ τοίνυν θαύμαζε, εἰ καὶ τότε ἠγνωμόνουν, οὕτω καθάπαξ παρεσκευασμένοι πρὸς πάντα ἀναισχυντεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνο σκόπει, ἠλίκα σημεῖα πεποίηκε, τὰ μὲν ἐξ οὐρανοῦ, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ ναῷ· ὁμοῦ μὲν τὴν ἀγανάκτησιν ἐνδεικνύμενος, ὁμοῦ δὲ ὅτι τὰ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1–88) (2062: 153); *MPG* 59.Vol 59, pg 45, ln 15

γὰρ καθ' ἑαυτοὺς ὄντες εἰσὶν εὐκαταφρόνητοι, ὅταν πολλοὶ γένωνται, μειζόνως τοῦτο συμβήσεται. Ἡ γὰρ τῶν καθ' ἕκαστον ἄνοια, συλλεγέντων ὁμοῦ, μείζων ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀύξηθεῖσα γίνεται. Διὸ καὶ καθ' ἓνα μὲν αὐτῶν εἰ λάβοι, ποτὲ ἂν τις καὶ διορθώσειεν· ὁμοῦ δὲ ὄντας, οὐκ ἂν δυνηθεῖη ραδίως, διὰ τὸ τὴν ἄνοιαν ἐπιτείνεσθαι, καὶ δίκην θρεμμάτων ἄγεσθαι, καὶ πανταχοῦ ταῖς παρ' ἀλλήλων ἔπεσθαι δόξαις. Ταύτης οὖν, εἰπέ μοι, τῆς παρὰ τῶν πολλῶν ἀντιποιήσεσθε δόξης; Μὴ, δέομαι καὶ ἀντιβολῶ. Τοῦτο γὰρ πάντα ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε· τοῦτο πλεονεξίαν ἔτεκε, **βασκανίαν** , κατηγορίαν, ἐπιβουλὰς· τοῦτο τοὺς οὐδὲν ἠδικημένους κατὰ τῶν οὐδὲν ἠδικηκότων ὀπλίζει καὶ ἐκθηριοῖ. Καὶ οὔτε φιλίαν οἶδεν ὁ τούτῳ τῷ νοσήματι περιπεσὼν, οὐ συνηθείας μέμνηται, οὐκ αἰδεῖσθαι οὐδένα ὅλως ἐπίσταται· ἀλλὰ πάντα ἀπὸ τῆς ψυχῆς ρίψας τὰ καλὰ, πρὸς πάντας ἐκπεπολέμωται, ἄστατος, ἄστοργος ὢν. Καὶ τὸ μὲν τῆς ὀργῆς πάθος, εἰ καὶ αὐτὸ τυραννικόν τί ἐστι καὶ ἀφόρητον, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ διανοχλεῖν εἴωθεν, ἀλλ' ὅταν ἔχη τοὺς παροξύνοντας μόνον· τὸ δὲ τῆς κενοδοξίας διαπαντὸς, καὶ οὐκ ἔστι καιρὸς, ὡς εἰπεῖν, ἐν ᾧ λῆξαι

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 71, ln 8

διατί; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος. Ὁ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· Ἀπιστία τούτων γέγονεν αὐτοῖς αἰτία τῶν κακῶν· ταύτην δὲ ἔτεκεν ἡ ἀπόνοια. Ἐπειδὴ γὰρ πρὸ τούτου πλέον ἔχοντες Ἑλλήνων, τῷ τὸν νόμον εἰληφέναι καὶ Θεὸν εἰδέναι, καὶ τὰ ἄλλα ἅπερ ὁ Παῦλος φησι μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν εἶδον ἀπὸ τῆς πίστεως μετὰ τῆς αὐτῆς ὁμοτιμίας καλουμένους κάκεινους καὶ αὐτοὺς, καὶ οὐδὲν πλέον ἔχοντα τὸν ἐκ περιτομῆς τοῦ ἐξ ἔθνων μετὰ τὴν πίστιν· ἐδήχθησαν ὑπὸ ἀπονοίας εἰς **βασκανίαν** ἐλθόντες, καὶ τὴν τοῦ Δεσπότης φιλανθρωπίαν τὴν ἄφατον καὶ ὑπερβάλλουσαν οὐκ ἤνεγκαν. Τοῦτο δὲ αὐτοῖς ἐτέρωθεν μὲν οὐδαμόθεν, ἐξ ἀλαζονείας δὲ καὶ πονηρίας καὶ μισανθρωπίας γέγονε. β'. Τί γὰρ, ὦ πάντων ὑμεῖς ἀνοητότεροι, κατεβλάπτεσθε ἐκ τῆς εἰς ἑτέρους γινομένης κηδεμονίας; πῶς δὲ τὰ ὑμέτερα ἡλαττοῦτο ἀγαθὰ, τῷ κοινωνοὺς ἑτέρους ἔχειν τῶν αὐτῶν; Ἀλλὰ τυφλὸν ὄντως ἡ πονηρία, καὶ τῶν δεόντων οὐδὲν δύναται συνιδεῖν ταχέως Δηγθέντες τοίνυν τῷ κοινωνοὺς μέλλειν ἔχειν τῆς αὐτῆς παρρησίας, καθ' ἑαυτῶν τὸ ξίφος ὤθησαν,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 72, ln 30

καίτοι γε οὐδὲ τοῦτο κατὰ τὸν μεμαθηκότα φιλοσοφεῖν. Εἰ δὲ μήτε κολαζομένου θατέρου πλεονάζει σοὶ τὰ τῶν μισθῶν, μήτε εὖ πάσχοντος ἐλαττοῦται, τίνος ἔνεκεν σὺ κόπτεις σαυτὸν ὑπὲρ ὧν ἕτερος σώζεται δωρεάν; Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, μηδὲ εἰ τῶν εὐδοκιμηκότων ἦς, ἐπὶ τῇ κατὰ χάριν εἰς τὰ ἔθνη γινομένη δάκνεσθαι σωτηρία· ὅταν δὲ τῶν αὐτῶν ὑπεύθυνος ὦν τῷ Δεσπότη, καὶ προσκεκρουκῶς καὶ αὐτὸς, δυσχεραίνης ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, καὶ μέγα φρονῆς ὡς αὐτὸς ὀφείλων μόνος τῆς χάριτος μετασχεῖν, οὐ **βασκανίας** μόνον καὶ ἀπονοίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐσχάτης ἀνοίας, καὶ πάντων τῶν χαλεπωτάτων ἂν εἴης ὑπεύθυνος βασανιστηρίων· τὴν γὰρ τῶν κακῶν ῥίζαν ἀπάντων ἐν σεαυτῷ κατεφύτευσας τὴν ὑπερηφανίαν. Διὸ καὶ τις σοφὸς ἔλεγεν· Ἀρχὴ ἁμαρτίας ὑπερηφανία· τουτέστι, ῥίζα καὶ πηγὴ καὶ μήτηρ. Οὕτω καὶ ὁ πρωτόπλαστος ἐξέπεσε τῆς

μακαρίας εκείνης διαγωγῆς· οὕτω καὶ ὁ τοῦτον ἀπατήσας διάβολος ἀπ' ἐκείνου κατηνέχθη τοῦ τῆς ἀξίας ὕψους.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 101, ln 39

ΟΜΙΛΙΑ ΙΓ΄.

Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευῖτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ;

α΄. Δεινὸν ἢ **βασκανία**, ἀγαπητὲ, δεινὸν καὶ ὀλέθριον τοῖς βασκαίνουσιν, οὐ τοῖς βασκαινομένοις. Πρώτους γὰρ αὐτοὺς λυμαίνεται καὶ διαφθείρει, καθάπερ ἰός τις θανατηφόρος ἐγκαθήμενος αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς. Εἰ δέ που καὶ τοὺς φθονουμένους παραβλάψει, μικρὰν καὶ οὐδενὸς ἀξίαν βλάβην, καὶ μείζον τῆς ζημίας τὸ κέρδος ἔχουσιν. Καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς **βασκανίας** μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐχ ὁ παθὼν κακῶς, ἀλλ' ὁ δράσας κακῶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὴν βλάβην δεξάμενος.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 101, ln 45

α΄. Δεινὸν ἢ **βασκανία**, ἀγαπητὲ, δεινὸν καὶ ὀλέθριον τοῖς βασκαίνουσιν, οὐ τοῖς βασκαινομένοις. Πρώτους γὰρ αὐτοὺς λυμαίνεται καὶ διαφθείρει, καθάπερ ἰός τις θανατηφόρος ἐγκαθήμενος αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς. Εἰ δέ που καὶ τοὺς φθονουμένους παραβλάψει, μικρὰν καὶ οὐδενὸς ἀξίαν βλάβην, καὶ μείζον τῆς ζημίας τὸ κέρδος ἔχουσιν. Καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς **βασκανίας** μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐχ ὁ παθὼν κακῶς, ἀλλ' ὁ δράσας κακῶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὴν βλάβην δεξάμενος. Οὐδὲ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῦτο ἦν, ἀδικεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀδικεῖν προσέταξεν ὁ Παῦλος τοῖς μαθηταῖς, *Διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; λέγων· διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;* Οἶδε γὰρ ἀκριβῶς οὐ τῷ πάσχοντι κακῶς, ἀλλὰ τῷ ποιῶντι κακῶς, τὸν

ὄλεθρον ἐπόμενον πανταχοῦ. Ταῦτα δὴ μοι πάντα διὰ τὴν **βασκανίαν** εἴρηται τὴν Ἰουδαϊκὴν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 101, ln 54

κέρδος ἔχουσιν. Καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς **βασκανίας** μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐχ ὁ παθὼν κακῶς, ἀλλ' ὁ δράσας κακῶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὴν βλάβην δεξάμενος. Οὐδὲ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῦτο ἦν, ἀδικεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀδικεῖν προσέταξεν ὁ Παῦλος τοῖς μαθηταῖς, *Διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; λέγων· διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;* Οἶδε γὰρ ἀκριβῶς οὐ τῷ πάσχοντι κακῶς, ἀλλὰ τῷ ποιῶντι κακῶς, τὸν ὄλεθρον ἐπόμενον πανταχοῦ. Ταῦτα δὴ μοι πάντα διὰ τὴν **βασκανίαν** εἴρηται τὴν Ἰουδαϊκὴν. Οἱ γὰρ ἀπὸ τῶν πόλεων ἐκχυθέντες πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ τῶν ἀμαρτημάτων καταγόντες τῶν οἰκείων, καὶ βαπτισάμενοι, αὐτοὶ μετὰ τὸ βάπτισμα καθάπερ ἕκ τινος μεταμελείας πέμπουσιν ἐρωτῶντες αὐτόν· *Σὺ τίς εἶ;* Ὅντως γεννήματα ἐχιδνῶν καὶ ὄφεις, καὶ εἴ τι τούτων χαλεπώτερον. Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς καὶ διεστραμμένη, μετὰ τὸ βαπτίσασθαι, τότε τὸν βαπτιστὴν περιεργάζη καὶ πολυπραγμονεῖς; Καὶ τί ταύτης τῆς ἀλογίας ἀλογώτερον γένοιτ' ἂν;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 111, ln 32

ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι; πῶς δὲ καὶ τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ ἔλεγε; Πῶς οὖν οὐκ ἐπίστευσαν Ἰουδαῖοι, φησὶν; οὐδὲ γὰρ μόνος Ἰωάννης εἶδε τὸ Πνεῦμα ἐν εἶδει περιστερᾶς. Ὅτι εἰ καὶ εἶδον, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα οὐχὶ τῶν τοῦ σώματος ὀφθαλμῶν δεῖται μόνον, ἀλλὰ πρὸ τούτων τῆς κατὰ διάνοιαν ὄψεως, ὥστε μὴ φαντασίαν περιττὴν τὸ πρᾶγμα νομίσει. Εἰ γοῦν θαυματουργοῦντα ὀρῶντες, καὶ ἀπτόμενον ταῖς οἰκείαις χερσὶ τῶν νενοσηκότων καὶ τῶν τεθνηκότων, καὶ οὕτως αὐτοὺς πρὸς ζωὴν ἐπανάγοντα καὶ ὑγίαν, τοςοῦτον ἐμέθυσον ὑπὸ τῆς **βασκανίας**, ὥστε ἐναντία τοῖς ὀρωμένοις ἀποφαίνεσθαι· πῶς ἂν ἀπὸ τῆς ἐπι-

φοιτήσεως τοῦ Πνεύματος μόνης ἀπεκρούσαντο τὴν ἀπιστίαν; Τινὲς δὲ φασιν οὐδὲ πάντας αὐτοὺς τεθεῆσθαι, ἀλλ' ἢ μόνον Ἰωάννην καὶ τοὺς εὐγνωμονέστερον διακειμένους. Εἰ γὰρ καὶ αἰσθητοῖς ὀφθαλμοῖς δυνατὸν ἦν ἰδεῖν ὡς ἐν εἶδει περιστερᾶς τὸ Πνεῦμα κατιόν· ἀλλ' ὅμως οὐ διὰ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη πᾶσι κατάδηλον εἶναι τὸ πρᾶγμα. Καὶ γὰρ καὶ Ζαχαρίας ἐν αἰσθητῷ εἶδει πολλὰ τεθέεται· καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰεζεκιὴλ, καὶ κοινωνὸν τῆς θεᾶς οὐδένα ἔσχον·

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 126, ln 7

ὁ Χριστὸς φησιν· *Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.* Ὡστε ἓν καὶ ψευδὴς Ἰσραηλίτης. Ἄλλ' οὐχ οὗτος τοιοῦτος· ἀδέκαστος γὰρ αὐτοῦ, φησὶν, ἢ κρίσις· οὐδὲν πρὸς χάριν, οὐδὲ πρὸς ἀπέχθειαν φθέγγεται. Καίτοι Ἰουδαῖοι ἐπερωτηθέντες, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται, εἶπον ὅτι ἐν Βηθλεὲμ, καὶ τὴν μαρτυρίαν παρήγαγον λέγοντες· *Καὶ σὺ, Βηθλεὲμ, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα.* Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν πρὶν ἰδεῖν ἐμαρτύρουν ταῦτα· ἐπειδὴ δὲ εἶδον, ὑπὸ τῆς **βασκανίας** τὴν μαρτυρίαν ἀπέκρυψαν λέγοντες· *Τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν.* Ὁ δὲ Ναθαναὴλ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἦν ἐξ ἀρχῆς περὶ αὐτοῦ γνώμην εἶχε, ταύτην ἔμεινε διατηρῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ Ναζαρέτ. Πῶς οὖν αὐτὸν Ναζωραῖον οἱ προφηταὶ καλοῦσιν; Ἀπὸ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἐκεῖ διαγωγῆς. Τὸ μὲν οὖν εἰπεῖν, Οὐκ εἰμὶ ἐκ Ναζαρέτ, καθὼς ἀπήγγειλέ σοι Φίλιππος, ἀλλ' ἐκ Βηθλεὲμ, παρήσιν, ὥστε μὴ εὐθέως ἀμφισβητήσιμον ποιῆσαι τὸν λόγον· χωρὶς δὲ τούτων, ὅτι, εἰ καὶ ἔπεισε, τοῦτο οὐκ ἂν ἰκανὸν τεκμήριον ἔδωκε τοῦ αὐτὸν εἶναι τὸν

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 130, ln 25

ἀλλ' ἐν τοῦτο μόνον ἐμαρτύρησεν ὁ Λουκᾶς, ὅτι ἐκαθέζετο δωδεκαετῆς ὢν τῶν διδασκάλων ἀκρόώμενος, καὶ διὰ τῆς ἐρωτήσεως ἐδόκει θαυμαστὸς εἶναι· καὶ ἄλλως δὲ εἰκότως καὶ κατὰ λόγον οὐκ ἤρξατο τῶν σημείων ἐκ πρώτης ἡλικίας εὐθέως. Ἐνόμισαν γὰρ ἂν

φαντασίαν εἶναι τὸ πρᾶγμα. Εἰ γὰρ ἐν ἡλικία γενομένου πολλοὶ τοῦτο ὑπόπτεισαν, πολλῶ μᾶλλον, ἐὰν μειράκιον ὦν κομιδῇ ἐθαυματούργει, καὶ θάπτων δὲ καὶ πρὸ τοῦ προσήκοντος καιροῦ ἐπὶ τὸν σταυρὸν ὄρμησαν ἄν, τῇ **βασκανία** τηκόμενοι· καὶ αὐτὰ τὰ τῆς οἰκονομίας δ' ἄν ἠπιστήθη πράγματα. Πόθεν οὖν ἐπῆλθε τῇ μητρὶ μέγα τι φαντασθῆναι περὶ αὐτοῦ; φησὶν. Ἀποκαλύπτεσθαι λοιπὸν ἤρχετο, καὶ ἐξ Ἰωάννου κατάδηλος ἦν, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἰρημένων αὐτῶ· καὶ πρὸ τούτων δὲ ἀπάντων, αὐτὴ ἢ σύλληψις, καὶ τὰ μετὰ τὴν γέννησιν γενομένα πάντα, μεγίστην αὐτῇ περὶ τοῦ παιδὸς ἐνέθηκε τὴν ὑπόνοιαν. Ἦκουσε γὰρ, φησὶ, πάντα τὰ περὶ τοῦ παιδός, *Καὶ συνετήρει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς*. Τίνος οὖν ἕνεκεν, φησὶν, οὐ πρὸ τούτου ταῦτα ἔλεγεν; Ὅτι,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Joannem (**hom.**1-88) Vol 59, pg 250, ln 47

σπουδῆν, ὥστε τὰ μὲν φυγεῖν, τὰ δὲ ἐλέσθαι. Τί γὰρ τῆς ἐνταῦθα τρυφῆς ὄφελος; Σήμερόν ἐστι, καὶ αὔριον οὐκ ἔστι· σήμερον ἄνθος λαμπρὸν, καὶ αὔριον κόνις σκεδαννυμένη· σήμερον πῦρ καιόμενον, καὶ αὔριον τέφρα κατασβεννυμένη. Ἄλλ' οὐ τὰ πνευματικὰ τοιαῦτα, ἀλλ' αἰεὶ μένει λάμποντα, καὶ ἀνθοῦντα, καὶ φαιδρότερα γινόμενα καθημέραν. Ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος οὐδέποτε ἀπόλλυται, οὐδέποτε μεθίσταται, οὐδέποτε λήγει, οὐδέποτε ἐπάγει φροντίδα καὶ **φθόνον** καὶ κατηγορίαν, οὐ σῶμα ἐξόλλυσιν, οὐ ψυχὴν διαφθείρει, οὐ **φθόνον** ἔχει, οὐ **βασκανίαν** ἐπισωρεύει, ἅπερ ἅπαντα ταῦτα τῷ πλούτῳ πρόσσεστιν. Ἡ δόξα ἐκεῖνη οὐκ εἰς ἀπόνοιαν αἴρει, οὐ φλεγμαίνειν παρασκευάζει, οὐδέποτε παύεται, οὐδὲ ἀμαυροτέρα γίνεται. Ἡ ἄνεσις καὶ ἡ τρυφή ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς πάλιν μένει, καὶ αὕτη διηνεκῆς, αἰεὶ ἀκίνητος οὔσα καὶ ἀθάνατος· οὐκ ἔστι γὰρ πέρας αὐτῆς καὶ τέλος εὐρεῖν. Ταύτην, παρακαλῶ, ποθήσωμεν τὴν ζωὴν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Acta apostolorum (**hom.**1-55) Vol 60, pg 50, ln 31

καὶ εἶπεν εὐθέως τὰ κατὰ τὸν Χριστὸν, ὅτι ἐκεῖνος ἐπηγγείλατο ταῦτα μετὰ τὸ σταυρωθῆναι· ἢ γὰρ ἂν πάντα ἀνέτρεψεν οὕτως εἰπὼν. Καὶ μὴν ἱκανὰ ἦν δεῖξαι αὐτοῦ, φησὶ, τὴν θεότητα. Ἀλλὰ πιστευόμενα (τὸ δὲ ζητούμενον τέως πιστευθῆναι ἦν), μὴ πιστευόμενα δὲ, καὶ καταλευσθῆναι αὐτοὺς ἂν ἐποίησεν. *Ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα.* Δίδωσι καὶ αὐτοῖς ἐλπίδας χρηστὰς, εἴ γε θέλοιν. Καὶ οὐκ ἀφήσιν αὐτῶν εἶναι τὸ πλεονέκτημα, ὅπερ καὶ **βασκανίαν** ἐποίει, καὶ ταύτη τὸν φθόνον ὑποτεμνόμενος. *Καὶ προφητεύσουσι*, φησὶν, *οἱ υἱοὶ ὑμῶν.* Οὔτε ὑμῶν, φησὶ, κατόρθωμα τοῦτο, οὔτε μὴν ἐγκώμιον· εἰς τὰ παιδιά τὰ ὑμέτερα διέβη ἢ χάρις· αὐτῶν υἱοὺς ἑαυτοὺς καλῶν, καὶ πατέρας ἐκείνους. *Καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται· καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσι.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Acta apostolorum (**hom.**1-55)
Vol 60, pg 65, ln 12

ἐμοὶ δοκεῖ λέγων, καὶ τὴν νηστείαν ἐνταῦθα σημαίνειν καὶ τὸν σκληρὸν βίον· τροφῆς γὰρ, οὐ τρυφῆς μετελάμβανον. Ἐντεῦθεν, ἀγαπητέ, μάθανε, ὡς οὐχ ἢ τρυφή, ἀλλ' ἢ τροφή τὴν ἀπόλαυσιν ποιεῖ· καὶ ὡς οἱ τρυφῶντες, ἐν λύπῃ, οἱ δὲ μὴ τρυφῶντες, ἐν χαρᾷ. Ὅρα, ὅτι οἱ Πέτρου λόγοι καὶ τοῦτο εἶχον, τὸν τοῦ βίου σωφρονισμόν; Οὕτως οὐκ ἐνι γενέσθαι ἀγαλλίασιν, μὴ ἀφελείας οὔσης. Καὶ πῶς, φησὶν, *Εἶχον χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν;* Δι' ὧν ἐποίουν διὰ τῆς ἐλεημοσύνης. Μὴ γάρ μοι, εἰ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπέστησαν αὐτοῖς ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας**, τοῦτο ἴδης· ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸν λαὸν χάριν εἶχον. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ Ἐκκλησίᾳ. *Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπιτοαυτό.* Οὕτω πανταχοῦ καλὸν ἢ ὁμόνοια. Ἐτέροις τε λόγοις διημαρτύρατο. Τοῦτο εἶπε, δεικνὺς, ὅτι οὐκ ἤρκει τὰ λεχθέντα· ἢ καὶ ἐκεῖνα μὲν, ὥστε πρὸς πίστιν ἐπαχθῆναι, ταῦτα δὲ, τίνα χρὴ τὸν πιστὸν ποιεῖν, εἰ-

ρηται. Καὶ οὐκ εἶπεν, Ἐπὶ τῷ σταυρῷ, ἀλλ', Ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν. Οὐδὲ ἀναμνήσκει αὐτοὺς συνεχῶς τοῦ σταυ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Acta apostolorum (**hom.**1-55)
Vol 60, pg 123, ln 3

αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν. Ὡ ἀναίσχυντοι· πράγματα ποιεῖτε βλάσφημα εἰς τὸν Θεόν, καὶ οὐ φροντίζετε· καὶ Μωσέως φροντίζειν προσποιεῖσθε; Διὰ τοῦτο πρόσκειται Μωσῆς, ἐπειδὴ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐ σφόδρα αὐτοῖς ἔμελε, καὶ ἄνω καὶ κάτω Μωσέως μέμνηνται, Ὁ Μωσῆς, λέγοντες, οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς, τὸ εὐρίπιστον τοῦ ὄχλου ἀνερεθίζοντες. Καίτοι πῶς ἄνθρωπος βλάσφημος ἂν περιεγένετο; πῶς δὲ καὶ ὁ οὕτω βλάσφημος σημεῖα ἐποίει τοιαῦτα ἐν τῷ λαῷ; Ἀλλὰ τοιοῦτον ἢ **βασκανία**, ἔκφρονας τοὺς ἀλόντας ποιοῦσα, ὡς μηδὲ ἂ φθέγγονται συνορᾶν. *Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ, φασὶ, λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν· καὶ πάλιν, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐ παύεται ῥήματα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου, καὶ μετὰ προσθήκης, Ἄ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς· οὐκέτι ὁ Θεός.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Acta apostolorum (**hom.**1-55)
Vol 60, pg 132, ln 54

ἐπὶ ἀκτημοσύνη, ἐπὶ νηστεία, ἐπὶ ταπεινοφροσύνη. Ὅρα, ὅτι ἐναντία αἱ ὑποθέσεις; Ὅσοι ἔξω χαρᾶς εἰσιν ἐνταῦθα, καὶ λύπης· καὶ ὅσοι ἔξω λύπης ἐνταῦθα, καὶ ἡδονῆς. Καὶ ὄντως ταῦτά ἐστι τὰ ποιῶντα ἀληθῆ χαρὰν, ἐπεὶ ἐκεῖνα ὄνομα μόνον ἔχει χαρᾶς, τὸ δὲ πᾶν ἐν λύπῃ κεῖται. Πόσῃν ἀνίαν ὁ ἀλαζῶν ἔχει! πῶς διακόπτεται ἐν αὐτῷ τῷ ἀλαζονεύεσθαι, μυρίας ἑαυτῷ μηχανώμενος ὕβρεις, πολὺ τὸ μῖσος, μεγάλην τὴν ἀπέχθειαν, πολὺν τὸν **φθόνον**, πολλὴν τὴν **βασκανίαν** ! κἂν γὰρ παρὰ τῶν μειζόνων ὕβρισθῆ, ἀλγεῖ· κἂν μὴ πάντων κατεξαν-

αστῆ, δάκνεται. Ὁ δὲ ταπεινὸς ἐν πολλῇ ἐστὶ τῆ
 ἡδονῆ, παρ' οὐδενὸς προσδοκῶν τιμὴν· ἂν μὲν οὖν
 τιμηθῆ, ἥσθη, ἂν δὲ μὴ τιμηθῆ, οὐκ ἤλγησεν, ἀλλ'
 ἀγαπᾷ, ὅτι οὐκ ἐτιμήθη. Ἄρ' οὖν ἐκ τοῦ μὴ ζητεῖν
 τιμὴν καὶ τιμᾶσθαι, πολλὴ ἡ ἡδονή. Ἐκεῖ δὲ τοῦ-
 ναντίον, καὶ ζητεῖ τιμὴν, καὶ οὐ τιμᾶται. Οὐχ
 ὁμοίως δὲ ἡδεταί τιμὴν ὁ ζητῶν, καὶ ὁ μὴ ζητῶν.
 Οὗτος ὅσον ἂν λάβῃ, οὐδὲν ἡγεῖται εἰληφέναι· ἐκεῖ-
 νος κἂν τὸ μικρὸν δῶς, ὡς τὸ πᾶν εἰληφῶς δέχεται.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In epistulam ad Romanos (hom.1–32)* (2062:
 155); *MPG* 60.Vol 60, pg 401, ln 9

ΟΜΙΛΙΑ Β΄.

*Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν κατ-
 αγέλλεται ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ.*

α΄. Πρέπον τῆ μακαρία ψυχῇ τὸ προοίμιον, καὶ ἰκανὸν
 ἅπαντας παιδεῦσαι καὶ ἔργων καὶ λόγων ἀγαθῶν ἀπάρ-
 χεσθαι τῷ Θεῷ, καὶ μὴ μόνον ὑπὲρ τῶν οἰκείων, ἀλλὰ
 καὶ ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων εὐχαριστεῖν κατορθωμάτων, ὃ
 καὶ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** καθαρὰν ποιεῖ τὴν ψυχὴν,
 καὶ τὸν Θεὸν ἐπισπᾶται μειζόνως πρὸς τὴν τῶν εὐχαρι-
 στούντων εὐνοίαν. Διὸ καὶ ἀλλαχοῦ φησιν· *Εὐλογητὸς
 ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ.*

Εὐχαριστεῖν δὲ δεῖ οὐχὶ πλουτοῦντας μόνον, ἀλλὰ καὶ
 πενομένους, οὐχ ὑγιαίνοντας, ἀλλὰ καὶ νοσοῦντας, οὐκ
 εὐημεροῦντας, ἀλλὰ καὶ τάναντία ὑπομένοντας· τὸ μὲν
 γὰρ ἐξ οὐρίας τῶν πραγμάτων φερομένων εὐχαριστεῖν,
 θαυμαστὸν οὐδέν· ὅταν δὲ πολὺ τὸ κλυδώνιον ᾗ, καὶ τὸ
 σκάφος περιτρέπηται καὶ κινδυνεύῃ,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In epistulam ad Romanos (hom.1-32)*
 Vol 60, pg 402, ln 18

δεύοντες, καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐφελκόμενοι. Οὐ γὰρ ἴστατό

που τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ πυρὸς σφοδρότερον πᾶσαν ἐπήει τὴν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα δὲ τοσοῦτον μόνον, ὅτι *Καταγγέλλεται*. Καλῶς εἶπεν, ὅτι *Καταγγέλλεται*, δεικνὺς ὅτι οὐδὲν ἔδει προσθεῖναι τοῖς εἰρημένοις οὐδὲ ἀφελεῖν· ἀγγέλου γὰρ τοῦτο ἔργον ἐστὶ, τὸ μόνον τὰ λεγόμενα διακομίζειν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἱερεὺς ἄγγελος καλεῖται, ὅτι οὐ τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὰ τοῦ πέμποντος ἀναγγέλλει. Καίτοι γε Πέτρος ἐκήρυξεν ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκείνου ἑαυτοῦ ἠγεῖται· οὕτως, ὅπερ ἔφθην εἰπὼν, μεθ' ὑπερβολῆς ἀπάσης **βασκανίας** ἦν καθαρὸς. *Μάρτυς γὰρ μου ἐστὶν ὁ Θεὸς, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ.*

β'. Ἀποστολικῶν σπλάγγων τὰ ῥήματα, πατρικῆς κηδεμονίας ἢ ἀπόφασις. Τί δέ ἐστιν ὃ φησι, καὶ τίνας ἔνεκεν τὸν Θεὸν μάρτυρα καλεῖ; Περὶ διαθέσεως ὁ λόγος ἦν αὐτῷ. Ἐπεὶ οὖν οὐδέπω ἦν αὐτοὺς ἐωρακῶς, διὰ τοῦτο ἀνθρώπων μὲν οὐδένα, τὸν δὲ ἐμβατεύοντα ταῖς καρδίαις, τοῦτον ἐκάλεσε μάρτυρα. Ἐπειδὴ γὰρ ἔλεγεν, ὅτι Ἀγαπῶ ὑμᾶς,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ad Romanos (**hom.**1-32)
Vol 60, pg 447, ln 56

ἐπίδειξις· οἶον, τὸ πενίαν λύειν, τὸ νοσοῦσι συναμύνειν, τὸ κινδύνων ἀπαλλάττειν, τὸ ἐν περιστάσεσιν οὔσι παρίστασθαι, τὸ κλαίειν μετὰ κλαιόντων, τὸ χαίρειν μετὰ χαιρόντων· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἀγάπης· καίτοι δοκεῖ μικρὸν εἶναι τοῦτο, τὸ χαίρειν μετὰ χαιρόντων· σφόδρα μέντοι μέγα ἐστὶ καὶ φιλοσόφου δεόμενον γνώμης· καὶ πολλοὺς ἂν εὔροιμεν τὸ μὲν πικρότερον ἀνύοντας, πρὸς τοῦτο δὲ ἀτονοῦντας· πολλοὶ γὰρ κλαίουσι μὲν μετὰ κλαιόντων, οὐκέτι δὲ καὶ μετὰ χαιρόντων χαίρουσιν, ἀλλὰ δακρύουσιν ἐτέρων χαιρόντων· ὅπερ ἐστὶ **βασκανία** καὶ **φθόνος**. Οὐ τοίνυν μικρὸν κατόρθωμα, τοῦ ἀδελφοῦ χαίροντος χαίρειν, ἀλλὰ καὶ θατέρου μεῖζον· τάχα δὲ οὐ τοῦ κλαίειν μόνον μετὰ κλαιόντων, ἀλλὰ καὶ τοῦ παραστῆναι ἐν κινδύνοις μεῖζον. Πολλοὶ γοῦν κινδυνεύουσι μὲν συνεκινδύνευσαν, εὐδοκιμούντων δὲ ἐδήχθησαν· τосαύτη ἢ τῆς **βασκανίας** τυραννίς. Καίτοι τὸ μὲν πόνων ἐστὶ καὶ ἰδρώτων, τοῦτο δὲ προαιρέσεως καὶ γνώμης μό-

νον· ἀλλ' ὅμως τὸ χαλεπώτερον ὑπομείναντες πολλοὶ,
τὸ εὐκολώτερον τούτου οὐκ ἤνυσαν,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Romanos (**hom.**1-32)

Vol 60, pg 447, ln 62

πικρότερον ἀνύοντας, πρὸς τοῦτο δὲ ἀπονοῦντας· πολλοὶ γὰρ κλαίουσι μὲν μετὰ κλαιόντων, οὐκέτι δὲ καὶ μετὰ χαιρόντων χαίρουσιν, ἀλλὰ δακρύουσιν ἐτέρων χαιρόντων· ὅπερ ἐστὶ **βασκανία** καὶ **φθόνος**. Οὐ τοίνυν μικρὸν κατόρθωμα, τοῦ ἀδελφοῦ χαίροντος χαίρειν, ἀλλὰ καὶ θατέρου μεῖζον· τάχα δὲ οὐ τοῦ κλαίειν μόνον μετὰ κλαιόντων, ἀλλὰ καὶ τοῦ παραστῆναι ἐν κινδύνοις μεῖζον. Πολλοὶ γοῦν κινδυνεύουσι μὲν συνεκινδύνευσαν, εὐδοκιμούντων δὲ ἐδήχθησαν· τοσαύτη ἢ τῆς **βασκανίας** τυραννίς. Καίτοι τὸ μὲν πόνων ἐστὶ καὶ ἰδρώτων, τοῦτο δὲ προαιρέσεως καὶ γνώμης μόνον· ἀλλ' ὅμως τὸ χαλεπώτερον ὑπομείναντες πολλοὶ, τὸ εὐκολώτερον τούτου οὐκ ἤνυσαν, ἀλλὰ τήκονται καὶ ἀπόλλυνται, ὅταν ἐτέρους εὐδοκιμοῦντας ἴδωσιν, ὅταν Ἐκκλησίαν ὠφελουμένην ὀλόκληρον, ἢ λόγῳ ἢ καὶ ἐτέρῳ τινὶ τρόπῳ· οὐ τί χειρόν γενοίτ' ἄν; Οὐδὲ γὰρ τῷ ἀδελφῷ λοιπὸν, ἀλλὰ καὶ τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ὁ τοιοῦτος μάχεται. Τοῦτο οὖν ἐννοήσας, παῦσαι τῆς νόσου, καὶ εἰ μὴ τὸν πλησίον βούλει, σαυτὸν γοῦν ἀπάλλαξον τῶν μυρίων κακῶν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Corinthios (**hom.**1–44)

(2062: 156); *MPG* 61.Vol 61, pg 24, ln 18

νοσήματος σπεύδων, ταῦτα τίθησι τὰ ὀνόματα· ἄλλως δὲ καὶ ἀνεπαχθέστερον ποιεῖ τὸν λόγον, οὐκ ὀνομαστὶ μεμνημένος τῶν διατεμνόντων τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὥσπερ τισὶ προσώποις ταῖς τῶν ἀποστόλων προσηγορίας κρύπτων αὐτούς· *Ἐγὼ μὲν εἰμὶ Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ.*

β'. Οὐ προτιμῶν ἑαυτὸν τοῦ Πέτρου τέθεικεν ἔσχατον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ σφόδρα τὸν Πέτρον ἑαυτοῦ προτιθεῖς. Κατὰ γὰρ αὔξησιν προήγαγε τὸν λόγον, ἵνα μὴ νομισθῇ φθόνῳ τοῦτο ποιεῖν καὶ ἀφαιρεῖσθαι ἐκεῖνους τὴν τιμὴν διὰ **βασκανίαν** . Διὰ τοῦτο καὶ ἑαυτὸν τέθεικε πρῶτον. Ὁ γὰρ πρῶτον ἑαυτὸν ἀποδοκιμά-

ζων, οὐκ ἀπὸ τοῦ τιμῆς ἐρᾶν τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σφόδρα καταφρονεῖν τῆς τοιαύτης δόξης. Τὴν τοίνυν ἅπασαν προσβολὴν αὐτὸς δέχεται, καὶ τότε τίθησι τὸν Ἀπολλῶ, καὶ τότε τὸν Κηφᾶν. Οὐ τοίνυν ἐπαίρων ἑαυτὸν τοῦτο ἐποίησεν, ἀλλ' ἐν οἷς οὐκ ἐχρῆν γίνεσθαι, διὰ τοῦ οἰκείου προσώπου πρῶτον ποιεῖται τὴν διόρθωσιν. Ἄλλ' ὅτι μὲν οἱ τῷ δεῖνι καὶ τῷ δεῖνι προσνέμοντες ἑαυτοὺς ἡμάρτανον, δῆλον· καὶ καλῶς ἐνεκάλεσεν εἰπὼν, ὅτι Οὐ καλῶς ποιεῖτε λέγοντες,

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Corinthios (**hom.**1-44)
Vol 61, pg 106, ln 14

καταγινωσκέτω, εἰ καὶ μέχρι τούτων πρόεισιν ὁ λόγος. Ὁ γὰρ τὴν σηπεδόνα καθάραι βουλόμενος, οὐ παραιτήσεται προτέρας τὰς ἑαυτοῦ μολῶναι χεῖρας. Τί δήποτ' οὖν τοῦτό ἐστι τὸ καταγέλαστον; Ὁ μὴ δὲν μὲν εἶναι δοκεῖ (διὰ γὰρ τοῦτο στένω), ἀρχὴ δὲ ἐστὶ παραφροσύνης καὶ παρανοίας ἐσχάτης. Βόρβορον αἱ γυναῖκες ἐν τῷ βαλανείῳ λαμβάνουσαι τροφοὶ καὶ θεραπαινίδες, καὶ τῷ δακτύλῳ χρίσασαι, κατὰ τοῦ μετώπου τυποῦσι τοῦ παιδίου· κἂν ἔρηταί τις, τί βούλεται ὁ βόρβορος, τί δὲ ὁ πηλός; Ὁφθαλμὸν πονηρὸν ἀποστρέφει, φησὶ, καὶ **βασκανίαν** καὶ **φθόνον**. Βαβαὶ τῆς ἰσχύος τοῦ βορβόρου καὶ τῆς τοῦ πηλοῦ δυνάμεως, ἡλικίην ἔχει τὴν ἰσχύν! Ὀλόκληρον τοῦ διαβόλου παράταξιν ἀποστρέφει. Οὐκ ἐγκαλύψεσθε, εἰπέ μοι; οὐ συνήσετε ὅσπερ ποτε τὰς παγίδας τὰς διαβολικὰς, πῶς ἐκ πρώτης ἡλικίας κατὰ μικρὸν ἐπεισάγει τὰς παρ' ἑαυτοῦ μηχανὰς ὁ διάβολος; Εἰ γὰρ ὁ βόρβορος τοῦτο ποιεῖ, διὰ τί μὴ καὶ σὺ τοῦτο ποιεῖς ἐπὶ τοῦ σαυτοῦ μετώπου, ἀνὴρ ὢν καὶ ἐν ἔξει γεγονῶς, καὶ μᾶλλον τοῦ παιδίου τοὺς φθονοῦντας ἔχων;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Corinthios (**hom.**1-44)
Vol 61, pg 138, ln 9

λευσεν. Ἐνόησον ὅτι γυμνὸς ἐξῆλθες ἐκ κοιλίας μητρὸς σου· γυμνὸς καὶ ἀπελεύση καὶ σὺ κἀκεῖνος ὁ

ἡδίκηκώς· μᾶλλον δὲ ἐκεῖνος μὲν μετὰ μυρίων τραυματίων σκώληκα τικτόντων. Ἐνόησον ὅτι πρόσκαιρα τὰ παρόντα, λόγισαι τοὺς τάφους τῶν προγόνων, κατάμαθε τὰ γεγενημένα σαφῶς, καὶ ὄψει ὅτι ἰσχυρότερόν σε ἐποίησεν ὁ ἀδικήσας. Τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ πάθος χαλεπώτερον ἐποίησε, τὴν φιλαργυρίαν λέγω· τὸ δὲ σὸν ἀσθενέστερον, λαβὼν τὴν τροφήν τοῦ θηρίου. Καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἀπήλλαξέ σε φροντίδων, ἀγωνίας, **βασκανίας** συκοφαντῶν, θορύβου, ταραχῆς, φόβου διηνεκοῦς· καὶ τὸν φορυτὸν τῶν κακῶν ἐπεσώρευσεν ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν. Τί οὖν, ἐὰν λιμᾶ παλαίσω, φησί; Μετὰ Παύλου τοῦτο πάσχεις τοῦ λέγοντος· *Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν.* Ἄλλ' ἐκεῖνος διὰ τὸν Θεὸν, φησί. Καὶ σὺ διὰ τὸν Θεόν· ὅταν γὰρ μὴ ἐξεέλθῃς, διὰ τὸν Θεὸν τοῦτο ποιεῖς. Ἄλλ' ὁ ἡδίκηκώς μετὰ τῶν πλουτούντων τρυφᾷ. Μᾶλλον δὲ μετὰ τοῦ διαβόλου· ἀλλὰ σὺ μετὰ Παύλου στεφανοῦσαι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ii ad Corinthios (**hom.**1-30)
Vol 61, pg 441, ln 16

ἐνὶ τοῦτο; Οὐδὲν γὰρ οὕτω παροργίζει τὸν ἅγιον καὶ τὸν καθαρὸν, ὡς τὰ ῥήματα ταῦτα· οὐδὲν οὕτως ἰταμοῦς καὶ ἀναισχύντους ποιεῖ, ὡς τὸ λέγειν τοιαῦτα καὶ ἀκούειν· οὐδὲν οὕτως ἐκλύει τὰ νεῦρα τῆς σωφροσύνης, ὡς ἡ διὰ τούτων ἀναπτομένη φλόξ. Μύρον ἐνέθετό σου τῷ στόματι ὁ Θεός· σὺ δὲ νεκροῦ δυσωδέστερα ἀποτίθεις ῥήματα, καὶ αὐτὴν ἀναιρεῖς τὴν ψυχὴν, καὶ ἀκίνητον ποιεῖς. Καὶ γὰρ ὅταν ὑβρίζῃς, οὐκ ἔστι τοῦτο ψυχῆς φωνή, ἀλλὰ θυμοῦ· ὅταν αἰσχρὰ λέγῃς, οὐκ ἐκείνη ἐφθέγγετο, ἀλλ' ἡ ἀκολασία· ὅταν κακηγορῇς, ἡ **βασκανία**· ὅταν ἐπιβουλεύῃς, ἡ πλεονεξία. Ταῦτα γὰρ οὐκ ἐκείνης, ἀλλὰ τῶν παθῶν αὐτῆς, καὶ τῶν νοσημάτων. Ὡσπερ οὖν τὸ φθείρεσθαι οὐχ ἀπλῶς τοῦ σώματος, ἀλλὰ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ πάθους τοῦ ἐν τῷ σώματι· οὕτω δὴ καὶ ταῦτα, τῶν προσγινομένων αὐτῇ παθῶν. Εἰ γὰρ βούλει ψυχῆς ἀκοῦσαι φωνῆς ζώσης, ἄκουσον Παύλου λέγοντος· *Ἐχοντες τροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα· καὶ, Ἔστι πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέ-*

βεια· καὶ, Ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. Ἄκουσον Πέτρου λέγοντος,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ii ad Corinthios (**hom.**1-30) Vol 61, pg 495, ln 5

Καὶ καλῶς εἶπε, Ἐν φόβῳ Θεοῦ. Ἔστι γὰρ ἐπιτελεῖν σωφροσύνην, οὐκ ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἀλλὰ διὰ κενοδοξίαν. Μετὰ δὲ τούτου καὶ ἕτερον αἰνίττεται εἰπὼν, Ἐν φόβῳ Θεοῦ, τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἂν ἀνυσθεῖη ἡ ἀγιωσύνη. Εἰ γὰρ καὶ τυραννικὸν ἢ ἐπιθυμία, ἀλλ', ἂν ἐπιτειχίσῃ τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, κατέλυσας τὴν αὐτῆς μανίαν. Ἀγιωσύνην δὲ ἐνταῦθα οὐχὶ σωφροσύνην μόνον λέγει, ἀλλὰ τὴν πάσης ἀμαρτίας ἀπαλλαγὴν· ἅγιος γὰρ ἐστὶν ὁ καθαρὸς. Καθαρὸς δὲ ἂν τις γένοιτο, οὐχὶ εἰ πορνείας ἀπαλλαγείη μόνον, ἀλλὰ καὶ πλεονεξίας καὶ **βασκανίας** καὶ ἀπονοίας καὶ κενοδοξίας· καὶ μάλιστα κενοδοξίας, ἣν πανταχοῦ μὲν φυγεῖν δεῖ, πολλῶ δὲ πλέον ἐπὶ ἐλεημοσύνης· ἐπεὶ οὐδ' ἂν εἴη ἐλεημοσύνη, εἰ τοῦτο ἔχει τὸ νόσημα, ἀλλ' ἐπίδειξις καὶ ὠμότης.

Ὅταν γὰρ μὴ ἐλεῶν, ἀλλ' ἐκπομπεύων ποιῆς, οὐ μόνον οὐκ ἐστὶν ἐλεημοσύνη τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ὕβρις· παρεδειγμάτισας γὰρ τὸν ἀδελφόν. Οὐκ ἄρα τὸ δίδοναι χρήματα, ἀλλὰ τὸ ἐλεοῦντα δίδοναι, ἐλεημοσύνη. Ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν τοῖς θεάτροις διδόασιν καὶ παισι

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ii ad Corinthios (**hom.**1-30) Vol 61, pg 587, ln 32

πάντα ποιῆ καὶ λέγη, ὥστε καὶ καθελεῖν τὸν πλησίον, τί ταύτης ἀθλιώτερον τῆς ψυχῆς; Χθὲς καὶ πρῶην φίλος, καὶ λόγων ἐκοινώνεις καὶ τραπέζης· εἶτα ἀθρόον, ἐπειδὴ εὐδοκιμοῦντα εἶδες τὸ μέλος τὸ σὸν, ρίψας τὸ τῆς φιλίας προσωπεῖον, τὸ τῆς ἔχθρας ὑπέδυσ, μᾶλλον δὲ τὸ τῆς μανίας. Μανία γὰρ περιφανής, τοῖς τῶν πλησίον δάκνεσθαι καλοῖς· τοῦτο γὰρ μαινομένων ἐστὶ, καὶ λυττώντων κυνῶν. Κατὰ γὰρ ἐκείνους εἰς τὰς ἀπάντων πηδῶσιν ὄψεις καὶ

οὗτοι, τῇ **βασκανία** παροξυνόμενοι. Βέλτιον ὄφιν ἔχειν τοῖς σπλάγχχοις ἐγκαλινδούμενον, ἢ **βασκανίαν** ἔνδον συρομένην. Ἐκείνον γὰρ καὶ ἐμέσαι πολλάκις ἐνὶ διὰ φαρμάκων, καὶ διὰ τροφῆς παραμυθήσασθαι· ὁ δὲ **Φθόνος** οὐκ ἐν σπλάγχχοις καλινδεῖται, ἀλλὰ τῷ κόλπῳ στρέφεται τῆς ψυχῆς, καὶ δυσεξάλειπτόν ἐστι πάθος. Καὶ ὁ μὲν ὄφεις ἔνδον ὄν, οὐκ ἂν ἄψαιτο σωμάτων ἀνθρώπων, τροφῆς παρακειμένης· ὁ δὲ **φθόνος**, κἂν μυρίαν παραθῆς αὐτῷ τράπεζαν, αὐτὴν κατεσθίει τὴν ψυχὴν, δάκνων πάντοθεν, σπαράττων, ἔλκων· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ τινα παραμυθίαν εὐρεῖν, δι' ἧς ἀποστήσεται τῆς μανίας, ἀλλ' ἢ μίαν μόνον,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ii ad Corinthios (**hom.**1-30) Vol 61, pg 590, ln 12

μεθα αἴτιοι; πῶς ἀπόλλυμεν τὸ ποίμνιον καὶ διασπῶμεν; Γενώμεθα μέλη ποτὲ, γενώμεθα σῶμα ἕν· καὶ ὁ μὲν ἐγκωμιαζόμενος διακρουέσθω τοὺς ἐπαίνους, καὶ ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν μεταγέτω τὰ ἐγκώμια· ὁ δὲ ἐτέρου ἀκούων ἐπαινουμένου, συνηδέσθω. Ἄν οὕτως ἑαυτοὺς συνάγωμεν, καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς ἑαυτοὺς ἐπισπασόμεθα· ἐὰν δὲ διωκισμένοι πρὸς ἑαυτοὺς ὦμεν, καὶ τὴν ἐκεῖθεν ἀποστήσομεν βοήθειαν· ἐκείνης δὲ ἀποστάσης, πολλὴν τὸ σῶμα δέξεται λύμην, οὐ σφιγγόμενον ἄνωθεν. Ἴν' οὖν μὴ τοῦτο γένηται, **βασκανίαν** καὶ **φθόνον** ἀπελάσαντες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν ὑπεριδόντες δόξης, ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν ἀσπαζώμεθα. Οὕτω γὰρ καὶ τῶν παρόντων, καὶ τῶν μελλόντων ἐπιτευξόμεθα ἀγαθῶν· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ Πνεύματι δόξα, κράτος, τιμὴ, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ii ad Corinthios (**hom.**1-30) Vol 61, pg 591, ln 48

νῦν δὲ καὶ ἐπληξε μειζόνως, καὶ ἡμερώτερον ἑαυτὸν ἔδειξε. Τοῦτο γὰρ αὐτοῦ τῆς σοφίας ἐστὶν ἴδιον, τὸ

βαθύτερον τέμονοντα, ἡμερώτερον πλήττειν. Εἶτα ἐπειδὴ ἀσαφῶς εἶπεν, ἐκκαλύπτει αὐτὸ λέγων, *Μὴ πως ἔρις, ζῆλοι, θυμοὶ, καταλαλιαὶ, ψιθυρισμοὶ, φυσιώσεις*. Καὶ ὁ πρῶτον ἔμελλε τιθέναι, τοῦτο ὕστερον τίθησι· κατ' αὐτοῦ γὰρ ἀπεννοοῦντο. Ἴνα οὖν μὴ δόξη προηγουμένως τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖν, τὸ κοινὸν λέγει πρῶτον.

β'. Ταῦτα γὰρ πάντα ἀπὸ **βασκανίας** ἐτίκτετο, αἱ διαβολαὶ, αἱ κατηγορίαι, αἱ διαστάσεις. Ὡσπερ γὰρ τις ρίζα μονηρὰ ἢ **βασκανία** τὸν θυμὸν, τὴν κατηγορίαν, τὴν ἀπόνοιαν, τὰ ἄλλα πάντα ἔτικτε, καὶ παρ' αὐτῶν ἠϋξετο μειζόνως. *Μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεὸς μου πρὸς ὑμᾶς*. Καὶ τὸ, *Πάλιν, πλήττοντος ἦν*. Ἀρκεῖ γὰρ τὰ πρότερα, φησὶν· ὁ καὶ ἀρχόμενος ἔλεγεν, ὅτι *Φειδόμενος ὑμῶν οὐκ ἦλθον εἰς Κόρινθον*.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In epistulam ad Galatas commentarius* (2062: 158); *MPG* 61.Vol 61, pg 632, ln 29

αὐτὸς τοῦτο προδιορθούμενος ταῦτά φησιν, ἵνα ὅταν λέγῃ, ὅτι *Ἀντέστην Πέτρῳ*, μηδεὶς ἔχθρας καὶ φιλονεικίας ταῦτα εἶναι νομίση τὰ ῥήματα· καὶ γὰρ τιμᾶ τὸν ἄνδρα καὶ φιλεῖ μᾶλλον πάντων. Δι' οὐδένα γὰρ τῶν ἀποστόλων ἀνεληλυθέναι φησὶν, ἀλλ' ἢ δι' αὐτὸν μόνον. *Ἔτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον*, φησὶν, *εἰ μὴ Ἰάκωβον*. *Εἶδον*, οὐκ ἐδιδάχθην, φησὶ, παρ' αὐτοῦ οὐδέν. Ἄλλ' ὅρα καὶ τοῦτον μεθ' ὄσης τιμῆς ὠνόμασεν. Οὐ γὰρ εἶπεν ἀπλῶς, Ἰάκωβον, ἀλλὰ καὶ τὸ σεμνολόγημα προσέθηκεν, *Τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου*· οὕτω **βασκανίας** ἀπάσης ἀπηλλαγμένος ἦν. Εἰ γὰρ σημεῖναι ὃν ἔλεγεν ἠθέλεν, ἐνήν καὶ ἐξ ἐτέρου γνωρίσματος τοῦτο ποιῆσαι δῆλον, καὶ εἰπεῖν τὸν τοῦ Κλωπᾶ, ὅπερ καὶ ὁ εὐαγγελιστῆς ἔλεγεν. Ἄλλ' οὐκ εἶπεν οὕτως, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ τῶν ἀποστόλων σεμνολογήματα ἴδια εἶναι ἐνόμιζεν, ὡς ἑαυτὸν ἐπαίρων, οὕτω σεμνύνει κάκεῖνον. Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν αὐτὸν οὕτως, ὡς εἶπον, ἀλλὰ πῶς; *Τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου*. Καίτοι γε οὐδὲ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς ἦν τοῦ Κυρίου, ἀλλ' οὕτως ἐνομίζετο· ἀλλ' ὅμως οὐδὲ οὕτως ἀπεστράφη τὸ ἀξίωμα θεῖναι τοῦ ἀνδρός.

Ιωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Galatas commentarius
Vol 61, pg 648, ln 45

ὄρωντας βλάπτειν πέφυκεν· ὀφθαλμὸς γὰρ οὐκ ἂν εἶη πονηρὸς, αὐτὸ τὸ μέλος· ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ Χριστὸς οὕτω τὸν **φθόνον** λέγει. Ὁφθαλμῶν μὲν γὰρ τὸ ἀπλῶς ὄραν μόνον, τὸ δὲ πονηρῶς ὄραν τῆς ἔνδον διεστραμμένης γίνεται γνώμης. Ἐπειδὴ γὰρ διὰ τῆς αἰσθήσεως ταύτης εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰσρεῖ τῶν ὀρωμένων ἢ θεωρία, καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν πλούτῳ μάλιστα ὁ **Φθόνος** τίκεται, ὁ δὲ πλοῦτος ἀπὸ ὀφθαλμῶν ὁράται, καὶ αἱ δυναστεῖαι καὶ αἱ δορυφορίαι· διὰ τοῦτο πονηρὸν ὀφθαλμὸν ἐκάλεσεν, οὐ τὸν ὄρωντα, ἀλλὰ τὸν μετὰ **βασκανίας** ὄρωντα ἀπὸ τῆς κατὰ ψυχὴν πονηρίας. Εἰπὼν δὲ, *Τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν;* δείκνυσιν ὅτι οὐχ ὡς κηδεμόνες, οὐδὲ ὡς τὸ λείπον ἀναπληροῦντες, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄν ἀκρωτηριάζοντες, τοῦτο ποιοῦσι. **Φθόνου** γὰρ ἐστίν, οὐ τὸ λείπον προσθεῖναι, ἀλλὰ καὶ τῶν πεπληρωμένων ὑφελέσθαι τι, καὶ λυμήνασθαι τῷ παντί. Ταῦτα δὲ λέγει, οὐχ ὡς τοῦ **φθόνου** καθ' ἑαυτὸν ἰσχὺν ἔχοντος, ἀλλ' ὡς τῶν ταῦτα διδασκόντων διὰ **βασκανίαν** ἐπὶ τοῦτο ἐλθόντων. *Οἷς κατ' ὀφθαλμοῦς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν*

Ιωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Philippenses (**hom.**1–15)
(2062: 160); *MPG* 62.Vol 62, pg 187, ln 43

Παῦλον μὲν οὐδεὶς ἐστι. Τί λέγω κατὰ Παῦλον; Ἀλλὰ οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἐγγὺς τοῦ μακαρίου ἐκείνου· τὸ δὲ κήρυγμα τὸ αὐτό ἐστίν, ὅπερ καὶ τότε. Οὐκ ἐν δεσμοῖς δὲ ὄντι μόνον ἐκοινώνουν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς· ἄκουε γὰρ αὐτοῦ λέγοντος· *Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππηῖσι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου οὐδεμία μοι Ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι.* Καὶ χωρὶς πειρασμῶν δὲ ἔχει πολὺν ὁ διδάσκαλος πόνον, ἀγρυπνίαν, κόπον τὸν ἐν λόγῳ, διδασκαλίαν, μέμψεις, κατηγορίας, αἰτίας, **βασκανίας**. Μικρὰ ταῦτα, τὸ μυρίων ἀνέχεσθαι στομάτων, ἐξὸν τὰ αὐ-

τοῦ μεριμνᾶν; Οἴμοι, τί πάθω; ἐν μέσῳ δυοῖν ἐν-
 απείλημμαι πραγμάτων ἀπορῶν· βούλομαι μὲν γὰρ
 καὶ προτρέψαι ὑμᾶς, καὶ παρακαλέσαι πρὸς τὴν
 συμμαχίαν καὶ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ·
 δέδοικα δὲ μὴ ἕτερόν τις ὑποπτέυση, ὅτι οὐχ ὑμῶν
 ἕνεκεν, ἀλλ' ἐκείνων ταῦτα λέγω. Ἴστε δὲ, ὅτι οὐκ
 ἐκείνων ἕνεκεν ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ad Philippenses (**hom.1-15**)
 Vol 62, pg 195, ln 2

ἐστί· καρτερίας, καὶ φιλοσοφίαν ἀσκεῖν· καρτερίας,
 τὸ πενίαν διενεγκεῖν· καρτερίας, τὸ λιμῷ προς-
 παλαῖσαι καὶ δίψει. Ὅταν δὲ μηδὲν τούτων ἦ, ἀλλ'
 ἕξεστιν ἀπολαύοντα τῶν ὄντων, ὡς Χριστιανῷ προσῆκε,
 μὴ φθονεῖν τοῖς ἐτέρων, ποία βία; Οὐδαμόθεν ἄλλο-
 θεν ὁ **φθόνος**, ἀλλ' ἐκ τοῦ προστετηκέναι τοῖς παροῦσι,
 μᾶλλον δὲ πάντα τὰ κακά. Εἰ γὰρ μηδὲν ἐνόμιζες
 εἶναι τὰ χρήματα, καὶ τὴν δόξαν τοῦ κόσμου τούτου,
 οὐκ ἂν τοῖς ἔχουσιν ἐβάσκηνας.

δ'. Ἄλλ' ἐπειδὴ κέχρηνας, καὶ θαυμάζεις αὐτὰ καὶ
 ἐπτόησαι, διὰ τοῦτό σοι καὶ τὰ τῆς **βασκανίας** ἐνοχλεῖ,
 διὰ τοῦτο καὶ τὰ τῆς κενοδοξίας· καὶ πάντα ἀπὸ τού-
 του γίνεται, ἀπὸ τοῦ θαυμάζειν τὰ τοῦ παρόντος βίου.
 Βασκαίνεις, ὅτι ὁ δεῖνα πλουτεῖ; Καὶ μὴν ἐλέους καὶ
 δακρύων ἄξιος ὁ τοιοῦτος. Ἄλλ' ἐρεῖς εὐθέως γελῶν·
 Ἐγὼ δακρύων ἄξιος, οὐκ ἐκεῖνος. Δακρύων ἄξιος καὶ
 σὺ, οὐχ ὅτι πένη, ἀλλὰ διὰ τὸ σεαυτὸν ἐλεεινὸν εἶναι
 νομίζεις. Τοὺς γὰρ οὐδὲν ἔχοντας κακὸν καὶ
 δυσφοροῦντας δακρῦομεν, οὐχ ὅτι κακὸν τι ἔχουσιν,
 ἀλλ' ὅτι μὴ ἔχοντες, ἔχειν νομίζουσιν. Εἰπέ γάρ μοι,
 εἴ τις πυρετοῦ ἀπηλλαγμένος,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam ad Philippenses (**hom.1-15**)
 Vol 62, pg 214, ln 23

Σύμψυχοι, φησί· τουτέστι, μιᾶ ψυχῇ τὰ πάντων
 οἰκειούμενοι σώματα, οὐ τῇ οὐσίᾳ (οὐ γὰρ ἐστί δυνα-
 τὸν), ἀλλὰ τῇ προαιρέσει καὶ τῇ γνώμῃ· ὡς ἐκ μιᾶς
 ψυχῆς τὰ πάντα γινέσθω. Τί ἐστί, *Σύμψυχοι*; Ἐδή-
 λωσεν εἰπὼν, *Τὸ ἐν φρονοῦντες*· ἐν ἔστω τὸ

φρόνημα, ὡσπερ μιᾶς ψυχῆς. *Μηδὲν κατὰ ἐρίθειαν.* Ἄξιοι λοιπὸν καὶ τὸν τρόπον λέγει, πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο· *Μηδὲν κατὰ ἐρίθειαν, ἢ κενοδοξίαν,* φησίν. Ὅπερ αἰεὶ φημι, ὅτι πάντων αἴτιον τῶν κακῶν τοῦτό ἐστιν· ἐντεῦθεν αἱ μάχαι καὶ αἱ ἔρεις, ἐντεῦθεν αἱ **βασκανίαι** καὶ φιλονεικίαι, ἐντεῦθεν τῆς ἀγάπης ἢ ψύξης, ὅταν τῆς τῶν ἀνθρώπων δόξης ἐρῶμεν, ὅταν δοῦλοι τῆς τῶν πολλῶν ὦμεν τιμῆς· οὐ γὰρ ἐνὶ δόξης ὄντα δοῦλον, εἶναι καὶ Θεοῦ δοῦλον γνήσιον. Πῶς οὖν τὴν κενοδοξίαν φύγωμεν, φησίν; οὐδέπω γὰρ εἶπας ὁδόν. Ἄκουε τῶν ἐπαγομένων· *Ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ,* φησίν, *ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν.* Βαβαί, πῶς δόγμα φιλοσοφίας γέμον πάσης, καὶ ἡμῶν τῆς σωτηρίας συγκρότημα ἐξέθετο! Ἐὰν ὑπολάβης, φησίν, ὅτι ὁ δεῖνά σου μείζων ἐστὶ, καὶ τοῦτο πείσης σαυτὸν, μᾶλλον δὲ οὐκ

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Colossenses (**hom.1-12**)
Vol 62, pg 306, ln 37

ἡδίων αὕτη ἢ τράπεζα, ἢ καὶ τῷ καλοῦντι πλείονα αὕτη φέρει τὴν ἡδονὴν ἐκείνης; Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ μᾶλλον ζητούμενον ἡμῖν. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἐκείνους καλῶν, πρὸ πλειόνων ἡμερῶν παρασκευάζεται, καὶ πράγματα ἔχειν ἀναγκάζεται καὶ φροντίδας καὶ μερίμνας, οὔτε τὰς νύκτας καθεύδων, οὔτε τὰς ἡμέρας ἡσυχάζων· ἀλλὰ ἀναπλάττων ἐν ἑαυτῷ πολλὰ, μαγείροις διαλεγόμενος, ὀψοποιοῖς, τραπεζοποιοῖς. Εἶτα αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐπιστάσης ἴδοι τις ἂν αὐτὸν μᾶλλον δεδοικότα, ἢ τοὺς μέλλοντας πυκτεύειν, μή τις παρὰ λόγον γένηται, μὴ **βασκανία** βληθῆ, μὴ κατηγορούς ἐκεῖθεν λάβη πολλούς. Οὗτος δὲ πάσης ταύτης ἀπήλλακται τῆς φροντίδος καὶ τῶν πραγμάτων, αὐτοσχεδιάζων τὴν τράπεζαν, καὶ οὐ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν μεριμνῶν. Καὶ μετὰ δὴ ταῦτα οὗτος μὲν εὐθέως τὴν χάριν ἀπώλεσεν· ἐκεῖνος δὲ ἔχει τὸν Θεὸν ὀφειλέτην, καὶ χρησταῖς τρέφεται ταῖς ἐλπίσι, καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐωχούμενος ἀπ' ἐκείνης τῆς τραπεζῆς.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Colossenses (**hom.1-12**)

Vol 62, pg 330, ln 53

Ὡστε καὶ διδάσκαλον καὶ τροφέα καὶ παιδαγωγὸν οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι τὸν Μωϋσέα προσειπὼν· πολλὴ γὰρ ἡ σοφία τοῦ ἀνδρός. Οὐκ ἔστι δὲ ἴσον ἀνδρῶν ἤδη φιλοσοφεῖν δυναμένων ἡγεῖσθαι, καὶ παίδων ἀλογίστων ἄρχειν. Καὶ, εἰ βούλεσθε καὶ ἕτερόν τι ἀκοῦσαι, καθάπερ ἡ τροφὸς τῷ παιδίῳ λέγει· Ὅταν ἀποπατῆς, ἀνάστειλόν σου τὰ ἱμάτια, καὶ μέχρι τοσούτου, ὅταν καθιζάνῃς· οὕτω καὶ ὁ Μωϋσῆς ἐποίει. Καὶ ὡσπερ πάντα τὰ πάθη τυραννεῖ ἐν τοῖς παισὶ (οὐδέπω γὰρ ἔχει τὸν ἡνίοχον), κενοδοξία, ἐπιθυμία, ἀλογία, θυμὸς, **βασκανία**· οὕτω καὶ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις πάντα ταῦτα ἐκράτει· ἐνέπτυνον, ἔτυπτον τὸν Μωϋσέα. Καὶ καθάπερ παιδίον λαμβάνει λίθον, καὶ πάντες βοῶμεν· Ὡ μὴ ρίψῃς· οὕτω κακεῖνοι λίθους ἐλάμβανον κατὰ τοῦ πατρὸς, ὁ δὲ ἔφευγε. Καὶ καθάπερ εἰ κόσμον τινὰ ἔχοι ὁ πατήρ, τοῦτον τὸ παιδίον αἰτεῖ παρ' αὐτοῦ φιλόκοσμον ὄν· οὕτω δὴ οἱ περὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρῶν πεποιήκασιν τῇ ἱερωσύνῃ ἐπαναστάντες. Καὶ βάσκανοι δὲ μάλιστα πάντων ἦσαν, καὶ μικρόψυχοι, καὶ κατὰ πάντα ἀτελεῖς. Τότε οὖν ἔδει

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Colossenses (**hom.**1-12)
Vol 62, pg 352, ln 23

νεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ γῆς· πάλιν φησὶ, *Νεκρώσατε ὑμῶν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς*. Ἀλλὰ τὸ, *ἐπὶ γῆς*, ἐνταῦθα δηλωτικὸν ἐστὶν ἀμαρτίας, οὐ δημιουργίας διαβολῆς. Οὕτω γὰρ τὰ ἐπὶ γῆς αὐτὰ καλεῖ τὰ ἀμαρτήματα, ἢ τῷ ἀπὸ γεώδους λογισμοῦ καὶ ἐπὶ γῆς ἐνεργεῖσθαι, ἢ τῷ γήινους δεικνύναι τοὺς ἀμαρτάνοντας. *Πορνείαν, ἀκαθαρσίαν*, φησί. Παρῆκε τὰ πράγματα, ἃ οὐδὲ εἰπεῖν καλὸν, καὶ διὰ τῆς ἀκαθαρσίας ἅπαντα ἐνέφηνε. *Πάθος*, φησὶν, *ἐπιθυμίαν κακῆν*. Ἰδοὺ γενικῶς τὸ πᾶν εἶπε· πάντα γὰρ ἐπιθυμία κακὴ, **βασκανία**, ὀργή, λύπη. *Καὶ τὴν πλεονεξίαν*, φησὶν, *ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία*. *Διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας*. Διὰ πολλῶν ἀπήγαγεν αὐτούς·

διὰ τῶν εὐεργεσιῶν τῶν ὑπαρξασῶν, διὰ τῶν μελ-
 λόντων ἐξ ὧν ἀπηλλάγημεν κακῶν, τίνες ὄντες, καὶ
 διὰ τί, καὶ ὅλα ἐκεῖνα, οἷον, τίνες ἦμεν καὶ ἐν τίσιν,
 καὶ ὅτι ἀπηλλάγημεν αὐτῶν, πῶς καὶ τίνι τρόπῳ
 καὶ ἐπὶ τίσι. Ταῦτα ἱκανὰ ἀποστρέψαι· ἀλλὰ πάν-
 των σφοδρότερον τοῦτο, ἀηδὲς μὲν εἰπεῖν, οὐ μὴν
 ἀνωφελες, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον· *Δι' ἃ ἔρχεται,*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Colossenses (**hom.1-12**)
 Vol 62, pg 361, ln 49

λον, ἢ τῶν χρημάτων. Διὸ δόξης καταφρονῶν καὶ
 φιλόσοφος ἐστίν· οἶδε γὰρ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα.
 Τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων γνῶσις ἡ
 φιλοσοφία. Οὐκοῦν οἶδε μὲν ποῖα θεῖα, ποῖα δὲ ἀν-
 θρώπινα, καὶ τῶν μὲν ἀπέχεται, ταῦτα δὲ ἐργάζε-
 ται· οἶδε, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ ἐν πᾶσιν· οὐδὲν
 εἶναι νομίζει τὸν παρόντα βίον· διὰ τοῦτο οὐδὲ ἡδεται
 τοῖς χρηστοῖς, οὔτε λυπεῖται τοῖς ἐναντίοις. Μηδὲ
 περιμείνης ἕτερον διδάσκαλον· ἔχεις τὰ λόγια τοῦ
 Θεοῦ· οὐδεὶς σε διδάσκει ὡς ἐκεῖνα. Οὗτος μὲν γὰρ
 πολλὰ καὶ διὰ κενοδοξίαν καὶ διὰ **βασκανίαν** ἐπι-
 κρύπτει πολλάκις. Ἀκούσατε, παρακαλῶ, πάντες οἱ
 βιωτικοὶ, καὶ κτᾶσθε βιβλία φάρμακα τῆς ψυχῆς.
 Εἰ μηδὲν ἕτερον βούλεσθε, τὴν γοῦν Καινὴν κτή-
 σασθε, τῶν ἀποστόλων τὰς Πράξεις, τὰ Εὐαγγέλια,
 διδασκάλους διηνεκεῖς. Ἄν λύπη συμβῆ, ὥσπερ εἰς
 ἀποθήκην φαρμάκων ἔγκυψον· λάβε παραμυθίαν
 ἐκεῖθεν τοῦ δεινοῦ, ἂν ζημία, ἂν θάνατος, ἂν ἀπο-
 βολὴ οἰκείων· μᾶλλον δὲ μὴ ἔγκυπτε, ἀλλὰ ἀνάλαβε
 πάντα, ἔχε ἐπὶ τῆς διανοίας. Τοῦτο πάντων αἴτιον
 τῶν κακῶν, τὸ μὴ εἰδέναι τὰς Γραφάς.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Colossenses (**hom.1-12**)
 Vol 62, pg 379, ln 21

σὺ αἴτιος· ὅταν ἴδωσί σε ἀλλοτριούμενον αὐτοῦ τὴν
 ἡδονὴν, καὶ αὐτοὶ ἀλλοτριοῦνται· ὡς ἂν ἴδωσί σε οἰ-

κειούμενον, οὐ τολμῶσιν· ἀλλ' ὁμοίως εἶ καὶ σὺ λαμπρός. Οὐκ εὐδοκίμησας λέγων, ἀλλ' εὐδοκίμησας συνηδόμενος μειζόνως, ἢ ἐκεῖνος. Εἰ γὰρ ἡ ἀγάπη μέγα καὶ πάντων κεφάλαιον, σὺ τὸν ἐκ ταύτης ἔλαβες στέφανον· ἐκεῖνος τὸν ἐκ τῆς ῥητορείας, σὺ τὸν ἐκ τοῦ σφόδρα φιλεῖν· ἐκεῖνος ἐπεδείξατο ῥημάτων ἰσχὺν, σὺ διὰ τῶν ἔργων τὸν **φθόνον** κατέβαλες, ἐπάτησας τὴν **βασκανίαν**. Ὡστε εἰκότως ἂν μᾶλλον ἐκείνου στεφανωθείης· λαμπρότερος ὁ σὸς ἀγών· οὐκ ἐπάτησας μόνον τὴν **βασκανίαν**, ἀλλὰ καὶ ἕτερον τι πεποίηκας. Ἐκεῖνος ἓνα ἔχει στέφανον μόνον, σὺ δὲ δύο, καὶ τοὺς δύο τοῦ ἐνὸς λαμπροτέρους. Ποίους τούτους; Ἐνα μὲν ὃν ἀνείλου κατὰ τοῦ **φθόνου**, δεύτερον δὲ ὃν ἀνεδήσω ἐκ τῆς ἀγάπης. Οὐ γὰρ τοῦ καθαρὸν εἶναι φθόνου τεκμήριον μόνον τὸ συνηδесθαι, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀγάπην ἔχειν ἐρρίζωμένην. Ἐκείνω πολλάκις καὶ ἀνθρώπινόν τι διενοχλεῖ πάθος, οἶον ἢ κενοδοξία· σὺ δὲ παντὸς εἶ πάθους καθαρὸς· οὐ γὰρ δὴ κενοδοξῶν

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 412, ln 1

καὶ ἀπείρου καὶ πρὸς τὰς μάχας βαναύσου τὰ κτήματα πάντων ἐστὶ τῶν ἀνδρείων καὶ πολεμεῖν εἰδόντων· ὥστε διὰ τοῦτο πρῶτον ὑμᾶς ὀπλίζω. Ἐπειτα δὲ καὶ πολέμου καιρὸς πᾶς ὁ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ χρόνος. Πῶς καὶ τίνι τρόπῳ; Ὁ διάβολος ἐφέστηκεν ἀεὶ. Ἄκουσον τί περὶ αὐτοῦ φησι. Περιέρχεται ὠρυόμενος ὡς λέων, ἀρπάσαι θέλων. Σωματικὰ πάθη μυρία ἐπιτίθεται ἡμῖν, ἅπερ ἀναγκαῖον διελθεῖν, ἵνα μὴ μάτην ἑαυτοὺς ἀπατῶμεν. Τί γὰρ, εἰπέ μοι, ἡμῖν οὐ πολεμεῖ; οὐ πλοῦτος, κάλλος, τρυφή, δυναστεία, ἐξουσία, **βασκανία**, δόξα, ἀπόνοια; Οὐ γὰρ μόνον ἡ ἡμετέρα δόξα πολεμεῖ κωλύουσα πρὸς ταπεινοφροσύνην καταπίπτειν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐτέρων εἰς **φθόνον** ἡμᾶς καὶ **βασκανίαν** ἐξάγουσα. Τί δὲ τὰ ἐναντία, πενία, ἀτιμία, τὸ καταφρονεῖσθαι, τὸ ἀπερρίφθαι, τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἰσχύν; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν ἡμῖν· τὰ δὲ παρὰ ἀνθρώπων, πονηρία, ἐπιβουλαί, δόλοι, συκοφαντίαι, περιστάσεις μυρία· ὁμοίως καὶ τὰ

παρὰ τῶν δαιμόνων, ἀρχαὶ, ἐξουσίαι, κοσμοκράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 412, ln 4

δὲ καὶ πολέμου καιρὸς πᾶς ὁ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ χρόνος. Πῶς καὶ τίνι τρόπῳ; Ὁ διάβολος ἐφέστηκεν ἀεὶ. Ἄκουσον τί περὶ αὐτοῦ φησι. Περιέρχεται ὠρυόμενος ὡς λέων, ἀρπάσαι θέλων. Σωματικὰ πάθη μυρία ἐπιτίθεται ἡμῖν, ἅπερ ἀναγκαῖον διελθεῖν, ἵνα μὴ μάτην ἑαυτοὺς ἀπατῶμεν. Τί γὰρ, εἰπέ μοι, ἡμῖν οὐ πολεμεῖ; οὐ πλοῦτος, κάλλος, τρυφή, δυναστεία, ἐξουσία, **βασκανία**, δόξα, ἀπόνοια; Οὐ γὰρ μόνον ἡ ἡμετέρα δόξα πολεμεῖ κωλύουσα πρὸς ταπεινοφροσύνην καταπίπτειν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐτέρων εἰς **φθόνον** ἡμᾶς καὶ **βασκανίαν** ἐξάγουσα. Τί δὲ τὰ ἐναντία, πενία, ἀτιμία, τὸ καταφρονεῖσθαι, τὸ ἀπερρίφθαι, τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἰσχύν; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν ἡμῖν· τὰ δὲ παρὰ ἀνθρώπων, πονηρίαί, ἐπιβουλαί, δόλοι, συκοφαντίαι, περιστάσεις μυρίαί· ὁμοίως καὶ τὰ παρὰ τῶν δαιμόνων, ἀρχαὶ, ἐξουσίαι, κοσμοκράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας. Ἄλλοι ἐσμὲν χαίροντες, ἄλλοι ἀλγοῦντες· ἀμφοτέρω παρεκτροπή. Ἄλλ' ὑγεία, ἀλλ' ἀσθένεια. Πόθεν οὐχ ἀμαρτήσεται τις;

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 412, ln 17

τὰ δὲ παρὰ ἀνθρώπων, πονηρίαί, ἐπιβουλαί, δόλοι, συκοφαντίαι, περιστάσεις μυρίαί· ὁμοίως καὶ τὰ παρὰ τῶν δαιμόνων, ἀρχαὶ, ἐξουσίαι, κοσμοκράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας. Ἄλλοι ἐσμὲν χαίροντες, ἄλλοι ἀλγοῦντες· ἀμφοτέρω παρεκτροπή. Ἄλλ' ὑγεία, ἀλλ' ἀσθένεια. Πόθεν οὐχ ἀμαρτήσεται τις; Βούλεσθε καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ ἀρξάμενος ὑμῖν εἶπω εὐθέως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς; Τί τὸν πρωτόπλαστον εἶλεν; Ἡδονὴ καὶ βρώματα καὶ φιλαρχίας ἔρωσ. Τί τὸν μετ'

ἐκεῖνον τὸν υἱὸν τὸν ἐκείνου; **Βασκανία** καὶ **φθόνος**. Τί τοὺς ἐπὶ Νῶε; Σωμάτων ἡδοναί, καὶ τὰ ἀπὸ τούτων τικτόμενα κακά. Τί τὸν υἱὸν τὸν τούτου; Ὑβρις καὶ ἄδεια. Τί τοὺς Σοδομίτας; Ὑβρις καὶ ἀσέλγεια καὶ πλησμονὴ ἄρτων. Πολλάκις δὲ καὶ πενία τοῦτο ποιεῖ· διὰ τοῦτο σοφός τις ἔλεγε· *Πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῶς. Μᾶλλον δὲ οὐ πλοῦτος, οὐδὲ πενία, ἀλλ' ἢ μὴ δυναμένη τούτοις ἑκατέρους προαίρεσις χρήσασθαι. Ἐπίγνωθι, φησὶν, ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 420, ln 10

ἢ ἡμετέρα τοιαύτη. *Καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς· εἰς τὸ στηρίζαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Τὴν ἀγάπην δείκνυσιν αὐτοῖς κέρδος φέρουσαν, οὐ τοῖς φιλουμένους. Βούλομαι, φησὶ, πλεονάσαι τὴν ἀγάπην ταύτην, ἵνα μηδεὶς μῶμος γένηται. Οὐκ εἶπεν, ὑμᾶς στηρίζαι, ἀλλὰ, *Τὰς καρδίας ὑμῶν· Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί.* Ἔνεστι γὰρ μηδὲν πράττοντα, πονηρὸν εἶναι, οἷον **βασκανίαν** ἔχειν, ἀπιστίαν, δόλον, τὸ χαίρειν ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τὸ μὴ εἶναι φιλικὸν, τὸ δόγματα ἔχειν διεστραμμένα· ταῦτα πάντα τῆς καρδίας ἐστί· τὸ δὲ τούτων καθαρεύειν, ἐστὶν ἀγιωσύνη. Κυρίως μὲν γὰρ ἀγιωσύνη λέγεται ἢ σωφροσύνη κατ' ἐξοχὴν ἐπειδὴ καὶ ἀκαθαρσία ἢ πορνεία καὶ ἢ μοιχεία· καθολικῶς δὲ πᾶσα ἁμαρτία ἀκαθαρσία, καὶ πᾶσα ἀρετὴ καθαρότης· *Μακάριοι γὰρ, φησὶν, οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ.* Καθαροὺς τοὺς πάντη καθαροὺς φησιν.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 421, ln 4

ἀπαγαγεῖν αὐτὴν τῆς μυσαρᾶς ἐκείνης πράξεως. Καὶ οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἁμάρτημα, ὃ μὴ, καθάπερ πῦρ, ἀναλίσκει τῆς ἀγάπης ἢ δύναμις. Εὐκολώτερον

γὰρ φρύγανον εὐτελὲς ἀντιστῆναι πυρᾷ πολλῇ, ἢ τῆς ἀμαρτίας τὴν φύσιν τῇ τῆς ἀγάπης δυνάμει. Ταύτην οὖν φυτεύσωμεν ἐν ταῖς ἑαυτῶν ψυχαῖς, ἵνα μετὰ τῶν ἁγίων πάντων στῶμεν· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι πάντες εὐηρέστησαν ἀπὸ τῆς εἰς πλησίον ἀγάπης. Πόθεν ἀνηρέθη, καὶ οὐκ ἀνεῖλεν ὁ Ἄβελ; Πάντως τῷ σφόδρα φιλεῖν τὸν ἀδελφόν· οὐδὲ δέξασθαι τοιοῦτον ἠνείχeto λογισμὸν. Πόθεν ἐδέξατο τὸν τῆς **βασκανίας** ὄλεθρον ὁ Κάϊν; οὐ γὰρ ἂν λοιπὸν εἶποιμι αὐτὸν τοῦ Ἄβελ ἐγὼ ἀδελφόν, ὅτι οὐκ ἀσφαλῶς ἠρήρειστο παρ' αὐτῷ τὰ τῆς ἀγάπης θεμέλια. Πόθεν εὐδοκίμησαν οἱ τοῦ Νῶε παῖδες; οὐκ ἐπειδὴ σφόδρα ἐφίλουν τὸν πατέρα, οὐδὲ τὴν γύμνωσιν ἠνέσχοντο ἰδεῖν. Ὁ ἕτερος δὲ πόθεν κατηράθη; οὐκ ἀπὸ τοῦ μὴ φιλεῖν; Ὁ δὲ Ἀβραὰμ πόθεν ἠδοκίμησεν; οὐκ ἀπὸ τῆς ἀγάπης, τὰ περὶ τὸν ἀδελφιδοῦν διαπραζάμενος; τὰ περὶ τὴν ἱκετηρίαν τὴν ὑπὲρ τῶν Σοδομιτῶν;

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 450, ln 57

νήφειν, τὸ ἔχειν θώρακα, φησὶ, πίστεως καὶ ἀγάπης. Πίστιν οὐ τὴν τυχοῦσάν φησιν, ἀλλὰ τὴν ζέουσαν, τὴν εἰλικρινῆ, τὴν ἀχειρώτους ποιοῦσαν τοὺς προβεβλημένους αὐτήν. Ὡσπερ τὸν θώρακα οὐδὲν ἂν διατέμοι ταχέως, ἀλλ' ἔστιν ἀφανὲς τειχίον τῷ στήθει· οὕτω καὶ σὺ πίστιν καὶ ἀγάπην περιέλασον τῇ ψυχῇ, καὶ οὐδὲν τῶν πεπυρωμένων βελῶν τοῦ διαβόλου ἐμπαγῆναι δυνήσεται. Ἐνθα γὰρ ἡ προκατειλημμένη τῷ τῆς ἀγάπης ὄπλῳ τῆς ψυχῆς ἡ δύναμις, πάντα εἰκῆ καὶ μάτην κατασκευάζουσιν οἱ ἐπιβουλεύοντες. Οὔτε γὰρ πονηρία, οὐκ ἔχθρα, οὐ **βασκανία**, οὐ κολακεία, οὐχ ὑπόκρισις, οὐκ ἄλλο οὐδὲν καθικέσθαι δυνήσεται τῆς τοιαύτης ψυχῆς. Οὐχ ἀπλῶς δὲ ἀγάπην εἶπεν, ἀλλ' ὡς θώρακα ἰσχυρὸν εἶπεν ἐνδύσασθαι. Εἶτα οὕτως εἰπὼν ἐπάγει· *Καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας*. Καθάπερ γὰρ ἡ περικεφαλαία τὸ καίριον σώζει τῶν ἐν ἡμῖν, τὴν κεφαλὴν περιβάλλουσα καὶ πάντοθεν στεγάζουσα· οὕτω καὶ ἡ ἐλπίς τὸν λογισμὸν οὐκ ἀφίησι διαπεσεῖν, ἀλλ' ὀρθὸν ἴστησιν ὥσπερ κεφαλὴν, οὐδὲν τῶν ἔξωθεν εἰς αὐτὸν πεσεῖν ἐῶσα.

Ιωάννης Χρυσόστομος , In epistulam i ad Thessalonicenses (**hom.1-11**)
Vol 62, pg 468, ln 16

· Ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖ-
πνον, φησὶ, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς
ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μήτε
γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικα-
λέσωσί σε, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα· ἀλλ'
ὅταν ποιῆς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους,
τυφλοὺς, καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν
ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν
τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. Καὶ δόξα δὲ μείζων ἐν-
ταῦθα γίνεται, εἴ γε ταύτης ἐρᾶς. Ἐξ ἐκείνων μὲν γὰρ
φθόνος καὶ **βασκανία** καὶ κατηγορίαι καὶ λοιδορίαι,
καὶ πολὺς ὁ φόβος μὴ τι παρὰ τὸ δέον γένηται· καὶ
ὡς οἰκέτης δεσπότη, οὕτω παρέστηκας, ἂν μείζους οἱ
καλούμενοι ᾧσι, δεδοικῶς τὴν παρ' αὐτῶν μέμψιν καὶ
τὰ στόματα· ἐπὶ δὲ τούτων οὐδὲν τοιοῦτον, ἀλλ' ἅπερ
ἂν αὐτοῖς ἐνέγκῃς, μεθ' ἡδονῆς πάντα δέχονται· καὶ
πολὺς ἐντεῦθεν ὁ κρότος, λαμπρότερα ἢ δόξα, μείζον
τὸ θαῦμα. Οὐχ οὕτω κροτοῦσιν ἐκείνους ὡς τούτους
ἅπαντες οἱ ἀκούοντες. Εἰ δὲ ἀπιστεῖς, πείρασον σὺ ὁ
πλουτῶν, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡγεμόνας καλῶν·

Ιωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ii ad Timotheum (**hom.1-10**)
(2062: 165); *MPG* 62.Vol 62, pg 633, ln 34

Καὶ πολλαχοῦ εὐρίσκομεν ὑπὲρ μὲν πίστεως οὐδὲν
ἐγκαλουμένους, ἀπὸ δὲ βίου πονηροῦ κολαζομένους,
μόνον· ὡςπερ ἀλλαχοῦ ὑπὲρ βίου μὲν οὐδὲν ἐγκα-
λουμένους, διὰ δὲ δόγμα διεστραμμένον ἀπολλυμέ-
νους· ταῦτα γὰρ ἀλλήλων ἔχεται. Ὅρᾳς ὅτι, ὅταν
μὴ ποιῶμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τὴν παγίδα
τοῦ διαβόλου ἐσμέν; Οὐκ ἀπὸ βίου δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ
ἀπὸ ἐνὸς ἐλαττώματος πολλάκις εἰσερχόμεθα εἰς
τὴν γέενναν, ὅταν μὴ τὰ ἄλλα ἀντίρροπα ἢ ἀγαθά.
Ἐπεὶ καὶ αἱ παρθένοι οὐ πορνείαν ἐνεκλήθησαν, οὐ
μοιχείαν, οὐ **φθόνον**, οὐ **βασκανίαν** , οὐ μέθην, οὐ κα-
κοπιστίαν, ἀλλ' ἔλλειψιν ἐλαίου· τουτέστιν, οὐκ

ἐποίουσαν ἐλεημοσύνην· τὸ γὰρ ἔλαιον τοῦτό ἐστι. Καὶ ἐκεῖνοι οἱ κατακριθέντες, *Ἀπέλθετε οἱ κατα-
ηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον*, οὐδὲν πάλιν τού-
των ἐνεκαλοῦντο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ, ὅτι οὐκ ἔθρεψαν
τὸν Χριστόν. Ὁρᾷς ὅτι ἀρκεῖ ἐλεημοσύνη ἐλλειφ-
θεῖσα εἰσαγαγεῖν εἰς τὸ τῆς γεέννης πῦρ; Ποῦ γὰρ
ἔσται χρήσιμος, εἰπέ μοι, ὁ ἐλεημοσύνην μὴ ποιῶν;
Νηστεύεις καθ' ἐκάστην ἡμέραν; ἀλλὰ καὶ αἱ παρ-
θένοι τότε ἐκεῖναι, ἀλλ' οὐδὲν ἀπώναντο.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In epistulam ad Hebraeos (hom.1-34)* (2062:
168); *MPG* 63.Vol 63, pg 34, ln 34

ἔχω χρήματα; ἢ, Εἰ εἶχον, παρέσχον ἂν τοῖς πένησιν.
Οὐκ οἶδας, εἰ εἶχες, εἰ μὴ μᾶλλον καὶ πλεονέκτης ἦς·
νῦν μὲν γὰρ ταῦτα λέγεις, ἐν δὲ τῇ πείρᾳ γενόμενος,
ἕτερος ἂν ἦς. Ἐπεὶ καὶ ὅταν ὦμεν κεκορεσμένοι, νο-
μίζομεν ὅτι δυνάμεθα νηστεύειν· ὅταν δὲ μικρὸν δια-
λείπωμεν, ἕτερος ἡμᾶς ἐπεισέρχεται λογισμός. Πά-
λιν, ὅταν ὦμεν ἐκτὸς τῆς μέθης, νομίζομεν δύνασθαι
περιγενέσθαι τοῦ πάθους· ὅταν δὲ ἀλῶμεν ὑπ' αὐτῆς,
οὐκέτι. Μὴ εἶπης, Εἰς τί οὐκ ἔσχον χάρισμα διδασκαλι-
κόν; ἢ, Εἰ εἶχον, μυρίους ἂν ὠκοδόμησα. Οὐκ οἶδας, εἰ
εἶχες, μὴ εἰς κρίμα σοι ἐγένετο, μὴ **βασκανία**, μὴ ὄκνος
παρεσκεύαζε τὸ τάλαντον κρύπτειν. Νῦν μὲν οὖν ἀπάν-
των τούτων ἀπήλλαξαι, καὶ τὸ σιτομέτριον ἐὰν μὴ
δῶς, οὐκ ἐγκαλῆ· τότε δὲ μυρίοις ἂν ὑπεύθυνος ἦς.
Ἄλλως δὲ, οὐδὲ νῦν ἐκτὸς εἰ τοῦ χαρίσματος. Δεῖξον
ἐν τῷ μικρῷ, οἷος ἦς, εἰ ἐκεῖνο εἶχες· *Εἰ γὰρ ἐν
τῷ μικρῷ οὐ γίνεσθε*, φησὶ, *πιστοὶ, πῶς τὸ μέγα
ὑμῖν τις δώσει;* Δεῖξον ὡς ἡ χήρα· δύο γὰρ ὀβολοὺς
εἶχεν ἐκεῖνη, καὶ ὅλα κατέλαβεν, ὅσα ἐκέκτητο.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *In epistulam ad Hebraeos (hom.1-34)*
Vol 63, pg 52, ln 50

ὦμεν προσδεδεμένοι, ἂν μὴ οἰκίας, ἂν μὴ προς-
παθεία τῶν παρόντων ὦμεν ἀπηρητημένοι. Εἰ γὰρ οἱ
τὸν στρατιωτικὸν τοῦτον βίον ζῶντες πᾶσιν ἀποτάσ-
σονται, καὶ ἔνθα ἂν ὁ πόλεμος καλῆ, ἐκεῖ παραγί-
νονται καὶ ὀδοιποροῦσι, καὶ πάντα μετὰ προθυμίας

ὑπομένουσι· πολλῶ μᾶλλον ἡμᾶς τοὺς τοῦ Χριστοῦ στρατιώτας οὕτω παρασκευάζεσθαι χρῆ, καὶ παρατάττεσθαι πρὸς τὸν πόλεμον τῶν παθῶν. Οὐκ ἔστι διωγμὸς νῦν, μηδὲ γένοιτο γενέσθαι ποτέ· ἀλλ' ἕτερος πόλεμός ἐστιν, ὁ τῆς τῶν χρημάτων ἐπιθυμίας, ὁ τῆς **βασκανίας**, ὁ τῶν ἄλλων παθῶν. Τοῦτον τὸν πόλεμον διηγούμενος ὁ Παῦλός φησιν· *Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα*. Ἀεὶ οὗτος ὁ πόλεμος ἐνέστηκε. Διὰ τοῦτο αἰεὶ ὀπλισμένους ἡμᾶς ἐστάναι βούλεται. *Στήτε οὖν*, φησὶ, *περιζωσάμενοι*· ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐνεστῶτός ἐστι καιροῦ· καὶ ἐνέφηεν, ὅτι αἰεὶ δεῖ ὀπλίζεσθαι. Πολὺς γὰρ ὁ πόλεμος διὰ γλώσσης, πολὺς δι' ὀφθαλμῶν·

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In epistulam ad Hebraeos (**hom.**1-34)
Vol 63, pg 59, ln 12

καὶ σείων τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ μόνος ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος ἡδονῆς πλήρης ὢν. Οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀκοῦσαι. *Ἐν ἰδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου*· οὐδὲ ἀκάνθας, οὐδὲ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι· Οὐκέτι ἄκανθαὶ καὶ τρίβολοι· οὐκ ἔστιν, *Ἐν λύπαις τέξεις τέκνα*, οὐδὲ, *Πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει*· πάντα εἰρήνη ἐκεῖ, χαρὰ, εὐφροσύνη, ἡδονή, ἀγαθωσύνη, πραότης, εὐθύτης, ἀγάπη. Οὐκ ἔστιν ἐκεῖ **ζηλοτυπία** οὐδὲ **βασκανία**, οὐ νόσος, οὐ θάνατος οὗτος ὁ τοῦ σώματος, οὐκ ἐκεῖνος ὁ τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔστι σκότος, οὔτε νύξ· πάντα ἡμέρα, πάντα φῶς, πάντα ἄνεσις· οὐκ ἔστι καμεῖν, οὐκ ἔστι κόρον λαβεῖν, ἀλλ' αἰεὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀγαθῶν διατελέσομεν. Βούλεσθε δῶ τινα καὶ εἰκόνα ὑμῖν τῆς ἐκεῖ καταστάσεως; Οὐκ ἔστι δυνατόν· πλὴν ἀλλ' ὅμως, ὡς ἂν ἦ δυνατόν, πειράσομαι ὑμῖν δοῦναί τινα εἰκόνα. Ἀναβλέψωμεν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅταν, μηδενὸς ἐνοχλοῦντος νέφους, φαίνη τὸν ἑαυτοῦ στέφανον· εἶτα πρὸς τὸ κάλλος τῆς ὄψεως αὐτοῦ πολὺν διατρίψαντες χρόνον, ἐννοήσωμεν ὅτι καὶ ἔδαφος

Ἰωάννης Χρυσόστομος , In Psalmum 50 (homilia 1) [Sp.] (2062: 199);
MPG 55.Vol 55, pg 569, ln 23

τικοῖς. *Τὰ γὰρ ὄπλα ἡμῶν οὐ σαρκικὰ, ἀλλὰ πνευματικά.* Καὶ πῶς, ὅτι σὺ μικρὸς καὶ ἀσθενὴς εἶ; Ἀλλὰ μέγας ὁ Δεσπότης. Εὐτελὲς τὸ ὄπλον· ἀλλ' ὁ πέμψας ἰσχυρός. Θάλασσαν ἐποίησε ξηρὰν, πέτραν διέρρηξε, τὰ στοιχεῖα μετέβαλε· πολλῶ μᾶλλον ἐνὸς ἀνδρὸς περιγίνεται.

δ'. Ἦλθε τοίνυν πρὸς τοὺς ἀνδρας, καὶ λέγει αὐτοῖς: Τί δοθήσεται τῷ ἀνδρὶ τῷ αἴροντι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ; Περὶ μισθῶν διαλέγεται, οὐχ ἵνα λάβῃ μισθόν, ἀλλ' ἵνα τούτους εἰς πίστιν ἀγάγῃ. Τί οὖν οἱ ἀδελφοί; Πάλιν **φθόνος**. πάλιν **βασκανία**. *Ἐπὶ τί ἀφήκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα; Ἡμεῖς οἶδαμεν τὴν ὑπερηφανίαν καὶ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σου.*

Ὡ **Φθόνος** παθῶν πεπληρωμένος, πῦρ μὴ σβεννύμενον! Καὶ γὰρ καθάπερ σκώληξ τὸ ἔριον διεσθίει, οὕτω καὶ ὁ **Φθόνος** τὸν μὲν φθονοῦντα διατήκει, τὸν δὲ φθονούμενον λαμπρότερον κατασκευάζει. Οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐγένετο. Οἱ μὲν γὰρ φθονήσαντες ἀπὸ ἐλευθερίας εἰς δουλείαν καθίσταντο· ὁ δὲ φθονηθεὶς βασιλεὺς ἐγένετο. Πάλιν οὖν οἱ ἀδελφοί: *Ἡμεῖς οἶδαμεν τὴν ὑπερηφανίαν καὶ τὴν κακίαν*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Interpretatio in Daniele prophetam* [Sp.] (2062: 209); *MPG* 56.Vol 56, pg 210, ln 61

βούμενος ἐκείνους μὴ καταγγεῖλαι αὐτὸν, ἢ τὸν βασιλέα αἰδοῦμενον μὴ ἀναγκάσαι, ὥστε μὴ ἔχειν κατήγορον φανερόν. Τινὲς δὲ φασιν, ἐπειδὴ Βαλτάσαρ ἐκαλεῖτο· τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο τοῦ εἰδώλου τοῦ παρ' αὐτοῖς ἦν. Ὁ Θεὸς οὖν ὠκονόμησε μὴ ἐμβληθῆναι εἰς τὴν κάμινον, ὥστε μὴ τῇ προσηγορίᾳ τὴν ἰσχὺν ἐπιγράψαι, καὶ διαφυγεῖν. Τί οὖν οἱ τρεῖς παῖδες; Μάλιστα μὲν γὰρ ἔμελλον καὶ αὐτοὶ διελέγχειν τὸ πρᾶγμα. Πλὴν ἐπὶ τῆς προρρήσεως πῶς οὐκ ὠκονόμησε τοῦτο ὁ Θεός; Διέβαλλον αὐτοὺς οἱ Χαλδαῖοι· πολλὰ γὰρ ἡ **βασκανία** ποιεῖ. Οὐκ ἔφερον τοὺς αἰχμαλώτους κρατοῦντας αὐτῶν ὀρῶντες. Ἀλλ' ὄρα. Καθάπερ ἐπὶ τοῦ Δανιὴλ, πρότερον ἔμαθον αὐτοῦ τοὺς τρόπους καὶ τὴν ἐπιείκειαν, καὶ τότε τὰ σημεῖα ἐώρων· οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἄγονται εἰς μέσον, καὶ πρῶτον

αὐτῶν τὴν προαίρεσιν ἀπεγύμνωσεν ὁ Θεός· κάκεῖνοί τε οὕτω παρεσκευασμένοι οὐκ ἐπεπήδησαν εἰς τὸ μέσον. Ἴστε δὲ ὅτι ἄνθρωπος τῆς παρουσίας ζωῆς ἀπεγνωκῶς, καὶ ῥαδίως φέρων τὴν τελευτὴν, οὐδὲν παραιτήσαιοτο τολμῆσαι, καὶ τῶν σφόδρα δοκούντων τολμηρῶν εἶναι.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De Joseph et de castitate* [Sp.] (2062: 220); *MPG* 56.Vol 56, pg 587, ln 43

τῶν ἰούλων τῶν τριχῶν ἐν ταῖς παρειαῖς ἀναβαλλόντων, ῥόδου δίκην ἀνθηροῦ ἀνὰ μέσον τῆς ξανθῆς γενειάδος τὸ τῆς μορφῆς ἄθος πυκάζων, ἴου ἑαρινοῦ πορφυρίζοντος ἐν ταῖς κόραις τῶν ὀφθαλμῶν ἀποσώζων τὴν ὄψιν, λευκοὺς ἔχων ὀδόντας ὡς γάλα, πυρίζων τοῖς χεῖλεσιν, ὀφρύας ἔχων ἠπλωμένας ὑπὸ κρινοχρῶ μετώπῳ δασύτητι τῶν τριχῶν ἀλλήλαις συνεζευγμένας. Καὶ τί πειρῶμαι τὸν νέον τῷ κάλλει διαγράφειν, ὃν ἡ Γραφή ὑπεράγαν ἐπήνεσεν εἰρηκυῖα, *Καλὸς τῷ εἶδει, καὶ ὥραῖος τῇ ὄψει σφόδρα*; Οὗτος πιπράσκειται διὰ **βασκανίαν** ἀδελφῶν, ὡς μὲν αὐτοῖς ἐδόκει, πρὸς δουλείαν, ὡς δὲ τῷ Θεῷ προώριστο, πρὸς βασιλείαν· καὶ ἤγετο εἰς Αἴγυπτον τὸ παιδάριον ὡς μειράκιον εὐτελές· οὐπω γὰρ ἑώρων αὐτοῦ οἱ πριάμενοι τὸν πλοῦτον τῶν ἀρετῶν, καὶ ἠγνόουν αὐτὸν μέλλειν διὰ σωφροσύνης κοσμιότητα ὅλης Αἰγύπτου δεσπόζειν, καὶ ὅλην αὐτὴν ὀλλυμένην λιμῷ διασώζειν. Ἄγεται οὖν εἰς Αἴγυπτον, καὶ πιπράσκειται δεύτερον, καὶ οὐδ' ἅπαξ δουλοῦται.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *De Joseph et de castitate* [Sp.] Vol 56, pg 588, ln 56

θάνατος· ἐὰν δὲ πεισθῆς, τιμαὶ, καὶ δορυφορίαι, καὶ παντὸς τοῦ οἴκου μου ἡ ἐξουσία ἐν τῇ χειρὶ σου δοθήσεται. Ἀλλὰ φοβῆ τὸν ἔλεγχον; Δυνατὸν λαθεῖν τὸν τε ἄνδρα τὸν ἐμὸν καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ· μόνον πείσθητι, μόνον σύνθου τῇ πράξει, καὶ πάντων ἔση δεσπότης. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἰωσήφ τῇ Αἰγυπτίᾳ εἶπεν· ὦ γύναι, δοῦλος μὲν γέγονα οὐδέποτε· εὐγενῶν γὰρ γονέων εἰμι ἀπόγονος· Ἀβραὰμ γὰρ καὶ Ἰσαὰκ οἱ τῷ Θεῷ ὁμιλήσαντες ἐμοῦ πάπποι γεγονάσιν, Ἰακώβ δὲ ὁ μετ' ἀγγέλου

παλαίσας ἐμὸς πατήρ· δι' ὃ καὶ θαρρῶν σοι παλαίω·
πέπραμαι δέ σοι διὰ **βασκανίαν** ἀδελφῶν· ἀλλ' οὐδὲν
βλάψει τὴν τῆς ψυχῆς μου εὐγένειαν τὸ ὄνομα τῆς δου-
λείας. Καὶ γὰρ ἀχλὺς πολλάκις βάσκανος ἐπελθοῦσα τὰς
τοῦ ἡλίου φαιδρὰς ἀκτῖνας πρὸς ὀλίγον ἀμαυροῖ, ἀλλ'
οὐκ εἰς τέλος σκοτίζει· τῇ γὰρ ρύμη τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς
εὐθὺς ἐξελαύνεται· ὡσαύτως καὶ τὸ ὄνομα τῆς δουλείας
οὐ σβέσει τὴν τῆς εὐγενείας μου αἴγλην· μετ' οὐ πολὺ
γὰρ ὑπὸ τῆς ἀκτίνος τῶν τρόπων μου διαχυθήσεται, καὶ
ἀνὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἐκλάμψει τὸ τῆς

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **De negatione Petri** [Sp.] (2062: 248); *MPG* 59.
Vol 59, pg 615, ln 66

ραν μαρτυρίαν συντείνουσιν εἰς τὸν σταυρὸν, Ἡσαΐου
προφήτου βοῶντος καὶ λέγοντος· Ὡς πρόβατον ἐπὶ
σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος
αὐτὸν ἄφωνος. Τί τὸ πρόβατον; τίς ὁ ἀμνός; τίς ἡ
σφαγή; τίς ἡ κούρευσις; τίνες οἱ σφαιασταὶ καὶ κου-
ρευταί; Πρόβατον καὶ ἀμνὸς ὁ Δεσπότης Χριστὸς, τυπι-
κῶς· πρόβατον, διὰ τὸν πόκον τοῦ βαπτίσματος· ἀμνός,
διὰ τὴν ἑνσαρκὸν θυσίαν· σφαγή ἡ τῆς πλευρᾶς τὴν
πλευρὰν ἰωμένη. Τίνες οἱ σφαιασταὶ καὶ κουρευταί;
Σαδδουκαῖοι καὶ Φαρισαῖοι· πρῶτον γὰρ παρεκούρευσαν
τῇ βλασφημίᾳ, εἴθ' οὕτως ἐφόνευσαν τῇ **βασκανίᾳ**. Ὡς-
περ γὰρ ἐν τοῖς παροῦσιν ἄνθρωπος ὁ κουρευόμενος
καὶ ἀνώδυνος μένει καὶ ὠραιόμορφος εὐρίσκεται· οὕτω
καὶ ὁ Χριστὸς τὴν πληγὴν δεχόμενος, ὡς κουρὰν ἐδέξατο,
ὀδύνην μὴ ὑπομείνας, καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς ἀναστά-
σεως μηνύσας. Περὶ αὐτοῦ γέγραπται, Ὁραῖος κάλλει
παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Συνωδὰ δὲ καὶ τοῦ
Ἡσαΐου Ἱερεμίας ἐφθέγγετο εἰπὼν· Ἐγὼ ὡς ἀρνίον
ἄκακον ἤλθον τοῦ θύεσθαι. Ἀρνὸς ἀναγκαίως προσηγο-
ρεύθη, ὡς μὴ στασιάσας περὶ τὸ πάθος, ὡς μὴ λακτί-
σας περὶ τὴν σφαγὴν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **De paenitentia** (sermo 1) [Sp.] (2062: 269);
MPG 60. Vol 60, pg 697, ln 61

εὔρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. Εἶδες ὑπακοὴν ὀξεῖαν

καὶ σωτηρίαν σύντομον; εἶδες πῶς ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν; Ἄλλὰ τὸ τάχος τῆς ὑπακοῆς πάντα κατώρθωσε. Καὶ ὑμεῖς οἱ τὰ ὅμοια πλανώμενοι, καὶ γνώμη ἀπατώμενοι, καταπτύσαντες τὴν τοιαύτην χαλεπὴν καὶ ἀπάνθρωπον ἀπάτην, καὶ ὡς ἀπὸ ὄφρατος ἀποφυγόντες, σπουδάσατε ἀξίαν μετάνοιαν ἐπιδείξασθαι, πρὶν φθάσῃ ἡμῖν ἡ ἀνυπόστατος κατὰ τῶν τοιούτων ἀπειλὴ καὶ οἰμωγὴ· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς, καὶ μὴ ἀμελήτε. Οἱ τὸ δυσίατον νοσοῦντες πάθος, τὸν **φθόνον** λέγω καὶ **βασκανίαν**, μνήσθητε τῶν φθονερῶν ἐκείνων τῶν ἀκουσάντων· *Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε, ἄρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε*. Ποῦ ἄρα; Δηλονότι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Καὶ ἀπορρίψαντες τὴν τοιαύτην ἀρρώστιαν, μετανοήσατε· *Φοβερὸν γὰρ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος*. Οἱ τὰς θείας Γραφὰς ἐξουθενοῦντες, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐνυβρίζοντες τὸ λαλήσαν διὰ στόματος τῶν ἐν τῇ Παλαιᾷ καὶ Καινῇ Διαθήκῃ, τί ποιήσετε ἐν τῇ φρικτῇ ἐκείνῃ ὥρᾳ, ὅταν τὸ κριτήριον καθίση, καὶ ἀνοιχθῶσιν αἱ βίβλοι, ἃς νῦν βδελύσσεσθε καὶ ἀποστρέφεσθε; ποῦ φύγητε; ποῦ κρυβήσεσθε ἀπὸ προσώπου

Ἰωάννης Χρυσόστομος, **De paenitentia** (sermo 2) [Sp.] (2062: 270); *MPG* 60.Vol 60, pg 699, ln 25

νίοις. Ἴδετε, ἀδελφοί, ποίους ἐχθροὺς ἔχομεν· ἴδετε μετὰ ποίων πολεμίων μαχόμεθα. Πονηροὶ γὰρ εἰσιν, ὡς ὁρᾶτε, καὶ ἀναίσχυντοι καὶ πρὸς πᾶσαν ἀμαρτίαν ἐκβιάζονται ἡμᾶς. Κἂν ἀποτύχωσιν ἐκ τούτου, ἐπὶ ἄλλο ἔρχονται· κἂν ἀπὸ ἐκείνου ἀπορήσωσιν, ἐπὶ ἕτερον μεταβαίνουσι· καὶ, ἀπλῶς εἰπεῖν, ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλο μετερχόμενοι οὐκ ἀφίστανται, ἕως ἂν τὸ θέλημα αὐτῶν γένηται. Καὶ τὸν μὲν κινεῖ πρὸς πορνείαν, τὸν δὲ πρὸς μοιχείαν· καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸ ἀρπάσαι τὰ ἀλλότρια, καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸ κλέψαι τὰ τοῦ πλησίον· καὶ τὸν μὲν πρὸς πλεονεξίαν καὶ ἀπληστίαν, τὸν δὲ πρὸς **βασκανίαν** καὶ **φθόνον**· ἄλλον πρὸς φόνον καὶ λοιδορίαν, καὶ ἄλλον πρὸς καταλαλιὰν καὶ ἀδελφοκτονίαν· ἄλλον πρὸς γαστριμαργίαν καὶ παιδοφθορίαν, καὶ ἕτερον πρὸς ἱεροσυλίαν καὶ ἀναισχυντίαν· καὶ τὸν μὲν πρὸς ἀνθρωπαρέσκειαν καὶ φιλοδοξίαν, τὸν δὲ πρὸς ἀσπλαγχνίαν καὶ ἀπάνθρωπιαν· ἄλλον πρὸς ἄρνησιν καὶ ὄρκον, καὶ ἄλλον

πρὸς ὕβριν καὶ ἀτιμίαν· καὶ τὸν μὲν πρὸς ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἄλλον ἐπὶ τόκον καὶ πρὸς ζῆλον καὶ ἔριν, καὶ ἕτερον πρὸς βλασφημίαν καὶ ἀκαθαρσίαν· καὶ τοὺς μὲν πείθουσι μὴ ἐλεεῖν πτωχοὺς, τοὺς δὲ τοῦ γείτονος

Ἰωάννης Χρυσόστομος , **In illud: Exeuntes pharisaei** [Sp.] (2062: 294); *MPG* 61.Vol 61, pg 708, ln 2

ποταμηδὸν αὐτοῖς τὰς εὐεργεσίας ἔβλυζεν, οἱ δὲ καὶ ἀντλοῦντες τὴν χάριν, φονοκτόνους βουλάς ἐν καρδίαις ἐρέυγοντο. Οἱ τὰ τραύματα αὐτῶν ἔχοντες, ἰώμενοι τῶν ὀδυνῶν ἀπηλλάττοντο· ἐκεῖνοι δὲ ἐν μὲν τῷ σώματι μὴ ἔχοντες τραύματα, ὑπὸ τοῦ **φθόνου** κεντούμενοι ὀδυνῶντο. Οἱ πεινῶντες αὐτῶν ἐπ' ἐρημίαις, εἰς κόρον ἐτρέφοντο· κάκεῖνοι ἐν εὐθηνία πίστεως ὑπὸ ἀπιστίας ἐφθείροντο. Τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μετεβάλλετο· κάκεῖνοι τοῦ οἴνου μὴ γευσάμενοι, τῷ φθόνῳ μεθύοντες περιεφέροντο. Εἶδον τῆς αἰμορροοῦσης σταλείσας τὰς τοῦ αἵματος ῥύσεις· κάκεῖνοι τῇ **βασκανία** τηκόμενοι κατέσταζον. Οἱ δαιμονιῶντες αὐτῶν, τῶν δαιμόνων ἐλευθερούμενοι ἐσωφρόνουν, κάκεῖνοι ὑπὸ τοῦ **φθόνου** κινούμενοι χειρόνως τῶν δαιμονίωντων ἐμαίνοντο· οἱ τυφλοὶ αὐτῶν ὀφθαλμοὺς μὴ ἔχοντες ἐφωτίζοντο, κάκεῖνοι ὀφθαλμοὺς ἔχοντες ἐσκοτίζοντο. Τῶν κωφῶν, ὡς ἀρτίως ἠκούομεν, ὁ εἶλιξ τῆς ἀκοῆς ἠνοιίγετο· κάκεῖνων ἡ καρδία ἰλιγγοειδῆς βουλάς φόνου περιέστρεφεν.

Ἰωάννης Χρυσόστομος , **In Samaritanam, in die mediae pentecostes** [Sp.] (2062: 307); *MPG* 61.Vol 61, pg 744, ln 41

νῦν δὲ ἀγνοοῦσαν οὐ μέφομαι, αἰτησάση δὲ δίδωμι. Πρὸς ὄρεξιν δίψης τὴν μὴ διψῶσαν κινεῖ πρὸς χρείαν ποτοῦ τὴν ποτίζουσαν στρέφει· τέτρωτο γοῦν τοῖς λόγοις τὸ γύναιον, καὶ τῷ τοῦ ὕδατος πόθῳ ἦλω. Προσπεσοῦσα γὰρ πρὸς τὸν Κύριον ἔλεγε, *Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν*. Ἡ τὸ πρὶν ποτίζειν ἠξιωμένη, νῦν ἀξιοῖ ποτισθῆναι. Αἱ γὰρ εὐγενεῖς γινῶμαι εὐγέωργοι τυγχάνουσιν· οἷα τις ἦν ἡ τῆς μακαρίας ταύτης Σαμαρείτιδος γνώμη, οἷος ὁ τρόπος κεκαθαρμένος ἀκανθῶν ἀπιστίας, οὐκ ἔχων Ἰουδαϊκὴν **βασκανίαν** . Αὕτη γὰρ τὸν Μεσσίαν προσδοκῶσα, καὶ τυχοῦσα τῆς αὐτοῦ θεϊ-

κῆς διδασκαλίας, ἐπίστευσεν εἰλικρινῶς· καὶ οὐ μόνη
τὸ δῶρον κατέσχεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑαυτῆς πολίτας
ἔπεισε πρὸς αὐτὸν δραμεῖν, ἀποστολικῶς κηρύξασα;
*Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα, ὅσα
ἐποίησα. Μῆτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;* Ὡ γυναικὸς
σοφῆς! ἠπίστατο ὅτι γυνὴ ἀπαράδεκτός ἐστιν εἰς μαρ-
τυρίαν· διὰ τοῦτο τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῆς ἐπι-
σπᾶται μάρτυρας, ἵνα πολλῶν πρόξενος σωτηρίας γέ-
νηται. Φησὶν οὖν ὁ εὐαγγελιστής· *Ἐκ δὲ τῆς πόλεως*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Eclogae i–xlviiii ex diversis homiliis* [Sp.]
(2062: 338); *MPG* 63.Vol 63, pg 576, ln 7

καὶ δοξομανίαν νοσεῖ· ὁ ταπεινόφρων δι' αὐτὸ τοῦτο
πολλάκις κατὰ τὸ συνειδὸς μέγα φρονεῖ. Ἡ δὲ ἀγάπη
πάσης τῆς τοιαύτης ἀπήλλακται λύμης· κατὰ γὰρ
τοῦ ἀγαπωμένου οὐκ ἂν τις ἐπαρθεῖη ποτέ. Καὶ
μή μοι θῆς ἓνα ἀγαπῶντα, ἀλλὰ πάντας ὁμοίως, καὶ
τότε αὐτῆς ὄψει τὴν ἀρετὴν· μᾶλλον δὲ, εἰ βούλει,
πρῶτον ἓνα ἀγαπῶμενον, καὶ ἓνα φιλοῦντα τίθει,
φιλοῦντα μέντοι ὡς φιλεῖν ἄξιον· τὴν γὰρ γῆν οὕτως
ὡς τὸν οὐρανὸν οἰκήσει, πανταχοῦ γαλήνη ἀπολαύων,
καὶ μυρίους ἑαυτοῦ πλέκων στεφάνους. Ὁ γὰρ τοιοῦ-
τος καὶ **φθόνου** καὶ ὀργῆς καὶ **βασκανίας** καὶ ἀπο-
νοίας καὶ κενοδοξίας καὶ πονηρᾶς ἐπιθυμίας καὶ παν-
τὸς ἔρωτος ἀτόπου, καὶ παντὸς νοσήματος καθα-
ρεύουσιν διατηρήσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. Ὡσπερ γὰρ
ἑαυτῷ οὐκ ἂν τις ἐργάσαιτό τι κακόν· οὕτως οὐδὲ τοὺς
πλησίον οὗτος. Τοιοῦτος δὲ ὢν, μετ' αὐτοῦ στήσεται
τοῦ Γαβριὴλ ἐπὶ τῆς γῆς βαδίζων. Καὶ ὁ μὲν ἀγά-
πην ἔχων τοιοῦτος. Ὁ δὲ σημεῖα ποιῶν καὶ γνῶσιν
ἔχων ἀπηρτισμένην, ταύτης ἄνευ κἂν μυρίους ἐγείρη
νεκροὺς, οὐδὲν μέγα ὀνήσει, πάντων ἀπερῶρημένος,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Eclogae i–xlviiii ex diversis homiliis* [Sp.]
Vol 63, pg 577, ln 13

ἂν ἦν πενία, οὐκ ἀμετρία πλούτου, εἰ ἀγάπη ἦν,
ἀλλὰ τὰ ἐξ ἑκατέρων ἀγαθὰ μόνον· καὶ γὰρ τὴν ἐξ
ἐκείνου ἀφθονίαν ἐκαρπώσαμεθα ἂν, καὶ τὴν ἐκ ταύ-
της ἀμεριμνίαν καὶ οὔτε τοῦ πλούτου τὰς φροντίδας,
οὔτε τῆς πενίας τὸ δέος ὑπεμείναμεν ἂν. Καὶ τί λέγω

τὰ ἐξ αὐτῆς κέρδη; αὐτὸ γὰρ καθ' ἑαυτὸ τὸ φιλεῖν, ἐννόησον ἠλίκον ἐστὶ, πόσῃ φέρει τὴν εὐφροσύνην, ἐν πόσῃ καθίστησι χάριτι τὴν ψυχὴν· ὃ μάλιστα αὐτῆς ἐστὶν ἐξάιρετον. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς ἀρετῆς μέρη συνεζευγμένον ἔχει τὸν πόνον· οἷον νηστεία, σωφροσύνη, ἀγρυπνία, **βασκανίαν**, ἐπιθυμίαν, ὑπεροψίαν· ἡ δὲ ἀγάπη μετὰ τοῦ κέρδους πολλὴν ἔχει καὶ τὴν ἡδονὴν, καὶ πόνον οὐδένα· καὶ καθάπερ μέλιττα ἀγαθῆ, τὰ πανταχόθεν συνάγουσα ἀγαθὰ, εἰς τὴν τοῦ φιλοῦντος κατατίθεται ψυχὴν. Κὰν δουλεύῃ τις, ἡδῖω τῆς ἐλευθερίας ἀποφαίνει τὴν δουλείαν. Ὁ γὰρ φιλῶν οὐχ οὕτως ἐπιτάττων ὡς ἐπιταττόμενος χαίρει· καίτοι γε τὸ ἐπιτάττειν ἡδύ· ἀλλὰ μετατίθησιν αὕτη τῶν πραγμάτων τὴν φύσιν, καὶ πάντα ἐν χερσὶν ἔχουσα παραγίνεται τὰ ἀγαθὰ, πάσης μητρὸς ἡπιωτέρα, πάσης βασιλίδος εὐπορωτέρα, καὶ τὰ ἐπίπονα κοῦφα

Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Eclogae i-xlvi* ex diversis homiliis [Sp.]
Vol 63, pg 778, ln 52

Τίνα οὐκ ἂν καὶ τῶν σφόδρα φιλοσοφεῖν ἐπισταμένων εἰς θυμὸν ταῦτα ἐξήνεγκεν; Ἄλλ' οὕτος ἠρεῖτο φυγεῖν μᾶλλον, καὶ τῆς πατρώας οἰκίας ἐκπεσεῖν, καὶ πλανήτης εἶναι καὶ δραπετεύειν, καὶ ταλαιπωρούμενος τὴν ἀναγκαίαν πορίζειν τροφήν, ἢ τῷ βασιλεῖ γενέσθαι σφαγῆς αἷτιος. Οὐ γὰρ ὅπως ἑαυτὸν ἐκδικήσειεν, ἀλλ' ὅπως ἐκεῖνον ἀπαλλάξῃ τοῦ πάθους ἐσκόπει. Διὰ τοῦτο τῶν ὀφθαλμῶν ἑαυτὸν ὑπεξήγαγε τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε ὑποσῦραι τὸν ὄγκον, καὶ καταστεῖλαι τὴν φλεγμονὴν, καὶ παραμυθῆσασθαι τὴν **βασκανίαν**. Βέλτιον γάρ με, φησὶ, ταλαιπωρεῖσθαι καὶ μυρία πάσχειν δεινὰ, ἢ τοῦτον ἀδίκου σφαγῆς παρὰ τῷ Θεῷ κρίνεσθαι. Τί τοίνυν γένοιτ' ἂν ἴσον τῆς γενναίας ἐκείνης καὶ ἀδαμαντίνης ψυχῆς, ὅτι πενίαν ἀντὶ πλούτου, καὶ ἐρημίαν ἀντὶ πατρίδος, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ἀντὶ τρυφῆς καὶ ἀδείας εἴλετο, ἵνα τὸν ἐχθρὸν ἀπαλλάξῃ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπεχθείας; Τίνα οὐκ ἂν ἔπεισε ταῦτα ἐκτεθριωμένον καὶ ἄγριον καταθέσθαι τὴν ἐχθραν καὶ ἀπαλλαγῆναι τῆς **βασκανίας**;

Ιωάννης Χρυσόστομος , *Eclogae i-xlviiii ex diversis homiliis* [Sp.]
Vol 63, pg 779, ln 4

... τὴν **βασκανίαν** . Βέλτιον γάρ με, φησὶ, ταλαιπωρεῖσθαι καὶ μυρία πάσχειν δεινὰ, ἢ τοῦτον ἀδίκου σφαγῆς παρὰ τῷ Θεῷ κρίνεσθαι. Τί τοίνυν γένοιτ' ἂν ἴσον τῆς γενναίας ἐκείνης καὶ ἀδαμαντίνης ψυχῆς, ὅτι πενίαν ἀντὶ πλούτου, καὶ ἐρημίαν ἀντὶ πατρίδος, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ἀντὶ τρυφῆς καὶ ἀδείας εἴλετο, ἵνα τὸν ἐχθρὸν ἀπαλλάξῃ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπεχθείας; Τίνα οὐκ ἂν ἔπεισε ταῦτα ἐκτεθριωμένον καὶ ἄγριον καταθέσθαι τὴν ἐχθραν καὶ ἀπαλλαγῆναι τῆς **βασκανίας**; Ἄλλὰ τὸν ὠμὸν ἐκεῖνον καὶ ἀπάνθρωπον οὐδὲν τούτων ἔπεισε πρὸς φιlanθρωπίαν ἐπικαμθῆναι, ἀλλ' ἐδίωκε, καὶ πανταχοῦ περιῆει ζητῶν τὸν ἠδικηκότα μὲν οὐδὲν, ἀδικηθέντα δὲ τὰ ἔσχατα, καὶ μυρία αὐτὸν ἀντὶ τούτων ποιήσαντα ἀγαθὰ. Καὶ οὐκ εἰδὼς εἰς αὐτὰ λοιπὸν τοῦ Δαυὶδ ἐμπίπτει τὰ δίκτυα· Ἦν γὰρ ἐκεῖ σπῆλαιον, φησὶ, καὶ εἰσῆλθε Σαοὺλ παρασκευάσασθαι·

Ιωάννης Χρυσόστομος , *Catecheses ad illuminandos 1–8* (series tertia) (2062: 382)“*Jean Chrysostome. Huit catéchèses baptismales*, 2nd edn.”, Ed. Wenger, A.Paris: Cerf, 1970; *Sources chrétiennes* 50 bis.Catechesis 1, **sec.** 32, line 13

Ὁ τοῦτον ὑπελθὼν τὸν ζυγὸν πάσης ὀφείλει τῆς παλαιᾶς συνηθείας λήθην ποιήσασθαι καὶ ὀφθαλμῶν ἀκρίβειαν ἐπιδείκνυσθαι· «Ὁ γὰρ ἐμβλέψας γυναικί φησιν πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ», ὥστε ἀσφάλειαν ἐπιθεῖναι δεῖ ταῖς ὀπτικάῖς αἰσθήσεσιν ἵνα μὴ δι' αὐτῶν θάνατος ἀναβῆ. Οὐ μόνον δὲ ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ καὶ γλώττης πολλὴν τὴν ἀκρίβειαν ἐπιδείκνυσθαι χρή. «Πολλοὶ γὰρ ἔπεσόν φησιν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ οὐχ ὡς οἱ πεσόντες διὰ γλώσσης», τὰ ἄλλα πάθη τὰ τικτόμενα χαλινοῦν καὶ ἐν γαλήνῃ τὴν διάνοιαν καθιστᾶν, τὸν θυμὸν ἐξορίζουν, τὴν ὀργὴν, τὴν μνησικακίαν, τὴν ἐχθραν, τὴν **βασκανίαν** , τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀτόπους, τὴν ἀσέλγειαν ἅπασαν, πάντα τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς ἅτινά ἐστὶ φησιν μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδω-

λολατρία, φαρμακεία, ἔχθρα, ἔρις, **φθόνιοι**, μέθαι, κῶμοι.

Ταῦτα τοίνυν πάντα ἐκμοχλεύειν προσῆκε, τὸν δὲ καρπὸν τοῦ Πνεύματος ἔχειν σπουδάζειν, ἀγάπην, χαρὰν, εἰρήνην, μακροθυμίαν, χρηστότητα, ἀγαθωσύνην, πραότητα, ἐγκράτειαν. Ἐὰν οὕτως ἐκκαθάρωμεν ἡμῶν τὴν διάνοιαν κατεπάδοντες τὰ εὐσεβῆ διδάγματα, δυνησόμεθα ἐντεῦθεν ἤδη ἑαυτοὺς προευντροπέσαντες καὶ πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ μεγέθους τῆς δωρεᾶς ἀξίους καταστήσαι καὶ πρὸς τὴν φυλακὴν

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Ecclesiasten [Sp.] (2062: 495)

“*Procopii Gazaei catena in Ecclesiasten necnon Pseudochrysostomi commentarius in eundem Ecclesiasten*”, Ed. Leanza, S. Turnhout: Brepols, 1978; *Corpus Christianorum. Series Graeca* 4.Sect 4, ln 29

Καὶ εἶδον ἐγὼ σύμπαντα τὸν μόχθον καὶ σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι τὸ **ζήλος** ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ καὶ γε τοῦτο ματαιότης. Τουτέστιν, τὸ νεωτερικὸν αὐτῶν τοῦτο. Ὅταν εὖ πράττωσιν, τότε πάλιν **βασκανία**, καὶ **βασκανία** καὶ παρὰ τοῦ οἰκείου· τοῦτό ἐστιν τὸ δεινόν, ὥστε, εἰ καὶ μὴ μάταια ἦν *** Ἄλλ' ἐτέρωθεν πάλιν ὄρα ἐναντίας δύο κακίας διωρισμένας, καὶ θαύμασον πῶς οὐδὲν ὄντα φθονεῖ δὲ ὡς μένοντα καὶ αἰεὶ ὄντα. Τί φθονεῖς τοῖς μὴ οὖσιν; φησίν.

Ὁ ἄφρων περιέλαβεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγεν τὰς σάρκας αὐτοῦ. Τουτέστιν, οὐδενὸς φείδεται, ἀλλ' εἰ δέοι καὶ ἑαυτὸν φαγεῖν, ἀφειδής ἐστιν καὶ ὠμός· τουτέστιν, συνέδησεν ἑαυτὸν καὶ κατέφαγεν.

Ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πλήρωμα

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Ecclesiasten [Sp.] Sect 7, ln 12

ἀπολαύειν φήμης καλῆς καὶ σφύζεσθαι, ἢ ἀπὸ ἐλέου· ἐκεῖνος γὰρ ὑπεύθυνος. Πῶς οὖν λέγεις· τίς οἶδεν τὸ ὄντως ἀγαθόν; Οὐκ ἴσμεν. Τέως δὲ ἂ ἴσμεν, ταῦτά ἐστιν.

Καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ. Τὸ μὲν γὰρ ἀνάπαυσις, τὸ δὲ προοίμιον πόνων.

Ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους. Τουτέστιν εὐκολον· τὸ γὰρ ἀγαθὸν ἐνταῦθα τοῦτό φησιν, τὸ ῥάδιον.

Ἡ πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου, καθότι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου. Καὶ εἶχεν ἀντιδοῦναι οὐδεὶς ὁ μὴ δυνάμενος

ταύτην ἀποδοῦναι τὴν ἀμοιβήν, ἐκείνην δὲ χάριτι πάντως· ἐκεῖθεν **Φθόνος** καὶ **βασκανία**. Ἰκανὴν ἔχεις παραμυθίαν τὸ μηδένα διαφυγεῖν· ἐκεῖθεν εὐφροσύνην λήψονται. Ὅρᾳς ἐν τοῖς δεινοῖς σοι κοινωνοῦντας ἅπαντας· *** ἐντεῦθεν λύπην πολλάκις καὶ βλασφημίαν· μάλιστα γὰρ τὰ μὴ ὄντα καθολικὰ λυπεῖ καλὰ ὄντα, τὰ δεινὰ εὐφραίνει.

*Καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. Δώσει πρὸς καρδίαν αὐτοῦ παραμυθίαν, οὐ τῇ ψυχῇ, οὐχὶ *** τὸν ἀπελθόντα· τετίμηκας δὲ τοὺς προσήκοντας παρακαλέσας, ἀλλὰ σαυτῶ μᾶλλον τὴν παραμυθίαν ποριζόμενος. Διπλᾶ τὰ ἀγαθὰ· ὅτε ἀπελθὼν ἀνεπαύσατο, ὅτε ἔτι μένων οὐκ ἤλγησεν ἐπὶ τοῖς δεινοῖς.*

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Isaiam (2062: 497)“*Jean Chrysostome. Commentaire sur Isaïe*”, Ed. Dumortier, J.Paris: Cerf, 1983; *Sources chrétiennes* 304. **Cha.** 6, **sec.** 6, line 15

προστίθησιν, ὅτι οὐχὶ τὰ αἰσθητήρια ἦν διεφθαρμένα, οὐδὲ ἡ φύσις λελωβημένη, ἀλλὰ ἡ καρδία πεπηρωμένη.

Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, φησί· πάχος δὲ διανοίας γίνεται ἀπὸ τε ἀμαρτημάτων, ἀπὸ τε βιωτικῶν ἐπιθυμιῶν. Καὶ ταύτην ἐξηγούμενος τὴν παχύτητα ὁ Παῦλος ἔλεγεν· Οὐκ ἠδυνήθητε ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς· οὐπω γὰρ ἠδύνασθε, ἀλλ' οὐδ' ἔτι νῦν δύνασθε. Καὶ τὴν αἰτίαν προστίθησι λέγων·

Ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ἔρεις καὶ ζῆλοι καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; Ἐπεὶ οὖν κάκεῖνοι φθόνῳ πολλῷ καὶ **βασκανία** τηκόμενοι καὶ ἑτέροις μυρίοις πολιορκούμενοι πάθει, παχὺ τὸ ὄμμα τῆς διανοίας εἰργάσαντο, καθαρὰ βλέπειν οὐκ ἔτι λοιπὸν ἠδύναντο. Διὸ ἑτέρας περὶ τῶν ὀρωμένων δόξας ἐλάμβανον καὶ τὰς ἐναντίας. Ταῦτα οὖν μετὰ ἀκριβείας ὀρῶν ὁ προφήτης, προανεφώνησε καὶ τοῦ νοσήματος τὴν αἰτίαν. Σὺ δέ μοι σκόπει, ὡς δυοῖν προφητειῶν οὐσῶν, τὴν μὲν περὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν τῆς οἰκουμένης ἀγαθῶν τὰ Σεραφίμ ἐδέξαντο λέγοντα· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος,

Ἰωάννης Χρυσόστομος, In Isaiam **Cha.** 7, **sec.** 2, line 45

ἐγείρειν διὰ τῶν ἐκείνου χειρῶν, οὐκ ἐκ προοιμιῶν τοῦ πολέμου τοῦτο ἐποίησεν, ἀλλ' ἀφείς τεσσαράκοντα ἡμέρας

αὐτοὺς κατεργασθῆναι τῷ φόβῳ, ὅτε τὴν οἰκείαν ἀπέγνωσαν σωτηρίαν καὶ μυρία ὀνειδίζοντος τοῦ βαρβάρου, οὐδὲ οὕτω τις ἐτόλμησε διεγερθῆναι καὶ δέξασθαι τὸν ἀντίπαλον, τότε δὴ, τότε τῆς ἥττης αὐτῶν ὁμολογηθείσης, καὶ τῆς ἀσθενείας φανεραῖς γενομένης, ἤγαγε τὸ μειράκιον ἐπὶ τὸν πόλεμον καὶ τὴν παράδοξον ἐκείνην νίκην εἰργάσατο. Εἰ γὰρ καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τὴν τοσαύτην τῆς ἀσθενείας αὐτῶν ἀπόδειξιν ὁ σωθεὶς βασιλεὺς, ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** τηκόμενος, ἐπεβούλευε τῷ Δαυῖδ, τοῦ πάθους γενόμενος ὄλος, καὶ ἀγνώμων περὶ τὸν εὐεργέτην ἐφάνη, εἰ μὴ τοσοῦτον ἔδωκεν ἔλεγχον καὶ τῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ στρατοπέδου παντὸς ἀνανδρείας, τί οὐκ ἂν ἐποίησε; Τοῦτο αὐτὸ καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ τὸν Θεὸν ποιοῦντα ἴδιοι τις ἂν· ὁ δὲ καὶ ἐνταῦθα γίνεται. Ἐπειδὴ γὰρ μέλλει λύειν τὸν πόλεμον καὶ ἀπαλλάττειν αὐτοὺς τῶν λυπηρῶν, ἀφήσι πρότερον τῶν δεινῶν αἰσθέσθαι.

Didymus Caecus Scr. Eccl., **De trinitate** (lib. 1) [Sp.] (2102: 008)
 “*Didymus der Blinde. De trinitate, Buch I*”, Ed. Hönscheid, J.
 Meisenheim am Glan: Hain, 1975; *Beiträge zur klassischen Philologie*
 44. **Cha.** 32, **sec.** 2, line 1

εἶναι, ὅταν ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ καὶ ὁ υἱὸς ἐν τῷ πατρὶ μένει καὶ ὁπότε τὸ πνεῦμα ἐκπορεύεται παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μένει παρὰ τῷ υἱῷ θεϊκῶς; Περὶ δοξολογίας αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. Τοιγαροῦν καὶ περὶ τῆς δόξης αὐτοῦ θεά, οἷα καὶ αὐθις μαρτυροῦσιν οἱ ἅγιοι, “ὦν”, φησὶν, “ὁ κόσμος οὐκ ἦν ἄξιος”, διδάσκοντες ἡμᾶς τοὺς χάριτι ἐπὶ τῆς γῆς κληθέντας υἱούς, τὸν ἐκ τῆς ὑποστάσεως τοῦ πατρὸς μονογενῆ υἱὸν ἐν ἴσῃ καθάπερ αὐτὸν δοξάζειν δόξῃ καὶ ἀποβλέπειν εἰς τὴν δόξαν, ἣν εἶχεν πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ τῷ πατρὶ τῷ μὴ φθονοῦντι τῷ ἀγαπητῷ.

βασκανίας γὰρ καὶ παντὸς πάθους τὸ θεῖον ἐλεύθερον.

Δαυῖδ ἐν σαΐ ψαλμῷ, ὃν ὁμολογουμένως περὶ τοῦ Χριστοῦ προεφήτευσεν,

“ἔσται”, φησὶν, “τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας· πρὸ τοῦ

ἡλίου

διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν. καὶ ἐνευλογηθή-

σονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.

εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος, καὶ εὐλογητὸν

τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Παλλάδιος *Historia Lausiaca* (recensio G) (2111: 001)

“*Palladio. La storia Lausiaca*”, Ed. Bartelink, G.J.M. Verona: Fondazione Lorenzo Valla, 1974. Vita 23, **sec.** 2, line 10

κατὰ τὴν Σκῆτιν γηράσασι πατράσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ·

ἐν οἷς περιέτυχον καὶ τῷ Πάχωνι. Εὐρῶν οὖν αὐτόν ἀκεραιότερον καὶ ἀσκητικώτερον, ἐθάρρησα ἀναθέσθαι μου αὐτῷ τὰ τῆς διανοίας. Καὶ λέγει μοι οὗτος· «Μὴ ξενίσῃ σε τὸ πρᾶγμα· οὐ γὰρ αὐτὸ πάσχεις ἀπὸ ῥαθυμίας· μαρτυρεῖ γάρ σοι καὶ ὁ τόπος καὶ διὰ τὴν σπάνιν τῶν χρειῶν καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι συντυχίας θηλειῶν· ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ σπουδῆς. Τριπλοῦς γὰρ ἐστὶν ὁ πόλεμος ὁ πορνικός. Ποτὲ μὲν γὰρ ἡ σὰρξ ἡμῖν ἐπιτίθεται εὐρωστοῦσα· ποτὲ δὲ τὰ πάθη διὰ τῶν λογισμῶν· ποτὲ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ δαίμων τῆ **βασκανία**. Ἐγὼ γὰρ πολλὰ παρατηρήσας εὕρηκα τοῦτο.

Ἴδου ὡς ὀρᾷς με γέροντα

ἄνθρωπον· τεσσαρακοστὸν ἔτος ἔχω ἐν ταύτῃ τῇ κέλλῃ φροντίζων τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας· καὶ ταύτην ἄγων τὴν ἡλικίαν μέχρι τούτου πειράζομαι». Καὶ ὡς διώμνυτο ὅτι »Ἐπὶ δώδεκα ἔτη μετὰ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος οὐ νύκτα μοι συνεχώρησεν, οὐχ ἡμέραν, ἐπιτιθέμενος. Ὑπονοήσας οὖν ὅτι ἀπέστη μου ὁ θεός, διὸ καὶ καταδυναστεύομαι, ἠρετισάμην ἀποθανεῖν ἀλόγως ἢ πάθει σώματος ἀσχημονῆσαι.

Παλλάδιος *Historia Lausiaca* (recensio G) Vita 36, **sec.** 6, line 4

Ἀναστάς οὖν λέγει ἡμῖν· «Εὐξασθε, ἄρτι γὰρ ἐξελαύνει τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον· σημεῖον δέ τι ἔχει ὑπάρξαι ἵνα πληροφορηθῶμεν». Ἐξερχόμενος οὖν ὁ δαίμων ἀπὸ θεμελίου τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς ὅλον ἔβαλε κάτω. Ἦν δὲ τὸ γύναιον ἐξαετίαν μὴ λαλήσαν· μετὰ οὖν τὸ ἐξελθεῖν τὸν δαίμονα ἔτεκε καὶ ἐλάλησεν.

Τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ προφητεῖαν ἔγνω ταύτην·

Ἰερώνυμός τις πρεσβύτερος ὄκει εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, ἀρετῆ λόγων ῥωμαϊκῶν κεκοσμημένος καὶ εὐφυΐα· τοσαύτην δὲ εἶχε **βασκανίαν** ὡς ὑπὸ ταύτης καλύπτεσθαι τῶν λόγων τὴν ἀρετὴν. Συγχρονίσας οὖν αὐτῷ ὁ Ποσειδώνιος ἡμέρας πλείους λέγει μοι πρὸς τὸ οὗς ὅτι «Ἡ μὲν ἐλευθέρα Παῦλα, ἡ φροντίζουσα αὐτοῦ, προτελευτήσει, ἀπαλαγαεῖσα αὐτοῦ τῆς **βασκανίας**, ὡς οἶμαι.

Χάριν δὲ τούτου τοῦ ἀνδρὸς οὐ μὴ οἰκήσει ἅγιος ἀνὴρ εἰς τοὺς τόπους τούτους, ἀλλὰ φθάσει αὐτοῦ ὁ **Φθόνος** καὶ μέχρι τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ». Ἐν οἷς καὶ συνέβη τὸ πρᾶγμα. Καὶ γὰρ καὶ Ὁξυπερέντιον τὸν μακάριον ἤλασε τὸν Ἰταλόν, καὶ Πέτρον ἄλλον τινὰ Αἰγύπτιον, καὶ Συμεῶνα,

Παλλάδιος Historia Lausiaca (recensio G) Vita 36, **sec.** 6, line 8

δαίμων ἀπὸ θεμελίου τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς ὅλον ἔβαλε κάτω. Ἦν δὲ τὸ γύναιον ἐξαετίαν μὴ λαλήσαν· μετὰ οὖν τὸ ἐξελθεῖν τὸν δαίμονα ἔτεκε καὶ ἐλάλησεν.

Τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ προφητείαν ἔγνων ταύτην· Ἰερώνυμός τις πρεσβύτερος ὄκει εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, ἀρετῆ λόγων ῥωμαϊκῶν κεκοσμημένος καὶ εὐφυΐα· τοσαύτην δὲ εἶχε **βασκανίαν** ὡς ὑπὸ ταύτης καλύπτεσθαι τῶν λόγων τὴν ἀρετὴν. Συγχρονίσας οὖν αὐτῷ ὁ Ποσειδώνιος ἡμέρας πλείους λέγει μοι πρὸς τὸ οὗς ὅτι «Ἡ μὲν ἐλευθέρα Παῦλα, ἡ φροντίζουσα αὐτοῦ, προτελευτήσει, ἀπαλαγαεῖσα αὐτοῦ τῆς **βασκανίας**, ὡς οἶμαι.

Χάριν δὲ τούτου τοῦ ἀνδρὸς οὐ μὴ οἰκήσει ἅγιος ἀνὴρ εἰς τοὺς τόπους τούτους, ἀλλὰ φθάσει αὐτοῦ ὁ **Φθόνος** καὶ μέχρι τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ». Ἐν οἷς καὶ συνέβη τὸ πρᾶγμα. Καὶ γὰρ καὶ Ὁξυπερέντιον τὸν μακάριον ἤλασε τὸν Ἰταλόν, καὶ Πέτρον ἄλλον τινὰ Αἰγύπτιον, καὶ Συμεῶνα, θαυμασίους ἄνδρας, οὓς τέως ἐγὼ ἐπεσημνάμην. Οὗτός μοι διηγεῖτο ὁ Ποσειδώνιος ὡς ἄρτου πείραν μὴ ἔχων ἀπὸ ἔτους τεσσαρακοστοῦ, μήτε μὴν μνησικακήσας τινὶ μέχρι ἡμισείας ἡμέρας.

Παλλάδιος Historia Lausiaca (recensio G) Vita 41, **sec.** 2, line 5

Ἀναγκαῖον δὲ ἔστι καὶ γυναικῶν ἀνδρείων μνη-

μονεῦσαι ἐν τῷ βιβλίῳ, αἷς καὶ ὁ θεὸς τὰ ἴσα τοῖς ἀνδράσι τῶν ἄθλων ἐχαρίσατο, ὑπὲρ τοῦ μὴ προφασίζεσθαι αὐτὰς ὡς ἀσθενεστέρας οὔσας πρὸς κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς. Πολλὰς μὲν οὖν ἐώρακα, καὶ πολλαῖς ἀστείαις συντετύχηκα παρθένοις τε καὶ χήραις·

[ἐν αἷς καὶ Παύλῃ τῇ Ῥωμαίᾳ τῇ μητρὶ Τοξοτίου, γυναικὶ εἰς τὴν πνευματικὴν πολιτείαν ἀστειοτάτῃ· ἥς ἐμπόδιον γέγονεν Ἰερώνυμός τις ἀπὸ Δαλματίας· δυναμένην γὰρ αὐτὴν ὑπερπτῆναι πασῶν, εὐφυεστάτην οὔσαν, προσενεπόδισε τῇ ἑαυτοῦ **βασκανία** ἐλκύσας αὐτὴν πρὸς τὸν ἴδιον αὐτοῦ σκοπόν. Ἡς θυγάτηρ ἐστί, καὶ νῦν ἀσκεῖται, Εὐστόχιον ὄνόματι ἐν Βηθλεέμ· ἥς ἐγὼ ἐν συντυχίᾳ οὐ γέγονα, λέγεται δὲ σφόδρα εἶναι σωφρονεστάτη, συνοδίαν ἔχουσα πεντήκοντα παρθένων.

Ἐγνων δὲ καὶ Βενερίαν τὴν Βαλλοβίκου τοῦ κόμητος, καλῶς διασκορπίσασαν τὸ τῆς καμήλου φορτίον, καὶ ἀπαλλαγεῖσαν τῶν ἐκ τῆς ὕλης τραυμάτων· καὶ Θεοδώραν τὴν τοῦ τριβούνου, τὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἀκτημοσύνης ἐλάσασαν ὡς ἐλεημοσύνην λαβοῦσαν οὕτω τελευτῆσαι ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἡσυχᾶ παρὰ θάλατταν.

Παλλάδιος *Dialogus de vita Joannis Chrysostomi* (2111: 004)
 “*Palladii dialogus de vita S. Joanni Chrysostomi*”, Ed. Coleman–Norton,
 P.R.Cambridge: Cambridge University Press, 1928. **P.** 66, line 4

Ἰωάννης οἰκῆσας τὴν Κουκουσὸν ἔτος ἓν, πλείστους διαθρέψας πένητας τῆς Ἀρμενίας οὐ τοσοῦτον σίτω, ὅσον λόγῳ (ἔφθασε γὰρ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ μέγας λιμὸς τὴν χώραν ἐκείνην). βασκῆναντες δὲ αὐτῷ καὶ ἐπὶ τούτῳ οἱ ἀδελφοκτόνοι μεταφέρουσιν εἰς Ἀραβισσόν, διάφοροις ὑποβάλλοντες κακουχίαις, ἵνα τὸ ζῆν ἀπολίπη. κάκεῖ πάλιν οὐ μικρῶς διαλάμπας ταῖς ἀρεταῖς (“οὐ δύναται γὰρ πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη,” οὐδὲ λύχνος φαιδρῶς καιόμενος ξυλίνῳ σκεπασθῆναι μοδίῳ), ἐξήγειρεν γὰρ καθάπερ ἐξ ὕπνου τῆς ἀγνοίας πρὸς τὴν τοῦ λόγου ἀκτῖνα ἐκ πάσης περιχώρου τοὺς ἄγαν κεκαρωμένους τῇ ἀπιστίᾳ. σφοδρότερον δὲ τῇ φλογὶ τῆς **βασκανίας** κατακαιόμενοι οἱ περὶ Σεσηριανὸν καὶ Πορφύριον καὶ ἕτεροί τινες τῆς Συρίας ἐπίσκοποι παρασκευάζουσιν αὐτὸν κάκεῖθεν μετενεχθῆναι· βαρὺς γὰρ αὐτοῖς ἦν οὐ μόνον ἐν ταῖς νομιζομέναις εὐημερίαις, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἐν ταῖς δυσημερίαις, ἀφυῶς διακειμένοις περὶ τὴν φύσιν τῶν πειρασμῶν, οὐ μεμνημένοις τοῦ πρὸς τὸν ἀπόστολον

θείου χρησιμοῦ ἐν ταῖς θλίψεσι γενομένου, τό· “Ἄρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται.” θεασάμενοι γὰρ μεταναστᾶσαν τὴν Ἀντιοχείων ἐπὶ τὴν Ἀρμενίων κάκειθεν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἀντιοχείων τὴν Ἰωάννου εὐχάριστον φιλοσοφίαν ἀδομένην, ἠύχοντο καὶ τὸ ζῆν ἀπορρήξαι, καθάπερ

Amphilochius Scr. Eccl., **In Lazarum** (orat. 3) (2112: 004)
 “*Amphilochii Iconiensis opera*”, Ed. Datema, C. Turnhout: Brepols, 1978.
 Line 9

Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον

Φέρε πάλιν εἰς μέσον τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην· καλὸν γὰρ τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀναστάσεως σκοπῆσαι. Ἦκουες γὰρ αὐτοῦ ἀρτίως λέγοντος· *Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν.* Εἶδες τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀναστάσεως ἐν Λαζάρῳ προτυπωθεῖσαν, ἦν ὁ πιστὸς ὄχλος ἐγνώρισεν; Οἱ ὄχλοι ἐγνώρισαν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐλοιδόρησαν τὴν θαυματουργίαν εἰς **βασκανίαν** μεταβαλόντες. Ὅντως ἐβάσκαναν τὴν ἀνάστασιν Λαζάρου, ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἦν ἠκουες, συνεβουλεύσαντο αὐτὸν ἀποκτεῖναι. Εἶδες **βασκανίας** ὑπερβολήν; Ὅν ὁ κύριος ἠγειρεν, αὐτοὶ ἀποκτεῖναι διανοήθησαν, μὴ συνειδότες ὅτι κἂν αὐτοὶ ἀποκτείνωσι, πάλιν κοῦφον τῷ κυρίῳ ἀναστήσει τὸν φίλον. Συνεβουλεύσαντο τὸν Λάζαρον ἀποκτεῖναι· οὐδὲν οὕτως ἐδρίμυττε τοὺς Ἰουδαίους ὡς ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου. Τοῦτο μόνον τὸ θαῦμα οὐκ ἴσχυσαν συκοφαντῆσαι. Τὴν ἀνάβλεψιν τοῦ ἐκ γεννητῆς τυφλοῦ ἐσυκοφάντησαν λέγοντες·

Amphilochius Scr. Eccl., **In Lazarum** (orat. 3) **Line 12**

Λάζαρον

Φέρε πάλιν εἰς μέσον τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην· καλὸν γὰρ

τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀναστάσεως σκοπῆσαι. Ἦκουες γὰρ αὐτοῦ ἀρτίως λέγοντος· *Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.* Εἶδες τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀναστάσεως ἐν Λαζάρῳ προτυπωθεῖσαν, ἦν ὁ πιστὸς ὄχλος ἐγνώρισεν; Οἱ ὄχλοι ἐγνώρισαν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐλοιδόρησαν τὴν θαυματουργίαν εἰς **βασκανίαν** μεταβαλόντες. Ὅντως ἐβάσκαναν τὴν ἀνάστασιν Λαζάρου, ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἦν ἠκούες, συνεβουλεύσαντο αὐτὸν ἀποκτεῖναι. Εἶδες **βασκανίας** ὑπερβολήν; Ὅν ὁ κύριος ἤγειρεν, αὐτοὶ ἀποκτεῖναι διενεώθησαν, μὴ συνειδότες ὅτι κἂν αὐτοὶ ἀποκτείνωσι, πάλιν κοῦφον τῷ κυρίῳ ἀναστῆσαι τὸν φίλον. Συνεβουλεύσαντο τὸν Λάζαρον ἀποκτεῖναι· οὐδὲν οὕτως ἐδρίμυττε τοὺς Ἰουδαίους ὡς ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου. Τοῦτο μόνον τὸ θαῦμα οὐκ ἴσχυσαν συκοφαντῆσαι. Τὴν ἀνάβλεψιν τοῦ ἐκ γεννητῆς τυφλοῦ ἐσυκοφάντησαν λέγοντες· *Οὗτός ἐστιν· οὐκ ἔστιν οὗτος· ὁμοιος αὐτοῦ ἐστιν.* Τὴν ἔγερσιν τῆς θυγατρὸς Ἰαήρου ἐσυκοφάντησαν λέγοντες ὡς κατηνέχθη καὶ οὐ τελείῳ θανάτῳ παρεδόθη.

Dioscorus Poeta, Frag.a (2121: 001)“*Die griechischen Dichter Frag.e der römischen Kaiserzeit*, vol. 1, 2nd edn.”, Ed. Heitsch, E.Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1963.Frag. 23, line 21

τούνεκ' αἰεὶ ζώοιτε καὶ ἄφθιτον ἐς χρόνον ἔλθοις
 ἄφθονον εὐνομίης παναοίδιμον ἦδος αἰείρας
 τοσσατίης ἀρετῆς, ἅμ' ἀριζήλη σέο νύμφη.
 [ῶ]ριον, οὐ μετὰ δὴν ἐπὶ γούνασιν ὄψεαι υἷα,
 νέκ[τα]ρος ἠδύτερον, πεποθημένον εἰς ἕο κάλλο[ς,]
 ὑμετέρων καμάτων πανεπάξιον ὀλβιστήρα,
 μῆτιν ἀερτάζοντα πανίκελον ὕμμι τοκεῦσι.
 φεύγεο, **βασκανίη**, γάμον ἴλαον ἐκ θεοῦ τόνδε
 Ἰ[σα]κίου χα[ρ]ιέντος ἀμύμονος ἐκ γενετῆρος.
 Ἰσὰκ ὀμβριμόθυμος, ἐφεύραο νύμφην ἀρίστην,
 ὡς χρυσὸς χρ[ρ]υσῶν ἔτυχε καὶ ἄργυρος ἄργυρον εὔρεν.

Λιβάνιος. Epistulae 1–1544 (2200: 001)“*Libanii opera*, vols. 10–11”, Ed. Foerster, R.Leipzig: Teubner, 10:1921; 11:1922, Repr. 1997.Epistle 798, **sec.** 3, line 2

Τῇ μὲν μνήμη τετίμηκάς με, τῆς δὲ τῶν ὀφθαλμῶν
 ἀσθενείας οὐ μάλα ἐστοχάσω. ἔρωται μὲν γὰρ οὐδέν μοι

μέρος τοῦ σώματος, οἱ δὲ πλέον ἢ τᾶλλα ἀπειρήκασι, κἂν μὴ μεγάλων λάβωνται γραμμάτων, ζητοῦσι τὸν ἀναγνωσόμενον. σοὶ δ' ἔστι μὲν βιβλία πολλὰ καὶ καλὰ καὶ οἷα βοηθεῖν τοῖς οὕτω διακειμένοις, ἐγὼ δὲ οὐπω τῶν τοιούτων ἄξιος καὶ οἶδα ἐνοχλήσας καὶ συγγνώμην αἰτῶ· ὡς ὁ γε ἔπεμψας, ἐν μόνον εἶχε καλὸν τὸ παρὰ σοῦ τε καὶ μετὰ σῶν κεκομίσθαι γραμμάτων, ὡς τῆ γε ἄλλη τὸ δῶρον οὐ σόν. ἦκει οὖν αὐθις εἰς ταῦτὸ ταμειῖον μετὰ τῶν καλῶν κεισόμενον, ὅπως **βασκανίαν** ἀπελαύνη τῶν καλῶν.

Λιβάνιος. Epistulae 1-1544 Epistle 1403, **sec.** 1, line 1

Τερίω.

Ἦιδειν ὅτι **βασκανία** τις ὄψεται τοὺς σοὺς υἱεῖς, ἧ πέφυκεν ὁρᾶν ἐκείνη τοὺς ἐπαινουμένους. ἐδόκουν γὰρ πολὺ τῶν ἄλλων διαφέρειν νέων σωφροσύνη τε καὶ κατὰ τοὺς λόγους, ὥστ' ἐμακαρίζου μάλιστα δὴ πατέρων, ὅτι τριῶν ὄντων σοὶ παρ' ἡμῖν παίδων οὐχ ὁ μὲν ἀγαθός, ὁ δὲ οὐ τοιοῦτος, ἀλλὰ πάντες ἀρετὴν ἀσκοῦντες.

οὐκ ἦνεγκεν οὖν φθονερός δαίμων τὸν περὶ αὐτῶν λόγον καὶ ἐπειδὴ πονηροὺς ἢ ὑπτίους οὐκ ἴσχυσε ποιῆσαι, ταραχὴν τινα ἐνέβαλε καὶ ὑποψίας καὶ ἔπεισεν ὡς ὑπ' ἀλλήλων ἀδικοῖντο. ἦν δὲ τὰ ἐγκλήματα ψυχρά. ἂ ἐγὼ ἀκούσας ἐγέλασά τε καὶ ἔσβεσα ῥαδίως. ἀπέχρησε γὰρ

Λιβάνιος. **Orationes 1–64** (2200: 004)“*Libanii opera*, vols. 1–4”, Ed. Foerster, R. Leipzig: Teubner, 1.1–1.2:1903; 2:1904; 3:1906; 4:1908, Repr. 1997. Oration 59, **sec.** 10, line 14

τοὺς ἢ 'κείνοις πρέπον εἰς οὓς εἴρηται, ὅτι ἀγαθοὶ δὲ ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν καρπῶν, ἦν μὲν τις εὐγενῆ τε καὶ κεκρίμενα καταβάλη τὰ σπέρματα, καθαρὰν τε καὶ εἰλικρινῆ καὶ γενναίαν ἐν περιόδοις ὥρῶν κομίζεται τὴν φορὰν· ἦν δὲ τις περὶ τὴν καταβολὴν ῥαθυμήσας ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ἐκείνην ἐπὶ τὴν γῆν ἀφῆ, σώζεται τοῦ σπέρματος τὸ κίβδηλον ἐν τοῖς φυομένοις, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ἢ τῶν γεννητόρων ἀρετὴ διαβαίνειν εἰς τοὺς ἐκγόνους εἶωθεν, ἐπειδὴν ἢ **βα-**

σκανία μὴ μείζον ἰσχύσαι τῆς ἀγαθῆς τύχης δυνηθῆ.
 ὁ μοι δοκεῖ σαφέστατα νῦν ὁ χρόνος ἐνεγκεῖν.
 οὔτε γὰρ ἐξ ἀμείνονος ῥίζης ἔχοι τις ἂν ἐπιδεῖξαι βα-
 σιλέων βλάστην προελθοῦσαν οὔτ' ἀμεινόνως συμβαί-
 νουσιν τῇ ῥίζῃ τὴν βλάστην.
 Πανταχοῦ μὲν οὖν ἢ τοῦ δικαίου μερὶς ὄτω
 ἂν προσῆ, βέβαιόν τε ἀπεργάζεται τὴν κτῆσιν καὶ μετὰ
 τῆς ἡδίστης ἐλπίδος εἰς ἅπαντα παραπέμπει τὸν
 χρόνον· βασιλεία δὲ τοσοῦτω πλέον τῶν ἄλλων δικαίαν
 ἐσχηκέναι τὴν ἀρχὴν βούλεται, ὅσῳ μεγέθει τε καὶ
 τύχῃς ὑπερβολῇ τὸν **φθόνον** ἐπισπωμένη

Λιβάνιος. Declamationes 1–51 (2200: 005) “*Libanii opera*, vols. 5–7”,
 Ed. Foerster, R. Leipzig: Teubner, 5:1909; 6:1911; 7:1913, Repr. 1997.
 Declamation 1, (subdivision) 1, **sec.** 141, line 6

καὶ ἐὼ λέγειν ἀρμάτων πλῆθος
 καὶ μεγάλας ὑπὲρ ὑμῶν Ὀλυμπίασι δαπάνας ἀφ' ὧν
 δόξαν ὑμεῖς εἰς τὸ κοινὸν ἰσχύος ἐσχήκατε. φανεῖται
 τοῖσιν κὰν τοῖς δευτέροις κυβερνήτου προπετείας, οὐχ
 ἑαυτοῦ κακίας ὑποσχὼν δίκην καὶ ὅλως τῶν μὲν ἕξω
 κεκρατηκῶς, **βασκανίας** δὲ τῆς παρ' ὑμῖν ἡττηθεῖς,
 πολὺ δὲ τῶν ἐκβαλόντων αὐτὸν χρησιμώτερος τῇ
 πόλει.

Καὶ ταῦτα διηλθον οὐκ Ἀλκιβιάδου καὶ Σω-
 κράτους χάριν μᾶλλον ἢ ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας, ὧν
 Ἀθηναῖοι, δόξης. δεῖ γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀσεβεῖ διηλλάχθαι
 δοκεῖν, ἀλλὰ τὸν οὐδὲν ἡδίκηκότα καταδεδεχθαι. ἵνα
 δὲ ὅσον περίεστι τῷ νυνὶ κρινομένῳ τῶν δικαίων ἔτ'
 ἄμεινον μάθητε, ἔστω μὲν Ἀλκιβιάδης μηδὲν Κριτίου
 βελτίων, ἔστω δὲ Σωκράτης διδάσκαλος ὁ μηδαμοῦ
 μηδενὶ τοῦτο ὑποσχόμενος. ἐξεταζέσθω δὲ παρ' ὑμῖν,

Λιβάνιος. Declamationes 1-51 Declamation 28, (subdivision) 1, **sec.** 4,
 line 3

Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις, ὧν ἄνδρες, τοῖς τὴν
 αὐτὴν ἡμῖν ἐπανηρημένοις τὴν τέχνην τότε τοῦ ζῆν ὁ
 θάνατος αἰρετώτερος εἶναι δοκεῖ, ὅταν ἐπιλίπωσι μὲν
 οἱ δειπνίζοντες, οἴκοι δὲ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν ἐκ-
 φροντίζωσι. καὶ καλῶς, οἶμαι, καὶ δικαίως ἀφειδοῦσι
 πρὸς τὴν τελευτήν. οἷς γὰρ οὐκ ἔστιν ἔτοιμον ἀζημίως

παρατίθεσθαι τράπεζαν, τούτοις ἀνθ' ὅτου καὶ ζῆν αἰρετέον;

ἐγὼ δὲ ὁ δεῖλαιος ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας, ὅτε μοι τὸ παρὰ τῶν φίλων ἀφθονέστερον ἐστρατήγησεν ἢ Τύχη, τότε **βασκανία** δαίμονος, οὐκ οἶδ' ὅπως, ὥσπερ ἐν πολιορκία μεμένηκα ἄσιτος καὶ διπλῆ τρυχόμενος ἀσιτία τεταλαιπώρημαι. τῆς τε γὰρ προσδοκωμένης εὐχίας ἐν παρασκευῇ γεγονῶς ὅλον ἐμαυτὸν ἐκένωσα πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἐλπίζομένης πλησμονῆς διαμαρτῶν τε ὧν ἤλπισα τὴν συμφορὰν οὐκ ἔσχον ἐτέρωθεν ἐπικουφίσει. τί οὖν ἕτερον ἢ θάνατος ἔσται μοι τοῦ κακοῦ λύσις;

Λιβάνιος. Declamationes 1-51 Declamation 37, (subdivision) 1, **sec.** 21, line 7

ιδεῖν, μόνος δὲ ὁ βάσκανος οὗτος περιστρέφει τὰ πράγματα καὶ τυραννίδος ὑποψίαν ἐμβάλλει τὴν ὑπὲρ τῶν ἀτυχοῦντων σπουδὴν ἔλεγχον τῆς κατὰ τῶν εὐτυχοῦντων ἐπιβουλῆς ποιεῖσθαι νομίζων.

Φθόνος μὲν οὖν

αὐτὸν ταῦτα λέγειν πικρός, οὐκ ἀγαθὴ τῆς πόλεως κεκίνηκε πρόνοια. τί γάρ με μὴ ταύτην ἐπὶ τῶν φυγάδων τὴν κατηγορίαν ἐγράψατο; τί δὲ μὴ ἐπὶ τῶν ἀτίμων φιλόπολις ἐφάνη κατήγορος; ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπανελθόντας, τοὺς δὲ τιμωμένους ὁρῶν ἐκαρτέρει. οὐκοῦν τὴν νῦν **βασκανίαν** ἢ τότε σιωπὴ διελέγχει καὶ μόνοις ἄχθεσθαι τοῖς δεσμώταις δοκεῖ ἀθρόα νῦν ἄγων εἰς μέσον ἃ κατὰ διαφόρους μοι πέπρακται χρόνους; Ἀλλὰ τοὺς πονηροτάτους, φησί, τῆς τιμωρίας ἐλευθερῶν τῆς τιμωρίας βεβαιοῖς τὴν ὑπόνοιαν. τί τὸ μέλλον, συκοφάντα, μαντεύη κακῶς παρὸν τὸ φθάσαν ἐξετάζειν καλῶς; τίς δὲ τῶν σῶν ἀνέξεται λόγων παῖδας ἐλευθέρους δι' ἐμὲ καὶ σωφρονοῦντα γύναια καὶ θαρροῦσαν βλέπων νεότητα; ἐγὼ μὲν οὖν ἔλεγχον ἔχω τῆς γνώμης τὰ τρόπαια, σὺ δὲ ἐκ ποίας με ταῦτα νοσεῖν ἐπιθυμίας ὑπολαμβά

Λιβάνιος. Declamationes 1-51 Declamation 45, (subdivision) 2, **sec.** 24, line 5

μηδέν, ἀλλὰ καὶ ὄν μηδέν ἀδικηθῆναι παρεσκεύασεν ἢ Τύχη. οὕτως οὐ διὰ τοὺς ἀλισκομένους καὶ κινδυνεύοντας σωφρονοῦσί τινες, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρίστην τοῦ βίου πρόθεσιν σωφρονοῦσι καὶ σώζονται. ποῦ τοίνυν ἔτι σοι καιρὸν ἔχει τὸ σκαιώρημα ὡς ἡ ἐμὴ φυγὴ πολλοὺς εἶναι πονηροὺς ποιήσει τῇ πόλει;

Ἀλλὰ μέχρι τίνος ἡμῖν ἐπεμβαίνεις, ἄνθρωπε; σπεῖσαί μοι δυστυχοῦντι παρὰ τὸ προσῆκον, συγχώρησόν μοι τὴν ἐμὴν ὀδύρεσθαι τύχην. τί μου τῇ φυγῇ βασκαίνεις; τί δέ με κωλύεις τῆς ἐπ' ἐρημίας ὁδοῦ; ἐλεεινός εἰμι, οἴκτων, οὐ **βασκανίας** ἄξιος. εἰ τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ἐπεμβαίνειν ἔγνωκας, εἰ τὴν ἡμετέραν συμφορὰν κέρδος νενόμικας, δύναμαί σοι ζῶν ἡδονὴν μᾶλλον προξενῆσαι καὶ γέλωτα. ὄρᾳ; ἂν ἀποθάνω, λήθη παραδώσεις τὴν κατ' ἐμοῦ γραφήν· ἂν οἰκῶ τὴν πόλιν τὴν ἀτιμίαν ἔχων, τάχα πού σε καὶ λυπήσω μόνον φανείς· ἂν δὲ τὴν ἐρημίαν, δύνασαί μου καθ' ἐκάστην ἀκούων τὴν πλάνην ἠδυσθαι, ὥσθ' ὅσον ἐγὼ τῇ φυγῇ δυστυχέστερος, τοσοῦτον σὺ γενήσῃ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀμείνων κακοῖς.

Λιβάνιος. Declamationes 1-51 Declamation 45, (subdivision) 2, **sec.** 26, line 2

ἐκάστην ἀκούων τὴν πλάνην ἠδυσθαι, ὥσθ' ὅσον ἐγὼ τῇ φυγῇ δυστυχέστερος, τοσοῦτον σὺ γενήσῃ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀμείνων κακοῖς.

Ταῦτα, ὦ ἄνδρες πολῖται, πρὸς τοὺς ἐπιηρέαζοντας ἐμοὶ καὶ πολεμοῦντας εἴρηται. ἐγὼ δὲ κἂν ἐπταικέναί δοκῶ καὶ δεινῶν ἄξιος τῇ πόλει καὶ τοῦ λοιποῦ τῆς ἐνεγκούσης ἀλλότριος, μέχρι τούτου στήναι τῇ πόλει τὸν **Φθόνον** εὐχομαι καὶ μὴ περαιτέρω χωρεῖν τὰ δυσχερῆ.

φθόνε καὶ δαῖμον καὶ **βασκανία** καὶ τύχη πονηρά, σὺν ἐμοὶ τὴν πόλιν ἐκλείπετε καὶ δεινῆς ἀπαλλάττετε τὴν ἐνεγκοῦσαν στάσεως. κατὰ μηδενὸς ἔτι τῶν πολιτῶν χορεύοντες ἀρκέσθητε τῇ κατ' ἐμοῦ τρυφῇ. ἱκανὸν τοῦθ' ὑμῖν καθ' ἐνὸς δημοτικοῦ νεανιεύσασθαι. ἰδοῦ, προλείπω τὴν πόλιν, ἰδοῦ, τῶν κοινῶν ἀπαλλάττομαι. μηδεὶς ἔτι μοι τῆς αὐτῆς ἀπολαύσαι τύχης, ὦ πατρῷοι θεοί.

Ἐβουλόμην καὶ τοῖς στρατηγοῖς διαλεχθῆναι
καὶ ῥήτορσι καὶ παρόντων ὑμῶν ὀλίγα τινὰ πρὸς αὐ-
τοὺς ἀποκρίνασθαι. μηδεὶς ἄδικος ὑμᾶς, ᾧ σύμβουλοι,
κινεῖτω **φθόνος**. ἑαυτοὺς τοῖς τῆς πολιτείας καλοῖς

Pseudo-Polemon, Physiognomonica (2233: 001)“*Scriptores
physiognomonici Graeci et Latini*, vol. 1”, Ed. Foerster, R.
Leipzig: Teubner, 1893.**Sec.** 34, line 18

κοῖλον βοῶσι καὶ ἀκαμπὲς ἠχοῦσι, γενναῖα τούτοις τὰ ἦθη
καὶ μεγαλόνοια τούτους κοσμεῖ καὶ δικαιοσύνης. ὅσοι δὲ μαλα-
κόν τε καὶ βαρὺ φθέγγονται, ἀγαθὰ καὶ τούτοις τὰ
νοήματά εἰσιν. οἱ δὲ κλαγγηδὸν ἐκβοῶντες ὄξύ τε καὶ ὀρνί-
θειον οὔτοι μάταιοι καὶ χαῦνα καὶ ὑψηλὰ νοοῦντες. ἀσθενῆς
δὲ φωνὴ καὶ ἅμα ὑποκλαίουσα φιλοκερδῆ καὶ λυπηρὸν
καὶ ἐν πᾶσιν ὑπονοούμενον σημαίνει. ὅσοι δὲ ἐν ῥινὶ φθέγγον-
ται, ψευδεῖς, κακοήθεις, φθονεροί, δεινοὶ εἰς βλάβην
ἄλλων. σφοδρὸν καὶ ὑπόσαθρον φθέγγεσθαι ὀργίλον, βίαιον,
ἄνομον καὶ μισάνθρωπον δηλοῖ. ὄξύ δὲ καὶ ἀσθενὲς δει-
λίας καὶ **βασκανίας** σημεῖον, ταχὺ δὲ ἀβούλευτον καὶ ἀνόητον
δηλοῖ. τὸ βραχὺ φθέγγεσθαι ἀργίας καὶ δειλίας σημεῖον.
οἱ χαλεπῶς φθεγγόμενοι κακοί, ἀνόητοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσιν.
εἰ δέ τι ἄλλο, καὶ φωνὴν πρὸς τῶν ἄλλων ζώων ἕκαστον,
ᾧ τις ὅμοια φθέγγοιτο, ἀναφέρειν χρὴ [ἕκαστον] καὶ διαιρεῖν
εἰς τὸ ὅμοιον ἦθος. καὶ γὰρ χοίρων καὶ πιθή-
κων καὶ ὄνων καὶ ἵππων τινὲς καὶ ἄρκων καὶ προβάτων
καὶ ἄλλω ζῳῷ ὁμοίας φωνὰς ἀφιᾶσιν. εἰδέναι δὲ λοιπὸν
καθόλου προσήκει, ὡς ἐν κινήσει καὶ φωνῇ καὶ
χροῖᾳ καὶ μεγέθει καὶ μελῶν ἀρμονίᾳ τὸ μέσον τούτων εὐχρη-
στον, ὡς τὸ πολὺ, τὸ δὲ ἐναντίον βαρὺ ὑπάρχει.

Προκόπιος. Commentarii in Isaiam (2598: 004); *MPG* 87.2.**P.** 2416,
line 39

ξηρανῶ πλημμυρούσας τὰς ἡδονάς. Καὶ ταῦτα μὲν
οὔτοι. Τὰ δὲ καθ' ὑμᾶς τε καὶ Βαβυλωνίους πάντα
ποιήσω, φησὶ, διακόνω χρησάμενος ἀνδρὶ, οὗ καὶ
τοῦνομα προλέγω *Kῶρον* καλῶν, ὃν προστήσομαι τῶν
ἐμῶν βουλευμάτων διάκονον, *φρόνησιν* αὐτῷ πα-
ρασχῶν εὐσεβῆ, ὡς τὰ κατὰ Βαβυλῶνος ἐπιγινῶναι

πρακτέα, τοῦ τε λαοῦ τὴν ἄνεσιν, καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ
 σὺν τῷ ναῷ τὴν ἀνάκτισιν. Ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδω-
 κεν· Ὁ λέγων Κύρω, Ποιμὴν μου. Καὶ πάλιν· Ὁ δὲ
 ναὸς θεμελιωθήσεται. Τελευτήσαντος γὰρ Κύρου
 κεκώλυται μὲν ἔκ τινων **βασκανίας** ἢ τῶν ἔργων ἐπί-
 δοσις παρὰ τοῦ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντος τοῦ ναοῦ
 θεμελίων ἐπὶ Κύρου προκαταβεβλημένων, ἐπληρώθη
 δὲ μετὰ ταῦτα βουλήσει Θεοῦ. Καὶ ταῦτα δεδήλωκεν
 ἡ Γραφή. Καὶ Ἰώσηπος ἐν α' τῆς Ἀρχαιολογίας, ὡς
 ἐπιδειχθείσης παρὰ τῶν αἰχμαλώτων τῆς Ἡσαΐου
 προφητείας τῷ Κύρω, ταῦτά τε γνοὺς, καὶ ἐπ' ὀνό-ματος ἑαυτὸν
 κεκλήμενον εὐρὼν πρὸ δέκα καὶ δια-κοσίων ἐτῶν, σὺν πολλῇ προθυμίᾳ
 τὰ προστεταγμένα πεποίηκεν.

Frag.a Adespota (SH), Frustula adespota ex auctoribus (2646: 001)
 “*Supplementum Hellenisticum*”, Ed. Lloyd-Jones, H., Parsons, P.
 Berlin: De Gruyter, 1983. Frag. 1181, line 2

Ἄσπενδίδα γαῖαν
 στέλλεο νῦν ἔτι τῆλε Δυμανίδος ἠπειροιο
 Παταρήϊον ὕδωρ
 Ῥοδούντιον αἶπος
 Σαυρανῶν δ' οἱ κορυφαιότατοι
 Ταρτήσσιον ὄλβιον ἄστν
 ἀπὸ τριόδου Λυκηΐδος
 Ὑπερηιάδος ἢ Ἀρεθούσης
 –□ ἀφύσσεσθαι καθαρὸν γάνος Ἡριδανοῖο
 εἴη μοι βίοτος πανεπάρκιος· ὄμμα βάλοι δὲ
 μήποτ' ἐφ' ἡμετέραις ἐλπίσι **βασκανίη**.
 μούνιος ὕπνος
 κεφαλῶν ῥήϊστα φέρονται
 ὦρτο μὲν μέγα κῦμα
 ἐξώρετο θεῖος ἀοιδός

Μιχαὴλ Ψελλός. Chronographia (2702: 001)
 “*Michel Psellos. Chronographie ou histoire d'un siècle de Byzance (976–1077)*, 2 vols.”, Ed. Renault, É. Paris: Les Belles Lettres, 1:1926; 2:1928,
 Repr. 1967. **Cha.** 5, **sec.** 34, line 11

Βραχὺ δὲ τούτου προαφηγήσασθαι βούλομαι,
 ἵνα καθ' ὁδὸν ἡμῖν ὁ λόγος προῖοι· καὶ μοι τῶν προτέρων

ἀναμνηστέον καὶ συναπτέον ἐκείνοις τὸν λόγον. Οὐ μία τοῦ Κωνσταντίνου θυγάτηρ, ὡς μοι προλέλεκται, ἀλλὰ τρεῖς ἐγεγόνεισαν· τούτων οὖν ἐτεθνήκει μὲν ἡ πρεσβυτέρα, ἡ δὲ γε νεωτέρα βραχύν τινα μὲν χρόνον συνῆν βασιλευσάση τῆ ἀδελφῆ καὶ τρόπον τινὰ συμβεβασιλεύκει· τῆς μὲν γὰρ εὐφημίας ἐκείνη οὐκ ἐκοινώνει, διαφερόντως δ' ἐτετίμητο, καὶ τῆς ἐν τοῖς βασιλείοις μετὰ γε τὴν ἀδελφὴν μετεῖχε λαμπρότητος· ἐπεὶ δὲ οὐκ αὐταρκες ἡ συγγένεια οὐδὲ τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν προελθεῖν ὠδίνων εἰς **βασκανίας** ἀποτροπὴν, βασκαίνει καὶ τῆς ἐλάττονος τιμῆς τῆ Θεοδώρα ἡ βασιλεύουσα (τοῦτο γὰρ ἦν τῆ ἀδελφῆ ὄνομα), ἅμα δὲ καὶ τινων λογοποιῶν ἐπ' αὐτὴν διασχόντων τὸ στόμα, πείθει τὸν αὐτοκράτορα μεταστῆσαι τῶν βασιλείων τὴν Θεοδώραν, τὰς τε τρίχας κεῖραι, καὶ φυλακὴν ταύτη ὥσπερ εὐπρεπεστάτην τινὰ τῶν σεμνοτέρων καὶ βασιλείων οἴκων ποιήσασθαι· γίνεται γοῦν εὐθὺς ταῦτα, καὶ **Φθόνος** τὰς ἀδελφὰς διελὼν, τὴν μὲν ἐν μείζονι, τὴν δ' ἐν ἐλάττονι μὲν, σεμνοτέρῳ δ' ὅμως κατέσχε προσχήματι.

Μιχαὴλ Ψελλός. Chronographia **Cha.** 6, **sec.** 62, line 11

Ἐπεὶ δὲ τῶν δυοῖν ἀδελφῶν, ἡ μὲν χρυσίου πολλοῦ ἤττητο, οὐχ ἵνα ἔχοι ἢ θησαυρίζοι, ἀλλ' ἵνα εἰς ἄλλους μετοχετεύοι τὸ ρεῦμα, καὶ τούτων δὴ τῶν ἰνδικωτάτων ἀρωμάτων τῶν τε ἄλλων καὶ μάλιστα τῶν ἔτι τὴν φυσικὴν λιβάδα μὴ ἀπολιπόντων ξύλων, ἐλαῶν τέ τινων σμικροτάτων καὶ δαφνείων καρπῶν λευκοτάτων, ἡ δ' ἐτέρα καὶ νεωτέρα δαρεικῶν ὀσημέραι μυρίων, ὧν δὴ καὶ θήκας χαλκὰς ἐπεποίητο, ἐκάστη τούτων κατάλληλος ἔδοξε τὰ ἐρασιμώτερα διανέμουσα. Ἡ μὲν γὰρ πρώτη βασιλὶς τὸ ζηλότυπον ἤδη διὰ τὴν τῆς ἡλικίας παρακμὴν καταλύσασα, οὐκ ἔτι πρὸς αὐτὴν ἐμηνία, οὐδὲ δυσόργως εἶχε τὸ πάθος τῆς **βασκανίας**, ὑποσυληθεῖσα τῷ χρόνῳ· καὶ ἡ ἀδελφὴ δὲ, ἀπολαύουσα ὧν ἐβούλετο, τῆς ἀδελφῆς ἐφρόντιζεν ἔλαττον.

Μιχαὴλ Ψελλός. Chronographia **Cha.** 6, **sec.** 191, line 5

Περὶ τῆς τοῦ Ψελλοῦ ἀποκάρσεως.

Τοῦτο δὲ τοῦ λόγου τὸ πρόβλημα ἀρχὴ τις γενήσεται καὶ ὑπόθεσις τῆς ἐμῆς ἐπὶ τὸν κρείττονα βίον μετα-

ποιήσεως· ἐθαύμασαν γοῦν οἱ πολλοὶ, ὅπως ποτὲ τὴν κατὰ βραχὺ μοι συναυξηθεῖσαν λαμπρότητα, ὁπότε δὴ καὶ τὰς τῶν πολλῶν ὑπερβέβηκα **βασκανίας**, ἀθρόον ἀφείς, ἐπὶ τὸν θειότερον μετελήλυθα βίον· τοῦτο δέ μοι πεποίηκε καὶ ἔμφυτός τις ἔρως ἐκ πρώτης ἡλικίας τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἐντακτεῖς καὶ ἡ ἀθρόα τῶν γινομένων μεταβολή· ἔδεισα γοῦν τὸ τοῦ ἀνδρὸς εὐμετάβολον ὄρῶν, ὥσπερ ἐν πολέμῳ ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ ἀγόμενον καὶ φερόμενον· ἵνα δὲ τὴν περὶ ἐμὲ ζύμπασαν ὑμῖν ἐξιχνιάσω ὑπόθεσιν ἐκ κεφαλῆς τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν διήγησιν.

Μιχαήλ Ψελλός. Chronographia **Cha.** 6 Theod, **sec.** 6, line 5

ἄρα οὔτε τὸ σῶμα πάνυ ἐκάμπτετο, καίτοι προμήκης τὴν ἡλικίαν τυγχάνουσα, οὔτε δέον πονῆσαι ἢ μακρότερον διαλέξασθαι ἐνδεῆς τὴν γνώμην ἐτύγχανεν οὔσα· ἀλλὰ τὰ μὲν προλαμβάνουσα, τὰ δ' αὐτομάτως ἐνθυμουμένη, ἀρκοῦσαν εἶχε πρὸς τὴν διάρθρωσιν τούτων καὶ τὴν τῆς γλώττης περιβολήν.

Τῶν δέ γε πραγμάτων δεομένων ἀνδρὸς γενναίου καὶ τάς τε πολιτικὰς πράξεις εἰδότος, τάς τε βασιλείους ἐπιστολάς ἀκριβοῦντος, τῶν μὲν περὶ αὐτὴν οὐδενὶ ταύτην τὴν τάξιν ἐπίστευεν, εἰδυῖα ὡς τάχιστα οὗτος περιτραπήσεται, **βασκανίας** ἀφορμὴ τοῖς ὁμεστίοις προκείμενος· ζητοῦσα δὲ τῶν ἀπὸ τῆς βουλῆς τὸν ἄριστον, τούτου μὲν διημαρτήκει, ἐφιστᾶσα δὲ ταῖς διοικήσεσιν οὐχ ὄν ὁ λόγος οὐδ' ἡ εὐγλωττία πάλαι ἀνέδειξεν, ἀλλὰ τὸ εἰδέναι σιγᾶν καὶ ὄρᾶν πρὸς τοῦδαφος, καὶ μήτε πρὸς ἐντεῦξεις ἐπιτήδειον εἶναι μήτε πρὸς ἄλλο τι τῶν οἷς πολιτικὸς ἀνὴρ χαρακτηρίζεσθαι εἶωθεν, ἐπὶ τῆς σεμνοτέρας μετέστησεν ὑπολήψεως· οἱ γάρ τοι βασιλεῖς τῷ καλλίονι μέρει προσνέμουσι τοὺς ἤττον ἀγχιστρόφους, εἰ σεμνοὶ εἶεν, ἢ τοὺς εὐστρόφους τὴν γλῶτταν καὶ τελεωτάτους τὴν παιδείυσιν, εἰ πολιτικώτερον τὸ ἦθος κατεκληρώσαντο·

Μιχαήλ Ψελλός. Chronographia **Cha.** 7 Mich, **sec.** 8, line 14

οὐδὲ σύγκρισιν· οὔτε γάρ τῳ τῶν ἀδελφῶν οὔτω τεθάρρηκεν, οὔτε τοῖς κρείττοσι τοῦ γένους, οὔτε ἱεροῖς καὶ θείοις ἀνδράσιν, ὡς ἐμοί· ἃ μὲν οὖν εὐηργέτηκέ με, διδοὺς ἀεὶ τι καὶ προστιθεὶς καὶ ἐπὶ μεῖζον αἴρων, καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ τῳ

τῶν ἀγαθῶν προσάγων καὶ ἐπαυξάνων τὸ ὑποκείμενον, δέξαιτ' ἂν τινα καὶ πρὸς ἄλλον παραβολήν, τὸ δὲ ἐνδιάθετον τῆς γνώμης, τὸ δὲ ἔμφυτον τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ διαχεῖσθαι μοι εὐθὺς θεασάμενον καὶ ἀγλαΐας καὶ χαρίτων ἐμπίπλασθαι, καὶ τὸ ὑπεραίρειν οὐχ ὅσων ὀρώη σοφῶν, ἀλλὰ καὶ ὅσων ἀκούοι, ταῦτα οὐκ ἂν τις παραμετρεῖν πρὸς ἕτερον δύναιτο.

Βασκανίας δὲ μὴ βάλλοι βέλος ἡμᾶς μηδὲ νεμέσεως.

Ἄλλ' ἐπιτέμνοντα τὸν λόγον πολλά με διέλαθε, τὸ περὶ τὴν γυναῖκα φίλτρον, οἷον ἐξ ἐκείνης ἀποτέκοι παιδίον, τὸ περὶ τοῖν ἀδελφοῖν, ὧν θαυμασίων ὑποκειμένων θαυμασιώτερος ἐκεῖνος γνωρίζεται. Καὶ ἵνα μὴ παρὰ τὸ γένος ἐπαινοῖν τὴν βασιλίδα, εὐδαιμονία καὶ ἀρχαιότητα πᾶσαν ὑπεραῖρον ἀρχὴν, ἀρκεῖ αὐτῇ ἀντὶ πάντων τὸ ἦθος οἷον οὐχ ἑτέρας ἕξεως, καὶ τὸ εἶδος οἷον οὐχ ἑτέρας ὄψεως· εἰ δὲ γυναιξὶ κόσμον ἢ σιγὴ φέρει, κατὰ τὸν τραγωδὸν, κόσμου παντὸς αὕτη τιμιώτερα καθέστηκεν, ὅτι μηδενὶ τῷ ἄλλῳ ἢ τῷ ἀνδρὶ τὴν γλῶτταν ἐγνώρισεν,

Μιχαὴλ Ψελλός. *Orationes panegyricae* (2702: 006)

“*Michaelis Pselli orationes panegyricae*”, Ed. Dennis, G.T. Stuttgart: Teubner, 1994. Oration 2, line 326

ζες μὲν τὰς βουλὰς αὐτῶν, οὐκ ἤλεγχε δέ, ὅσπερ σὸς νόμος, οὐδ' ἐχρῶ τῷ κολάζειν, ἀλλὰ τῷ ἀνέχεσθαι. οἱ δὲ τὴν σὴν ἀνοχὴν ἀκυβερνησίαν τοῦ παντὸς οἰόμενοι, κατὰ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν τὰς πονηρὰς ἐπορεύοντο, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἐξήρτων βουλῆς τε καὶ σκέψεως τὰ τῆς σῆς προνοίας ἀποτελέσματα.

Εἶχε ταῦτα. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ὑδέρω περιπεπτῶκει· οὐ μὴν ἀλλὰ – τί γὰρ δεῖ κρύπτειν ἱστοροῦντας, οὐκ ἐπαινοῦντας; – καὶ περιοδικαῖς φρενίτισιν ἔκαμνε, εἴτε τινὸς **βασκανία** δαίμονος πονηροῦ αὐτὸ δὴ τὸ τῆς ψυχῆς ἡγεμονικὸν περιτρέποντος, εἴτε τοῦ μελαντέρου καὶ γεωδεστέρου χυμοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιόντος καὶ τὸ φρονοῦν ἀμαυροῦντος, οἷα δὴ τὰ πολλὰ γίνεσθαι εἶωθεν. ὁ μὲν οὖν ἀμφοτέρωθεν ἔκαμνε, καὶ τὸ ἐνεργὸν τῆς βασιλείας διὰ τῆς νόσου ἀποσεσύλητο. οἱ δὲ ἐκείνῳ μὲν τὸ τοῦ βασιλέως ἔσωζον ὄνομα, αὐτοὶ δὲ τῶν πραγμάτων εἶχοντο καὶ μετεκύβευον ὅποι βούλοιντο. καὶ ἄτερος μὲν, ὁ τῆς ὅλης πρεσβεύων γενεᾶς, μεταγνοὺς ἐφ' οἷς ἐπεπράχει περὶ τοῦ καίσαρος, πρὸς ἕτερον τῶν συγγενῶν ταῖς ψήφοις μετέπιπτεν, ἄτερος δὲ τοῖς ἅπασι ἡγάπα δόξασι καὶ οὐκ

Μιχαήλ Ψελλός. Orationes forenses et acta (2702: 007)
 “*Michaelis Pselli orationes forenses et acta*”, Ed. Dennis, G.T.
 Stuttgart: Teubner, 1994.oration 3, line 25

... λόγου, μηδὲ πρὸς Περικλέα ἢ Κίμωνα, ἀλλὰ πρὸς τινὰ λῆρον διαμαχομένω, οἷον ὁ τῆς ἱστορίας λόγος ὑπογράφει τὸν Κόροιβον, αὐτὸ δῆπου τὸ ἀντιμαχόμενον πρόσωπον, τοῦ τε μὴ ἐρρῶσθαι τὸν λόγον, καὶ τοῦ μὴ προθυμῆσθαι πρὸς τοῦτον, ὑπόθεσις ἀκριβῆς καὶ ἐξ ἐναντίου πρὸς Ἀριστείδην τῷ Πλάτωνι.

Δι' ἃ μὲν οὖν μέχρι πολλοῦ δυσανασχετῶν τὸν παρόντα λόγον ἀνεδεξάμην, καὶ τὸν μέχρι τοῦ νῦν διατέτριφα χρόνον, ταῦτά ἐστιν· ἐπεὶ δὲ τοῖς πολλοῖς ἢ φλυαρία τοῦ λόγου σύνεσις ἔδοξε καὶ ἀτεχνία τοῦ γράψαντος ἀπλότης ἀληθινῆ τε καὶ ἀνεπιτήδευτος, κἀντεῦθεν ἢ **βασκανία** χῶραν λαβοῦσα μετὰ συνηγόρων ἐπισυνέστη τῷ νομοφύλακι, δεινὸν μοι ἄλλως ἔδοξε μὴ καὶ τῷ Πλάτωνι διὰ τὸν νέον ὡς ἀληθῶς Ἀριστείδην βοηθῆσαι διακινδυνεύοντι, ὃς πολλοῖς τε ἄλλοις λόγοις καὶ μάλιστα τοῖς πολιτικοῖς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐκράτυνεν. εἰ μὲν οὖν εὐγνώμων ἅπασ ἀκροατῆς ἦν, οὐδεμιᾶς ἔδει τῷ λόγῳ δυσχερείας καὶ ἀποδείξεως, ἀλλ' ἤρκει τὸν διαβαλόντα δηλώσαντι ἀπηλλάχθαι πραγμάτων. ὧν γὰρ ἢ δόξα ἀνοήτως ἐχόντων προείληπται, τούτων αὐτὸ δὴ τοῦνομα δηλωθὲν σαφῆς κατηγορία καὶ ἔλεγχος. ἐπεὶ δὲ οὐ ταῖς ὑπολήψεσι διδόασιν οἱ

Μιχαήλ Ψελλός. Orationes forenses et acta oration 3, line 37

δεινὸν μοι ἄλλως ἔδοξε μὴ καὶ τῷ Πλάτωνι διὰ τὸν νέον ὡς ἀληθῶς Ἀριστείδην βοηθῆσαι διακινδυνεύοντι, ὃς πολλοῖς τε ἄλλοις λόγοις καὶ μάλιστα τοῖς πολιτικοῖς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐκράτυνεν. εἰ μὲν οὖν εὐγνώμων ἅπασ ἀκροατῆς ἦν, οὐδεμιᾶς ἔδει τῷ λόγῳ δυσχερείας καὶ ἀποδείξεως, ἀλλ' ἤρκει τὸν διαβαλόντα δηλώσαντι ἀπηλλάχθαι πραγμάτων. ὧν γὰρ ἢ δόξα ἀνοήτως ἐχόντων προείληπται, τούτων αὐτὸ δὴ τοῦνομα δηλωθὲν σαφῆς κατηγορία καὶ ἔλεγχος. ἐπεὶ δὲ οὐ ταῖς ὑπολήψεσι διδόασιν οἱ πολλοί, ἀλλὰ τοῖς τῆς διαβολῆς προσέχουσι ῥήμασιν, ἵνα καὶ μᾶλλον αὐτῶν τε τὴν **βασκανίαν** ἀβέβαιον καὶ τὸν ἡμέτερον λόγον προθυμότερον ἐργασώμεθα, μὴ τὸν Ὀφρυ-

δᾶν δώσομεν εἶναι τὸν γράψαντα, τὸ ἀνόητον ἐκεῖνο
γερόντιον, ἄλλον δέ τινα καὶ λόγου μετέχοντα καὶ τῶν
πολιτικῶν ἀντεχόμενον καὶ τὸν προστησόμενον ἱκανῶς
εἰδότα τῶν νόμων.

Μιχαήλ Ψελλός. *Oratoria minora* (2702: 009) “*Michaelis Pselli
oratoria minora*”, Ed. Littlewood, A.R. Leipzig: Teubner, 1985.
Oration 3, line 49

ποτ' ἂν εἴης, καὶ μὴ μέμφοιο λέγουσι· τίς ἢ ἔτοιμος τῶν τῆς Εὐᾶς
λόγων παραδοχῆ; πῶς ὁ χερσὶ θεοῦ διαπεπλασμένος καὶ πρῶτος εἰκόνι
τετιμημένος τῇ κρείττονι καὶ νομοθεσίαν δεδεγμένος ἴσως ἀπόρρητον
οὕτως εὐθὺς μετηλλοίωσαι καὶ τῷ θανατηφόρῳ ξύλῳ τὴν χεῖρα ἐπέ-
βαλες, δέον φυλάξασθαι καὶ οὕτω τοῦ ζωηφόρου ἐφάψασθαι; ἀλλὰ σὺ
μὲν ἴσως ἔχοις ἂν εἴ τι ἀπολογήσῃ, εἰ καὶ μὴ ἀναπόδραστὰ σοὶ τὰ τῆς
ἐπιτιμήσεως. ἢ γὰρ τῆς γυναικὸς πειθῶ καὶ τὸ φαινόμενον κάλλος τοῦ
ἀπηγορευμένου φυτοῦ καὶ ὁ ὑπονοούμενος γλυκασμὸς πρὸς τὴν γεῦσιν
ἠπάτησάν σε καὶ ἐφειλκύσαντο. τῷ δὲ πονηρῷ ἐπαρῶμαι ὄφει ἐκεῖνῳ
δι' οὗ ἢ φθορὰ ταῖς ἡμετέραις εἰσεφθάρη ψυχαῖς. ἀλλ' οὐδὲ σοὶ τὰ τῆς
βασκανίας ἐλεύθερα· ἐπὶ τῷ στήθει γὰρ καὶ τῇ κοιλίᾳ πεπόρευσαι καὶ
τὸν τῆς γῆς ἀπολιχμάζῃ χοῦν, καὶ τὴν ἡμετέραν πτῶσιν τηρῶν καὶ
δάκνων ἐφ' ὁδοῦ τὴν κεφαλὴν συντέθλασαι καὶ συντέτριψαι.

Μιχαήλ Ψελλός. *Oratoria minora* Oration 7, line 74

κρείττονος ἡμᾶς πλάστιγγος θεὶς σαυτὸν ἐπὶ τῆς ἐτέρας ἀφῆκας.
Ἐρήσομαι δέ σε καὶ αὐθις· πότερον ἐπαινεῖς σαυτὸν τὸ δρᾶμα πεποικῶς
καὶ σεμνύνη τῷ πράγματι ἢ καὶ μετὰ τῶν ἐχθίστων τάττη τῆς πόλεως;
εἰ μὲν οὖν τὸ πρῶτον, ἐπίδειξαι σαυτὸν τοῖς ὑπὲρ ὧν πεπολίτευσαι, τύχε
τῆς ἀναρρήσεως, παρὰ τοῦ δήμου κηρύχθητι· εἰ δὲ πᾶσιν ἐχθιστος εἶ,
τοῦτό σοι πρὸ τῶν ἄλλων καλῶς μεμηχάνηται τὸ μηδενὶ τῶν ἀπάντων
ἐγνώσθαι ὥσπερ ἢ ἐμμύθιος ψάμμος. εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο ἴσως καθαρῶς
ἐπορίσω, ἀλλὰ τις σὲ Λυγγεὺς ὑπόθεν ἐώρακε, δύο γοῦν σοὶ τὰ πρῶτα
ἡμάρτηται, αὐτὸ τε τὸ τῆς διαβολῆς εἶδος καὶ ὁ τρόπος τοῦ
πονηρεύματος·
ἐκεῖνό τε γὰρ ἠσέβηταί σοι καὶ τοῦτο οὐ διηκρίβωται. ἀλλὰ μῶμον
ἐτέροις προσεπάγειν ἐπιχειρήσας σαυτῷ **βασκανίαν** προσετρίψω καὶ
ἀτεχνίαν ἡμῖν τε φθονήσας καὶ μηδὲ σαυτῷ τὴν ὁδὸν ἐξομαλίσας τῆς ἐπὶ
τὸ χεῖρον κινήσεως. ἀλλὰ τὴν μὲν χεῖρα μεταποιεῖν ἔγνωκας, οὐδὲν δὲ

ἤττον καὶ τὴν τῆς γλώττης μεταβάλλειν περιβολὴν, ἐφευρεῖν δὲ τὸ δέον, ἴν' οὕτως εἶπω, τοῦ κακουργήματος παντάπασιν ἀνόητος εἶ. ἀλλὰ σοὶ τὸ σοφὸν βούλευμα εἰς τὸ ἄτεχνον περιέστηκε καὶ κατὰ τῶν κρειτόνων τὴν γλῶτταν ἀφείς καὶ μηδένα τῶν τῆς ἐτέρας καταμίξας ἡμῖν ἕξεως ὑπὲρ ἡμῶν τὸν λόγον πεποίησαι. ὅθεν καὶ τοὺς λοιπούς, ὅσοι καθ' ἡμᾶς βεβιώκασιν, ἀμφιβόλους ἀφῆκας. καὶ οὐχ ἡμεῖς ἐξαιρεθῆναί σου τῆς γλώττης ζητοῦμεν ἢ ἐκεῖνοι παρεμβεβλήσθαι τῇ κωμωδίᾳ.

Μιχαήλ Ψελλός. Oratoria minora Oration 7, line 163

εὐπλαστος καὶ εὐάγωγος, καὶ ὁμοῦ τε πρόσειμι ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ἐναποτυποῦμαι τὰ τούτων εἶδη καὶ ἢ τοῦ εἶδους προδραμοῦσα χάρις ἐμμελῆ τε καὶ εὐπερίστροφον τὴν τῆς πλάσεως τορεῖαν εἰργάσατο.

Εἰ δέ σοι μάγος ἐγὼ ἤγημαί τε καὶ κατωνόμασμαι, ὅτι δὴ χειροῦμαι καὶ ἰδιώτας καὶ αὐτοκράτορας καὶ πάντες μοι πρὸς τὸν λόγον κεχήνασιν, ἐντεῦθεν ἴσθι μοι τὰς πηγὰς τῶν ἐπιδῶν· οὐ γὰρ κινῶ τὰ ἀκίνητα, οὐδὲ περὶ δυνάμεις βοτανῶν καὶ λίθων ἐπτόημαι, οὐδὲ συλλέγω πόας, οὐδὲ ὕλας συντίθημι, ἀλλὰ ταῖς φυσικαῖς πρὸς τοῦτο δυνάμεσι κατακέχρημαι, καὶ ὥσπερ οἱ ἐρωτικοὶ αὐτόθεν ἀπὸ τῶν εὐπλάστων σωμάτων ἐξήρτηνται,

οὕτω δὴ κἄμοι τῆς γλώττης οἱ πλείους ἐκκρέμανται. καὶ ἵνα σοὶ τὸ πῦρ ἐπαυξήσω τῆς **βασκανίας**, οὐ τὴν ἀλυσιτελῆ φιλοσοφίαν προειλόμην ἐγώ,

οὐδὲ μέχρι συλλογισμῶν προβαίνω καὶ ἀναλύσεων, οὐδὲ τὰς νοητὰς ιδέας

μόνας τῷ νῷ θεωρῶ, ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν ιδέαν περιτέτραμμαι τὴν ψυχὴν καὶ οἶδα ὅσα τε θεῖα καὶ ὅσα ἀνθρώπινα πολιτειῶν τε κόσμους ἐπίσταμαι καὶ τάξεων τρόπους καὶ μεταποιήσεις εὐκαίρους καὶ τᾶλλα ὅσα τὰς πόλεις

εἴωθε συνιστᾶν. κἂν γνώμην εἰσενεγκεῖν δέοι, τὴν ἀρίστην εἰσηγησαίμην· κἂν δημηγορῆσαι, εὐστρόφω χρησαίμην τῇ γλώττῃ καὶ ἀπολαμπρύναιμι τὴν φωνήν· κἂν ψηφίσασθαι, ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους·

Μιχαήλ Ψελλός. Oratoria minora Oration 7, line 219

τοὺς σχηματισμοὺς καὶ τὰς ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς ἀπορροίας, τὰ μὲν ὡς τὸ μάθημα ἐπιστάμενος, τὰ δὲ ὡς πρῶτος φιλόσοφος. εἰς δέον δὲ καὶ τούτω ἀπεχρησάμην, ὥστε τὰς φύσεις μόνον εἰδέναί καὶ τοὺς τρόπους τῶν γινομένων καὶ μηδὲν τι πλέον περιεργάζεσθαι· χρόνους δὲ τῶν πάντων οὐδενὶ ἐμαντευσάμην ζωῆς, οὐδέ τινας τῶν αὐτοκρατόρων ἐπὶ τούτῳ ἠπάτηκα, οὐδ' ἐντεῦθεν μοι τὰ τῶν διαθέσεων θήρατρα, ἀλλὰ καὶ παρρησιασάμενος πολλάκις καὶ φορτικὸς πρὸς τὸ παρὸν δόξας, εἶθ'

οὕτως

ὑστερον τιμῶν ἠξιώθην καὶ ἀναρρήσεων. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτος καὶ αὐτὸς ὢν, οἷος ἐγὼ, ἔπειτα καταπεφρόνησαι καὶ διέρριψαι, χρῶ θαρροῦντως τῇ **βασκανία** καὶ πλάττε λόγους καθ' ἡμῶν, ὧν τὸν λόγον ἐζηλωκὸς τῆς ὁμοίας τύχης ἀπέτυχες· εἰ δέ τις φλύαρος καὶ ἀγύρτης τυγχάνεις ὧν μηδένα τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν μιμησάμενος καὶ διὰ ταῦτα οὔτε δημοποίητος

γέγονας οὔτε ἀθιγενῆς ὧν τῆς ὁμοίας μετέσχες παρρησίας, σαυτόν, ἀλλὰ μὴ τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς, αἰτιῶ, μηδὲ κύκα πάντα καὶ τάραττε τοιούτου μὲν αὐτοκράτορος καθαπτόμενος, οἷον οὐδέπω ὁ μακρὸς

Μιχαήλ Ψελλός. Oratoria minora Oration 9, line 2

Πρὸς τοὺς βασκήναντας αὐτῷ τῆς τοῦ ὑπερτίμου τιμῆς

Οὔθ' ὑμῖν **βασκανίας** περιλελείπεται ἀφορμή, οὔτ' ἐμοὶ τιμῆς ὑπόθεσις καὶ ἀυξήσεως· ἐμοὶ τε γὰρ οἱ βασιλεῖς εὖνοι, κἀγὼ δὲ ἐκείνοις ἐν καιροῖς λυσιτελής τε καὶ χρήσιμος, ὑμεῖς τέ μοι δύσνοι ἀεὶ, κἀγὼ πρὸς ὑμᾶς ἀλυσιτελής, οὐ γὰρ ἔσθ' ὃ τι ποιήσας νοσοῦσας ὑμῶν ἰάσομαι τὰς ψυχάς. εἴτε γὰρ λόγους δημιουργήσω καλοῦς, αὐτὸ δὴ τοῦτο βάσκανοι τῶν καλῶν, εἴτε τὸ ἦθος ἐνδείξομαι, ὃ δὴ πρὸς πάντας εἰμὶ εὐμενῆς τε καὶ ἴλεως, ὅτι τοιοῦτος ἀλλὰ μὴ τοῦναντίον, **φθόνου** μοι μεστήν καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ψυχὴν δείκνυτε· εἰ δὲ καὶ εὖνοά μοι τὰ παρὰ τῶν βασιλέων γεγένηται, τοῦτο δὴ τὸ κεφάλαιον τῆς κακοηθείας ὑμῖν. ἠδέως δ' ἂν πυθοίμην ὑμῶν πότερον μᾶλλον αἰρήσεσθε, εἰ ἀλλοιωθεὶς αὐτὸς τὴν γνώμην ἄχθος ἀρούρης ἐτώσιον ἔσομαι, ἢ ἔχειν μὲν οὕτως τῆς ἔξεως,

Μιχαήλ Ψελλός. Oratoria minora Oration 9, line 37

ἐμοὶ δὲ οὐδὲ τὴν ἀκοὴν βραχὺ κατασείετε ὥσπερ τινὲς ἀρουραῖοι μῦες ἀετοῦ καθαπτόμενοι· κἀγὼ μὲν ἐπὶ μείζον αἴρομαι καὶ πτερύσσομαι, ὑμῖν δὲ αὐθις αἰ μυωξίαὶ ἢ συνήθης καταφυγή. ἐστὲ δὲ εὐήθεις οὐδὲν ἦττον ἢ κακοῦθεις· δέον γὰρ τοῖς ἰσοπάλοις ἀνταγωνίζεσθαι καὶ τοῖς ἴσοις ὅλως ἀνθαμιλλᾶσθαι, ὑμεῖς ὥσπερ κακοὶ κύνες τὸν μὲν λαγῶν οὐ μεταδιώκετε, εἰθισμένοι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἠθάδων καὶ προσεχῶν ἀπογνόντες, ὧν οὐκ ἐφικνεῖσθε τῇ φύσει, κατὰ τούτων ἐνάλλεσθε.

Εἰ μὲν γὰρ οὐ κρίσις καὶ ψῆφος οὐδὲ ἀντίδοσις ἔμμετρος αἰ τιμαί, ἀλλὰ πάντα, ὥσπερ αἰ χάλαζαι, καταρριπτεῖται ἄνωθεν εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν, εἶτα δὴ ἐμοὶ κατὰ τύχης ἀλογίαν τὰ κρείττω συνεπεπτώκει, εἶχεν ἂν ὑμῖν λόγον ἢ **βασκανία**. ἐπεὶ δὲ πάντα τοῖς κρατοῦσιν ἠρίθμηται καὶ ἠκρίβωται καί, ὥσπερ τῷ πρώτῳ ἀνθρώπῳ ἐπὶ τοῖς θηρίοις τὰ ὀνόματα

τέθειται κατὰ λόγον τῆς φύσεως, οὕτω δὴ καὶ ἐφ' ἡμῖν τὰ ἀξιώματα
 ῥιπτεῖται κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἕξεως, τί μὴ μᾶλλον τὸ εὐδόκιμον τῆς
 κρίσεως ἀποδέχεσθε, ἀλλὰ τὸ σὺν λόγῳ ὑμεῖς ἀλογίστως κακίζετε;
 λογίσασθε γάρ· ἦσαν πρὸ τῶν ἀντιδόσεων καὶ πόνοι καὶ κάματοι, τὰ
 μὲν ἐν λόγοις, τὰ δὲ ἐν πράγμασι. καὶ ἵνα συγκαλύψας ἐρῶ, ἔδει δραμεῖν,
 ὑμῶν πλέον δεδράμηκα, πυγμὴ προὔκειτο καὶ πυκτικώτερος τῶν ἄλλων
 ἐγώ, δίσκου βολὴ καὶ ἀνέρριψα ὑμῶν ὑψηλότερον,

Μιχαήλ Ψελλός. *Oratoria minora* Oration 38, line 84

τῶν κοσμικῶν ἡδονῶν καί, ὅποτε σοι ἡ μήτηρ τὴν κεφαλὴν διεκόσμησεν
 ἢ περιβολὴν τινα λαμπρότεραν ἐνέδυσσε, ῥεμβόμενον ἔσπαιρες ἅμα καὶ
 βλακευόμενον καὶ καλλυνόμενον τῇ στολῇ. λουτρῶν δὲ χάριτας οὐχ
 ὥσπερ βρέφος προσίεσο, ἀλλὰ λογικώτερον ἔστεργες. ἔγωγ' οὖν οὐ μάλα
 λούεσθαι βουλόμενος, ἵνα τοῦ μὲν λουτροῦ κατατρυφῶς αὐτός, ἐγὼ δὲ
 τῆς σῆς εὐεξίας καὶ χάριτος, πολλάκις βαλανείοις παρεγινόμεν καὶ σοι
 συννηπιάζων ἐπὶ τῆς αὐτῆς συνανεκλινόμην σοι κάλπιδος· σὺ δὲ τὸ μὲν τι
 ἡδόμενος, τὸ δὲ τι φεύγων τὴν θερμότεραν δεξαμενὴν παντοδαπῶς με
 περιείλιττον προσφύς ὁμοῦ καὶ ἐχόμενος καρτερῶς, χρώμενος μὲν τῇ
 γλώττῃ πρὸς τὰς σὰς διαλέκτους, λέγων δὲ οὐδέν, ὥστε καὶ συνιέναι σου.

Ἦν δὲ καὶ τὸ σωματίον (ἀλλὰ μὴ σε βάλοι ὀφθαλμὸς **βασκανίας**)
 εὐάγκαλόν τι χρῆμα καὶ ἐρρυθμισμένον τοῖς μέλεσι καὶ ἱερὸν ὡς ἀληθῶς
 ἀνάθημα φύσεως· καὶ θριξ οὐλή τε καὶ ξανθή, ἡ κεφαλὴ τὸ ἀκριβέστατον
 τῶν σχημάτων σώζουσα, ὁ τράχηλος ἄφετος καὶ ἐλεύθερος, τᾶλλα (ἵνα

Μιχαήλ Ψελλός. *Opuscula logica, physica, allegorica, alia* (2702: 010)

“*Michaelis Pselli philosophica minora*”, Ed. Duffy, J.M.

Leipzig: Teubner, 1992. *Opusculum* 55, line 1047

Τὰ ἄγρια φυτὰ εὐκόμα καὶ ἰσχυρὰ ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς δυνάμεως τε-
 λεσιουργούμενα καὶ οὐκ ἀπὸ τέχνης καὶ ὑδάτων ὑγρότητος ἃ θηλύ-
 νουσι, οἷον τὸ δένδρον· ἢ ὅτι τῶν μὲν μήτηρ ἐστί, τῶν δὲ μητριὰ.

Οἱ μύες εὐρέθησαν παρὰ τῆς φύσεως εἰς σύνδεσμον τῶν ἄρθρων·
 ὅθεν ἔνθα μόριον ἰσχυρόν, ἐκεῖ σφαιροειδῆς ὁ μῦς, ἔνθα δ' οὐ, ὑμενο-
 ειδῆς τις. αἱ ἐγκάρσiai τομαὶ τῶν μυῶν δυσίατοι, ὅτι πολλαὶ ἴνες τέ-
 μνονται νευρώδεις· ἡ γὰρ φύσις τὸ νεῦρον διαξάνασα εἰς πολλὰς ἵνας
 παρενύφανεν καὶ τὴν σάρκα ἔθετο, ὥσπερ κρόκην στήμονι, καὶ πεποί-
 ηκε τὸν μῦν εὐκότα τῷ ζῳῳ.

Βασκαίνονται οἱ παῖδες μᾶλλον ὡς εὐπαθέστεροι. γίνεται **βασκανία**,
 ὅτι ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ φθονοῦντος ἐξέρχεται ἰώδης τις ἀκτὶς καὶ
 εἰσέρχεται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ φθονουμένου καὶ τρέπει τοὺς χυ-
 μοὺς εἰς δυσκρασίαν καὶ τοὺς χυμοὺς εἰς σῆψιν. διὰ τοῦτο καὶ τινες
 εὐλαβοῦνται βλέπειν νεκρούς, ὅτι ἀντιλαμβάνεται ἡ ὄρασις μολυσμοῦ

τῶν νεκριμαίων τινός.

Ἐπὶ τῶν σφόδρα βηχόντων ἢ ἐμούντων οἶον ἀστέρες πρὸ ὀφθαλμῶν φαίνονται, ὅτι ἡ σύντονος θλίψις τοῦ θώρακος ἀνωθεῖται τὰ ὑγρά σὺν τοῖς πνεύμασιν ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπιθολοῖ τὸ πνεῦμα τὸ ὀπτικόν. εἰ μὲν οὖν ὁ ἀτμός ἐπιμήκης, μακρὰ ὀρῶσιν, εἰ λεκιθώδης, χρυσίζοντα, εἰ καπνώδης, ἀπὸ φλέγματος λευκά,

Ἄννα Κομνηνὴ Αλεξιάς. (2703: 001)“*Anna Comnène. Alexiade*, 3 vols.”, Ed. Leib, B.Paris: Les Belles Lettres, 1:1937; 2:1943; 3:1945, Repr. 1–2:1967. Book p, **Cha.** 2, **sec.** 2, line 11

Ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκεί-νου πράξεις προελομένη συγγράφειν δέδοικα τὸ ὑφορμοῦν τε καὶ ὑποτρέχον, μὴ ποτε λογίσαιτό τις τὰ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς συγγράφουσιν τὰ ἑαυτῆς ἐπαινεῖν, καὶ ψεῦδος ἅπαν δόξη τὸ τῆς ἱστορίας πρᾶγμα καὶ ἐγκώμιον ἄντικρυς, εἴ τι τῶν ἐκείνου θαυμάζοιμι. Εἰ δέ που αὐτὸς ἐνέγκοι καὶ τὸ πρᾶγμα βιάζοιτο, ὥστε καθάπτεσθαι τι καὶ τῶν ἐκείνου, οὐ δι' ἐκείνον, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν, δέδοικα πάλιν τοὺς φιλοσκώμμονας, μὴ μοι τὸν τοῦ Νῶε Χάμ ἐπενέγκοιεν ἐποφθαλμιῶντες ἅπαντες πρὸς ἅπαντας καὶ οὐ καθορῶντες τὸ καλῶς ἔχον ὑπὸ **βασκανίας** καὶ **φθόνου**, καὶ τὸν ἀναίτιον καθ' Ὅμηρον αἰτιῶνται.

Ὅταν γάρ τις τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη, ἐπιλαθέσθαι χρὴ εὐνοίας καὶ μίσους καὶ πολλάκις κοσμεῖν τοὺς ἐχθροὺς τοῖς μεγίστοις ἐπαίνοις, ὅταν αἱ πράξεις ἀπαιτῶσι τοῦτο, πολλάκις δὲ ἐλέγχειν τοὺς ἀναγκαιοτάτους, ὅταν αἱ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀμαρτίαι τοῦθ' ὑποδεικνύωσι. Διόπερ οὔτε τῶν φίλων καθάπτεσθαι οὔτε τοὺς ἐχθροὺς ἐπαινεῖν ὀκνητέον. Ἐγὼ δὲ καὶ τούτους κἀκείνους, καὶ τοὺς πληττομένους ὑφ' ἡμῶν καὶ τοὺς ἀποδεχομένους ἡμᾶς, παραμυθησαίμην ἂν

Theodorus Studites Scr. Eccl., Theol., **Epistulae** (2714: 002)“*Theodori Studitae Epistulae*, vol. 1–2”, Ed. Fatouros, G.Berlin: De Gruyter, 1992; *Corpus Fontium Historiae Byzantinae, Series Berolinensis* 31. Epistle 483, line 37

ποθούμενον γενέσθαι· ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀκρότατον ὀρεκτὸν τοῖς λόγου μετειληφόσιν. νηστεύσωμεν δὴ κατὰ δεύτερον λόγον καὶ ἀπὸ βρωμάτων ποσότητός τε καὶ ποιότητος καὶ τοσοῦτον, ὅποσον ἡ δύναμις τοῦ σώματος φέρει· φησὶ γὰρ ὁ ἀπόστολος· ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· τὸ ἰλαρὸν γὰρ

ἀγαπᾷ ὁ θεὸς καὶ τὸ κατὰ δύναμιν. τοῦτο δὲ ἐπὶ σοῦ τῆς κατηγο-
 μένης κυριολεκτεῖσθαι δύναται, ἐπὶ δὲ τῆς ἀδελφότητος οὐκ ἔχει
 δύναμιν διὰ τὸ κατὰ τὴν ὑπὸ σοῦ δεδομένην διάταξιν καὶ ἐσθίειν καὶ
 πίνειν καὶ τὴν ἄλλην ἀγωγὴν εἶναι ἐφ' ἐκάστης, ὥστε διακριτικοῦ
 ὄμματός σοι χρεῖα προσηκόντως τὰ κατ' αὐτὰς ἐπιθεωρεῖν. κοινῶς
 δὲ ἐπὶ πᾶσι τὸ ἀπέχεσθαι ματαιολογίας ἀκαίρου, **βασκανίας** ἀτόπου,
 ἀργίας περιέργου, μᾶλλον μὲν οὖν ἡσυχίαν ἄγειν εὐκαιρον καὶ
 λόγον φθέγγεσθαι δέοντα καὶ ἀγαπᾶν καὶ στέργειν ἀλλήλας κατὰ
 Κύριον καὶ πάντα κοινὰ ἔχειν καὶ μηδὲν ἀποτεταγμένως ἴδιον, μήτε
 μὴν ἰδιοβούλως τι πράττειν, κἂν δοκῇ εὐάρεστον εἶναι, ἀλλ' ὡς ὑπὸ
 σοῦ διατέτακται, μήτε μεμερισμένην ἔχειν τὴν καρδίαν ἐν ταῖς τῶν
 κατὰ σάρκα ἰδίων σχέσεσι, σχολῇ γε εἰπεῖν ἐν ἄλλων τινῶν ἀγαπή-
 σεσιν, ἀλλ' ὅλην δι' ὅλου τὴν ψυχὴν συνημμένην εἶναι πρὸς θεόν,
 εἷς τε τὴν κατηγορούμενην καὶ πρὸς τὰς κατὰ πνεῦμα ἀδελφάς, ὡς
 μαρτυρεῖσθαι ἐκεῖνο ἐφ' ὑμῖν λελέχθαι, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστόλων,
 ὅτι ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία πάντων καὶ οὐδεὶς τι τῶν ὑπαρχόντων

Flavius **Justinianus** Imperator Theol., **Novellae** (2734: 013)

“*Corpus iuris civilis*, vol. 3”, Ed. Schöll, R., Kroll, W. Berlin: Weidmann,
 1895, Repr. 1968. **P.** 427, line 18

ἐπηρεάζουσιν ἐκμαρτυρίας τοῖς ἐνοικοῦσι στέλλοντες,
 ὥστε μὴ καταβαλεῖν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἄσμενοι ταύ-
 τας δεξάμενοι οἱ μὲν δι' ἀπορίαν ἴσως κατεσθίουσιν
 αὐτά, οἱ δὲ καὶ ἔκδημοι τῆς μεγάλης ταύτης γίνονται
 πόλεως, καὶ διαπίπτει παντελῶς ἡ τῶν στεγονομίων
 χορηγία τοῖς ἐντεῦθεν ὡς εἰκὸς καὶ μόνον ἀποτρεφο-
 μένοις, καθάπερ φθάσαντες ἐπὶ τῶν πολιτικῶν σι-
 τηρεσίων εἰρήκαμεν. Οὐδενὶ τοίνυν τούτου δίδο-
 μεν ἄδειαν, ἀλλ' ἕκαστος εἴ τινα ἔχοι λόγον πρὸς τὸν
 ὑπεύθυνον τὸν αὐτοῦ, μὴ τούτῳ μὲν ἐπικαθευδέτω,
 τὰς δὲ ἀνελευθέρους καὶ **βασκανίας** ἀπάσης μεστὰς
 ἐπινοεῖτω διαμαρτυρίας, ἢ γινωσκέτω ὡς εἴ τι τοι-
 οὔτο πράξειε καὶ παρὰ τὴν αἰτίαν τὴν αὐτοῦ δια-
 πέσοι ἢ τὰ τῆς χορηγίας τῶν ἄρτων ἢ τὰ τῆς τῶν
 ἐνοικίων δόσεως, τὸν ἐντεῦθεν αὐτὸς ὑποστήσεται
 κίνδυνον, ἢνίκα διαμαρτυρίαν τοῖς ἐνοικοῦσιν ἢ τοῖς
 χορηγοῦσι τὸν ἄρτον στείλειεν ἢ ἀναρτήσειε τὸ σιτη-
 ρέσιον. οὐδὲν γὰρ τούτων πράττεσθαι παντελῶς βου-
 λόμεθα, ἀλλ' ἐξ οὗ τὰ τῆς διαμαρτυρίας πράξειε,
 θεσπίζομεν αὐτὸν πᾶσαν ζημίαν θεραπεύειν

Apophthegmata, Apophthegmata patrum (collectio systematica) (cap. 1–9) (2742: 005)“*Les apophthegmes des pères. Collection systématique, chapitres i–ix*”, Ed. Guy, J.–C.Paris: Cerf, 1993; *Sources chrétiennes* 387.

Cha. 5, paragraph 54, line 22

αὐτὸν ἀκεραιότερον καὶ ἀσκητικώτερον. Θαρρήσας οὖν αὐτῷ ἀνεθέμην μου τὰ τῆς διανοίας. Καὶ λέγει μοι οὗτος ὁ ἅγιος· Τοῦτο μὴ ξενίζέτω σε τὸ πρᾶγμα· οὐ γὰρ πάσχεις αὐτὸ ἀπὸ σῆς ῥαθυμίας. Μαρτυρεῖ γάρ σοι καὶ ὁ τόπος καὶ ἡ σπάνη τῶν χρειῶν καὶ τὸ μὴ εἶναι συντυχίας θηλειῶν ἐνθάδε· μᾶλλον δὲ ἀπὸ σπουδῆς συμμένει σοι τῆς κατ' ἀρετῆς τοῦτο παρὰ τοῦ ἐναντίου. Τριπλοῦς γὰρ ἐστὶν ὁ πόλεμος πορνικὸς τοῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ διάγουσιν· ποτὲ γὰρ ἡμῖν ἡ σὰρξ ἐπιτίθεται εὐπαθοῦσα, ποτὲ δὲ τὰ πάθη διὰ τῶν λογισμῶν, ποτὲ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ δαίμων ἡμᾶς τυραννεῖ διὰ τῆς **βασκανίας**. Ἐγὼ γὰρ πολλὰ παρατηρήσας ἠύρηκα τοῦτο. Ἴδου γὰρ ὡς ὀρθῶς με γέροντα ἄνθρωπον, τεσσαρακοστὸν ἔτος ἔχω ἐν τῇ κέλλῃ ταύτῃ φροντίζων τῆς ἑμαυτοῦ σωτηρίας καὶ ταύτην ἄγων τὴν ἡλικίαν μέχρι τῆς ἄρτι πειράζομαι. Καὶ διώμνυτο λέγων ὅτι· Δώδεκα ἔτη μετὰ τὸ πεντηκοστὸν με ἔτος ἄγειν, οὐ νύκτα μοι οὐκ ἡμέραν συνεχώρησεν ἐπιτιθέμενός μοι. Ὑπονοήσας οὖν ὅτι ἀπέστη μου ὁ Θεός, διὸ καὶ καταδυναστεύομαι, ἡρετισάμην μᾶλλον ἀποθανεῖν ἀλόγως ἢ πάθει σώματος ἀσχημονῆσαι αἰσχρῶς. Καὶ ἐξελθὼν μου τῆς κέλλης καὶ παριῶν τὴν ἔρημον,

Gennadius I Scr. Eccl., Frag.a in epistulam ad Romanos (in catenis) (2762: 004)“*Pauluskommentar aus der griechischen Kirche aus Katenenhandschriften gesammelt*”, Ed Staab, K.Münster: Aschendorff, 1933.**P.** 360, line 2

σου; ἐσκλήρυνας τὴν καρδίαν ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι σε; καὶ τὸ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν· λέγει τοίνυν ὅτι ἀποστάντων ἀπέστη καὶ ἀφέντας αὐτὸν ἀφήκεν αὐτούς, ὥστε αὐτοῦ τοῦ κιβδήλου βίου παραίτιον ἢ αὐτῶν περὶ θεοῦ ἀδόκιμος γινῶσις.

Röm 1,29 – 32

Καὶ ἐνὶ τούτῳ τῷ τῆς ἀδικίας προσήματι κοινῇ τὰ εἰς ἀλλήλους

αὐτῶν πάντα περιλαβὼν ἀμαρτήματα, ἐν τοῖς ἐξῆς ἀπαριθμεῖται καθ' ἕκαστον. καὶ πονηρίαν μὲν λέγει τὸν ἐκ κατασκευῆς εἰς τινα παρὰ τούτου πόνον γινόμενον, πλεονεξίαν δὲ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ πλείονος βλάβην, κακίαν δὲ τὴν τοῦ κακῶσαι τὸν πέλας σπουδῆν, **φθόνον** δὲ τὴν ἐπὶ τοῖς τοῦ πλησίον καλοῖς **βασκανίαν**, φόνον δὲ τὴν μέχρῃς ἀναιρέσεως κίνησιν, ἔριν δὲ τὴν ἐπίσογον φιλονεικίαν, δόλον δὲ τὰς ἐπὶ λύμῃ τῶν ἀδελφῶν ἐπιβουλάς τε καὶ μηχανάς, κακοθήειαν δὲ τὴν κακοτροπίαν, ψιθυρισμὸν δὲ τὴν ὑπ' ὀδόντα τῶν παρόντων κακολογίαν, καταλαλιὰν δὲ τὴν εἰς ἀπόντας ὑπότινων βλασφημίαν, θεοστυγεῖς δὲ οὐ τοὺς ὑπὸ θεοῦ στυγουμένους – οὐ γὰρ αὐτῷ τοῦτο δεῖξαι πρόκειται νῦν – ἀλλὰ τοὺς μισοῦντας θεόν, ὑβριστὰς δὲ τοὺς θρασεῖς καὶ λοιδοροὺς, ὑπερηφάνους δὲ τοὺς κατὰ τῶν οὐκ ἐχόντων ἐφ' οἷς ἔχουσιν φυσωμένους, ἀλαζόνας δὲ τοὺς ἐφ' οἷς οὐκ ἔχουσιν ἀρχοῦντας ὡς ἔχοντας, ἐφευρετὰς δὲ κακῶν τοὺς ἐπὶ τοῖς παλαιοῖς κακοῖς ἕτερα καινοτομοῦντας κακά,

Gennadius I Scr. Eccl., Frag.a in epistulam ad Romanos (in catenis)
P. 405, line 12

Röm 12,15 – 16

Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, ἵνα εἴπη **βασκανίας** ὑμᾶς ἀπηλάθῃ καλόν. κλαίειν μετὰ κλαιόντων, ἐφήδεσθαι συμφοραῖς ἀλλοτρίαις οὐ δίκαιον. μᾶλλον δὲ οὐ τοῦτο μόνον ἐν ἀμφοτέροις, ἀλλὰ καὶ τὸ πλέον παρήνεσεν· τοῦ γὰρ μὴ φθονῆσαι περιττὸν τὸ καὶ συνησθῆναι, καὶ τοῦ μὴ ἐφησθῆναι περιττὸν τὸ καὶ συναλγήσαντα κλαυθμοῦ κοινωνῆσαι.

Γίνεσθε, φησί, περὶ ἀλλήλους ὁμόψυχοι, μὴ κατὰ τῶν πέλας φρονήματι χρώμενοι, συγκατιόντες δὲ τοῖς πλησίον καὶ συμπεριφερόμενοι μᾶλλον.

Hesychius Scr. Eccl., **In sanctum Lucam** (homilia 21) [Dub.] (2797: 053) “*Les homélies festales d’Hésychius de Jérusalem, vol. 2. Les homélies xvi–xxi*”, Ed. Aubineau, M.Brussels: Societé des Bollandistes, 1980; *Subsidia hagiographica* 59.**Sec.** 5, line 2

στήμης καὶ τέχνης ἑαυτῷ μαθητὰς ἐξελέξατο, ἐξ ἀλιέων τὸν Πέτρον, ἐκ τελωνῶν τὸν Μαθθαῖον, ἀπὸ σκηνορράφων τὸν Παῦλον, ἐξ ἰατρῶν τὸν Λουκᾶν. Καὶ οὐκ εἰκῆ οὐδὲ ἀπλῶς τοῦτο πεποίηκε· ἐν τῷ βυθῷ γὰρ τῆς πλάνης ἦν ἡ ἀνθρωπεῖα φύσις καὶ χρεία ἦν ἀλιέων. Πάλιν ἐτελώνησεν ὁ διάβολος τὸν Ἀδὰμ τὴν

ἀθανασίαν ἀφαρπάσας· χρεία ἦν εὐαγγελιστοῦ τελώνου. Ἐνέδυσεν ἢ παρακοὴ τοὺς δερματίνους χιτῶνας τὸν ἄνθρωπον· χρεία ἦν τοῦ σκηνορράφου καὶ τῆς χάριτος, ἵνα διατέμῃ τῇ σμίλῃ τοῦ Λόγου τὴν τῶν παθῶν νέκρωσιν.

Ἐνόσει ποικίλως τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος πυρετῶ ἀκολασίας, φθόνῳ φιλαργυρίας καὶ τῇ ἡδονῇ, **βασκανίας** ἀπογνώσει, εἰδωλολατρείας ἀλογία. Διὰ τοῦτο ἔμπειρον αὐτοῖς τὸν Λουκᾶν κατέστησεν ἰατρὸν καὶ βοᾷ Παῦλος· «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρός»· τῷ ὄντι γὰρ ψυχικός ἐστὶν ἰατρὸς ὁ Λουκᾶς. Θέλεις ἰδεῖν τούτου τὸ ἐργαστήριον; Βλέπε τὸν οὐρανόν. Θέλεις ἰδεῖν αὐτοῦ τὴν ἰατροειδίαν; Βλέπε τὴν οἰκουμένην αὐτοῦ περιουσίαν. Θέλεις ἰδεῖν αὐτοῦ τὴν φαρμακοθήκην; Βλέπε τὴν χειρουργίαν τῶν ἰουδαϊκῶν γλωσσῶν. Θέλεις ἰδεῖν αὐτοῦ τὰς βοτάνας; Βλέπε τὰς διαφορὰς ἰασίας. Θέλεις ἰδεῖν οὗς περιουσιάζει ἀρρώστους; Βλέπε τοὺς γειτονεύοντας αἰρετικούς.

Βασίλειος. Sermones xli (2800: 002); *MPG* 85.P. 53, line 38

αὐτοῦ ἀφῆν τῆς τροφῆς, ὡς ζωῆς δηλητήριον. Ἀποστρεφε τὸ βλέμμα χειραγωγῶν πρὸς παράβασιν· φεῦγε τὴν θεάν, ἵν' ἔχῃς τὸ σῶζεσθαι· Ἀπὸ παντὸς ζύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῆ. Ἀκόλουθος ὁ νόμος τῷ χρόνῳ. Πρόσφορα τῷ καιρῷ τὰ ἐντάλματα. Ποῖον γὰρ ἂν νόμον ἤρμοσε τὸ, *Μὴ φονεύσης*, τίνα; καὶ διὰ τί; *Μὴ κλέψῃς*, τὰ τίνας; καὶ, *Μὴ μοιχεύσης*, τὴν τίνας; Ποῖον γὰρ ἂν αὐτὸν κάλλους βέλος ἐτόξευεν ἕτερον, ἵνα τὴν βολὴν φυλαξάμενος, φύλαξ γένηται τοῦ προστάγματος;

γ'. Τέως μὲν οὖν ὁ Ἀδὰμ ἀκίνδυνος ἀπήλαυε, καὶ ἦν ἀβλαβῆς ἢ τρυφή, ἄμικτος ὀφιώδους ἰοῦ. Ἄλλ' ἤγειρεν ἢ θεὰ πρὸς **βασκανίαν** διάβολον, καὶ πληγεῖς οἷς ἔβλεπεν, ἀντιπλήττειν πειράται τὸν πλήττοντα. Εἶδε πάσης κτίσεως ἐξουσίαν ἀμέριστον, εἶδε θαλάττης δεσποτείαν ἐγχειρισθεῖσαν, ζώων ὑποκυπτούσας ἀγέλας, παράδεισον οἰκητήριον, νύμφην χειρὶ πλαττομένην Θεοῦ, προῖκα διδομένην τὴν κτίσιν, νυμφοστολοῦντα Θεόν, καὶ φθόνῳ βαλλόμενος, ὄφιν ὁ θηριώδης ἐνδύεται· ὄφεως ἠνίοχος, μετὰ τὴν τοῦ ἀέρος ἠνιοχείαν καθίσταται, πράξεις ἀτίμοις ἀτίμως ἐπισυρόμενος.

Βασίλειος. Sermones xli **P.** 124, line 25

ἐγείρει κατηγορον, καὶ χιτῶνα δεικνῦσα πιστεύεται.
 Ὡ παραδόξου συκοφαντείας, καὶ ἀνοίας βαρβαρικῆς!
 Χιτῶνα φέρουσα τῶν χειρῶν τὸν κατηγορον,
 γλώττη κατηγορούση πιστεύεται· καὶ τὸ δεσμωτή-
 ριον εἶχεν ὁ Ἰωσήφ, οἰκέτης ὁμοῦ καὶ δεσμώτης
 γενόμενος. Ἀλλὰ τοσούτοις περιστάσεως κύμασιν ὁ
 νέος ἀντλούμενος, τὴν ψυχὴν ἀνάλωτος ἔμεινεν. Οὐ
 γὰρ ἀφῆκε φωνὴν δυσχερῆ, τὴν θεῖαν κηδεμονίαν
 καταμεμφόμενος· αὐται, λέγων, τῆς ἀρετῆς αἱ
 ἀμοιβαί; Οὗτος ὁ τῆς σωφροσύνης καρπός; Οὗτός
 μοι τῆς εἰς πατέρα θεραπείας μισθός; **Βασκανία**,
 καὶ πρᾶσις, καὶ παρὰ βαρβάροις δουλεία; καὶ οἶκος
 τὸ δεσμωτήριο, καὶ σιδήρῳ κατάδικος; Καὶ τῆς
 μοιχείας τὴν πρᾶξιν νικήσαντες, τῇ τῆς μοιχείας
 τιμωρία τηρούμεθα; Τούτων οὐδὲν διὰ γλώττης
 ἐφθέγγετο, ἀλλὰ πᾶσιν ὑπομονὴν ἀντιτάξας, εὐχα-
 ρίστῳ γνώμῃ τοὺς κινδύνους ὑπέφερε· καὶ σιωπῶν
 κατεδικάζετο, τῷ δικαίῳ κριτῇ τὴν κρίσιν ταμιευό-
 μενος, καὶ σιωπᾶν ἔπειθε γλῶτταν, ὀφθαλμοῖς ἀθα-
 νάτοις τὴν δίκην πιστεύσας.

Βασίλειος. Sermones xli **P.** 245, line 53

ἀπὸ τῶν τῆς εὐσεβείας ἐργαστηρίων, ἐπὶ τὸν τῆς
 ἀσεβείας πυθμένα· ἀπὸ τῶν Μωϋσέως μαθητῶν, ἐπὶ
 τοὺς τῶν δαιμόνων ἐργάτας. Καὶ τίνος ἔνεκα τὰς
 μεταβάσεις ἐργάζεται; Ἐλεγχος Ἰουδαίων ἢ τοῦ
 Δεσπότη μεταβάσις. Εὐεργέτης ὁμοῦ καὶ δικαστῆς ὁ
 Σωτὴρ περιέρχεται. Ἀσύγνωστος γὰρ ἀληθῶς Ἰου-
 δαίων κατάγνωσις ἢ τῶν ἐθνῶν ἐπίγνωσις. Ἐπειδὴ
 γὰρ ὁ πολὺς τῶν θαυμάτων ὄμβρος δῆμον Ἰουδαϊκὸν
 πρὸς πίστιν οὐκ ἐδυσώπησεν, ἀλλ' ἤπλωτο μὲν ἢ
 παράδοξος τῆς ἰατρείας σαγήνη, ἔθνος δὲ μόνον
 Ἰουδαίων, δι' ἀγριότητα **βασκανίας**, τῆς σωτηρίας
 τὴν θύραν ἀπέφυγε· τί πεποίηκεν ὁ σοφὸς ἰατρός;
 πῶς μεθοδεύει τῆς γνώμης τὴν νόσον; Μεταφέρει
 τῆς ἰατρείας ἐπὶ τὴν Σιδῶνα τὰ φάρμακα, ἵνα τῇ
 τῶν ἐθνῶν παραθέσει πρὸς εὐγνωμοσύνην ἐρεθίστη
 τὸν ἄπιστον. Παλαιὸν γὰρ, οἶμαι, τοῦτο τοῦ Δεσπό-
 του τὸ μηχανήμα, τῇ τῶν χειρόνων συγκρίσει δυσ-

ωπειν τον αγνώμονα. Ἐλέγξει ποτὲ βουληθεὶς τὸ
ἀπειθὲς τῶν Ἰουδαίων, τῇ τῶν Νινευιτῶν παραθέσει
τὸν ἔλεγχον ἠϋξήσε, καὶ πέμπει τὸν Ἰωνᾶν τὴν ἀσε-
βειῶν μεταβολὴν μετοψόμενον, καὶ τῶν Ἰουδαίων

Olympiodorus Diaconus Scr. Eccl., **Commentarii in Job** (2865: 001)
“*Olympiodor Diakon von Alexandria. Kommentar zu Hiob*”, Ed.
Hagedorn, U., Hagedorn, D. Berlin: De Gruyter, 1984; *Patristische Texte
und Studien* 24. **P.** 2, line 6

τῷ καὶ τὸ κῆτος, καὶ δι' ὅλων ἀπλῶς ἐκωμώδησαν τὴν συγγραφὴν ὡς
πεπλασμέ-
νην οὕσαν καὶ ἐξ ἀνθρωπίνης ἐπινοίας συντεθειμένην. ἕτεροι δὲ ταῦτα
μὲν
οὐκ εἶπον, τοὺς δὲ θαυμαστοὺς ἄνδρας τοὺς ἑβδομήκοντα διαβεβλήκασι
τοὺς
μεταβεβληκότας ἐκ τῆς Ἑβραίων φωνῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ γεγραμμένα.
οὐ γὰρ
καλῶς, φασίν, νοήσαντες τὰ Ἑβραϊκά, ἀλλὰ τῇ ὁμωνυμίᾳ τῶν λέξεων
πεπλανημέ-
νοι εἰς πολλοὺς τόπους ἕτερα ἀνθ' ἐτέρων ἐκδεδώκασι. οἱ δὲ ταῦτα
φήσαντες
Ἑβραῖοι τινὲς πεισθέντες ὑπορύττειν ἐπιχειρήσαντι καὶ παραλύειν τῶν
ἑβδο-
μήκοντα τὴν ἐρμηνείαν ἕτερα ἀντὶ τῶν γεγραμμένων παρενέβαλον
ρήματα τῷ
συγγράμματι. ἄλλοι δὲ τὴν μὲν συγγραφὴν ἀπεδέξαντο ὡς θεόπνευστον
οὕσαν,
τοὺς δὲ φίλους τοῦ Ἰῶβ ἰσχυρῶς διέσυραν ὡς βασκάνους αὐτοὺς
φήσοντες καὶ
ὑπὸ **βασκανίας** οὕτως ἐπιθέσθαι τῷ Ἰῶβ. ἕτεροι δὲ τὰ ἱστορικῶς
ἐγγεγραμμένα
ἀφέντες σχεδὸν ἅπαντα τὰ ῥητὰ πρὸς ἀλληγορίας ἔτρεψαν.
καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς τοῦ βιβλίου συγγραφῆς. περὶ δὲ αὐτοῦ τοῦ
ἀνδρὸς
οὐδὲν ἤττον διεφώνησαν οἱ μὲν πρὸ τοῦ νόμου τοῦτον γεγονέναι
λέγοντες, οἱ
δὲ μετὰ νόμον, ἕτεροι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτῶν τῶν βασιλέων τοῦ τε
Ἰουδα
καὶ τοῦ Ἰσραὴλ γεγονέναι φασίν. ἐγὼ δὲ θεῷ πειθόμενος τῷ καὶ μετὰ
δικαίων

καὶ μετὰ προφητῶν τὸν ἄνδρα συντάξαντι καὶ διὰ τοῦ θεοφόρου στόματος Ἰεζεκιήλ τοῦ προφήτου φήσαντι περὶ αὐτοῦ· ἐὰν στῆ Νῶε καὶ Ἰὼβ καὶ Δανιήλ, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν οὐ μὴ ἐξέλωνται πειθόμενος δὲ καὶ τῷ λέγοντι· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε καὶ τὸ τέλος κυρίου εἶδετε, τὸν μὲν ἄνδρα θαυμαστόν τινα καὶ ἀποστολικόν

Olympiodorus Diaconus Scr. Eccl., Commentarii in Jeremiae epistulam (2865: 006); *MPG* 93.Vol. 93, **P.** 777, line 44

θεοὶ, πῶς αὐτὰ νομιστέον εἶναι θεοὺς;
 »Σημεῖά τε ἐν ἔθνεσι.« Διὰ τοῦτο ἴσως καὶ Φαρισαῖοι ἠρώτων τὸν Σωτῆρα, λέγοντες· *Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ἀπ' οὐρανοῦ;* Ἦρκει δὲ μόνος ὁ ἀστήρ δεῖξαι τὸν τεχθέντα ὅτι ἐστὶ Θεός· καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ γεγενημένα, ἔδειξεν αὐτοῦ τὴν θεότητα, ὅτε ὁ ἥλιος τὰς ἰδίας συνέστειλεν ἀκτῖνας· *καὶ ἡ οὐρανόθεν ἐνεχθεῖσα φωνή, Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός.* Ἴδου τοιγαροῦν καὶ τὰ ἐξ οὐρανοῦ σημεῖα.

»Προ**βασκάνιον**.« Ἑλλήνων οἱ λόγοι προ**βασκάνια**, καὶ κεράμβηλα καλοῦσιν, ἅτινα ἰστῶσιν οἱ ἀγροφύλακες πρὸς φόβον ὀρνέων ἢ καὶ ἀνθρώπων· ταῦτα δὲ καὶ μορμολύκεια καλοῦνται.

»Αὐτά τε ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται.« Ὑπὸ τοῦ χρόνου δηλονότι. Τοῦ θείου προστάγματος τηροῦντα τοὺς ὄρους.

»Κρεῖσσον οὖν ἄνθρωπος δίκαιος.« Τὸ *κρεῖσσον*, οὐ κατὰ σύγκρισιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ, ἐπαινετὸς παρὰ Θεῶ, οὐκ ἔχων δὲ εἶδωλα, οὐ μόνον αἰσθητὰ, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ ψυχὴν τὰ τῆς ἀμαρτίας εἶδωλα περιφέ

Romanus Melodus Hymnographus, Cantica (2881: 001)“*Romanos le Mélode. Hymnes, vols. 1–5*”, Ed. Grosdidier de Matons, J.Paris: Cerf, 1:1964; 2:1965; 3:1965; 4:1967; 5:1981; *Sources chrétiennes* 99, 110, 114, 128, 283.Hymn 27, **sec.** 11, line 5

τοῦ βασιλέως γὰρ τῶν ἀγγέλων ἐπελθόντος, δαιμόνων ἰσχύς ἐλύθη,
 καὶ ὁ πρὸς γῆς τῇ κοιλίᾳ συρόμενος ὄφιν νῦν
 ξυλίῃ λόγγῃ τὰ στέρνα κεντηθεῖς, ὡς νεκρὸς ἀποδείκνυται·
 Ἄδὰμ δὲ χαίρει, θεώμενος τὸν Χριστὸν κατοικτείροντα ὡς ἀγαθὸν
 Μαρίας καὶ Μάρθας τὰ δάκρυα.
 Ὑπεξελθὼν τοῦ τάφου ὁ φίλος
 σουδαρίῳ τὰς ὄψεις καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ
 συνδεδεμένος ἐδείκνυτο·
 λύουσι τοῦτον οἱ δεσμευθέντες
 τὰς καρδίας τῷ φθόνῳ τῆς **βασκανίας**
 καὶ τοῖς ὡσὶν ὡς ἀσπίδες βουῶντες καὶ πρὸς σφαγὴν
 ἀδικωτάτην τὰς χεῖρας ἐτοιμάζοντες, ὅπως ἐκχέωσιν
 ἀθῶον αἷμα καὶ δίκαιον τοῦ νεκροῦς ἀνιστῶντος καὶ παύσαντος
 Μαρίας καὶ Μάρθας τὰ δάκρυα.

Constitutiones Apostolorum, Constitutiones apostolorum (fort.
 compilatore Juliano Ariano) (2894: 001) “*Les constitutions apostoliques*,
 3 vols.”, Ed. Metzger, M.Paris: Cerf, 1:1985; 2:1986; 3:1987; *Sources
 chrétiennes* 320, 329, 336. Book 3, **Cha.** pin, line 21

- ζ´. Οἷαί εἰσιν αἱ ψευδοχῆραι.
 η´. Ὅτι οὐ χρή παρὰ ἀναξίων λαμβάνειν τὴν χήραν ἢ τὸν ἐπίσκοπον
 ἢ ἄλλον πιστόν.
 θ´. Ὅτι οὐ χρή γυναῖκας βαπτίζειν· ἀσεβὲς γὰρ καὶ τῆς Χριστοῦ
 διδασκαλίας ἀλλότριον.
 ι´. Ὅτι οὐ χρή λαϊκὸν ποιεῖν ἱερατικὸν ἔργον, βάπτισμα ἢ θυσίαν ἢ
 χειροθεσίαν ἢ εὐλογίαν.
 ια´. Ὅτι πλὴν ἐπισκόπων ἢ πρεσβυτέρων οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν
 ἐπιτέτραπται τὰ τῶν ἱερέων ἐνεργεῖν, τὸ δὲ χειροτονεῖν μόνῳ
 ἐπισκόπῳ προσήκει, ἑτέρῳ δὲ οὐδενί.
 ιβ´. Ἀποτροπὴ **βασκανίας**.
 ιγ´. Ὅπως δεῖ προσεύχεσθαι τὰς χήρας ὑπὲρ τῶν διδόντων τὰ πρὸς
 τὴν χρείαν.
 ιδ´. Ὅτι οὐ χρή κομπάζειν καὶ περιαγγέλλειν τὸ ἑαυτῆς ὄνομα τὴν
 καρποφοροῦσαν κατὰ τὴν τοῦ κυρίου διάταξιν.
 ιε´. Ὅτι ἀπρεπὲς τὸ λοιδορεῖν τὸν πλησίον· ἀλλότριον χριστιανῶν τὸ
 καταρᾶσθαι.
 ις´. Περὶ μνήσεως θείας τοῦ ἀγίου βαπτίσματος.

Constitutiones Apostolorum, Constitutiones apostolorum (fort.

compilatore Juliano Ariano) Book 7, **Cha.** pin, line 14

α'. Ὅτι δύο ὁδοί εἰσι· μία τῆς ζωῆς καὶ μία τοῦ θανάτου.

β'. Ἠθικαὶ παραινέσεις κυριακῶν διατάξεων συμφωνοῦσαι τῇ παλαιᾷ παρακελεύσει τῶν θείων νόμων· ἀπαγόρευσις θυμοῦ, φόνου, διαφθορᾶς, μοιχείας καὶ πάσης ἀπηγορευμένης πράξεως σοδομικῆς.

γ'. Ἀπαγόρευσις γοητείας, τεκνοκτονίας, ἐπιορκίας καὶ ψευδομαρτυρίας.

δ'. Ἀπαγόρευσις κακολογίας, μήνιδος καὶ ἡθους ὑπούλου, ἀντιλογίας, ψεύδους, πλεονεξίας τε καὶ ὑποκρίσεως.

ε'. Ἀπαγόρευσις κακοηθείας, προσωποληψίας, ὀργῆς, μισανθρωπίας, **βασκανίας**.

ς'. Περὶ οἰωνοσκοπικῆς, ἐπαιδιῆς, κληδονισμοῦ, ἐπιθυμίας κακῶν καὶ λοιπῶν ἀπηγορευμένων.

ζ'. Ἀπαγόρευσις γογγυσμοῦ καὶ αὐθαδείας καὶ ὑπερηφανίας καὶ θρασύτητος.

Ἰωάννης Δαμασκηνός. *Orationes de imaginibus tres* (2934: 005)“*Die Schriften des Johannes von Damaskos*, vol. 3”, Ed. Kottler, B.Berlin: De Gruyter, 1975; *Patristische Texte und Studien* 17.

Sec. 3,98, line 3

Ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Θεοδώρου ἀναγνώστου

Κωνσταντινουπόλεως περὶ τινος αἰρετικοῦ Παλλαδίου·

Ὁ δὲ τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Παλλάδιος πρὸς χάριν βασιλέως διαπραττόμενος τοὺς τοῖς ἐν Χαλκηδόνι ἀγίοις δόγμασιν ἐπομένους ἐμυσάττετο καὶ τὰς τῶν ἀγίων πατέρων εἰκόνας καθεῖλεν.

Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἀγίου Κωνσταντίνου, τοῦ τρίτου βιβλίου, κεφαλαίου τετάρτου·

Τὰ μὲν οὖν αὐτῷ καταθύμια συνετελεῖτο, τὰ δὲ τῆς τοῦ **φθόνου**

βασκανίας

δεινῶς τὰς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐκκλησίας ἐκταράττοντα καὶ τὰ Θηβαίων τε καὶ Αἰγυπτίων σχίσματα ἐποίουν καὶ ἄλλα κακὰ οὐ μικρὰ, αὐτῶν ἐκείνων προσηγνυμένων καθ' ἐκάστην πόλιν ἐπισκόπων ἐπισκόποις δήμων τε δήμοις ἐπανισταμένων καὶ μονονουχὶ συμπληγάδαις, κατακοπτόντων ἀλλήλους, ὥστε ἰδεῖν φρενῶν ἐκστάσει ἀνοσίως ἐγχεῖρεῖν καὶ τὰς βασιλέων ἀφρόνως ὑβρίζειν εἰκόνας.

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vat. gr. 1236) (2934: 018); *MPG* 95 & 96. Vol. 95, **P.** 1408, line 42

Σοφός ἐστι τοῦ κακοποιῆσαι· σήμερον κλέπτει ἡμᾶς διὰ τῆς μεθοδείας, καὶ τὴν αὔριον ἡμῖν τὰς ἐπαγγελίας περιαφίησιν. Εἶτα ἐπειδὴν ἡ αὔριον ἔλθη, πάλιν ἔρχεται κακῶς συμμεριστῆς, ἡμῶν ἀξιῶν τὴν σήμερον αὐτῷ, τὴν δὲ αὔριον τῷ Κυρίῳ· καὶ οὕτως ἀεὶ, τὸ μὲν παρὸν δι' ἡδονῆς ἀφαιρούμενος, τὸ δὲ μέλλον ταῖς ἐλπίσιν ἡμῶν προσαφίεις, λανθάνει ἡμᾶς ἀποβουκολῶν τῆς ζωῆς.

Πονηρὸς ὁ διάβολος, καὶ κακίας παντοίας δημιουργός· καὶ ὡσπερ ἔπεται τῷ ἀγαθῷ ἡ ἀφθονία, οὕτως ἀκολουθεῖ τῷ διαβόλῳ ἡ **βασκανία**.

Ἐν τῷ τῆς **βασκανίας** ὄπλῳ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, μέχρι συντελείας αἰῶνος, πάντα τιτρώσκει καὶ καταβάλλει ὁ λυμεὼν τῆς ζωῆς ἡμῶν διάβολος, καὶ ὁ χαίρων τῇ ἀπωλείᾳ. Ὁ καταπεσὼν διὰ τοῦ φθόνου, καὶ ἡμᾶς ἐαυτῷ διὰ τοῦ ἴσου ὄπλου καταβάλλων.

Πόθεν πονηρὸς ὁ διάβολος; ἐκ τῆς οἰκείας προαιρέσεως. Αὐθαίρετον γὰρ ἔχων τὴν ζωὴν, καὶ ἐπ' αὐτῷ κειμένην τὴν ἐξουσίαν, ἢ παραμένειν τῷ Θεῷ, ἢ ἀλλοτριωθῆναι τοῦ ἀγαθοῦ, Γαβριὴλ ἄγγελος, καὶ παρέστηκε τῷ Θεῷ διηνεκῶς, ὁ Σατανᾶς ἄγγελος,

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vol. 95, **P.** 1408, line 43

ἡμᾶς διὰ τῆς μεθοδείας, καὶ τὴν αὔριον ἡμῖν τὰς ἐπαγγελίας περιαφίησιν. Εἶτα ἐπειδὴν ἡ αὔριον ἔλθη, πάλιν ἔρχεται κακῶς συμμεριστῆς, ἡμῶν ἀξιῶν τὴν σήμερον αὐτῷ, τὴν δὲ αὔριον τῷ Κυρίῳ· καὶ οὕτως ἀεὶ, τὸ μὲν παρὸν δι' ἡδονῆς ἀφαιρούμενος, τὸ δὲ μέλλον ταῖς ἐλπίσιν ἡμῶν προσαφίεις, λανθάνει ἡμᾶς ἀποβουκολῶν τῆς ζωῆς.

Πονηρὸς ὁ διάβολος, καὶ κακίας παντοίας δημιουργός· καὶ ὡσπερ ἔπεται τῷ ἀγαθῷ ἡ ἀφθονία, οὕτως ἀκολουθεῖ τῷ διαβόλῳ ἡ **βασκανία**.

Ἐν τῷ τῆς **βασκανίας** ὄπλῳ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, μέχρι συντελείας αἰῶνος, πάντα τιτρώσκει

καὶ καταβάλλει ὁ λυμεὼν τῆς ζωῆς ἡμῶν διάβολος, καὶ ὁ χαίρων τῇ ἀπωλείᾳ. Ὁ καταπεσὼν διὰ τοῦ φθόνου, καὶ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ τοῦ ἴσου ὄπλου καταβάλλων.

Πόθεν πονηρὸς ὁ διάβολος; ἐκ τῆς οἰκείας προαιρέσεως. Αὐθαίρετον γὰρ ἔχων τὴν ζωὴν, καὶ ἐπ' αὐτῷ κειμένην τὴν ἐξουσίαν, ἢ παραμένειν τῷ Θεῷ, ἢ ἀλλοτριωθῆναι τοῦ ἀγαθοῦ, Γαβριὴλ ἄγγελος,

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vol. 96, P. 88, line 28

μᾶλλον τὰ κατορθώματα, κἂν μεγάλα ἢ μικρὰ, λογισθήσεται. – Εἷς ἐστὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κριτῆς, ζυγοστατῶν ἐκάστω τὸ δίκαιον.

Ὅταν ὁ Θεὸς ἀποφαίνεται, οὐδεμία τοῖς ἀντιλέγουσιν ὑπολείπεται πρόφασις. Ἀδέκαστος γὰρ ἢ ψῆφος ἐκείνη, οὔτε πρὸς χάριν, οὔτε πρὸς ἀπέχθειαν τοῦ Θεοῦ κρίνοντος, ἀλλὰ τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ γυμνῇ ψηφίζομένου.

Τὸ νέμειν ἴσα τοῖς ἀνίσοις, τῆς μεγίστης ἐστὶν ἀδικίας.

Ἄνθρωποι μὲν γὰρ πολλάκις καὶ **βασκανία** διαβάλλουσι τὰ καλά· τὸ δὲ ἄνω θέατρον ἀδεκάστως κρίνει τὰ πράγματα, καὶ ἡ ἀλήθεια τῶν γινομένων τὴν ψῆφον βραβεύει.

ΤΙΤΛ. ΙΒ΄. – *Περὶ καρδίας καθαρᾶς καὶ συνειδήσεως.*

»Πάση φυλακῇ τηρήσης σὴν καρδίαν. Ἐκ γὰρ ταύτης ἐξοδοὶ ζωῆς.» – »Κτῆμα τίμιον ἀνὴρ καθαρός.» – »Βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὅσια τηρήσει σε, ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς, καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν.»

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vol. 96, P. 413, line 3

μυριάδας, κάμοι τὰς χιλιάδας. Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαβὶδ ἀπὸ ἡμέρας ἐκείνης.»

»Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ, μηδὲ ἐπιθυμῆσης τῶν βρωμάτων αὐτοῦ. Ὅν τρόπον γὰρ εἶ τις

καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.»
 »Σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν
 ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ.»
 »Σκληρὸς ὡς ἄδης **ζήλος**.»
 »Φθόνῳ τετηκότι οὐ συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοι-
 νωνεῖ σοφία.»
 »**Βασκανία** φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά.»
 »Ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἵνα τί χρήματα;»
 »**Ζήλος** καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας.»
 »Ἀπὸ τῶν ζηλούντων κρυψὸν τὴν βουλήν σου.»
 »Τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος,
 καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ· καὶ ἐὰν εὖ
 ποιήσῃ ἐν λήθῃ, οὐχ ἐκὼν ποιεῖ· καὶ ἐπ' ἐσχάτων
 ἐκφαίνεται τὴν κακίαν αὐτοῦ.»

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod. Vol. 96, P. 420, line 13

μὴ σβεννύμενον! ὦ **φθόνος**, ἐπὶ τὸν φθονοῦντα τὴν βλάβην ἄγων! Καὶ καθάπερ ὁ σκώληξ τὸ ξύλον διαφθείρει, οὕτω καὶ ὁ **Φθόνος** τὸν μὲν φθονοῦντα διατήκει, τὸν δὲ φθονούμενον λαμπρότερον κατασκευάζει.

Ἀμήχανον ἐν εὐπραγίαις **φθόνον** διαφυγεῖν.

Οὐδὲν μιαιώτερον τοῦ ἐπὶ ταῖς ἀλλοτρίαις εὐημερίαις δάκνεσθαι, διαπρίεσθαι, καὶ τήκεσθαι. Οὐδὲν χαλεπώτερον, οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ ἐπισπᾶσθαι τῆς **βασκανίας** τὸ πάθος, καὶ καταδαπανᾶσθαι τῷ ζήλῳ καὶ τῷ φθόνῳ.

Λέγεις, ἐξ ὅλης τὸν Θεὸν παρακαλεῖς καρδίας ῥυσθῆναι ἀπὸ τῶν τῆς ἡδυπαθείας ἐνθυμημάτων καὶ παθῶν· οὐκοῦν τὸν αὐτὸν τρόπον ὀλοψύχως τὸ κρεῖττον ἰκέτευε, ἀπαλλαγῆναι **βασκανίας** καὶ **φθόνου**· πλέον γὰρ εἰς τοῦτο νεύεις τὸ ἐπάρατον πάθος.

ΤΙΤΛ. ΙΓ'. – *Περὶ φιλαυτίας· καὶ ὅτι οὐ δεῖ τινα ἑαυτὸν δικαιῶν ἢ ἐπαινεῖν.*

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae, quae tres libros conflant) (Frag.a e cod.

Vol. 96, **P.** 420, line 18

σκευάζει.

Ἀμήχανον ἐν εὐπραγίαις **φθόνον** διαφυγεῖν.

Οὐδὲν μιαιώτερον τοῦ ἐπὶ ταῖς ἀλλοτρίαις εὐημε-
ρίαις δάκνεσθαι, διαπρίεσθαι, καὶ τήκεσθαι. Οὐδὲν
χαλεπώτερον, οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ ἐπισπᾶσθαι τῆς
βασκανίας τὸ πάθος, καὶ καταδαπανᾶσθαι τῷ ζήλω
καὶ τῷ φθόνῳ.

Λέγεις, ἐξ ὅλης τὸν Θεὸν παρακαλεῖς καρδίας ῥυ-
σθῆναι ἀπὸ τῶν τῆς ἡδυπαθείας ἐνθυμημάτων καὶ
παθῶν· οὐκοῦν τὸν αὐτὸν τρόπον ὀλοψύχως τὸ κρεῖτ-
τον ἰκέτευε, ἀπαλλαγῆναι **βασκανίας** καὶ **φθόνου**·
πλέον γὰρ εἰς τοῦτο νεύεις τὸ ἐπάρατον πάθος.

ΤΙΤΛ. ΙΓ'. – *Περὶ φιλαυτίας· καὶ ὅτι οὐ δεῖ τινα
ἑαυτὸν δικαιοῦν ἢ ἐπαινεῖν.*

»Πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος.»

»Ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας, καὶ μὴ τὸ σὸν στό-
μα· ἀλλότριος, καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.»

»Μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ.»

»Ὅδοι ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν.»

»Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν
ἐπιστήμονες· οἱ λέγοντες,

Ἰωάννης Δαμασκηνός. *Epistula ad Theophilum imperatorem de
sanctis et venerandis imaginibus* [Sp.] (2934: 050); *MPG* 95.

Vol. 95, **P.** 353, line 29

ματα, ἅπερ ἐξ ἀρχαίων, καὶ ἄνωθεν ἀγίων προφη-
τῶν καὶ ἀποστόλων, καὶ Πατέρων καὶ διδασκάλων
νενομοθέτηται· οὐδὲν γὰρ λέληθε τοὺς πνευματοφό-
ρους καὶ θεόπτας ἀποστόλους· ἀλλ' ἅπερ τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐλάλησεν ἐν νόμῳ καὶ προφήταις καὶ εὐαγ-
γελίοις, ταῦτα καὶ ἐδίδαξαν, ταῦτα καὶ παρέδωκαν·
ταῦτα καὶ ἐκόσμησαν τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν ἀπὸ
περάτων τῆς οἰκουμένης, ἀπὸ τῆς ἐνδόξου Χριστοῦ
παρουσίας, μέχρι τερμάτων αἰῶνος. Ἀλλά γε ὁ πο-
λέμιος καὶ ἀρχαῖος τοῦ γένους ἐπίβουλος διάβολος,
φθόνῳ καὶ **βασκανία** τῶν καλῶν τετηκῶς, οὐκ ἐπαύ-
σατο τὴν πολυτάραχον αὐτοῦ καταιγίδα, ὡς λαίλαπα
ἀγρίαν, τῶν αἰρέσεων ἀνακινῶν. Καὶ Κωνσταντίος
μὲν, ὁ τὰ σκῆπτρα διαδεξάμενος τῆς βασιλείας τοῦ

μεγάλου Κωνσταντίνου, ὁ τῆς μεγάλης ρίζης σεσα-
θρωμένος ὄρπαξ, οὐ μέτριον κλόνον καὶ τάραχον τῆς
πατρικῆς κρηπίδος εἰσβαλὼν, πόλεμον τῇ Ἐκκλησίᾳ
χείρονα τῆς εἰδωλικῆς δεισιδαιμονίας, τῇ τῶν Ἀρεια-
νικῶν φρενῶν φενακιζόμενος ἀπάτη, τοὺς προβόλους
καὶ στύλους τῶν Ἐκκλησιῶν κατασείσας κατέρραξε.
Λιβέριον μὲν Πάπαν Ῥώμης, Ἀθανάσιον τὸν μέγι

Ἰωάννης Δαμασκηνός. *Commentarii in epistulas Pauli* [Dub.] (2934:
053); *MPG* 95. Vol. 95, **P.** 772, line 20

»Μήπως ἔρεις, **ζήλος**, θυμοὶ, ἐριθεΐαι, καταλα-
λιαὶ, ψιθυρισμοὶ, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πά-
λιν παρελθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς
ὕμᾱς.»

Ἐπρωτὸν ἔμελλεν θεΐναι, τὸ κατὰ τὴν φυσίωσιν,
τοῦτο ὕστερον τίθησι. Κατ' αὐτοῦ γὰρ ἀπενοοῦντο·
ἵνα οὖν μὴ δόξη προηγουμένως τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖν, τὸ
κοινὸν λέγει πρῶτον. Ταῦτα γὰρ πάντα ἀπὸ **βασκα-**
γίας ἐτίκτοντο, αἱ διαβολαὶ, αἱ κατηγορίαι, αἱ δια-
στάσεις.

»Καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,
καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ, καὶ πορ-
νεΐᾳ, καὶ ἀσελγείᾳ ἧ ἔπραξαν.»

Οὐκ εἶπε πάντας, ἀλλὰ *πολλούς*· καὶ οὐδὲ τού-
τους ποιεῖ φανεροὺς, διδοὺς ῥαδίαν αὐτοῖς τὴν πρὸς
τὴν μετάνοιαν ἐπάνοδον.

Ἰωάννης Δαμασκηνός. *Commentarii in epistulas Pauli* [Dub.]
Vol. 95, **P.** 792, line 28

μέσου. Εἰ δὲ ὅσοι περιτέμνειν πείθοντες, λέγουσιν
ἐν νόμῳ δικαιοῦσθαι τὸν ἄνθρωπον, περιττὸς ὁ Χρι-
στοῦ θάνατος γέγονεν.

ΚΕΦΑΛ. Γ΄.

»Ἦ ἀνόητοι Γαλάται.»

Δείξας τὸ ἄτοπον καὶ τὸ βλάσφημον, θαρρῶν ἐπ-
ήγαγε τὴν ἐπίπληξιν.

»Τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθε-
σθαι;»

Ἔδειξεν καλῶς πράττοντας πειθομένους τῇ πίστει. Εἰ μὴ γὰρ τῶν πραττόντων καλῶς ἢ **βασκανία** οὐ λέγεται. Τοῦτο δὲ λέγων, ἐκκαλεῖται πάλιν εἰς τὴν διὰ πίστεως χάριν.

»Οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος. Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν.»

Συνεχῶς ἀναμνησκει αὐτοὺς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σταυροῦ, δι' οὗ τῆς ἀμαρτίας ἀπαλλαγέντες ἐζήσαμεν. Τὸ δὲ, *Προεγράφη πρὸ ὀφθαλμῶν*, εἴρηκε, δεικνὺς τὸν ἀπληστον αὐτῶν πρότερον περὶ τὸν Χριστὸν πόθον, ὡς διὰ παντὸς ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρᾶν

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Homilia in transfigurationem domini (2934: 054); *MPG* 96.Vol. 96, **P.** 557, line 19

νοεῖν τοῦ λόγου τὴν ἔκδοσιν. *Εἰσὶ τοίνυν τινὲς τῶν ὧδε ἐστώτων*, φησί· τίνας ἔνεκεν, τινές, καὶ οὐχ ἅπαντες; ἐπὶ τὴν θεάν ταύτην ἐκλήθησαν; Οὐ πάντες μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι; οὐχὶ πάντες κληθέντες ὁμοίως ἐπηκολούθησαν; οὐ πάντες τοῦ ἴσου χαρίσματος τῶν ἰάσεων ἔτυχον; καὶ πῶς οὐ πάντες καὶ ταύτης τῆς ὑπὲρ θεάν κατηξιώθησαν ὄψεως; Οὐχ ὁ Δεσπότης ἀπροσωπόληπτος; Πάντες μὲν μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ πάντες τῇ νόσῳ τῆς φιλαργυρίας τυφλώττοντες. Πάντες μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ πάντες τῇ λήμῃ τῆς **βασκανίας** τὸ ὀξύδερκὲς ἀφηρημένοι τοῦ ὄμματος. Πάντες μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ πάντες προδόται. Πάντες ἀπόστολοι, ἀλλ' οὐ πάντες δι' ἀπογνώσεως βρόχῳ περιπειρόμενοι, καὶ κακῶ τὸ κακὸν διορθούμενοι. Πάντες φιλόχριστοι, εἷς δὲ φιλάργυρος· Ἰούδας οὗτος ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς μόνος οὐκ ἄξιος ἦν τῆς θεᾶς τῆς θεότητος. *Ἀρθήτω γὰρ, φησὶν, ὁ ἀσεβὴς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου.* Μόνος μὲν οὖν τῶν λοιπῶν ἀφιέμενος, ὃ τε φθονερός τε καὶ βάσκανος, εἰς πλείονα μανίαν ἐξεπυρεύετο.

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Encomium in sanctum Joannem hrysostomum (2934: 059); *MPG* 96.Vol. 96, **P.** 773, line 7

περιστέλλειν τὴν γύμνωσιν, καὶ ἀμφιάζειν ἀνείμο-

νας, καὶ ἀστέγους ὑπαιθρίους σκέπειν· ποιεῖσθαι νοσοῦντων ἐπίσκεψιν, καὶ πρὸς φρουρὰν τὸν πόδα προίεσθαι, καρποῦσθαι τῷ ἐλέῳ τὸν ἔλεον.

ια΄. Μῆνιν δὲ τίς ἀπόσατο, καὶ ἀπωθεῖσθαι τὸ ποίμνιον πέπεικε, τὴν τὰ θεῖα σπλάγγνα τῶν οἰκτιρμῶν τοῖς ἔχουσι κλείουσαν; Ὡς γὰρ ἐποίησας, ἔστω σοι, φησὶν· ᾧ μέτρῳ μετρεῖς, ἀντιμετρηθησόμενον. Ἀφέντι γὰρ ἀφεθήσεται. Καὶ ἔμπαλιν ἀκολουθία πεφώνηκεν· οὐκ ἀφεθήσεται γὰρ οὐκ ἀφιέντι. Τίς **φθόνον**, καὶ **βασκανίαν** κατέκρινε, καὶ κατάκρισιν διδάξας; τὸ φθονεῖσθαι ἄριστον· ἀγαθὸν γὰρ ἅπαν ἐπίφθονον. Αὐτοκατάκριτον δὲ πρὸς τῷ αἰσχίστῳ τὸ βάσκανον τὸ πάντων τῶν παθῶν ἀδικώτατον καὶ εἰκαίότατον τὸ τοῦ ἐλέους ἀντίπαλον· εἶπερ ἔλεος μὲν ἀλλοτρίοις κακοῖς ἐπαλγύνεσθαι, ἀγαθοῖς δὲ τὸ βάσκανον, οὐχ ἑαυτοῦ ἔνεκα, τοῦ δὲ πάσχοντος· καὶ αὔξησιν ποιεῖσθαι τῆς τηκεδόνος τῆς ἑαυτοῦ τῶν ἀλλοτρίων καλῶν τὴν ἐπαύξησιν, τὸν κεκτημένον ἀμυνόμενον πρότερον. Καὶ παιδεύσας μὴ κρίνειν τὸν σύνδουλον, ὡς ἂν μὴ κριθείημεν δικαίοις σταθμοῖς

Ἰωάννης Δαμασκηνός. Vita Barlaam et Joasaph [Sp.] (2934: 066)
 “[*St. John Damascene*]. *Barlaam and Joasaph*”, Ed. Woodward, G.R.,
 Mattingly, H. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1914, Repr.
 1983. **P.** 174, line 24

Φθόνος δὲ καὶ ἔπαρσις, οἱ μάλιστα τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις ἀκολουθεῖν εἰωθότες, οὐκ ἔσχον χώραν ἐν αὐτοῖς. οὐδὲ γὰρ ὁ ἐλάττων ἐν τοῖς τῆς ἀσκήσεως ἰδρῶσι κατὰ τοῦ μᾶλλον διαλάμποντος **βασκανίας** λογισμὸν ὅλως ἐν ἑαυτῷ ὑπεδέχετο· οὐδ' αὖ πάλιν τὸν μεγάλην κατορθοῦντα κατὰ τῶν ἀσθενεστέρων πρὸς οἷησιν ἐπῆρεν ἢ ἀλαζονεία ἢ ἐξουθενεῖν τὸν πλησίον, ἢ ἐγκαυχᾶσθαι τῇ ἀσκήσει, καὶ μεγαλοφρονεῖν ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν, ἀπατήσασα. ὁ γὰρ τὸ πλεον ἔχων εἰς ἀρετὴν, οὐ πόνοις ἰδίους, ἀλλὰ Θεοῦ δυνάμει, τὸ πᾶν ἐπιγράφων, ταπεινόφρονι γνώμῃ ἐπειθεν ἑαυτὸν μηδὲν ὅλως ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πλειόνων ὀφειλέτην εἶναι,

Γεώργιος Κεδρηνός. *Compendium historiarum* (3018: 001)
 “*Georgius Cedrenus Ioannis Scylitzae ope*, 2 vols.”, Ed. Bekker, I.
 Bonn: Weber, 1:1838; 2:1839; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*.
 Vol. 1, **P.** 12, line 14

ἔσταυρῶσθαι τὸν Ἰησοῦν, ἐννάτη δὲ τοῦτον ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανεῖν τεκμήριον τιθέμενοι. ἴσως δέ, ὅτι καὶ τὸ δειλινὸν ἦλθεν ὁ κύριος πρὸς αὐτούς, εἰς ταύτην ὑπενεχθῆναι τὴν ὑπόνοιαν. στενὸν δὲ κομιδῇ τὸ τρίωρον τῆς ἐν παραδείσῳ διατριβῆς τοῦ προπάτορος διάστημα, καὶ λίαν ἀπίθανον ὡς τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ τὰ πάντα δυσθεωρήτοις σοφίας κρίμασιν οἰκονομοῦντος ἀνάξιον. πότε γὰρ ἐν τρισὶν ὥραις χερσαίοις τε καὶ πτηνοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλεῖν εἶχε καιρόν; πότε δὲ τῶν ἄλλων ἐν τῷ παραδείσῳ καρπῶν μετασχόν, καὶ τῆς αὐτῶν μεταλήψεως κόρον λαβόν, εἰς ἐπιθυμίαν τῆς τοῦ ἀπηγορευμένου ξύλου γεύσεως ἐλήλυθεν; ἵνα μὴ λέγω τὴν ἐπιρρειαν τῆς **βασκανίας** καὶ τῆς τοῦ ὄφεως πρὸς τὴν γυναῖκα προσβολῆς καὶ συμβουλίας· καὶ γὰρ αὐτὴ πλείονος ἐδεῖτο τῆς τοῦ χρόνου τριβῆς. διὰ τοῦτο μὲν ἐν ἕκτη ἡμέρᾳ καὶ ἐν ἕκτη ὥρᾳ τετολμῆσθαι τὴν παράβασιν, ἐννάτη δὲ ὥρᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τοῦ παραδείσου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς τοὺς ἀθετήσαντας ἐκπεσεῖν σφόδρα πιθανὸν καὶ πιστόν, δι' ἐτῶν δὲ ἑπτὰ τοῦτο γενέσθαι, ὡς τῶν πρεσβυτέρων τινὲς ἀπεφάναντο. ὁ δὲ γε μέγας ἐν διδασκάλοις Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἀγίου εὐαγγελίου, τῇ ἕκτη ἡμέρᾳ τῆς πρώτης ἐβδομάδος, τουτέστι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς πλάσεως αὐτοῦ, λέγει τὸν Ἀδὰμ ἐκβληθῆναι τοῦ παραδείσου καὶ τὴν Εὐάν· ᾧ καὶ ἡμεῖς πειθόμεθα.

Γεώργιος Κεδρηνός. *Compendium historiarum* Vol. 1, **P.** 293, line 19

πολλῇ ἀνελθὼν δυνάμει καὶ πολλοὺς τῶν αὐτόθι τροπώσαμενος καὶ ὑποφόρους καταστήσας, ἰδίους τῶν τόπων καθίστησιν ἐπιμελητάς. Ἀντίπατρον μὲν οὖν τὸν Ἀσκαλωνίτην Παλαιστίνης κατέστησε διοικητήν. υἱὸς δὲ ἦν Ἀντίπατρος Ἡρώδου τινός, τῶν ἐν νεωκόροις ἀριθμουμένων καὶ τῶν αὐτόθι τοῦ Ἀπόλλωνος ἱεροδούλων. παῖδα δὲ ὄντα ποτὲ τὸν Ἀντίπατρον λησταὶ ἀναρπάσαντες Ἰδουμαῖοι κατεῖχον, λύτρα ὑπὲρ αὐτοῦ κομιεῖσθαι ὑπειληφότες· τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ εἰς ἔσχατον πενίας ἐληλακότος ἔμεινε παρὰ τοῖς ἀρπάσασιν δουλεύων καὶ τοῖς ἐκείνων ἔθεσι τρεφόμενος.

Ἀνααιρεθέντος δὲ τοῦ Ἀντιπάτρου φαρμάκῳ **βασκανία** τῆς πολλῆς εὐδαιμονίας ὑπὸ Βαλίου τινός Ἰουδαίου, διαδέχονται οἱ παῖδες αὐτοῦ τὴν ἀρχήν, Ἡρώδης καὶ Φασάϊλος. καὶ ὁ μὲν τὴν

Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Ἱεροσολύμων ἐκληρώσατο γῆν, τὴν δὲ Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν ὁ Ἡρώδης. γνούς δὲ ὡς Ὑρκανὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ βασιλεὺς τὸν τοῦ Δαβὶδ τάφον ἀνοίξας τρισχίλια ἔλαβε τάλαντα, ἤνοιξε καὶ αὐτός, καὶ χρήματα μὲν οὐχ εὔρε, κόσμον δὲ χρύσειον καὶ κειμήλια πολλὰ ἀνείλετο. πειραθέντος δὲ αὐτοῦ ἐνδοτέρω χωρεῖν, οὗ τὰ σώματα Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος ἐτέθησαν, πῦρ ἐξελθὸν δύο τῶν δορυφόρων κατέφθειρε.

Γενόμενος δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἰούλιος τῆς Κλεοπάτρας

Κωνσταντῖνος 7ος Πορφυρογέννητος. De legationibus (3023: 001) “*Excerpta historica iussu imp. Constantini Porphyrogeniti confecta*, vol. 1: *excerpta de legationibus*, pts. 1–2”, Ed. de Boor, C. Berlin: Weidmann, 1903. **P.** 193, line 26

ἐφοίτησαν, μετὰ κλητοὶ γενόμενοι παραχρῆμα τοῦ Σιζαβούλου ἦλθον ἐς ὄψιν. ἦν δὲ ἄρα ἔνδον σκηνῆς, καθῆστο δὲ ἐπὶ διτρόχου καθέδρας χρυσῆς, ἐλκομένης, ὀπηνίκα ἔδει, ὑπὸ ἵππου ἐνός. προσεπόντες δὲ τὸν βάρβαρον, ὡς ἔθος αὐτοῖς, τὰ δῶρα προῖσχοντο· καὶ τοίνυν οἷς γε τοῦτο ἐν φροντίσι ἦν ὑπεδέξαντο. ἀτὰρ ὁ Ζήμαρχος· σοὶ δῆτα, ἔφη, ὧ τοσοῦτων ἐθνῶν ἡγεμῶν, ὁ καθ’ ἡμᾶς βασιλεὺς ὁ μέγας ἀγγελιαφόρος χρησάμενος ἐμοὶ ἐσήμηνεν εἶναι ἐς ἀεὶ τὴν τύχην αἰσίαν τε καὶ ἀγαθὴν, ἐν ἡδονῇ ποιουμένῳ σοι τὰ Ῥωμαίων καὶ πρὸς γε φιλοφρονουμένῳ ἡμᾶς. ἔστω δὲ σοι κρατεῖν ἀεὶ τῶν δυσμενῶν καὶ λαφυραγωγεῖν τὸ πολέμιον. ἀπέστω δὲ **βασκανία** τις ὡς πορρωτάτῳ ἡμῶν οἷα τε οὔσα διαρρηγνύναι τοὺς τῆς φιλίας θεσμούς. ἐπιτήδεια ἔμοιγε τῶν Τούρκων τὰ φύλα καὶ ὅσα κατήκοα Τούρκων· ἔξετε δὲ τὴν καθ’ ἡμᾶς καὶ ὑμεῖς οὐκ ἄλλως. τοιαῦτα ἄττα ἔλεξεν ὁ Ζήμαρχος· ὁ δὲ δὴ Σιζάβουλος καὶ αὐτὸς προσήρσεσιν ἐχρήσατο ὁμοίαις. εἶτα τὸ λοιπὸν ἐτράπησαν ἐς θοίνην, καὶ πανημερία εὐωχούμενοι διετέλουν ἐν αὐτῇ δήπου τῇ σκηνῇ. κατεσκεύαστο δὲ αὐτῶ ἐξ ὑφασμάτων σηρικῶν τε καὶ διαπεποικιλμένων τοῖς χρώμασιν εὐτέχνως. οἶνω μὲν οὖν ἐχρήσαντο, οὐχ ὁμοίῳ δὲ τῷ παρ’ ἡμῖν ἐκθλιβομένῳ ἐκ τῆς ἀμπέλου· οὐ γὰρ δὴ ἀμπελοφόρος αὐτοῖς ἡ γῆ οὐδὲ μὴν ἐγχωριάζει παρ’ αὐτοῖς τὸ τοιόνδε γένος· ἐτέρου δὲ τινος βαρβαρικοῦ ἐνεφορήθησαν γλεύκους.

Κωνσταντῖνος 7ος Πορφυρογέννητος. De virtutibus et vitiis (3023: 002) “*Excerpta historica iussu imp. Constantini Porphyrogeniti confecta*, vol. 2: *excerpta de virtutibus et vitiis*, pts. 1 & 2”, Ed. Büttner–Wobst, T., Roos, A.G. Berlin: Weidmann, 2.1:1906; 2.2:1910. Vol. 1, **P.** 75, line 21

κληρον ἀφεῖναι, τὸν δὲ χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον ἀλεύρου λεπτότερον γενέσθαι, καὶ τὸ μὲν ἀνέμου πνεύσαντος σφοδροτέρου ὑπὸ τῆς βίας ἀρπαγέντα διασπαρῆναι. ΖΗΤΕΙ ΕΝ ΤΩΙ ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ.

42. Ὅτι ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἀκηκοὼς παρὰ Δανιήλου τὴν τοῦ ὄνείρου κρίσιν ἐξεπλάγη τὴν τούτου φύσιν καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ᾧ τρόπῳ τὸν θεὸν προσκυνοῦσιν, τούτῳ τὸν Δανιήλ ἠσπάζετο, καὶ θύειν ὡς τῷ θεῷ προσέταξεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτῷ τοῦ ἰδίου θεοῦ θέμενος ἀπάσης ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ἐποίησεν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, οὓς ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** εἰς κίνδυνον ἐμπεσεῖν συνέβη τῷ βασιλεῖ προσκρούσαντας ἐξ αἰτίας τοιάσδε. ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας χρύσειον ἀνδριάντα, πηχῶν τὸ ὕψος ξ' τὸ πλάτος δὲ ἕξ, στήσας αὐτὸν ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς Βαβυλῶνος πεδίῳ καὶ μέλλων καθιεροῦν αὐτὸν συνεκάλεσεν ἐξ ἀπάσης ἧς ἦρχε γῆς τοὺς πρώτους, κελεύσας, ὅταν σημαινούσης ἀκούσωσι τῆς σάλπιγγος, πεσόντας προσκυνεῖν τὸν ἀνδριάντα· τοὺς δὲ μὴ ποιήσαντας θάνατον ἠπέιλησεν. πάντων οὖν προσκυνησάντων, τοὺς Δανιήλου συγγενεῖς μὴ ποιῆσαι τοῦτο καὶ βληθῆναι εἰς κάμινον καὶ μὴ καῖναι, ἀλλὰ κατὰ λογισμόν, οἶμαι, τῷ μηδὲν ἀδικήσαντας εἰς αὐτὸν* βληθῆναι οὐχ ἤψατο· ὁ γὰρ θεὸς κρείττω τὰ σώματα αὐτῶν τοῦ πυρὸς ἔδειξεν.

Κωνσταντῖνος 7ος Πορφυρογέννητος. De virtutibus et vitiis Vol. 1, P. 116, line 32

σωφροσύνη· κυριωτάτη δὲ πάντων ἡ φρόνησις, ἐξ ἧς δὴ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖ. παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν αἱ περιεκτικώταται β', ἡδονή τε καὶ πόνος· τούτων δ' ἐκάτερον καὶ *** περὶ τὴν ψυχὴν πέφυκεν. πολλαὶ δὲ καὶ περὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τὸν πόνον παθῶν εἰσὶν ἀκολουθίαι. πρὸ μὲν τῆς ἡδονῆς ἐστὶν ἐπιθυμία, μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν χαρά· πρὸ δὲ τοῦ πόνου ἐστὶ φόβος, μετὰ δὲ τὸν πόνον λύπη. θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν ἡδονῆς τε καὶ πόνου, ἐὰν ἐννοηθῇ τις ὅτε αὐτῷ περιέπεσεν. ἐν τῇ ἡδονῇ δὲ ἐστὶν καὶ ἡ κακοήθης διάθεσις, πολυτροπωτάτη πάντων οὔσα τῶν παθῶν, κατὰ μὲν ψυχῆς* ἀλαζονεία καὶ φιλαργυρία καὶ φιλοδοξία καὶ φιλονεικία καὶ **βασκανία**, κατὰ δὲ τὸ σῶμα παντοφαγία καὶ μονοφαγία καὶ λαιμαργία. καθάπερ οὖν δυοῖν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς φυτῶν ὄντων ἡδονῆς τε καὶ πόνου, πολλαὶ τούτων τῶν φυτῶν εἰσὶν παραφυάδες, ὧν ἐκάστην ὁ παγγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων τε καὶ ἀποκνίζων καὶ περιπλέκων καὶ ἐπάρδων καὶ πάντα τρόπον μεταχέων ἐξημεροῖ τὰς τῶν παθῶν καὶ ἡθῶν ὕλας. ὁ γὰρ λογισμὸς τῶν μὲν ἀρετῶν ἐστὶν ἡγεμών, τῶν δὲ παθῶν

αὐτοκράτωρ· ἐπιθεώρει γέ τοι πρῶτον διὰ τῶν κωλυτικῶν τῆς σωφροσύνης ἔργων, ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστι τῶν παθῶν ὁ λογισμός. σωφροσύνη δὴ τοίνυν ἐστὶν ἐπικράτεια τῶν ἐπιθυμιῶν, τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσι ψυχικαὶ αἱ δὲ σωματικαί,

Κωνσταντῖνος 7ος Πορφυρογέννητος. De virtutibus et vitiis
Vol. 1, P. 118, line 8

ἐτέρων δὲ ἔστιν ἐπιγνῶναι τοῦτο. ὁ γὰρ νόμος καὶ τῆς πρὸς γονεῖς εὐνοίας κρατεῖ, μὴ καταπροδιδούς τὴν ἀρετὴν δι' αὐτούς, καὶ τῆς πρὸς γαμετὴν φιλίας ἐπικρατεῖ, διὰ παρανομίαν αὐτὴν ἀπελέγχων, καὶ τῆς τέκνων φιλίας κυριεύει, διὰ κακίαν αὐτὰ κολάζων, καὶ τῆς φίλων συνηθείας δεσπάζει, διὰ πονηρίαν αὐτοῦς ἐξελέγχων. καὶ μὴ νομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθρας ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς δύναται διὰ τὸν νόμον, μήτε δενδροτομῶν τὰ ἡμέρα τῶν πολεμίων φυτὰ τὰ τε τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπελάσασι διασώζων καὶ τὰ πεπτωκότα συνεγείρων. καὶ τῶν βιαιοτέρων δὲ παθῶν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας καὶ ἀλαζονείας καὶ μεγαλαυχίας καὶ **βασκανίας**· πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοήθη πάθη ὁ σώφρων νοῦς ἀπωθεῖται, ὥσπερ καὶ τὸν θυμὸν· καὶ γὰρ καὶ τούτου δεσπάζει. θυμούμενος γέ τοι Μωσῆς κατὰ Δαθὰν καὶ Ἀβειρῶν οὐ θυμῷ τι κατ' αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ τῷ λογισμῷ τὸν θυμὸν διήτησεν. δυνατὸς ὁ σώφρων νοῦς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεῦσαι καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταθεῖναι τὰ δὲ ἀκυρῶσαι· ἐπεὶ διὰ τί Ἰακώβ τοὺς περὶ Συμεὼν καὶ Λευὶ αἰτιάται μὴ λογισμῷ τοὺς Σικιμίτας ἀποσφάζαντας, λέγων “ἐπικατάρματος ὁ θυμὸς αὐτῶν”; εἰ μὴ γὰρ ἐδύνατο τὸν θυμὸν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν, οὐκ ἂν εἶπεν οὕτως. ὀπηνίκα γὰρ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύασε, λόγῳ καὶ αὐτεξουσιότητι κοσμήσας,

Κωνσταντῖνος 7ος Πορφυρογέννητος. De virtutibus et vitiis
Vol. 2, P. 96, line 21

ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἀπεδέχετο καὶ κατηξίου, πρὸς δὲ τὸν Ἀπελλῆ λοξότερον εἶχεν.

14. Ὅτι ὁ Ἀπελλῆς μετὰ ταῦτα οὐδαμῶς ἀφίστατο τῆς προθέσεως, ἀλλ' ἅμα μὲν τὸν Ταυρίωνα τὸν ἐπὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τεταγμένον διέβαλλεν, οὐ ψέγων, ἀλλ' ἐπαινῶν καὶ φάσκων ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς ὑπαίθροις συνδιατρίβειν, βουλόμενος ἕτερον ἐπισταθῆναι δι'

αὐτοῦ τοῖς ἐν Πελοποννήσῳ πράγμασι. καινὸς γὰρ δὴ τις οὗτος εὗρηται τρόπος διαβολῆς τὸ μὴ ψέγοντας, ἀλλ' ἐπαινοῦντας λυμαίνεσθαι τοὺς πέλας· εὗρηται δὲ μάλιστα καὶ πρῶτον τοιαύτη κακεντρεχία καὶ **βασκανία** καὶ δόλος ἐκ περὶ τὰς αὐτὰς διατριβόντων καὶ τῆς τούτων πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας καὶ πλεονεξίας. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς θεραπείας τεταγμένον Ἀλέξανδρον, ὅτε λάβοι καιρὸν, διέδακνεν, βουλόμενος καὶ τὴν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως θεραπείαν καὶ φυλακὴν δι' αὐτοῦ γενέσθαι καὶ καθόλου κινήσαι τὴν ὑπ' Ἀντιγόνου καταλειφθεῖσαν διάταξιν. τὸν γὰρ Λεόντιον καὶ Μεγαλέα εἶχεν ὀλοσχερῶς ὑφ' αὐτόν, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Ταυρίωνα μεταστησάμενος ἀπὸ τῆς χρείας ἔσπευδε καὶ ταῦτα καὶ τᾶλλα πάντα δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν ἰδίων φίλων χειρίζειν. ὁ δὲ καὶ ῥαδίως ἂν ἐπετέλεσεν μὴ παρασκευάσας ἀνταγωνιστὴν Ἄρατον αὐτῷ. νῦν δὲ ταχέως πεῖραν ἔλαβε τῆς

Κωνσταντῖνος 7ος Πορφυρογέννητος. De insidiis (3023: 003)

“*Excerpta historica iussu imp. Constantini Porphyrogeniti confecta*, vol. 3: *excerpta de insidiis*”, Ed. de Boor, C. Berlin: Weidmann, 1905.

P. 142, line 31

Ναισσοῦ τῆ Ἰλλυρίδι καὶ Ἀσικᾶλ βάρβαρος γένους τῶν καλουμένων Γότθων, ἔτι τε Σιγίζαν καὶ Ζόλβων Οὐννων ἄγοντες πλῆθος. ἐπειδὴ δὲ πλησίον ἀλλήλων ἦλθον συρράξαντες περὶ δεῖλην ἐσπέραν, πολλοὺς τῶν ἐναντίων διέφθειραν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ αὐτὸν ἀνελόντες τὸν ἡγεμόνα τῶν Ἰσαύρων Λιγγινίνην, ὡς τοὺς περιλειφθέντας δρομαίως διαφυγεῖν ἐς τὰ σφέτερα. ὁ δὲ τοῦ βασιλέως στρατὸς ἐπιδιώξας ἕως καὶ τῆς τοῦ Ταύρου ὑπερβολῆς διέμεινεν τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν.

101. Ὅτι ἐπὶ Ἀναστασίου ὁ τὴν ὑπαρχον ἀνύων τῆς πόλεως Ἠλίας τοῦνομα τὴν τῶν καλουμένων Βρυτῶν ἐορτὴν ἐπιτελῶν, ὡς οὐπω πρότερον γέγονεν, ὑπὸ τινος **βασκανίας** αἴτιος πολλῶν ἐγένετο φόνων. τῶν γὰρ ἀθροισθέντων ἐς δεῖλην τοῦ δήμου ἅμα ξίφεσι κατ' ἀλλήλων ὠρμηκότων, πολὺς ἦν τῶν ὀλλυμένων ὁ τρόπος. ὁμοίως καὶ Κωνσταντῖος ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τὴν αὐτὴν ἐπιτελεῖν τῶν Βρυτῶν πανήγυριν βουλευσάμενος ὀλίγου διώλεσε τὸν ἅπαντα δῆμον ποικίλοις διαφθαρέντα τρόποις, ὡς τὸν βασιλέα τοῦ λοιποῦ χηρῶσαι τῆς καλλίστης ὀρχήσεως τὰς πόλεις.

102. Ὅτι καθ' ὃν χρόνον ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀναστασίου γαμβρὸς Σεκουνδῖνος τὴν ὑπατον ἀρχὴν παρειλήφει, ἐκινήθη τὰ περὶ τὴν Παφλαγονίαν.

Josephus **Genesius Hist.**, **Βασιλείαι** (3040: 001)“*Iosephi Genesisii regum libri quattuor*”, Ed. Lesmüller–Werner, A., Thurn, J. Berlin: De Gruyter, 1978; *Corpus fontium historiae Byzantinae* 14. *Series Berolinensis*. Book 1, **sec.** 15, line 5

ἄλλων ἀφορισθέντων τῆς ἐκκλησίας σὺν ἀπείροις κακώσεσι τὸν τῆς ὁμολογίας ἐταινιώσατο στέφανον, τὸν πατριάρχην μηκέτι κατὰ τὸ προρρηθὲν θεασάμενος. ὁ οὖν Θεόδοτος, τὸν πατριαρχικὸν θρόνον παρ' ἀζίαν ἀπειληφῶς ἐν ἡμέρᾳ τῆς ζωοποιοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως, ἐπ' ἀδείας τῆς αἰρέσεως εἶχετο καὶ πολλοῖς ταύτης οἷα λήμης ἐπεκοινώνει.

Τοίνυν ὁ βασιλεὺς Λέων, κατὰ τε Βουλγάρων καὶ Ἀγαρηνῶν νεανιευσάμενος καὶ ἀηττήτῳ οἰήσει κατασχεθεῖς, ἀλαζονικώτερος ἅπασι κατεφαίνετο, ὡς ἐντεῦθεν καὶ ἀποκλίνειν πρὸς τὸ ὠμότερον. καὶ γὰρ ἦν φοβερὸς τῷ τε καταστήματι καὶ τοῖς πράγμασι, μηδὲν παραθραύων τῆς ἐνούσης αὐτῷ αὐστηρίας **βασκανίας** τε καὶ ἰταμότητος, καὶ τοσοῦτον,

ὥστε πολλῶν καὶ τῶν ἐπὶ μικροῖς ἐαλωκότων ἐγκλήμασιν ὧν μὲν χεῖρας, ὧν δὲ πόδας καὶ τινα τῶν καιρίων μελῶν ἐν ταῖς λεωφόροις τῆς πόλεως συνεχῶς ἐγκρεμάννυσθαι, ὡς ἐκ τούτων μισητὸν καθεστάναι πᾶσι τοῖς ὑπὸ χεῖρα. χρόνου δὲ προϊόντος οὐ μέχρι τούτων ἐνέμενε χαλεπὸς ὧν, ἀλλ' ἐκορυβαντία καὶ κατὰ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως. εὔρε γὰρ καὶ τινα συνεργὸν τῆς ἐνδομυχούσης αὐτῷ μοχθηρίας, ἄνδρα πανοῦργον, ὃς ἐπιστατῶν τοῦ ἱεροῦ τάγματος ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐτύγγανεν καὶ τὴν ἔξω φαινομένην εἶχεν εὐσέβειαν. ὑποτοπάσας γοῦν καιρόν, καθ' ὃν εἰς ἐπήκοον ἦν τὸ τοῦ Ἡσαΐου φάσκον διάγγελμα “τῖνι ὁμοιώσατε κύριον, καὶ τῖνι ὁμοιώματι ὁμοιώσατε αὐτόν

Γεώργιος Μοναχός. Chronicon (lib. 1–4) (3043: 001)

“*Georgii monachi chronicon*, 2 vols.”, Ed. de Boor, C. Leipzig: Teubner, 1904, Repr. 1978 (1st edn. corr. P. Wirth). **P.** 2, line 14

θέμεθα τὰ πρὸς ὄνησιν ἐκ πολλῶν ὀλίγιστα συντείνοντα ποσῶς μετὰ πόνου συλλέξαντες καὶ συνθέντες, ὃ γε πᾶσαν μὲν ἀλήθειαν ἄκομψον καὶ ἀκατάσκευον σφόδρα περιέχον δραματουργίαν, ἀναγκαῖα δὲ πάνυ καὶ χρήσιμα λίαν οἶμαι δι' ἐπιτομῆς καὶ σαφηνείας ἐναργεστάτης ὑφηγούμενον ὅτι μάλιστα. κρεῖσσον γὰρ μετὰ ἀληθείας ψελλίζειν ἢ μετὰ ψεύδους πλατωνίζειν. οὐχ ὅταν γὰρ ὁ λόγος ρεῖ καὶ ἔξω τῶν ὄρων φέρεται θαυμαστός ἐστιν, ἀλλ' ὅταν βραχὺς μὲν ἦ τῷ

μήκει, πολὺς δὲ τοῖς ἐνθυμήμασι καὶ ἐν τῷ συντόμῳ τὸ ἀπαράλειπτον καὶ ἀτρεκὲς ἔχων τῶν ἀναγκαίων καὶ ὄνησιφόρων ὑπὸ τοῦ καιροῦ μάλιστα καὶ τῶν **βασκανίας** καὶ πάσης ἐθελοκακίας ἀπηλλαγμένων ψυχοθεὶς ζωτικώτερος ἀναδειχθήσεται. οἱ γάρ τοι πνευματικοὶ τὰ πνευματικὰ συγκρίνοντες καὶ ἀνακρίνοντές τε καὶ μεταλλεύοντες ὡς ἐπιστήμονες καὶ δόκιμοι τὰς ἱερολογίας οὐ λαμπρὰς καὶ γριφώδεις καὶ τετορνευμένας λέξεις καὶ συντάξεις ἐντέχνους καὶ καλλιεπείας, ἐν αἷς τὸ ψεῦδος πολλάκις διὰ τῆς δεινοτάτης μεθόδου καὶ κατασκευῆς ἐπικρύπτοντες οἱ δεινοὶ καὶ τοὺς ἀπερισκέπτως καὶ ἀβασανίστως ἀναγινώσκοντας ἐκλανθάνοντες ἐπιζητοῦσιν, ἀλλὰ τὰς ἀληθεία λαμπρυνόμενας ῥήσεις, εἰ καὶ διὰ βαρβαριζούσης καὶ σολοικιζούσης ἐκφωνοῦνται γλώττης.

Γεώργιος Μοναχός. Chronicon breve (lib. 1–6) (redactio recentior) (3043: 002); *MPG* 110.Vol. 110, **P.** 44, line 21

ἀκατάσκευον σφόδρα περιέχον δραματουργίαν, ἀναγκαῖα δὲ πάνυ καὶ χρήσιμα λίαν οἶμαι δι' ἐπιτομῆς καὶ σαφηνείας ἐναργεστάτης ὑφηγούμενον ὅτι μάλιστα. Κρεῖσσον γὰρ μετὰ ἀληθείας ψελλίζειν ἢ μετὰ ψεύδους πλατωνίζειν. Οὐχ ὅταν γὰρ ὁ λόγος ῥεῖ καὶ ἔξω τῶν ὄρων φέρεται, θαυμαστός ἐστίν, ἀλλ' ὅταν βραχὺς μὲν ἢ τῷ μήκει, πολὺς δὲ τοῖς ἐνθυμήμασι καὶ ἐν τῷ συντόμῳ τὸ ἀπαράλειπτον καὶ ἀτρεκὲς ἔχων τῶν ἀναγκαίων καὶ ὄνησιφόρων, ὑπὸ τοῦ καιροῦ μάλιστα καὶ τῶν **βασκανίας** καὶ πάσης ἐθελοκακίας ἀπηλλαγμένων ψυχοθεὶς ζωτικώτερος ἀναδειχθήσεται. Οἱ γάρ τοι πνευματικῶς τὰ πνευματικὰ συγκρίνοντες καὶ ἀνακρίνοντες καὶ μεταλλεύοντες, ὡς ἐπιστήμονες καὶ δόκιμοι, τὰς ἱερολογίας οὐ λαμπραῖς καὶ γριφώδεσι καὶ τετορνευμέναις λέξεσι καὶ συντάξεσιν ἐντέχνοισι καὶ καλλιεπείᾳ, ἐν ἧ τὸ ψεῦδος πολλάκις διὰ τῆς δεινοτάτης μεθόδου καὶ κατασκευῆς ἐπικρύπτουσιν οἱ δεινοὶ, τοὺς ἀπερισκέπτως καὶ ἀβασανίστως ἀναγινώσκοντας ἐκλανθάνοντες, ἐπιζητοῦσιν, ἀλλὰ τὰς ἀληθεία λαμπρυνόμενας ῥήσεις, εἰ καὶ διὰ

Γεώργιος Μοναχός. Chronicon breve (lib. 1-6) (redactio recentior) Vol. 110, P. 1204, line 7

Α'. Βασιλεία Θεοφανὸ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς.

Τῷ ρυξγ' ἔτει τοῦ κόσμου, τῆς δὲ θείας σαρκώσεως ρξγ' ἐβασίλευσε Θεοφανὸ ἡ γυνὴ Ῥωμανοῦ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς ἔτη ν'.

(2) Μαθὼν δὲ ὁ Φωκᾶς τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ, ἔδραμεν εἰς τὴν Κ. Π., καὶ ὤμοσεν ὄρκους φρικτοὺς τῆς βασιλείσεως, ὅτι ποτὲ τοῦ νὰ μὴν ἐπιβουλευθῆ τὰ παιδιά τοῦ Ῥωμανοῦ· καὶ πάλιν ἐγένετο στρατηγὸς τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἀπεστάλη μετὰ δυνάμεως εἰς Συρίαν.

(3) Ἄλλ' ὁ **Φθόνος** καὶ ἡ **βασκανία** ἄτινα προξενούσι τὰ πολλὰ κακὰ, καὶ τρώγουσι τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, εἰσηλθε καὶ ὧδε νὰ συγχύσῃ τὰ πράγματα. Εἷς γὰρ εὐνοῦχος τοῦ παλατίου, ὅστις εἶχε τότε πολλὴν παρρησίαν, καὶ μετέστρεφε τὰς βασιλικὰς ὑποθέσεις ὡς ἤθελεν, ἐφθόνησε κατὰ τοῦ στρατηλάτου Φωκᾶ, καὶ οὐκ ἔφερε νὰ βλέπῃ ἑτέρου καλὸν καὶ εὐτυχίαν· καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἰωάννην τὸν Τζιμισχῆν γραφὰς κρυφὰς ὅτι νὰ φονεύσῃ τὸν Φωκᾶν ἢ νὰ τὸν φαρμακώσῃ, καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πόλιν νὰ γένηται βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ

Georgius Syncellus Chronogr., **Ecloga chronographica** (3045: 001)
 “Georgius Syncellus. Ecloga chronographica”, Ed. Mosshammer, A.A.
 Leipzig: Teubner, 1984. P. 390, line 11

πικρῶν ἐργοδιωκτῶν, ἀλλ' ἐν καταλήψει τῆς νοητῆς Αἰγύπτου, τῆς κακίας

καὶ ἀγνοίας καὶ τοῦ ταύτης ἀρχηγοῦ διαβόλου, ὑπὲρ τοὺς τύπους καὶ τὴν νομικὴν σκιὰν αὐτῶ τῷ ἀληθινῷ ἀμνῷ τοῦ θεοῦ τῷ αἴροντι τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου κατατρυφῶσιν ἔργῳ καὶ λόγῳ (τὸ γὰρ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός) καὶ τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ ἀπολυτρώσει πρὸς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐπειγομένοις διὰ σταυροῦ τῶν τῆδε παθῶν ἐκουσίου καὶ ταφῆς καὶ ἀναστάσεως, ἥτοι ταπεινώσεως μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ, δι' ἧς ὁ πάσης δυνάμεως καὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας δημιουργός, εὐδοκία τοῦ ἀγεννήτου πατρὸς καὶ συνεργεῖα τοῦ ἀγίου καὶ ὁμοουσίου πνεύ-

ματος, πατήσας τὸν ἀδρανῆ καὶ ὑπερήφανον τύραννον ἐν τῇ
 τυραννουμένη
 ταπεινῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων διὰ **βασκανίαν** τὴν παρ' αὐτοῦ
 ἐξανέστησεν,
 οὐ μόνον τοῖς ἐξ Ἄδαμ ἐν Ἄϊδη φρουρουμένοις πνεύμασι χαρισάμενος
 ἄφε-
 σιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν σαρκὶ ζῶσι καὶ πιστεύουσιν αὐτῷ, ὡς ἐκ τῶν ἱερῶν
 εὐαγγελίων ἐστὶ καταμαθεῖν.
 Ἐχαιρέτε γὰρ ταῖς γυναιξὶ πρώτη φωνῇ, δι' ὧν ἅπασα λύπη τῷ γένει
 εἰσέφρησεν, προσεφθέγγατο καὶ τοῖς ἱεροῖς μαθηταῖς 'εἰρήνη ὑμῖν' ὁ πά-
 σης εἰρήνης καὶ φιλοθέου στοργῆς αἴτιος, οὐ μόνον ταῖς λογικαῖς
 φύσεσιν, ἀλλὰ καὶ οὐρανῷ καὶ γῆ καὶ στοιχείοις καὶ πάσῃ κτίσει
 συντάξας τὸ εἶναι τῇ σχετικῇ ἀλληλουχίᾳ.

Michael Glycas Astrol., Hist., **Annales** (3047: 001) "*Michaelis Glycae annales*", Ed. Bekker, I.Bonn: Weber, 1836; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*. **P.** 83, line 14

ἡλίου ἀπαρχομένου τὸν ἑαυτῶν μετίασι κέλαδον. ἐφ' ᾧ καὶ
 μεσημβρίας εἰσὶν ὠδικώτεροι. ἢ μέντοι θήλεια τέττιξ πολὺν
 ψυχροτέρα τοῦ ἄρρενος οὐσα σιωπῶσα ἐφιζάνει τοῖς δένδρεσι,
 τὰ Πυθαγόρου ὡσπερ διδαχθεῖσα διδάγματα. πῶς δὲ καὶ
 φθαρτικὰ περῶν ἐτέρων ἀετῶν τυγχάνει περὰ; σηπεδονώ-
 δους ταῦτα μετειλήφασιν φύσεως. οὐκ ἂν σωθείη ἕτερα τὰ
 περὰ τούτοις συναμιγνύμενα· θᾶπτον γὰρ ἐντεῦθεν ἀπόλ-
 λυνται. διὰ τί δὲ καὶ ὁ χαραδριὸς εἴ ποτε ἀντιβλέψει τῷ
 ἰκτεριῶντι, μῦει τοὺς ὀφθαλμούς; οὐχ ὡς τινὲς φασί, τῷ
 νοσοῦντι βασκαίνων καὶ τὸ φρόνημα πρὸς ὑγείας μετάδοσιν
 ἔχων ἐπίφθονον· οὐ γὰρ τοῖς ἀλόγοις **βασκανία** τις μέτε-
 στιν, οὐδὲ Προμηθεὺς παρ' ἐκείνοις κολάζεται, ἀγαθοῦ τι-
 νὸς τοῦ πυρὸς μεταδοὺς τοῖς ἀνθρώποις. ὀφθαλμὸν δὲ μύ-
 ει χαραδριός, ἐπεὶ τὸ πάθος ἀμείβεται καὶ τὴν ὄρνιν εὐθὺς
 ἢ νόσος μετέρχεται.

Συμεὼν Λογοθέτης. Chronicon (sub nomine Leonis Grammatici vel
 Theodosii Melissenii vel Julii Pollucis) (redactio A + B operis *sub titulo*
 Epitome fort. sub auctore Trajano Patricio) (3070: 001)
 "*Leonis Grammatici chronographia*", Ed. Bekker, I.Bonn: Weber, 1842;
Corpus scriptorum historiae Byzantinae. **P.** 30, line 14

Ὁ μὲν οὖν Σαμουήλ αὐτός τε ἤδη γεγηρακῶς καὶ τοῦ λαοῦ ὀκνηρότερον ποιούμενος τὴν ἐποψίαν, τῶν τε παίδων αὐτοῦ δῶροις ἀεὶ τοῦ δικαίου προϊεμένων τὴν κρίσιν, χρίει βασιλέα, τοῦ λαοῦ μὲν καταναγκάζοντος τοῦ θεοῦ δὲ συγχωρήσαντος, τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν. Σαοὺλ γὰρ καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ τὰς ὄνους ζητοῦντες εἰσῆλθε πρὸς Σαμουήλ· εἶπε δὲ τῷ Σαοὺλ περὶ τῆς βασιλείας ὁ Σαμουήλ καὶ περὶ ὧν ἐζήτηι. Σαοὺλ ἐξελθὼν τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ καὶ προσφιλεῖ τὰ μὲν ἄλλα ἐξεῖπε, περὶ δὲ τῆς βασιλείας οὐκ ἀνήγγειλε, δηλῶν ὡς οὐ φίλοις οὐδὲ συγγενέσιν ἐπὶ τῶν μεγάλων πραγμάτων δεῖ θαρρεῖν διὰ τὸ ἐπὶ **βασκανία** τῶν ἀνθρώπων εὐχερές. οὗτος ὁ Σαοὺλ συνεπισχύοντος τοῦ Σαμουήλ βασιλεύει ἔτη εἴκοσιν· ἐπροεφήτευε δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἅμα καὶ ἱεράτευεν ὁ Σαμουήλ. Ἄβενῆρ δὲ αὐτῷ ὁ τοῦ Νῆρ υἱὸς τῆς στρατηγίας ἀφηγεῖτο. τοῦ δὲ Σαοὺλ προσπταίσαντος τῷ θεῷ ἐπιχρίει πάλιν ὁ Σαμουήλ εἰς βασιλέα τὸν Δαβίδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς.

Συμεῶν Λογοθέτης. Chronicon (sub nomine Leonis Grammatici vel Theodosii Melissenii vel Julii Pollucis) (redactio A + B operis sub t **P.** 53, line 7

ἀνατολήν σὺν πολλῇ κατελθὼν δυνάμει, καὶ πολλοὺς τῶν αὐτόθι τροπώσαμενος καὶ ὑποφόρους καταστήσας, ἰδίους τῶν τόπων καθίστησιν ἐπιμελητάς. Ἀντίπατρον μὲν οὖν τὸν Ἀσκαλωνίτην τῆς Παλαιστίνης κατέστησε διοικητήν· υἱὸς δὲ ἦν Ἀντίπατρος Ἡρώδου τινὸς τῶν ἐν νεωκόροις ἀριθμουμένων καὶ τῶν αὐτόθι τοῦ Ἀπόλλωνος ἱεροδούλων. παῖδα δὲ ὄντα ποτὲ τὸν Ἀντίπατρον ληστὰι ἀναρπάσαντες Ἰδουμαῖοι κατεῖχον, λύτρα ὑπὲρ αὐτοῦ κομιεῖσθαι ὑπειληφότες· τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ εἰς ἔσχατον πενίας ἐληλακότος ἔμεινε παρὰ τοῖς ἀρπάσασι δουλεύων καὶ τοῖς ἐκείνων ἔθεσι τρεφόμενος. ἀναίρεθέντος δὲ τοῦ Ἀντιπάτρου φαρμάκῳ **βασκανία** τῆς πολλῆς εὐδαιμονίας ὑπὸ Βαλλίχου τινὸς Ἰουδαίου, διαδέχονται οἱ παῖδες αὐτοῦ τὴν ἀρχήν, Ἡρώδης καὶ Φασάϊλος. καὶ ὁ μὲν τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Ἱεροσόλυμον ἐκληρώσατο γῆν, ὁ δὲ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν. γνοὺς δὲ ὡς Ὑρκανὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ βασιλεύσας τὸν τοῦ Δαβίδ τάφον ἀνοίξας τρισχίλια ἔλαβε τάλαντα, ἤνοιξε καὶ αὐτός, καὶ χρήματα μὲν οὐχ εὔρε, κόσμον δὲ χρύσειον καὶ κειμήλια πολλὰ ἀνείλετο. πειραθέντος δὲ αὐτοῦ ἐνδοτέρω χωρεῖν, οὗ τὰ σώματα Δαβίδ καὶ

Σολομῶντος ἐτέθησαν, πῦρ ἐξελθὸν δύο τῶν δορυφόρων διέ-
φθειρε. γενόμενος δὲ καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἰούλιος τῆς

Constantinus **Manasses** Hist., Poeta, **Compendium chronicum** (3074:
001)“*Constantini Manassis breviarium historiae metricum*”, Ed. Bekker,
I.Bonn: Weber, 1837; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*.
Line 1278

οἱ δὲ τῆς πόλεως αὐτῆς οἰκήτορες τῆς Τροίας
ἦσαν ὑπὲρ πεντήκοντα λαοῦ χιλιαδρίας.
τὰ μὲν οὖν πρῶτα κραταιῶς ὠπλίζοντο πρὸς μάχην,
ἀνδροκαρδίοις συμβολαῖς τὰς φάλαγγας ῥηγνύντες·
ὡς δ' ἐπειράθησαν ὀψὲ τῆς Ἀχιλλέως ῥύμης
καὶ τὴν πυρώδη καὶ θερμὴν εἶδον εὐκνησίαν,
καὶ τὴν ἀρρενωπότητα καὶ τὴν θυμοτολμίαν,
ἐκάθηντο τοῖς τεύχεσιν αὐτοῦς συγκεκλεικότες
καὶ μηδαμῶς τοῖς Ἕλλησιν ἀντεπελθεῖν τολμῶντες,
ἕως ἢ πάντα στρέφουσα καὶ πάντα συγκυκῶσα
καὶ πάντων μήτηρ τῶν κακῶν, ἢ **βασκανία** λέγω,
τὴν Ἀχιλλέως ἤμβλυεν ὀρμὴν τὴν δραστηρίαν
καὶ Τρῶας παρεθάρρυνεν ἐκείνου χολωθέντος.
τὸ δὲ τῆς λύπης αἴτιον τῆς τοῦτον πικρανάσης
ὁ Παλαμήδους φόνος ἦν ἀδίκως ὀλωλότος.
τὸ δ' ὅπως γέγονε, καὶ τίς ὁ συσκευάσας, λέξω.
Ὁ νησιώτης Ὀδυσσεὺς κατὰ τοῦ Παλαμήδους
ἄσπονδον μῖσος ἔτρεφε καὶ **φθόνον** ἐκ καρδίας,
ὅτι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἦν Παλαμήδους κλέος
καὶ πάντες οἵαπερ θεῶ προσέχοντες ἐκείνῳ
καρδιακὴν τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπέτρεφον ἀγάπην.

Constantinus **Manasses** Hist., Poeta, **Compendium chronicum**
Line 6584

φονοσταγῆς ἢ δεξιᾶ, φονόφυρτος ἢ σπάθη.
ἐξέρυθρον ἱμάτιον ἐφόρεσεν ἐκ φόνων,
ὡς εἴ τις λέων ἐντυχὼν δειλοκαρδίῳ ζῶῳ
ῥήξει πλευρὰν τοῖς ὄνυξι καὶ λάψει τῶν ἐγκάτων
καὶ δείξει ἐγκατάβαπτα τοῖς αἵμασι τὰ χεῖλη.
ὑπὲρ αὐτὸν Βριάρεων ἔδειξεν ἐκατόγχειρ,
ὑπὲρ αὐτὸν Ἐγκέλαδον, ὑπὲρ Τυφῶνος θράσος,
φόνιος, ὀμβριμόεργος, ἀκάμας ὡς ἀδάμας.

Ἦν ταῦτα, καὶ προσέβλεψεν ἡ νίκη τοὺς Ῥωμαίους,
καὶ χαροπὸν ἐγέλασε, σὺν χρόνῳ τούτους γνοῦσα.
ἀλλὰ γὰρ ἡ τριβάρβαρος ἐκείνη **βασκανία**
καὶ τῆς κακίας τὸ στυγνὸν καὶ τὸ τοῦ **φθόνου** νέφος
τοιαύτην λαμπροστόλιστον ἠμαύρωσεν ἡμέραν.
ὥς γὰρ ὁ Καῖσαρ τοῦ δρασμοῦ καὶ τῆς φυγῆς κατήρξεν,
ῥχοντο πάντες ἐκποδῶν, τὸν κράτορα λιπόντες,
καὶ βασιλεὺς ὡς κολοιδὸς ἦν ἀπεψιλωμένος,
καὶ τῆδε περιέβλεπε κάκεϊ περιεσκόπει,
καὶ μόνον ἔβλεπεν αὐτὸν ἐν βρόχοις δυσεκβάτοις.
ἐντεῦθεν ἐπεπήδησαν πρωτόαρχοι βαρβάρων,
συντρέχοντες προτρέχοντες, ἐρίζοντες ἀλλήλοις
τίς ἂν συλλάβοι Ῥωμανὸν ζῶντα. καὶ τελευταῖον

Nicolaus I Mysticus Theol., Epist., **Epistulae** (3100: 001)

“*Nicholas I, Patriarch of Constantinople, Letters*”, Ed. Jenkins, R.J.H.,
Westerink, L.G. Washington, D.C.: Dumbarton Oaks, 1973; *Corpus
Fontium Historiae Byzantinae* 6.Epistle 21, line 119

ἂ δ' ἔφης ζῶα, εἰ καὶ μιμηλὸν τι πρὸς ἄνθρωπον ἐπιδείκνυται, ἀλλ'
οὐδὲν πρὸς τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, οὔτε γὰρ ἀνθρώπου ἀρετὴν ἀναλα-
βεῖν ἰκανὰ οὔτε ἄνθρωπος λέγεσθαι καθ' οἰονδήποτε τρόπον, ὥσπερ ἐκ
προκοπῆς ὁ ἄνθρωπος παρὰ θεοῦ λαμβάνει τὸ καλεῖσθαι θεός. Πλὴν καὶ
τοῦτο, τέκνον ἡμῶν, τὸ παράδειγμα εἰ βούλοιο συνορᾶν τοῖς ἔμπροσθεν
εἰρημένοις, ὅμοια παραινεῖ· εἰ γὰρ ἐν τούτῳ γνωρίζονται Χριστιανοί, ἐν
τῷ φυλάττειν τῶν ἀποστόλων τὰς διατάξεις, ἐν τῷ ἀγαπᾶν εἰρήνην, ῥῖψον
τὰ ὄπλα, κατάθου τὸν πόλεμον, κάθαρον τὰς χεῖρας ἐκ τῶν Χριστιανικῶν
αἱμάτων, ἐπάνηκε εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν, ἐπίγνωθι τοὺς πατέρας
καὶ ἀδελφούς, ἀναλαβὼν διάθεσιν ἦν ἡ ἐκ τοῦ πνεύματος συγγένεια βού-
λεται, καὶ κατάλιπε τὴν γνώμην πρὸς ἡν **βασκανία** δαίμονος καὶ ἀνθρώ-
πων πονηρία κατεσκεύασεν. Αὕτη ἐστὶν ὡς ἀληθῶς εἰρήνη, ἦν οὐκ ἰσχύει
πλάνη ἐξᾶραι, τὸ παυθῆναι τοὺς πολέμους, τὸ ἀνακοπῆναι τὰς τῶν αἱμά-
των χύσεις, τὸ ἀρκεῖσθαί σε τῇ παρὰ θεοῦ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐκ τῶν πατέρων
δεδομένη σοι ἐξουσία καὶ τιμῇ, τὸ μὴ ὑπερβαίνειν ὄρια ἃ ἔθεντο οἱ πατέ-
ρες σου καὶ τὴν μεταξὺ Βουλγάρων καὶ Ῥωμαίων ὅτε τὸν Χριστὸν
ἐπέγνωτε καὶ θεὸν συμπεφωνημένην εἰρήνην. Εἰ οὕτως φρονοῦμεν,
ὄντως

Θεοφύλακτος Σιμοκάτα. Epistulae (3130: 001)

“*Theophylacti Simocatae epistulae*”, Ed. Zanetto, G. Leipzig: Teubner,

1985.Epistle 31, line 11

Ἡφαιστίων Θάλητι

Τὸ Μηδικὸν ὄρνεον, ὃ ταῶς, καὶ τῶν Μήδων τὴν ὑπεροψίαν κεκλήρωται μέγα τι καὶ ὑπέρογκον ἐπὶ τῷ κάλλει φρονῶν. τούτου καὶ τὴν θήλειαν ἠττάσθαι δοκεῖ. τὸ πτερὸν τοιγαροῦν οἷα δὴ κόμην ἀνίστησι καὶ περιφανέστατόν τι τοῖς ὀρῶσι κάλλος παρέχεται, καὶ κυκλικὸν ἀπεργάζεται σχῆμα, καὶ τὸν οὐράνιον εἰκονίζεται κόσμον, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ πτεροῦ τὴν τῶν ἄστρον διακόσμησιν ἀναπλάττεται. καὶ τοῦτο μὲν Μηδικῶν ὀρνέων ἦθος φιλόκαλον· οὐ γὰρ βασκαίνουσι τὴν ἑαυτῶν εὐκοσμίαν ζωγράφους διδάσκοντες. σὺ δὲ τοῖς σοῖς ἐπώάζεις συγγράμμασι

καὶ τὰς σὰς ἀρετὰς ἐγκαλύπτεις καὶ τοὺς πόνους ἀνεπιδείκτους ἔῃς, τηλικαύτης ὠφελείας ἡμᾶς χηρεύοντας παρορῶν. εἰ μὲν οὖν **βασκανία** τίς

ἔστιν ἡμᾶς τὸ λυποῦν, ἀφιλόσοφον τὸ ἐγχείρημα καὶ τῆς σῆς ἐπαγγελίας ἀλλότριον· εἰ δὲ ὄκνος τὴν ἀναβολὴν ταμιεύεται, ταυτόν τι πέπονθας ἀνδρὶ γεωργῷ πολλοὺς τοὺς ἰδρωτάς δεδανεικότι τῇ γῆ καὶ θέρους ἀκμῇ μὴ δρεπομένῳ τοὺς στάχους.

Θεοφύλακτος Σιμοκάτα. Quaestiones physicae (3130: 007)“*Teofilatto Simocata. Questioni naturali*, 2nd edn.”, Ed. Massa Positano, L.Naples: Libreria Scientifica Editrice, 1965.**P.** 33, line 18

Αἰγύπτιον Πρωτέα ὁ λόγος ἡμῖν ὑποκρίνεται, πρὸ μικροῦ μὲν τὰς περὶ κοράκων ὑποδὺς θεωρίας, ἄλλοτε τὰς ἀδάμαντος, εἶτα πρὸς τὰς τῶν ἴβων μετελθὼν θεωρίας, νῦν ἐπὶ ταῖς τῶν χαραδριῶν ἐμφωλεύει νομαῖς.

Ἄγε δῆτα τὴν συνουσίαν μετάμειβε. τοὺς ἰκτεριῶν-τάς φασὶ τοῦ πάθους εὐθὺς ἀπαλλάττεσθαι, εἰ χαραδριὸς αὐτοῖς ἀντιβλέψειεν. ὁ τοίνυν βάσκανος χαραδριὸς μύει τῶν ὀμμάτων τὰς κόρας, ὥσπερ πρὸς ὑγείας μετάδοσιν ἐπίφθονον ἔχων τὸ φρόνημα.

{ANT.} Ἄπαγε τῆς ἀτοπίας, Πολύκρατες, ἄπαγε. οὐ γὰρ τοῖς ἀλόγοις **βασκανίας** τι μέτεστιν· οὐδὲ Προμηθεὺς παρ' ἐκείνοις κολάζεται ἀγαθοῦ τινος τοῦ πυρὸς μεταδοῦς τοῖς ἀνθρώποις. ὀφθαλμῷ δὲ μύει χαραδριὸς, ἐπεὶ τὸ πάθος ἀμείβεται καὶ τὸν ὄρνιν εὐθὺς ἢ νόσος μετέρχεται.

{ΠΟΛ.} Μέγιστον ἐπ' ἐλαχίστῳ ἐν ἀνθρώπου φύσει ἔνεστι

φρόνησις.

Δεῦρο δὴ περὶ ταύτην τὴν ἀμυγδαλὴν ὀλίγον ἐνδια-
τρίψωμεν, φίλος, ὡς ἡδύ τί μοι ψιθυρίζει, καὶ μέτριά τινες
αὐτὴν περιπνεύουσιν αὔραι.

{ANT.} Ὅρα τὴν ἀμυγδαλὴν τῷ καρπῷ βριθομένην καὶ

Ἰωάννης Ζωναράς. Epitome historiarum (lib. 1–12) (3135: 001) “*Ioannis Zonarae epitome historiarum*, 3 vols.”, Ed. Dindorf, L.Leipzig: Teubner, 1:1868; 2:1869; 3:1870. Vol. 1, **P.** 319, line 31

ἐκ λίθων οὐ σιδήρῳ τετμημένων ἀνφοδόμησεν,
ἐθυμίασέ τε καὶ ὠλοκαύτωσε καὶ ἄρτους ἐπὶ τὴν
τράπεζαν ἔθηκε. γέγονε δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἡμέραν
καθ’ ἣν ὁ ναὸς ἐμίανθη καὶ ἡ θρησκεία ἐβεβηλώθη,
τριῶν παρελθόντων ἐνιαυτῶν, κατὰ τὴν τοῦ Δανιὴλ
πρόρρησιν πρὸ τετρακοσίων καὶ ὀκτῶ γενομένην
ἐτῶν. καὶ ἔκτοτε ἐορτάζουσιν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν ἀνά-
κτησιν τῆς θρησκείας, φῶτα καλοῦντες αὐτήν. τει-
χίσας δὲ τὴν πόλιν φύλακας ἐγκατέστησεν. ὡς δὲ τὰ
πέριξ ἔθνη πολλοὺς τῶν Ἰουδαίων διέφθειρεν, ἐνε-
δρεύοντα διὰ **βασκανίαν**, πολέμοις αὐτοὺς ὁ Ἰούδας
ἠμύνετο καὶ ἀνέστελλεν.

Ὁ δ’ Ἀντίοχος μαθὼν πόλιν εἶναι ἐν τῇ Περσίδι
πλούτῳ κομῶσαν Ἐλυμαῖδα ὠνομασμένην, καὶ ἱερὸν
Ἄρτέμιδος ἐν αὐτῇ πλήρες ἀναθημάτων πολυτελῶν,
ὥρμησεν ἐπ’ αὐτήν καὶ ἐπολιόρκει. ἀποκρουσθεὶς
δὲ παρὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπεξεληθόντων φεύγων
ἦκεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ τῆς στρατιᾶς πλείστους ἀπέ-
βαλεν. ἀλγοῦντι δὲ διὰ τοῦτο τῷ Ἀντιόχῳ ἀγγέλλε-
ται ἡ τῶν στρατηγῶν ἦττα ἢ ὑπὸ Ἰουδαίων. καὶ τοῦ
ἀλγήματος προστεθέντος ἐνόσησε· καὶ γνοὺς ὡς

Ἰωάννης Ζωναράς. Epitome historiarum (lib. 13–18) (3135: 002)
“*Ioannis Zonarae epitomae historiarum libri xviii*, vol. 3”, Ed. Büttner-
Wobst, T.Bonn: Weber, 1897; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*.
P. 412, line 17

Ποτὲ δὲ τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς συνεστιωμένης τῷ βα-
σιλεῖ ὁ πρωτοστράτωρ εἰσεκλήθη Βασίλειος τοῦτο τοῦ βασιλέως
κελεύσαντος. καὶ ἡ βασίλισσα συνεχῶς αὐτῷ ἐνητένιζε καὶ

ἔώρα τὸν ἄνδρα περιεργότερον, εἶτα καὶ ἀπεφοίβασε τοῦτον εἶναι τὸν ὀλετῆρα τοῦ γένους αὐτῆς, ἕκ τινων σημείων τοῦτο γνοῦσα, ὡς ἔλεγε, πάλαι αὐτῇ γνωρισθέντων ἐκ τοῦ οἰκείου ἀνδρός. ἀλλὰ τῷ Μιχαήλ ταῦτα λῆρος ἐδόκει καὶ οὐδὲν ἀπῆγεν αὐτὸν τῆς εὐνοίας τῆς περὶ τὸν Βασίλειον, ἥδη δὲ καὶ παρακοιμώμενον αὐτὸν προεβάλετο. καὶ τοῦτο δὲ τῆς κατὰ τοῦ Βασιλείου **βασκανίας** ἐπίδοσις τῷ Καίσαρι γέγονε, καὶ ἐπεβούλευε τῷ ἀνδρὶ καὶ παρ' αὐτοῦ ἀντεπεβουλεύετο.

Ἐκστρατείας δὲ κατὰ τῶν τὴν Κρήτην ἐχόντων Ἀγαρηνῶν κηρυχθείσης τῷ Μιχαήλ, ὁ Καῖσαρ πρὸς τὸν τῆς θεοτόκου νεῶν τὸν τῶν Ὁδηγῶν κεκλημένον ἀπῆλθε, τῇ θεομήτορι συνταξόμενος· καὶ ἥδη τῷ θυσιαστηρίῳ αὐτοῦ προσεγγίσαντος ἐξ οὐδεμιᾶς ἐμφανοῦς αἰτίας ἢ χλαμὺς τῶν ὤμων αὐτοῦ ἐξωλίσθησεν. ὅπερ σημεῖον καὶ τῷ Καίσαρι καὶ τοῖς ἰδοῦσιν ἀπαίσιον ἔδοξε. πολλῶν δὲ τὸν βασιλέα κακιζόντων, ὅτι πᾶσαν ἐνέδωκε τὴν ἐξουσίαν τῷ Καίσαρι, ὥστε ἐκεῖνον ἅττα βούλεται πράττειν καὶ πολλὰ παρὰ τὸ δέον ποιεῖν, τῇ τῶν

Ἰωάννης Ζωναράς. Epitome historiarum (lib. 13-18) P. 453, line 6

ιδῶν δὲ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ ἦν εἶχεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τιμὴν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ τὸν πλοῦτον ὄν περιέκειτο, ἤθελε συνδιάγειν αὐτῷ. ἐκωλύθη δὲ παρ' ἐκείνου, τὴν οἰκείαν θρησκείαν τηρεῖν συμβουλεύοντος καὶ εἰς τὴν πατρίδα ἐπανελθεῖν· “εἰ δὲ καὶ αὐτός” ἔφη “τύχῳ καιροῦ, ὑπονοστήσω πρὸς σέ.”

Τῆς δ' ἑορτῆς τῆς πεντηκοστῆς ἐνστάσης ἔστειπε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα. ἐκτομίαν δ' ἔχων θεράποντα ὁ μυσαρὸς Σαμωνᾶς Κωνσταντῖνον ὀνομαζόμενον, ἐκ δὲ Παφλαγονίας γενόμενον, τῇ δεσποίνῃ τοῦτον δέδωκεν εἰς ὑπηρεσίαν. ἐπεὶ δὲ τῇ βασιλίσῃ καὶ αὐτῷ τῷ κρατοῦντι λίαν ὁ Κωνσταντῖνος ὤκειώτο, εἰς **βασκανίαν** ὁ βέβηλος ἠρέθιστο Σαμωνᾶς καὶ πρὸς τὸν βασιλέα κατεῖπεν αὐτοῦ ὡς ἐρωμένου τῇ βασιλίσῃ. ζηλοτυπήσας οὖν ὁ Λέων ἀποκαρῆναι τοῦτον προσέταξε μοναχόν· καὶ μετ' οὐ πολὺ ἄγει τοῦτον καὶ ἀποδυθῆναι κελεύσας τὰ μοναχικὰ ἄμφια καὶ κοσμικὴν περιβαλέσθαι στολὴν μᾶλλον ἢ πρότερον αὐτὸν ὤκειώσατο. οὐκ ἀνεκτὰ δ' ἦσαν ταῦτα τῷ Σαμωνᾶ. γράφει τοίνυν λοῖδορόν τι γραμματίον διὰ τινος τῶν αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ρίπτει ἔνθα ὁ βασιλεὺς διελεύσεσθαι ἔμελλεν· ὅπερ εὐρὼν ἐκεῖνος καὶ ἀναγνοὺς ἤλγησέ τε καὶ τὸν πεποηκότα ἐζήτει. εἷς οὖν τις τῶν συνειδόντων τὴν πρᾶξιν ταύτην τῷ Σαμωνᾶ τοῦτον εἶναι τὸν

Pseudo-Zonaras Lexicogr., **Lexicon** (3136: 001)“*Iohannis Zonarae lexicon ex tribus codicibus manuscriptis*, 2 vols.”, Ed. Tittmann, J.A.H. Leipzig: Crusius, 1808, Repr. 1967. Alphabetic letter epsilon, **P.** 867, line 20

Ἐρχία. δῆμος τῆς Ἀττικῆς. Ἐρωή. ὑποχώρησις ἢ ὀρμή.

Ἐρώτησις. ἔνδοξος πρότασις διαλεκτική. [ἐρώτησις διαλεκτική.] ἀποκρίσεως αἴτησις, ἢ τῆς προτάσεως, ἢ θατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως.

Ἐρίω στέψαντες. ἀντὶ τοῦ στέμμα παραθέντες.

Ἐρκτή. παρὰ τὸ ἔρκος.

Ἐριδι. μάχη. οὕτως ὁ Ἀπόστολος· μὴ ἔριδι καὶ ζήλω. [τὸ ζήλοισ] περὶ **βασκανίας** λέγει. [παρὰ τὸ ἐρῶ τὸ λέγω. ἢ παρὰ τὸ ἐρίζω τὸ φιλονεικῶ.]

Γεώργιος Παχυμέρης, **Συγγραφικαὶ ἱστορίαι** (libri vii de Andronico Palaeologo) (3142: 002)“*Georgii Pachymeris de Michaele et Andronico Palaeologis libri tredecim*, vol. 2”, Ed. Bekker, I.

Bonn: Weber, 1835; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*.

P. 116, line 17

νης ἔτι ἀπὼν, ὁ Κυζίκου Δανιὴλ καὶ ὁ Φιλαδελφείας Θεόκλητος, ὃς δὴ καὶ παρὰ τῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ πολλὴν καὶ μεγάλην εἶχε κατὰ πληροφορίαν τὴν οἰκειότητα. οἱ δὴ καὶ μέχρι μὲν τινος καὶ αὐτοὶ διερχόμενοι τὰ τοῦ τόμου οὐ προσαπεδέχοντο τὴν ἐξήγησιν. τὸ γοῦν ταυτίζουσιν τὴν τε πρόοδον τὴν τ' ἔκφανσιν, καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν γράψαντα καταμέμφεσθαι ὡς ταῦτα τῷ Βέκκῳ δοξάζοντα, οὐκ ἔκρινον ξυνετὸν οὐδ' ἄλλως εὐσχημον καὶ εἰς ἀπολογία ἐνπρόσωπον· δοκεῖν γὰρ τοῖς πολλοῖς ἐντεῦθεν ἐπὶ κακίαις εὐθύνειν τὸν Βέκκον καὶ οὐ διὰ δογμάτων παραβασίαν, οἷς ὅτι καὶ αὐτοὶ ἀληθείας ἀνάγκη συνελανόμενοι τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ θεολογοῦσι, καὶ ὃ φεύγειν ἔδοξαν **βασκανίας** χάριν, τοῦθ' ὁμολογοῦσιν ἀληθείας ἔνεκα. τὸ γοῦν οὕτω τὸν τόμον καταιτιᾶσθαι οὐκ ἔγνωσαν δεῖν· τὸ δ' ὅτι τὸ προβολεὺς ὄνομα, ὃ ἰδιοτρόπως παρὰ τῶν πατέρων ἐπὶ τοῦ αἰτίου τοῦ πνεύματος παραλαμβάνεται ὥσπερ καὶ τὸ γεννήτωρ ἐπὶ τοῦ αἰτίου τοῦ μονογενοῦς λόγου, αὐτὸς ὁμωνυμίας ἐπὶ τῆς ἀπλῶς ἐκφάνσεως ἐξελάβετο καὶ οὐκ

ἐπὶ τῆς αἰτίας τοῦ πνεύματος καθαρῶς, ἦν καὶ πρόοδον λέγων τὴν λέξιν ἀπέφασκε, τοῦτ' οὐκ ἠφίουν ἀκαταιτίαν, καὶ παραβασίας ἐκεῖνον ἐντεῦθεν δογμάτων ἐγράφοντο. τὸ μὲν οὖν ὑπ' ὀδόντα παρὰ τούτων καὶ ἔτι ἐφεῖρπε, τὸ δὲ καὶ ἀναφανδὸν λέγειν πρὸς πάντας αἰ ἐπὶ τῷ τόμῳ ὑπογραφαι σφῶν οὐκ ἐπέτρεπον.

Γεώργιος Παχυμέρης. Συγγραφικαὶ ἱστορίαι (libri vii de Andronico Palaeologo) **P.** 144, line 7

μέρος πολλοῖς πιστεύειν ἐδίδου. ὅτι δὲ καὶ ἀσκητῆς ἐκ τῶν εἰκότων ὑποτοπάζοιτο καὶ ἀκριβῆς περὶ τὰς ἐντολάς νομίζοιτο, μάρτυρες ἦσαν οἱ ἐκεῖνῳ φοιτῶντες, νήλιποί τινες καὶ ὠχρία καὶ κατεσκληρότερες καὶ γυμνοὶ καὶ ἀπέριττοι, μὴ πολλὰ λαλοῦντες, μὴ περιττὰ ὁμιλοῦντες, κατηφία τε καὶ τὰς γνώμας ἀπαράιτητοι καὶ ἀμείλικτοι τοῖς πᾶσι φαινόμενοι, ἃ καὶ δείγματ' ἦσαν σαφῆ τῆς τοῦ διδάσκοντος ἀκριβείας καὶ τοῦ περὶ τὰς ἐντολάς δεισιδαιμονήματος. ταῦτα λεγόμενά τε καὶ φημιζόμενα φθάνουσι καὶ ἐς βασιλικὰς ἀκοάς. ὁ δὲ πολλὰ μὲν εἰδὼς καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ψευδῆ λαλοῦντας ἀνθρώπους, ἐκ **βασκανίας** κινουμένους δῆθεν καὶ παθῶν ἄλλων ὧν ὁ βίος ἐμπέπλησται (μαρτύριον δὲ τὸ μηδένα λέγειν ἐκεῖνου ἰδιωτεύοντος), τέως δὲ καὶ τὰ περὶ ἐκεῖνου σκοπῶν λεγόμενα, καὶ ἀντιβάλλον τοῖς ἀγαθοῖς τὰ κακά, καὶ συνετῶς κρίνων ὡς εἴπερ εὐρεθεῖεν ἀληθῆ τὰγαθὰ, ἀνάγκη πᾶσα συναφανίζεσθαι τὰ κακά, παρυποστάσεις ὄντα ἐκ τῆς τῶν ἀγαθῶν ἀπουσίας, ὡς μὴ ἅμα τοῦ αὐτοῦ οἴκου καὶ φῶς καὶ σκότος χωροῦντος, συνάξεις ἐπιτελέσας κοινάς. εὐρῶν τοὺς τὰγαθὰ λέγοντας καὶ τὰ πιστὰ λαβὼν παρ' ἐκεῖνων ὡς μαρτυρησόντων ἐνόρκως, αὐτίκα διαλαλεῖ τῷ λαῷ κοινῶς περὶ τούτων, καὶ πρῶτον μὲν τὴν κακίαν ὡς ἐκ τοῦ πονηροῦ δείκνυσι, καὶ τὸν κακὸν

Michael Critobulus Hist., **Historiae** (3147: 004)“*Critobuli Imbriotae historiae*”, Ed. Reinsch, D.R.Berlin: De Gruyter, 1983; *Corpus fontium historiae Byzantinae* 22. *Series Berolinensis*.Book 4, **Cha.** 5, **sec.** 1, line 4

ἐπιβουλή κατὰ Μαχουμούτεω τοῦ πασία καὶ πληγὴ μετὰ τόξου ἀκίνδυνος καὶ σύλληψις καὶ θάνατος τοῦ ἐπιβουλεύσαντος

έν τούτῳ δὲ καὶ τι συνέβη παράλογον, ὅπερ οὐ μικρῶς ἠνίασε τόν τε βασιλέα καὶ τοὺς έν τέλει καὶ πᾶσαν τήν στρατιάν. ἐχθρὸς γάρ τις ἀνήρ καὶ δύσνους καὶ βάσκανος μηδενὸς ὅλως ἔχων αἰτιᾶσθαι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ προσοφείλων χάριτας, ἰδίᾳ δὲ μόνον **βασκανία** καὶ κακουργία κινούμενος ἐπεβούλευε Μαχουμούτει τῷ πασιᾷ.

δρα-

ξάμενος οὖν ἐπιτηδείου πρὸς κακουργίαν καιροῦ καὶ θαρρήσας τῇ δυσχωρία καὶ ἐλπίσας διαλαθεῖν, λάθρα τε καὶ μηδενὸς εἰδότης ἢ ὑφορωμένου τὸ σύνολον έντεινας τὸ τόξον βέλος ἀφήσι κατ' αὐτοῦ. καὶ τυγχάνει μὲν αὐτοῦ κατὰ τοῦ μετώπου, οὐ μὴν γε καιρίως ἔσχε πληξαι συγχυθεῖς τε τὸν λογισμόν τῷ παραλόγῳ τοῦ ἔργου καὶ τὰς χεῖρας ἐκλυθεῖς τῇ συγχύσει· ἄλλως δὲ πρὸς θάνατον ἂν ἦν ἡ πληγή. θορύβου δὲ καταστάντος ἐπὶ τούτῳ μεγίστου καὶ τοῦ τε βασιλέως καὶ τῶν έν τέλει καὶ δὴ καὶ τῆς στρατιᾶς ἀπάσης συγχυθέντων

Ἰωάννης 6ος Καντακουζηνός. Historiae (3169: 001)“*Ioannis Cantacuzeni eximperatoris historiarum libri iv, 3 vols.*”, Ed. Schopen, L.Bonn: Weber, 1:1828; 2:1831; 3:1832; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*.

Vol. 2, **P.** 98, line 1

των μᾶλλον ἀξιόχρεως πιστεύεσθαι τάληθῆ καὶ δίκαια περὶ σεαυτοῦ συμμαρτυρῶν ἐμοί. τῶν μὲν οὖν ὑπηργμένων παρά τε τῶν ἄλλων ἀρκοῦσαν ἔχω τήν ἀπόδειξιν καὶ μάλιστα σοῦ. ὧν δὲ διενουόμην περὶ σοῦ μειζόνων καὶ θαυμασιωτέρων ἀγαθῶν αὐτός τε σύννοῖδα ἐμαυτῷ καὶ ὧ τὰ τῆς ψυχῆς ἐκάστου κινήματα καὶ διανοήματα φανερά, θεός. αὐτὸς δὲ μήθ' ὑπὲρ ὧν πολλάκις ὑπ' ἐμοῦ πέπονθας καλῶς μηδενὸς μνησθεῖς, μήθ' ὡς τοσαῦτα εὐεργετηθεῖς, οὐδὲ ἅπαξ πέπονθας κακῶς, ἀλλὰ δίκην σειρᾶς τινος ἀδιάλυτος ἢ τῶν εὐεργετημάτων ἀκολουθία μέχρι νῦν παρ' ἐμοῦ διετηρήθη, ἑτέροις ὑπὸ **βασκανίας** μηδὲν ἀδικοῦντι πολεμοῦσιν ἐμοὶ προσνείμας ἑαυτὸν, τότε εἰς ὑμᾶς ἦκον τὰ ἔσχατα διέθεσθε κακά. τί οὖν πρὸς ταῦτα κάμει καὶ διανοεῖσθαι καὶ ποιεῖν ἐχρῆν, ἢ πειρᾶσθαι βλάπτειν, ἂν ἄρα τι δύνωμαι καὶ αὐτός; εἰ δ' ἐπὶ ταῦτα ἐτραπόμην, τί λοιπὸν ἦν, ἢ σὲ τὴν προτέραν θρηνεῖν εὐδαιμονίαν, ἄτιμον ἐξαίφνης καὶ ἄπορον περιόντα ἐκ μεγάλα δυναμένου; τοῦτο μὲν οὖν ἐμοὶ τε τῶν πάνυ ῥαδίων ἦν καὶ αὐτὸς ἂν δικάσαις σεαυτῷ ὡς τοιούτων ἦσθα καὶ πλειόνων ἄξιος τῆς πανουργίας ἀπολαύειν. ἐγὼ δ' ἐμαυ-

τῷ πολλῆς παρὰ θεοῦ τῆς συγγνώμης δεομένῳ συνειδῶς, οὔτε ἀριθμῷ τοσαῦτα, οὔτε τηλικαῦτα καθ' ἡμέραν ἀμαρτάνοντι

Ἰωάννης 6ος Καντακουζηνός. *Historiae* Vol. 2, P. 317, line 7

ἐβόα τοὺς ἄθλους καὶ μεγάλα ἀντὶ μεγάλων εἰσέπραττεν. οἱ δ' ὀφείλοντες, ὡς τῆς τῶν συκοφαντησάντων παραπληξίας, ἐρήμην ἡμᾶς κατεδίκασαν καὶ ἐγράψαντο πλάσαντες καθ' ἡμῶν, ὃ πρὸς βουλῆς καὶ μελέτης ἡμῖν οὐκ ἦν, οὔτοι μὰ τὸν καὶ λογισμοὺς καρδιῶν ἀκριβῶς ἐπιστάμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς ἕτερόν μοι τεταμιεύσθω καιρὸν, ἡνίκα καὶ φανήσεται τάληθές καλῶς θεοῦ διδόντος. νῦν δ' ὡς μὴ τῆ τοῦ λόγου ῥύμη συνισχημένοι, κἀντεῦθεν ταῖς τοιαύταις ἐμφιλοχωρεῖν ὑποθέσεσιν ἐπειγόμενοι, ἄτοπὸν τι ποιεῖν ὑποληφθεῖμεν, μικροῖς λόγοις τὰ μὴ μικρὰ παραδοῦναι πειρώμενοι, ἰτέον εὐθὺς τοῦ προκειμένου. ἐπειδὴ ποτε **βασκανία** δαίμονος, ὡς διείληπται, καθ' ἡμῶν μανέντες οὐκ ἔνδικα οὖς διὰ χρόνου μακροῦ φίλους συνεστησάμεθα καὶ κοινωνοὺς ἡμῖν ἐποίησάμεθα τῆς εὐπραγίας, ἐσκαιώρησαν τὰ δεινότατα, καὶ ἦν ἐπορευόμεθα σὺν θεῷ πορείαν ὀρθὴν τε καὶ τῷ κοινῷ συντείνουσαν κακοὶ κακῶς διαβεβληκότες τε καὶ κεκακουρηκότες παντάπασι προτεθύμηται καὶ ἐπικεχειρήκασιν ἡμᾶς ὀλέσαι σὺν τοῖς ὑπολειφθεῖσι φίλοις, τοῦ κινδύνου τέως ἐφεστῶτος ἡμῖν, τὰ πρὸς σωτηρίαν ἀθρόον βεβουλεύμεθα· οὐδὲν ἤττον ἐπὶ θεῷ μάρτυρι πεφρικότες καὶ συνδιασκέψάμενοι, καὶ ἔτι φροντίζοντες, καὶ πῶς ἂν ἐκεῖνοι σωθεῖεν

Ephraem Hist., Poeta, Chronicon (3170: 001)“*Ephraemius*”, Ed. Bekker, I.Bonn: Weber, 1840; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*. Line 6692

πρὸς κασιγνήτην ἐν Σικελία πλέει,
καὶ τῆδ' ἐποφθεῖς ἐκτραγωδεῖ τὰ πάθη.
ἢ δ' ἐκλιπαρεῖ τὸν σύνευνον ἀμῦναι
φίλῳ τε πατρὶ δυστυχῶς πεπραγῶτι
καὶ συγγόνῳ πλάνητι γυμνῷ τ' ἀστέγῳ.

Ταῦτα μὲν οὕτω συνέκυρσε τῷ τότε,
ὑπῆν δ' Ἐριννὺς φθαρτικὴ καὶ πρὶν πόλει,
Ἐρίκος τις Δάνδουλος δοῦξ Βενετίας,
ἀνὴρ ἀγύρτης καὶ παλαιὸς κακίαν,

Ἄδερ ἀλιτήριος, Αὐσόνων λύμη,
 ὃς ὑποτύφων ζώπυρον **βασκανίας**,
 ἔναυσμά τ' αὖ μήνιδος ἔνδοθεν φέρων
 ὡς ἐν σποδιᾷ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας,
 τῆς δῆθεν, ὡς ἔφασκεν, εἰς συμφυλέτας
 παρ' Αὐσόνων πρὶν ζημίας παροινίας,
 εὐκαιρίαν πνεύματος ἦν ἀναμένων,
 ὡς πυρσὸν ἀνάψειεν αὐτοῦ κακίας
 περιφανῆ μέγιστον ἑπταπλασίως
 κατὰ κραταρχίας τε καὶ Ῥωμαΐδος.
 δραξάμενος γοῦν τηνικαῦτ' εὐκαιρίας,
 τὴν πυρκαϊάν ἦρεν εἰς μέγα **φθόνου**,

Ephraem Hist., Poeta, Chronicon Line 7008

ὄθεν πολιτῶν συναλισθέντες στίφος
 ἦττον λαβεῖν στρατιάν ἐξ ἀνάκτων
 ἡγήτορα σφῶν κατ' ἐχθρῶν ἀντιπάλων.
 ἀλλ' ἐξεκώφει πᾶς τις ἐν τούτοις λόγος,
 μάλιστα δ' ἀνένευον οἱ στεφηφόροι,
 μηδ' ὡσὶν ἄκροισ τὴν πρὸς Λατίνους μάχην
 ἀκουστέαν κρίνοντες ἐξ ἀμαθίας.
 ὁ Δούκας δὲ Μούρτζουφλος ἐξελθὼν μόνος
 τοῖς Ἰταλοῖς που συνεπλάκη πρὸς μάχην·
 καὶ μὴ τινος τούτῳ γε συνησπικότος,
 οὕτω βασιλεῖ δόξαν ἐκ **βασκανίας**,
 τάχ' ἂν ἐκινδύνευσεν, εἰ μὴ τοξόται
 ἐπήμυναν πόρρωθεν ἐκ τοξευμάτων.
 ταῦτ' ἄρα δῆμος πᾶς ὁ τῆς Βυζαντίδος
 συσπειραθέντες ἀπετόξευον λόγους
 αἰσχροὺς κατ' ἀμφοῖν τοῖν κρατούντων Αὐσόνων,
 καί τιν' ἐδίφων εἰς κρατάρχην ἐκπόνως.
 καί τινα Νικόλαον συνειληφότες
 νεανίαν ἄκοντα, Καναβὸν θέσιν,
 εἰς κράτορα χρίουσι τῆς Ῥωμαΐδος.
 τούτου πραχθέντος Ἀλέξιος δεῖν

Anonymus Dialogus Cum Judaeis, Anonymus dialogus cum Judaeis
 (e cod. Vatoped. 236) (olim sub auctore Joanne Damasceno) (3186: 001)
 “*Anonymus dialogus cum Iudaeis saeculi ut videtur sexti*”, Ed. Declerck,

J.H.Turnhout: Brepols, 1994; *Corpus Christianorum. Series Graeca* 30.
Cha. 8, line 53

ἀλλ' ὑποζυγίῳ καὶ πώλῳ ἐπιβῆναι ἠξίωσε, καὶ οὕτως
 ἐμφανῆ τοῖς μὴ ζητοῦσιν ἐποίησεν ὅτι Ὡς ὑετὸς ἐπὶ
 πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγῶν ἢ στάζουσα ἐπὶ τῆς γῆς
 κατελήλυθεν, οὐκ ἐρίζων οὐδὲ κραυγάζων, οὐ κραυγὴν
 ἐν ταῖς πλατείαις ποτὲ προΐεμενος· οὐδὲ γὰρ κάλαμον
 συντεθλασμένον οὐ κατέαξε, οὐδὲ λίνον καπνιζόμενον
 ἔσβεσεν, ἀλλὰ πτωχὸς καὶ πένης γενέσθαι εὐδόκησε
 δι' ἡμᾶς τοὺς λαβόντας τὸν πλοῦτον τῆς εἰκόνας αὐτοῦ
 τῆς θείας καὶ μὴ φυλάξαντας;

Εἶτα δέχεται τὸν βασιλέα τῆς δόξης ὁ τῶν νηπίων
 δῆμος, τῶν οὐπὼ τῆς πατρικῆς κακίας καὶ **βασκανίας**
 μετεληφότων, καὶ φοίνικας ἔχων – νίκης δὲ τὸ φυτὸν
 τοῦ φοίνικος σύμβολον, ὡς ἔξεστι γνῶναι τῷ ἐπιμελῶς
 ταῖς γραφαῖς ἐντυγχάνοντι – τὴν ὠδὴν ἄδει τὴν ἐπι-
 νίκιον· *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·*
ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Τοῦτο καὶ ἐν ψαλμῷ τὴν
 ἐπιγραφὴν ἔχοντι ἀλληλούϊα εὐρήσεις λεγόμενον· τὸ δὲ
 ἀλληλούϊα αἶνον θεοῦ ἠρμήνευσαν οἱ τῆς γραφικῆς δυ-
 νάμεως ἔμπειροι. Εἰ δὲ αἶνος θεοῦ ὁ ψαλμὸς ἐπιγέ-
 γραπται, μέρος δὲ τοῦ ψαλμοῦ τὸ *Εὐλογημένος ὁ ἐρ-
 χόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου*

Aristaenetus Epist., **Epistulae** (4000: 001)“*Aristaeneti epistularum libri*
ii”, Ed. Mazal, O.Stuttgart: Teubner, 1971. Book 1, letter 1, line 54

τῶν Χαρίτων πάντως ἢ Λαῖς τὸν κεστὸν ὑπεζώσατο, καὶ
 μειδιᾷ πάνυ ἐπαγωγόν. οὕτως οὖν τὴν ἐμὴν ὠραῖζομένην
 καὶ τρυφῶσαν ὑπὸ πλοῦτου τῆς εὐπρεπείας οὐδ' ἂν ὁ
 Μῶμος ἐν ἐλαχίστῳ μωμήσαιτο. ἀλλὰ πόθεν ἄρα με τοιαύ-
 τῆς ἠξίωσεν Ἀφροδίτη; περὶ κάλλους οὐκ ἠγωνίσαστο παρ'
 ἐμοί, Ἥρας Ἀθηνᾶς οὐκ ἔκρινα τὴν θεὸν εὐπρεπεστέραν
 ὑπάρχειν, ψῆφον αὐτῇ δίκης οὐκ ἀπέδωκα μῆλον, καὶ
 ἀπλῶς μοι ταύτην πεφιλοτίμηται τὴν Ἑλένην. ὦ πότνια
 Ἀφροδίτη, τί σοι τῆς Λαΐδος ἔνεκα θύσω; ἦν οἱ προσβλέπον-
 τες ἀποτροπιάζουσιν ὧδε σὺν θαύμασι προσευχόμενοι τοῖς
 θεοῖς· “ἀπίτω **Φθόνος** τοῦ κάλλους, ἀπίτω **βασκανία** τῆς
 χάριτος”. τοσοῦτον αὐτῇ περίεστιν εὐπρεπείας, ὡς τῶν
 προσιόντων ἀγλαΐζειν τὰς κόρας τὴν Λαΐδα. καὶ γέροντες
 εὖ μάλα πρεσβῦται θαυμάζουσιν, ὡς οἱ παρ' Ὀμήρῳ δημο-

γέροντες τὴν Ἑλένην, καὶ “εἴθε”, φασίν, “ἢ ταύτην ἠτύ-
χῆσαμεν ἢβῶντες ἢ νῦν ἠρξάμεθα τῆς ἡλικίας”. οὐ νέμεσις
τὸ γύναιον εἶναι διὰ στόματος τῆ Ἑλλάδι, ἔνθ' οἱ κωφοὶ
διανεύουσιν ἀλλήλοις τῆς Λαΐδος τὸ κάλλος. οὐκ ἔχω ὅ τι
λέγω, οὐδὲ ὅπως παύσομαι· λήξω δὲ ὅμως, ἐν μέγιστον
ἐπευχόμενος τοῖς γραφεῖσι, τῆς Λαΐδος τὴν χάριν, ἧς δι'
ἔρωτα πολὺν οἶδα καὶ νῦν τὸ προσφιλὲς ὄνομα πολλάκις

Aristaenetus *Epist.*, *Epistulae* Book 2, letter 14, line 1

φιλίαν· τοῦτον γὰρ μόνον οὐ φέρω τῆς τιμωρίας τὸν
τρόπον, οὐ μὰ τὴν σὴν φαρέτραν, ἐξ ἧς ἡδιστά με τοξεύ-
εις. φυλάξομαι δὲ τοῦ λοιποῦ, ἵνα σε μηδὲν ἀνιάσω· οὐκέτι
γάρ σε ὡς ἐμόν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμαυτὴν, ὧ Φιλωνίδη, φιλῶ.
ταῦτα γέγραφα, νῆ τοὺς Ἔρωτας, ἀσθμαίνουσα καὶ
δεδακρυμένη καὶ καθ' ἕκαστον ὧν ἐπέστελλον ἀναστενά-
ζουσα.

ΦΙΛΙΑΣ ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ἰδ' **Μέλιττα Νικοχάρητι.**

Εἰ μὴ τὴν καθ' ἡμῶν **βασκανίαν** ταχὺς ἀπεσόβησεν
Ἔρωτος, καὶ Ἀφροδίτη θᾶπτον ἀμφοτέροις ἀλεξίκακος
ἀνεφάνη, καλοῦ παιδὸς καλὴ μήτηρ, μέχρι παντὸς ἂν
ἡμᾶς ἐχώριζον ἀπ' ἀλλήλων ἄσπονδος μάχη καὶ ἀδιάλ-
λακτος ἔρις. μάτην ἐπέχαιρον οἱ βασκαίνοντες ἡμῖν τῆς
φιλίας, καὶ εἰς κενὸν αὐτοῖς ἀπέβη τῆς ἐπιβουλῆς ὁ σκο-
πός. ὅθεν, ὧ φίλτατε, μὰ τὸν φίλιον Ἔρωτα τὸν ἐμόν τε
καὶ σόν, χθὲς ἐπὶ τὸ σὸν δωμάτιον εἰσιοῦσα θᾶπτον ἢ
βάδην ἔκλαον ὑφ' ἡδονῆς, κατησπαζόμεν τε ἀπλήστως
τὸν ἀφροδίσιον οἶκον, καὶ τῶν τοίχων ἐφαπτομένη τοὺς
δακτύλους ἐφίλουν ὑπερχαίρουσα καὶ μειδιῶσα γλυκύ.

Simplicius *Phil.*, **In Aristotelis physicorum libros commentaria** (4013:
004)“*Simplicii in Aristotelis physicorum libros octo commentaria*, 2
vols.”, Ed. Diels, H.Berlin: Reimer, 9:1882; 10:1895; *Commentaria in*
Aristotelem Graeca 9 & 10. Vol. 10, **P.** 1117, line 18

δεικνύον καὶ τὴν ἀιδιότητα τοῦ παντὸς διὰ τῆς ἀιδίου κινήσεως λαμπρῶς
ἀνακηρῦττον καὶ τὸ δὴ μέγιστον τὴν φυσικὴν ἅπασαν θεωρίαν τῆς

πρώτης

ἐξάπτον φιλοσοφίας, καὶ πᾶσαν τὴν φυσικὴν ὑπαρξιν τῆς ὑπερφουοῦς αἰτίας

ἐξηρητημένην ἀποδεικνύον, ὅταν καὶ κινούμενον πᾶν τὸ σῶμα τὸ φυσικὸν ἀποδείξει καὶ πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖσθαι. καὶ τὸ πρῶτως καὶ κυρίως κινῶν τῆς ἀκινήτου καὶ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐχούσης οὐσίας ἐκφαίνει. τοιοῦτον οὖν ἔχον σκοπὸν τὸ βιβλίον, εἰκότως ἂν εἴη πάσης ἀντιληπτικῆς προθυμίας ἐπάξιον. ἐπειδὴ δὲ τῶν ἐφ' ἡμῶν τις γεγονότων τελχίνων, οὐδὲν ἠγούμενος νεανικὸν ἀνθρώποις μόνοις βασκαίνειν καὶ

διὰ τοῦτο πρὸς τὸν οὐρανὸν αὐτὸν καὶ τὸν ὅλον κόσμον τὴν ἑαυτοῦ

βασκανίαν ἐκτείνων, δεινὸν ἠγεῖται τὴν τούτων ἀιδιότητα, καὶ

παρακουσμάτων

τινῶν οὐκ εὐτυχῶς οὐδὲ εὐγνωμόνως ἀπὸ φιλοσοφίας μετασχὼν πρὸς τε τὰ ἐν τῇ Περὶ οὐρανοῦ δεδειγμένα περὶ ἀιδιότητος αὐτοῦ πέντε γέγραφε πολυστιχα βιβλία, ὧν τὸ σαθρὸν καὶ πρὸς ἀνοήτους μόνοις ἀκροατὰς τε-θαρρηκὸς ἐπειράθην ἐπιδείξει τὸ πρῶτον τῆς Περὶ οὐρανοῦ πραγματείας ἐξηγούμενος, τὸ δὲ ἕκτον αὐτοῦ βιβλίον πρὸς τὴν ἀίδιον ἐνταῦθα δεδειγμένην

κίνησιν καὶ τὸν ἀίδιον χρόνον ἀνεζώσατο, διότι τούτων ἀνελέγκτων μενόν-

των ἀνάγκη πάντως ἦν ἀίδιον εἶναι καὶ αὐτὸ τὸ τὴν ἀίδιον κίνησιν ἐν χρόνῳ ἀιδίῳ κινούμενον, ἔδοξέ μοι τοῦτο τὸ βιβλίον ἐπερχομένῳ καὶ τὰς πρὸς αὐτὸ γενομένας ἀντιλογίας, ὅποιαί τινές εἰσι καὶ ἀπὸ ποίας ἕξεως

Joannes Philoponus Phil., De aeternitate mundi (4015: 010)

“*Ioannes Philoponus. De aeternitate mundi contra Proclum*”, Ed. Rabe, H.Leipzig: Teubner, 1899, Repr. 1963. **P.** 635, line 17

σθην καὶ τὰ ἐξῆς’. ἢ οὖν καὶ ταῦτα ψιλῶς οὕτως, ὡς εἴρηται, δέχεσθαι καὶ πιστεύειν ἡμᾶς αὐτοῖς ὁ φιλόσοφος ἀξιούτω καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ὅσα τούτοις οἱ ποιηταὶ ἀκολούθως ἐπισυνάπτουσι – τὰς ἀθεμιτογαμίας φημί, τὰς καταπόσεις, τοὺς σπαραγμούς, τὰς κατ’ ἀλλήλων καὶ τῶν φυσάντων ἐπαναστάσεις καὶ ὅσα ἄλλα ἐπὶ λύμῃ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου ὑπ’ αὐτῶν τιμωμένοις οἱ ποιηταὶ προσῆψαν οὐκ οἶδα πότερον δαίμοσι πονηροῖς εἶπω ἢ κακοδαίμοσιν ἀνθρώποις ἐξ ἀμέτρου κακίας προσλαβοῦσι τὸ γνῶριμον, συνεπιθεμένων δηλονότι διὰ **βασκανίαν** ἐπ’ ἀπωλεία τῶν ἀνθρώπων τῶν τῆς πονηρίας πνευμάτων διὰ τὸν ἐκουσίως αὐτοῖς ἐκ τοῦ καλοῦ γενόμενον ὄλισθον – ,

ὅπερ οὖν εἶπον, ἢ καὶ τούτοις ἄνευ πάσης ἐπεξεργασίας τίθεσθαι λεγέτω τὸν Πλάτωνα ἢ, εἶπερ ταῦτα μυθικώτερον τῆ τῶν ποιητῶν καὶ τῆ τότε κρατούσῃ δόξῃ ἐπόμενος ὁ Πλάτων εἶρηκεν, εἴτε ἐν ὑπονοίαις αὐτὰ πρὸς τῶν ποιητῶν ὑπελάμβανεν εἰρησθαι εἴτε χωρὶς ὑπονοιῶν, τῷ αὐτῷ τρόπῳ κατὰ τὸ ἀκόλουθον καὶ τὸ τοῦ θεοῦ ὄνομα τῷ κόσμῳ προσάψαι συγχωρεῖτω τὸν Πλάτωνα, εἴτε παρὰ τὸ ἀεὶ θεῖν

Agathias Scholasticus Epigr., Hist., **Historiae** (4024: 001)
 “*Agathiae Myrinaei historiarum libri quinque*”, Ed. Keydell, R.
 Berlin: De Gruyter, 1967; *Corpus fontium historiae Byzantinae* 2. *Series Berolinensis*. **P.** 86, line 7

νης, ἀργυρολογῶν δὲ περιενόσκει τὰς πόλεις τὰς ὑπ' αὐτῷ τεταγμένας· 7 ἐκεῖνα δὴ οὖν ὁ βασιλεὺς μεμνημένος, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἐπέπυστο, αὐτίκα ἐπέιθετο· καὶ τοίνυν παραλύσας τὸν Βέσσαν τῆς ἀρχῆς καὶ πρὸς γε ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ οἰκεῖα, ἐς Ἀβασγοὺς ἐξέπεμψεν, ἐκεῖσε μενοῦντα, ἕως ἂν ἕτερόν τι ἐπ' αὐτῷ διανοηθεῖη. 8 τῷ δὲ Μαρτίνῳ πολλὰ νεμεσήσας, ὅμως αὐτῷ τὰ πρωτεῖα τῆς ἡγεμονίας παρέσχετο· καὶ ἦν ἐν τοῖς στρατηγοῖς πρότιστος μὲν αὐτός, Ἰουστῖνος δὲ δεύτερος καὶ Βούζης αὖ μετ' ἐκεῖνον καὶ ἐξῆς οἱ ἄλλοι ὡς ἕκαστοι. 9 αἰεὶ μὲν οὖν καὶ πρότερον Μαρτίνῳ τε καὶ Ρουστίκῳ οὐκ ὀρθῶς τὰ ἐς Γουβάζην διέκειτο, ἀλλὰ δυσμένειά τις αὐτοῖς ὑπέτύφετο, βαρεῖά τε καὶ δεινοτάτη ὅσῳ καὶ διελάνθανε, λαβοῦσα μὲν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας**, ἀρθεῖσα δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον τῷ συνεχεῖ καὶ ἀλογίστῳ τῆς ὑποψίας. 10 ἅπαν γὰρ ὅτιοῦν ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενον τῷ πεπονθότι τῆς ψυχῆς ἐξετάζοντες καὶ πάντως ἀχθόμενοι ὑπέτρεφον τὸ χαλεπαῖνον καὶ ἐπερρώννυον. 11 ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ὑποτοπήσας τὸ ἔχθος καὶ τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἀντιλυπεῖν προηγμένος ἐκακηγόρει γε αὐτοὺς πολλάκις ὡς ἀνάνδρους καὶ ἀλαζόνας καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν μέλον αὐτοῖς τῶν πρακτέων, ἕς τε τὰ ζυμπόσια καὶ τοὺς ξυλλόγους νεμεσῶν αἰεὶ διετέλει καὶ οὐδὲ πρεσβείας τυχόν

Agathias Scholasticus Epigr., Hist., **Historiae** **P.** 129, line 33

μενος τὴν τῶν πολεμίων φιλοφροσύνην καὶ καταβάς οἴκοι μένειν ἐν εὐπαθείᾳ; τίς δὴ οὖν οὗτος; 3 ἐκεῖνος ὁ μηδὲν τῶν δεινῶν, ἦν τι παθεῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἔδει, κατορρωδήσας, Γουβάζης, ὃ νόμοι καὶ δίκη, ὁ μηδίσας,

ὁ τύραννος, ὁ τὰ Ῥωμαίων καταπροέμενος· καὶ τέθηκεν ὑπὸ Ῥουστίκου τε καὶ Ἰωάννου, βδελυρῶν οὕτω καὶ καταπτύστων ἀνθρώπων, ἀνὴρ βασιλεύς· ὥπερ εἰ καὶ τοιούτου μετῆν ὡς ἀληθῶς ἐπικλήματος, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τούτων αὐτὸν ἐχρῆν εὐθὺς ἀνηρπάσθαι, κριθέντα δὲ μᾶλλον σχολαίτερον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ Ῥωμαίων τε καὶ Κόλγων βασιλέως, ἅτε δὴ μεγίστου καὶ τῷ παντὶ κρείττονος, προσηκόντως τιμωρηθῆναι. 4 ἀλλ' ἐπειδὴ ταύτης δὴ τῆς μαιφονίας αἰτία μὲν αὐτοῖς ἔνδικος οὐχ ὑπῆν, δυσμένεια δὲ μᾶλλον παράλογος ὑπὸ **βασκανίας** ἐς τοῦτο κακοῦ προηγμένη, εἰκότως εὐβουλία μὲν καὶ λογισμῶ σῶφρονι καὶ τῇ τοῦ συνοίσοντος ἐπιγνώσει οὐδένα παρήκαν καιρόν, μόνῳ δὲ τῷ αὐθαδιζομένῳ τῆς ψυχῆς καὶ χαλεπαίνοντι πολλὴν παρέσχον αὐτονομίαν καὶ τὸ μελετηθὲν ἐκ πλείστου καὶ ὠδινόμενον οὕτω πως ἐκ τοῦ παρείκοντος ἔδρασαν, ὡς μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ παρόντος χρόνου φυλάξασθαι μήτε μὴν τὰ ζυμβησόμενα διανοηθῆναι. 5 πολέμου γὰρ τοσοῦτου περιεστηκότος ἐμφρόνων μὲν ἀνδρῶν ἔργον ἂν ἦν καὶ τὰ ξένα καὶ οὐπω γνῶριμα τῶν ἐθνῶν εὐνοία προσάγεσθαι, οὗτοι δὲ καὶ τοὺς πρόην οἰκειοτάτους ἐκπολεμῶσαι Ῥωμαίους περὶ πλείστου πεποιήνται·

Agathias Scholasticus Epigr., Hist., Historiae **P.** 190, line 1

τονα μὲν ἐλπίδος ὡς ἐκ τῶν παρόντων διαπραξάμενοι, ἄξια δὲ ὅμως τῆς τοῦ στρατηγοῦ προμηθείας. τούτου δὲ τοῦ πάθους τοῖς βαρβάρους ζυνενεχθέντος αὐτίκα οἱ γε ἄραντες ἐκ Μελαντιάδος ὄχοντο ἐς τὰ ὀπίσω πεφοβημένοι. 4 Βελισάριος δὲ καίτοι κατὰ τὸ εἰκὸς οἷός τε ὢν αὐτοὺς πορευομένους μᾶλλον τι διαχειρίσασθαι καὶ πημῆναι, ἐπισπόμενος ἀνθρώποις ἤδη κατεπτηχόσι καὶ οἷον φυγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένοις, ὁ δὲ εὐθὺς ὅμως ἀνὰ τὴν πόλιν ἐπανήει οὐ μάλα ἐκῶν, ἀλλ' ἐκ βασιλέως αὐτῷ προστεταγμένον. 5 ἐπειδὴ γὰρ ἅπας ὁ δῆμος, τοῦ ἔργου σφίσιν ἀπηγγελμένου, ἦδον τε αὐτὸν καὶ ἀνύμνουσαν κατὰ ζυλλόγους, ὡς ὑπ' ἐκείνου περιφανέστατα σεσωσμένοι, τοῦτο δὲ ἔδακε πολλοὺς τῶν ἐν τέλει καὶ ἠνίασε φθόνῳ ληφθέντας καὶ **βασκανία**, πάθεισιν οὕτω δεινοῖς καὶ ἀεὶ τὰ κάλλιστα λυμαινομένοις. τοιγάρτοι διέβαλλον τὸν ἄνδρα ὡς μεγαλαυχοῦντα καὶ διαθρυπτόμενον ἐπὶ τῇ τοῦ ὀμίλου εὐνοίᾳ καὶ ἐς ἄλλας ὀρῶντα ἐλπίδας. 6 ὢν δὲ ἔνεκα τάχιστα τε ἀφίεται, ὡς μὴ τελεώτατον ἄροιτο κλέος, καὶ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἤδη πεπονημένοις τιμῆς ἀπώνατο τῆς προσηκούσης· ἀλλὰ διέρρει αὐτῷ τὰ τῆς νίκης, τό γε ἐπ' ἐκείνοις, φροῦδα καὶ ἄμισθα καὶ παντάπασιν σεσιγημένα.

Προκόπιος. De bellis (4029: 001)“*Procopii Caesariensis opera omnia*, vols. 1–2”, Ed. Wirth, G. (post J. Haury)Leipzig: Teubner, 1:1962;

2:1963.Book 6, **Cha.** 30, **sec.** 1, line 2

σάμενος ἔτυχε. καὶ Γότθοι μὲν ἅπαντες, ὅσοι τούτων δὴ τῶν χωρίων ἦρχον, ἐπειδὴ τάχιστα τὰ πιστὰ ἔλαβον, παρὰ Βελισάριον ἦκοντες αὐτοῦ ἔμενον· Ἰλδίβαδος δὲ, ἀνὴρ δόκιμος, ὅσπερ φρουρᾶς τῆς ἐν Βερώνῃ ἦρχε, πρέσβεις μὲν ἐς Βελισάριον ἐφ' οἷσπερ οἱ ἄλλοι καὶ αὐτὸς ἔπεμψεν, ἐπεὶ καὶ τοὺς παῖδας τοὺς αὐτοῦ ἐν Ῥαβέννῃ εὐρῶν Βελισάριος ἔσχεν, οὐ μὴν οὔτε ἐς Ῥάβενναν ἦλθεν οὔτε Βελισαρίῳ ὑποχείριος γέγονε. τύχη γάρ τις αὐτῷ ξυνέβη, ἣν δὴ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω.

Τινὲς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες **βασκανίαν** ἐς Βελισάριον ἔχοντες διέβαλλον αὐτὸν βασιλεῖ,

τυραννίδα οὐδαμόθεν αὐτῷ προσήκουσαν ἐπενεγκόντες. βασιλεὺς δὲ οὐχ ὅσον ταῖς διαβολαῖς ταύταις ἀναπεισθεῖς, ἀλλ' ὅτι οἱ ὁ Μηδικὸς πόλεμος ἐνέκειτο ἤδη, Βελισάριον μὲν ὡς τάχιστα μετεπέμψατο, ὅπως ἐπὶ Πέρσας στρατεύσειεν· ἐπιμελεῖσθαι δὲ Ἰταλίας Βέσσαν τε καὶ Ἰωάννην ξὺν τοῖς ἄλλοις ἐκέλευε, καὶ Κωνσταντιανῶ ἐς Ῥάβενναν ἐκ Δαλματίας ἐπέστελλεν ἰέναι. Γότθοι δὲ, οἱ Πάδου τε ποταμοῦ καὶ Ῥαβέννης ἐκτὸς ἴδρυντο, ἀκούσαντες ὡς Βελισάριον βασιλεὺς μεταπέμποιτο, τὰ μὲν πρῶτα ἐν ἀλογίᾳ τὸ πρᾶγμα εἶχον,

Προκόπιος. Historia arcana (= Anecdota) (4029: 002)

“*Procopii Caesariensis opera omnia*, vol. 3”, Ed. Wirth, G. (post J. Haury) Leipzig: Teubner, 1963. **Cha.** 9, **sec.** 26, line 3

σῶμα τὸ αὐτῆς ὕβριζεν, ὥστε τὴν αἰδῶ οὐκ ἐν τῇ τῆς φύσεως χώρα κατὰ ταῦτα ταῖς ἄλλαις γυναιξίν, ἀλλ' ἐν τῷ προσώπῳ ἔχειν ἐδόκει. οἱ μὲν οὖν αὐτῇ πλησιάζοντες ἔνδηλοι εὐθύς ἀπ' αὐτοῦ ἦσαν, ὅτι δὴ οὐ κατὰ νόμον τῆς φύσεως τὰς μίξεις ποιοῦνται· ὅσοι δὲ αὐτῇ ἐν ἀγορᾷ τῶν ἐπιεικεστέρων ἐντύχοιεν, ἀποκλινομένοι σπουδῇ ὑπεχώρουν, μὴ τοῦ τῶν ἱματίων τῆς ἀνθρώπου ἀψάμενοι μεταλαχεῖν τοῦ μιάσματος τούτου δόξειαν. ἦν γὰρ τοῖς ὀρῶσιν ἄλλως τε καὶ ἀρχομένης ἡμέρας βλάσφημος οἰωνός. ἐς μέντοι τὰς συνθεατρίας ἀγριώτατα εἰώθει ἐς αἰεὶ σκορπιαίνεσθαι **βασκανία** γὰρ πολλῇ εἶχετο.

Ἐκηβόλω δὲ ὕστερον Τυρίῳ ἀνδρὶ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντι Πενταπόλεως ἐς τὰ αἰσχίστα ὑπηρετήσουσα

εἶπετο, ἀλλά τι τῷ ἀνθρώπῳ προσκεκρουκυῖα ἐνθένδε
ὅτι τάχιστα ἀπηλαύνετο· διὸ δὴ αὐτῇ ἀπορεῖσθαι τῶν
ἀναγκαίων ξυνέπεσεν, ἅπερ τὸ λοιπὸν ἐπορίζετο τὴν
ἐς τὸ σῶμα παρανομίαν, ἥπερ εἴθιστο, ἐργαζομένη.
ἐς μὲν οὖν Ἀλεξάνδρειαν τὰ πρῶτα ἤκεν. ἔπειτα δὲ
πᾶσαν τὴν ἕω περιελθοῦσα ἐς Βυζάντιον ἐπανῆκεν,
ἐργασία χρωμένη ἐν πόλει ἐκάστη, ἣν γε ὀνομάζοντι,

Προκόπιος. De aedificiis (lib. 1–6) (4029: 003)

“*Procopii Caesariensis opera omnia*, vol. 4”, Ed. Wirth, G. (post J. Haury) Leipzig: Teubner, 1964. Book 2, **Cha.** 10, **sec.** 1, line 4

ρον ἐς αὐτὰ ἐσπηδᾶν ἔχουσι, τῷ δὲ στενῷ λίαν ἀφύλακτα,
οὐκ ἐχόντων τὸ παράπαν τῶν ἐνταῦθα φρουρῶν ὅποι
ἂν ἐστῶτες ἀμύνοντο. ἀλλὰ καὶ ταῦτα Ἰουστινιανὸς
βασιλεὺς τείχεσιν ἀληθέσι περιβαλὼν εὐρους τε καὶ ὕψους
ἱκανῶς ἔχουσι, καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ κρατυνάμενος, πό-
λεις τε διεπράξατο καλεῖσθαι δικαίως καὶ κρείσσους εἶναι
τῆς τῶν πολεμίων ἐπιβουλῆς.

Ἀλλὰ καὶ τῶν πόλεων τὰς Χοσρὴ ἀλούσας (ἠνίκα
ὁ βάρβαρος οὗτος ἀλογήσας τὰ παρ' αὐτοῦ ὁμωμοσμένα
ἐν ταῖς ἀπεράντοις σπονδαῖς καὶ τὰ διδόμενά οἱ ἐπ' αὐταῖς
χρήματα, καὶ **βασκανία** μὲν ἐς Ἰουστινιανὸν βασιλέα ἐχό-
μενος, οἷς δὴ Λιβύης τε καὶ Ἰταλίας τῷ πολέμῳ κύριος
γέγονε, καὶ τὴν ἐς τὰ ὁμωμοσμένα πίστιν περὶ ἐλάσσο-
νος τῆς ἐς ταῦτα λύσεως πεποιημένος. καιροφυλακήσας
δὲ ἀπολελειμμένον ἐν τῇ ἐσπερία ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον
τὸν Ῥωμαίων στρατὸν αὐτάγγελος ἐσβέβληκεν ἐς Ῥωμαίων
τὴν γῆν, ἀνηκόων ἔτι Ῥωμαίων ὄντων τῆς τῶν πολεμίων
ἐφόδου) ἐς τοῦτο δὴ μετεστήσατο βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς
ἀσφαλείας καὶ κόσμου ὥστε ἀπάσας εὐδαιμονεστέρας κατὰ
πολὺν τανῦν ἢ πρότερον εἶναι, καὶ μηκέτι περὶ τὰς τῶν
κακουργησόντων βαρβάρων ἐφόδους περιδεεῖς εἶναι,

Proclus Phil., In Platonis Timaeum commentaria (4036: 010)

“*Procli Diadochi in Platonis Timaeum commentaria*, 3 vols.”, Ed. Diehl, E. Leipzig: Teubner, 1:1903; 2:1904; 3:1906, Repr. 1965. Vol. 1, **P.** 97, line 30

Σεβεννύτου Σεβεννυτικὸς καὶ ἀπὸ τοῦ Κανώβου Κανωβικός.
ὁ δὲ αὖ Ἄμασις παρείληπται νῦν ἀνάλογον τῷ Σόλωνι· καὶ

γὰρ ἐκεῖνος παρὰ πάντας τοὺς βασιλέας σοφίας καὶ δικαιοσύνης ἐπεμελήθη. ἔστι δὴ οὖν τῷ Σόλωνι σύζυγος καὶ τοῦτο ὦν πρὸς αὐτόν, ὅπερ ἢ πόλις πρὸς τὴν πόλιν, ἴν' ὡς ἐκ μιᾶς μονάδος τῆς θεοῦ τάς τε πόλεις καὶ τοὺς ἄνδρας κεκοσμημένους θεάσῃ καὶ ἀπὸ τῶν τελειότερων ἀεὶ τὰ δεύτερα τελειούμενα. τοὺς δὲ Ἀθηναίους Καλλισθένης μὲν καὶ Φανόδημος πατέρας τῶν Σαϊτικῶν ἱστοροῦσι γενέσθαι, Θεόπομπος δὲ ἀνάπαλιν ἀποίκους αὐτῶν εἶναι φησιν· Ἀττικὸς δὲ ὁ Πλατωνικὸς διὰ **Βασκανίαν** φησὶ μεταποιῆσαι τὴν ἱστορίαν τὸν Θεόπομπον· ἐπ' αὐτοῦ γὰρ ἀφικέσθαι τινὰς ἐκ τῆς Σάεως ἀνανεουμένους τὴν πρὸς Ἀθηναίους συγγένειαν. ὁ δὲ Πλάτων τοσοῦτον μόνον εἶπε περὶ αὐτῶν, ὅτι φιλαθήναιοί τε οἱ Σαῖται καὶ τινα τρόπον οἰκεῖοι. δύναται δὲ τοῦτο λέγειν διὰ τὴν πολιοῦχον μίαν οὔσαν. περὶ δὲ τῆς ἐφόρου τῶνδε τῶν πόλεων ἐκεῖνα χρῆ γινώσκειν, ὅτι προιοῦσα ἀπὸ τῶν νοητῶν τε καὶ νοερῶν αἰτίων διὰ τῶν ὑπερουρανίων τάξεων ἐπὶ τε τὰς οὐρανίας λήξεις καὶ τὰς τῆς γῆς διακληρώσεις ἔλαχεν οἰκεῖους ἑαυτῇ

Paulus Silentiarius Poeta, Descriptio Sanctae Sophiae (4039: 001)
 “*Prokop. Werke, vol. 5 [Die Bauten]*”, Ed. Veh, O.Munich: Heimeran, 1977.Line 221

οὐδ' ὅτε καρποτόκοιο κατὰ χθονὸς οὐρανὸς αἶθρων
 εὐρὸν χανῶν ὥϊξε πύλας δηλήμονος ὄμβρου
 καὶ τραφερὸν ξύνωσε πέδον ῥοθίοισι θαλάσσης.
 Αὐτὰρ ἐμὸς σκηπτοῦχος ἀπότροπον ἄλγος ἀκούσας
 οὐκ ἐπὶ δὴν ἐκάλυψε νόου σέλας, οὐδὲ κατηφῆς
 ἠρεμέειν τέτληκεν ἀεργέος ἄμμασιν ὄκνου,
 ἀλλὰ μινυνθαδῆς ἀπεσεῖσατο κέντρον ἀνίης,
 πρὸς δὲ πόνους ἦϊξε παλινδωμήτορας οἴκου.
 τῷ δὲ παρεστηκυῖα σακέσπαλος ἔννεπε Ἰώμη·
 “παγκρατές, ὀλβιόμοιρε Δίκης ἔδος, ἔρμα πολήων,
 ἦρπασε **Βασκανίη** με, χάρις δέ τίς ἐστι Μεγαίρης,
 ὅττι σέθεν ζῶοντος ἐπέχραε κάλλει Ἰώμης.
 στήθεσιν ἡμετέροισι περιρραγῆς ἔλκος ἀνίσχει·
 ἀλλά, μάκαρ, (δύνασαι γὰρ ἐφ' ἔλκει φάρμακα πάσσειν)
 χεῖρα τετὴν προτίταινε, ῥυηφενέος τροφὸν ὄλβου.
 πάντα κυβερνητῆρι τεῷ διέπουσα χαλινῶι
 ὑμετέροις ὑπέθηκα τροπαιοφόροισι θριάμβοις.
 ἠρεμέει καὶ Μῆδος ἄναξ καὶ Κελτὶς ὀμοκλή,
 καὶ ξίφος ὑμετέροις φιλοτήσιον ὄπασε θῶκοις

Ἴνδός ἀνὴρ, ἐλέφαντας ἄγων καὶ μάργαρα πόντου·
Καρχηδῶν γόνυ δοῦλον ἔμοις ἔκλινε τροπαίοις.

Φώτιος λεξικογράφος. Frag.a in epistulam ad Hebraeos (in catenis) (4040: 026)“*Pauluskommentar aus der griechischen Kirche aus Katenenhandschriften gesammelt*”, Ed. Staab, K.Münster: Aschendorff, 1933.**P.** 650, line 5

ἔργων ὑμῶν, τὴν ἀπὸ τῆς πίστεως, τὴν ἀπὸ τῶν πειρασμῶν, τὴν ἀπὸ τῆς ὑπομονῆς· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ μεγάλην ἡμῖν τὴν παρρησίαν, ὅτι τευξόμεθα τῆς ἐπαγγελίας, χαριζόμενα.

Hebr 10,36

Θέλημα θεοῦ τὸ πιστεύειν εἰλικρινῶς εἰς αὐτὸν καὶ πράττειν τὰς ἀρετὰς καὶ ἔτι τὸ ὑπὲρ αὐτῶν καιροῦ καλοῦντος μέχρις αἵματος ἀγωνίζεσθαι· οἱ γὰρ τοιοῦτοι κομίζονται τὴν ἐπαγγελίαν.

Hebr 11,4

Τὸ δι' αὐτῆς ἀποθανῶν ἔτι λαλεῖται, ἢ ὅτι αὕτη ἡ θυσία κατέστη τῷ ἀδελφῷ εἰς **βασκανίας** πρόφασιν καὶ **φθόνου**, ὁ δὲ ἔτεκε τὸν φόνον· ἢ ὅτι δι' αὐτῆς λαλεῖται, καίτοι ἀποθανῶν· αὕτη γὰρ γέγονεν αἰτία τοῦ ἀείμνηστον καὶ ἀλάθητον εἶναι τὸν Ἄβελ. ἢ εἴ τις ἀκριβέστερον ἐπισκοπήσει ἀμφοτέρω, ἀπὸ κοινοῦ λαμβανομένου, τὸ δι' αὐτῆς οἶον κατὰ τε τοῦ ἀποθανῶν καὶ τοῦ λαλεῖται.

Ἔτι λαλεῖται. ἀείμνηστός ἐστιν· οὐκ ἔῃ αὐτὸν ἢ πράξις αὐτοῦ ἢ ἐκ πίστεως εἰς λήθην, φησίν, ἐλθεῖν.

Φώτιος λεξικογράφος. Commentarii in Matthaeum (in catenis) (4040: 028)“*Matthäus-Kommentare aus der griechischen Kirche*”, Ed. Reuss, J.Berlin: Akademie-Verlag, 1957; *Texte und Untersuchungen* 61.Frag. 49,col1, line 40

δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια»·
πόσης γὰρ οὐ γέμει τοῦτο θεο-
μαχίας, πόσης ἀπονοίας, πόσης
δυσσεβείας καὶ παροινίας· ὕβριζον
τὸ πνεῦμα, ᾧ ἐξέβαλλεν τὰ δαι-
μόνια, καὶ ἠλίκην ὕβριν· εὐεργέτην
τῶν ἀνθρώπων τὸν φθορέα καὶ
λυμεῶνα τὸν Βεελζεβούλ εἰσηγον.
αὐτὸν καθ' ἑαυτοῦ μάχεσθαι τὸν
σατανᾶν ἐφαντασιοῦντο, οὕτως
ἦσαν τῷ φθόνῳ καὶ τῇ **βασκανία**

μεμνηότες καὶ βεβακχευμένοι καὶ
μηδὲν ὧν λέγουσιν πλὴν τοῦ βλα-
σφημεῖν ἐπιστάμενοι.

Ἀποτόμως λέγει, ὅτι ἔφθα-
σεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ, τοῦτ' ἔστιν ὅσον οὐπω
λήψεσθε τὴν τῶν ἡμαρτημένων ὑμῖν
ἀνταπόδοσιν.

Mt 12, 29

Σκευὴ αὐτοῦ τοῦτ' ἔστιν

Φώτιος λεξικογράφος. Commentarii in Matthaeum (in catenis)
Frag. 59, line 4

ἀφαιροῦντος, ἀλλ' αὐτοῦ ἐκείνου διὰ τῆς οἰκείας ἀμελείας καὶ μοχθη-
ρίας ἀποστεροῦντος τῆς δωρεᾶς ἑαυτόν.

Mt 13, 16

Μακαρίζει τοὺς μαθητὰς ὁ σωτὴρ, ἐπειδὴ ἐξ ἰδίας προαιρέσεως
ἐπεδειξαντο τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν, δι' ἧς καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἡ γνῶσις
ὡς ἀξιοθεῖσι θείας ἀκροάσεως.

Mt 13, 16

Ἵμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσιν ὀρθῶς καὶ
ἀνεπιλήπτως, οὐ φθόνῳ καὶ ἀναισχυντία τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν
ἐπικρύπτοντες καὶ τυφλώττοντες, καὶ τὰ ὄτια, ὅτι εὐκρινῶς καὶ χωρὶς
βασκανίας καὶ ἀντιπαθείας τὸν τῆς διδασκαλίας λόγον ἀκούουσιν.

Mt 13, 16 – 17

Ἦτοι μακαρίους αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ὄτια ἔσεσθαί
φησιν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀναστάσεως. καὶ περὶ παντὸς δὲ τοῦ βλέποντος
τὰ θεῖα ὀφθαλμοῦ καὶ ὄτων ἀκηκοότων τῶν πνευματικῶν λόγων ταῦτα
ἂν λέγοιτο ἀντὶ τοῦ συνιέντος τοῖς ἔνδοθεν ὡσὶν τῆς καρδίας· ὁ γὰρ
ἀπερίτμητος τῇ καρδίᾳ ἐκωφώθη τοῖς ἔνδοθεν ὡσί. διὸ καὶ αὐτὴν τὴν
ἀκοήν,

Φώτιος λεξικογράφος. **Lexicon** (A – Δ) (4040: 029) “*Photii patriarchae
lexicon*, vol. 1 (A – Δ)”, Ed. Theodoridis, C. Berlin: De Gruyter, 1982.
Alphabetic letter alpha, entry 160, line 2

Ἀγέρωχος· ταῦρος, σεμνός, ὑπερόπτης, θρασύς.
Ἄγεται· τὸ ἠγεῖσθαι καὶ οἶεσθαι.

Ἄγευστος θοίνης, ἀστείως βίου ἔχων.

Ἄγευστος θοίνης καὶ ἀπλῶς ἄγευστος τοῦδε χρή λέγειν.

Ἄγευστοι· ἄπειροι.

Ἀγεωργίου δικάζεσθαι· εἴρηται μὲν ὡς λειποταξίου, ἀγαμίου, ἀλογίου, σημαίνει δέ, ἐπειδάν τις χωρίον παραλαβὼν ἀγεώρητον καὶ ἀνέργαστον ἐάσῃ, ἔπειτα ὁ δεσπότης δικάζεται τῷ παραλαβόντι.

Ἄγη· θαῦμα, χαρά, ἀπιστία καὶ **ζῆλος** παρ' Ἡροδότῳ (6, 61, 1)

καὶ **βασκανία**. παρ' Ὀμήρῳ δὲ (Φ 221) ἐκπληξίς, πληγή, θραῦσις, κλάσις, ἀπώλεια. ἔνιοι δὲ ἱερεῖα.

Ἀγηλατεῖν· ἄγος καὶ ἐναγεῖς τινὰς ἐλαύνειν.

Ἀγηλατῶν· ἀντὶ τοῦ διώκων, φυγαδεύων. οὕτως Νικόμαχος (fr. 2 N.² = TrGF 127 F 14).

Ἀγηλαί· τιμῆσαι θεόν, ἀγλαῖσαι. Εὐπολις Δήμοις (fr. 119

K.)· “ἀναθῶμεν νῦν χῆμεῖς τούτοις τὰς διττὰς εἰρεσιώνας καὶ προσαγήλωμεν ἐπελθόντες. χαίρετε πάντες. δεχόμεσθα”. Ἀριστοφάνης Εἰρήνη (396 – 99)· “καὶ σε θυσίαισιν ἱεραῖσιν προσόδοις τε μεγάλαις ἰδία πάντες, ὧ̃ πότνια, καλοῦμεν ἡμεῖς ἀεὶ”. Ἑρμῖπος Ἄρτοπώλισι (fr. 8 K.)· “φέρε νῦν ἀγήλω τοὺς θεοὺς οἴους ἐγὼ καὶ θυμιάσω τοῦ

Damascius Phil., In Phaedonem (versio 1) (4066: 005) “*The Greek commentaries on Plato's Phaedo*, vol. 2 [*Damascius*]”, Ed. Westerink, L.G. Amsterdam: North-Holland, 1977. **Sec.** 45, line 4

ἀπὸ θεῶν ἄρχεται καὶ κάτεισιν ἐπὶ ἄνδρας [b5 – 9], τὸ δὲ δεύτερον ἀνάπαλιν

[b9 – c3]· τὸ μὲν γὰρ μιμεῖται πρόοδον, τὸ δὲ ἐπιστροφὴν.

μδ'. – Ὅτι ἐκ τεσσάρων ὁμολογημάτων πρόεισιν αὐτῷ ὁ πᾶς λόγος, δύο μὲν θεῶν, ὅτι προνοητικοὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί, καὶ ὅτι διττοί, οἱ μὲν γενέσεως

προστάται, οἱ δὲ τῆς ἀγενήτου ζωῆς, δύο δὲ ἀνθρωπίνων, ὅτι τέ εἰσιν αἱ ψυχαὶ

χωρισθεῖσαι σωμάτων καὶ πεφύκασιν χωρισταὶ εἶναι, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς ἐλπίζει

πρὸς αὐτὰς ἀπιέναι δύνασθαι.

με'. – [63b9 – c4] Διὰ τί παρὰ μὲν θεοὺς ἀπιέναι ἀγαθοὺς διατείνεται, παρὰ

δὲ ἄνδρας οὐ πάνυ; – Ἡ τοῦτο μὲν ἐδεῖτο ζωῆς ἀρίστης, ἣν εἰ ἐξήνυσεν ἐκεῖσε

ἐλθὼν φησὶ μαθήσεσθαι. καὶ γὰρ τὰ μέτρα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀσθενέστερα,

καὶ ‘μή τις ἡμῶν **βασκανία** περιτρέψη τὸν λόγον’ ἐρεῖ [95b5 – 6],

πολλῶν δὲ
καὶ ἄλλων σωτήρων δεόμεθα ἀνάγεσθαι σπεύδοντες· ὅπως δὲ ἂν ἔχωμεν,
χειρόνως
ἢ κρειπτόνως, ὑπὸ θεοῖς ἐσμεν πάντη πάντως.
μζ'. – [63d5 – e2] Ὅτι πᾶν εἶδος ἐξομοιοῦν ἑαυτῷ βούλεται τὰ
δυνάμενα
καὶ εἰδοποιεῖν ἑαυτῷ παραπλησίως. διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἔνυλοι δαίμονες παρ'
ἑαυτοῖς
κατέχειν τὰς ψυχὰς ἐπιχειροῦσιν· οἷς ἀναλογεῖ ὁ τὸ φάρμακον δώσων καὶ
τὸν
διάλογον ἐμποδίζων.
μζ'. – [63e3 – 5] Ὅτι διδάσκει ἡμᾶς ὁ Σωκράτης πῶς δεῖ ἔχειν πρὸς
τούτους
τούς δαίμονας. πρῶτον μὲν μὴ ἐπιστρέφεσθαι· δεύτερον δὲ μὴ ἀγριαίνειν
τῇ
μάχῃ, ἀλλὰ ἀφιέναι· τρίτον μὴ κωλύειν τὰς ἐνεργείας εἰς τι τῶν ἡμετέρων
φερομένας, ἢ προβλητέον τι αὐτοῖς ἀντὶ τούτων, περὶ ὃ τὴν ἑαυτῶν
ἀμυδρῶ

Menander Protector Hist., De legationibus Romanorum ad gentes
(Frag.a ap. Constantinum Porphyrogenitum, *De legationibus*) (4076: 003)
“*Excerpta historica iussu imp. Constantini Porphyrogeniti confecta, vol.*
III exccrptt deeleggtiooibuu, t.”, Ed. de Boor, C.Berlin: Weidmann,
1903. **Sec.** 8, line 35

ἐφοίτησαν, μετάκλητοι γενόμενοι παραχρῆμα τοῦ Σιζαβούλου ἦλθον
ἐς ὄψιν. ἦν δὲ ἄρα ἔνδον σκηνῆς, καθῆστο δὲ ἐπὶ διτρόχου καθέ-
δρας χρυσῆς, ἐλκομένης, ὀπηνίκα ἔδει. ὑπὸ ἵππου ἑνός. προσει-
πόντες δὲ τὸν βάρβαρον, ὡς ἔθος αὐτοῖς, τὰ δῶρα προῖσχοντο·
καὶ τοίνυν οἷς γε τοῦτο ἐν φροντίσι ἦν ὑπεδέξαντο. ἀτὰρ ὁ
Ζήμαρχος· σοὶ δῆτα, ἔφη, ὧ τοσοῦτων ἐθνῶν ἡγεμόν, ὁ καθ' ἡμᾶς
βασιλεὺς ὁ μέγας ἀγγελιαφόρῳ χρησάμενος ἐμοὶ ἐσήμηεν εἶναι ἐς
ἀεὶ τὴν τύχην αἰσίαν τε καὶ ἀγαθὴν, ἐν ἡδονῇ ποιουμένῳ σοὶ τὰ
Ῥωμαίων καὶ πρὸς γε φιλοφρονουμένῳ ἡμᾶς. ἔστω δὲ σοὶ κρατεῖν
ἀεὶ τῶν δυσμενῶν καὶ λαφυραγωγεῖν τὸ πολέμιον. ἀπέστω δὲ
βασκανία τις ὡς πορρωτάτῳ ἡμῶν οἷα τε οὔσα διαρρηγνύναι τοὺς
τῆς φιλίας θεσμούς. ἐπιτήδεια ἔμοιγε τῶν Τούρκων τὰ φύλα καὶ
ὅσα κατήκοα Τούρκων· ἔξετε δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς καὶ ὑμεῖς οὐκ
ἄλλως. τοιαῦτα ἄττα ἔλεξεν ὁ Ζήμαρχος· ὁ δὲ δὴ Σιζάβουλος καὶ
αὐτὸς προσήρσεσιν ἐχρήσατο ὁμοίαις. εἶτα τὸ λοιπὸν ἐτράπησαν
ἐς θοίνην, καὶ πανημερία εὐωχούμενοι διετέλουν ἐν αὐτῇ δῆπου
τῇ σκηνῇ. κατεσκεύαστο δὲ αὐτῷ ἐξ ὑφασμάτων σηρικῶν τε καὶ

διαπεποικιλμένων τοῖς χρώμασιν εὐτέχνως. οἴνω μὲν οὖν ἐχρήσαντο, οὐχ ὁμοίῳ δὲ τῷ παρ' ἡμῖν ἐκθλιβομένῳ ἐκ τῆς ἀμπέλου· οὐ γὰρ δὴ ἀμπελοφόρος αὐτοῖς ἡ γῆ οὐδὲ μὴν ἐγγωριάζει παρ' αὐτοῖς τὸ τοιόνδε γένος· ἐτέρου δὲ τινος βαρβαρικοῦ ἐνεφορήθησαν γλεύκους. καὶ ἀνε

Ευστάθιος. Commentarii ad Homeri Iliadem (4083: 001)“*Eustathii archiepiscopi Thessalonicensis commentarii ad Homeri Iliadem pertinentes*, vols. 1–4”, Ed. van der Valk, M.Leiden: Brill, 1:1971; 2:1976; 3:1979; 4:1987.Vol. 2, **P.** 731, line 4

τοῦ ν εἰς λ, ᾧ ἀντιστοιχοῦσι Δωριεῖς ἐν τῷ φίλτατος φίντατος, ἦλθεν ἦνθεν,
Φίλις Φίντις παρὰ Πινδάρῳ, ἔλετο ἔντο, καὶ Δωρικῶς γέντο, κέλετο κέντο
παρὰ Ἀλκμᾶνι. Τούτων οὕτως ἐχόντων, οἱ Αἰολεῖς, φησί, τὰ εἰς ρ βραχύτονα,
ἔχοντα τὴν εἰ δίφθογγον παρατέλευτον μετατιθέντες τὸ ι εἰς ἕτερον ρ προφέρον-
ται τὸ κείρω κέρρω λέγοντες καὶ τὸ δείρω δέρρω. οὕτως οὖν καὶ φθείρω φθέρρω καὶ ἄρσει τῶν πρώτων δύο συμφώνων ἔρρω. Καὶ οἱ Ἀριστάρχειοι
δέ, φησί, συνάδουσι τῇ τοιαύτῃ δηλαδὴ ἐκ τοῦ φθείρω παραγωγῆ. τὸ γὰρ

»ἐρρ' ἐκ νήσου» ἐξηγεῖται «μετὰ φθορᾶς ἄπιθι». Ὡς δὲ ἐκ τοῦ φθείρω καὶ τὸ ραίω γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡρακλείδην, ἐν οἰκείῳ τόπῳ ῥηθήσεται. Ὡς δὲ τὸ πληθυντικὸν τοῦ ἔρρε προστακτικοῦ τὸ ἔρρετε διὰ δύο λ γλῶσσά
τις, φησί, Καλλίμαχος δηλοῖ ἐν τῷ «ἔλλατε, **Βασκανίης** ὀλοὸν γένος». (v. 364 – 9)

Ἵτι ἀνευδεῖ δεικνὺς ἑαυτὸν ὁ Ἀχιλλεύς φησιν «ἔστι δέ μοι μάλα πολλά», ἐν
Φθίῃ, «τὰ κάλλιπον ἐνθάδε», ὡς ἐρρέθη, «ἔρρων. ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ
χαλκὸν ἐρυθρόν», ἦγουν πυρρόν, «ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους πολιόν τε σίδηρον
ἄξομαι, ἄσς' ἔλαχόν γε», ὡς εἶς δηλαδὴ τῶν τοῦ πλήθους, τοιοῦτον γὰρ τὸ
λαχεῖν. «γέρας δέ μοι», ὅπερ ὡς ἐξαίρετον ἦν δίχα τοῦ λαχεῖν, «ὥς περ ἔδωκεν,
αὐτὶς ἐφυβρίζων ἔλετο Ἀτρεΐδης». Ἐν οἷς ὄρα ὅτι τε τὸ ἄξομαι

Ευστάθιος. Commentarii ad Homeri Odysseam (4083: 003)“*Eustathii archiepiscopi Thessalonicensis commentarii ad Homeri Odysseam*, 2 vols. in 1”, Ed. Stallbaum, G.Leipzig: Weigel, 1:1825; 2:1826, Repr. 1970. Vol. 2, **P.** 164, line 10

δεινῶς εἰπεῖν καὶ αἰνῶς. (Vers. 8.) Τὸ δὲ, διώκετο οἷο δόμοιο, ἀντὶ τοῦ ἐδίωκεν ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου.
ἐνεργητικὴν γὰρ σημασίαν ἔχει νῦν τὸ ἐδίωκετο. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ τοῦ Ἴρου ὄνομα φέρεται μέχρι καὶ νῦν παρὰ τοῖς ὑπερθεῖν Σινώπης, οἱ τὸν λίαν πτωχὸν ὑποβαρβαρίζοντες πτωχὸν ἄϊρον λέγουσιν.
(Vers. 10.) Ὅτι διώκων ὁ Ἴρος τὸν ξένον Ὀδυσσεῖα φιλονείκως ἔφη· εἶκε, γέρον, προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἔλκη. οὐκ αἴεις, ὡς καὶ προεγράφη, ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες, ἐλκόμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης. ἀλλ' ἄνα, τουτέστιν ἀνάστηθι, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.
ὁ δὴ προκλητικὸν ἐστὶ τοῦ ἐφεξῆς ἀγῶνος. Καὶ ὄρα ὡς κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐνένευον οἱ μνηστῆρες τῷ Ἴρω κατὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς οἷα παίζουσιν ἐθέλοντες. (Vers. 11.) Τὸ δὲ οὐκ αἴεις τί δηλοῖ, πρὸ ὀλίγων ἐρρέθη. Τὸ δὲ ἐπιλλίζουσιν ἔοικεν ὁμοιότητα ἔχειν πρὸς τὸ ἐνιλλώπτειν, περὶ οὗ γέγραπται ἀλλαχοῦ, ἔνθα καὶ ἰλλὸς διείληπται ὁ στραβὸς καὶ ἕτερά τινα. ὁμοιον δέ τι καὶ τὸ δενδίλλειν πρὸς τὸ ἐπιλλίζουσιν.
οἱ μέντοι ὕστερον ἐπὶ **βασκανίας** τὸ ἐπιλλίζουσιν φασί. δηλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ εἰρημένου ἰλλοῦ ἔχουσιν ἀφορμὴν καὶ ἰλλάδες αἱ ἐν Ἰλιάδι τοῦ ἐτυμολογεῖσθαι, καὶ ὅτι πρωτότυπον τὸ ἴλλειν τοῦ ἐπιλλίζουσιν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ἴλλειν γίνεται καὶ τὸ ἐξίλλειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ ἐξούλης δίκη. ἔτι δὲ καὶ τὸ, σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα, ἤγουν ὑποβάλλουσι κλείοντες οἷα ὁδᾶξ ἐν χεῖλεσι φύντες. (Vers. 13.) Τὸ δὲ, ἔρις καὶ χερσὶ γένηται, δηλοῖ ὡς τὸ παρὸν ἔρις ἐστὶν ἐν λόγοις. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἔφη· καὶ μιν νεικείων προσηύδα, ὡς ταυτὸν ὄν νεικεῖν καὶ ἐρίζουσιν, εἰ καὶ τὸ μὲν ἐστὶν ἐν τῷ προσαιδᾶν, τὸ δὲ ἕτερον ἐν χερσίν. (Vers. 15.) Ὅτι λόγους ὁ ξεῖνος Ὀδυσσεὺς λαλεῖ πρὸς τὸν Ἴρον, ὁποίους ἂν συνετὸς πτωχὸς πρὸς ἕτερον φθονερὸν σύμπτωχον, εἰπὼν· δαιμόνιε, οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν, οὔτ' ἀγορεύω, οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα, οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται, οὐδέ τί σε χρὴ ἀλλοτρίων φθονέειν. δοκέεις δὲ μοι εἶναι

ἀλήτης, ὡς περ ἐγών. ὄλβον δὲ θεὸς μέλλει ὀπάζειν. τοῦτο δὲ ἐσχημάτισται, ὡς τοῦ ξένου ἐλπίζοντος εἰσαύριον ἀγαθὰ, οἷα τοῦ μὲν Ἴρου Ἴρου μενοῦντος, αὐτοῦ δὲ ὀλβισθησομένου. (Vers. 20.) εἶτα

Ἡσύχιος λεξικόν. (A – O) (4085: 002) “*Hesychii Alexandrini lexicon*, vols. 1–2”, Ed. Latte, K. Copenhagen: Munksgaard, 1:1953; :1966. Alphabetic letter beta, entry 289, line 1

... (frg. 28 Str.) ἀπὸ τοῦ βασιλέως κληθέν
 *βασιλῆα· βασιλέα vASn Ἀττικῶς νη
 βασιλίνδα· παιδιᾶς εἶδος, ἧ βασιλέας καὶ στρατιώτας ἀπομι-
 μούμενοι ἐχρῶντο ... παρὰ Ταραντίνοις δὲ καὶ ἡ Ἀφροδίτη
 Βασιλίσ
 *βάσιμα· ἐπίβατα vgASn
 βάσιμον· ἐδραῖον, βέβαιον, στάσιμον. *ἠ πορευτικόν (vgASP)
 βάσις· ὁ ῥυθμός. δηλοῖ καὶ τὴν πορείαν. καὶ βῆμα. καὶ ὁδόν
 *βάσις· στήριγμα. vgAS ἔδρα. *στάσις. Σ ῥυθμός. πορεία. βῆμα.
 ὁδός
 βάσκα· μακέλη [**βασκανία**]
 βασκαίνει· λυπεῖ. φθονεῖ. μέμφεται (Dem. 18,189) q vgAS
 βάσκανος· *φθονερός (Dem. 18,119) AS [ἀχάριστος. συκοφάν-
 της]. Σοφοκλῆς (fr. 931) δὲ ἰδίως τὸ βάσκανον ἐπὶ τοῦ
 ἀχάριστος. καὶ ὁ συκοφάντης παρὰ τοῖς ῥήτορσιν
 βασκαρίζειν· σκαρίζειν. Κρήτες
 βασκάς· ὄρνεόν τι (Ar. Av. 883?)
 βασκεπικρολεα· πλησίον ἐξεθόαζε. Λυδιστί (Hippon. fr.

Ἡσύχιος λεξικόν. (A – O) Alphabetic letter kappa, entry 1515, line 3

καταφωρᾶν· ἐρευνᾶν, ἐπιζητεῖν
 *κατάφωρος· φανερός Avs
 κατὰ φῶτα· κατὰ ἄνθρωπον
 *κατὰ χαλκόν· κατὰ βραχύ A
 καταχέει· κακολογεῖ (Iob 41,14)
 κατὰ χεῖρα· ἔτοιμα, εὐχερῆ. ἢ ὁ νῦν πρὸς χεῖρα καὶ εἰς πολλὰ
 χρήσιμος οἰκέτης
 καταχήνη· καταχάσμησις. [κατάγελως s
 καταχήνη· καταγελάση, μυκτηρίση, ἐξουθενίση. [καὶ ὑπὸ
 Πεισιστράτου καλαμαία ἐμπερὲς ζῶον, ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως
 προβεβλημένον, ὅποια τὰ πρὸς **βασκανίαν**]
 *κατὰ χθονός· κατὰ τῆς γῆς (Γ 217) ANs

...· ὁ λιπαρός, ὁ τρόφιμος
κατάχρεως· ἐπαρκῶν εἰς μαρτυρίαν
καταθόνιος· [κατὰ τῆς γῆς] ἢ [ὁ Ἄιδης s
καταχρήσει· ἀρκέσει
*καταχρηστικῶς· ὅταν καταχρήσῃται τις ἀπὸ πράγματος εἰς
πρᾶγμα Ἀπ καταστοχαζόντως
καταχρᾶται· κακῶς χρᾶται

Ἡσύχιος λεξικόν. (A – O) Alphabetic letter kappa, entry 2259, line 1

*κεραΐζων· ἀναιρῶν. πορθῶν Ἀνγν. φθείρων (Π 752) n
*[κεραιλέα· τὴν κόμην καλλωπιζομένη Α]
κέρατ' ἐλαιοῦντα· ὁ εἰς κέρατα ἔλαιον ἀλείφω
κερέεσιν· ἄλγεσι φθοραῖς
κέραινε· κεράννυε n, κέρασον (I 203 v. 1.)
κεραιούχον· δικαιοδότην. ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς πλοίοις κεραιού-
χου
κέραιρε· κέρασον (I 203 v. 1.) (r. b)
κεραῖς· κορώνη
κεραία· σταυρός
κεράμβηλον· κήπου προ**βασκάνιον**. καὶ θηρίδιόν τι, ὃ περι-
τὰς συκᾶς δεσμευόμενον ἀποδιώκει τῇ φωνῇ τοὺς κνῖπας. ἔνιοι
τοὺς κανθάρους, ὡς κέρατα ἔχοντας. τὸν Κέραμβον ...
κεράμβυξ· ζῶον κανθάρῳ ὅμοιον
κεράμεα· ὁ παντοδαπὸς κέραμος
κεραμεῖα· ἔνθα τὰ ὀστράκινα σκευὴ πιπράσκειται
κεραμεικαί· πλατεῖαι πληγαί. ἀγὼν γὰρ Ἀθήνησιν εὐτελῆς
ἐν τῷ Κεραμεικῷ, ἐν ᾧ τύπτουσι πλατεῖαις χερσὶ τοὺς μὴ
τρέχοντας καὶ τοὺς ἄλλους ἀγωνιστὰς γέλωτος χάριν

Ἡσύχιος λεξικόν. (A – O) Alphabetic letter kappa, entry 2364, line 1

ραιούχος κάλως
κερουτιᾶι· γαυριᾶι. μετενήνεκται δὲ ἀπὸ τῶν ὑψαυχενούτων
ταύρων
[κερεκόψαι, ἢ σχίσαι ξύλα]
κέρσα· Ἄσιανδὸν νόμισμα
κέρσαι· κόψαι r, *τεμεῖν Α. κείραι. γαλλίσαι. καὶ δραστήρια
κέρσης· γάλλος
Κέρτα· πόλις, ὑπὸ Ἀρμενίων
*κερτομεῖ· χλευάζει vg, γελᾷ, ὑβρίζει vgn

*κερτομίας· ἐρεθιστικός γ. Α (η)
 κερτομία· παίγνια. προ**βασκάνια**. ἐρεθισμοί. παραλογισμοί
 κερτομισταί· ψευῖσται, καὶ γελασταί (b)
 κερύχρη· εἶδος πλακοῦντος
 κερχαλέον· σκληρόν. ξηρόν. διψαλέον (Hippocr. epid. 7,7)
 κέρχανα ἢ κερχάνεα· [ὄστρα (r), καὶ ρίζαι ὀδόντων
 κέρχνη· τραχύνει
 κέρχνη· τὸ ἐκ τῆς μελίνης ἔψημα. ἢ τὰ νῶτα τῶν ἰχθύων.
 καὶ ὀρνέου εἶδος. καὶ ἡ μελίχρους
 κερχνώμασι· τραχύσμασι. κυκλώμασι. γαργαλισμοῖς. καλοῦσι
 δὲ καὶ τὸν περὶ τὰς ἴτυς τῶν ἀσπίδων κόσμον (Eur. Phoen.
 1386?) καὶ ποτηρίων ἐπὶ χειλῶν ...

Ἡσύχιος λεξικόν. (Α – Ο) Alphabetic letter kappa, entry 4024, line 3

*κρατυνθέν· κρατηθέν, βεβαιωθέν (Sap. 14,16) ASg
 κρατυντήρια· κατισχύοντα (Democr. fr. 8 b?)
 *κρατύς· [ἄρχει, ἐξουσιάζει] κρατερός, ἰσχυρός (Π 181) ASn
 [κραναίνει· φροντίζει, ἐπιθυμεῖ]
 [κραύγαρ· ὁ ἰσχυρός]
 κραυγή· βοή. ἢ γοήτευμά τι παιδίοις ἐπιφερόμενον, ὃ κατα-
 βλάπτει [τοῖς παιδίοις.] καὶ γὰρ ἡ γραῦς Σεριφία ἀκρίς ἐστίν
 ἢ λεγομένη **βασκανία**
 κραυγίας· ἵππος, ὃ ὑπὸ κραυγῆς καὶ ψόφου ταρασσόμενος
 κραυγάζει· βοᾶ, καλεῖ
 κραυγός· δρυοκολάπτου εἶδος
 [κραυγόν· ποιὸς ὄρνις]
 *κραυρότερον· ξηρότερον (Plat. Tim. 60 d) AS
 κραῦρος· νόσος μελισσῶν, ὅταν σκώληκας καὶ ράχνας

Ἡσύχιος λεξικόν. (Π – Ω) (4085: 003)“*Hesychii Alexandrini lexicon*, vols. 3–4”, Ed. Schmidt, M.Halle: *n.p., 3:1861; 4:1862, Repr. 1965. Alphabetic letter phi, entry 601, line 1

φλέδων· φλυαρία. καὶ ὁ ἀλαζών, εὐήθης
 φλεῖ· γέμει. εὐκαρπεῖ, πολυκαρπεῖ
 *φλέβηα· φλυαρία
 φλέξαι· κατακαῦσαι
 φλεξεντιῆς· ἰππικὴ τάξις παρὰ Ῥωμαίοις

φλέοντας· φιλοῦντας, ἢ φλυαροῦντας
 φλεός· **βασκανία**. φθορά. καὶ ὁ αἴλιος φλοιός
 φλέψ· μῶλωψ. καὶ τὸ ἀναλογοῦν τῷ σώματι
 Φλέω(ς)· Διονύσου ἱερόν
 φληδῶντα· ληροῦντα

Θεοδώρητος. Historia religiosa (= Philotheus) (4089: 004) “*Théodoret de Cyr. L'histoire des moines de Syrie, 2 vols.*”, Ed. Canivet, P., Leroy–Molinghen, A. Paris: Cerf, 1:1977; 2:1979; *Sources chrétiennes* 234, 257. Vita 6, **sec.** 1, line 3

έντεῦθεν ὠφέλειαν πραγματευόμενος καὶ ἐμαυτῷ τὸ ἀπὸ τῆς μνήμης περιποιούμενος κέρδος. Ἦκουσα γὰρ τοῦ δεσπότη λέγοντος: «Πᾶς ὅστις ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς.» Καὶ οἶδα σαφῶς ὡς τοῖς ἀνθρώποις τὴν τούτων μνήμην προσενεγκὼν τῆς ἐπὶ τοῦ θεοῦ τῶν ὄλων παρ' αὐτῶν ἀπολαύσομαι μνήμης.

ΣΥΜΕΩΝΗΣ Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

Συμεώνην δὲ τὸν πρεσβύτερον εἶ τις ἐκὼν παραλίποι καὶ λήθη τῆς ἐκείνου φιλοσοφίας παραδοίῃ τὴν μνήμην, ἀδικίας ἂν εἰκότως καὶ **βασκανίας** οὐ φύγοι γραφὴν ὡς μήτε ἐπαινεῖν ἐθέλων τὰ ἀξιέπαινα μήτε τοῖς ὠφελεῖσθαι βουλομένοις εἰς μίμησιν τὰ ἀξίεραστα προτιθεῖς. Ἐγὼ δὲ οὐ φόβω τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ πόθω τῆς εὐφημίας τῆς τοῦδε πολιτείας ποιήσομαι τὴν διήγησιν. Οὗτος γὰρ πλεῖστον ὅτι μάλιστα διετέλεσε χρόνον τὸν ἐρημικὸν ἀσπαζόμενος βίον καὶ ἐν τινὶ βραχεῖ διαιτώμενος ἄνθρωπος· παραψυχῆς μὲν ἀνθρωπίνης οὐδεμιᾶς ἀπέλαυε – μόνος γὰρ βιοτεύειν προείλετο – , τῷ δὲ θεῷ τῶν ὄλων ἐνδεδελεχῶς προσδιελέγετο. Τὰς ἐδωδίμους δὲ τῶν βοτανῶν ἐποιεῖτο τροφήν.

Θεοδώρητος. Commentaria in Isaiam (4089: 008) “*Théodoret de Cyr. Commentaire sur Isaïe, vols. 1–3*”, Ed. Guinot, J.–N. Paris: Cerf, 1:1980; 2:1982; 3:1984; *Sources chrétiennes* 276, 295, 315. **Sec.** hyp, line 10

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΗΣΑΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ

Ἄπαντες (οἱ) θεσπέσιοι προφηῆται οὐ μόνον τὰ τῶν Ἰσραὴλ συμβησόμενα ὑπηγόρευσαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνῶν τὴν (σωτηρίαν ἐθέ)σπισαν καὶ τὴν δεσποτικὴν προεμήνυσαν ἐπιφάνειαν· πάντων δὲ μάλιστα ὁ θειότατος Ἡσαΐας ταύ(την ἐ)πιστεύθη τὴν πρόρρησιν. Σαφῶς (γὰρ) ἅπαντα προλέγει· καὶ τὴν ἐξ Ἀβραὰμ καὶ Δαυὶδ βλαστήσασαν εὐλογ(ίαν καὶ τὴν ἐκ) παρθένου γένν(ησιν) τοῦ σωτῆρος καὶ τὰς παντοδαπὰς θαυματουργίας καὶ τῆς ἰάσεως τὰς πηγὰς (καὶ τὴν) Ἰουδαίων **βασκα(νίαν)** καὶ λύτταν καὶ τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀναβίωσιν καὶ (τὴν εἰς οὐρανοῦς) ἄνοδον τῶν (τε) ἀποστόλων τὴν ἐκλογὴν καὶ τῶν ἐθνῶν ἀπάντων τὴν σωτηρίαν· προλέγει (δὲ) πρὸς τούτοις καὶ τὴν δευ(τέραν) τοῦ θεοῦ (καὶ) σωτῆρος ἡμῶν ἐπιφάνειαν, προαγορεύει καὶ τὴν Ἰουδαίων διασπο(ρὰν καὶ τὴν παντελεῖ) τοῦ ναοῦ ἐρημίαν καὶ Ἀσσυρίων καὶ Ῥωμαίων τὰς κατ' αὐτῶν στρατείας, προλέγει καὶ τὴν ἀπὸ (Βα)βυλῶνος (ἐ)πάν(οδον καὶ) τὴν Βαβυλωνίων πανωλεθρίαν,

Θεοδώρητος. *Quaestiones in Octateuchum* (4089: 022) “*Theodoretii Cyrensis quaestiones in Octateuchum*”, Ed. Fernández Marcos, N., Sáenz-Badillos, A. Madrid: Poliglota Matritense, 1979; *Textos y Estudios «Cardenal Cisneros»* 17. **P.** 86, line 22

СΠ

Οὐκοῦν οὐκ ἐξήμαρτον οἱ ἀδελφοὶ οἰκονομία ὑπουργήσαντες θεία; Τὸ μὲν ἐκείνων ἔργον **βασκανίας** καὶ **φθόνου**, σοφὸς δὲ ὢν ὁ Θεός, τῆ πο- νηρία τῆ ἐκείνων εἰς τὸναντίον ἐχρήσατο· δι' ὧν γὰρ ἐπειράθησαν κωλῦσαι τῶν ὀνείρων τὴν ἔκβασιν, διὰ τούτων ἐπιτέθεικε τοῖς ὀνείροις τὸ τέλος.

Κύριλλος. *Commentarius in xii prophetas minores* (4090: 001) “*Sancti patris nostri Cyrilli archiepiscopi Alexandrini in xii prophetas*, 2 vols.”, Ed. Pusey, P.E. Oxford: Clarendon Press, 1868, Repr. 1965.

Vol. 1, **P.** 349, line 15

καὶ οἷον ἐκκαπηλεύοντες ταῖς ἐτέρων ἀσελγείαις, εἶτα τοὺς ἐντεῦθεν μισθοὺς εἰς τρυφὰς καὶ μέθας συλλέγοντες.

Φαμὲν δέ τι καὶ ἐφ' ἡμῶν τοιοῦτον γενέσθαι, τὴν διὰ Χριστοῦ λύτρωσιν ἐννενοηκότες. ἐξείλετο μὲν γὰρ ἡμᾶς αἰχμαλώτους ὄντας, καὶ ὑπὸ τυράννῳ πράττοντας, πικρῶ φημί δὴ τῷ σατανᾷ, ἀνεκόμισε δὲ ὡσπερ εἰς γῆν ἁγίαν, εἰς πολιτείαν εὐαγγελικὴν, εἰς ἕξιν εὐμαθεστάτην, εἰς πόλιν τετειχισμένην τὴν νοητὴν Ἱερουσαλήμ, “ἥτις ἐστὶν Ἐκ-
“κλησία Θεοῦ ζῶντος,” οἰκοδομεῖσθαι παρασκευάσας, ὡς λίθους τιμίους “εἰς ναὸν ἅγιον, εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ
“ἐν Πνεύματι.” ἀλλὰ τοῖς ἐκ **βασκανίας** πόνοις ἢ τῶν δαιμονίων ἀνεφλέχθη ἀνοσία πληθὺς, καὶ μέντοι πρὸς τούτοις οἱ τοῖς δόγμασι τῆς ἀληθείας μαχόμενοι, καὶ πολλὰς μὲν τὰς κατὰ τῶν ἁγίων ἐφόδους πεποίηνται, ἠδίκησαν δὲ οὐδὲν προασπίζοντος Θεοῦ, παραθαρρύνοντος δὲ Χριστοῦ καὶ λέγοντος “Θλίψιν ἔξετε ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ θαρσεῖτε, “ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.”

Κύριλλος. Commentarius in xii prophetas minores Vol. 1, **P.** 504, line 12

τες οἱ δαίλαιοι, καὶ δὴ καὶ ἔφασκον “Ἐὰν μὴ τοῦτον “ἀποκτείνης, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος.” ἴσα τοίνυν καὶ παρὰ πάντων ἀεὶ τῶν τῇ εὐσεβείᾳ μαχομένων τὰ κατὰ τῶν ἁγίων τολμήματα διὰ τῶν ὁμοίων ἐγχειρημάτων ἔρχεται, πανταχῇ τοῦ ψεύδους νοσοῦντος τὸ ἄναλκι.

Καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμῶς Ὁ ὄρῳν βάδιζε, ἐκχώρησον εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις· εἰς δὲ Βαιθήλ οὐκ ἔτι μὴ προσθῆς προφητεῦσαι, ὅτι ἁγίασμα βασιλέως ἐστὶ, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστίν.

Ἀναισχυντεῖ λοιπὸν ἐναργῶς, καὶ τοῖς θείοις ἀντεξάγει λόγοις τῆς ἑαυτοῦ **βασκανίας** τὴν ἐνδειξίν· ὄρῳντας μὲν γὰρ τοὺς προφήτας ἐκάλουν, πλὴν οὐκ ἀξιώσας οὐδὲ τῷ τῆς προφητείας ὀνόματι κατασεμνύνειν αὐτὸν, ἀλλ' οἰονεῖπως ὡς τῶν ψευδομάντεων ἓνα διαβεβληκῶς, ἐκχωρεῖν ἐκέλευεν εἰς γῆν Ἰούδα. προστιθεὶς δὲ τὸ Ἐκεῖ καταβίου, μονονουχί φησιν Εἰ λημμάτων αἰσχρῶν ἐφίεσαι, καὶ ἐκ τοῦ κατεπάδειν τισὶ ῥημάτια, τὰ πρὸς τὸν βίον χρήσιμα ζητεῖς ἐρανίζεσθαι, τὴν Σαμάρειαν ἀφεις λάλει τοῖς ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ οὐ προφητεύσεις ἐν Βαιθήλ· ἁγίασμα γὰρ βασιλέως ἐστὶ. τὸ

ἀγίασμά φησιν, ἀντὶ τοῦ ἀνάθημα, ἤγουν ἀναθήματος τόπος. ἐκεῖ γὰρ ἀνέθηκεν ὁ πρῶτος Ἱεροβοὰμ τὴν δάμαλιν

Κύριλλος. Commentarius in xii prophetas minores Vol. 2, **P.** 404, line 17

ἔθνῶν, οἳ τε τὴν Σαμάρειαν οἰκοῦντες καὶ οἱ τὰς τῆς Παλαιστίνης καὶ μὴν καὶ Φοινίκης νεμόμενοι πόλεις, κατεδάκνοντο φθόνῳ, ὁμοῦ δὲ καὶ ἐδεδίσαν, μὴ ἄρα δὴ πάλιν ἀνενεγκόντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων εἰς τὸ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ εἰς πληθὺν ἀμέτρητον ἐκτεινομένου τοῦ γένους, εἶτα πόλιν ἔχοντες τὴν οὕτω δυσάλωτον καὶ εὐπυργοτάτην, καταστρατεύοιτο πάλιν αὐτῶν, καὶ ἄμαχόν τινα, καθὰ καὶ πάλαι, κατεξαναστήσειαν αὐτῶν τὴν χεῖρα, ταύτητοι τειχίζειν ἐθέλοντας διακωλύειν ἤθελον, πικροὺς ἀρτύοντες δόλους, καὶ μὴν καὶ ἐφόδους ληστρικὰς ἰστάντες αὐτοῖς. ἦκον δὲ εἰς τοῦτο **βασκανίας** καὶ **φθόνου**, ὥστε καὶ γεγράφασι τῷ Περσῶν βασιλεύοντι τὸ τηνικάδε τὰ ἐν τῷ Ἐσδρα κείμενα. ἔχει δὲ οὕτως “Βασιλεῖ Ἀρταξέρξη κυρίῳ οἱ παῖδες σου “Ράθυμος ὁ τὰ προσπίπτοντα καὶ Σαμέλλιος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν καὶ κριταὶ οἱ ἐν “τῇ κοίλῃ Συρία καὶ Φοινίκη. καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ “κυρίῳ βασιλεῖ διότι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες παρ' ὑμῶν “πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες εἰς Ἱερουσαλήμ τὴν πόλιν τὴν “ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν, τὰς τε ἀγορὰς αὐτῆς “καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσι καὶ ναὸν ὑποβάλλονται. ἐὰν

Κύριλλος. Commentarius in xii prophetas minores Vol. 2, **P.** 449, line 19

ἢ τῶν λύκων φωνή, ἣν ἂν ποιοῖντο, κλαίοντες ἐπὶ λιμῶν τε καὶ ἀσιτίαις. δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ λεόντων ἢ θεία γραφή. κατεφωρῶντο τοίνυν οἱ τῶν Ἰουδαϊκῶν προεστηκότες ταγμάτων ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, τουτέστι πεινῶντές τε καὶ κλαίοντες, διάτοι τὸ μὴ ἔχειν τὰς ἐκ τῶν λαῶν καρποφορίας, δεκάτας, ἀπαρχὰς, εὐχαριστήρια. ἐπειδὴ γὰρ τῆς ἀγέλης ἐκπεπτώκασιν, οὐκ ἔτι τοῖς ἐξ αὐτῆς κατηφραίνοντο καρποῖς.

Εἰ δὲ δὴ τις οἶοιτο καὶ ὡς ἐν τάξει λεόντων κατωρύεσθαι τοῦ Χριστοῦ τοὺς γραμματεῖς τε καὶ Φαρισαίους· κατακεκράγεσαν γὰρ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** καὶ ἀκράτου μανίας κατηφίεσαν φωνὰς, Σαμαρείτην λέγοντες, μέθυσον ἀποκαλοῦντες καὶ ἐκ πορνείας γεγεννημένον, καὶ

“Αἶρε, αἶρε, σταύρου αὐτόν” τὰ εἰκότα φρονήσει καὶ οὕτως. πλὴν εἰ καὶ ἐπαύοντο, τεταλαιπωρήκασιν οὐ μετρίως, ἤρησέ τε τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορδάνου. καὶ τί δὴ τοῦτό ἐστιν, ἐρῶ πάλιν. παραρρέει μὲν γὰρ ὁ Ἰορδάνης τὴν Ἰεριχὼ, πλεῖστοι δὲ ὅσοι περὶ αὐτόν οἱ λέοντες, καταβρυχόμενοί τε δεινῶς καὶ ἀφόρητον τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐνιέντες τὸ δεῖμα. τοιοῦτοι δὲ ἦσαν τοὺς τρόπους οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τῶν ἀγελαίων καταβρυχόμενοι, καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἐξουσίας κατα

ὕριλλος. *Commentarii in Joannem* (4090: 002) “*Sancti patris nostri Cyrilli archiepiscopi Alexandrini in D. Joannis evangelium, 3 vols.*”, Ed. Pusey, P.E.Oxford: Clarendon Press, 1872, Repr. 1965. Vol. 1, **P.** 43, line 18

γόρημα· εἰ δὲ πολὺ τι τὸ διάφορόν ἐστι, κρεῖττων ἄρα λοιπὸν, ὡς ἔχων τὸ μείζον. ἀπολογείσθωσαν τοίνυν, καὶ διδασκέτωσαν ἡμᾶς, εἴπερ εἰσὶν ὄντως σοφοὶ, τοῦ δὴ χάριν γεννήσας τὸν Υἱὸν ὁ Πατήρ, οὐκ ἴσον ἑαυτῷ γεγέννηκεν, ἀλλ' ἐλάττονα. εἰ μὲν γὰρ φαίνοιτο κρεῖττον τὸ ἴσον ἑαυτῷ κατὰ πάντα γεννῆσαι τὸν Υἱὸν, τίς ὁ κωλύσας τοῦτο ποιεῖν; εἰ μὲν γάρ τι τὸ κωλύσαν ὡς ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν, ὁμολογήσουσι καὶ οὐχ ἐκόντες εἶναι τι τὸ μείζον τοῦ Πατρὸς. εἰ δὲ τὸ κωλύον ἦν ὅλως οὐδὲν, ἔχων δὲ τὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰδῶς, ὅτι κάλλιον ἐστὶ γεννῆσαι τὸν Υἱὸν ἴσον, βεβούληται τὸν ἐλάττονα, **Φθόνος** ἄρα περὶ αὐτόν καὶ **βασκανία** γενομένη φαίνεται· οὐ γὰρ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι τὸ ἴσον τῷ Υἱῷ. ἢ τοίνυν ἀδυνατήσῃ περὶ τὴν γέννησιν ὁ Πατήρ, ἢ βάσκανος ἔσται κατὰ τὸ ἐκ τῶν συλλογισμῶν συναγόμενον θεώρημα, ἂν ἔχη τὸ ἔλαττον ὁ Υἱὸς κατὰ τὸν ἐκείνων λόγον. ἀλλὰ τοῦτο ἄτοπον· ἄνω γὰρ πάθους παντὸς ἡ θεία καὶ ἀκήρατος φύσις. οὐκοῦν οὐκ ἐλάττων ὁ Υἱὸς, ἵνα μὴ τὸ ἴσον ἀπολέσῃ, κατ' οὐδένα τρόπον ἀτονήσαντος τοῦ Πατρὸς περὶ τὸ ἴσον ἑαυτοῦ γεννῆσαι τὸν ἐξ αὐτοῦ, μήτε μὴν ἐκ **βασκανίας** κεκωλυμένου τὸ ἐθελῆσαι τὸ ἄμεινον.

Κύριλλος. *Commentarii in Joannem* Vol. 1, **P.** 43, line 26

τὸ κωλύον ἦν ὅλως οὐδὲν, ἔχων δὲ τὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰδῶς, ὅτι κάλλιον ἐστὶ γεννῆσαι τὸν Υἱὸν ἴσον, βεβούληται τὸν

ἐλάττονα, **Φθόνος** ἄρα περι αὐτὸν καὶ **βασκανία** γενομένη φαίνεται· οὐ γὰρ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι τὸ ἴσον τῷ Υἱῷ. ἢ τοίνυν ἀδυνατήσῃ περι τὴν γέννησιν ὁ Πατήρ, ἢ βάσκανος ἔσται κατὰ τὸ ἐκ τῶν συλλογισμῶν συναγόμενον θεώρημα, ἂν ἔχη τὸ ἐλάττον ὁ Υἱὸς κατὰ τὸν ἐκείνων λόγον. ἀλλὰ τοῦτο ἄτοπον· ἄνω γὰρ πάθους παντὸς ἢ θεία καὶ ἀκήρατος φύσις. οὐκοῦν οὐκ ἐλάττων ὁ Υἱὸς, ἵνα μὴ τὸ ἴσον ἀπολέσῃ, κατ' οὐδένα τρόπον ἀτονήσαντος τοῦ Πατρὸς περι τὸ ἴσον ἑαυτοῦ γεννηῆσαι τὸν ἐξ αὐτοῦ, μήτε μὴν ἐκ **βασκανίας** κεκωλυμένου τὸ ἐθελῆσαι τὸ ἄμεινον.

{Ἄλλο.} Αὐτὸς που φησὶν ὁ Σωτὴρ, ὡς εἶη μὲν αὐτὸς ἐν Πατρὶ, καὶ ὁ Πατήρ δὲ ὁμοίως ἐν αὐτῷ. ἀλλ' ἔστι παντὶ που δῆλον, ὡς οὐ προσήκει νοεῖν, καθάπερ σῶμα ἐν σώματι, ἢ σκεῦος ἐν σκεύει, οὕτως εἶναι χωρητὸν ἐν Υἱῷ τὸν Πατέρα, ἢ αὖ πάλιν τὸν Υἱὸν ἀντεμβιβάζεσθαι τρόπον τινὰ τῷ Πατρὶ· οὗτος δὲ ἐν ἐκείνῳ, κάκεῖνος ἐν τούτῳ φαίνεται ὡς ἐν ταυτότητι τῆς οὐσίας ἀπαραλλάκτῳ, καὶ τῇ κατὰ φύσιν ἐνότητί τε καὶ ὁμοιότητι.

Κύριλλος. Commentarii in Joannem Vol. 1, P. 385, line 24

τιμὰς ἑαυτῷ πραγματεύεσθαι θέλειν, διὰ τοῦ καλεῖν εἰς μαθητείαν αὐτοῦς. τοιαύτην τινὰ τὴν ὑπόνοιαν λαβόντες εἰς νοῦν, ἐκπεσεῖσθαι μὲν ὅσον οὐδέπω τῆς κατὰ τοῦ ἔθνους ἐξουσίας προσεδόκων αὐτοί· διεπρίοντο δὲ οὐ μικρῶς τὸν κληρονόμον ὀρῶντες ἀπαιτεῖν ἐθέλοντα τὸν τοῦ ἀμπελῶνος καρπόν. διὸ δὴ πάλιν, ὅσον ἦκεν εἰς ὀργὴν καὶ τοὺς ἐπι τοῖς εἰρημένοις **φθόνους**, μονονουχὶ λέγουσι τὸ ἐν ταῖς εὐαγγελικαῖς παραβολαῖς “Δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.” ἀναιρῶν τοιγαροῦν τὴν ἐξ εἰκαιότητος ἐν αὐτοῖς κατεσπαρμένην ὑπόνοιαν, καὶ τὰ ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** προαπορρίζων βλαστήματα, γυμνῆ λέγει τῇ φωνῇ Δόξαν παρὰ ἀνθρώπου οὐ λαμβάνω. οὐ γὰρ καλῶ, φησὶν, εἰς μαθητείαν τὴν παρ' ἐμοὶ τοὺς ἀκροωμένους, ἢ τὰς παρ' ὑμῶν ἢ τὰς παρ' ἐτέρων τιμὰς, καθάπερ ὑμεῖς, θηρώμενος, οὐδὲ τοῦτον τῆς διδασκαλίας ἀντικομισαίμην ἂν τὸν μισθὸν, πληρεστάτην ἔχων τὴν δόξαν ἐξ ἑμαυτοῦ, καὶ οὐχ ὑστερίζουσιν τῆς παρ' ὑμῶν, ἀλλ' εἴρηκα μὴ θέλειν ὑμᾶς ἔρχεσθαι πρὸς με διὰ τὸ γινῶναι σαφῶς Ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἔρημοι γὰρ ὄντες τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης, φησὶ, πῶς ἂν ἐφίκοισθε πρὸς με τὸν ἐκ Θεοῦ πεφηνότα Θεὸν Μονογενῆ;

Κύριλλος. Commentarii in Joannem Vol. 2, **P.** 164, line 5

Ὅτι δὲ οὐ μετρίως ἀσχάλλουσι διὰ τὸ γενέσθαι πηλὸν ἐν σαββάτῳ σαφὲς ἡμῖν καθιστὰς ὁ μακάριος Εὐαγγελιστής, ἐπιτηδεῖως ἐπισημαίνεται τὴν τοῦ πράγματος γελοιότητα, προσθεὶς τό Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἧ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

Πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι Πῶς ἀνέβλεψας; Περιεργάζονται τῆς θεραπείας τὸν τρόπον, θερμότερον ὥσπερ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἐκ τῆς **βασκανίας** ἀνακαίοντες πῦρ, φιλοπευστοῦσι δὲ λίαν, οὐκ ἀγνοοῦντες δὲ ὡς γε μοι φαίνεται τὸ παράδοξον. πῶς γὰρ οὐκ εὐήθες παντελῶς τοὺς, οἵπερ ἦσαν ὡς αὐτοὺς ἀφιγμένοι ποτὲ τυφλὸν ἀποφέροντες, μὴ οὐχὶ πάντως εἰπεῖν τῆς ἀπαγωγῆς τὴν αἰτίαν, ὥσπερ δὲ οὐκ ἀρκούντων ἐκείνων εἰς τὸ κατηγορεῖν τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸν δι' οἰκείας ἀναγκάζουσι φωνῆς ὁμολογῆσαι τὸ δεδραμένον, χαλεπωτέραν ἔσεσθαι τῆς συκοφαντίας τὴν δύναμιν διὰ τούτου πιστεύοντες. σύνες γὰρ ὅπως οὐ διερωτῶσιν ἀπλῶς εἰ τεθεράπευται μόνον, ζητοῦσι δὲ μᾶλλον πῶς ἀνέβλεψεν ἀκοῦσαι· τοῦτο δὲ ἦν ἐπακοῦσαι λίαν

Κύριλλος. Commentarii in Joannem Vol. 2, **P.** 167, line 27

καὶ τὸν ἐλέου δεόμενον, τῆς ἐλπίδος οὐκ ἀφεῖναι κενόν. πότε γὰρ τις οὐκ ἂν ἐπαινέσαι τὸν τῶν ἀγαθῶν ἐργάτην, ἢ ποῖος τῆς ἀρετῆς κατατυραννήσει καιρός; οἱ δὲ καίτοι τὸν ἀρχαῖον ἐκείνον θαυμάζοντες Ἰησοῦν ἐλόντα μὲν ἐν σαββάτῳ τὴν Ἰεριχὼ, δρᾶν δὲ τὰ τοῖς νικῶσι συνήθη τοῖς πατράσιν αὐτῶν διατεταχότα, καὶ παρ' οὐδὲν ὄλως τὸ ἀργεῖν ἐν σαββάτῳ χρῆναι ποιησάμενον, ἐπιφύονται τῷ Χριστῷ, καὶ ὅσον εἰς ἰδίαν κακόνοιαν, οὐκ ἐξωθεῖν ἐπείγονται μόνον τῆς θεοπρεποῦς δόξης αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγίοις πρεπούσης ἀποστεροῦσι τιμῆς. εἰκαιμοθεῖν δὲ σφόδρα διὰ μόνης τῆς σφῶν **βασκανίας** ἀναπειθόμενοι, τὴν ἐπ' ἀσεβείᾳ καταχέουσι ψῆφον τοῦ δικαιούντος τὸν κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ Πατρὸς ὡς ἡμᾶς ἀφιγμένου.

Ἄλλοι δὲ ἔλεγον Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.

Σμικρὰ μὲν ἔτι καὶ οὗτοι φρονοῦσιν ὡς ἐπ' ἀνθρώπῳ ψιλῷ λαλοῦντες καὶ λογιζόμενοι, πλὴν ἄλόντες τῷ θαύματι

Χριστῷ τὸ νικᾶν ἢ νόμῳ χαρίζονται, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς θείας θεοσημίας ἐπίδειξιν τῆς κατὰ τὸ σάββατον ἀργίας ἤδη τιθέντες, ἐν ἀμείνοσιν ὀρθοὶ φαίνονται δικασταί. τὸ γὰρ ὅλως τοῦ πλημμελεῖν ὑπεξάγειν, καὶ ἀμαρτίας ἔξω ποιεῖν

Κύριλλος. Commentarii in Joannem Vol. 2, P. 184, line 1

Εὐαγγελιστῆς, ὅτι ἔγνωσαν μὲν οἱ ἄρχοντες, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός, “διὰ γεμῆν τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολο-
“γοῦν” ἐπαγωνιεῖται δέ πως τοῖς περὶ τοῦτον λόγοις καὶ ὁ Νικόδημος διαρρήδη ἀναβοῶν καὶ λέγων πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν “Ραββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
“ἐλήλυθας διδάσκαλος, καὶ ὅτι οὐδεὶς δύναται ταῦτα τὰ
“σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἦ ὁ Θεὸς μετ’ αὐτοῦ.”
ἤδεσαν οὖν ἄρα τῶν ἀρχόντων τινὲς, καὶ διετεθρύλητό πως ὁ περὶ τούτου λόγος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἱερουσαλήμ. ἔγνωκέναι μὲν τοὺς ἄρχοντας ἢ τῶν Ἰουδαίων πληθὺς ὑπονοεῖ, μὴ μὴν καὶ ὁμολογεῖν ὡς βούλεσθαι διὰ **βασκανίαν** καὶ **φθόνον**. ὅτι δὲ ἀληθὲς καὶ τοῦτό ἐστιν, ἐξ αὐτῶν ἐπιδείξομεν τῶν εὐαγγελικῶν γραμμάτων. αὐτὸς γάρ που φησὶν ὁ μακάριος Ἰωάννης, ὡς εἰστήκει μὲν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν αὐτῷ τῷ ναῷ, καὶ ὅσα τὸν νόμον ἐδόκει λυπεῖν κατὰ γε τὴν τῶν ἀκροωμένων ὑπόνοιαν ἐξηγούμενος. οὐδὲν δὲ τὸ παράπαν οἱ τῶν Ἰουδαίων ἡγούμενοι κινήσαντες, ἀλλ’ οὐδὲ ὅσον εἰπεῖν ἀποτολήσαντες φῆσαι λόγον ἽΩ οὐτοσί, παῦσαι διδάσκων τὰ τοῖς πάλαι νόμοις ἀπάδοντα, ἐν ὑπονοίᾳ παρὰ τοῖς ὄχλοις ἐγίνοντο τῇ καὶ ἀρτίως ἡμῖν εἰρημένη.

Κύριλλος. Epistulae paschales sive **Hom.** paschales (epist. 1–30) (4090: 032); *MPG* 77.Vol. 77, P. 844, line 3

καὶ Πατρὶ καὶ μετὰ σαρκός· «Κάμπει τε αὐτῷ πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογεῖται, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός.» Καὶ ὁ μὲν τῆς ἀληθείας ἐν τούτοις λόγος, καὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ἀμωμήτου πίστεως ἢ παράδοσις, ταύτην ἔχει τὴν ὁδόν. Προσέχοντες δὲ πνεύμασι πλάνοις, καὶ ἀνδράσι τὸν νοῦν κεκαυτηριασμένοις, καθά φησιν ὁ σοφώτατος Παῦλος, τῶν ἀσυνέτων τινὲς περὶ τὴν πίστιν ἐναύαγησαν, καὶ τὰ τῆς δυσσεβείας ὅπλα κε-

κινήκασι κατὰ τῶν ὀρθὰ φρονεῖν εἰωθότων, πολυτρόποις βάλλοντες ἐπιβουλαῖς καὶ τὸ τῆς **βασκανίας** ἐντείνοντα τόξον. Ἄλλ' ὡς φησιν ὁ μακάριος Ψαλμοδός, «Βέλη νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν.» Οὐ γὰρ ἠρέμησεν ἡ ἀγία πληθὺς τῶν ἀπανταχόσε σεπτῶν ὀρέων τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' εἰς ἓνα πάντες συναγερμένοι χορὸν, καὶ ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, καθὰ γέγραπται, «ὑποδησάμενοί τε τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης,» τουτέστι Χριστοῦ, ἀνατείναντές τε «τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ,» τὸ τῶν ἀνοσίων κατεληῖ

Κύριλλος. Epistulae paschales sive **Hom.** paschales (epist. 1-30)
Vol. 77, **P.** 872, line 20

τείας, οὔτε δήλων·» καὶ πάλιν τῇ τῶν πιστευόντων πληθὺ διαλεγόμενος, «Καὶ ἔσται, φησὶ, ὅταν πληθυνθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει Κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Κιβωτὸς Διαθήκης Ἁγίου Ἰσραὴλ· οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται, οὐδὲ ὀνομασθήσεται, καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι.» Ἄλλ' ἦν δὴ που καὶ μάλα εἰκὸς, ταυτὶ συνιέντα τὸν Ἰσραὴλ, τιμῆσαι τῇ πίστει τὸν Ἐμμανουήλ. Ἐτράποντο δὲ πρὸς πᾶν τοῦναντίον. Ἀντεφέροντο γὰρ οὐ μετρίως, ἀνοσίῳ θυμῷ πρὸς πᾶν ὀτιοῦν τῶν ἐκτόπων στρατηγούμενοι, καὶ τῆς **βασκανίας** φλογὶ διακεκαυμένην ἔχοντες τὴν καρδίαν, συκοφαντεῖν ἀπετόλμων θαυματουργοῦντα τὸν Ἰησοῦν, καὶ τοῖς ἐκ **φθόνου** μέλεσι κατηκόντιζον· κατέληξε δὲ πρὸς τοῦτο αὐτοῖς τῆς ἀπονοίας τὸ μέγεθος, ὥστε καὶ ἀποκτεῖναι ζητεῖν τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς. Καὶ ἀπεκτόνασι μὲν, πλην ἀνεβίω, καὶ γέγονεν «Ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων, καὶ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν,» ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀποσεισάμενοι τὴν φθορὰν, καὶ τὸ τοῦ θανάτου διεκδύντες κράτος, ἐκεῖνο λέγωμεν τὸ προφητικόν· «Ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον

Κύριλλος. De adoratione et cultu in spiritu et veritate (4090: 096);
MPG 68.Vol. 68, **P.** 893, line 51

προσερεῖς εἰκότως ἀποκεκομμένον; Τὸν δὲ εἰς νοῦν μὲν

ἔχοντα τὸ θέλιν ἀνδρίζεσθαι, μὴ μὴν ἔτι καὶ κατορθοῦν ἰσχύοντα τὴν ἀρετὴν, οἴησι θλαδίαν, εἰς τρόπων ποιότητα μεταχαράττων ἀστείως καὶ τὰ τοῦ σώματος πάθη, καὶ εἰκόνα τῶν νοητῶν καὶ ἀφανεστέρων, τὰ ἐν αἰσθήσει δεχόμενος;

{ΠΑΛΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΚΥΡ.} Συνεξείργετο δὲ τούτοις Ἀμμανίτης τε καὶ Μωαβίτης, ὡς ἀνόσιοι τε καὶ βδελυρώτατοι, καὶ λεόντων δίκην τοῖς ἀγίοις ἐπιφυόμενοι, καὶ τοῖς εὐδοκιμεῖν εἰωθόσι, τὰ ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἐπιχέοντες βέλη. Τύπος δ' ἂν εἶεν, Ἀμμανῖται μὲν δὴ, τῶν ἀφιλοκτιριμόνων αἰρετικῶν. Μωαβῖται δὲ αὖ, τῶν ἐν πλάναις ἔτι ταῖς εἰδωλικάῃς, καὶ ταῖς τῶν δαιμονίων μοχθηρίαις ὑπεστρωμένων· θεοστυγεῖς γὰρ ἄμφω, καὶ ἀδελφὸν ὥσπερ κατὰ τῶν ἀγίων νοσοῦντες τὸ θράσος.

Κύριλλος. Glaphyra in Pentateuchum (4090: 097); MPG 69. Vol. 69, P. 177, line 14

Περὶ τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ.

α'. Ἀληθὲς ὅτι «πάντες οἱ θέλοντες ζῆν εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται.» Θηρῶν γὰρ αὐτοῖς ἀγρίων ἐπιθρώσκουσι δίκην, οἱ τῆς ἀνομίας υἱοὶ, τῆς σφῶν δυστροπίας γραφὴν ὥσπερ τινὰ καὶ κατάρρησιν τὴν τῶν εὐδοκιμεῖν εἰωθότων λαμπρότητα καταλογιζόμενοι. Ἐλέγχεται γὰρ πῶς ἀεὶ τῆ τῶν ἀμεινόνων παραθέσει τὰ χεῖρω. Καὶ τὰ ψῆφον ἔχοντα τὴν προφερεστέραν μονονουχί τῶν ἠττωμένων καταγράφει τὸ ἀκαλλές. Τί οὖν ἐντεῦθεν; Τὰ ἐκ **φθόνου** βέλη, καὶ τὸ ἐκ τῆς **βασκανίας** τοῖς νενικημένοις ἐντύφεται πῦρ, μανίας ἀρχή, καὶ ἀνοσιότητος ἀφορμή κατὰ τῶν ὡς ἄριστα βιοῦν ἠρημένων. Οἱ καὶ εἰ γένοιτο τυχὸν ἐν ἀγῶσι καὶ πόνοις, ἀλλ' οὖν οὐκ εἰς ἅπαν εἶεν ἂν τοῖς πολεμοῦσιν ἀλώσιμοι. Περιόψεται γὰρ οὐδαμῶς ὁ τῶν ἀγίων προεσθηκῶς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεύοντας. Ἐξελεῖται δὲ μᾶλλον καὶ σφόδρα ῥαδίως, καὶ λαμπροτέρους ἀποφανεῖ, τληπαθείας

γύμνασμα προθείς τὸν ἰδρώτα αὐτοῖς. Συλλήψεται δὲ τῷ λόγῳ καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος ὡδὶ γεγραφῶς·

Κύριλλος. Glaphyra in Pentateuchum Vol. 69, P. 181, line 52

ὁμοίως, καὶ ἐπεμήνισε δεινῶς ὁ πρωτότοκος Ἰσραήλ, τοῖς ἐν πίστει καὶ μετ' αὐτὸν, τουτέστι, τῷ νέῳ λαῷ. Ἐπεὶ τοι γέγονεν ἐν τάξει τῇ πρώτῃ παρὰ Θεῷ, καὶ ἐν πρωτοτόκου μοίρα λελόγισται, καὶ εὐλογίας τῆς ἄνωθεν ἐπίμεστος ἦν, τὴν ἐν Χριστῷ διὰ πνεύματος καταπλουτήσας χάριν. Ἐπεφύετο δὴ οὖν τοῖς ἐν Χριστῷ διὰ πίστεως ὁ Ἰσραήλ· ὅσον δὲ ἦκεν εἰς τὸ αὐτῷ δοκοῦν, καὶ εἰς δύναμιν ἐγχειρημάτων, καὶ πικρὸς γέγονε φονευτῆς, διώξεις ἐπενεγκῶν, καὶ τοῖς ἐκ φόνου καὶ **βασκανίας** κατατιτρώσκων βέλεσιν. Ἄλλ' ἔπειθεν ἡ Ῥεβέκκα τὸν Ἰακώβ τὰ οἴκοι μεθέντα παραιτεῖσθαι τὸν ἀδελφόν· ἵεναι τε πρὸς Λάβαν ἄνθρωπον εἰδωλόλατριν. Προὔτρεπε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θεσπέσιος Ἰσαάκ, ὁ τοῦ Ἰακώβ πατὴρ παραιτεῖσθαι μὲν γάμον τὸν ἐκ Χαναάν, ἐφίεσθαι δὲ μᾶλλον τοῦ ποιεῖσθαι σύνοικον ἐκ τῶν θυγατέρων Λάβαν. Κινδυνεύοντι γὰρ καὶ διωκομένῳ τῷ νέῳ λαῷ, τὰς τῶν φονόντων ὀργὰς παραιτεῖσθαι σωφρόνως συμβεβούλευκεν ἡ Ἐκκλησία· ἥς ἂν εἴη τύπος ἡ Ῥεβέκκα. Συνεπινεύει δὲ ὡσπερ καὶ αὐτὸς ὁ τῆς Ῥεβέκκας νυμφίος, τουτέστι Χριστὸς,

Κύριλλος. Glaphyra in Pentateuchum Vol. 69, P. 301, line 51

αὐτὸ τῶν πραγμάτων διδάξει τὸ πέρας. Ἐπεμαίνοντο δὲ καὶ οἱ Φαρισαῖοι τῷ ἡγαπημένῳ, τουτέστι Χριστῷ, διὰ τοι τὸ παρὰ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ποικιλότροπὸν τινα κατημφιέσθαι δόξαν. Τεθαύμαστο γὰρ κατὰ πολλοὺς, οἶμαι, τρόπους· τοῦτο μὲν ὡς ζωοποιὸς, τοῦτο δὲ ὡς φῶς καὶ καταφωτίζειν οἷός τε τοὺς ἐν σκότῳ, ὡς λεπροὺς καθαρίζων, καὶ νεκροὺς κἄν ἤδη δυσωδοῦντας ῥᾶστα ἐγείρων, ὡς θαλάσσαις ἐπιτιμῶν, καὶ αὐτοῖς ἐπ' ἐξουσίας ἐποχούμενος κύμασι. Καὶ γοῦν ἤδη πως Ἰουδαῖοι διηπορηκότες, καὶ τῷ τῆς **βασκανίας** πυρὶ λοιπὸν ἀφορήτως κατατρυχόμενοι, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· «Τί ποιῶμεν;

ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ.» Αἴνιγμα δὴ οὖν ὁ παμπούκιλος ἡμῖν χιτών ἐστι τῆς πολυειδοῦς εὐκλείας, ἣν ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ περιθεῖναι λέγεται τῷ Υἱῷ καθ' ἡμᾶς γενομένῳ διὰ τὸ ἀνθρώπινον. Ἐπεὶ τό γε ἦκον εἰς ἰδίαν φύσιν, αὐτός ἐστιν ὁ τῆς δόξης Κύριος· κἂν εἰ λέγοι τυχὸν οἰκονομικῶς διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοίωσιν· «Πάτερ, δόξασόν σου τὸν Υἱόν.» Παρεθήγοντο δὴ οὖν εἰς λύπας οἱ ἐκ θεραπευαίνων, ἐφ' οἷς ἔφην ἀρτίως. Καὶ πρὸς γε δὴ τοῦ

Κύριλλος. *Glaphyra in Pentateuchum Vol. 69, P. 377, line 30*

δημίας ὡς ἐν υἱῶν τάξει λελογισμένους δι' ἀρετήν. Ζηλωτὸς δὲ ὅτι γέγονεν ὁ Ἐμμανουήλ, πῶς ἔστιν ἀμφιβαλεῖν; Ἀλλὰ ζηλωτὸς μὲν ἀγίοις, οἱ τοῖς ἔχνεσιν αὐτοῦ κατακολουθεῖν σπουδάζοντες, καὶ πρὸς τὸ θεῖον αὐτοῦ μορφοῦμενοι κάλλος, αὐτόν τε ποιούμενοι τῶν πρακτέων ὑπογραμμὸν, τὴν ἀπασῶν ἀρίστην ἀποφέρονται δόξαν. Ζηλωτὸς γε μὴν καὶ καθ' ἕτερον ἂν νοοῖτο τρόπον τοῖς οὐκ ἀγαπᾶν ἠρημένοις, φημὶ δὲ τοῖς Ἰουδαίων καθηγηταῖς, ἦτοι τοῖς Γραμματεῦσι καὶ Φαρισαίοις, οἱ πικρὸν ὠδίνοντες ἐν ἑαυτοῖς ζῆλον, καὶ **βασκανίας** ὑπόθεσιν τὴν ἀπαράβλητον αὐτοῦ ποιούμενοι δόξαν, κατὰ πολλοὺς ἠλίσκοντο τρόπους. Διανίστη μὲν γὰρ τοὺς νεκροὺς ὁ Χριστὸς ὀδωδότας ἤδη καὶ διεφθαρμένους, καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου κρείττων ἐφαίνετο. Οἱ δὲ, κατατεθηπέναι δέον καὶ πρὸς τὸ χρῆναι πιστεύειν ἴεσθαι, λοιπὸν οὐδὲν ἐνδοιάζοντας ἔτι, τοῦτο μὲν οὐκ ἔδρων, ἐδάκνοντο δὲ τῷ φθόνῳ, καὶ πικρὰς ἐδέχοντο λύπας εἰς νοῦν. Τὸν ἐκ γενετῆς ἰᾶτο τυφλὸν, καὶ ἀμαρτωλὸν ἀπεκάλουν. Δαιμονίων ἀκαθάρτων ἠλαύνοντο στίφη, καὶ χορηγὸν αὐτῷ τῆς δυνάμεως τὸν Βεελζεβούλ κατεψεύδοντο· λίθοις ἔβαλ

Κύριλλος. *Expositio in Psalmos ; MPG 69.Vol. 69, P. 933, line 11*

πνεύματι, καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἄξιον εἶναι φησιν· μάλιστα γὰρ κατὰ τῶν πενήτων οἱ συκοφάνται στρατεύονται. Ἔτι δὲ καὶ κατὰ τῶν δικαίων τῶν

εὐθὴ τὴν γλῶσσαν ἔχόντων οἱ παράνομοι, βασκαίνοντες αὐτῶν τῇ δικαιοσύνῃ, καταδιαβολὰς καθάπερ ῥομφαίας ὀπλίζειν εἰώθασιν.

Ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν.

(A f. 195 b) Ταῦτα, φησὶ, πεπόνθασιν οἱ πονηροὶ δαίμονες, ἃ ποιήσῃ τοῖς ἁγίοις ἐπεβούλευσαν. Καὶ τοῖς ἁγίοις δὲ ἐπιμεμήνασι μὲν οἱ φιλαμαρτήμονες, καὶ τὸ τῆς **βασκανίας** τόξον ἐντείνουσι κατ' αὐτῶν, καὶ τὴν τῆς ἑαυτῶν σκαιότητος ἀπογυμνοῦσι ῥομφαίαν, οὐδένα τρόπον ἐπιβουλῆς ἔδωντες ἀνεπιτήδευτον· ἀλλ' οἷον διὰ πάσης ἐρχόμενοι δυσσεβείας, τὰς ὀσίας πολιορκοῦσι ψυχάς. Τίνα δὲ τρόπον αὐτοὺς ἀνταμύνεσθαι χρῆ, καὶ ὅπως ὑπαντιάζειν, ἐντεῦθεν μαθησόμεθα. Τὰ ὄπλα ἡμῶν οὐ σαρκικά· καὶ ἐν σαρκὶ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνοσιότητα μιμησόμεθα· οὐ γὰρ ὡς ἐκεῖνοι ἐντενοῦμεν τόξα καὶ ἡμεῖς, ἢ ζίφος ἀπογυμνώσομεν· ἐσόμεθα δὲ μαχομένων ἀμείνους

Κύριλλος. Expositio in Psalmos Vol. 69, P. 948, line 4

(A f. 201 b, B f. 131 b) Ὅτι τοίνυν οἱ τῶν εἰς εὐσέβειαν ἀνδραγαθημάτων ἐπιμεληταὶ πικρὰν ἐν τῷδε τῷ βίῳ καὶ οὐκ ἀφθόνητον ἔχουσι τὴν ζωὴν, ἀλλὰ δυσάρεστον σφόδρα τοῖς οὐκ οὕσιν ἀγαθοῖς, διαδείκνυσιν εὖ μάλα, κατανοεῖν λέγων τὸν ἁμαρτωλὸν αὐτοὺς, καὶ ζητεῖν τοῦ θανατῶσαι αὐτούς. Τίς δ' ἂν νοοῖτο πάλιν ὁ ἁμαρτωλός; ὁ δράκων ὁ ἀποστάτης, ὁ φαυλότητος ἀπάσης εὐρετῆς καὶ πατὴρ πρόποι γὰρ ἂν αὐτῷ κυρίως ἢ τοιάδε κλησῆς. Οὗτος ἐπιτρίζει τοῖς ἁγίοις τοὺς ὀδόντας καὶ τῷ τῆς **βασκανίας** ἐπ' αὐτοῖς καταφλέγεται πυρὶ, καὶ διακυκᾷ θανατῶσαι ζητῶν τοὺς εὐαρεστεῖν ἐθέλοντας τῷ Θεῷ. Ἐπιπηδᾷ δὲ ὡς ὄφις, τὸν τῆς ἁμαρτίας ἐκχέων ἰὸν, ἠδονὰς ἐνσπείρων αἰσχροῦς, καὶ κατερεθίζων ἀεὶ πρὸς ἐκτόπους ἐπιθυμίας, καὶ οἷον μέλιτι καταχρίων τοὺς τῆς φαυλότητος τρόπους, ἵνα παγιδεύῃ πολλούς. Ὁ δὲ Κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπη αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, κ.τ.λ.

(A f. 201 b, B f. 131 b) Ἄλλ' ὁ Κύριος, φησὶν, οὐ μὴ ἐγκαταλίπη αὐτὸν εἰς χεῖρας αὐτοῦ· παραδείξας τὴν ἔφοδον, οὐκ ἐᾷ καταπίπτειν τῶν ἁγίων τὸν

Κύριλλος. Expositio in Psalmos Vol. 69, P. 1256, line 39

ΨΑΛΜΟΣ 4Η΄.

[Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν.

Πεμπέτωσαν εἰκὴ τῆς ἐαυτῶν **βασκανίας** τὰ βέλη
κατὰ Χριστοῦ, ἀρτυέτωσαν ἐπιβουλάς οὐδὲν ἀδικῆσαι
δυναμένας τὸν οὐδὲν εἰδότα παθεῖν.]

[Κύριος ἐν Σιών μέγας.

Οὐ παρὰ τῆ Σιών σωματικῆ μέγας ἦν ἡ ὑψηλὸς
ὁ Σωτήρ, παρὰ τῆ νοητῆ δὲ μᾶλλον, τουτέστι τῆ
Ἐκκλησίᾳ· ἦν αὐτὸς ἐαυτῷ παρέστησε μὴ ἔχουσαν
σπῖλον ἢ ῥυτίδα, ἀγίαν δὲ μᾶλλον καὶ ἄμωμον, κατὰ
τὸ γεγραμμένον]

[Οὐ γὰρ καθ' ἓνα τῶν ψευδωνύμων θεῶν γινωσκό-
μενος μὲν παρά τινων, ἀγνοούμενος δὲ παρ' ἑτέρων·

Κύριλλος. Commentarius in Isaiam prophetam (4090: 103); *MPG* 70.
Vol. 70, P. 264, line 28

ἐβδομήκοντα ἔτη. Ἐπειδὴ δὲ συμπεέρασται τοῖς ἀπὸ
τῆς ὀργῆς ὁ καιρὸς, κατηλέησε πάλιν ὁ τῶν ὄλων
Θεὸς, καὶ δὴ καὶ ἀνεθῆναι παρεσκεύασεν, Κύρου τοῦ
Καμβύσου νενικηκότος τοὺς Βαβυλωνίους. Ἐπειδὴ
δὲ τὴν ἀγίαν ἀφίκοντο πόλιν οἱ πεπονηκότες, ἀνα-
τειχίζειν ἤθελον αὐτήν. Καὶ δὴ καὶ πεπράχασι, καὶ
τὸν θεῖον αὐτῶν ἀνεδείμαντο νεῶν. Ἄλλ' οὐδὲν ἦττον,
καίτοι τοσαῦτα πεπονήθησι, καὶ τὰς τῶν ἀρχαίων
πλημμελημάτων ἐκτετικόσι δίκας, ἐπεφύοντο πάλιν
ἐκ **βασκανίας** τὰ περίοικα τῶν ἐθνῶν. Οὐ γὰρ
ἤθελον ἰσχυσαί τὴν Ἱερουσαλήμ. Μάλιστα δὲ τῶν
ἄλλων ἀπάντων ἐπέκειντο δριμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς Συρίας
τῆς γείτονος καὶ τῆς Δαμασκοῦ. Πλὴν νενίκηντο,
Θεοῦ σώζοντός τε καὶ ἐπαμύνοντος τοῖς ἐκ τῆς
αἰχμαλωσίας. Κεκρατήκασι γὰρ τῶν ἐχθρῶν. Εἶτα
χρόνου προϊόντος, Ἀντίοχος ὁ ἐπίκλην Ἐπιφανῆς
βασιλεύων τῆς Ἀσίας, λελύπηται μὲν πρὸς τὸν βα-
σιλεύοντα τὸ τηνικάδε τῆς Αἰγυπτίων γῆς Πτολε-

μαῖον· συγκροτήσας δὲ πόλεμον, νενίκητο μὲν,
διεσώζετο δὲ μόλις.

Κύριλλος. Commentarius in Isaiam prophetam Vol. 70, P. 580, line 11

ἀμήρυτον, υἱοὶ μὲν ὄντες του νυμφῶνος διὰ τοὺς πα-
τέρας, αὐτῶν γὰρ αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ ἡ νομοθεσία,
καὶ ἡ διαθήκη, πεμπόμενοι δὲ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώ-
τερον. Ἀπαίδευτον τοίνυν εἰκότως ὀνομάζει λαὸν, καὶ
ὅτι **ζήλος** αὐτοὺς λήψεται, φησὶ, καὶ ὅτι πῦρ τοὺς
ὑπεναντίους ἔδεται. Ἐπειδὴ γὰρ ἀπόπεμπτοι γεγό-
νασιν αὐτοὶ, καὶ ἐκβέβληνται τῆς εἰς Χριστὸν ἐλπί-
δος, καὶ ἀπεδείχθησαν μὲν ἀλλότριοι τῶν ἐπαγγε-
λιῶν, προσελήφθη δὲ τὰ ἔθνη, ταύτη τοι κατατρύχον-
ται τῷ ζήλῳ, καὶ οἷον ὑπὸ πυρὸς δαπανώμενοι, τοῦ
τῆς **βασκανίας** δηλονότι διατελοῦσιν οἱ δείλαιοι. Γέ-
γραπταί τι τοιοῦτον καὶ ἐν ᾠδαῖς περὶ τῶν ἐξ αἵμα-
τος Ἰσραὴλ, ὅτι Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεοῖς· παρώξυνάν με ἐν
τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Κἀγὼ παρα-
ζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει· ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.
Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα
γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κτήσαι
ἡμᾶς. Κύριε, ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν· τὸ
ὄνομά σου ὀνομάζομεν.

Κύριλλος. Commentarius in Isaiam prophetam Vol. 70, P. 949, line 14

πάντα δρᾶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶ δοκοῦντα πληροῦν.
Ταῦτα δὲ ἦν τὸ δίκην ἐκτίσαι τοὺς Βαβυλωνίους ὧν
πεπράχασιν ὡμῶς καταδηοῦντες τὴν Ἰουδαίαν, καὶ
τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον καταπιμπράντες ναὸν, ἀνεῖσθαι
τε πρὸς τούτῳ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀναδείμασθαι τὸν
οἶκον, ἤγουν θεμελιῶσαι. Τοῦτο γὰρ μᾶλλον εἰπεῖν
ἀληθέστερον. Προστέταχε μὲν γὰρ ὁ Κῦρος, καὶ χρη-
μάτων πόρους προστιθεὶς ἀναστήναι τὸν νεῶν, καὶ
κατεβάλετο μὲν ὑποβάθρας. Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τὸν
ἀνθρώπινον κατέλυσε βίον, κεκώλυται μὲν ἐκ τῆς
τινων **βασκανίας** ἢ τῶν ἔργων ἐπίδοσις παρὰ τοῦ
μετ' αὐτόν. Ἦχθη γε μὴν εἰς πέρας καὶ μετὰ τοῦτο
πάλιν, Θεοῦ κατανεύοντος. Ἔχομεν δὲ τῆς ἱστορίας τὸ
ἀκριβὲς παρὰ γε τῇ θεοπνεύστῳ Γραφῇ· καὶ τὸ μα-

κροὺς ἐν τούτοις τρίβειν ἐλέσθαι λόγους, περιττὸν οἶμαί που. Μὴ δὲ λεγέτωσάν τινες, ὡς ὁ θεῖος διέψευσται λόγος, ὅτι μὴ πάντα τὰ τῷ Θεῷ δοκοῦντα πεποίηκεν ὁ Κῦρος, ἄνθρωπος ὢν εἰδωολάτρης. Τέτακται γὰρ τὸ, Πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει, κατ' ἐκεῖνά που πάντως ἄπερ εἰκὸς βούλεσθαι δηλοῦν

Κύριλλος. *Commentarii in Lucam* (in catenis) (4090: 108); *MPG* 72. Vol. 72, **P.** 580, line 14

λον καὶ αὐτοῖς ὁμοῦ τοῖς ἀλόγοις τῶν ζώων· ἔφη γὰρ, ὅτι «Ἴνα ἀναπαύσῃται ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτηνός σου.» Ὁ δὲ καὶ βοῦν ἐλεῶν, καὶ τὰ ἕτερα τῶν κτηνῶν, πῶς οὐκ ἂν ἠλέησεν ἄνθρωπον ἐν Σαββάτῳ δεινῇ καὶ ἀφύκτῳ περιπεσόντῃ νόσῳ; Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας.

(A f. 93, G f. 13, H f. 280 b) Οὐκ ἀρκεῖ σοι τὸ παράδοξον εἰς πίστιν; Ὁρᾷς ἐνεργοῦντα θεοπρεπῶς, καὶ μετ' ἐξουσίας τῆς ἀνωτάτῃ θεραπεύοντα τοὺς ἐν ἀρρώστιας, καὶ τὸν ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ὠδίνεις φόνον;

Ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύχεσθαι.

(A f. 93 a b, B f. 62, G f. 13 b, H f. 290 b sq.)

Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν ἡμετέραν, καὶ εἰς ὄνησιν τῶν πιστευόντων εἰς αὐτὸν εἰργάζετο Χριστὸς, καὶ πνευματικῆς πολιτείας εἰκόνα τρόπον τινὰ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀναθεῖς, ἀληθινούς ἤθελεν ἀποφαίνειν προσκυνητάς. Ἴδωμεν τοίνυν ὡς ἐν εἰκόνι καὶ τύπῳ πραγμάτων τῶν γεγενημένων διὰ Χριστοῦ, τίνα τρόπον ἡμᾶς ποιῆσθαι προσήκει τὰς πρὸς Θεὸν ἰκετείας. Λάθρα,

Κύριλλος. *Commentarii in Lucam* (in catenis) Vol. 72, **P.** 769, line 15

σχήματι ὀδεύουσιν, καὶ ὑπὲρ τούτου τὸν Θεὸν μεγαλύνουσιν, ἄχθεται τῇ ταύτης λύσει, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ τοῦ Κυρίου πυρπολούμενος, δεσμεῖται τῷ φθόνῳ· καὶ ἐπηρεάζει τῷ θαύματι, καὶ τὸν Κύριον ἀφείς τὸν ἐλέγξαντα τὴν τούτου ὑπόκρισιν, τοῖς ὄχλοις ἐπιτιμᾷ· ὥστε δόξαι ὅτι διὰ τὸ Σάββατον ἀγανακτεῖ· ἵνα πείσῃ τοὺς ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις διεσκορπισμένους, καὶ

ταῖς ἐργασίαις σχολάζοντας, μηδὲ ἐν Σαββάτῳ θεα-
 τὰς εἶναι καὶ θαυμαστὰς τῶν τοῦ Κυρίου τερατουρ-
 γημάτων, μὴ ποτε καὶ πιστεύσωσιν. Ἄλλ' εἰπέ
 ἡμῖν, ὃ **βασκανίας** ἀνδράποδον, ὅποιον ἔργον ὁ νόμος
 ἐκώλυσεν, ὃ εἰπὼν σοι· «Ἀπὸ παντὸς ἔργου χει-
 ροκμῆτου ἀποστήσει τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου;» ἼΑρα
 τὸ διὰ στόματος καὶ διὰ λόγου; Παῦσαι γοῦν ἐσθίων,
 καὶ πίνων, καὶ ὀμιλῶν, καὶ ψάλλων ἐν Σαββάτῳ.
 Καὶ εἰ μὴ ταῦτα πράττεις, μηδὲ τὸν νόμον ἀναγινώ-
 σκεις, ἵνα τί σοι καὶ τὸ Σάββατον; Ἀλλὰ τὸ διὰ χει-
 ρῶν. Καὶ ποῖον διὰ χειρῶν ἔργον, τὸ φωνῇ γυναῖκα
 ἀνορθῶσαι; Εἰ δ' ὅτι ἔργῳ ἢ γυνὴ τεθεράπεται
 τοῦτο ἐργασίαν καλεῖς, ἔργον ἐργάζῃ καὶ σὺ τὴν
 θεραπείαν μεμφόμενος. Ἄλλ' εἶπε, φησί·

Κύριλλος. Commentarii in Lucam (in catenis) Vol. 72, **P.** 769, line 39

οὐ τὴν χεῖρα ἀποσμήχεις ῥυπῶσαν ἐν ἐδέσμασι; Πῶς
 οὖν ἐφ' ἐνὶ μόνῳ λόγῳ τῷ «Ἀπολέλυσαι» ἀγανα-
 κτεῖς; Ὅποιον δὲ καὶ ἔργον ἢ γυνὴ μετὰ τὸν λόγον
 εἰργάσατο; ἼΑρά γε χαλκευτικῆς, ἢ τεκτονικῆς, ἢ
 οἰκοδομικῆς ἐφήσατο; ἼΑρα ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
 ὑφαντικῆς ἢ ἰστουργικῆς ἔργον μετεχειρίσατο; Ἄλλ'
 ἀνωρθῶθη, φησί· ἔργον γὰρ ὅλως ἐστὶ τὸ θεραπεύε-
 σθαι. Ἀλλὰ γὰρ οὐ διὰ τὸ Σάββατον ἀληθῶς ἀγανα-
 κτεῖς, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν βλέπων τιμώμενον καὶ ὡς
 Θεὸν προσκυνούμενον, μαίνῃ καὶ ἀποπνίγῃ, καὶ τῇ
βασκανία κατατήκη· καὶ ἕτερα μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ
 ἐνδομυχᾶς, ἄλλον δὲ σκήπτῃ καὶ προφασίζῃ. Ὅθεν
 καὶ χαριέστατα ὑπὸ τοῦ Κυρίου τοῦ εἰδότος τοὺς
 ματαίους σου διαλογισμοὺς ἐλέγχῃ· καὶ τὴν ἀρμό-
 ζουσάν σοι δέχῃ προσηγορίαν, ὑποκριτῆς ἀκούσας
 καὶ εἴρων καὶ ὑπουλος.

Ἵποκριτὰ, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ οὐ λύει
 τὸν βοῦν αὐτοῦ; κ.τ.λ. Ταύτην δὲ θυγατέρα
 Ἄβραὰμ οὕσαν, κ.τ.λ.

Georgius Choeroboscus Gramm., **Epimerismi in Psalmos** (4093: 008)
 “*Georgii Choerobosci epimerismi in Psalmos*, vol. 3”, Ed. Gaisford, T.
 Oxford: Clarendon Press, 1842. **P.** 190, line 9

ΟΥΚ ἮΔΕΙΣΑΝ, εἶδω, ὁ μέλλον εἶσω, ὁ μέσος οἶδα, ὁ ὑπερσυντελικὸς ἦδειν, διαλύσει τοῦ πρώτου διφθόγγου, εἶδειν, καὶ τροπῇ τοῦ Ε εἰς Η ἦδειν, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν, ἦδειςαν.

ΚΑΙΝΟΙ οἱ νεωστὶ γεγενημένοι θεοί.

ΠΡΟΣΦΑΤΟΙ, παρὰ τὸ σφάζω, ἢ ἐκ τῆς πρὸς προθέσεως, καὶ τοῦ φωτὸς τὸ ἀνηρημένον, ἢ παρὰ τὸ φένω τὸ φονεύω, ἢ παρὰ τὸ φαίνω, τὸ δεικνύω, ὁ πρὸ μικροῦ δειχθεὶς καὶ φανείς.

ἘΖΗΛΩΣΑ. Διαφέρει **ζῆλος** καὶ **φθόνος**. **ζῆλος** μὲν λέγεται ἢ δι' ἐπιθυμίας γινομένη μίμησις, **Φθόνος** δὲ **βασκανία** τις τοῖς ἄλλοις μὲν οὔσα ἀγαθοῖς. Ἡμῖν οὐ (ἀγαθῇ, ἡμῖν δὲ οὐ.) Διαφέρει ζηλῶσαι καὶ ἐρίσαι. Ζηλῶσαι μὲν ἐστὶ

σὺν ἐπιθυμίᾳ μιμεῖσθαι, ἐρίζειν δὲ τὸ μετὰ μάχης φιλονεικεῖν ἐπὶ τινὶ πράγματι. ὍΠΙΣΘΟΤΟΝΟΣ, παρὰ τὸ ὀπισθεν τείνειν.

ΣΥΝΕΠΙΘΩΝΤΑΙ, ἐκ τοῦ συνεπιτίθημι. ΣΠΟΝΔΗ παρὰ τὸ σπένδω, τὸ διὰ θυσιῶν φιλοῦμαι καὶ καταλλάσσομαι θεῶ καὶ ἀνθρώποις.

Choricius Rhet., Soph., Opera (4094: 001)“*Choricii Gazaei opera*”, Ed. Foerster, R., Richtsteig, E. Leipzig: Teubner, 1929. Oration-declamation-dialexis 3, **sec.** 2, paragraph 81, line 2

οὗτος ἐκεῖνός ἐστιν ὁ **φθόνου** τὴν ἀρετὴν ἀνωτέρω λαχών.

Οἶδα τοίνυν τινάς, οἱ πρὶν εἰς ἀρχὴν παρελθεῖν, ἵνα τύχῳσι ταύτης ἐπιεικειάς, ἐκφέρουσι δεῖγμα καὶ χρηστῆς ἀπογεύσαντες ἐλπίδος τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἐπειδὴν λάβονται τοῦ ποθουμένου, πρὸς τὴν οἰκείαν ὑποφέρουσι φύσιν εἰς πλεονεξίαν τὸν χρόνον ἀναλίσκοντες τῆς ἐξουσίας· ἀλλ' ἀμφοτέροις ὑμῖν τὰ μὲν πρὸ τοῦδε πεπραγμένα τοῦ σχήματος ἄξια τῆς παρουσίας ἀρχῆς, τὰ δὲ τῆς ἡγεμονίας αὐτῆς ἐτέρας ἄξια μείζονος.

τὸ δὲ παράδοξον, **βασκανίας** γὰρ ἐπομένης τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, ἄλλως τε ὅταν ἴσαι μὲν ἀρεταί, ἴσαι δὲ τύχαι, καὶ μία μὲν πρὸς βασιλέα σπουδῇ, μία δὲ παρὰ βασιλέως εὖνοια καὶ τιμῇ, μόνοι πρὸς τοῦτον ἀμιλλᾶσθε τὸν λόγον, τίνας ἡμῖν οἱ πολέμους ἀρχαίους συγγράψαντες τοιούτους παρέδωκαν ἀλλήλοις οὕτω συμπνέοντες καὶ φιλίαν ἄδολον καὶ σαφῆ κεκτημένους.

Choricius Rhet., Soph., Opera Oration-declamation-dialexis 42, sec. 1,

paragraph 2, line 5

τι καὶ σοβαρὸν καὶ πολλή τις ἀλαζονεία στρατιώτης ἀνήρ.
εἶ τι ὑμῶν τὸν Μενάνδρου φαντάζεται Θρασωνίδην,
οἶδεν, ὃ λέγω. στρατιωτικὴν γὰρ φησιν ἀηδίαν νοσοῦντα τὸν
ἄνθρωπον εἰς ἀπέχθειαν αὐτῷ κινῆσαι τὴν ἐρωμένην. καὶ
γέγονεν ἀμέλει προσηγορία τῷ δράματι τοῦ Θρασωνίδου
τὸ μῖσος.

ταῦτα λαβὼν ἐγὼ κατὰ νοῦν εἰκότως, οἶμαι,
τῷ πλάσματι στρατιώτην εἰσήγαγον. τίνα γὰρ ἄλλον εἰκὸς
τῷ πόλεμον κατωρθώκοτι φθονεῖν ἢ ὅτῳ τέχνη πρόσεστι
τὰ πολέμια; ὥστε τὰ μὲν ὑπεροψία τις ἐμφυτος μετε-
ωρίζει τὸν ἄνδρα, τὰ δὲ **βασκανία** δάκνει καὶ **φθόνος**.
καὶ τοιούτοις δύο νοσήμασι, τῷ μὲν ὀδυνώμενος, τῷ δὲ
τὰς ὀφρῦς ἀνασπῶν, διασύρειν ἐπιχειρεῖ τὴν τοῦ ῥήτορος
νίκην οὐ ψιλὴν ἀπλῶς δυσμενῶν ἀναχώρησιν ἀξιῶν ὀρίζε-
σθαι τρόπαιον, ἦτταν δὲ καὶ δρασμὸν καὶ τραύματα καὶ
σφαγὰς καὶ πλῆθος αἰχμαλώτων καὶ λάφυρα. τοιαῦτα φυσᾶ
καὶ σοβεῖ καὶ θυμοῦσθαι δοκεῖ ἐκφυγόντων δὴ τῶν πολε-
μίων τὴν αὐτοῦ δεξιάν.

Etymologicum Gudianum, Etymologicum Gudianum (ζεῖδωρος –
ῶμαι) (4098: 002)“*Etymologicum Graecae linguae Gudianum et alia
grammaticorum scripta e codicibus manuscriptis nunc primum edita*”,
Ed. Sturz, F.W.Leipzig: Weigel, 1818, Repr. 1973. Alphabetic entry zeta,
P. 231, line 14

Ζῆλος, παρὰ τὸ ζέειν ὄλος, ζέελος, καὶ κράσει τῶν
δύο εε εἰς ἡ **ζῆλος**. τοῦτο παρὰ τὸ ζέω ζέηλος καὶ
ζῆλος.

Ζῆλος καὶ **ζηλοτυπία** διαφέρει. **ζῆλος** μὲν γὰρ ἐστὶ μί-
μησις τοῦ καλοῦ, οἷον, ζῆλον τὸν κατηγητὴν ὁ παῖς.
ζηλοῖ δὲ τε γείτονα γείτων, ἐπὶ καλοῦ. ζηλοτυποῖ δὲ
ἢ δεῖνα τὸν δεῖνα. **ζηλοτυπία** γὰρ ἐστὶ τὸ ἐν μίσει
ὑπάρχον.

Ζῆλος φθόνου διαφέρει. **ζῆλος** μὲν γὰρ ἐστὶν ἢ δι' ἐπι-
θυμίας γινομένη μίμησις, δοκοῦντι τινὸς καλοῦ. φθό-
νος δὲ **βασκανία** τις ἢ τοῖς ἄλλοις μὲν οὔσα ἀγαθὴ,
ἡμῖν δὲ οὐ. καὶ εἰς τὸ χαμαίζηλος.

Ζηλῶσαι τοῦ ἐρίσαι διαφέρει. ζηλοῦν γὰρ ἐστὶ τὸ σὺν
ἐπιθυμία μιμεῖσθαι. ἐρίζειν δὲ τὸ μετὰ μάχης φιλο-
νεῖκειν ἐπὶ τινὶ πράγματι.

Ζῆλος, **ζῆλος** δ' ἀνθρώποισιν οἰζυροῖσιν ἅπασι, παρὰ τὸ ζεῖν, ὁ φλεγμαίνειν καὶ ἐγκαίεσθαι τὴν ψυχὴν ποιῶν, ἢ ὁ ζητῶν πρὸς τι εἶναι καλὸν ζῆν.
Ζημία, ἢ τὰ πρὸς

Etymologicum Magnum, Etymologicum magnum (4099: 001)
“*Etymologicum magnum*”, Ed. Gaisford, T.Oxford: Oxford University Press, 1848, Repr. 1967. Kallierges **P.** 5, line 29

ἐκ τοῦ ἀγάζω τὸ θαυμάζω· ὁ μέλλων, ἀγάσω· ὁ παρακείμενος, ἤγακα· ὁ παθητικός, ἤγασμαι ἤγασαι ἤγασται, ἀγαστός· καὶ ἀποβολῆ τοῦ σ, καὶ τροπῆ τοῦ τ εἰς θ, ἀγαθός· ὡς κρεμάστρα κρεμάθρα. Ἦ ἐκ τοῦ ἀγαμαι. Σύγκρισιν δὲ οὐ ποιεῖ, οὔτε ὑπέρθεσιν, ὡς ἐγκειμένου ἐπιτατικοῦ μορίου, ἵνα μὴ γέ-
νωνται δύο ἐπιτάσεις ὁμοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀγαθός ὅδε τοῦδε.

Ἀγαθόν: Τὸ ἄγαν θεῖον· ἢ τὸ ἀγαπᾶν τὸν θεόν.

Ἄγα: **Φθόνος** καὶ **βασκανία**.

Ἀγάζηλοι: Μεγαλόζηλοι· οἱ δὲ, φθονεροί.

Ἀγάζει: Ἀγανακτεῖ, καὶ βαρέως φέρει. Καὶ ἐπὶ τοῦ σέβεσθαι καὶ φθονεῖν παρ' Ὀμήρῳ, καὶ λυπεῖσθαι.

Ἀγαθίζομένη: Συνεχῶς ἀγαθὰ λέγουσα.

Etymologicum Magnum, Etymologicum magnum
Kallierges **P.** 9, line 2

Λέγονται δὲ καὶ αἱ ζηλώσεις. Καὶ ἀγαῖον, ἐπίφθονον ἢ θαυμαστόν.

Ἀγεΐτης: Ὑβριστής.

Ἀγαπησμός: Ἀγάπησις.

Ἀγαπητόν: Κεχαρισμένον, μονογενῆ.

Ἀγάστονον: Μεγαλόσοφον, ἢ μεγαλοστένακτον.

Ἀγαισώτου: Ἀθριγκώτου, ἀστεγάστου.

Ἀγέλη: Βοσκημάτων πλῆθος κυρίως, ἤδη δὲ ποτε καὶ ἀνδρῶν. Ἀγελῆδόν, ἄμα.

Ἄγη: Θαῦμα, χαρὰ, ἀπιστία, **ζῆλος**· παρὰ Ἡροδότῳ, **βασκανία**· παρὰ Ὀμήρῳ, ἔκπληξις, πληγὴ, θραῦσις, κλάσις, ἀπώλεια· ἔνιοι, ἰέρεια.

Ἄξον: Ἐκ τοῦ ἄσσω τὸ κλάνω, ὁ μέλλων, ἄξω·
ὁ ἀόριστος, ἦξα· καὶ τὸ προστακτικὸν, ἄξον.

Καينή Διαθήκη. Catena in Matthaeum (catena integra) (e cod. Paris. Coislin. gr. 23) (4102: 001) “*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 1”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford University Press, 1840, Repr. 1967. **P.** 65, line 24

ΚΕΦ. ΙΓ. Περὶ τοῦ παραλυτικοῦ.

Καὶ ἰδοὺ προσήφερον αὐτῷ παραλυτικὸν, ἐπὶ κλίνης
βεβλημένον.

Περὶ τοῦ παραλυτικοῦ ὁ μὲν Ματθαῖος φησὶν, ὅτι προσέφερον
αὐτόν· οἱ δὲ ἄλλοι, ὅτι καὶ τὴν στέγην διατεμόντες, κατέθηκαν
αὐτόν καὶ προῦθησαν τῷ Χριστῷ· ἐπεὶ οὖν τοσαύτην ἐπεδείξαντο
πίστιν, ἐπιδείκνυται καὶ αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δύναμιν, μετ' ἐξουσίας
πάσης λύων τὰ ἀμαρτήματα· καὶ τινες μὲν τῶν γραμματέων, τῇ
βασκανία κατεχόμενοι, ἐν ἑαυτοῖς εἶπον, “οὗτος βλασφημεῖ· τίς
“δύναται ἀφιέναι ἀμαρτίας· εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ Θεός;” αὐτὸς δὲ διὰ
τῶν προβλημάτων βεβαιοῖ τὰ εἰρημένα, ἐλέγξας ὡς Θεὸς τὰς
ἐνθυμήσεις αὐτῶν· μόνου γὰρ Θεοῦ ἐστὶ τὸ τὰ ἀπόρρητα εἰδέναι·
ἔπειτα δὲ καὶ φησι πρὸς αὐτούς· “τί ἐστὶν εὐκοπώτερον εἰπεῖν,
“ἀφέωνταί σου αἱ ἀμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν ἄρον τὸν κράβαττόν σου
“καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου;” ὁ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· τί
δοκεῖ εὐκόλον ὑμῖν εἶναι· σῶμα σφίγξαι παραλελυμένον, ἢ ψυχῆς
ἀμαρτήματα λῦσαι; εὐδὴλον, ὅτι σῶμα σφίγξαι· ὅσῳ γὰρ σώ-
ματος ψυχὴ βελτίων, τοσοῦτον τὰ ἀμαρτήματα λῦσαι τούτου
ἄμεινον. ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν ἀφανὲς, τὸ δὲ φανερόν·

Καينή Διαθήκη. Catena in Matthaeum (catena integra) (e cod. Paris. Coislin. gr. 23) **P.** 90, line 22

{Ὠριγένους.} Εἰ Κύριος ἐστὶ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἑαυτὸν λέγων καὶ βασιλεὺς, ἔξεστι τῷ βασιλεῖ, ποτὲ
μὲν περὶ σαββάτου νομοθετεῖν, ποτὲ δὲ καὶ παύειν τὸ σάββατον
μετὰ τῶν θυσιῶν καὶ ὀλοκαυτωμάτων, καὶ τῆς λοιπῆς λειτουργίας
τοῦ ἱεροῦ, καινὴν διαθήκην νομοθετῶν. διὰ τοῦ παραδείγματος
τούτου συλλογίζομενος αὐτοῦς, ὅπως μὴ ἔχωσι πρόφασιν ἀναι-

σχυντίας, εἰς τὸ πάλιν ἐγκαλεῖν αὐτῶν διὰ τὴν θεραπείαν· καὶ τότε εἰπὼν τῷ ἀνθρώπῳ “ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου,” καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιῆς ὡς ἡ ἄλλη·” ἐκεῖνοι δὲ οὐδὲ ἀδικηθέντες ἐξέρχονται, καὶ βουλεύονται ἵνα ἀνέλωσιν αὐτόν· τοσοῦτον ἢ **βασκανία** κακόν· ὁ δὲ ἡμερος καὶ πρᾶος ἀνεχώρησε ταῦτα μαθῶν. ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, διατί; θαυμάζοντες αὐτόν, ἐκεῖνοι δὲ τῆς πονηρᾶς οὐκ ἀφίσταντο γνώμης. { Τοῦ Χρυσοστόμου. } Διατί δὲ ἐπηρώτησεν αὐτόν, εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν; ἐπειδὴ μιαιοὶ ὄντες, καὶ ἰδόντες ὅτι ἦξει πάντως ἐπὶ τὴν ἰατροίαν, τῇ ἐρωτήσῃ προκαταλαβεῖν αὐτόν ἔσπευδον· προσδοκῶντες ἐν τούτῳ κωλύειν· εἰ δὲ μή γε, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτόν. ὁ δὲ φιλάνθρωπος, τὴν οἰκείαν ἡμερότητα ἐπιδεικνύς, καὶ τὴν ἐκείνων φανεροποιῶν ἀπανθρωπίαν, ἴστησι τὸν ἄνθρωπον εἰς μέσον. τίνος δὲ ἔνεκεν; ὅπως εἰς συμπάθειαν αὐτοὺς προσκαλέσῃται· ὡς δὲ οὐδὲ οὕτως ἐπεκάμφθησαν, τότε ἐλυπήθη,

Καὶνὴ Διαθήκη. Catena in Matthaeum (catena integra) (e cod. Paris. Coislin. gr. 23) **P.** 150, line 12

“καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτοῦ·” οὐ λέγει δὲ ἐνταῦθα ὁ πατὴρ ὑμῶν, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου· ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἄξιος υἱὸς ὀνομάζεσθαι τοῦ εὐσπλάγχχνου πατρὸς, ὁ οὕτω πονηρὸς καὶ μισάνθρωπος καὶ μνησίκακος· δύο τοίνυν ἐνταῦθα ζητεῖ, καὶ καταγινώσκειν τῶν ἀμαρτημάτων, καὶ ἑτέροις ἀφιέναι· καὶ οὐχ ἀπλῶς ἀφιέναι ἀπὸ στόματος, ἀλλ' ἀπὸ καρδίας.

“Καὶ ἐγένετο,” φησὶν, “ὅτι ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους “τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια “τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου” καὶ τὰ ἐξῆς· διὰ τί συνεχῶς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ διέτριβε, καὶ οὐχὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ; διὰ τὴν **βασκανίαν** τῶν Ἰουδαίων· νῦν δὲ ἐπιχωριάζει λοιπὸν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐπειδὴ τὸ πάθος ἐγγὺς ἔμελλεν εἶναι· οὐ μὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τέως ἄνεισιν, ἀλλ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας· οὔτε δὲ τῇ τοῦ λόγου διδασκαλίᾳ διηνεκῶς ἐνδιατρίβει, οὔτε τῇ τῶν σημείων θαυματουργίᾳ· ἀλλὰ νῦν μὲν τοῦτο, νῦν δὲ ἐκεῖνο ποιεῖ· ποικίλων τὴν σωτηρίαν τῶν προσεδρευόντων καὶ ἐσομένων· ὥστε ἀπὸ μὲν τῶν σημείων ἀξιόπιστος, καὶ ἐν οἷς ἔλεγε, φανῆναι διδάσκαλος· ἀπὸ δὲ τῆς τῶν λόγων διδασκαλίας, ἐπιτεῖναι τὸ ἀπὸ τῶν σημείων κέρδος, τοῦ τὴν πρὸς θεογνωσίαν αὐτοὺς χειραγωγηθῆναι· παρατρέχουσι δὲ οἱ Εὐαγγελισταὶ, ὀλοκλήρους δῆμους θεραπευομένων· οὐ κατ' ὄνομα ἐπιλέγοντες ἕκαστον, ἀλλ' ἐνὶ ῥήματι

Καινή Διαθήκη. Catena in Matthaeum (catena integra) (e cod. Paris. Coislin. gr. 23) **P.** 159, line 22

τὸν παρόντα βίον· ἐργάτας δὲ διαφόρους καλουμένους ἐπὶ τὰ προστάγματα, περὶ τὴν τρίτην καὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην καὶ ἑνδεκάτην ὥραν, τοὺς ἐν διαφόροις ἡλικίαις προσελθόντας, καὶ εὐδοκίμησαντας· μηδεὶς δὲ περὶ ὧν γέγραπται ἐν τῇ παραβολῇ, περὶ φθονησάντων ἢ ἐγκαλεσάντων, νομισάτω ἐν ἀληθείᾳ οὕτως εἶναι· διότι παραβολὴ τὸ λεγόμενον ἦν· οὐ χρὴ δὲ πάντα τὰ ἐν ταῖς παραβολαῖς κατὰ λέξιν περιεργάζεσθαι· ἀλλὰ τὸν σκοπὸν μαθόντας, δι' ὧν συνετέθησαν, τοῦτον δρέπεσθαι, καὶ μηδὲν πολυπραγμονεῖν περαιτέρω· οὐκ ἔστι γὰρ οὐδεὶς τοιαῦτα δικαιολογούμενος ἢ ἐγκαλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἅπαγε· **φθόνου** γὰρ καὶ **βασκανίας** τὸ χωρίον ἐκεῖνο καθαρὸν ὑπάρχον· εἰ γὰρ ἐνταῦθα ὄντες οἱ ἅγιοι, τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν διδόασι, πολλῶ μᾶλλον ὀρῶντες ἐκεῖ τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύοντας χαίρουσι, καὶ οἰκεῖα νομίζουσιν ἀγαθὰ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο οὕτω συνετέθη αὕτη ἢ παραβολή· ὥστε προθυμωτέρους ποιῆσαι τοὺς ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ μεταβαλλομένους διὰ τῆς μετανοίας βελτίους· ὡς μηδὲν ἀφεῖναι κἂν μικράν τινα ὑποψίαν ἔχειν, ἢ νομίζειν ἐλάττους ὑπάρχειν τοῖς ἐκ νέας ἡλικίας ἀγωνισαμένοις· ἀλλὰ τοσαύτης μέλλοντας ἀπολαύειν τιμῆς, ὡς καὶ **φθόνον** τεκεῖν ἑτέροις δύνασθαι τοῦτο· ὁ καὶ ἡμεῖς πολλάκις ποιούμεν, λέγοντες, ὅτι ὁ δεῖνα ἐνεκάλεσέ μοι, ὅτι σε τοσαύτης ἠξίωσα τιμῆς·

Καινή Διαθήκη. Catena in Matthaeum (catena integra) (e cod. Paris. Coislin. gr. 23) **P.** 215, line 10

παρὰ δὲ Ἰωάννη, οὐκ ἔτι, ἀλλ' ἑτέρα τίς θαυμαστή, ἢ τοῦ Λαζάρου ἀδελφῆ· τῆς λέπρας δὲ μέμνηται τοῦ Σίμωνος εἰπὼν, “ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,” ἵνα δείξῃ πόθεν θαρροῦσα ἢ γυνὴ προσῆλθε τῷ Χριστῷ· ἐπειδὴ γὰρ ἡ λέπρα σφόδρα ἀκάθαρτον εἶναι δοκεῖ πάθος καὶ βδελυκτὸν, εἶδε δὲ τὸν Ἰησοῦν θεραπεύσαντα τὸν ἄνθρωπον, οὐ γὰρ ἂν εἴλατο μεῖναι παρὰ τῷ λεπρῷ, καὶ καταχθέντα παρ' αὐτῷ, ἐθάρρησεν, ὅτι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἀκαθαρσίαν, ἀποσμηξαι δύναται ραδίως· τῆς Βηθανίας δὲ μνημονεύει, ἵνα μάθωμεν ὅτι ἐκὼν ἐπὶ τὸ πάθος ἔρχεται· ὁ γὰρ πρὸ τούτου διαδιδράσκων αὐτοὺς, νῦν ὅτε μάλιστα ἐξήφθη αὐτῶν ἢ **βασκανία**, τότε πλησίον ἔρχεται, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· οὕτως οἰκονομία ἦν καὶ τὸ πρότερον ἀναχωρεῖν αὐτόν.

Διατί οὐ προτέρως ἀλλὰ μεθ' ἑτέρας γυναῖκας, τὴν Σαμαρείτιν καὶ τὴν Χαναναίαν, καὶ ἄλλας τινὰς προσέρχεται αὕτη; διὰ

τὸ πολλὴν ἑαυτῇ συνειδέναι ἀσελγείας ἀσθένειαν, καὶ μὴ τολμᾶν, ἀλλ' ὀκνεῖν ἔτι καὶ ἀναδύεσθαι· καὶ οὐδὲ δημοσίᾳ, ἀλλ' ἐν οἰκίᾳ, καὶ πάντων τῶν ἄλλων ὑπὲρ θεραπείας προσερχομένων σωματικῆς μόνον, αὕτη τῆς κατὰ ψυχὴν διορθώσεως ἕνεκεν προσήει μόνης. οὐδὲ γάρ τι τοῦ σώματος ἀνάπηρος ἦν, ὥστε καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἂν τις αὐτὴν θαυμάσειεν. ταῖς θριξὶ δὲ αὐτῆς ἀπέμασσαν, ἐπειδὴ οὐχ ὡς ἀνθρώπῳ προσήει ψιλῶ,

Καὶνὴ Διαθήκη. *Catena in Matthaeum* (catena integra) (e cod. Paris. Coislin. gr. 23) **P.** 232, line 25

κειαν ἐπεδείκνυτο, καὶ ὅτι μυρία ἔχων εἶπεῖν, μᾶλλον ἐσιώπα. ἐπειδὴ δὲ ἐβούλετο αὐτὸν ἀπολογούμενον ἀπαλλαγῆναι, διὰ τοῦτο εἶπεν, “οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν;” ὡς δὲ οὐδὲ οὕτως ἀπεκρίνατο, καὶ ἕτερον μηχανᾶται, ὥστε αὐτὸν ἐξελέσθαι καὶ ἐκ τούτου· εἰ γὰρ μὴ βούλεσθε, φησὶν, ὧ Ἰουδαῖοι, ὡς ἀθῶον ἀφῆσαι, κἂν ὡς κατὰδικον χαρίσασθε τῇ ἑορτῇ· καὶ γὰρ ἔθος εἶχον καθ' ἐκάστην ἑορτὴν, ἕνα τινὰ κακοῦργον ἐξαιτούμενοι λαμβάνειν, καὶ ἀπολύειν· καὶ ἦν ἰδεῖν τάξιν ἀντεστραμμένην· μᾶλλον ὁ ἄρχων αἰτεῖ τὸν δῆμον τοῦ λαβεῖν καὶ ἀπολύσαι, καὶ ὁμοῦ οὐδὲ οὕτως γίνονται ἡμεροὶ, ἀλλὰ θηριοῦνται μειζρόνως, ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς **βασκανίας** ἐκβακχευόμενοι.

Τίνος ἕνεκεν οὐχ ὁ Πιλάτος ὄρᾳ, ἀλλ' ἡ τούτου γυνή; ἢ ὅτι ἀξία ἦν ἐκείνη μᾶλλον, ἢ ὅτι αὐτὸς εἰ εἶδεν οὐκ ἂν ἐπιστεύθη ὁμοίως, ἢ οὐδ' ἂν ἐξεῖπεν. διὰ τοῦτο οἰκονομεῖται τὴν γυναῖκα ἰδεῖν, ὥστε κατάδηλον γενέσθαι πᾶσιν. οὐχ ἀπλῶς δὲ ὄρᾳ, ἀλλὰ καὶ πάσχει πολλὰ δεινὰ, ἵνα καὶ ἀπὸ τῆς συμπαθείας τῆς πρὸς τὴν γυναῖκα, ὀκνηρότερος γένηται ὁ ἀνὴρ περὶ τὸν φόνον· καὶ ὁ καιρὸς δὲ οὐ μικρὸν συνετέλει· κατὰ γὰρ αὐτὴν τὴν νύκτα εἶδε. διατί οὐκ εἶπεν ἀπλῶς ὅτι εἶχον ληστήν, ἀλλ' ἐπίσημον; ὥστε μηδὲ σκιὰν αὐτοῖς καταλιπεῖν ἀπολογίας, ὅτι τὸν περιβόητον ἐν κακίᾳ, τὸν μυρίους ἐργασάμενον φόνους, τοῦ τῆς οἰκουμένης

Καὶνὴ Διαθήκη. *Catena in Marcum* (recensio ii) (e codd. Oxon. Bodl. Laud. 33 + Paris. Coislin. 23 + Paris. gr. 178) (4102: 002) “*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 1”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford University Press, 1840, Repr. 1967. **P.** 297, line 28

ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.

Ὅτε τοίνυν ἐξελέξατο, ἔρχεται εἰς οἶκον, καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν· καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτὸν, ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. τίνες ἀκούσαντες, ἢ πόθεν ἐξῆλθον, οὐ σαφῶς διηγήσατο. νομίζων οὖν περὶ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων λέγειν τὸν Εὐαγγελιστὴν, ὡς ἀκούσαντες περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ περιστῶτος αὐτὸν ὄχλου, ὑπὸ **βασκανίας** ἐκβακχευθέντες εἰς ὄργην, ἔδραμον αὐτὸν ἐπισχεῖν, ἐκεῖνο ὑπολαμβάνοντες πάσχειν ὅπερ αὐτοὶ πεπόνθασι. μανία γὰρ σαφῆς καὶ φρενῶν ἔκστασις τὸν τῶν τοιούτων θαυμάτων ποιητὴν, καὶ ψυχῶν εὐεργέτην, καὶ θεϊκῆς σοφίας διδάσκαλον, ὑπολαμβάνειν ἐξίστασθαι. ὅθεν ἐπάγει περὶ τινῶν φησι σαφῶς διηγούμενος ὅτι οἱ γραμματεῖς κ. τ. ἐ.

Καينὴ Διαθήκη. Catena in Marcum (recensio ii) (e codd. Oxon. Bodl. Laud. 33 + Paris. Coislin. 23 + Paris. gr. 178) **P.** 371, line 13

ΚΕΦ. ΚΗ. Περὶ τῶν ἐπερωτησάντων Φαρισαίων.

Κάκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

Συνεχῶς τὴν Ἰουδαίαν ἀφείς διὰ τὴν **βασκανίαν** τὴν ἐκείνων, νῦν ἐπιχωριάζει λοιπὸν, ἐπειδὴ τὸ πάθος ἐγγὺς ἔμελλεν εἶναι. οὐ μὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τέως ἀνεῖσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ὀρίοις τῆς Ἰουδαίας. καὶ ἐλθόντι ἠκολούθησαν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς, ἢ, ὡς Ματθαῖός φησιν, ἐθεράπευσεν αὐτούς, διττὴν αὐτοῖς προσάγων τὴν ἴασιν, τὴν τε κατὰ ψυχὴν (τοιαύτη γὰρ ἡ διδασκαλία) καὶ τὴν κατὰ σῶμα. ἢ γὰρ τῆς τούτων ἀσθενείας διόρθωσις, οὐ μόνον αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις ὑπόθεσις θεογνωσίας ἐγένετο· ἀλλ' οὐχὶ τοῖς Φαρισαίοις, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον ἐκθηριοῦνται.

Καينὴ Διαθήκη. Catena in Marcum (recensio ii) (e codd. Oxon. Bodl. Laud. 33 + Paris. Coislin. 23 + Paris. gr. 178) **P.** 372, line 5

Ὡ τῆς ἀνοίας. ᾤοντο ἐπιστομίζειν αὐτὸν διὰ τῶν ζητημάτων, καίτοιγε ἤδη λαβόντες τεκμήριον τῆς δυνάμεως ταύτης· ὅτε γοῦν περὶ τοῦ σαββάτου πολλὰ διελέχθησαν, ὅτε εἶπον ὅτι βλασφημεῖ, ὅτε εἶπον, ὅτι δαιμόνιον ἔχει, ὅτε τοῖς μαθηταῖς ἐπετίμησαν διὰ

τῶν σπορίμων βαδίζουσιν, ὅτε περὶ ἀνίπτων διελέχθησαν χειρῶν, πανταχοῦ τούτοις ἀπορράφας αὐτῶν τὰ στόματα, οὕτως παρέπεμψεν· οὐδὲ οὕτως ἀφίστανται· τοιοῦτον ἡ πονηρία καὶ ἡ **βασκαγία**. τί οὖν αὐτός; οὔτε ἀεὶ σιγᾶ, ἵνα μὴ νομίσωσι λανθάνειν· οὔτε ἀεὶ ἐλέγχει, ἵνα παιδεύσῃ ἡμᾶς ἡμέρως πάντα φέρειν. Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς; οἱ δὲ εἶπον, Μωϋσῆς ἐπέτρεψε, καὶ τὰ ἐξῆς.

Καὶνὴ Διαθήκη. Supplementum et varietas lectionis ad commentarium Chrysostomi in evangelium sancti Matthaei (e cod. Oxon. Bodl. Auct. T.1.4) (4102: 003)“*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 1”, Ed. Cramer, J.A.Oxford: Oxford University Press, 1840, Repr. 1967. **P.** 464, line 18

31, 28. τοῦτο εἶναι. 33. κεκωλυμένον. 34. ἐδήλου.

32, 4. Τούτους τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα μακαρίζει τοὺς οὕτω λυπουμένους, καὶ οὐδὲ ἀπλῶς λυπουμένους τέθεικεν, ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐπιτάσεως τοῦτο ποιοῦντας· διόπερ οὐδὲ εἶπεν λυπούμενοι, ἀλλ' οἱ πενθοῦντες· καὶ γὰρ αὕτη πάλιν ἡ παραίνεσις πάσης φιλοσοφίας ἐστὶν διδάσκαλος. εἰ γὰρ οἱ παῖδας ἢ γυναῖκας θρηνοῦντες ἀπελθόντας ἢ ἄλλον τινα τῶν προσηκόντων, οὐ χρημάτων οὐ σωμάτων ἐρῶσιν κατ' ἐκεῖνον τῆς ὀδύνης τὸν καιρὸν, οὐ δόξης ἐφίενται, οὐχ ὕβρεσι παροξύνονται, οὐχ ὑπὸ **βασκανίαις** ἀλίσκονται, οὐχ ὑπὸ ἄλλου τινὸς πολιορκοῦνται πάθους, τῷ πένθει μόνω προσέχοντες, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὰ ἀμαρτήματα πενθοῦντες ἑαυτῶν, ὡς πενθεῖν ἄξιον μείζονα ταύτης ἐπιδείξασθαι ὄφελον φιλοσοφίαν· ὅθεν καὶ τὸ ἔπαθλον μέγα· παρακληθήσονται γάρ, φησιν· δῆλον ὅτι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ γὰρ φησιν τὸ ἐπίταγμα φορτικόν ἐστίν, ἰδοὺ ἐγὼ ἀντὶ τούτου παρέχω παράκλησιν· οὐ κατὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀξίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐμὴν φιλανθρωπίαν· οἱ γὰρ πενθοῦντες πλημμελήματα πενθοῦσιν· τοῖς δὲ τοιούτοις ἀρκεῖ τὸ συγγνώμης ἀπολαῦσαι· ἐγὼ δὲ καὶ πολλῆς μεταδίδωμι παρακλήσεως. πενθεῖν δὲ ἡμᾶς οὐχ ὑπὲρ τῶν οἰκείων μόνον,

Καὶνὴ Διαθήκη. Supplementum et varietas lectionis ad commentarium Chrysostomi in evangelium sancti Matthaei (e cod. Oxon. Bodl. **P.** 484, line 28

ὅμως χρὴ γινώσκειν ὅτι ὅταν μὴ ἐγκαλῆται ὁ πεποιηκὼς, νόμος γίνεται ἡ ἀπολογία τοῦ τολμήματος. δείκνυσιν δὲ ὅτι οὐδὲ ἀμαρτημά ἐστὶν τὸ γεγενημένον. εἰ γὰρ οἱ ἱερεῖς, φησιν, ἐν τῷ ἱερῷ

βεβηλοῦσιν τὸ σάββατον, καὶ ἀναίτιοί εἰσιν, ὅπουγε καὶ χωρὶς περιστάσεως ἐστὶν ἡ λύσις, πολλῶ μᾶλλον ἔνθα ἡ περίστασις τὴν λύσιν ἐποίησεν. διόπερ φησὶν, “εἰ ἐγνώκειτε” κ. τ. ἐ.

90, 34. Διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου συλλογιζόμενος αὐτοὺς, ὅπως μὴ ἔχωσιν πρόφασιν ἀναισχυντίας πρὸς τὸ πάλιν ἐγκαλεῖν αὐτῶ διὰ τὴν θεραπείαν. καὶ τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ κ. τ. ἐ. ἐκεῖνοι δὲ οὐδὲν ἀδικηθέντες ἐξέρχονται καὶ βουλευόνται ἵνα ἀνέλωσιν αὐτόν. τοσοῦτον ἡ **βασκανία** κακόν. ὁ δὲ ἡμέρος καὶ πρῶος ἀνεχώρησεν ταῦτα μαθῶν. ἠκολούθησαν δὲ αὐτῶ ὄχλοι πολλοὶ, διατί; θαυμάζοντες αὐτόν, ἐκεῖνοι δὲ τῆς πονηρίας οὐκ ἀφίστανται. ἐπὶ δὲ τῷ παραδόξῳ τῆς μανίας αὐτῶν, καὶ τὸν προφήτην εἰσάγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἡσαΐαν ταῦτα προαναφωνοῦντα καὶ λέγοντα: “ἴδου ὁ παῖς μου” κ. τ. ἐ.

Καὶνὴ Διαθήκη. Catena in Lucam (typus B) (e codd. Paris. Coislin. 23 + Oxon. Bodl. Misc. 182) (4102: 004)

“*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 2”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford University Press, 1841, Repr. 1967.

P. 112, line 2

ἐκκλίνῃ τὴν ἄφρονα μέμψιν, ἀλλ' ὅπως εὐεργετήσῃ τινὰς πάντα διαπράττεται, ὅθεν καὶ τὴν ἀφροσύνην ἐλέγχει τῶν αἰτιᾶσθαι μελλόντων αὐτόν ἐπὶ σαββατικαῖς εὐεργεσίαις, λέγων, “ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεῦσαι ἢ οὐ;” καὶ γὰρ ἦν, φησὶν, ἄνθρωπός τις ὑδροπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ἐπειδὴ δὲ δυστρόπως σεσιγήκασι, παραλύει Χριστὸς τὴν ἄθραυστον αὐτῶν ἀναισχυντίαν, λογισμοῖς ἀναγκαίοις εἰς τοῦτο χρώμενος, καὶ ὡσανεὶ λέγων αὐτοῖς, εἰ κεκώλυκεν ὁ νόμος ἐλεεῖν ἐν σαββάτῳ, πῶς ἐποικτεῖρεις αὐτὸς τὸν εἰς φρέαρ καταπεσόντα; μὴ φροντίσης υἱοῦ κινδυνεύοντος ἐν σαββάτῳ, μηδὲ τί τῶν τοιούτων διαπράξῃ; τοιγαροῦν χαίρειν εἰπὼν ταῖς Φαρισαϊκαῖς **βασκανίαις**, ἀπαλλάττει τοῦ νοσεῖν τὸν ὑδέρω κεκρατημένον.

ΚΕΦ. ΝΓ. Περὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν τὰς πρωτοκλισίας.

“Ὅπερ δὲ εἶπε, τοὺς κεκλημένους “ἐπίσχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο,” δοκεῖ μὲν τισιν ἴσως μικρὰ πως εἶναι ταῦτα, καὶ οὐ πολλῆς ἄξια φροντίδος· ὅταν δὲ τις αὐτοῖς τὸν τῆς διανοίας ὀφθαλμὸν ἐνερεῖσῃ, τοτηνικάδε μαθήσεται, ὁποίου μὲν ἀπαλλάττει μῶμου τὸν ἄνθρωπον, ὅσον δὲ τὸ κόσμιον αὐτόν ἐργάζεται· τὸ γὰρ τιμὰς οὐ πάντως ἡμῖν ὀφειλομένας προχείρως ἐπιζητεῖν

ἀσυνέτους ἀποφαίνει. πόσης γὰρ αἰσχύνῃς τὸ πρᾶγμα μεμέστωται, ὅταν ἐντιμωτέρου ἔλθοντος, ὁ ἀμφοτέρους καλέσας ἐρεῖ, “δὸς

Καὶνὴ Διαθήκη. *Catena in Lucam* (typus B) (e codd. Paris. Coislin. 23 + Oxon. Bodl. Misc. 182) **P.** 120, line 16

εἰρημένα, οἷον ἔστιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος, ἐρωτήσας καὶ μαθὼν τῆς ἑορτῆς τὴν ὑπόθεσιν, ἠγανάκτησε καὶ οὐκ ἠθέλησεν εἰσελθεῖν, καὶ τὰ τούτων ἀκόλουθα, οὐ χρὴ ὡς φθονήσαντος ἢ ἐγκαλέσαντος ταῦτα ἡμᾶς λογίζεσθαι, διότι παραβολὴ τὸ λεγόμενον ἔστι, τὰ δὲ ἐν παραβολαῖς λεγόμενα οὐ δεῖ πάντα κατὰ λέξιν περιεργάζεσθαι, καθὼς φησιν ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κατὰ Ματθαῖον, τὴν παραβολὴν ἐρμηνεύων τῶν μισθουμένων ἐργατῶν, ἀλλὰ τὸν σκοπὸν μαθόντας δι' ὧν συνετέθησαν, τοῦτον δρέπεσθαι μόνον, καὶ μηδὲν περαιτέρω ζητεῖν ἢ πολυπραγμονεῖν. καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδεὶς τῶν ἁγίων τοιαῦτα δικαιολογούμενος, ὡς **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ὑπάρχοντες καθαροί. Εἰ γὰρ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν δίδόασιν, πολλῶ μᾶλλον ὀρῶντες αὐτοὺς σωζομένους χαίρουσι καὶ οἰκεῖα νομίζουσι τὰ εἰς αὐτοὺς γινόμενα ἀγαθὰ.

Τίνος οὖν ἔνεκεν οὕτως συνετέθη ἡ παραβολὴ αὕτη; καὶ τί κατασκευάσαι βούλεται; τὴν ὑπερβάλλουσαν ἐμφαίνει φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι τοσαύτη ἐστὶ πρὸς τοὺς ἐπιστρέφοντας εἰς αὐτὸν καὶ γνησίως μετανοοῦντας, ὥστε καὶ **φθόνον** τεκεῖν ἑτέροις δυναμένους· ὅπερ καὶ ἡμεῖς πολλάκις ποιοῦμεν, εὐεργετήσαντες τινὰ, λέγοντες αὐτῷ, ὅτι ὁ δεῖνά μοι ἐνεκάλεσεν, ὅτι σε τοιαύτης τιμῆς ἠξίωσα, οὔτε ἐγκληθέντες παρὰ τοῦ ἐκεῖνον διαβαλεῖν

Καὶνὴ Διαθήκη. *Catena in Joannem* (catena integra) (e codd. Paris. Coislin. 23 + Oxon. Bodl. Auct. T.1.4) (4102: 005)

“*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 2”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford University Press, 1841, Repr. 1967.

P. 214, line 27

“παι ἐν τῷ Θεῷ σὺν τῷ Χριστῷ. ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζῶν ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.” οὐκ εἶπε δὲ, μένει αὐτὸν, ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν, δεικνὺς ὅτι οὐδέποτε αὐτοῦ ἀποστήσεται· ἵνα γὰρ μὴ νομίση τις θάνατον εἶναι πρὸς καιρὸν τὸ οὐκ ὄψεται ζῶν, ἀλλ' ἵνα πιστεύσῃ ὅτι διηνεκῶς ἔστιν εἰς τὴν κόλα-

σιν τοῦτο τέθεικε, διὰ τούτων αὐτοῦ τῶν ῥημάτων ὠθῶν πρὸς τὸν Χριστὸν, οὐκ αὐτοὺς δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντας· καὶ γὰρ καθολικὴν ἐποίησατο τὴν παραίνεσιν. αὐτὸς μὲν ὁ Χριστὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, οἱ δὲ ἀπαγγέλλοντες βουλόμενοι διεγεῖραι τοὺς ἀκούοντας εἰς **φθόνον** τοῦτο ἀπήγγελλον, αὐτὸς δὲ ἀνεχώρει, οὐ δειλίας χάριν, ἀλλ' ἐκκόπτων αὐτῶν τὴν **βασκανίαν** καὶ παραμυθούμενος τὸν **φθόνον**· δυνατὸς μὲν γὰρ ἦν, καὶ ἐπελθόντας ἐπισχεῖν, ἀλλ' οὐκ ἠβούλετο συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν, ὥστε μὴ ἀπιστεῖσθαι τῆς σαρκὸς τὴν οἰκονομίαν.

Καينὴ Διαθήκη. Catena in Joannem (catena integra) (e codd. Paris. Coislin. 23 + Oxon. Bodl. Auct. T.1.4) **P.** 299, line 15

ξεν. Ὁ μὲν γὰρ τὴν ἰδίαν σωτηρίαν πανταχοῦ σκοπεῖ, τῶν προβάτων ἀμελῶν, οὗτος δὲ πανταχοῦ τὴν τῶν προβάτων ζητεῖ, παρατρέχων τὴν ἑαυτοῦ.

Ἐπειδὴ πολλαχοῦ τίθησιν ἑαυτὸν ἐν τάξει τῶν πολλῶν, ἵνα μὴ τις νομίση, ὅτι ὡς ἄνθρωπος οὕτως ἐγίνωσκεν, ἐπήγαγε λέγων, “καθὼς γινώσκει με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ γινώσκω τὸν Πατέρα.” Οὕτως ἐπίσταμαι, φησὶν, αὐτὸν ἀκριβῶς, ὡς αὐτὸς ἐμέ. συνεχῶς δὲ λέγει, “τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων,” δηλῶν ὅτι οὐκ ἔστι πλάνος. Τὸ μὲν γὰρ λέγειν, ὅτι φῶς εἰμι καὶ ζωὴ, ἐδόκει εἶναι τύφου παρὰ τοῖς ἀνοήτοις· τί δὲ λέγει, ὅτι ἀποθανεῖν βούλομαι; οὐδεμίαν **βασκανίαν** εἶχεν, οὐδὲ **φθόνον**, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἐδείκνυ τὸ ῥῆμα κηδεμονίαν, εἴ γε ὑπὲρ τῶν λιθαζόντων ἐβούλετο ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι. εἰπὼν δὲ “ὅτι καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω,” περὶ τῶν ἐθνῶν λέγει. τὸ δὲ εἰπεῖν, “ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς ἀύλης ταύτης,” τὴν διαφορὰν τοῦ τόπου μόνον ἐμφαίνει. Δηλοῖ δὲ τὸ “κάκεινά με δεῖ ἀγαγεῖν,” καὶ τὰ ἐξῆς, ὅτι ἐσκορπισμένα ὑπῆρχον, ποιμένα μὴ ἔχοντα, καὶ ὅτι γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν, ἀμφοτέρωθεν συνάπτεσθαι μέλλοντα, τὸ δὲ “δεῖ” τοῦτο οὐκ ἀνάγκης ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ πάντως ἐσομένου δηλωτικόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀλλότριον αὐτὸν ἔλεγον τοῦ Πατρὸς οἱ Ἰουδαῖοι εἶναι, φησὶ, “διὰ τοῦτό με ἀγαπᾷ ὁ Πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὴν ψυχὴν μου τίθημι,

Καينὴ Διαθήκη. Catena in Joannem (catena integra) (e codd. Paris. Coislin. 23 + Oxon. Bodl. Auct. T.1.4) **P.** 382, line 33

Καὶ ἄλλως δὲ ἐδεδοίκεσαν μὴ δίκην ὕστερον δώσωσι κατηγορηθέντες δι' αὐτόν.

Χρὴ δὲ σκοπεῖσθαι αὐτῶν καὶ τὸ καταγέλαστον, ὅτι τὸν ἀθῶον συλλαβόντες καὶ ὅπλα βαστάζοντες, εἰς τὸ πραιτώριον οὐκ εἰσέρ-

χονται, ἵνα μὴ μιανθῶσι δῆθεν, καὶ φονῶντες μὲν ἀδίκως, οὐκ ἐνόμιζον μιαινέσθαι, δικαστηρίου δὲ ἐπιβαίνοντες, μιαίνειν ἑαυτοὺς ἠγοῦντο. Τί δὲ ἐστίν, “ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα;” αὐτὸς γὰρ ἦν αὐτὸ πεποιηκὼς τῇ μιᾷ τῶν ἀζύμων· πάσχα τῆς ἑορτῆς λέγει. Διὰ τοῦτο δὲ ἐξελθὼν ὁ Πιλάτος ἐρωτᾷ τοὺς Ἰουδαίους λέγων, “τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;” ὅπως δείξῃ ἑαυτὸν ἀπηλλαγμένον τῆς **βασκανίας** αὐτῶν· ὁρῶν γὰρ αὐτὸν δεδεμένον καὶ ὑπὸ τοσοῦτων ἀγόμενον, οὐκ ἐνόμισεν ἔλεγχον ἔχειν ἀναμφισβήτητον τοῦτο, ἀλλ' ἐρωτᾷ, ἄτοπον εἶναι νομίζων τὴν μὲν κρίσιν αὐτοὺς ἀρπάσαι, τὴν δὲ κόλασιν χωρὶς κρίσεως ἐπιτρέψαι ἐκεῖνω.

Καὶνὴ Διαθήκη. Supplementum et varietas lectionis ad catenam in evangelium sancti Joannis (e cod. Bodl. B.) (4102: 007)

“*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 2”, Ed. Cramer, J.A.Oxford: Oxford University Press, 1841, Repr. 1967.

P. 447, line 15

381, 1. ἐπὶ τούτῳ.

382, 6. διδ. τὴν κηδεμονίαν. 7. ὅτι καὶ κατεχ.

382, 19. ἐξηλέγετο. 22. Ῥωμαίους.

382, 27. καὶ φόνῳ μὲν ἀδίκῳ. 30. τὴν ἑορτὴν πᾶσαν λέγ.

382, 33. τ. **βασκανίας** αὐτ. ὁρῶν γὰρ αὐτ. δεδ. om. B.

383, 3. οὐ λέγουσι τὴν κακοποιΐαν, ἀλλ' ὅτι “εἰ μὴ ἦν οὗτος “κακοῦργος, οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.” οὕτως παντ.

383, 6. εἶπον δὲ ἐκεῖνοι. 7. οὐκ ἐξῆν.

383, 10. ἢ τοῦτό φησιν, ὅτι οὐχ. 24. ἀκού. μον. ὅθεν καὶ εὐθ.

383, 31. χαρίσασθε. 33. λέγων.

386, 23. περιθεῖναι. 25. αὐτοῦ τῇ κεφ.

387, 27. τὸ συγκεχωρημένον.

388, 8. οἴκησιν. 9. εἰ περιΐδοι τ.

Καὶνὴ Διαθήκη. Catena in Acta (catena Andreae) (e cod. Oxon. coll. nov. 58) (4102: 008) “*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 3”, Ed. Cramer, J.A.Oxford: Oxford University Press, 1838, Repr. 1967. **P.** 32, line 32

τὸ ἐνύπνιον τῇ φαντασίᾳ παιδεύεται. ἔστι δὲ τὸ μὲν πρῶτον προ-

φητεία, τὸ δὲ δεύτερον ὄραμα· τὸ δὲ τρίτον ἐνύπνιον· “οἱ πρεσβύτεροι ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται,” ἐπειδὴ τὸ γῆρας ἄτονον πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν· εἰ καὶ οὐ δύναται διακονεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρετὴν μὴ ὑβριζέσθω.

Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεὸς, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα.

{ Τοῦ Χρυσοστόμου. } Δίδωσι καὶ αὐτοὺς ἐλπίδας χρηστὰς ἔχειν· καὶ τέως οὐκ ἀφήσιν αὐτῶν εἶναι τὸ πλεονέκτημα· τὸ γὰρ αὐτῶν μόνων εἶναι, **βασκανίαν** ποιεῖ· ταύτη τὸν **φθόνον** ὑποτεμνόμενος.

{ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐκ τῆς εἰς τὸν προφήτην Ἰωήλ. }

Καταγγέλλετε σαφῶς τὴν διὰ τοῦ Πνεύματος ἐπιφάνειαν, ἣν καὶ ἀπαρχὴν ὡσπερ καὶ τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις κατέπεμψεν· “ἤρξαντο γάρ,” φησι, “λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.” ἀπεφθέγγοντο δὲ προφητεύοντες, ἤγουν συνιέντες τε καὶ λέγοντες τὰ διὰ τῶν ἁγίων προφητῶν ἐπὶ Χριστῷ μαρτύρια· τὸ δὲ καὶ θυγατέρας προφητεύειν εἰπεῖν, τοῦτο ἦν δηλοῦντος τὸ τῆς χάριτος ἀμφιλαφές· τοὺς πρεσβυτέρους γε μὴν ἐνυπνίοις ἐνυπνιάζεσθαι, φησὶν, ὄψεσθαι δὲ καὶ ὀράσεις τοὺς

Καينὴ Διαθήκη. Catena in Acta (catena Andreae) (e cod. Oxon. coll. nov. 58) **P.** 56, line 32

{ Τοῦ Χρυσοστόμου. } Τὸν ἄρτον δοκεῖ μοι λέγων, καὶ νηστείαν ἐνταῦθα σημαίνειν καὶ σκληρὸν βίον· τροφῆς γὰρ οὐ τρυφῆς μετελάμβανον.

{ Τοῦ αὐτοῦ. } Ὅρας ὅτι οὐχ ἡ τρυφή ἀλλ' ἡ τροφή τὴν ἀπολαυσιν ἐποίει· οἱ μὲν γὰρ τρυφῶντες ἐν κολάσει καὶ λύπῃ, οὗτοι δὲ οὐχί. Ὅρας ὅτι οἱ Πέτρου λόγοι καὶ τοῦτον εἶχον τὸν τοῦ βίου σωφρονισμόν· οὐ γὰρ ἔνι γενέσθαι ἀγαλλίασιν, μὴ ἀφελείας οὔσης.

{ Τοῦ αὐτοῦ. } Πῶς εἶχον χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν; δι' ὧν ἐποίουν, διὰ τῆς ἐλεημοσύνης· μὴ γὰρ μοι ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς ἐπέστησαν αὐτοῖς ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** τοῦτο ἴδης, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸν λαὸν χάριν εἶχον.

{ Τοῦ αὐτοῦ. } Πάλιν ὁμόνοια· ἡ ἀγάπη τὸ πάντων αἴτιον τῶν ἀγαθῶν· οὐκ ἤρκει τὰ λεχθέντα· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὥστε ἐπάγεσθαι πρὸς τὴν πίστιν ἦν ἱκανά· ταῦτα δὲ, τίνα χρὴ τὸν πιστὸν ποιεῖν.

{ Ἐξ ἀνεπιγράφου. } Ὁ συνεργῶν Κύριος τοῖς προαιρουμένοις τὸ ἀγαθὸν τοὺς σπουδάζοντας συγκαταριθμηθῆναι, μᾶλλον δὲ ἐνωθῆναι τοῖς προλαβοῦσι, τὴν πίστιν προσετίθει καθ' ἐκάστην τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό· νοήσεις δὲ τὸ λεγόμενον ἐκ τοῦ εἰρημένου

ἐν Εὐαγγελίῳ· “Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ Πατήρ μου, πρὸς ἐμὲ ἤξει.”
τὸν γὰρ ἐρχόμενον πρὸς τὸν Υἱὸν, δίδωσιν αὐτῷ ὁ Πατήρ·

Καينὴ Διαθήκη. *Catena in Acta (catena Andreae) (e cod. Oxon. coll. nov. 58) P. 228, line 10*

ἦν καιρός· πεῖσαι ἔδει ὥστε βεβαίως ἐμμένειν.

Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, βλασφημοῦντες.

{Τοῦ Χρυσοστόμου.} Ὅρα τὴν κακίαν πληττομένην ἐν τῷ πλήττειν ἑτέρους· τοῦτο μᾶλλον αὐτοὺς ἐποίει λαμπροὺς, τὸ ἀντιλέγειν ἐκείνους· τὸ πρῶτον αὐτόματοι παρεκάλεσαν.

{Τοῦ αὐτοῦ.} Διατί πρὸ τούτου οὐκ ἀντέλεγον; ὁρᾷς ὅτι πανταχοῦ πάθει ἐκινουῦντο, καὶ οὐκ ἀντέλεγον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐβλασφήμουν· καὶ γὰρ ἡ κακία οὐδαμοῦ ἴσταται.

{Τοῦ αὐτοῦ.} Τοσαύτη τῆς **βασκανίας** ἢ τυραννίς· πολλοὶ γὰρ τήκονται καὶ ἀπόλλυνται, ὅταν ἑτέρους εὐδοκιμοῦντας ἴδωσιν, ὅταν ἐκκλησίαν ὠφελουμένην ὀλόκληρον, ἢ λόγῳ ἢ ἑτέρῳ τινὶ τρόπῳ· οὐ τί χειρόν γένοιτ' ἄν; οὐδὲ γὰρ τῷ ἀδελφῷ λοιπὸν, ἀλλὰ καὶ τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ οἱ τοιοῦτοι μάχονται.

Περὶ μεταθέσεως τοῦ κηρύγματος εἰς τὰ ἔθνη, διωγμοῦ τὲ αὐτῶν ἐκεῖ καὶ ἀφίξεως εἰς Ἰκόνιον.

Καينὴ Διαθήκη. *Catena in epistulam ad Galatas (typus Parisinus) (e cod. Coislin. 204) (4102: 019)“Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum, vol. 6”, Ed. Cramer, J.A.Oxford: Oxford University Press, 1842, Rpr. 1967.P. 45, line 28*

καλῶν· ὅτι γὰρ ἔδειξε τὴν πίστιν ἐξωθουμένους καὶ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ περιττὸν ἀποφαίνοντας, τότε ἐπάγει τὴν ἐπιτίμησιν· καὶ οὐδὲ τότε κατ' ἀξίαν· καὶ γὰρ πολλῶν χαλεπωτέρων ἦσαν ἄξιοι ῥημάτων. ὄρα δὲ μοι πῶς εὐθέως καθυφίησι πληξας· οὐ γὰρ εἶπε, τίς ὑμᾶς ἠπάτησε; τίς ὑμῖν ἀπεχρήσατο; τίς ὑμᾶς παρελογίσατο; ἀλλὰ “τίς ὑμᾶς ἐβάσκηεν;” οὐκ ἄμοιρον ἐγκωμίων τὴν ἐπίπληξιν θεῖς· τοῦτο γὰρ δεικνύντος ἐστίν, ὅτι **φθόνου** ἔπρατον ἄξια πρότερον· καὶ δαίμονος ἐπήρεια τὸ γενόμενον ἦν· ταῦτα δὲ λέγει· οὐχ ὡς τοῦ **φθόνου** καθ' ἑαυτῶν τὴν ἰσχὺν ἔχοντος, ἀλλ' ὡς τῶν ταῦτα διδασκόντων διὰ **βασκανίαν** ἐπὶ τοῦτο ἐλθόντων·

“οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυ-
“ρώμενος.”

Τοῦτο φησὶ τῆς πίστεως δεικνὺς τὴν ἰσχὺν, καὶ τὰ πόρρωθεν
δυναμένης ὀρᾶν· καὶ οὐκ εἶπεν ἐσταυρώθη· ἀλλὰ “προεγράφη
“ἐσταυρωμένος” δηλῶν ὅτι τοῖς τῆς πίστεως ὀφθαλμοῖς ἀκρι-
βέστερον ἐθεώρησαν τῶν παρόντων ἐνίων· ἐκείνων μὲν γὰρ πολλοὶ
θεασάμενοι, οὐδὲν ἀπώναντο· οὗτοι δὲ ὀφθαλμοφανῶς μὲν οὐκ
εἶδον, ἀκριβέστερον δὲ διὰ τῆς πίστεως εἶδον·

Καὶνὴ Διαθήκη. Catena in epistulam ad Philippenses (typus Parisinus)
(e cod. Coislin. 204) (4102: 021) “*Catena Graecorum patrum in Novum
Testamentum*, vol. 6”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford University Press,
1842, Repr. 1967. **P.** 246, line 25

“τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν·”
βαβαῖ, πῶς δόγμα φιλοσοφίας γέμον καὶ πάσης ἡμῶν τῆς σω-
τηρίας ἐξέθετο; ἐὰν ὑπολάβης, φησὶν, ὅτι ὁ δεῖνα σοῦ μείζον
ἐστί· καὶ τοῦτο πείσεις σαυτὸν, οὐκ ἐὰν εἴπῃς μόνον ἀλλὰ καὶ
πληροφορηθῆς ἀπομένειν αὐτῷ τὴν τιμὴν· οὐκ ἀγανακτήσεις ὀρῶν
αὐτὸν παρ' ἐτέρου τιμώμενον. μὴ τοίνυν ἀπλῶς νόμιζε μείζονά
σου εἶναι, ἀλλ' ὑπερέχειν· ὅπερ ἐστὶ σφοδρᾶς ὑπερβολῆς· καὶ οὐ
ξενίζῃ τιμώμενον ὀρῶν οὐδὲ ἀλγεῖς· κὰν ὑβρίση, φέρεις γενναίως·
ὅταν γὰρ ἅπαξ καὶ ψυχὴ πληροφορηθῇ ὅτι μείζων ἐστίν, οὐκ εἰς
ὀργὴν ἐμπίπτει ἐν οἷς ἂν παρ' αὐτοῦ πάθη κακῶν, οὐκ εἰς **βασκα-**
νίαν· τῆς γὰρ ὑπεροχῆς τὰ πάντα ἐστίν. ὅταν δὲ κάκεῖνος ὁ
τοσαύτης ἀπολάβων παρὰ σοῦ τῆς τιμῆς φησὶν, οὕτω πρὸς σὲ
διάκειται· ἐννόησον πῶς τεῖχος ἐστὶ διπλοῦν ἐπεικειίας· εἰ γὰρ
παρ' ἐνὸς τοῦτο γινόμενον ἀρκεῖ λῦσαι πάσαν ἐρεσχελίαν· ὅταν
παρ' ἀμφοτέρων ἦ, τίς διακόψει ταύτην τὴν ἀσφάλειαν; οὐδὲ
αὐτὸς ὁ διάβολος.

Καὶνὴ Διαθήκη. Catena in epistulam i ad Thessalonicenses (typus
Parisinus) (e cod. Coislin. 204) (4102: 023) “*Catena Graecorum patrum
in Novum Testamentum*, vol. 6”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford
University Press, 1842, Repr. 1967. **P.** 356, line 11

Εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμῶν τὴν καρδίαν ἀμέμπτως ἐν
ἀγιωσύνῃ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ
παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάν-
των τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

Βούλομαι, φησὶ, πλεονάσαι τὴν ἀγάπην ταύτην, ἵνα μηδεὶς μῶμος γένηται· οὐκ εἶπεν, ὑμᾶς στηρίζαι, ἀλλὰ “τὰς καρδίας “ὕμῶν” ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, ἔνεστι γὰρ μηδὲν πράττοντα πονηρὸν εἶναι, οἷον, **βασκανίαν** ἔχειν, ἀπιστίαν, δόλον, τὸ χαίρειν ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τὸ μὴ εἶναι φιλόανθρωπον, τὸ δόγματα ἔχειν διεστραμμένα· ταῦτα πάντα τῆς καρδίας ἐστὶν, ἀγιωσύνη δὲ, τὸ τούτων καθαρεύειν· κυρίως μὲν γὰρ ἀγιωσύνη λέγεται ἢ σωφροσύνη, ἐπειδὴ καὶ ἀκαθαρσία ἢ πορνεία καὶ ἡ μοιχεία· καθολικῶς δὲ πᾶσα ἁμαρτία ἀκαθαρσία, καὶ ἡ πᾶσα ἀρετὴ καθαρότης· “μακάριοι γὰρ,” φησὶν, “οἱ καθαροὶ τῆ “καρδία·” ὅτι γὰρ πορνεία μολύνει τὴν ψυχὴν, ἄκουε τοῦ προφήτου τοῦ λέγοντος, “λούσασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας “ὕμῶν ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν·” ὥστε πᾶσα ἁμαρτία μολύνει τὴν ψυχὴν· “ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ

Καὶνὴ Διαθήκη. Catena in epistulam ad Hebraeos (catena Nicetae) (e cod. Paris. gr. 238) (4102: 039) “*Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum*, vol. 7”, Ed. Cramer, J.A. Oxford: Oxford University Press, 1843, Repr. 1967. **P.** 454, line 11

λόγον κατέκλεισεν. ὄρα δὲ πῶς ὅλον τὸν λόγον συνελογίσαστο. ὥμοσε φησὶ τοῖς προτέροις μὴ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν κατάπαυσιν, καὶ οὐκ εἰσῆλθον, εἶτα μετ' ἐκείνους χρόνῳ πολλῷ ὕστερον διαλεγόμενος τοῖς Ἰουδαίοις φησὶ, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δηλονότι ἔστιν ἄλλη κατάπαυσις. περὶ μὲν γὰρ τῆς Παλαιστίνης οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν· εἶχον γὰρ αὐτήν, περὶ δὲ τῆς ἐβδόμης, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. οὐ γὰρ δὴ που περὶ ταύτης διελέγετο τῆς πάλαι γεγενημένης. ἄρα ἑτέραν τινὰ αἰνίττεται τὴν ὄντως ἀνάπαυσιν, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, καὶ λύπη καὶ στεναγμός· ἔνθα οὐ φροντίδες, οὐ πόνος, οὐκ ἀγωνία, ἀλλ' εἰρήνη, χαρὰ, εὐφροσύνη, ἀγαθοσύνη. οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ζηλοτυπία, οὐ **βασκανία**, οὐ θάνατος οὗτος ὁ τοῦ σώματος, οὐκ ἐκεῖνος ὁ τῆς ψυχῆς, οὐ σκότος, οὐ νύξ, ἀλλὰ πάντα ἡμέρα λαμπρὰ, πάντα φῶς· οὐκ ἔστι καμεῖν, οὐκ ἔστι κόρον λαβεῖν, ἀεὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀγαθῶν διατελέσομεν. { Ἰσιδώρου καὶ Χρυσοστόμου. } Οὐ τοίνυν περὶ τῆς καταπαύσεως τῶν Ἑβραίων τῆς γενομένης ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, διὰ τῆς Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ Ναυῆ στρατηγίας, τῷ θεσπεσίῳ Παύλῳ ὁ λόγος. ἐκείνης γὰρ οὐδεὶς λόγος αὐτῷ. εἰς δὲ τὴν προσδοκωμένην ἔσσεσθαι βλέπει, καὶ κατ' ἐκείνης ὁ τῶν νοημάτων σκοπὸς συντείνεται. ὅτι δὲ τοῦτ' ἔστιν ἀληθές, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐρμηνεύει λέγων, “εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς,” δηλονότι ὁ τοῦ Ναυῆ, “κατέπαυσεν,

Julianus Scr. Eccl., **Commentarius in Job** (4105: 001)“*Der Hiobkommentar des Arianers Julian*”, Ed. Hagedorn, D.Berlin: De Gruyter, 1973; *Patristische Texte und Studien* 14.**P.** 13, line 15

δωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χεῖρά σου, σὺ δὲ οὐκ ἐποίησας αὐτοῖς ἔλεον. οὐκοῦν καὶ τῷ διαβόλῳ εἴ ποτε συνεχώρησε ... κατὰ τινων, οὐκ ἄγνο-
 ὦν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν, ἀλλ' ὡς ἄξιον ὄντα τῆς τοιαύτης ὑπουργίας εἰ γὰρ καὶ ἐπετέλει τὰ συγχωρηθέντα, οὐχ ὡς θεὸν τιμῶν, ἀλλ' ὡς ἴδιον βούλημα πληρῶν ἐπεὶ οὖν ἴστατο σὺν τοῖς ἄλλοις ἀγγέλοις, ἠγνοεῖτο δὲ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τῆς παραστάσεως τῷ πλήθει τῶν λειτουργικῶν δυνάμεων, τῷ δὲ θεῷ ἐγινώ-
 σκετο, ἐλέγξαι βουλόμενος τὴν πονηρὰν αὐτοῦ γνώμην φησὶ πρὸς αὐτὸν καθὼς ἡ γραφὴ διδάσκει·
 1,7α καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον· πόθεν παραγέγονας; οὐκ ἄγνοῶν ὅθεν ἦκεν ἢ τί βουλόμενος παραγέγονεν, ἀλλ' ἐλέγχων αὐτοῦ τὴν κατὰ τοῦ δικαίου **βασκανίαν** . καὶ γὰρ πού καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀδάμ φησιν· Ἀδάμ, ποῦ εἶ; οὐκ ἄγνοῶν, ἀλλὰ παρρησίαν διδοὺς τῷ αἰσχυρθέντι δι' ἁμαρτίαν. καὶ τῷ Κάϊν· ποῦ Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; οὐκ ἄγνοῶν τὸν φόνον, ἐλέγξαι δὲ τὸν φονέα προαιρούμενος. οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ διαβόλου· πόθεν παραγέγονας; ἵνα τὸν κατὰ τοῦ δικαίου **φθόνον** γυμνώσῃ. κάκεῖνο δὲ ἡμᾶς μὴ παρέλθοι, ὅτι τοὺς μὲν ἀγγέλους θεοῦ ὠνόμασε, τὸν δὲ διάβολον οὐκέτι, ἐπειδὴ οἱ μὲν εὐνοία ᾠκείωνται θεῷ, ὁ δὲ κακονοία ἠλλοτριώ-
 ται. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ εἶναι ὠνομάσθησαν ἄγγελοι, ὁ δὲ οὐκ ἀπὸ τοῦ εἶναι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐπιχειρήματος (οὐ γὰρ ἡ φύσις διάβολος· θεοῦ γὰρ δημιουργημα), ἀλλ' ἀπὸ τῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ **φθόνου** τοῦ πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ τῆς διαβολῆς ἧς διέβαλεν τὸν θεὸν τῇ γυναικί.

Evagrius Scr. Eccl., **Tractatus ad Eulogium** (sub nomine Nili Ancyran) (4110: 020); *MPG* 79.Vol. 79, **P.** 1116, line 41

ΚΕΦΑΛ. ΙΗ΄.

Δεδοικότα φίλον σκόπτῃν κτῆσαι, ἵνα σκέπῃν εὐ-
ρης τῶν σῶν πταισμάτων, τὸ δὲ φθονούμενον ἐν σοὶ
κρύπτε μᾶλλον τοῦ φθονοῦντος. Ὅταν ὁ σὸς φίλος
ταῖς σαῖς τῶν πόνων εὐφημίαις ἐλαττούμενος εἰς
φθόνον ἐκτραπῇ, ὡς καὶ τοῖς περίξ ῥήματα κενοδο-
ξίας ἀκοντίζειν σου τοῖς πόνοις, ὅπως τὴν διατρέχου-
σαν περὶ σοῦ δόξαν συσκιάσῃ τοῖς σοῖς σκώμμασι,
τότε μὴ τῇ ἐκείνου **βασκανία** προσέχων δηχθῆς, ἵνα
μὴ ἰὸν πικρὸν τῇ ψυχῇ σου σιφωνίσῃς. Τοῦτο γὰρ
ἔργον τοῦ Σατανᾶ, ἵνα ἐκείνον μὲν τῷ φθόνῳ ἐκπυ-
ρώσῃ, σὲ δὲ πικρία ἀναλώσῃ. Ταπεινώμεθα δὲ μᾶλ-
λον, καὶ τῇ τιμῇ τοὺς τοιούτους προηγώμεθα ἐξημε-
ροῦντες αὐτῶν, καὶ διὰ τραπέζης τὸ ἀγριωθὲν τῷ
ζήλῳ φρόνημα. Μὴ ὡς ἐξ ἑτέρου προσώπου ψέγε
ζήλῳ τὸν φίλον, ἵνα ὡς ἐξ ἄλλου δῆθεν στόματος ψέ-
γων ἐκείνον, σαυτὸν ὡς ἀθῶον ποιήσῃς, καὶ ὡς ἄσο-
γον ὑψώσῃς. Τοῦτο γὰρ μετασχημάτισμα τοῦ Σατανᾶ,
τοῦ ἐκ προσώπου ὄφρα τὸν Ὑψιστον ψέγοντος,

Ευστάθιος. De engastrimytho contra Origenem (4117: 001)“*Origene, Eustazio, Gregorio di Nissa: La maga di Endor*”, Ed. Simonetti, M.Florence: Nardini, Centro Internazionale del Libro, 1989. **Cha.** 15, **sec.** 1, line 3

εἰ γὰρ ὁ πλούσιος οὐ δύναται μετὰ τοῦ πένητος εἶναι, καὶ ταῦτα
μηδὲν ἀδικήσας μηδὲ διώξας αὐτόν, ἀλλὰ μὴ μεταδοὺς αὐτῷ προχείρως
ἐξ ὧν εἶχεν, πόσῳ δὴ μᾶλλον ὁ σχέτλιος ἀνὴρ ἀνάξιός ἐστι
τῆς τῶν ἀγίων ἀπολαῦσαι κοινωνίας;

Ἄλλ' οὐ διανοητέον ὅπως αἰσχροῦ μὲν ἕνεκα
κέρδους ἀθετεῖ τὸ θεῖον ἐπίταγμα, δαίμονι δὲ πληγεῖς
ἀνιάτως ἐλαύνεται **βασκανία**, τὸν ἀγιοπρεπεῖ διώκει
Δαβὶδ οὐδενὶ κόσμῳ πρέποντι, καίτοι ψαλμοδία προφη-
τικῇ τὴν ἀγριότητα τοῦ ἐμβακχεύοντος ἐν αὐτῷ δαίμονος
ἡμεροῦντα, τὸν ἱερεῖς ἀποσφάττει τοῦ κυρίου

τριακοσίους ὄντας πρὸς τοῖς πενήκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἀφίσταται τοῦ θεοῦ μαντευόμενος ἀσεβῶς; εἰ δὲ ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ἀδελφὰ διεπράξατο, πῶς οἶόν τε νομίζειν ὅτι μετὰ τοῦ θαυμασιουργοῦ κατέληξε Σαμουήλ, ὃς ἐν ὥρᾳ θέρους ὑετὸν ἠξίωσε γενέσθαι, καὶ παρ' αὐτὸ κατεσκεδάσθη πλῆθος ἀμέτρητον ὑδάτων;

Ἐφραίμ Σύρος, Hypomnesticon, sive Epistula (4138: 021)

“Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα, vol. 2”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G. Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1989. **P.** 55, line 5

... μή σου μετεωρισμὸς τὴν ψυχὴν τραυματίση. Μὴ ἐξ ἀκοῆς τὴν ψυχὴν κηλιδώσης· μὴ συνδιαζώσης κακοῖς, μηδὲ συμβουλεύση, μήποτε ἢ κακία σκοτίση σου τὴν ἀκακίαν, μὴ πονηρία νικήση σου τὴν ἀγαθότητα, μὴ **Φθόνος** περιγένηταί σου τῆς ἀπαθείας. Μὴ γίνου προπετής, ἵνα μὴ μιση-
θῆς ὑπὸ πάντων· μὴ σοι αὐθάδεια μάστιγας προξενήση. Μὴ δῶς ἄνεσίν ποτε τῇ σαρκί σου, ἵνα μὴ γένηται βᾶρος τῇ ψυχῇ σου. Μὴ σου βλασφημία ἀρπά-
ση τὴν εὐφημίαν· μὴ σε ἀπόγνωσις ἀποκλείση τῆς μετανοίας· μὴ σε ἀπό-
νοια ἐκ τῶν οὐρανῶν κατασπάση· μὴ σου καύχησις τὸν θησαυρὸν ἐκκόψη·
μὴ μεγαλορρημοσύνη τὰ κρυπτά σου θριαμβεύση· μὴ **βασκανία** διὰ σοῦ τινὰ ἀμαυρώση· μὴ ἀφροσύνη τὴν σύνεσίν σου τυφλώση· μὴ μωρία τὴν φρόνησίν σου σκοτίση· μὴ ἄνοια τὸν νοῦν σου κυριεύση· μὴ ἀδιακρισία τὴν διάκρισίν σου ἀλλοιώση· ἢ ἕτερόν τι τῶν ἀπηγορευμένων, διαλανθανόντων νῦν, ἐν τῇ καρδίᾳ ὑπεισέλθη, καὶ αἰχμαλωτίση σε τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἄλλὰ νῆφε, καθὼς γέγραπται, ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου μελετῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐπειδὴ ὁ Ἐχθρὸς οὐ παύεται πολεμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, μήπως εὔρη σου τὸν νοῦν σχολάζοντα ἀπὸ τῆς μελέτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ

Εφραίμ Σύρος. In illud: Attende tibi ipsi (capita xii) (4138: 026)“*Όσίου Έφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα, vol. 2*”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G.Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1989.

Cha. 8, line 17

τε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ

Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῆ. Ἄει ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον πα-

ραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῆ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.

Ἵπόμεινον οὖν τὸν Κύριον, ἐκλεκτὲ τοῦ Θεοῦ, ὅπως οἱ ἐκθλίβοντές σε νῦν ἐκστήσονται ἐν τῇ παραδόξῳ σωτηρίᾳ σου· καθὼς γέγραπται·

Δίκαιος

ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται· γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· πολὺὰ δὲ ἔστι φρόνησις ἀνθρώποις,

καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος τῷ Θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέθη· ἠρπάγη μὴ ἡ κακία ἀλλάξῃ σύνε-

σιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ· **βασκανία** γὰρ φαυλότητος ἀμαυ-

ροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.

Τελειωθείς

ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακροῦς· ἀρεστὴ γὰρ Κυρίῳ ἦν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ·

διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαν-

τες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ. Κατακρινεῖ δὲ δίκαιος θα-

νὼν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελεσθεῖσα πολυετὲς γῆρας ἀδίκου. Ὅ-

ψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ καὶ οὐ νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ καὶ

εἰς τί ἠσφαλίσατο περὶ αὐτὸν ὁ Κύριος. Ὅψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς

δὲ ὁ Κύριος ἐκγελάσεται, καὶ ἔσονται μετὰ ταῦτα εἰς πτῶμα ἄτιμον καὶ εἰς

Εφραίμ Σύρος. De morbo linguae et prauis affectibus (4138:

032)“*Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα*, vol. 2”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G.Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1989.

P. 364, line 11

ἔστι τὸ μέγεθος τῶν ἀμαρτημάτων, καὶ καταλαμβάνεται διὰ βραχύτητος· ἑκάστου γὰρ μεγάλου ἢ ἐνέργεια γνωρίζεται διὰ μικροῦ γεύματος. Ἦνίκα ὁ Ἐχθρὸς δεσμεῦσαι βούλεται τὸν ἄνθρωπον, ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις, αἷς ἥδεται, αὐτὸν δεσμεύει, ὅπως ἡδόμενος τοῖς δεσμοῖς μηδέποτε ἑαυτὸν βουληθῆ ἁλοῦσαι. Πανοῦργος γὰρ ὢν ὁ δεσμεύων ἡμᾶς, ἐπίσταται σαφῶς ἐν ποίῳ καὶ

πῶς ἡμᾶς δήσει. Ἐὰν γὰρ δήσει τινὰ ἐν τοῖς ἀκουσίοις δεσμοῖς θάπτον διαρ-

ρήσσω ὁ νοῦς τοὺς δεσμοὺς φεύγει ὀξέως.

Ἐκαστον οὖν δεσμεύει ἐν ᾧ ἥδεται καὶ ἐν ᾧ ἀναπαύεται· ἐξουσίαν γὰρ ἔχει ἢ ἡμετέρα διάνοια ἀφελεῖν ἀφ' ἑαυτῆς τοὺς δεσμοὺς· νυνὶ δὲ δεδε-

μένοι χαίρομεν, καὶ πεπεδημένοι τετυφώμεθα· ὁ γὰρ δεδεμένος τῇ **βασκανία**, ἐπειδὴ τῇ μοιχείᾳ οὐ δέδεται, νομίζει ἑαυτὸν ἄδετον εἶναι· καὶ ὁ δεδε-μένος τῇ συκοφαντίᾳ, ἐπειδὴ οὐκ ἐδέθη τῇ κλοπῇ, νομίζει μὴ δεδέσθαι πῶ-ποτε· λανθάνει ἕκαστος τοὺς δεσμοὺς τοὺς ἰδίους καὶ ἀγνοεῖ τὰς παγίδας

τὰς παρακειμένας αὐτῷ· καὶ ὑπομένουσιν οὗτοι τῶν μεθυστῶν τὴν ἄγνοιαν·

δεδεμένος γὰρ ὢν ὁ μεθυστῆς ἀγνοεῖ, ὅτι δέδεται· τῷ γὰρ οἴνω

Εφραίμ Σύρος. De morbo linguae et prauis affectibus P. 381, line 11

λαττον, καὶ δύναται ὁ ἀκάθαρτος λογισμὸς τάξιν ἐπέχειν μοιχείας, καὶ ἰσχύει ἢ κεκρυμμένη εἰρωνεία ἴσως τῇ παγίδι ἐπιβουλεῦσαι, καὶ δύναται ἢ

οὐκ ἀγαθὴ συμβουλὴ γενέσθαι τοῖς ἀνεχομένοις κωνείου χείρων. Εἰ γὰρ ὁ

Ἦσαῦ τῷ λόγῳ ἀποδυσάμενος ἀπώλεσεν αὐτοῦ τὴν πρωτοτοκίαν, πολλῶ μᾶλλον ὁ ἀχρεῖος εὐκόλως ἀποβάλλει τὴν σωφροσύνην. Τὸ ψεῦσμα ἐπενδυσά-

μενός τις ἀποβάλλει τὴν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀλήθειαν, καὶ ὁ ἀρνούμενος διὰ

τῶν ῥημάτων τὴν πίστιν σκότος γίνεται ἀποδυσάμενος τὰ τῆς πίστεως· καὶ

ὁ πιστὸς ὡσαύτως διὰ ῥημάτων δεχόμενος ἐνδύεται τὴν πίστιν. Ὁ μεταξὺ πολιτευόμενος λόγος δύναται παραστήσαι τοῦ ἔργου τὴν ἐνέργειαν· δύναται ἢ σκέψις ἢ πονηρὰ πρᾶξις χαλεπὴ ὀφθῆναι καὶ δύναται τὸ οὐκ ἀγαθὸν βλέμμα ἔργον πονηρὸν ἐργάσασθαι· δύναται ἢ ἄλογος **βασκανία** βέλους οὐχ ἥττον ἀδικῆσαι· δύναται ἢ διαβολὴ βόθρους ἀπωλείας ὀρύξαι. Φύγωμεν τὴν οὐκ ἀγαθὴν μελέτην· ἢ γὰρ μελέτη ἴσως τῇ πράξει κρίνεται. Προσεέλθωμεν τῇ ἀγαθῇ πράξει, ἀπολαμβάνουσα τὸν μισθὸν ἔργοις παρὰ τῷ ἐκζητοῦντι τὰς βουλάς τῶν καρδιῶν. Ἡ βουλή ἔργον ἐστίν· ἴδρυται γὰρ ὁ τῆς αὐτεξουσιότητος ἡμῶν λόγος ἐν αὐτῇ τῇ τὰ πάνταπραπτοῦση. Ἐκάστῳ δὲ πρᾶγματι ἐστὶ τι ἐναντίον. Ἀντίκειται τῷ σκότει τὸ φῶς, τῷ πικρῷ τὸ γλυκύ, τῷ ὑπνω ἢ ἀγρυπνία. Ὁ ταῦτα δημιουργήσας, οὗτος οὐκ εἶασέ τι [ἐναντίον], ὃ οὐ συνέξευξεν ἀντιπάλῳ. Εἰ γὰρ ἄνθρωπος θνητὸς τεχναζόμενος κατασκευάζει ἀντιλήψεις πρὸς τὰ ἐναντία καὶ ἀναπαύσεις πρὸς τὰς θλίψεις καὶ χρήσεις πρὸς τὰς θεραπείας, πρὸς τὴν θάλασσαν ἀρμοδίως καὶ πρὸς τὴν ξηρὰν

Εφραίμ Σύρος, Sermones paraeneticici ad monachos Aegypti (4138: 036)“*Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα*, vol. 3”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G.Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1990. Oration 40, line 16

τροχιαὶ αὐτῶν, τοῦ μακρὰν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. Διὸ λέγει· οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς· εἰ γὰρ ἐπορεύθησαν τρίβους ἀγαθὰς, εὔροσαν τρίβους δικαιοσύνης λείας. Χρηστοὶ ἔσονταὶ οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. Ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς. Ἀνάγκη οὖν βαδίζειν ἐν τῇ εὐθείᾳ ὁδῷ, κατὰ τὸν λέγοντα· μὴ ἐκκλίνης εἰς τὰ δεξιὰ, μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά. Ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπ' ὁδοῦ κακῆς· ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ Κύριος· ὅθεν διεστραμμένοι εἰσὶν αἱ ἐξ ἀριστερῶν.

Τὸν Θεὸν φοβοῦ, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ συντηρήσει σε. Τήρησον τὰς

έντολὰς αὐτοῦ, καὶ αἱ έντολαὶ αὐτοῦ ὀδηγήσουσί σε έν αὐτῇ. Αὐθάδεια δὲ ἢ λοιμό- της ἢ **βασκανία** ἢ ὑπερηφανία καὶ τὰ ὅμοια τούτων, μηδὲ αὐλιζέσθωσαν κόλπῳ σου· μηδὲ λαιμαργία ἢ αἰσχροτής ἢ μωρολογία ἢ εὐτραπελία, ἃ οὐκ ἀνήκε. Πᾶς γὰρ ὁ έν τούτοις περιπατῶν, τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας πεπλάνηται, συντρίβων ἑαυτὸν έν ταῖς ἀνοδίαις. Ὁ δὲ περιπατῶν έν τῇ ὁδῷ τῆς εὐθείας, προσάξει αὐτὸν εἰς τὴν μονήν.

Μὴ οὖν ἀπολέσης τὴν ἀνυπόκριτον εὐλάβειαν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ. Εὐλάβεια δὲ ἔστιν, ἀπέχεσθαι ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηροῦ. Εἰ δὲ συμβῆ ἡμᾶς ὄνειδισθῆναι περὶ ἀγαθοῦ ἔργου, μὴ έντραπῶμεν τὸν ὄνειδισμόν τὸν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀδίκως ἡμῖν ἐπαγόμενον καὶ πράζωμεν ἃ μὴ δεῖ.

Εφραίμ Σύρος. Sermo in secundum adventum domini nostri Iesu Christi (4138: 049)“*Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα*, vol. 4”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G. Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1992. **P.** 26, line 8

λύουσι τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς εἰς μετεωρισμοὺς καὶ γελοῖα· ζητήσουσι γὰρ τὸν καιρὸν, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν, ὃν κακῶς ἔδαπάνησαν.
 Οὐαὶ τοῖς έν πνεύμασιν ἐπερωτῶσι πλάνοις, καὶ πρὸς μάντις ἀπερχομένοις, καὶ προσέχουσι διδασκαλίαις δαιμονίων, ὅτι σὺν αὐτοῖς κατακριθήσονται έν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. Οὐαὶ τοῖς γράφουσιν ἀδικίαν. Οὐαὶ τοῖς τὰ περίεργα ποιοῦσι, γοητείας καὶ μαντείας καὶ παιδοφθορίας καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. Οὐαὶ τοῖς ἀποστεροῦσι μισθὸν μισθωτοῦ, ὅτι ὁ ἀποστερῶν μισθὸν ὡς ὁ ἐκχέων αἷμα. Οὐαὶ τοῖς ἀδίκως δικάζουσι· τοῖς δικαιοῦσι τὸν ἀσεβῆ καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴρουν. Οὐαὶ τοῖς μιαίνουσι τὴν ἀγίαν πίστιν έν αἱρέσεσιν, ἢ τοῖς αἰρετικοῖς συγκαταβαίνουσιν. Οὐαὶ τοῖς τὸ ἀνίατον πάθος νοσοῦσι, τουτέστι τὸν **φθόνον** καὶ τὴν **βασκανίαν**. Καὶ τί πολλὰ λέγω καὶ οὐ κόπτω ταχέως τὸν λόγον; Οὐαὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀριστερῶν λαχοῦσιν έν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅτι σκοτισθήσονται καὶ πικρὰ δακρύσουσιν, ὅτε ἀκούσωσι τῆς ὀδυνηρᾶς ἐκείνης ἀποφάσεως, τὸ πο-

ρεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἀκούσουσι τῆς
 λυπηρᾶς ἐκεί-
 νης ἀποφάσεως, τὸ ἀποστραφήσονται οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ἄδην. Ἄλλοι
 ἀκού-σουσι τὸ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ'
 ἐμοῦ, ἐργάται τῆς ἀδικίας.

Εφραίμ Σύρος, Interrogationes et responsiones (4138: 051)“*Ὁσίου
 Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα*, vol. 4”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G.
 Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1992.**P.** 89, line 13

τῶσι πλάνοις, καὶ πρὸς μάντις ἀπερχομένοις, καὶ προσέχουσι
 διδασκαλίαις
 δαιμόνων, ὅτι σὺν αὐτοῖς κατακριθήσονται ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. Οὐαὶ
 τοῖς
 γράφουσιν ἀδικίαν. Οὐαὶ τοῖς τὰ περίεργα ποιοῦσι, γοητείας καὶ μαντείας
 καὶ
 παιδοφθορίας καὶ περιάπτα, βάμματα καὶ πέταλα, ἅπερ ὀνομάζουσι
 φυλακτά,
 τῇ δὲ ἀληθείᾳ ὄντα φθορὰ καὶ ἀπώλεια ψυχῆς καὶ σώματος. Οὐαὶ τοῖς
 ἀποστε-
 ροῦσι μισθὸν μισθωτοῦ, ὅτι ὁ ἀποστερῶν μισθὸν ὡς ἐκχέων αἷμα. Οὐαὶ
 τοῖς
 ἀδίκως δικάζουσι· τοῖς δικαιοῦσι τὸν ἀσεβῆ καὶ τὸ δίκαιον ἐκ τοῦ δικαίου
 αἵρου-
 σιν. Οὐαὶ τοῖς μαινοῦσι τὴν ἀγίαν πίστιν ἐν αἵρέσεσιν, ἢ τοῖς αἵρετικοῖς
 συγκα-ταβαίνουσιν. Οὐαὶ τοῖς τὸ ἀνίατον πάθος νοσοῦσι, τουτέστι τὸν
φθόνον καὶ τὴν **βασκανίαν**. Καὶ τί πολλὰ λέγω καὶ οὐ κόπτω ταχέως
 τὸν λόγον; Οὐαὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀριστερῶν λαχοῦσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ
 φοβερᾷ, ὅτι σκοτισθήσονται
 καὶ πικρῶς δακρῦσουσιν, ὅτε ἀκούσουσι τῆς ὀδυνηρᾶς ἐκείνης
 ἀποφάσεως, τὸ
 πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι. Ἄλλοι δὲ πάλιν καὶ ἀκούσουσι τῆς
 ὀδυνη-
 ρᾶς καὶ λυπηρᾶς ἐκείνης ἀποφάσεως, τὸ ἀποστραφήσονται οἱ ἁμαρτωλοὶ
 εἰς
 τὸν ἄδην. Ἄλλοι ἀκούσουσι τὸ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς·
 ἀποχω-
 ρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ, ἐργάται τῆς ἀδικίας. Ἄλλοι ἀκούσουσι, δηλονότι οἱ
 φθονεροί,
 τὸ ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπαγε. Καὶ ποῦ ἄρα; Δηλονότι ὅπου οἱ ἀκούσαντες τὸ
 πο-
 ρεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ. Ἔτεροι ἀκούσουσι τὸ

δήσαντες αὐ-
 τοῦ χειῖρας καὶ πόδας, ἐξενέγκατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἄλλοι, ὡς
 τὰ ζι-
 ζάνια, δεσμευθήσονται εἰς τὸ κατακαῆναι ἐν τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός.
 Ὡσπερ δὲ

Εφραίμ Σύρος, De recordatione mortis et de uirtute ac de diuitiis
 (4138: 062)“*Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα, vol. 4*”, Ed. Phrantzoles,
 Konstantinos G.Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1992.
P. 246, line 2

περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ πλούτου

Πειθαρχεῖν δεῖ τῷ λέγοντι· παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε. Οὐχ
 ὅτι δὲ ἰκανὸς ἐγὼ πρὸς τὸ παράγγελμα, ὥστε τῇ ἐμαυτοῦ σπουδῇ τοῦτο
 δια-
 πράξασθαι, ἀλλ' οἶδα τὸν εἰπόντα· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ
 Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης
 παρακλήσεως,
 ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς
 παρακαλεῖν
 τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧ παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ
 τοῦ
 Θεοῦ. Διὸ ἀναγκαῖον ἠγησάμεθα γράψαι ὑμῖν ὅσα τε ἐκ τῶν θείων
 Γραφῶν με-
 μαθήκαμεν, καὶ ὑπὸ εὐλαβῶν ἀνδρῶν ἐνουθετήθημεν, καὶ εἴ τι ἐξ αὐτῆς
 τῆς
 πείρας κατειλήφαμεν, ἵνα μὴ ὁμοιωθῶμεν τοῖς φθονερωτέροις τῶν
 τεχνιτῶν,
 οἵτινες τῇ **βασκανίᾳ** τὰ πολλὰ τῆς τέχνης ἐκ τῶν μαθητευομένων
 ἀποκρύβου-
 σιν. Ἡμεῖς δὲ πιστεύομεν τῷ εἰπόντι· Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ἡμῖν
 καὶ τὸ
 θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας· οὐδὲ γὰρ ἡ ἀρετὴ
 στενοχωρεῖται πολ-
 λούς ὑποδεχομένη καὶ ὑπὸ πολλῶν κατορθουμένη, καθὼς ἔφη τις καὶ τῶν
 Ἄ-
 γίων, ὅτι ἡ τῆς ἀρετῆς κτῆσις, κἂν πάντες μετάσχωσιν αὐτῆς οἱ
 ἄνθρωποι, οὐ

μη αὐτῆς ἐκδαπανηθήσεται ὁ πλοῦτος· οὐ γὰρ κατὰ τὴν ἐπὶ γῆς κτῆσιν
 ὑπάρ-
 χει· ἦν οἱ διαιροῦντες εἰς τμήματα, ὅσον ἂν προσθῶσι τῇ μιᾷ μερίδι,
 τοσοῦτον
 ἀφείλαντο τῆς ἐτέρας, καὶ ὁ πλεονασμὸς τοῦ ἐνὸς ἐλάττωσίς ἐστι τοῦ
 συμμετέ-
 χοντος· ὅθεν καὶ αἱ περὶ τοῦ πλείονος μάχαι διὰ τὸ πρὸς ἐλαττοῦσθαι
 μῖσος τοῖς ἀνθρώποις συνίστανται.

Εφραίμ Σύρος. De his, quae haec vita continet (4138: 066)

“Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἔργα, vol. 4”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G.
 Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1992. Line 20

των, τὰ πάντα ματαιότης. Τί δὲ καὶ ἔχει ὁ ψυχοφθόρος οὗτος καὶ μάταιος
 βίος;
 Ὅτι πᾶσα σπουδὴ καὶ ἀγῶνες καὶ ἰδρῶτες ὑπὲρ τούτου γίνονται, καὶ ὁ
 νοῦς
 τῶν ἀνθρώπων εἰς αὐτὸν δέδεται. Περὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν λόγος
 οὐδεὶς,
 οὐδὲ σπουδὴ, περὶ δὲ τῶν προσκαίρων καὶ φθαρτῶν καὶ σπουδὴ καὶ
 δρόμοι καὶ
 μάχαι καὶ ἔχθραι καὶ ἐπιχειρήσεις. Πολλάκις δὲ καὶ αἵματα ἐκχέονται διὰ
 μη-
 δαμινὸν πρᾶγμα, καὶ μετὰ μικρὸν ἀφήσει αὐτό· ἐξέρχεται τοῦ βίου
 γυμνὸς καὶ
 ἐλεεινός, μηδὲ τὰ ὧδε κερδήσας, μηδὲ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτυχών.
 ὦ τοῦ ματαίου δρόμου! ὦ τοῦ ψυχοφθόρου βίου τούτου! Πῶς χλευάζει
 τὸν ἄνθρωπον! Ἐνθυμήθητι οὖν, ἄνθρωπε, τί ἔχει ὁ βίος. Ἔχει δυσωδίαν,
 θλῖ-
 ψιν, κόπον, ὀδύνην, ἄπαστον δρόμον, ἀδικίαν, πλεονεξίαν, ψεῦδος,
 κλοπᾶς,
 φαρμακείας, **βασκανίας**, αἰχμαλωσίας, ναυάγια, χηρείας, ὀρφανίας,
 ἀφορίας,
 λαιδορίας, συκοφαντίας, ὄνειδη, ζημίας, ἀρπαγᾶς, στεναγμούς, πολέμους,
 μῖ-
 σος, **φθόνον**, φόνους καὶ γῆρας καὶ νόσους καὶ ἁμαρτίαν καὶ θάνατον.
 Ἦκουσας τί ἔχει ὁ παρὼν βίος; Μηκέτι αὐτὸν ποθήσης, τὸν πλάνον, τὸν
 ἐμπαίκτην καὶ ἀπατεῶνα, τὸν πολλοὺς χλευάζοντα, τὸν πολλοὺς
 τυφλώσαντα.
 ὦ τῆς δολερᾶς ἐπινοίας τοῦ πονηροῦ καὶ ἄρχοντος τοῦ κόσμου! Πῶς εἰς
 τὰ πρόσκαιρα καὶ φθαρτὰ πάντας κατέπαυσε, τῶν δὲ αἰωνίων ἀγαθῶν
 λήθην ἐνέβαλεν! Οὐκ ἔστι γὰρ ὁ συνιών.

Εφραίμ Σύρος. Sermo animae utilis (4138: 077)“*Όσίου Έφραΐμ τοῦ Σύρου ἔργα*, vol. 5”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G. Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1994.**P.** 108, line 15

Καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ νύκτα ἔκλαιε· καὶ ἡμεῖς οἱ μυρίοις κακοῖς
 ὑπεύθυνοι,
 οὐδὲ κὰν πρὸς ὥραν μίαν θέλομεν κατανουγῆναι καὶ μετανοῆσαι. Ὡ, πόση
 χαρὰ
 γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτε ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς ἐπὶ γῆς δακρύσει, καὶ
 ἀπορ-
 ρίψη τὴν κακὴν συνήθειαν, καὶ μισήσῃ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ εἴπῃ· ἀδικίαν
 ἐμίσησα
 καὶ ἐβδελυξάμην καὶ ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου.
 Μὴ γίνου προπετής, ἵνα μὴ μισηθῆς ὑπὸ πάντων. Μὴ σοι αὐθαδεΐας προ-
 ξενήσης. Μὴ δὸς ἄνεσιν ποτὲ τῇ σαρκί σου, ἵνα μὴ γένηται βάρος τῇ
 ψυχῇ σου.
 Μὴ σου βλασφημία ἀρπάξῃ τὴν ἐπιθυμίαν. Μὴ σου ἀπόγνωσις
 ἀποκλείσῃ τῆς
 μετανοίας. Μὴ σε ἀπόνοια ἐκ τῶν οὐρανῶν κατασπάσῃ. Μὴ
 μεγαλορρημοσύνη
 τὰ κρυπτά σου θριαμβεύσῃ. Μὴ **βασκανία** σου τινὰ ἀμαυρώσῃ. Μὴ
 ἀφροσύνη
 τὴν σύνεσίν σου τυφλώσῃ. Μὴ μωρία τὴν φρόνησίν σου σκοτίσῃ. Μὴ
 ἄνοια τὸν
 νοῦν σου κυριεύσῃ. Μὴ ἀδιακρισία τὴν διάκρισίν σου ἀλλοιώσῃ· ἢ τι
 ἕτερον τῶν
 ἀπηγορευμένων διαλαθὸν τὸν νοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὑπεισέλθῃ, καὶ
 αἰχμαλω-
 τίσῃ σε τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀλλὰ νῆφε, καθὼς γέγραπται,
 μελετῶν
 ἡμέρας καὶ νυκτός, μήπως εὔρη σου τὸν νοῦν σχολάζοντα ἀπὸ τῆς
 μελέτης τῶν
 ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπισπεῖρῃ αὐτοῦ τὰ ζιζάνια.

Εφραίμ Σύρος. Apologia ad fratrem quendam, de Heli sacerdote
 (4138: 120)“*Όσίου Έφραΐμ τοῦ Σύρου ἔργα*, vol. 6”, Ed. Phrantzoles,
 Konstantinos G. Thessalonica: Το περιβόλι της Παναγίας, 1995.
P. 85, line 11

αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐπέθυον πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων
 θεραπείαν. Οὗτος

δὲ ἱερεὺς τυγχάνων καὶ εἴργειν δυνάμενος, παρεώρα τὴν τοσαύτην
 παρανομίαν, οὐ
 παιδεῖαν αὐτοῖς ἐπαγαγὼν πρὸς σωφρονισμόν, οὐ ῥάπισμα, οὐ λόγον
 σκληρὸν περὶ
 τῆς τῶν ἱερῶν θυσιῶν βεβηλώσεως, ὅπου ἐκεῖνοι πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων
 θεραπείαν
 ἔσφαζον τὰ τέκνα αὐτῶν ἰδίαις χερσὶν ὑποκάτω παντὸς δένδρου συσκίου.
 Τίς ὁ κρίνων τοῦτον ἀνεύθυνον τοῦ κακοῦ, καίτοιγε μαθὼν παρὰ τοῦ
 πάντα
 συστησαμένου Θεοῦ τὴν ἐξενηγεμένην κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν; Ὁ δὲ
 φιλελεήμων Κύ-
 ριος βουλόμενος τοῦτον ῥύσασθαι διὰ μετανοίας τῆς ἐπηρτημένης ὀργῆς,
 δι' ἀκάκου
 παιδαρίου ἐδήλωσεν αὐτῷ τὰ ἤδη προδεδηλωμένα, ἵνα μὴ ὑπόνοιά τις
 ὑπείσελθοῦσα
 θαρσαλέον κατασκευάσῃ τὸν λογισμόν, ὡς καὶ ἐξ ἀνθρωπίνης θεωρίας
 τὴν πρόρρη-
 σιν λελέχθαι πρὸς αὐτόν, ἢ διὰ **φθόνον**, ἢ τινῶν **βασκανίαν** αὐτοῦ.
 Συνήγορον καὶ
 μάρτυρα καθίστησι τῶν προειρημένων, καθὼς φησιν ἡ θεία Γραφή· καὶ
 τὸ παιδά-
 ριον Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἱερέως· καὶ
 ῥῆμα Κυρίου
 ἦν ἐν αὐτῷ· ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις οὐκ ἦν ὄρασις διαστέλλουσα. Καὶ
 ἐγένετο ἐν τῇ
 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ Ἡλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
 αὐτοῦ ἤρξαντο
 βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν· καὶ ὁ λύχνος τοῦ Θεοῦ, πρὶν ἢ
 ἐπισκευασθῆναι·
 καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ Κυρίου, οὗ ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ·
 [καὶ κατέ-
 στη Σαμουὴλ] καὶ ἐκάλεσε Κύριος, Σαμουήλ, Σαμουήλ. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ
 ἐγώ.

Εφραίμ Σύρος. Homilia in meretricem (4138: 142)“*Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ
 Σύρου ἔργα*, vol. 7”, Ed. Phrantzoles, Konstantinos G. Thessalonica: Το
 περιβόλι της Παναγίας, 1998. **P.** 94, line 2

τὰ ἐμὰ βλέφαρα τὰ αἰσχρῶς διανεύσαντα σὺν ταῖς κόραις τῶν ὀφθαλμῶν
 εἰς ῥεῖθρα
 δακρύων· καὶ λοιπὸν τοῖς ἴχνεσι τοῦ ἁγίου Ἰατροῦ ἀκολουθήσω, ἵνα αὐτῷ

προσπέ-
 σω και σωθῶ· ἀκούω γὰρ αὐτὸν μὴ μόνον εὐεργετεῖν δωρεάν, ἀλλὰ και
 γνώστην
 εἶναι ἐνθυμήσεων ἐκάστου.
 Τί οὖν ποιήσασα ἢ τί διασκεψαμένη, μᾶλλον δὲ προφασισαμένη,
 εἰσέλθω
 πρὸς τὸν εὐεργέτην; Τίνα συνεργὸν τῆς τοιαύτης ἀγαθῆς μου προθέσεως
 λήψομαι
 πρὸς τελείαν παρησίαν, ἵνα τύχω τοῦ καλοῦ σκοποῦ; Τίνα τοῦ
 ποθουμένου θησαυ-
 ροῦ ὑπ' ἐμοῦ προδότην ἀγαθὸν εὐρεῖν δυνήσομαι; Ἄνθρωπον, ἐν σπουδῇ
 και θορύβῳ
 ὑπάρχουσα πολλῶ, οὐκ ἐπιφθάνω πρὸς τὸ λήψασθαι, ἵνα μου ὁδηγὸς τῆς
 φροντίδος
 γένηται πρὸς σωτηρίαν. Τὴν οἰκείαν συνείδησιν μᾶλλον ἰκανωτέραν
 λογίσομαι, ἢ-
 τις οὔτε **βασκανίαν** ἐργάζεται κατ' ἐμοῦ. Εἰς τοῦτο ἀγωνίσομαι,
 θαρροῦσά μου τῶ
 σκοπῶ. Ἐγὼ νομίζω, μικρὸν τι λαβοῦσα ἐν ταῖς χερσίν, οὔτω πορευθῆναι
 πρὸς
 αὐτόν· οὔτινος και εὐπορεῖν οἶομαι· οἶμαι γὰρ μὴ ἀπαρέσκειν αὐτῶ τὸ
 δῶρον
 ἐκεῖνο· οὔτε γὰρ φορτικὸν εἶναι δοκεῖ, ἤγουν πρὸς βρῶσιν ἢ πόσιν. Οὔτω
 ποιήσω,
 συντάξομαί μου τῇ διανοίᾳ μόνῃ, και οὔτως εἰσέλθω πρὸς αὐτόν. Ἐὰν
 γάρ με ἀπο-
 στραφῇ προσφέρουσαν τὸ δῶρον ἐκεῖνο, τότε γνώσομαι ὅτι οὐκ εἰμι ἀξία
 λυθῆναι
 τῶν δεσμῶν τῆς ἀμαρτίας.
 Ταύτην δὲ τὴν πρόθεσιν ἔχον τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο γύναιον, τὸν καιρὸν
 πα-ρετήρει, ἔχουσα ἐν τῇ ψυχῇ σφοδροτάτην πρόθεσιν περιπτύξασθαι
 τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου θερμῶς.

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκή ιστορία. (4145: 001)

“*Nicephori Gregorae historiae Byzantinae*, 3 vols.”, Ed. Schopen, L.,
 Bekker, I. Bonn: Weber, 1:1829; 2:1830; 3:1855; *Corpus scriptorum
 historiae Byzantinae*. Vol. 1, **P.** 89, line 15

σατο. τὸ δὲ ἦν θρίαμβον συγκροτηθῆναι πολυανθρωπότατον και
 περιφανέστατον κελεύσει τοῦ αὐτοκράτορος και ἐπὶ τούτῳ τὸν
 Καίσαρα πομπεῦσαι διὰ πάσης τῆς πόλεως, οὐ μόνον τοῖς τοῦ
 Καίσαρος παρασήμοις κοσμούμενον, ἀλλὰ πρὸς τούτοις και στε-

φάνω πολυτελεῖ καὶ μικροῦ δέω λέγειν βασιλικῶ· ὁ δὴ καὶ γέγονε. προσετετάχει δ' ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς διὰ μνήμης καὶ τὸ τοῦ Καίσαρος ὄνομα ἄγεσθαι ὁμοῦ τοῖς τῶν βασιλέων ἐν τοῖς ὑμητηρίοις καὶ εὐφήμοις ἄσμασι πανταχῆ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐπικρατείας ἄχρις ἐνιαυτοῦ.

γ'. Καὶ τὰ μὲν τοῦ Καίσαρος εὐτυχήματα τοιαῦτα. ἔθος δὲ τῷ **βασκανίας** ἀρχηγέτη κῆράς τινας ἐπωδύνους καὶ ἀντιπάλους τοῖς ἀγαθοῖς εὐτυχήμασιν ἐπισπείρειν, καθάπερ ἐν σίτου χωρίῳ ζιζάνια, καὶ οὐκ ἄκρατον ἐς τέλος τὸ τῆς εὐφροσύνης καλὸν ἐν τῷ βίῳ συγχωρεῖν τοῖς ἔχουσιν ὡς τὰ πολλὰ περιγίγνεσθαι. διὰ τοῦτο καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδονίας τύραννος, τριῶν αὐτῷ ποτε περιγενομένων εὐτυχημάτων ἡμέρας μιᾶς, ὑπερήσθη μὲν τῆ τῆς ψυχῆς διαθέσει, γλῶσσαν δὲ μεγαλορῶρημονα τοῖς παρεστῶσι δοῦναι οὐκ ἐξετράπη, οὐδ' ἐπὶ μέγα ἦρε τὴν ὀφρῦν· ἀλλ' εἰδὼς ὡς ταῖς ὑπερβολαῖς τῶν εὐτυχημάτων ὑπερβολικώτερα ἐπιφύονται τὰ λυποῦντα, μετριώτερον μὲν διετέθη πρὸς τὰ γεγενημένα, φόβον δ' ἔσχε περὶ τοῦ μέλλοντος μείζονα ἢ κατὰ τὸ μέτρον τῆς

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 1, P. 197, line 2

ἐπειδὴ ἔδει ἀνακεκρᾶσθαι τοῖς λυπηροῖς τὰ ἡδέα καὶ τρίτον πίθον ἤκιστα φασιν Ἑλλήνων παῖδες ἐν Διὸς εἶναι κακῶν ἀμιγῆ, ἰλαρὰ μὲν καὶ τούτῳ δείκνυσιν ἢ τύχη τὰ πρόθυρα καὶ πλήρη χαρᾶς· μεστὸν δ' ὅλον τὸν οἶκον κακῶν ἀναρρήγνυσι κατ' αὐτοῦ. ὀρῶντι γὰρ τῷ Λιβαδαρίῳ τὴν τύχην ἐξ οὐρίας ἐπομένην τοῖς τοῦ πιγκέρνη πράγμασι δειλίας καὶ ὑποψίας ὑποτρέχουσι λογισμοί. ἐδεδίει γὰρ, μὴ φρονήσας ὑπὲρ τὸ μέτριον ὁ πιγκέρνης κᾶπειτα τῷ καιρῷ καὶ τῇ τύχῃ συμμάχῳ χρησάμενος ἐς ἀποστασίαν καὶ τυραννίδα χωρήσῃ, καὶ κινδυνεύσῃ πρῶτος αὐτὸς ἀντιστράτηγος ὢν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τέλει ὑπεψιθύριζον· καὶ ἦν τοῦτο **βασκανία** τις, ὡς εἰπεῖν, ἐν σπαργάνοις ἔτι κειμένη καὶ γάλαξιν, ἢ ὥσπερ ἄνθραξ ἐν σποδιᾷ τὸ ζώπυρον κρύπτων. ἀλλ' οὐκ ἐλελήθει τοῦτο τοὺς Κρήτας, οἱ πάντα ἦσαν αὐτοῖς τῷ πιγκέρνη, ἀφ' οὗ σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἄραντες ἐκ τῆς Κρήτης ἠύτομόλησαν πρὸς αὐτόν. τιμῆς τε γὰρ ἀπέλαυον πάνυ πολλῆς παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν πάνυ πλησιαζόντων ἦσαν οἱ πρῶτοι, οὐ μόνον αὐτῷ παρασπίζοντες, ἀλλ' ὥσπερ καὶ παραδυναστεύοντες. ἃ δὴ πάντα πρὸς ἀλάστορα γνώμην αὐτοὺς ἐξοκεῖλαι παρέπεισαν· καὶ οὐκ ἠθέλον ἔτι μένειν ἐν τῷ καθεστῶτι, ἀλλ' ὑπέρτερα πολλῶ τῆς ἑαυτῶν ἀξίας καὶ τύχης ἐφρόνησαν. στάδιον γὰρ, ὡς εἰπεῖν, καθορᾶται καὶ βάσανος ἀκριβῆς ταῖς

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκή ιστορία. Vol. 1, P. 274, line 13

ἱεροὺς ἀνεγγήεργασιν οἴκους φιλοτιμία τινὶ πρὸς τοῦτον ἠγέρθησαν τὸν σκοπὸν, καὶ ἦν οὐ πόρρω κενοδοξίας καὶ τύφου τινὸς ἢ τοιαύτη φιλοτιμία. ἔνθα δὲ τὰ τοιαῦτα ἐπιπολάζει, τὸ σεμνὸν ὑφαιρεῖται πῶς τῆς πράξεως, καθάπερ μήλου ὥραν ὑφαιρεῖται σκώληξ ἐφεδρεύων. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος οὗτος πολλῶ βέλτιον κρίνας τοὺς προϋπάρξαντας βελτιοῦν τε καὶ συνιστᾶν κατὰ τὸ εἶκὸς καὶ τοὺς ἐπιόντας ἐκ τοῦ χρόνου κινδύνους μετὰ τῆς προσηκούσης βοηθείας τε καὶ σπουδῆς ἀποκρούεσθαι, ἢ τοὺς μὲν ἀφιέναι πίπτειν, φιλοτιμεῖσθαι δ' ἐκ βάθρων ἐγείρειν ἑτέρους, ἐν τούτῳ τὴν πᾶσαν ἐκένου σπουδὴν καὶ φιλοτιμίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ καὶ **βασκανία** τις ὑφέρπειν δοκεῖ, πείθουσα τῶν παλαιῶν τὰς οἰκοδομὰς καταπίπτειν ἔαν, ἵνα καὶ τῆς τῶν οἰκοδομησάντων μνήμης ὁμοῦ τοῖς οἰκοδομήμασι συναπορρέουσης καὶ συναποθνησκούσης μένη τὰ νέα συστήματα ἐν βαθείᾳ τῶν ἄλλων σιγῇ διατρανοῦντα τὴν μνήμην τοῦ ταῦτα συστήσαντος, καθάπερ οἱ νέοι βλαστοὶ τὴν τοῦ πρὸς γε τὸ παρὸν ἐπιστάντος ἔαρος χάριν καὶ δύναμιν. ἐνταῦθα δὲ λογισμὸς ἐμβριθῆς καὶ ἀρρεπῆς τὰ σκῆπτρα τῆς κρίσεως καὶ τοῦ βήματος εἰληφὼς κάθηται, μήτε τι κίβδηλον ἐπαγόμενος φρόνημα, καὶ ἅμα ὑπὸ θεῶ μάρτυρι τοῦ συνειδότος μετεωρίζων τὰς πλάστιγγας. (Γ.)

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκή ιστορία. Vol. 1, P. 361, line 7

παλάμαις τὰς αὐγάς τῶν ὀμμάτων ἀπολέσαντα δεδηλώκαμεν. ὃς οὕτως ἐν ταῖς βουλαῖς ἄριστος εὐθὺς τοῖς βασιλικοῖς ἔδοξε πράγμασι καὶ μάλιστ' ἐν θορύβῳ τοσοῦτῳ πραγμάτων καὶ κλύδωνι, ὥστε Σκιπίωνας ἐκείνους καὶ Θηβαίους Ἐπαμεινώνδας ἔδοξαν βλέπειν τῶν τηνικαῦτα παρόντων οἱ συνετώτεροι. καὶ μέντοι καὶ ἐθαύμαζον, πῶς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων οὐδὲν κεκτημένων ἀκήρατον οὐδὲ μόνιμον, ἀλλὰ τῆς τύχης διηνεκῶς ἀκμαζούσης ἐν τῇ τούτων μεταβολῇ καὶ φθορᾷ καὶ παιζούσης τὸν βίον ταῖς ἀμοιβαῖς καθάπερ σκηνὴν τραγικὴν ἀκήρατος ἢ τῆς τούτου γνώσεως ἔμεινεν ἀρετὴ καὶ στερρότερα τῆς τύχης· ἢ δὴ καὶ τοὺς τῆς **βασκανίας** ἀπωσαμένη Τελχῖνας τῶν πυθμένων τῆς καταδίκης ἀνεκαλέσατο. (Γ.) Μαρτύριον τῶν λεγομένων καὶ ὃ προήνεγκε τέως ὁ χρόνος, καθάπερ τινὰ βάσανον τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς. ἐν γὰρ τούτῳ τῷ χρόνῳ περιστρατοπεδευσάντων τὴν Φιλαδέλφειαν τῶν περιοίκων καὶ ἀστυγειτόνων Τούρκων καὶ κατὰ συνέχειαν πο-

λιορκουμένης τῆς πόλεως σφοδρῶς ἔξωθεν μὲν ὑπ' αὐτῶν, ἔνδοθεν δ' ὑπὸ σφοδροῦ τοῦ λιμοῦ ἐς κίνδυνον ἦλθον οἱ περιλειπόμενοι τῶν αὐτοχθόνων πολιτῶν προδοθῆναι τοῖς Τούρκοις αὐτῇ πόλει καὶ αὐτοῖς οἴκοις. καὶ τάχ' ἂν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἐπράττετο τοῦτο, εἰ μὴ ὁ Φιλανθρωπηνὸς Ἀλέξιος ἔφθη τοῦ βυθοῦ τῶν τοιούτων ἀπαλλάξας κινδύνων. ἐν στενῷ γὰρ γενόμενος ὁ βασιλεὺς

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 1, P. 428, line 7

χικῶν ἐκπέπτωκε θρόνων. ὅθεν πρῶτον δι' ἐν μὲν δὴ τοῦτο, καὶ δεύτερον, ὅτι καὶ τοὺς πατριαρχικοὺς αὐτίς ὠνειροπόλει θρόνους καὶ ἐβούλετο τοῦτον ἐκ μέσου πεπονηκῶς ἀκώλυτον εὐρεῖν τὴν τῆς δόξης ἀνάβασιν, φησὶ πρὸς τὸν βασιλέα· “εἰ βούλει,” φησὶ, “βασιλεύειν ἀφόβως, μὴ δῶς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου· ἀλλὰ πάντα τοῦ πάππου τὰ τῆς βασιλείας ἀφελόμενος σύμβολα τρίχινον ράκος ἀνάγκασον ὑπελθεῖν, κἄπειτα ἢ πρὸς εἰρκτὴν, ἢ πρὸς ὑπερορίαν παράπεμψον.” ἔφεσις γὰρ τῷ μοχθηρῷ τούτῳ Νίφωνι ζέουσα, μὴ αὐτὸν μόνον χρηματίσαντα λέγεσθαι πατριάρχην, ἀλλὰ καὶ κεῖνον χρηματίσαντα βασιλέα. φάρμακον γάρ τι τοῦτο τῆς αὐτοῦ **βασκανίας** ἐνόμιζεν οὐκ ἐνθυμούμενος ὅλως ὁ μάταιος, ὅτι φαῦλον καὶ ἀφανῆ τυγχάνοντα ἄνθρωπον ἀνειληφῶς ἐκεῖνος καὶ τιμὰς ἐκ τιμῶν ἀεὶ χαριζόμενος ἐπὶ μέγιστον ὕψωσε δόξης τε καὶ πλούτου καὶ περιφανείας. (B.) Ἀλλὰ τούτοις αὐτοῦ γε τοῖς λόγοις καὶ τῶν περὶ τὸν βασιλέα τινὲς συμβήσαντες ἔπεισαν ἀποθεῖναι τὴν περὶ τὸν πάππον φιλάνθρωπον γνώμην· καὶ εἰ μὴ τελέως, ἀλλ' οὖν ἀμφιρῥεπῇ πεποιήκασι καὶ βουλομένῳ συμεριστὴν ἑαυτῷ τῆς βασιλείας καταστήσαι τὸν πάππον, ἐμπόδιον οὗτοι κατέστησαν. ὅθεν μετὰ πλεῖστα σκέμματα κεκύρωται, περικεῖσθαι μὲν τὸν πάππον τὰ βασιλικά σύμβολα, καθῆσθαι δ' ἐν τοῖς τῶν

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 1, P. 456, line 9

τεύματος καὶ καταβαλὼν ζῶντα χειροῦται καὶ τετραυματισμένον καὶ τὸν Μιχάηλον. τὸ δὲ Βουλγαρικὸν ἄλλο στράτευμα τὸ μὲν πλεῖον ἐκεῖ κατεκόπη, τὸ δὲ περιλειφθὲν γεγυμνωμέναις σαρξίν ἐς τὰ οἴκοι ἐχώρουν. ὁ μέντοι Μιχάηλος τρεῖς ἡλίους τὸ ἐξ ἐκείνου τεθέαται ζῶν καὶ μάλα μόλις τὴν συμφορὰν ἐπιγινώσκειν δυνάμενος, τῷ δὲ τετάρτῳ μετήλλαξε, μὴ δυναμένου τοῦ σώματος πλεον ἐξαρκέσαι πρὸς τὸ καίριον τῶν τραυμάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς

μαθὼν τὸ πραχθὲν τὴν ταχίστην ἐς Βυζάντιον ἐπανήει, μηδὲν μήτε δεδρακὼς μήτε πεπονθὼς. (Δ.) Ἐπεὶ δ', ὡς πολλάκις εἰρήκειμεν, οὐδὲν τῶν ἐν βίῳ εὐτυχημάτων ἀκήρατον ἐς τέλος διαπερᾶ τὸν αἰῶνα, οὐδὲ **βασκανίας** ἐκτὸς, οὐδ' ἐνταῦθα ἐπέλιπε τὸ χρεῶν· ἀλλ' ἀντέπνευσε καὶ τοῖς τοῦ Κράλη λαμπροῖς εὐτυχήμασι χειμῶν χαλεπὸς τε καὶ φρικωδέστατος, ὃς πάντα ἐπέκλυσε καὶ κατέχωσεν αὐτῷ τὰ τοῦ βίου τερπνὰ καὶ αὐτὸ γε τὸ ζῆν προσαφήρηκεν. ἔχει δὲ οὕτως. ἦν αὐτῷ παῖς δεύτερον τηνικαῦτα καὶ εικοστὸν παραλλάττων ἔτος, ὃν ἐξ ἑτέρας γεγέννηκε γυναικὸς καὶ ἐς διαδοχὴν ἀνήγε τῆς ἀρχῆς μάλα ἐπιμελῶς. ἐπεὶ δ' αὐτὸς μὲν τῇ τοῦ Καίσαρος θυγατρὶ συνεζύγη, πεντηκοντούτης ἀνὴρ κόρη δωδέκατον ἀγούση τὸν χρόνον, καὶ πρὶν τῷ παιδί γυναικα ἀγαγέσθαι, παιδοποιεῖν ἤρξατο μετὰ τῆς τοῦ Καίσαρος θυγατρὸς,

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 2, P. 586, line 13

την δεικνύντος, ὡς εἰρήσεται προῖοῦσιν ἡμῖν πλατύτερον.
ε'. Τῆς δὲ φήμης ρύεισης εἰς ἅπαν τὸ στρατιωτικὸν, καὶ ὅσοι τῶν συνετωτέρων ἐκ πασῶν παρήσαν τῶν πόλεων, ὡς οἴκοι καθίσας ὁ Καντακουζηνὸς πάντων πραγμάτων ἀπέσχετο, πολὺς ἀνήπτετο θόρυβος κατὰ τε πατριάρχου καὶ Ἀποκαύκου, καὶ εἰ τινὲς που τῶν ἐν τέλει σφίσι εἶεν ὁμόφρονες. εἶναι γὰρ τῶν ἀμηχάνων ἔφασκον, ἀφέντας τὸν πλουτοδότην καὶ κοινὸν τροφέα Καντακουζηνὸν, καὶ συστρατιώτην μᾶλλον ἢ στρατηγὸν, καὶ συνταλαιπωρεῖν εἰδότα κατὰ τε τὰς ὑπαίθρους καὶ χειμερίας στρατοπεδείας αὐτοῖς, ἔπεσθαι μεμνησιν ἀνδράσι, καὶ ὑπὸ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** διεφθορόσιν, ἢ μᾶλλον ἀμαθέσι παντὸς ἀγαθοῦ, ὅποσα πόλεις οἶδεν ὠφελεῖν, καὶ φοβεῖν ἐχθροὺς, καὶ βασιλικοῖς ἐπίδοσιν διδόναι πράγμασιν. ὥστε καὶ τοῦ θεοῦ προτεθέντος εὐαγγελίου κατὰ τὸ πάλαι κρατῆσαν ἔθος, ὑπὲρ ἀσφαλείας καὶ πίστεως ὁμνύειν τῶν βασιλέων, αὐτοὶ καὶ τοῦ τῆς βασιλείας ἐπιτρόπου Καντακουζηνοῦ προσετίθεσαν τοῦνομα. ὅτε δὴ καὶ ἀντιλέγειν ἐπιχειροῦντι τῷ Ἀποκαύκῳ ἐπεπήδησέ τις ἐξαπίνης ξιφῆρης, ἐκεῖνο τὸ Ὀμηρικὸν ἐπειπὼν, αἶψά τοι αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ τὸ ξίφος. ᾧ δὴ καὶ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν συμφρονήσαντες θορύβου πολλοῦ καὶ βοῆς ἐνέπλησαν τὰ βασίλεια· ὡς περιδεεῖς γενομένους ἐκείνους ὁμοῦ τῇ βασιλίδι οἰκτροὺς ἰκέτας

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 2, P. 598, line 6

τακουζηνοῦ φήμης μετὰ κρότων καὶ ὕμνων μακρῶν διὰ πάσης

πορευομένης γῆς καὶ θαλάττης, ἐραστής ἐγεγόνει πάνυ τοι σφόδρα διάπυρος, καὶ φιλίαν τηρήσειν ἀυθαίρετον ἐπηγγείλατο διὰ βίου παντὸς αὐτῷ τε καὶ παισὶ διαδόχοις αὐτοῦ. καὶ μέντοι καὶ τοιαύτην αὐτὴν εἰς τέλος τετήρηκεν, οἷαν οἶμαι οὐδ' ὁ πᾶς ἀλλαχοῦ παρέδειξεν αἰών. καὶ τοῦτο προϊόντων ἡμῶν αἰ κατὰ τὴν ἀρμόττουσαν χώραν ἀφηγήσεις, τῆς ἀληθείας οὐκ ἐκχωροῦσαι, σαφηνιοῦσι τοῖς πᾶσιν ἐς τὰκριβές. νῦν δὲ μόνον τὸ τῆ παρούση χρεία περὶ αὐτοῦ προσῆκον εἰπόντες ἀπαλλαξόμεθα. (Δ.) Τοῦ γὰρ βασιλέως τελευτήσαντος ἤδη, καὶ φήμης διαδοθείσης, ὡς **βασκανία** τυραννηθέντες τῶν τῆς βασιλικῆς γερουσίας ἔνιοι τὴν τοῦ Καντακουζηνοῦ καθελεῖν ἐπεχείρησαν δόξαν, σατραπικοῦ τινος οὗτος ἐγεγόνει πλήρης θυμοῦ καὶ βιαίας ὀργῆς· καὶ ἅμα παμπόλλων ἐμπλήσας νεῶν τὸ τῶν Σμυρναίων ἐπίνειον ἔμελλε τὴν ταχίστην, ὡς ἔφαμεν, διαβαίνειν ἐπὶ κακῷ τῶν ἄχρι Βυζαντίου Θρακικῶν χωρῶν καὶ πόλεων. ταῦτα ἐπειδὴ περὶ Χερρόνησον ἀκηκοέναι συνεπεπτώκει Καντακουζηνῷ, διὰ σπουδῆς ἐγεγόνει μακρᾶς πέμψαντι, τὸν τοιοῦτον τὴν ταχίστην ἀναχαιτίσαι στόλον. ὁ δὲ καὶ θᾶπτον ἢ λόγος εἰπεῖν ἐγεγόνει, ῥᾶον ἢ κατὰ δοῦλον δεσπότην κελεύοντος, τοῖς τοῦ Καντακουζηνοῦ γράμμασιν ὑπεῖξαντος καὶ ὑπενδόντος τοῦ βαρβαρικοῦ φρονήμα

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 2, P. 674, line 3

δὴ καὶ καθ' ἡμέραν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις ἔπιπτον, καὶ τὸ ἐντεῦθεν δυσῶδες νοσεῖν παρεσκεύαζε τὸν ἀέρα· ὑφ' ὧν ἀχθομένοις συνέβαινε στασιάζειν λαμπρῶς τοῖς πολίταις. οἷς μὲν γὰρ κτήσεις ἦσαν ἀγρῶν, ἀχθεσθαι ἐνήν, τῶν ἀγρῶν δηουμένων· οἷς δ' ἀγέλαι ποιμνίων, καὶ ζεύγη βοῶν, καὶ ὀπόσα τῶν ἀχθοφόρων ζώων, ἀνιᾶσθαι συνέβαινε καὶ αὐτοῖς, αὐτὰ τε θεωμένοις εἰκῆ φθειρόμενα καὶ ἀθρόας τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἐλπίδας θνησκούσας αὐτῶν. οἷς δ' ἠλικιωτὶς ἦν ἢ πενία καὶ τὸ κοῦφον τοῦ βίου τὸ μὴ βουλόμενον ἰσχυρῶς ἐμάστιξε τῆς ψυχῆς, τούτοις δ' ἔφεσις νεωτέρων συνήκμαζε ταραχῶν καὶ θορύβων, καὶ κατὰ τῶν πλουσίων ἢ **βασκανία** τῶν ὀφθαλμῶν ἐτείνετο, καὶ τὸ μανικὸν ἤσκεῖτο σφόδρα τῆς γνώμης. (Δ.) Τούτων δ' οὕτως διηρημένων διπλῆ, καὶ τρίτη μοῖρά τις αὐτοῖς ἐπεφύετο συρφετώδης, δικαιοσύνης πέρι καὶ ἀδικίας οὐδὲν ἐπαῖουσα, ἀλλ' ἀγομένη ῥαδίως καθάπερ ὄπλον τοῖς ἄγειν ἐθέλουσιν, ὅποι τὸ αὐθαδὲς ὑψηγεῖται τῆς γνώμης, ἐπὶ πονήρῳ τῶν φθονουμένων. οὔτε γὰρ αὐτονομία δουλεύειν οἶδεν ὁ δῆμος οὗτος, οὔτε νόμοις ἀνδρῶν παλαιῶν, τὸ ζῆν ἐν ταῖς βίβλοις ἐχόντων, κάκεῖθεν τὰ πολιτικὰ ρυθμιζόντων πράγματα, καὶ τοῖς τῶν ἀτόπων κινήμασιν ἔξεων πρὸς τὸ εὐ-

δαιμον νομοθετούντων ἀεί· ἀλλ', ὥσπερ θαλάττης κύματα πᾶ-
σιν ἀγριαίνουσι πνεύμασιν εὐχερῶς ὑπέκοντα τὰς δυστυχεῖς

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκή ιστορία. Vol. 2, P. 736, line 4

λίσαντο, τὰς τε πύλας φυλάττοντες καὶ τὰ τείχη περιϋόντες.
ἔωθεν δ' ὡς εἶδον σύρφακα καὶ χυδαῖον ὄχλον, παρὰ τὸν γείτονα
συνιόντας ἰππόδρομον θέας εἵνεκα, καὶ ἥκιστα συμμαχίας ἡστι-
νοσοῦν, ἐξ ὧν γε ἠλπίκασιν· (ῥοντο γὰρ, ἐπεὶ μισητὸς ὑπῆρχε τοῖς
ὄλοις σχεδὸν Βυζαντίοις Ἀπόκαυκος, ἅπαντας ἤξειν εὐθύς, στα-
σιάσαντας κατὰ τῶν ἀρχόντων καὶ βασιλέων, ἀπαλλάξαντος ὄν
ὡς τύραννον ἐδεδίασαν·) ὡς οὖν ἕτερα ἀνθ' ἐτέρων ἐώρων καὶ
οὐ κατὰ γνώμην ἐχώρει τὰ δρώμενα, περὶ διαλλαγῶν ὠμίλου
τοῖς ἔξωθεν πρὸς τῆς βασιλίδος ἰοῦσιν Ἄννης. καὶ τάχ' ἂν ἐγί-
γνετό τι χρηστὸν ἐκείνοις, εἰ μὴ τινος δαιμονίου κεκώλυκε **βασκα-**
νία. ἀλλ' ἐχρῆν, ὡς ἔοικεν, ἐν θεομηνίας καιροῖς μηδὲν ἀτόλ-
μητον παροφθῆναι τῶν ἀθεμίτων. ἔσχε δὲ οὕτως. (ΙΑ.) Ἡ τοῦ
Ἀποκαύκου γυνή, τὸ ἐνδόσιμον πρὸς τῆς βασιλίδος Ἄννης λα-
βοῦσα, προσκαλεῖται πᾶν τὸ Γασμουλικὸν, καὶ χρημάτων χορη-
γία δασιλεστέρα πείθει, τὰς τριῆρεις αὐθημερὸν ἀφεμένους ἅπαν-
τας, ὅπλα δ' ἐκεῖθεν ἀνειληφότας καὶ βέλη πάντα, περιεληλυ-
θέναι πολιορκούντας τὸ τοῦ παλατιοῦ ἐκείνου φρούριον, ἕως εἰς-
πηδήσαντας ἠβηδὸν τοὺς ἐντὸς ἀνελεῖν, τοὺς μὲν ὡς ἀνδρο-
φόνους, τοὺς δ' ὡς ἀνδροφόνους δήπουθεν ὁμόφρονας καὶ ὁμο-
στέγους, πρὸς δὴ τοιούτους φόνους ἀγοραίων καὶ ἀσυνέτων ἀν-
δρῶν ὀπλίσασα δεξιὰς ἐκείνη χρημάτων ἀβραῖς (ὡς εἰρήκει

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκή ιστορία. Vol. 2, P. 819, line 19

φρονῶμεν, ὑπέρτερα τῆς τοῦ θνητοῦ φύσεως ἀναλογιζόμενοι.
διὰ δὴ τοῦτο καὶ Αἰσώπῳ πάλαι τῷ Φρυγὶ τὸν θεὸν οὐχ ὕδατι
νομίζειν ἐπήει τὴν γῆν, ἀλλὰ δάκρυσι, φυράσαντα πλάσαι τὸν ἄν-
θρωπον.” (Δ.) Ταῦτ' εἰπὼν ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν υἱὸν ἀφήκεν
ἐπὶ τὸν δοθέντα γίνεσθαι κληρὸν· αὐτὸς δὲ ταχὺ τὰ ἐκεῖθεν, ὡς
ἐδύνατο, καθιστάμενος πράγματα τὴν ἐς Βυζάντιον ἐπορεύετο.
ε'. Ἐμοὶ δ' ἐνταυθοῖ γενομένῳ τῆς ἱστορίας ἀνακεφαλαιώ-
σασθαι ἔπεισιν, ὅσα μοι διὰ τὸ τῶν πολλῶν παρεῖται ἐπίφθονον,
οἷς προὔργου τοὺς γείτονας γίνεται μέμφεσθαι, περὶ σφῶν αὐτῶν
ἀφηγουμένους τὰ βέλτιστα· **βασκανίαν** εἰδότι πᾶσιν ἀγαθοῖς ἐπι-
φυομένην, ἣ τὴν φύσιν ἀντιστρατευομένην ἔχει ταῖς ἀληθείαις
διηνεκῶς. ἄλλως τε καὶ τῆς κακίας ἐν σπαργάνοις ἐτι καὶ γάλαξι

κρυπτομένης, καὶ τὴν ἀγαθὴν τῶν πραγμάτων προσδοκίαν τέως προβαλλομένων, ἄφυκτον ἤκιστα εἶχεν ἐπομένην ἐνταῦθα τῶν λόγων τὴν χρεῖαν ὁ χρόνος. νῦν δ' ἐπειδὴ τά τε τῶν ὠδίνων ἐρ-
 ράγη καὶ λαμπρὸν ἐγείρουσι τὸν πυρσὸν οἱ τῶν ἐναντίων σπιν-
 θῆρες πραγμάτων κατὰ τῆς ἀληθείας, καὶ δέος μὴ τοῦ μέλλον-
 τος ἀνθρώποις ἅπασιν ἐν ἀδήλω κειμένου, τῆς κάτω ζωῆς ἡμῶν
 τελευτῇ μεταξὺ χρησαμένων, πρὶν καλῶς ξυννενοηκέναι τοὺς λό-
 γους τῆς συμφορᾶς, ἀγνοῖται τοῖς ἐσομένοις τὰμὰ, ὅπως τε

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 3, P. 220, line 15

ἐρέθιζε λόγους· οὐδὲν γὰρ ἐξ ἐμοῦ σοι τῶν κατὰ γνώμην
 οὔτε λελέξεται οὔτε πεπράξεται.

Ματθαῖος μὲν οὖν ὁ νέος ἐκεῖνος βασιλεύς, εἰπὼν μὲν
 ἂ μήπω πρὸς ἕτερον, ἀκηκοὼς δ' ἂ μήπω πρὸς ἑτέρου, λύ-
 πης καὶ ἀθυμίας μεστὸς ἐγεγόνει μὴ κατὰ γνώμην τῆς ὀμι-
 λίας κεχωρηκυίας αὐτῷ. καὶ ἐβούλετο μὲν ἔτι λέγειν τε καὶ
 ἀκούειν· ἀλλ' ὁρῶν ἐμὲ μηδαμῆ μηδὲ μέχρι βραχέος ἐνδι-
 δόντα τὴν ἀκοὴν ἀπήει, τὰς τοῦ πατρὸς ὁμοῦ καὶ τῆς μη-
 τρὸς ἀφαιρούμενος ἄρδην ἐλπίδας. διὸ καὶ ἀσφαλέστερά τε
 καὶ βιαιότερα καθ' ἡμῶν τὰ τῆς εἰρκτῆς αὐθις ἐγένετο, τοῦ
 παλαμικοῦ θιάσου **βασκανίας** εἵνεκα τὴν τῶν βασιλέων ὀργὴν
 ἐρεθίσαντός τε καὶ ἀναρριπίσαντος ἐς τὸ ἀκμαιότερον· καὶ
 ἠγύομεν αὐθις οὕτωςί πως τὸ λοιπὸν τοῦ βίου μηδαμῆ μη-
 δὲν μηδ' ὀθενοῦν μήτ' ἀκούειν μήθ' ὀμιλεῖν ἔχοντες.

Βραχεῖαι παρηλθὸν ἐκεῖθεν ἡμέραι, καὶ μετὰ δύσιν
 ἡλίου δευτέρας ὥρας ἄρτι νυκτερινῆς ἀγομένης, καὶ τὰς ἐσπε-
 ρίους ἐμοῦ συνήθως ὠδὰς ἀποδιδόντος Χριστῷ τῷ θεῷ περὶ
 τὸ τοῦ οἴκου ἐνδότερον, ἔνθα καὶ τὴν αὐτοῦ θεῖαν εἰκόνα
 μετὰ τῆς αὐτοῦ πανάγνου μητρὸς πάλαι προεστησάμεθα,
 κλόνος ἐξαίφνης ῥαγδαῖος καὶ τῶν πάλαι θαυμαζομένων ἐπὶ
 μεγέθει ἐνάμιλλος πᾶσαν ἐφ' ἧς ἐστήκαμεν ἐτίναξε γῆν.

Νικηφόρος Γρηγοράς. Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Vol. 3, P. 495, line 3

θεοῦ ἡ δύναμις καὶ τὸ μυστήριον ὑπῆρχε. τότε Μωσῆς καὶ
 Ἡλίας ὤφθησαν τοῖς περὶ τὸν Πέτρον μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦν-
 τες· νῦν δὲ θρόνος Χερουβικός, τουτέστιν ἀόρατος δύναμις
 τῆ νεφέλη καλυπτομένη, ἀθρόον ἐπιστᾶσα τὸν δεσπότην τοῖς
 δούλοις ὀμιλοῦντα ἀφήρπασε. τότε Πέτρος μετὰ παρρησίας
 ἀπεκρίνατο· κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· ποιήσωμεν
 τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἡλίᾳ. νυνὶ

δ' οὐδὲ φθέγξασθαι τις ἐδυνήθη τῶν μαθητῶν, οὐδὲ τὸ στόμα διανοῖξαι, ἀλλὰ φόβῳ μεγίστῳ καταπλαγέντες ἐξέστησαν”.

Ἐνταῦθα καὶ εἰ **βασκανία** κάτοχός τις εἶη, καὶ εἰ μακρᾶς εὐηθείας μεστός, πάντας ἄν μοι δοκεῖ τῆς γνώμης ἐμοὶ κοινωνεῖν, μεταθεμένους τὸ ἄγνωμόν τε καὶ δύσερι πρὸς γε τὸ μήτε πλείονος μήτε μείζονος μήτ' ἐναργεστέρας δεῖσθαι μαρτυρίας, ὅτι τῶν τοῦ Χριστοῦ θαυμάτων ἐν καὶ τὸ ἐν Θαβωρίῳ δειχθῆναι φῶς. ὅμως δυοῖν ἐνταυθοῖ διειλημμένων μεγάλων τοῦ Χριστοῦ θαυμάτων, ἢ καὶ δυοῖν ἐχρῆν Παλαμᾶ τὴν λατρευτικὴν ἀπονέμειν προσκύνησιν ὡς ἀκτίστοις θεότησιν, ἵνα μείζον καὶ φανερώτερον ἦ τὸ νεμόμενον τῆς αὐτοῦ κακίας, ἢ θατέρῳ, τῷ μείζονι δηλαδὴ καὶ ὑψηλοτέρῳ.

Theophanes Continuatus, Chronographia (lib. 1–6) (4153: 001)
 “*Theophanes Continuatus, Ioannes Cameniata, Symeon Magister, Georgius Monachus*”, Ed. Bekker, I. Bonn: Weber, 1838; *Corpus scriptorum historiae Byzantinae*. **P.** 238, line 15

τοῦ βασιλέως περιεπλάκη ποσίν. ὃν ἐκεῖθεν ἐλκύσαντες οἱ αὐτόχειρες πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ βασιλέως ἀπέσφαξαν. πρώτην εἶχε μετ' εἰκάδα ὁ μὴν ὁ Ἀπρίλλιος, τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης ἐπινεμήσεως. εὐθὺς οὖν ἡ στρατεία τῷ βασιλεῖ καταλύεται, καὶ πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἐπανερχεται.

18 Τῆς δὲ προνοίας ἀγούσης τὸν Βασίλειον εὐμηχάνως πρὸς ὅπερ ἐβούλετο, εὐθέως μετὰ τὴν ἐκ τῆς στρατείας ὑποστροφὴν υἰοποιεῖται τοῦτον ὁ βασιλεύς (ἐτύγχανε γὰρ καθάπαξ οἰκειίας γονῆς ἀμοιρῶν) καὶ τῆς τῶν μαγίστρων ὑπερλάμπρου τιμῆς ἀξιοῖ. ἐφ' ὧν τῇ **βασκανία** διαρρηγνύμενος ὁ λογοθέτης Συμβάτιος, καὶ μὴ δυνάμενος τὸν φθονούμενον καθορᾶν οὐκ ὀλίγην ἐπίδοσιν καθ' ἐκάστην λαμβάνοντα, παραιτεῖται μὲν τὴν προσοῦσαν αὐτῷ μέχρι τότε διακονίαν, ὡς μὴ δυνάμενος κατὰ τὴν βασιλεύουσαν ζῆν, τῆς δὲ τῶν Ἰώνων ἦτοι Θρακησίων στρατηγίας αἰτεῖ τὴν ἀρχήν. οὗ τὴν αἴτησιν ὁ βασιλεὺς ἐκπληρῶν προβάλλεται τοῦ εἰρημένου θέματος στρατηγόν. ὀλίγου δὲ διελθόντος καιροῦ, καὶ τῶν πραγμάτων ἐπισφαλῶς σαλευόντων καὶ τῆς ἀρχῆς κραδαινομένης καὶ ζητούσης τὸν προστησόμενον διὰ τὸ τὸν βασιλέα πρὸς ἄλλοις μᾶλλον εἶναι ἢ πράγμασιν εἰς δέον εἰδέναι χρῆσθαι, πρότερον δὲ τὰ πολλὰ λανθάνειν διὰ τὸ τὸν κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς Καίσαρα ἀεὶ τὰ κατεπεύγοντα

Lexica Segueriana, Collectio verborum utilium e differentibus

rhctoribus et sapientibus multis (Σb) (recensio aucta e cod. Coislin. 345) (4289: 005)“*Anecdota Graeca*, vol. 1”, Ed. Bachmann, L. Leipzig: Hinrichs, 1828. Alphabetic entry alpha, **P.** 9, line 13

ἀγέρωχος: ἔντιμος, ἀνδρεῖος.

ἄγεται: τὸ ἠγεῖσθαι καὶ οἶεσθαι.

ἀγεύστου θοίνης: ἀστείως βίου ἔχων.

ἄγευστοι: ἄπειροι.

ἀγητός: θαυμαστός.

ἄγη: θαῦμα, χαρά, ἀπιστία, **ζήλος**, παρ' Ἡροδότῳ **βασκανία**, παρ' Ὀμήρῳ ἐκπληξίς. πληγή, θραῦσις, κλάσις, ἀπώλεια. ἔνιοι δὲ ἱερεῖα.

ἀγερσικύβηλιν: Λάμπωνα τὸν μάντιν καὶ θύτην·

κύβηλις γὰρ λέγεται ὁ μαντικὸς πέλεκυς.

ἄγραυλος: μία τῶν Κέκροπος θυγατέρων.

ἄγασθαι: ἀποδέχεσθαι, θαυμάζειν ἄγαν.

ἀγόρασιν: τὴν ὠνὴν σημαίνει.

ἀγών: ὁ τόπος, τὸ πλῆθος, τὸ ἐνέργημα.

ἀγερμός: πᾶν τὸ ἀγειρόμενον.

ἀγοράσω:

Lexica Segueriana, Collectio verborum utilium e differentibus rhetoribus et sapientibus multis (= Συναγωγή λέξεων χρησίμων ἐκ διαφόρων σοφῶν τε καὶ ῥητόρων πολλῶν (=Σα) (e cod. Coislin. 347) (littera α tantum edita) (4289: 006)“*Lexica Graeca minora* (ed. K. Latte & H. Erbse)”, Ed. Boysen, C.Hildesheim: Olms, 1965.**P.** 16b, line 4

Ἄγετε: τὸ ἠγεῖσθε καὶ οἶεσθε.

Ἄγευστοι: ἄπειροι.

Ἀγήνωρ: ὁ ἄγαν ἀνδρεῖος. ἢ ὁ ἀγαστός ἐν ἀνδρεία.

σημαίνει δὲ καὶ τὸν ὑπερήφανον. ἔστι δὲ κύριον.

Ἄγη: θαῦμα. χαρά. ἀπιστία. **ζήλος**. παρ' Ἡροδότῳ

βασκανία. παρ' Ὀμήρῳ ἐκπληξίς. πληγή.

θραῦσις. κλάσις. ἀπώλεια. ἔνιοι ἱερεῖα.

Ἄγημα: τὸ προῖον τοῦ βασιλέως τάγμα ἐλεφάντων

καὶ ἵππων καὶ πεζῶν, οἱ δὲ τὸ ἄριστον τῆς

Μακεδονικῆς συντάξεως.

Lexica In Opera Gregorii Nazianzeni, Lexicon in carmina Gregorii Nazianzeni (ordine alphabetico) (e cod. Paris. Coislin. 394) (4303: 004) “Λεξικά τῶν ἐπῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου μετὰ γενικῆς θεωρήσεως τῆς πατερικῆς λεξικογραφίας”, Ed. Kalamakis, D.Athens: Papadakis, 1992. Alphabetical letter beta, lemma 28, line 1

Βαρτιμαῖος τε· καὶ ὁ Βαρτιμαῖος· ὄνομα κύριον
 βαρυφρονέοντα· βαρύν
 βασιλεύτατος· ὁ βασιλεύς
 βάσανος· κόλασις, πληγή
 βασιλήϊον· βασιλικόν
 βασιλῆος· τοῦ βασιλέως
 βασιλῆϊ δ'· τῷ βασιλεῖ δέ
 Βασιλείῳ δ'· τῷ Βασιλείῳ δέ
Βασκανίης· τοῦ **φθόνου**
Βασκανίη τε· καὶ ὁ **Φθόνος**
 Βελίου· διαβόλου
 Βελίας· ὁ Σατανᾶς
 βεβάασιν· βεβήκασιν

Οικουμενική Σύνοδος. Concilium universale Ephesenum anno 431 (5000: 001) “*Acta conciliorum oecumenicorum*, vol. 1.1.1–1.1.7”, Ed. Schwartz, E.Berlin: De Gruyter, 1.1.1–1.1.3:1927; .1.7:1962. Tomēvolumēpart 1,1,3, **P.** 88, line 14

εἶτα πρὸς τούτῳ ἵνα καὶ αὐτῷ τῷ τῆς Ἀντιοχείας ἐφ' ὑμῶν δικάσωμαι καὶ δείξω συκοφαντήσαντα καὶ παρανόμως λελυσσηκότα καὶ μανίαις ἀκράτοις νενικημένον, ὅτι τῶν Νεστορίου δυσφημιῶν ἀνεθεμάτισα τὰ κεφάλαια. τῆι γὰρ ἐμῆι πίστει μεμαρτύρηκε τὴν ὀρθότητα καὶ ἡ Ῥωμαίων ἐκκλησία καὶ μὴν καὶ ἡ ἅγια σύνοδος ἡ ἐξ ἀπάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν συναγηγεμένη τῆς ὑπ' οὐρανόν. ὅτι γὰρ κατ' οὐδένα τρόπον ἔξω γεγονῶς ἀλοίην ἂν τῆς τε ἀποστολικῆς καὶ εὐαγγελικῆς παραδόσεως ὀρθὴν τε καὶ ἀδιάστροφον τῶν ἱερῶν δογμάτων διελαύνω τρίβον, παμψηφὶ διωμολογήκασιν, καὶ

τοῦτο ἐγγράφως ἐπὶ
πίστεως ὑπομνημάτων, ἀναγινωσκομένων τῶν παρ' ἐμοῦ γραφεισῶν πρὸς
Νεστόριον ἐπι-
στολῶν. ἠὲ ἰσχυρὰ δὲ οὐχὶ τούτων ἕνεκα μόνων ἐκεῖσε γενέσθαι, ἀλλ' ἵνα
καὶ τὰς τῶν
ἐτέρων διαβολὰς τὰς κατ' ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμῶν ψευδεῖς ἀποφῆνω. οἱ γὰρ
τῶν Νεστορίου δογμάτων ὑπασπιστὰι τὸ ἐκ **φθόνου** καὶ **βασκανίας** ἐπ'
ἐμοὶ συντείνοντες

Οικουμενικὴ Σύνοδος. Concilium universale Ephesenum anno 431
Tomēvolumēpart 1,1,7, **P.** 53, line 9

ὁμοουσίου πνεύματος. οἱ μὲν γὰρ μακάριοι μαθηταὶ τὰ σημεῖα ποιοῦντες
ἔλεγον· ἄνδρες,
τί ἡμῖν προσέχετε ὡς ἰδία δυνάμει ἢ εὐσεβεῖαι πεπονηκόσι τοῦ
περιπατεῖν
τὸν τῆι ὠραία πύλην προσιζήσαντα χωλόν; ἴδιον δὲ Χριστοῦ τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ. τοῖς γε
μὴν κατασκώπτειν ἐθέλουσι τὰ παρ' ἡμῶν ἐκεῖνο φασί· εἰ μὲν γὰρ οὐκ
ἀπάιδει ταῖς ἀν-
τῶν διανοίαις τὸ μερίζεσθαι τὸν ἀμέριστον καὶ ὡς κοινὸν ἄνθρωπον
ἐνεργεῖσθαι λέγειν διὰ
τοῦ πνεύματος τὸν Ἰησοῦν, οὐ πολὺς τῶν οὕτω διακειμένων ὁ λόγος· εἰ
δὲ Χριστὸν ἓνα
καὶ υἱὸν καὶ κύριον ὁμολογοῦσιν ὑπάρχειν, τὸν αὐτὸν ὄντα θεὸν τε ὁμοῦ
καὶ ἄνθρωπον,
πιστευέτωσαν μεθ' ἡμῶν ὡς οὐκ ἐνεργεῖται μᾶλλον ὡς κρείττονι παρ'
αὐτὸν καὶ ἄλλοτρίαι
δυνάμει τῆι διὰ τοῦ πνεύματος, ἐνεργεῖ δὲ μᾶλλον αὐτὸς τὰς θεοσημείας
ὡς δι' ἰδίου πνεύ-
ματος, ἐν ᾧ καὶ πᾶσα τῶν γενητῶν ἡ δύναμις· πεπαύσονται γὰρ οὕτω
διαλοιδωροῦμενοι μάτην καὶ τοὺς τῆς **βασκανίας** ὀδόντας ἡμῖν
ἐπιτρίζοντες.

Οικουμενικὴ Σύνοδος. Concilium universale Chalcedonense anno
451 (5000: 003)“*Acta conciliorum oecumenicorum*, vol. 2.1.1–2.1.3”, Ed.
Schwartz, E.Berlin: De Gruyter, 2.1.1–2.1.2:1933; 2.1.3:1935, Repr.
2.1.1–2.1.2:1962; 2.1.3:1965. Tomēvolumēpart 2,1,1, **P.** 25, line 20

καὶ ἡ ἁγία σύνοδος ἡ ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει συναχθεῖσα. Τοῖς γράμμασι
τῆς ὑμετέρας
φιλανθρωπίας οἷσπερ πρώην εἰς τὴν καθέδραν Πέτρου τοῦ μακαριωτάτου

ἀποστόλου
 πόθωι τῆς καθολικῆς πίστεως ἐξεπέμψατε, τοσαύτην παρρησίαν
 ἐλάβομεν εἰς ἐκδίκησιν
 τῆς δι' ὑμῶν ἀληθείας καὶ τῆς εἰρήνης, ἵνα ἐν πράγματι οὕτως
 ἀπλουστέρωι καὶ ἀσφαλεῖ
 μηδὲν ἡγησώμεθα δύνασθαι καινοτομεῖσθαι πρὸς βλάβην, μάλιστα ὅταν
 εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν
 κριτήριον, ὅπερ ἐν τῇ Ἐφεσίων συναχθῆναι προσετάξατε, οὕτως
 ἀσφαλεῖς ἀπεστάλησαν,
 ὡς εἰ τὰ γράμματα ἃ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον ἢ καὶ πρὸς Φλαβιανὸν τὸν
 ἐπίσκοπον
 διεπεμψάμεθα, τῶν ἐπισκόπων ταῖς ἀκοαῖς δημοσιευθῆναι ὃ τῆς
 Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος
 συνεχώρησεν, οὕτω τῇ φανερότητι τῆς καθαρᾶς πίστεως, ἥντινα θεόθεν
 ἐμπνευσθεῖσαν
 καὶ παρελάβομεν καὶ φυλάττομεν, πᾶσα φιλονεικία καὶ ταραχὴ ἡσύχασεν
 ἅν, ἵνα μήτε
 ἢ ἀπαιδευσία περαιτέρω παρεφρόνησεν μήτε ἀφορμὴν βλάβης ἢ
βασκανία ἐξεῦρεν.
 ἀλλ' ὅταν τὰ ἰδικὰ πράγματα τῇ τῆς ἐκκλησίας ἀφορμῇ ἐγυμνάζετο,
 ἐτολμήθη τι δι'
 ὀλίγων ἀσέβειαν, ὅπερ τὰς ἀπανταχοῦ ἐκκλησίας ἐτραυμάτισεν.
 μεμαθήκαμεν γὰρ
 οὐχὶ ἀδήλωι φήμηι, ἀλλὰ βεβαίωι ἀγγέλωι τῶν πραχθέντων Ἰλάρωι τῷ
 διακόνωι
 ἡμῶν, ὅστις πέφευγε διὰ τὸ μὴ ἀναγκασθῆναι βιαίως ὑπογράψαι, καὶ
 ἐπέισθημεν [μὲν]
 ἐν τῇ συνόδωι συνελθεῖν πλείστους ἐπισκόπους, οἱ δηλαδὴ τῇ χρησίμωι
 καὶ συνεχεῖ
 προνοίαι ἐν τῷ κριτηρίω συμβαλέσθαι ἐδυνήθησαν, εἰ ἐκεῖνος ὅστις
 ἑαυτῷ τόπον
 ἄρχοντος ἐξεδίκησεν, ἐπισκοπικὴν ἐπιείκειαν φυλάξαι ἠνέσχετο, ἵνα ὡς

Magica, Papyri magicae (5002: 001)“*Papyri Graecae magicae. Die griechischen Zauberpapyri*, vols. 1–2, 2nd edn.”, Ed. Preisendanz, K., Henrichs, A. Stuttgart: Teubner, 1:1973; 2:1974. Preisendanz number 4, line 1451

καὶ πάλιν ἄρας τὰ κόπρια ρῖπτε, ὡς
 οἶδες. ἔστι δὲ τὰ λεγόμενα ἐπὶ ἐπιθύματος
 ταῦτα· Ἐρμῆ χθόνιε καὶ Ἐκάτη χθονία
 καὶ Ἀχέρων χθόνιε καὶ ὠμοφάγοι

χθόνιοι καὶ θεὲ χθόνιε καὶ
 ἥρωες χθόνιοι καὶ Ἀμφιάραι
 χθόνιε καὶ ἀμφίπολοι χθόνιοι
 καὶ πνεύματα χθόνια καὶ Ἀμαρ-
 τία χθόνια καὶ Ὀνειροὶ χθόνιοι
 καὶ Ὀρκοὶ χθόνιοι καὶ Ἀρίστη χθονία
 καὶ Τάρταρε χθόνιε καὶ **Βασκανία**
 χθονία, Χάρων χθόνιε καὶ ὀπά-
 ονες χθόνιοι καὶ νέκυες καὶ οἱ δαί-
 μονες καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων πάν-
 των· ἔρχεσθε σήμερον, Μοῖραι καὶ
 Ἀνάγκη, τελέσατε τὰ γινόμενα
 ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ὅπως ἄξιτέ

Magica, Papyri magicae (Frag.a Christiana) (5002: 002)

“*Papyri Graecae magicae. Die griechischen Zauberpapyri*, vol. 2, 2nd edn.”, Ed. Preisendanz, K., Henrichs, A. Stuttgart: Teubner, 1974. Preisendanz number 9, line 9

Σαραπίωνος, καὶ κλίνω τὴν
 κεφαλὴν [μο]υ κατενώπιόν σου
 αἰτῶν καὶ παρακαλῶν, ὅπως διώ-
 ξης ἀπ' ἐμοῦ, τοῦ δούλου σου, τὸν
 δαίμονα προ**βασκανίας** καὶ
 τὸν κ[ακο]ε[ρ]γίας καὶ τὸν τῆς
 ἀηδίας, κα[ὶ] πᾶσαν δὲ νόσον
 καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἄφελε
 ἀπ' ἐμοῦ, ὅπως ὑγιάνω κ(αὶ) [μελ-]
 λ[ήσω] εἰπεῖν τὴν εὐαγγελικὴν
 εὐχὴν [ὑγιῆς]· ‘πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς
 οὐραν[οῖς, ἀγιασθήτω] τὸ ὄνομά σου, ἐλθά-
 τω ἢ βα[σιλεία σου], γενηθήτω τὸ θέ-
 λημά [σου ὡς] ἐν οὐρανῶ καὶ ἐπὶ γῆς. τὸν
 ἄρτον ἡ[μῶν τὸ]ν ἐπιούσιον δὸς ἡ[μῖν]

Scholia In Aelium Aristidem, Scholia in Aelium Aristidem (5008:

001)“*Aristides*, vol. 3”, Ed. Dindorf, W.

Leipzig: Reimer, 1829, Repr. 1964. Treatise Tett, Jebb pageline-
 Hypothesis-Epigram 159,3, line 2

Ἀθηναίων μετάνοιαν, ἵνα δείξῃ καὶ ἀμφοτέρων καταπτόμενον Πλάτωνα. Οχοπ.

ἂ δ' ὀρθῶς ἐβουλευσαντο] ἡ μετάνοια ὁμολογίαν ἔχει τοῦ ἀμαρτήματος.

τοῖς μὲν προαχθεῖσι] ἀντὶ τοῦ ἀναγκασθεῖσι δίχα βουλῆς καταψηφίσασθαι.

σὺ δὲ, ὥσπερ τι κύριον] ἐν τῇ κοινῇ ἀπολογία πλατύτερον περὶ τῆς καθόδου ἐρεῖ· ἡ γὰρ κοινὴ ἀπολογία λόγον ἀγῶνος ἐπέχει. Οχοπ.

ἀλλ' ὃ μὲν ἦν χαλεπότερον] πανταχοῦ τὴν **βασκανίαν** σημαίνει τοῦ Πλάτωνος.

ὃ πάντων ἀτοπώτατόν ἐστι] τὸ καταψηφίσασθαι φυγὴν αὐτοῦ.

κατηγορῶν αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων] κατηγορῶν Ἀθηναίων ὁ Πλάτων ἀγρίους αὐτοὺς ἐκάλεσε. ῥητορικὸν δὲ ἐστὶ τὸ σόφισμα· ὁ γὰρ Πλάτων αὐτό φησι πεποιηκέναι αὐτούς.

Scholia In Aelium Aristidem, Scholia in Aelium Aristidem Treatise Tett, Jebb pagēline-Hypothesis-Epigram 205,1, line 2

πολλὴν ἐπίτασιν ἔχει τοῦτο τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ τὸ μὴ ἀρκεῖν εἰς τὸν ἔπαινον τοῦτον Πλάτωνα.

καὶ μὴν οὐχ ὅμοιον ἐν μέσῃ τῇ θαλάσῃ]

θέλει σηᾶσαι ὅτι Θεμιστοκλῆς μὲν ἐν τοῖς κινδύνοις συνεβούλευσε, σὺ δὲ ἐν τῇ διατριβῇ φιλοσοφεῖς, ὧ Πλάτων. Β. ἐπειδὴ Πλάτων τὴν ναυμαχίαν διέβαλε, δείκνυσιν ὁ ῥήτωρ τὸ ναυμαχεῖν μεῖζον τοῦ ἀπὸ τῶν τειχῶν μάχεσθαι. τὸ μὲν γὰρ ἀσφαλές, ἡ δὲ κατὰ θάλασσαν μάχη εἰς ἔσχατα φέρει κινδύνου. Οχοπ.

ἂ Πλάτων παντὸς μᾶλλον καλῶς εἰδῶς

ἐκὼν ὑπερβαίνει] πάλιν τὴν **βασκανίαν** δηλοῖ τοῦ Πλάτωνος καὶ οὐκ ἄγνοιαν.

ἐτέρωθι δὲ] ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐν τῷ Γοργία,

ἀλλ' ἐν τῷ ἐτέρῳ διαλόγῳ.

φάσκων αὐτοὺς ἐθισθῆναι φεύγειν ἐκ τούτου] φησὶ γὰρ

ὁ Πλάτων ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν νόμων ὅτι Θεμιστοκλῆς

ἐμβιβάσας Ἀθηναίους εἰς τὰς ναῦς εἵθισε φεύγειν.

ὡς δὴ σὺ μὲν κἀγὼ πολλὰς τροπὰς ὀπλιτῶν

ἐποίησάμεθα] κατὰ ἧθὸς ἐστὶν ὁ λόγος. ὅμοιος δὲ ἐστὶ τῷ

ἐν τῷ παραπρεσβείας “Αὐτὸς ὢν θαυμάσιος στρατιώτης,
ὦ Ζεὺς.” Β. ἔθος τοῖς ῥήτορσι τοῦτο, τὸ συνδιαβάλλειν

Σχόλια στον Αριστοφάνη. , Scholia in plutum (scholia vetera et fort. recentiora sub auctore Moschopulo) (5014: 014) “*Scholia Graeca in Aristophanem*”, Ed. Dübner, F. Paris: Didot, 1877, Repr. 1969. Argumentum-scholion sch plut, verse 884, line 2

ἐπιστρέφεσθαι). λέγει οὖν, οὐ φοβοῦμαι σε ἔχων φυσικὸν δακτύλιον. δακτύλιον δὲ, τὸν λεγόμενον φαρμακίτην. Εὐπολις Βάπταις μέμνηται καὶ Ἀμειψίας. ὁ δ' Εὐδαμος φαρμακοπώλης ἢ χρυσοπώλης, τετελεσμένους δακτυλίουσ πωλῶν. φιλόσοφος δὲ ἦν οὗτος ὁ Εὐδαμος φυσικοῦς δακτυλίουσ ποιῶν πρὸς δαίμονα καὶ ὄφεις καὶ τὰ τοιαῦτα. [ἐθεράπευον γὰρ τοὺς ὀφιοδήκτους· μᾶλλον δὲ τὴν ἀρχὴν οὐκ εἶων ὑπ' ὄφρων δάκνεσθαι.] – προτιμῶ σου: Φροντίζω. Θ. *Dn. P.* πριάμενος: Ὠνησάμενος. *P.* τὸν δακτύλιον τονδί: (Ἀλεξητήριον τῶν δηλητηρίων δείκνυσιν αὐτῷ καὶ **βασκανίας** ἀποτρεπτικὸν δακτύλιον, ὃν καλοῦσι φαρμακίτην· πρὸς ὃ ὁ θεράπων,) κἂν ἔχῃ φαρμακίτην δακτύλιον, ἀλλ' οὐ πρὸς δῆγμα συκοφάντου, ὡς τούτων χειρόνων ὄντων καὶ θηρίων, πρὸς ἃ ὁ δακτύλιος πεποιήται. (ἀλλ' οὐκ ἰσχύει, φησὶν, οὗτος ὁ δακτύλιος πρὸς τὸ δῆγμα τοῦ συκοφάντου. τοῦτο δὲ ὁ ἕτερος πρεσβύτης λέγει ὁ τὸν τρίβωνα κομίσας· οἱ γὰρ δύο τὸν συκοφάντην ἐκφλαυροῦσι. λέγει δὲ ἐν ἡθει ὅτι οὐκ ἔστι τις ἐν τῷ δακτυλίῳ ἐπωδῆ, ἢ φάρμακον πρὸς δῆγμα τοῦ συκοφάντου. ἐπεὶ εἰώθασι λέγειν οἱ τὰ περίαπτα πωλοῦντες ὅτι χρησιμεύει τόδε πρὸς τόδε.

Σχόλια στον Αριστοφάνη. , Scholia in plutum (scholia vetera et fort. recentiora sub auctore Moschopulo) Argumentum-scholion sch plut, verse 943, line 5

ἐμβαδίοις: Ὑποδήμασι. *Dn.*
ταῦτα: Τὰ ἐμβάδια. αὐτίκα: Συντόμως. *P.*
ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω: Ὅτι ἐπὶ τῶν κοτίνων καὶ ἄλλων δένδρων πανταχοῦ πρὸς τοῖς ἱεροῖς προσπατταλεύουσι τὰ ἀναθήματα. (Ἄλλως. εἰώθασι τοῖς δένδροις κῶλα καὶ κρανία προσπατταλεύειν πρὸς

ἀποτροπήν **βασκανίας** οἱ γεωργοί, πρὸς τὸ μὴ ξηρανθῆναι αὐτά. Ἄλλως. ἔθος ἦν τοὺς θηρῶντάς τινα ἄγραν μέρος τι τοῦ θηρωμένου, ἢ τὴν κεφαλὴν ἢ πόδα, προσηλοῦν πασσάλῳ ἐπὶ τινος δένδρου εἰς αὐτὴν τὴν ὕλην,) πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. – κοτίνῳ: Ἀγριελαία. Θ. *Dn.* στεφάνῳ. *P.* προσπατταλεύσω: Προσηλώσω, κρεμάσω. Θ. *Dn.* προσηλώσω, προσκαρφώσω. *P.* ἄπειμι: Ἀπέρχομαι. Θ. ἤγουν ἀπέρχομαι.

Σχόλια στον Αριστοφάνη. , Commentarium in plutum (recensio 1) (scholia recentiora Tzetzae) (5014: 015)“*Jo. Tzetzae commentarii in Aristophanem*”, Ed. Massa Positano, L.Groningen: Bouma, 1960; *Σχόλια στον Αριστοφάνη.* 4.1.Argumentum-dramatis personae-scholion sch plut, verse 943, line 3

Κυρηναῖοι ἀνταπόδοσιν τῆς εὐεργεσίας βουλόμενοι χαρίσασθαι τῷ βασιλεῖ, ἐποίησαν δακτύλιον, ἐν ᾧ ἢ πόλις αὐτῶν προσφέρει τῷ βασιλεῖ τὸ σίλφιον. καὶ τὸ φύλλον δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ κλάδος καὶ ὁ ὀπὸς καὶ ἀπλῶς πᾶν αὐτοῦ πολλῆς τιμῆς ἄξιόν ἐστιν. εἰώθασι τοῖς δένδροις κῶλα καὶ κρανία προσπατταλεύειν· οἱ δὲ γεωργοὶ πρὸς ἀποτροπήν **βασκανίας** καὶ πρὸς τὸ μὴ ξηρανθῆναι αὐτά. σύκινον: ἀσθενέστατον· τὸ γὰρ ξύλον τῆς συκῆς ἀσθενές. ἢ σύκινον τὸν συκοφάντην κεκαλυμένως λέγει, ἀπὸ τῆς συκῆς σχηματίσας τὸ ὄνομα. τὸ χρῆσθαι τοῖς ἐνεστῶσιν ἀντὶ παραφρημένου καὶ τοῖς ἐνεστῶσιν ἀντὶ παρατατικοῦ, τῶν Ἀττικῶν. λέγουσιν ὅτι οἱ πολλοὶ ἔλατ

Scholia In Callimachum, Scholia in Aetia i (scholia Londinensia) (*P. Lit. Lond.* 181 [= *Brit. Mus. inv.* 131]) (5016: 003)“*Callimachus*, vol. 1”, Ed. Pfeiffer, R.Oxford: Clarendon Press, 1949.Frag. 1, line 8

Αἴας τινα | Τέκμησσαν | Ὀδυσσεύς | αιαιν |
 οτι (έστι) τὸ ἦπαρ | αιαις() |
 ἦτοι πολὺ καθέλκει ἢ τ(ήν) πολὺ μακρ(ήν) |
 ἐδίδαξαν αἱ κατὰ λεπτ(όν) | οὐκ ἐδίδ(αξεν) ἢ
 μεγάλ(η) | λέγει ὅτι γλυκ(ύς) ὁ Μίμνερος |
 ὤδε οὕτω(ς) ἠδὺ ἐν το(ῖς) μικ(ροῖς) |
 ἔλλετε **Βασκ(ανίης)** κἄν | μηδὲν γ(άρ) δυνη(θῶσι), | ποσῶς
 βλάπτουσι |
 οὐκ ἔχω τὰ μακρὰ | ὥσπερ οὐδ(έ) τὰ βρογ(ήματα), |
 οἱ δ(έ) μέγα ψοφέ(ντες) | κραυγάνο(νται) κ(αὶ) εκλ.. |
 ὡς κ(αὶ) ὄνο(ς) ζ(υμ)βαλλ(όμενος) τέττιγ(ι) |
 Λύκιο(ς), ἐπεὶ ξένο(ις) ἦδ(ε)ται· | (έστι) δ' ἄλλ(ως) κ(αὶ) μαντ(εῖον)
 ἐν Λυκ(ία), |

Scholia In Demosthenem, Scholia in Demosthenem (fort. auctore
 Ulpiano) (5017: 001)“*Scholia Demosthenica*, 2 vols.”, Ed. Dilts,
 M.R.Leipzig: Teubner, 1:1983; 2:1986.Oration 18, **sec.** 279, line 1

τότε τοίνυν τὰ μὲν] σημείωσαι, ζήτηι τὸν Ἀπιανὸν λέγοντα τὸ
 ἐναντίον. F²
 ἔστι δὲ ταυτὶ πάντα] παραγραφικὸν σημείωσαι· ὠραῖον πάνυ
 καὶ ὅτι ἑβδομηκοντάκις διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῦτο παρέλαβε. YS
 σημείωσαι τὸ παραγραφικόν· θαυμασίως γὰρ καὶ ὑπὲρ λόγον ἐποίη-
 σε· τοὺς μὲν γὰρ παραγραφικοὺς λόγους τῷ ἀντιδίκῳ προσέπλεξε, πρὸς
 αὐτὸν ἀποτεινόμενος καὶ ἀποστρέφων τὸν λόγον, τοὺς δὲ τῆς ἀπολογίας
 τοῖς παροῦσι καὶ τοῖς δικάζουσι. AR
 παραγραφικόν. Pr
 εἰ δὲ μὴ προήδεις] σημείωσαι, σχῆμα διλήμματον. F²Y
 πολιτεύει] σημείωσαι, ἴδιον **βασκανίας**. F²Y
 πρᾶτταται τι τῶν] σημείωσαι, σχῆμα πάρισον κατ' ἀντιστροφῆν.

Σχόλια στον Ευρυπίδη. Scholia in Euripidem (5023: 001)“*Σχόλια στον*
Ευρυπίδη. 2 vols.”, Ed. Schwartz, E.Berlin: Reimer, 1:1887; 2:1891,
 Repr. 1966.Vita-argumentum-scholion sch Andr, **sec.** 780, line 2

κρεῖσσον δὲ νίκαν μὴ κακόδοξον: τοῦτο πρὸς τὴν Ἀν-
 δρομάχην ὅτι δικαίαν καὶ ἔνδοξον κατὰ τῆς Ἑρμιόνης ἀπηνέγκατο νίκην
 οὐδὲν αὐτὴν ἀδικήσασα. ἢ μέντοι Ἑρμιόνη, εἰ ἐφόνευσεν αὐτὴν, ὥσπερ
 προέθετο, κακὴν καὶ ἄδοξον νίκην ἂν ἀπεφέρετο, ἥτις δυνάμει καὶ τυ-

ραννίδι σφάλλει τὸ δίκαιον, ἀντὶ τοῦ λύει: – MNOA
 κρεῖσσον δὲ νίκαν: κρεῖσσον, φησὶ, μετὰ δικαιοσύνης νικᾶν ὡς
 ἢ Ἀνδρομάχη παρ' ὃ μετὰ **φθόνου** καὶ δυναστείας, ὡς ἢ Ἑρμιόνη ἐβού-
 λετο: – A

ξὺν φθόνῳ σφάλλειν: βέλτιον μὴ ἔχειν νίκην μετὰ κακο-
 δοξίας, ἀντὶ τοῦ· βέλτιον δικαίως ἠττᾶσθαι ἢ περ θαρροῦντα **βασκανία**
 καὶ δυνάμει παραλύειν τὸ δίκαιον. τοῦτο δὲ φησι διὰ τὸν Μενέλαον
 ἀδίκως φιλονεικήσαντα πρὸς Πηλέα καὶ αἰρούμενον κακοδοξεῖν βασκαί-
 νοντα ἄντικρυς τῆ Ἀνδρομάχῃ: –

Σχόλια στον Ευρυπίδη. Scholia in Euripidem (cod. Hierosolymitanus patriarchalis 36) (5023: 003) “*The scholia in the Jerusalem palimpsest of Euripides*”, Ed. Daitz, S.G. Heidelberg: Winter, 1979. Play Andr, verse 780msu, line 2

..?. ποτάμιον ὕδωρ: B(MV) ¹H
 ἐπίγνωθι ὅπου ἦς γῆς: * ¹H
 ἑλληνικὴ πόλις: B int. M int. ¹H
 βέλτιον ἠττᾶσθαι δικαίως ἢ περ θαρροῦντας
βασκανία καὶ δυνάμει παραλύειν τὸ δίκαιον: BM
 μὴ κακὴν, φησὶ, ἔχειν ἀλλ' ἔνδοξον ἢ συνφθόνῳ
 καὶ δυνάμει παραβαίνειν τὸ δίκαιον: (BMV) ¹H
 τὸ νικᾶν οἶψ' ἀπὸ τῆς
 τρόπῳ· τῷ χρόνῳ μαραι-
 νεται· τουτέστιν ἢ ἐπ' αὐτῷ ἢ
 δονή: (BMV) ¹H
 supra ζηρὸν gloss. ἀφανές * ¹H
 ^ (signum ad textum referens) σὺν λαπίθαις

Anonymi In Hermogenem Rhet., Commentarium in librum περὶ εὐρέσεως (5024: 019) “*Rhetores Graeci*, vol. 7.2”, Ed. Walz, C. Stuttgart: Cotta, 1834, Repr. 1968. Vol. 7, **P.** 704, line 6

ιζ'. Καὶ προοιμίου δριμύτης πρότασις. Τὸ ἀναγκαῖόν ἐστὶ τὸ δριμύ· δριμύτητα δὲ προοιμίου τὴν πρότασιν ἐκάλεσεν, αὐτὸ γὰρ ἐστὶ τὸ δρῶν καὶ συνεκτικώτατον προοιμίου παντός· καὶ αὐτοῦ μὴ δοθέντος οὐδὲν τῶν λοιπῶν ἔσται·

Εὐσταθίου· Ἐκ τοῦ κατηγορικοῦ τὸ τρίτον προοίμιον ἔχει τὴν ἀρχήν· ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς δόξης, ἣν οὐ φθονεῖν δείκνυσι τὸ προοίμιον, ἀπὸ τοῦ κατηγοροῦ λαμβάνοντα τὴν **βασκανίαν** ἀποκρούεσθαι· φαίνεται γὰρ οὐ διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διὰ τὸν **φθόνον** κινεῖσθαι ὁ λαλῶν, ὃ καλόν ἐστιν, ἀποκρούσασθαι, καὶ ἔπειτα εἰπεῖν εἰς τὸ τοῖς πολλοῖς νομιζόμενον μὴ οὕτως ἔχειν· φθονοῦνται δὲ ἢ δόξα ἢ πλοῦτος.

ιθ'. Ὅτι αἰσχρὸν ἀπεχθάνεσθαι κοινῶ εὐεργέτη· καὶ τοῦτο τοῦ δικανικοῦ τὸ προοίμιον· ἀρνητέον δὲ τὴν ἔχθραν ἐπὶ προοιμίου, ὅτε ἐστὶ πρόσωπον ἢ πλούσιον ἢ ἔνδοξον, ἢ ἐπαινούμενον, ἢ γουν χρηστὸν ἢ ὠμὸν, ἐξουσιάζον δέ.

κ'. Οὐκ ἔχθρας ἔνεκεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

Σχόλια στον Όμηρο. Ιλιάδα. “*Scholia Graeca in Homeri Iliadem (scholia vetera)*, vols. 1–5, 7”, Ed. Erbse, H.Berlin: De Gruyter, 1:1969; Book of Iliad 9, verse 223, line of scholion 4

... {αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο;} Ἀρίσταρχος γράφει “ἄψ ἐπάσαντο”· ἤδη γὰρ ἦσαν παρ' Ἀγαμέμνονι κορεσθέντες· οὐ μετέθηκε δὲ τὴν γραφήν.

ex. νεῦσ' Αἴας Φοῖνικι· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς· οὐχ ἵνα εἴπη, ἀλλ' εἰ καιρὸς ἐστίν· Ὀδυσσεὺς γὰρ προσκεπτόμενος, τί δεῖ λέγειν, τὸν καιρὸν οὐχ ὄρᾳ. συνεῖς δὲ ταῦτα Ὀδυσσεὺς αὐτὸς λέγειν ἄρχεται, οὐχ ὑπὸ **βασκανίας** τοῦ Φοῖνικος τὸν λόγον προαρπάζων, ἀλλὰ τὸ δυσχερὲς ἐφ' ἑαυτὸν φέρων· οἶδε γὰρ δυνησόμενος ἀντιτάξασθαι Ἀχιλλεῖ. ἴσως δὲ οὐδὲ ἐπιτήδειον εἶναι τὸν Φοῖνικα ἐλογίζετο ἄρχειν τοῦ λόγου, ὅπως μὴ ὡς οικεῖω ἀπιστήσας Ἀχιλλεὺς ἀναστείλῃ καὶ τὸν αὐτῶν λόγον. Αἴας δὲ οὐ λέγει· βραδὺς γὰρ ἐστὶ καὶ μεμψίμοιρος.

Σχόλια στον Όμηρο. Ιλιάδα. Book of Iliad 16, verse 83-96, line of scholion 15

τὸν τῶν κινδύνων, εἰδὼς ὑπὲρ μὲν τῶν νεῶν ἅπαντας αὐτῷ συγκινδύ-

νεύσοντας, μετὰ δὲ ταῦτα οὐκ ἂν ἔτι θελήσοντας συνακολουθεῖν διὰ τὸν κάματον. πῶς οὖν οὐκ ἐκφέρει ταῦτα πρὸς τὸν Πάτροκλον, εἴπερ οὕτως διενοεῖτο; ἢ τὸ μὲν ἀληθὲς εἰπὼν ἤδει τὸν Πάτροκλον τῆς ἰδίας σωτηρίας καταφρονήσοντα, ἐφ' ἑαυτὸν δὲ περισπάσας τὴν αἰτίαν ἤδει Πάτροκλον φυλαζόμενον. ὅτι δὲ κηδεμονικῶς ταῦτα τῷ φίλῳ συμβουλεύει, ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητής: “νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν, / ἢ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο” (Π 686 – 7). **b(BC³E⁴)T** ὑποφαίνει δὲ τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ ἐπαγαγὼν τὸ “μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν” (93), εὐπρεπῶς οὐ Τρῶας, ἀλλὰ τὸν Ἀπόλλω δεδοικώς. οὐ **βασκανίας** οὖν κριτέον Ἀχιλλέα, ἀλλὰ φιλεταιρίας, ὅς γέ φησιν εὐχόμενος “ἢ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν” (Π 243).

Nic. ὡς ἂν μοι τιμὴν (84) ἕως ἂν ἀπονάσσωσιν, ποτι δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν: τοὺς τρεῖς στίχους ἢ τοῖς ἄνω προσδοτέον, ἵνα στίζωμεν ἐπὶ τὸ πόρωσιν (86), ἢ τοῖς ἐξῆς, ἵνα ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀναγινώσκωμεν ὡς ἂν μοι τιμὴν μεγάλην (84) καὶ ὑποστίζωμεν ἐπὶ τὸ πόρωσιν (86): ὁ καὶ βέλτιον· καλῶς γὰρ ἔχει πρώτην μὲν τὴν ἐντολὴν λέγεσθαι, πείσθητι ὡς ἐγὼ σοι λέγω (cf. Π 83), ἔπειτα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα προφέρεσθαι· ἵνα δόξαν τε καὶ τιμὴν παρ' Ἑλλήσι ποιήσεις (cf. 84 – 6), ἀπελάσας τοὺς Τρῶας ὑπόστρεφε

Σχόλια στον Πίνδαρο. (5034: 001*Scholia vetera in Pindari carmina*, 3 vols.”, Ed. Drachmann, A.B.Leipzig: Teubner, 1:1903; 3:1966.Ode O 8, scholion 71c, line 5

θον ἐπ' αὐτόν· ἀνέδραμον δὲ νῦν ἔφη διὰ τὸ προγενεστέραν εἶναι τὴν τοῦ Μελησίου νίκη τῆς ἐνεστώσης. ἔνιοι δὲ τὸ ἀνέδραμον ἀκούουσιν ἀντὶ τοῦ ἀναδραμοῦμαι· οἶον, εἰ τὸν ἀθλητὴν καταλιπὼν ἐπὶ τὸν ἀλείπτην ἐλεύσομαι καὶ ὑμνήσω, μηδεῖς [δέ] με μεμψάσθω. Ὅμηρος (ρ 14)· ὁ ξεῖνος εἴπερ μάλα μηνίει.

BDEQ εἰ δ' ἐγὼ Μελησία: εἰ οὖν καὶ αὐτὸς τῷ Μελησία τὸν ὕμνον ἐφαρμόζων ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ ἀνέδραμον, ἦν ἔσχεν ἀγωνιζόμενος [ἐξ] ἀγενείων, μηδεῖς με τοῦ **φθόνου** τῷ λίθῳ ἀκοντιζέτω, ἀντὶ τοῦ μηδεῖς με διὰ **βασκανίας** κακῶς ἀγορευέτω. Μελησίας δὲ ἀπὸ ἀθλητῶν νῦν BCDEQ ἀλείπτης τοῦ Ἀλκιμέδοντος.

Σχόλια στον Πίνδαρο. Ode O 8, scho 113g, line 2

μοίρα μὴ ἐπιθεῖναι διχόβουλον καὶ ἐναντίαν νέμεσιν.

εὔχομαι ἀμφὶ καλῶν: εὔχομαι μὴ γενέσθαι
 νέμεσιν αὐτοῖς, τουτέστι μὴ φθονηθῆναι περὶ τῶν καλῶν.
 διχόβουλον δὲ τὴν νέμεσιν τὴν ἐπιφθονοῦσαν καὶ ἐναν-
 τία ποιοῦσαν οἷς βουλευόμεθα. οἷον τὴν διχάζουσαν
 ἀφ' ἡμῶν καὶ χωρίζουσαν τὰς βουλὰς. ἢ τὴν ἐναντία
 βουλευομένην τοῖς ἤδη προκατωρθωμένοις ὑφ' ἡμῶν. 115D
 BDEQ ἄλλως· εὔχομαι δὲ τῷ αὐτῷ Διὶ ἐπὶ τῇ τῶν καλῶν
 μοίρᾳ νέμεσιν καὶ **βασκανίαν** μὴ ἐπιβαλεῖν. 110D
 Α διχόβουλον: τὴν ἐπίφθονον καὶ ἐναντίαν οὖ-
 σαν οἷς βουλόμεθα.

τουτέστι τὴν διχάζουσαν ἀφ' ἡμῶν
 καὶ χωρίζουσαν τὰς βουλὰς.
 ἀλλ' ἀπήμαντον: ἀλλ' ἵνα ἀβλαβῆ τὸν βίον
 αὐτῶν διάγων ὁ Ζεὺς καὶ φυλάττων, αὐτοὺς ἐπαίροι εἰς
 δόξαν καὶ τὴν πατρίδα αὐτῶν Αἴγιναν.
 Α ἀπήμαντον: ὁ Ζεὺς ἐπάγων ἀπήμαντον βίον
 αὐτοὺς τε αὖξοι καὶ τὴν Αἴγιναν.

Σχόλια στον Πίνδαρο. Ode P 11, scholion 83a, line 2

θάλλοντα, ὅσα τὸ ἄκρον οὐκ ἔχει τῆς εὐδαιμονίας, μέμφομαι
 τὰς τυραννίδας, μέμφομαι τοὺς τῆς ὑψηλῆς καὶ τυραννικῆς
 ἐπιθυμοῦντας τύχης.

DEGQ ξυναῖσιν: ἀντὶ τοῦ μέσαις, κοιναῖς καὶ συμμε-
 τροις.

τέταμαι: ἀντὶ τοῦ ἔγκειμαι, τεταμένην ἔχω τὴν
 ἐπιθυμίαν.

BDEGQ ὅ ἐστι· περὶ ταῖς κοιναῖς καὶ συμμετέροις
 ἀρεταῖς καὶ εὐτυχίαις τὴν ἐπιθυμίαν τεταμένην ἔχω. 84E
 BDEGQ φθονεροὶ δ' ἀμύνονται ἄτα: οἱ δὲ φθονεροὶ
 τῇ ἑαυτῶν ἄτη καὶ **βασκανία** ἀμύνονται καὶ βλάπτονται, βα-
 σκαίνοντες εἴ τις τὸ τέλειον τῆς εὐδαιμονίας καὶ εὐτυχίας
 λαβὼν καὶ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ εἰρήνῃ διάγων τὴν χαλεπὴν στάσιν
 καὶ ὕβριν ἀπέφυγε κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου, ἀντὶ τοῦ
 μέχρι καὶ θανάτου δικαίως ἔζησε, καλλίονα καὶ ἐντιμότερον
 τὴν ἑαυτοῦ ἀθάνατον τῶν ἑαυτοῦ κτημάτων χάριν τῇ ἰδίᾳ
 αὐτοῦ γενεᾷ παρεσχηκῶς καὶ καταλιπὼν, ἔξωθεν δόξαν καὶ
 τὴν μετὰ θάνατον ἑαυτοῦ εὐφημίαν.

Σχόλια στον Πίνδαρο. Ode N 10, scholion 37a, line 4

μοι, φησί, τῶν Ἀργείων ἀνδραγαθημάτων ὁ λόγος, καὶ ἀδυνά-
τως ἔχει πάντα διηγήσασθαι τὰ τοῦ Ἄργου καλὰ. διατί δὲ
εἰς ταῦτα παρεκβέβηκεν; ὅτι ὁ ἀγὼν, ὃν ἐνίκα ὁ Θειαῖος, τὰ
Ἑκατόμβαια, οὐκ ἦν ἐπίσημος οὐδ' ἐκτροπὰς ἔχων. ἴν' οὖν
ἔχη μῆκος περιποιῆσαι τῇ ᾠδῇ, ἐπὶ τὴν κοινότητα τῶν ἐπαί-
νων τῆς πατρίδος αὐτοῦ κατήντησεν.

Β ἔστι δὲ καὶ κόρος ἀνθρώπων βαρὺς ἀντιάσαι:

ἔστι μὲν γὰρ ὁ τῶν ἀνθρώπων **Φθόνος** βαρὺς πρὸς ἐναντίωσιν·
οὐχ ἡδέως γὰρ ἀκούουσιν ἀλλοτρίων θαυμάτων οἱ ἄνθρωποι,
ἀλλ' εὐθὺς κόρον ἴσχουσι τῶν ἐπαίνων διὰ **βασκανίαν** .

ἄλ-

ως. ὁ κόρος βαρὺς ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀντιάσαι BD
καὶ συναντήσαι, τουτέστιν ἀντίος γενηθεὶς ὁ κόρος τῶν ἀν-
θρώπων βαρὺς ἐστὶ καὶ δυσβάστακτος· διὸ τὸν ὕμνον τῶν
Ἀργείων καταλείψας τὸν κόρον φεύξομαι, ὃ ἐστὶ τὸν **φθόνον**.
ἀλλ' ὅμως εὐχορδον ἔγειρε λύραν: πρὸς ἑαυτὸν
φησι ταῦτα ὁ Πίνδαρος· ὅμως μέντοι τὴν εὐάρμοστον λύραν
λάμβανε καὶ τὴν φροντίδα τῶν παλαισμάτων δέξαι, τουτέστιν
ἐπαίνει τὸν παλαιστήν. χάλκεον δὲ φησι τὸν ἀγῶνα, ἥτοι ὅτι
ἰσχυρὸς ἐστὶν, ἢ ὅτι χαλκοῦν ὄπλον τὸ ἔπαθλον.

Σχόλια στον Πίνδαρο. Scholia in Pythia v–vii (scholia vetera et
recentiora Thomae Magistri et Triclinii) (e cod. Flor.) (5034: 003)
“*Scholia Thomano–Tricliniana in Pindari Pythia v–xii ex cod. Florentino
edita*”, Ed. Mommsen, T.Frankfurt am Main: Mahlau & Waldschmidt,
1867; *Programm Gymnasium Frankfurt*. Ode P 11, scholion 83, line 1

εἰς ἔπαινον, τὸν θρασύδαιον δηλονότι καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ. τούτων γὰρ
ἢ εὐφορο-σύνη καὶ ἢ δόξα ἢ ἐκ τῆς νίκης διαλάμπει:
Ἄνω πυθιονίκην τὸν τοῦ θρασυδαίου πατέρα εἰπὼν, νῦν καὶ Ὀλυμπιο-
νίκην λέγει, αὐτὸν δὲ μόνον πυθιονίκην. φησὶ γὰρ· τὰ μὲν ἐν ἄρμασι
καλλίνικοι ὑπῆρξαν πάλαι, ἤγουν πρὸ χρόνων νενικήκασιν ἐν ἄρματι
πύθια, καὶ ἐν Ὀλυμπία ἔσχον ταχεῖαν ἀκτῖνα ἥτοι λαμπρότητα τῶν
πολυθρυλλήτων ἀγώνων ἐν ἵπποις, ἤγουν κἀνταῦθα ἐνίκησαν ἄρματι. καὶ
ἐν πυθοῖ καταβάντες ἐπὶ γυμνὸν στάδιον, ἤλεγξαν τὴν στρατιὰν τὴν
ἐλληνίδα, ἤγουν τὸν τῶν ἐλλήνων λαόν, ἐν τῇ ταχυτῆτι τῶν ποδῶν
δηλονότι. τοῦτο δὲ μόνου ἦν θρασυδαίου τὸ νικήσαι στάδιον, ὡσπερ τὰ
εἰρημένα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. συλληπτικῶς δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις κἀκεῖνα καὶ
ταῦτα τέθεικεν: Οἱ φθονεροί, φησὶ, τῇ αὐτῶν ἄτη καὶ **βασκανία**
ἀμύνονται καὶ μάχον-ται ἐκεῖνον, εἴ τις τὸ τέλειον τῆς εὐδαιμονίας καὶ
εὐτυχίας λαβὼν καὶ ἐν ἡσυχία καὶ εἰρήνῃ διάγων τὴν χαλεπὴν ὕβριν καὶ
στάσιν ἀπέφυγεν. ἔσχε δὲ καλλίονα θάνατον, ἥτοι τίμιον, πορῶν καὶ

παρασχὼν τῇ γλυκυτάτῃ αὐτοῦ γενεᾷ, ἥτοι τοῖς φιλτάτοις αὐτοῦ παισὶ, χάριν εὐώνυμον, τουτέστιν εὐφημίαν δεξιᾶν καὶ ὑπὸ πάντων φημιζομένην, βελτίστην καὶ κρείττονα τῶν κτημάτων αὐτοῦ, ὧν αὐτοῖς καταλέλοιπε. δύο δὲ βούλεται δηλῶσαι ἐν τούτοις· ἐν μὲν, ὅτι οἱ φθονεροὶ τοὺς εἰς ἄκρον εὐδαιμονίας ἐληλακότας καὶ ἀποθανόντας ἀμύνονται τῇ αὐτῶν **βασκανία**, μέμψεις τινὰς κατ' αὐτῶν φέροντες· ἕτερον δέ, ὅτι οἱ τοιαύτη συζήσαντες εὐδαιμονία, ὡς εἰρηνικὸν καὶ

Σχόλια στον Πίνδαρο. Scholia in Pythia v-vii (scholia vetera et recentiora Thomae Magistri et Triclinii) (e cod. Flor.) Ode P 11, scholion 83, line 8

δηλονότι. τοῦτο δὲ μόνου ἦν θρασυδαίου τὸ νικῆσαι στάδιον, ὥσπερ τὰ εἰρημένα τοῦ

πατρὸς αὐτοῦ. συλληπτικῶς δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις κάκεινα καὶ ταῦτα τέθεικεν:

Οἱ φθονεροί, φησί, τῇ αὐτῶν ἄτη καὶ **βασκανία** ἀμύνονται καὶ μάχονται ἐκεῖνον, εἴ τις τὸ τέλειον τῆς εὐδαιμονίας καὶ εὐτυχίας λαβὼν καὶ ἐν ἡσυχία καὶ

εἰρήνῃ διάγων τὴν χαλεπὴν ὕβριν καὶ στάσιν ἀπέφυγεν. ἔσχε δὲ καλλίονα θάνατον,

ἥτοι τίμιον, πορῶν καὶ παρασχὼν τῇ γλυκυτάτῃ αὐτοῦ γενεᾷ, ἥτοι τοῖς φιλτάτοις

αὐτοῦ παισὶ, χάριν εὐώνυμον, τουτέστιν εὐφημίαν δεξιᾶν καὶ ὑπὸ πάντων φημιζομέ-

νην, βελτίστην καὶ κρείττονα τῶν κτημάτων αὐτοῦ, ὧν αὐτοῖς καταλέλοιπε. δύο δὲ

βούλεται δηλῶσαι ἐν τούτοις· ἐν μὲν, ὅτι οἱ φθονεροὶ τοὺς εἰς ἄκρον εὐδαιμονίας

ἐληλακότας καὶ ἀποθανόντας ἀμύνονται τῇ αὐτῶν **βασκανία**, μέμψεις τινὰς κατ' αὐτῶν

φέροντες· ἕτερον δέ, ὅτι οἱ τοιαύτη συζήσαντες εὐδαιμονία, ὡς εἰρηνικὸν καὶ ἡσυχον

διελθεῖν τὸν βίον καὶ φυγεῖν τὴν χαλεπὴν στάσιν καὶ μάχην οὐ μόνον τίμιον ἔσχον

τέλος, ἡγουν οὐ μόνον ἄριστον καὶ ἔνδοξον ἐκτήσαντο θάνατον, ἀλλὰ καὶ τοῖς παισὶν

αὐτῶν εὐφημίαν παρὰ πᾶσιν ἀδομένην παρέσχον κρείττονα τῶν κτημάτων, ὧν αὐτοῖς

καταλελοίπασιν. βουλόμενος δὲ δεῖξαι τοῦτο ὡς πολλῶν τῶν κτημάτων ἢ εὐφημία κρείτ-

των, ὡς ἂν τοῦτο πάντας παρακινήσῃ διώκειν, ἰόλαόν τε καὶ διοσκούρους

παράδειγμα

τέθεικε, δεικνὺς ἐκ τούτου ὡς οὐδὲν ἐκείνους τὰ κτήματα ὠφέλησεν, ἢ δ' εὐφημία

μέχρι τουνῶν τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἀνακηρύττει:

Τὸ τοῦ ὁμήρου μοι δοκεῖ ἐνταῦθα παραφράζειν, τό· ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὐ[τε] τεθναῖσιν:

Ελληνική ανθολογία. (7000: 001)“*Anthologia Graeca*, 4 vols., 2nd edn.”, Ed. Beckby, H.Munich: Heimeran, 1–2:1965; 3–4:1968. Book 5, epigram 22, line 6

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Σοί με λάτριν γλυκύδωρος Ἔρωσ παρέδωκε, Βοῶπι,
ταῦρον ὑποζεύξας εἰς πόθον αὐτόμολον,
αὐτοθελῆ, πάνδουλον, ἐκούσιον, αὐτοκέλευστον,
αἰτήσοντα πικρὴν μήποτ' ἐλευθερίην,
ἄχρι φίλης πολιῆς καὶ γήραος· ὄμμα βάλοι δὲ
μήποτ' ἐφ' ἡμετέραις ἐλπίσι **βασκανίη**.

Ελληνική ανθολογία. Book 5, epigram 218, line 10

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

Τὸν σοβαρὸν Πολέμωνα, τὸν ἐν θυμέλῃσι Μενάνδρου
κείραντα Γλυκέρας τῆς ἀλόχου πλοκάμους,
ὀπλότερος Πολέμων μιμήσατο, καὶ τὰ Ῥοδάνθης
βόστρυχα παντόλμοις χερσὶν ἐλήισατο,
καὶ τραγικοῖς ἀχέεσσι τὸ κωμικὸν ἔργον ἀμείψας,
μάστιξεν ῥαδινηῆς ἄψαα θηλυτέρης.
ζηλομανὲς τὸ κόλασμα. τί γὰρ τόσον ἤλιτε κούρη,
εἴ με κατοικτεῖρειν ἤθελε τειρόμενον;
σχέτλιος· ἀμφοτέρους δὲ διέτμαγε, μέχρι καὶ αὐτοῦ
βλέμματος ἐνστήσας αἶθοπα **βασκανίην**.
ἀλλ' ἔμπης τελέθει “Μισοῦμενος”· αὐτὰρ ἔγωγε
“Δύσκολος”, οὐχ ὀρόων τὴν “Περικειρομένην”.

Ελληνική ανθολογία. Book 7, epigram 525, line 4

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχου με
 ἴσθι Κυρηναίου παῖδά τε καὶ γενέτην.
 εἰδείης δ' ἄμφω κεν· ὁ μὲν κοτε πατρίδος ὄπλων
 ἤρξεν, ὁ δ' ἤεισεν κρέσσονα **Βασκανίης**.
 οὐ νέμεσις· Μοῦσαι γάρ, ὅσους ἴδον ὄμματι παῖδας
 μὴ λοξῶ, πολιοῦς οὐκ ἀπέθεντο φίλους.

Ελληνική ανθολογία. Book 15, epigram 41, line 2

εἶπεν ἄρ'· “Ὀρμηθέντες ἀείρατε πῶμα τάφοιο.”
 αὐτὰρ ἐπεὶ ἀνέφκτο τάφος λυγρὸς φθιμένοιο,
 καὶ τότε δὴ μέγ' ἄυσε θεὸς μέγας ἠδὲ καὶ ἀνήρ·
 “Λάζαρε, δεῦρ' ἴθι, κλυθι ἐμεῖο καὶ ἔρχεο ἔξω.”
 ὡς οὖν νεκρὸς ἄκουσε θεοῖο Λόγου φήσαντος,
 λυσιμελὴς ἀνέδου, πεπεδημένος, ἔμπνους, ὀδωδῶς.
 τὸν καὶ ἰδόντες ὄμιλοι ἐθάμβεον ἐν κραδίησιν,
 αὐτίκα δ' ὑψιμέδοντα ἐκύδαινον θεὸν ἐσθλόν,
 καὶ κλέος ἄφθιτον ἔσχε πατὴρ μέγας υἱὸς ἐῆος.
 Χάλκεος οὐκ ἔστης βιώων ἔτι, Κωνσταντῖνε·
 ἀντὶ γὰρ εὐκλείης ἤρκεσε **βασκανίη**.
 ὡς δὲ θάνες, τότε δὴ σε πόλις ξύμπασα γεραίρει,
 οἷς δύναται. τί δὲ σῆς ἄξιον ἵπποσύνης;

Michael Apostolius Paroemiogr., **Collectio paroemiarum** (9009: 001)
 “*Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 2”, Ed. von Leutsch, E.L.
 Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1851, Repr. 1958. enturia 11, **sec.**
 25, line 2

μεταξὺ τοῦ δείπνου ἐτίθεσαν οἴνου πεπληρωμένην, εἶτα
 εἰς μικρὰ ποτήρια ἐμβalόντες οἶνον, εἰς ταύτην ἀπὸ
 ὕψους ἐρρίπτουν ἐπὶ τῷ ψόφον ἐκτελέσαι, ὃς ἐκαλεῖτο κότα-
 βος. ἐπηνεῖτο δὲ ὁ μείζονα ψόφον ποιῶν. ἐκ τούτου οὖν
 μεθυσοκόταβος.

Μελιτηροὶ κύνες: ἐπὶ τῶν ἐπὶ τέρψει καλῶς τρεφο-
 μένων· τῶν γὰρ κυνῶν οἱ μὲν ἰχνευταί· οἱ δὲ ὁμόσε τοῖς
 θηρίοις χωροῦσιν· οἱ δὲ ἐπὶ φυλακῇ τῶν κτημάτων οἰκου-
 ροί· οἱ δὲ ἐπὶ τέρψει.

Μετάδος μοι πηγάνου, ἵνα μὴ βασκάνης με:
 τὸ γὰρ πήγανόν φασι **βασκανίας** φάρμακον εἶναι· ὡς

Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς προβλήμασιν.

Μερὶς οὐ πνίξις· τῶν δυνατωτέρων ἀρπαζόντων τὰς τροφὰς τῶν ἀσθενεστέρων καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκείνων πνιγόμενων, ἐπεὶ ἄρα αὐτοῖς βοηθεῖν οὐκ ἠδύναντο, ἐπενοήθη ὁ μερισμός· καὶ ἕκαστος ἕκαστῷ τὸ ἴσον λαμβάνων ἐπεφώνει· Μερὶς οὐ πνίξις· ἢ καὶ οὕτως· Μερὶς οὐ πνιγή.

Μετὰ Λέσβιον ῥόδον· παρὰ Κρατίνῳ παροιμία λεγομένη, ἐπὶ τῶν τὰ δευτέρα φερομένων· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι τοὺς Λεσβίους κιθαρωδοὺς πρώτους προσεκαλοῦντο. ἀκαταστατούσης γὰρ ποτε τῆς πόλεως αὐτῶν,

Σούδα λεξικόν. (9010: 001)“*Suidae lexicon*, 4 vols.”, Ed. Adler, A. Leipzig: Teubner, 1.1:1928; *Lexicographi Graeci* 1.1–1.4. Alphabetic letter alpha, entry 212, line 2

Ἀγείρει· συνάγει. καὶ Ἀγείρουσιν. ὁ γὰρ τρόπος ἱερὸς ἦν καὶ οὐδὲν εἰκότως τοῖς ἀγείρουσιν. καὶ αὐθις· ὁ δὲ λαθεῖν θέλων ξυρεῖται τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ γένειον, καὶ στολὴν Αἰγυπτίαν ἀναλαβὼν, ἦν οἱ τῆς Ἰσιδος θεραπευτῆρες ἤσθηται, καὶ σεῖστρον ἐπισείων καὶ πόλιν ἐκ πόλεως ἀμείβων, καὶ τῇ θεῷ ἀγείρων καὶ ἀναγκαίας τροφὰς, λιμοῦ φάρμακα, ἀγαπητῶς λαμβάνων.

Ἄγη. ἄκλιτόν ἐστι. θαῦμα, χαρὰ, ἀπιστία, **ζῆλος**, παρ' Ἡρόδοτῳ **βασκανία**, παρ' Ὀμήρῳ ἔκπληξις, πληγή, θραῦσις, κλάσις, ἀπώλεια· ἔνιοι, ἱερεῖα. Ἄγη μὲν οὖν παροξυτόνως ἢ ἔκπληξις· Ἄγη δὲ ἢ κλάσις τοῦ κύματος.

Ἀγηγάρο· συνηθροίζοντο. Ἀγείρω, ὁ μέλλον ἀγερῶ, ὁ παρακείμενος ἤγεργα, ὁ παθητικὸς ἤγερμαι, τὸ τρίτον ἤγερται καὶ τὸ τρίτον τῶν

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter alpha, entry 1355, line 6

ταῖσι λέγειν. ἐπὶ διασυρμῶ καὶ διαβολῇ ταῦτα παρεισάγει. ἀλλότριον γὰρ τῶν φιλοσόφων τὸ βασκαίνειν καὶ φθονεῖν, οἷς τὸ κοινωνεῖν περὶ πάντων ἀφθόνως.

Ἄλλ' οὐκ αὐθις ἀλώπηξις· λείπει τὸ εἰς πάγην· ἄπαξ ἀλώπηξις εἰς πάγην.

Ἄλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δῆγματος· ἐπὶ τῶν ἀνηνύτων. λείπει δὲ τὸ φάρμακον. λέγει δὲ ἐν ἤθει ὁ θεράπων, ὅτι οὐκ ἔστι τις ἐν τῷ δακτυλίῳ ἐπωδὴ, ὃ φάρμακον πρὸς δῆγμα συκοφάντου· ἐπεὶ εἰώθασιν λέγειν οἱ τὰ περίπτα πωλοῦντες, ὅτι χρησιμεύει τόδε πρὸς τόδε. ἄλλως· ἀλεξητήριον τῶν δηλητηρίων δείκνυσιν αὐτῷ καὶ **βασκανίας** ἀποτρεπτικὸν δακτύλιον, ὃν καλοῦσιν φαρμακίτην. φησὶν οὖν· ὥς ἂν ἔχη φαρμακίτην δακτύλιον, ἀλλ' οὐ πρὸς δῆγμα

τοῦ συκοφάντου, ὡς τούτων χειρόνων ὄντων καὶ θηρίων, πρὸς ἃ ὁ δακτύλιος πεποιήται.

Ἄλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι: Ἀριστοφάνης.

ἀντὶ τοῦ ἐδίκασες, οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι κατὰ γράμμα ἐκληροῦντο ἀπὸ τῶν ἰ' φυλῶν. οἷον ἡ πρώτη τὸ α' εἶχε σημεῖον, ἡ δευτέρα τὸ β', μέχρι τοῦ κ'. ἰ' γὰρ φυλῶν οὐσῶν ἰ' ἐγίνοντο δικασταί. ὁ οὖν λαχὼν τὸ α' πρῶτος ἐδίκασε καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως. τάχα οὖν σύ, φησί, λαχοῦσα οὐκ ἐδίκασες, ἀλλ' ἔπινες.

Ἄλουργά: θαλασσοπόρφυρα. αἱ μίτραι, τό θ' ἄλουργές ὑπέν

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter beta, entry 167, line 1

τῶν ἐκκλησιῶν τοὺς ἐπισκόπους εἰσέπραττε χρήματα καὶ Ἀκάκιον τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον μικροῦ δεῖν ἀπόσατο, εἰ μὴ τῷ πλήθει τῶν λεγομένων μοναχῶν ἀπεκρούσθη. πολὺς τε ἦν πρὸς ἐπιθυμίαν χρημάτων, ὡς μηδὲ αὐτῶν τῶν τὰς εὐτελεῖς καὶ βαναύσους μετιόντων ἐπιστήμας ἀπέχεσθαι. καὶ ἦν ἅπαντα μεστὰ δακρύων τῇ τῶν τοιούτων εἰσφορῶν εἰσπράξει. καὶ ζῆτει ἐν τῷ Ἀρμάτος.

Βάσιμος: πορευτική. εὐεπίβατος. καὶ Βάσιμοι τόποι, οἱ πορεύσιμοι.

Βάσις: βάδισις. κυνὸς Λακαίνης ὡς τις εὕρινος βάσις.

Βασκανία καὶ Βάσκανος. ὅτι τὸ βάσκανος ἀπλῶς ἐπὶ λαιδορίας τιθέασιν. οὐ ψεύδει καίπερ σφόδρα βάσκανος οὔσα.

Βασκαίνει· δοτικῆ. ἀντὶ τοῦ αἰτιᾶται καὶ μέμφεται καὶ συκοφαντεῖ. οὕτως Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, βάσκανον δὲ καὶ πικρὸν καὶ κακότηδες οὐδέν ἐστι πολίτευμα ἐμὸν, φησίν. ἀντὶ τοῦ φιλαίτιον καὶ συκοφαντικόν.

Βασκαίνω σοι ἀεὶ· ὁ δὲ Λιβάνιος αἰτιατικῆ· τὸν προσήκοντα βασκαίνουσι.

Βασμοί: βαθμοί.

Βάσσος Κορίνθιος· Ἀπολλώνιος πρὸς τοῦτον διηνέχθη. πατραλοίας μὲν γὰρ οὗτος ἐδόκει καὶ ἐπεπίστευτο, σοφίαν δὲ ἑαυτοῦ κατεψεύδετο, καὶ χαλινὸς οὐκ ἦν ἐπὶ τῇ γλώττῃ. λαιδορούμενον δὲ

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter delta, entry 470, line 19

γεγέννηται μόνου, ἀχρόνως, ἀμεσιτεύτως, ἵνα διάκονος γένηται καὶ ὑπηρέτης τῶν βουλευμάτων τοῦ πατρός. ἐπειδὴ γὰρ ὁ προγινώσκων θεὸς ἃ ἔμελλε πράττειν ἀδύνατα ἦν τῆς ἀκρατήτου τάξεως τοῦ μέλλοντος αὐτὰ ποιεῖν θεοῦ ἐν τῷ γενέσθαι μέλλοντα· ἢ γὰρ ἔδει αὐτὰ πάντα θεοῦ γενέσθαι πρὸς ἀξίαν τοῦ ποιούντος, καὶ ἐκ τούτων ἔμελ-

λον εἶναι θεοί· ἢ ἔδει αὐτὰ γενόμενα λύεσθαι, ὥσπερ κηρὸν πυρὶ θερμῷ προσαγόμενον· γέγονε μὲν οὖν μεσίτης τῶν τε ἐσομένων καὶ τοῦ γεγεννηκότος αὐτὸν θεοῦ, ὁ υἱός, ἵνα συντάξας ἑαυτὸν καὶ συγκαταβαίνων τοῖς γινομένοις ἀποτελέσειε τὸ βούλημα τοῦ πατρός· καὶ μεσίτης γεγένηται τοῦ θεοῦ καὶ ἡμῶν τῶν δι' αὐτοῦ γενομένων. ἐλάνθανε διὰ τούτων τοῦ τε θεοῦ τῶν ὅλων ἀσθένειαν καὶ **βασκανίαν** καταψευδόμενος καὶ τὸν υἱὸν πάντων τῶν κτισμάτων ἀποφαίνων καταδέεστερον. ὁ μὲν γὰρ ἀσθενῆς ἂν ἦν κατὰ Δημόφιλον, εἰ βουληθείς, ἔπειτα ἀπόρως εἶχε τοῖς πᾶσι τὸ εἶναι δωρήσασθαι· **φθόνου** δ' οὐκ ἀπήλλακτο ἂν, εἰ ἐξὸν αὐτῷ θεοὺς τὰ πάντα ποιεῖν, ὁ δὲ ἐφαίνετο μηχανώμενος, ὅπως μὴ ταύτης αὐτῷ τύχη τὰ γενησόμενα τῆς ἀξίας. τοῦ δὲ γ' αὖ παιδὸς οὐκ ἦν τῶν κτισμάτων οὐδέν, ὃ μὴ ἄμεινον ὑπάρχειν ἐδείχθη ἂν, εἴπερ γε μὴ δι' ἑαυτὸν ἐκεῖνος ἔτυχε γεγονώς, ἀλλὰ διὰ σκοπὸν καὶ χρείαν τῆς τούτων γενέσεως. ἅπαν γάρ τοι τὸ δι' ἐτέρων γινόμενον χρείαν ἔλαττον ὑπάρχειν ἐκείνων ἀνάγκη, δι' ἃ τοῦ εἶναι τυγχάνει. καὶ ἄλλα δὲ ἐληρώδει πολλά.

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter alpha iota, entry 132, line 2

Αἰθόμενος: καιόμενος.

Αἶθοπα: ἀντὶ τοῦ διάπυρον, φλεγμαίνουσαν. ἐν Ἐπιγράμμασι μέχρι καὶ αὐτοῦ βλέμματος ἐνστήσας αἶθοπα **βασκανίην**.

Αἶθοπος: διαπύρου. θερμοῦ ἐν ταῖς μάχαις. ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ παρακεκινηκότος ἐχρήσατο. οἷαν ἐδήλωσας ἀνδρὸς αἶθοπος ἀγγελίαν ἄτλατον οὐδὲ φευκτόν.

Αἶθος: ὁ ἐκκαύστης.

Αἰθός: ὁ καιόμενος.

Αἶθ' ὄφελε· παραλλήλως τὰ εὐκτικὰ κείμενα μόρια κατὰ τοῦτο διαφέρουσιν, ὅτι τὸ μὲν ἐστὶν ἀπαρέμφατον πρόσωπον, τὸ δὲ ὄφελον τὰ πρόσωπα ἐμφαίνει.

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter iota, entry 471, line 18

καταπαλαίων καὶ καταράσσω τὸν ἀντικείμενον. οὗτος πρῶτος κατεπάτησε τὸν Διάβολον· οὗτος ἤρατο κατὰ τοῦ πονηροῦ νίκης τρόπαια, οὐ Νέμεα καὶ Ὀλύμπια Ἴσθμιά τε καὶ Πύθια καὶ ὅσα Ἑλληνικοὶ διακομπάζουσι λόγοι ἀγωνιζόμενος, ἀλλὰ πρὸ παιδῶν καὶ κτήσεως καὶ βοσκημάτων καὶ θεραπείας καὶ πάσης τοῦ βίου διαγωγῆς καὶ πτωμάτων οἰκίας τάφους τὰς αὐτὰς καὶ πολυάνδρια τῶν ἑαυτοῦ παιδῶν

γεγενημένας ὁ καρτερόψυχος θεασάμενος, οὐς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐωχουμένους καὶ συνεσθίοντας κατέστρωσε σωρηδὸν ὁ παμμίαρος, ἐπισείσας αὐτοῖς τὸ δωμάτιον, οὐ δύο καὶ τρεῖς ἢ τέτταρας, ἀλλὰ δέκα τοὺς πάντας καὶ πάσας καταβαλὼν. καὶ οὐδὲ μέχρι τούτων ἢ λύσσα καὶ **βασκανία** ἠρκέσθη τοῦ ἀντιπάλου, ἕως αὐτὸν τὸν ἀθλητὴν γυμνὸν ἐπὶ τῆς κοπρίας ἐκκαλεσάμενος καὶ κατάστικτον ὄλον τοῖς ἔλκεσι καὶ πλήρη σκωλήκων ἀπεργασάμενος, θέαμα φρικτὸν τε καὶ ξένον ὅλη τῇ ὑφ' ἡλίῳ κατέστησεν, ἔτεσιν ἑπτὰ τοῖς ὁδοῦσι δαρδάπτων καὶ τῇ γλώσση λικμώμενος ὄλον τὸ σῶμα τοῦ μάκαρος· μέχρις ὅτου τὴν ἦτταν ἐφ' ἑαυτὸν ὁ παμμίαρος ἐπεσπάσατο καὶ τὴν αἰσχύνην τέλεον ἐκληρώσατο. ἔχεις τὸ λοιπὸν καὶ τούτου τοῦ φιλοσόφου τὰ ἔπαθλα. ἔχεις καὶ τούτου τὴν βίβλον πολὺ τῆς Ὀμήρου καὶ Πλάτωνος ἀηδόνας λιγυρώτερον ἄδουσαν, οὐ μύθων καὶ παθῶν ἀλλοτριῶν ὑφηγήσεις διαγορεύουσας, ἢ τὸν θρασύτατον Ἀχιλλεῖα ἢ τὸν Ὀδυσσεῖα τὸν πολυμήχανον, ὧν αἱ σφαγαὶ τυγχάνουσι

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter omicron, entry 885, line 5

Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλο: ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι ἢ καθὼς εἶρηκε. τοῦτο, φησί, πάντως δέδοκται, καὶ οὐκ ἂν ἐάσαιμί σε ἕτερόν τι ποιῆσαι. Ἀριστοφάνης. οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι ἢ ἀνελθεῖν εἰς τὸν οὐρανόν. ὁ δὲ οὐδὲν ὅ τι οὐχ ἑτοιμῶς τῶν προταθέντων ἔσχε συνθέσθαι, οὐχ ὅτι καὶ ἐμμένειν αὐτοῖς ἔμελλεν, ἀλλ' ἵν' ἐκ τῶν παρόντων ἀναπνεύσῃ.

Οὐκ ἔστι συκοφάντου δῆγματος: παροιμία ἐπὶ τῶν ἀνηνύτων. λείπει δὲ τὸ φάρμακον. λέγει δὲ ἐν ἡθει, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπωδὴ ἢ φάρμακον πρὸς δῆγμα συκοφάντου. ἐπεὶ εἰώθασιν λέγειν οἱ τὰ περιπατῶντες, ὅτι χρησιμεύει τόδε πρὸς τόδε. ἄλλως· ἀλεξητήριον δείκνυσιν αὐτῷ καὶ **βασκανίας** ἀποτρεπτικὸν δακτύλιον, ὃν καλοῦμεν φαρμακίτην.

Οὐκ ἔσχον: οὐκ ἔσχισα, οὐ διεῖλον. οὕτως ἐκλινεν Ἀττικῶς. ὠπτων γαστέρα, κᾶτ' οὐκ ἔσχον ἀμελήσας, ἢ δ' ἄρ' ἐφυσᾶτο. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις.

Οὐκέτι.

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter pi, entry 44, line 6

λάμην, τῇ ἐλπίζοι τῶν βασιλέως συμμάχων ἀποστήσειν τοὺς ἀρίστους. Παλάμη οὖν τῇ ἀρχῇ.

Παλαμήδειος λόγος: τοῦ Παλαμήδους.

Παλαμήδης, Ἐλεατικός, γραμματικός. Κωμικὴν καὶ τραγικὴν

λέξιν, Ὀνοματολόγον, ὑπόμνημα εἰς Πίνδαρον τὸν ποιητὴν. Παλαμίδης, Ναυπλίου καὶ Κλυμένης, Ἀργεῖος, ἐποποιός. ἦν δὲ οὗτος ἀνεπιὸς τοῦ βασιλέως Ἀγαμέμνονος πρὸς μητρός. ἔσχε δὲ εὐφυῶς πρὸς τε φιλοσοφίαν καὶ ποιητικὴν καὶ εὐρετῆς γέγονε τοῦ ζ στοιχείου καὶ τοῦ π καὶ τοῦ φ καὶ τοῦ χ, ψήφων τε καὶ πεσσῶν καὶ κύβων καὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. τὰ δὲ ποιήματα αὐτοῦ ἠφανίσθη ὑπὸ τῶν Ἀγαμέμνονος ἀπογόνων διὰ **βασκανίαν**. ὑπολαμβάνω δὲ καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον αὐτὸ τοῦτο πεπονθέναι καὶ μηδεμίαν τοῦ ἀνδρὸς τούτου μνήμην ποιήσασθαι. ὅτι ἠφανίσθη τὰ Παλαμίδους ποιήματα διὰ **βασκανίαν** ὑπὸ Ὁμήρου. ἄπτεται δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν ὁ **φθόνος**: ὡς εἶθε μὴ παρεισέδου τῷ βίῳ, ἢ παρεισδὺς μὴ μου περιέσοιτο· ἐρρέσθω δὲ καὶ ἀπέστω. ὅσα γὰρ δέδηγμαί τὴν καρδίαν, καὶ οἷα δέδορκα τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἀλλ' εἶη μοι βίος πανεπάρκιος. ὄμμα βάλοι δὲ μήποτ' ἐφ' ἡμετέραις ἐλπίσι **βασκανίη**: φησί τις τῶν παλαιῶν. Παλαμίδης· οἶδα δ' ἐγὼ καὶ δὴ πότερον ἐκ τοῦ Παλαμίδου. ὡς ἐκεῖνος τὰς πλάτας ρίψω γράφων. ὥσπερ Οἶαξ τῷ Ναυπλίῳ γράφει τῷ πατρὶ τὸν Παλαμίδην ἐν διαφόροις πλάταις καὶ ρίπτει εἰς θάλασσαν,

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter pi, entry 2781, line 4

Προσώχθισα: ἐβδελυξάμην, δυσηρεστήθην. καὶ Πισίδης· εἰ δ' αὖ σχολάζει καὶ προσοχθεῖ τῇ μέθῃ.

Προσπαλαίω· δοτικῆ.

Προσπαθῶ σε· αἰτιατικῆ.

Προσπάλτιοι· Πρόσπαλτα, δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος. ζητεῖ ἐν τῷ Δραχαρνεῦ.

Προσπατταλεύσω: προσπήξω. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ· ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω. εἰώθασι γὰρ κοτίνῳ καὶ ἄλλοις δένδροις προσπατταλεύειν τὰ ἀναθήματα καὶ κωλὰς καὶ κρανία πρὸς ἀποτροπὴν **βασκανίας** οἱ γεωργοί, πρὸς τὸ μὴ ξηρανθῆναι αὐτά.

Προσπαίζω· δοτικῆ.

Προσπαίω· δοτικῆ.

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter sigma, entry 670, line 2

οἱ δὲ Θραῖκες ψυχρὰν χώραν νέμονται. καὶ παροιμία· Σκόροδον ἐν δικτύοις. οἱ Ἀθηναῖοι μέλλοντες πλεῖν καὶ ἐξιέναι ταῦτα ὠνοῦντο,

καὶ ἐν λίνοις ἔβαλλον. ζήτει σκόροδον ἐν τῷ βασανίσας.

Σκορπίδια: μηχανικὸν ἀλέξιμα. ὁ δὲ Ἀρχιμήδης πάλιν ἑτέραν ἤτοιμάκει παρασκευὴν πρὸς τοὺς ἀπομαχομένους ἐκ τῶν πλοίων. ὡς ἀνδρομήκους ὕψους κατεπύκνωσε τρήμασι τὸ τεῖχος, ὡς παλαιστιαίοις τὸ μέγεθος κατὰ τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν· οἷς τοξότας καὶ σκορπίδια παραστήσας ἐντὸς τοῦ τεύχους, διὰ τούτων ἀχρήστους ἐποίει τοὺς ἐπιβάτας.

Σκορπιαίνεσθαι: ἀποθηριοῦσθαι, τραχύνεσθαι, ἀπαυθαδίζεσθαι.

ἐς μέντοι τὰς συνθεατρίας εἰώθει ἐσαεὶ σκορπιαίνεσθαι· **βασκανία** γὰρ πολλῇ εἶχετο. Προκόπιος· ἦν δὲ ἄρα ἡ Θεοδώρα σκορπιώδης (τουτέστι πληκτική) καὶ ὀργὴν σκοτεινὴν.

Σκορπίζω· αἰτιατικῇ.

Σούδα λεξικόν. Alphabetic letter phi, entry 508, line 1

Φθόη: φθίσις. ἡ ὄνομα πάθους ἐξ αἵματος ἀναγωγῆς. Πισίδης· τὴν ἰππικὴν ὑπεῖχεν ὁ στρατὸς φθόην. καὶ Αἰλιανός· φθόη γοῦν Θεόπομπον τὸν Ἀθηναῖον ρινώμενόν τε καὶ λειβόμενον ἰάσατο ὁ Ἀσκληπιός.

Φθόις· τὸ πληθυντικὸν φθοῖς.

Φθοῖς, φθοῖδος. ὄνομα πλακοῦντος. πέμματα ἂ τοῖς θεοῖς μετὰ τῶν σπλάγγων ἔθνον. ἐν Ἐπιγράμμασι· καὶ τροχιὰν ἐν κανέῳ φθοῖδα σοι ταύτας ἐφ' ἄλλως, ᾧ Δάματερ, φέρω. τοὺς φθοῖς μονοσυλλάβως ἔθος λέγειν τοῖς Ἀττικοῖς. τοὺς φθοῖς ἀφαρπάζοντα καὶ τὰς ἰσχάδας. Ἀριστοφάνης Πλούτω. **Φθόνος**: ἡ ἐπὶ τοῖς καλοῖς τοῦ πλησίον **βασκανία** παρὰ τῷ Ἀποστόλω. **Φθόνος**: πάθος λύπης ἐπὶ τῇ τῶν πέλας εὐπραγίᾳ. τῶν ἐπιεικῶν τινος. ἐκ τούτου δῆλον, ὡς καὶ φθονερός ἂν εἴη ὁ λυπού-μενος ἐπὶ ταῖς τῶν ἐπιεικῶν εὐπραγίαις. οὗ κειμένου, ἐπεὶ προδήλως ἀλλότριον τοῦ σπουδαίου τὸ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς τῶν ἀγαθῶν εὐπρα-γίαις (οἱ γὰρ ἐπιεικεῖς ἀγαθοί), οὐκ ἂν εἴη ὁ ἐπιεικῆς φθονερός. **Φθόνος**, νόσημα ψυχῆς ἀνθρωπικὸν καὶ ἐσθίον ψυχὴν, ἦν ἂν καταλάβῃ, ὡσπερ ἰὸς τὸν σίδηρον. καὶ ὁ ἔρωσ ταυτόν ἐστιν.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

αβασκαίνω, 4, 5

αβασκανία, 4

Αθανάσιος θεολόγος, 115, 117

ἀπαλλαγῆναι **βασκανίας**, 289, 290

Ἀποτροπὴ **βασκανίας**, 285

Αριστοτέλης, 10, 49, 50

βασανίης, 4

Βασίλειος θεολόγος, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129

Βασίλειος Καισαρείας, 14

βασκαίνω, 4, 5

βασκανία, 4, 5, 10, 11, 12, 16, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 39, 41, 48, 50, 54, 57, 59, 60, 64, 67, 71, 74, 78, 82, 84, 89, 93, 94, 97, 102, 103, 106, 110, 111, 121, 122, 124,

- 126, 127, 128, 130, 137, 141, 146, 151, 153, 154, 155, 158, 163, 164, 169, 171, 174, 177, 180, 183, 184, 188, 189, 191, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 205, 206, 207, 210, 211, 214, 215, 218, 221, 226, 228, 229, 231, 234, 238, 240, 241, 243, 245, 247, 255, 256, 266, 272, 275, 276, 287, 292, 295, 296, 298, 301, 302, 304, 305, 306, 314, 324, 325, 328, 330, 331, 335, 336, 348, 350, 352, 353, 357, 364, 367, 368, 370, 371, 375, 378, 382, 386, 389, 403, 406, 408
- Βασκανία**, 4, 26, 77, 83, 242, 263, 282, 289, 390, 404
- βασκανία**, 13, 14, 15, 18, 23, 26, 27, 29, 32, 33, 34, 35, 44, 46, 48, 51, 52, 81, 94, 98, 99, 108, 109, 117, 120, 121, 122, 125, 129, 131, 132, 133, 136, 142, 143, 150, 152, 156, 160, 162, 167, 185, 194, 196, 207, 208, 209, 218, 224, 233, 237, 249, 251, 256, 258, 260, 265, 271, 275, 288, 290, 294, 303, 311, 312, 318, 319, 320, 322, 347, 351, 366, 373, 382, 385, 395, 398, 399, 400, 408
- βασκανίαις**, 13, 118, 356, 357
- βασκανίαν**, 14, 17, 18, 28, 34, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 51, 56, 66, 69, 74, 75, 76, 77, 84, 85, 86, 90, 95, 99, 112, 113, 115, 123, 131, 133, 140, 143, 144, 147, 149, 155, 159, 160, 164, 166, 167, 170, 171, 172, 176, 178, 181, 182, 185, 187, 192, 194, 197, 202, 204, 206, 212, 215, 217, 219, 220, 222, 224, 225, 226, 229, 230, 233, 235, 239, 240, 241, 242, 244, 248, 249, 250, 251, 253, 254, 259, 261, 262, 263, 265, 272, 273, 280, 281, 293, 302, 307, 308, 315, 316, 321, 328, 338, 352, 355, 359, 361, 362, 364, 365, 371, 372, 376, 377, 383, 391, 396, 398, 399, 405, 407
- βασκανίας**, 5, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 49, 51, 54, 55, 58, 59, 60, 65, 68, 69, 72, 73, 79, 80, 81, 89, 92, 96, 98, 100, 102, 104, 109, 110, 112, 114, 119, 120, 124, 126, 127, 130, 134, 135, 137, 138, 139, 141, 146, 147, 148, 150, 152, 153, 157, 158, 159, 161, 163, 165, 166, 168, 170, 172, 174, 175, 180, 181, 182, 185, 186, 187, 188, 191, 192, 193, 198, 200, 201, 203, 204, 208, 209, 211, 212, 213, 214, 216, 217, 220, 221, 222, 223, 225, 227, 228, 229, 231, 232, 234, 235, 236, 243, 246, 252, 253, 254, 257, 259, 260, 261, 262, 264, 266, 267, 268, 269, 270, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 285, 286, 287, 289, 290, 292, 293, 294, 296, 297, 298, 299, 300, 306, 308, 309, 310, 311, 313, 314, 317, 322, 323, 327, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 346, 347, 353, 354, 355, 358, 360, 361, 362, 374, 378, 379, 380, 381, 384, 388, 392, 393, 394, 396, 397, 402, 403, 406, 407
- Βασκανίη**, 13, 62, 87, 107, 118, 321, 387
- Βασκανίη**, 12, 105
- βασκανίην**, 53, 71, 401, 405
- Βασκανίης**, 13, 62, 70, 83, 108, 326, 387, 402
- βασκάνιον**, 46, 47, 63, 64, 87
- βασκανίων**, 52
- Γεώργιος Παχυμέρης**, 309, 310
- Γρηγόριος Ναζιανζηνός**, 104, 105, 106, 107
- Δημοσθένης**, 38, 39, 109, 404
- διάβολος**, 26, 27, 94, 122, 126, 139, 167, 168, 188, 192, 213, 218, 221, 230, 240, 241, 280, 287, 290, 363, 365
- Επιφάνιος**, 101, 103
- Ευσέβιος**, 97, 98, 99
- Εφραίμ Σύρος**, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376
- ζήλια**, 4
- ζήλος**, 11, 65, 78, 79, 82, 89, 121, 184, 255, 289, 291, 324, 345, 348, 350, 386, 403
- Ζήλος**, 26, 107, 289, 349
- ζήλος** μὲν λέγεται ἢ δι' ἐπιθυμίας γινομένη μίμησις., 348
- Ζήλος φθόνου** διαφέρει, 349
- ζηλοτυπία**, 30, 78, 210, 211, 246, 349, 364
- Ζηλοτυπία**, 4
- ΗΣύχιος**, 328, 329, 330
- Ιωάννης δος Καντακουζηνός**, 311, 312
- Ιωάννης Δαμασκηνός**, 25, 26, 27, 28, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293
- Ιωάννης Χρυσόστομος**, 14, 15, 16, 17, 18, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 166,

- 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256
- Καινή Διαθήκη**, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364
- κακεντρεχία, 298
- Κυρανίδης**, 84, 85, 86
- Κύριλλος, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 346, 347
- Κωνσταντίνος 7ος Πορφυρογέννητος**, 295, 296, 297, 298
- ματιάζω, 4, 5
- μάτιασμα, 4
- Μιχαήλ Ψελλός**, 268, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276
- Νικηφόρος Γρηγοράς, 32, 33, 34, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384
- Όμηρον, 31, 113, 277, 407
- Όμηρω, 82, 314, 324, 350, 386, 403
- Πλάτων**, 10, 317, 321, 391
- Πλούταρχος**, 35, 36, 37, 38
- Προκόπιος**, 267, 318, 319, 320, 408
- Σούδα, 403, 404, 405, 406, 407
- Συμεών Λογοθέτης**, 302, 303
- Σωπάτερ**, 108, 109, 110, 111, 112
- φθόνο, 4
- φθόνον**, 12, 17, 18, 20, 28, 37, 40, 43, 45, 52, 69, 70, 95, 99, 106, 108, 115, 124, 129, 143, 144, 149, 152, 167, 170, 172, 174, 175, 177, 181, 192, 217, 224, 226, 230, 233, 235, 240, 241, 244, 250, 264, 280, 289, 290, 293, 304, 338, 353, 358, 359, 361, 365, 366, 371, 372, 374, 376, 396, 399
- φθόνος**, 13, 50, 52, 65, 75, 96, 97, 108, 111, 129, 155, 156, 164, 169, 173, 183, 184, 188, 218, 228, 229, 233, 236, 242, 244, 247, 267, 289, 348, 407
- Φθόνος**, 12, 16, 25, 28, 29, 35, 36, 50, 54, 71, 87, 106, 110, 115, 128, 137, 145, 153, 154, 163, 171, 173, 189, 233, 235, 247, 256, 259, 265, 269, 289, 293, 301, 314, 335, 336, 348, 350, 367, 387, 399, 408
- φθόνου**, 4, 18, 19, 21, 23, 24, 27, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 41, 42, 54, 59, 63, 64, 69, 78, 89, 92, 96, 98, 100, 102, 104, 114, 119, 122, 123, 124, 129, 147, 150, 152, 153, 159, 161, 163, 168, 180, 187, 188, 191, 207, 208, 209, 211, 213, 216, 225, 227, 235, 240, 251, 252, 257, 275, 277, 286, 289, 290, 296, 305, 313, 317, 322, 332, 334, 336, 339, 340, 346, 348, 353, 358, 361, 362, 365, 381, 387, 388, 395, 397, 405
- Φθόνου**, 72, 123, 235
- Φίλων Ιουδαίος**, 40, 41, 42, 43, 44, 45

TLG Texts	doing_search	βασκανι	tlg	Go
	UTF-8	search	TLG Texts	